Şoimul pelerin

I

Peste legănarea leneşă a fânului copt, aflat chiar în pragul cositului, peste linia indecisă a dealurilor ce se depănau, în lumina tremurătoare, până la capătul zării, plutea ţârâitul cosaşilor.

Întinşi în fân, doi oameni de la ţară, doi hoinari dintre aceia atât de des întâlniţi pe drumurile prăfoase ale verii la timpul secerişului, stăteau la taifas. Arşi de soare cu chipurile ridatede veşnica încordare a privirii ce scrutează cerul în căutarea soarelui sau a ploii, ce pîn în contact cu făpturile lor aparent greoaie, modelate simplu cu un soi de neglijenţă arhaică pentru detalii, ca să se asimileze definitiv complicităţii cu natura.

În apropierea celor doi hoinari răsunau molcom tălăngile unor vaci, aşa încât puteai presupune că rolul lor ar fi tocmai să păzească vacile. Numai că ei erau foarte concreţi, foarte reali, indiferent dacă aveau sau nu vreo justificare legată de prezenţa vacilor sau altor animale domestice, sălbatice ori fantastice. Cu chipurile lor de idoli arhaici, dominând costişele unduitoare în bătaia vântului, după mişcarea galeşă a fânului copt, centrau peisajul şi în definitivca oricare altul, mai rău sau mai bun, ei centrau lumea.

– Te-am prins, generale! exclamă cel mai subţire (dacă subţire ar fi cât de cât potrivit să definească silueta lor cioturoasă şi zdravănă9. Comparat însă cu tovarăşul său , trebuia să admiţi că e totuşi subţire. Chipul său dobândi un aer

însufleţit şi şiret, de vulpoi. În pumnul său se agita o fiinţă de o frumoasă nuanţă brun-aurie şi care din cauza dimensiunilor părea gingaşă (dar nu la fel ar fi arătat şi dacă te uitai la ea cu un instrument de mărit) – unul dintre cosaşii care umpleau ziua cu ţârâitul lor.

– Uită-te, măi, la prinţişorul ăsta – râsul lui era şi admirativ, dar avea şi o nuanţă batjocoritoare, ca oricare râs rural autentic.

– Mi-aduc aminte, spuse celălalt, scărpinându-şi gâtul vânjos acolo unde intră în cămaşă, iar pielea devenea mai albă şi mai vulnerabilă la muşcăturile păraziţilor. Mi-aduc aminte năvala lăcustelor, de care vorbesc încă şi cronicile. Nu-mi amintesc acu' chiar de cronicaru' ăla de-a făcut istoria, da' textu-l ştiu pe de rost. Mamă-Doamne! (rosti cu patos această lapidară apreciere-invocaţie către ultimele două sprijine moralecare-ţi rămân în faţa sorţii).

– Ţţţ.! (cosaşul încercasă scape). Invazia spui! Ăsta ţi se pare prea mititel, inofensiv şi sedentar – dacă poţi spune sedentar despre o lăcustă, de orice neam ar fi ea. Da' sedentar în sensu' că-şi consumă energia lui săltăreaţă într-un perimetru restrâns. Legat geografic de fânaţul ăsta. „Mamă-Doamne", imită parodic intonaţia celuilalt. Ia învaţă-l un strop de geografie, ia agă-i în cap că e mai puternic decât alţi cosaşi, şi că fânul de pe dealul celălalt e mai hrănitor, mai bogat în vitamine şi mai gustos decât fânul de pe dealul lui. Şi cosaşii de acolo sunt mai mici. Distanţa, care pentru el e uriaşă, i s-ar părea un fleac, şi ar muri pe drum, numai să ia în stăpânire dealul, chiar şi prin strănepoţii lui.

– Păi ăsta nu e dintre lăcustele migratoare, e cosaş. Nu e vorba de mărime ci de specializare.

– „Dacă întâlneşti în sud, sub tufişuri, într-un loc cald, o lăcustă cu corpul brun-cenuşiu..."

– Anacridium aegyptum – interveni Tândală, pedant.

– Acestea sunt lăcustele călătoare (cită Păcală cu aproximaţie textul referitor la lăcuste, dintr-o enciclopedie).

– Altceva decât Tetigonia virridissima. „Lăcustele migratoare socotite printre cele mai mari flageluri ale terenurilor cultivate..."

– „Care-şi au regiunea lor de habitat permanent (bazele, cum s-ar spune) în regiunile necultivate, platouri înalte şi deşerturi”.

– Larousse, ediţia 1980 – preciză Tândală.

– Mda! La data aia nu prea mai contau ele în istorie. Chiar mongolilor nu le atribuie nici măcar 100 de rânduri. Nu sună frumos – „în regiunile, văi şi terenuri fertile, pământuri cultivate (sic) se produc invaziile insectelor perfecte – zborurile lăcustelor”?

– Insectele perfecte. Cavaleria. Fără balast. Comandouri şi aşa mai departe.

– Insecticidele şi marele zid chinezesc...

– Căderea Romei: 472; căderea Constantinopolului: 1453; cucerirea Chinei: 1211 ... Dinastiile nubiene din Egipt ...

Tândală se aprinse la faţă, incitat de această discuţie.

– Rahat, conchise Păcală, gândindu-se la toate zidăreiilev şi cetăţile şi parapetele de civilizaţie pe care, veacuri de-a rândul, oamenii de pe „pământurile cultivate” le ridicaseră între ei şi populaţiile rapace de migratoriPachytilus migratorius, Anacrydium aegyptum sau cum s-or fi numit. Rahat. „Vois des sauterelles”. Nici o civilizaţienu rezistă la asta. „Vois des sauterelles”. Era clar după cum rostogolea în gură cuvintele, după cum sublinia graţia lunecătoare a primului cuvânt şi asprimea săltăreaţă a consoanelor dintr-al doilea, că făcea caz de franceza lui, o franceză demnă de Cardinalul de Rety şi de Doamna de Choisy, numai că, uşor ciudată când o aplicai la insecte.

Deschise pumnul şi cosaşul sări în iarbă. Masca lui rapace de monstru minuscul nu se schimbase în tot acest timp, corpul singur agitându-se cu asiduitate nedescurajată de nimic. Părea să îndeplinească cerinţele unui războinic perfect.

– Cucerirea Daciei de către Imperiu ...

– Pardon!

– Bine. Un imperiu e ceva static. Adică stă pe loc. Adică nu-i aşa, o bandă de migratori. „Les plaines cultivées”, nu? Nu-i şi un imperiu aşa ceva? Cum poate atuncea, frate dragă, să se mişte, dacă-i, dracului, static?

– Nu se mişcă. Creşte. Ce, aluatul de pâine nu-i static? Pâinea nu-i statică? Da’ are-n ea drojdie şi creşte. Drojdie. E o chestie cu drojdia asta, da’ o să vorbim despre ea mai târziu.

Îi intrerupse un vuiet surd şi monoton ca un torent venit de după coama dealului. Vacile îşi înălţaseră capul cu expresia aceea de aşteptare, în pragul panicii pe care o au animalele la presimţirea furtunii, dar se liniştiră şi reîncepură să pască.

– Oho! Spuse primul. Ziceai că-ţi aduci aminte. Căderea Bizanţului şi părăsirea Daciei Felix. Cum spuneai? „Negru şi-mpuţit?" Şi rămânea locul negru şi-mpuţit? ...

Se ridică, nu în grabă, dar oricum fără lenea meditativă care le caracteriza de obicei mişcările. Păcală se uită cu tristeţe la vaci.

– Sărăcuţele, spuse. Simt un cataclism. Simt o furtună. Da' dacă au învăţat să nu se teamă de om, nu-i chip să le mai dezobişnuieşti. Stau aşa, în faţa istoriei, ca nişte vaci.

– Acuma au nişte maşini cu care le sug din aer şi le zdrobesc. Pe lăcuste, vreau să zic, se grăbi să precizeze Tândală, în faţa expresiei confuze a celuilalt care tocmai se gândea cu melancolie la vaci. Le sug din aer – Îşi umflă obrajii şi trase aer cu zgomot – uite-aşa! Au americanii nişte de-astea, precis. Am văzut eu într-un film. Arată ca nişte maşini de tocat carne.

– Pfui! Maşini de tocat carne, auzi. Parcă n-ar fi destule moduri să toci carnea! Carnea, spuse cu înfiorare Păcală şi se scuturâ. Maşini de tocat carne! continuă cu mânie, în timp ce zgomotul creştea. Ce te-aş mai toca eu pe tine, măi băiete, măi!

Nu păreau foarte grăbiţi, dar se îndepărtară, în lumina tremurătoare, lăsând peisajul deodată fără nici un centru, numai depănarea vântului în tulpinile înalte ale ierburilor pârguite şi câţiva rugi de mure şi vacile bălţate împestriţând coasta.

– Şi noi nu suntem tot nişte din ăştia? Nişte migratori d-ăştia?

– Noi suntem nişte vagabonzi, se mai auzi plutind în depărtare glasul sentenţios-melancolic al lui Păcală. Nişte vagabonzi. E cu totul altceva. Mda.

Dispăruseră însă cu totul din cercul orizontului şi chiar şi această sentinţă se topise în aer când primul călăreţ se profilă monumental, brun-prăfuit şi ameninţător pe culmea colinei. În fond, era anul în care urma să treacă, cu îmbrăţişarea ei primejdioasă, Cometa, Steaua tuturor migratorilor, vagabonzilor şi nestatornicilorde pe pământ, a tuturor călătorilor şi visătorilor

şi nesăbuiţilor a căror vocaţie adevărată era mişcarea şi desigur, moartea. Moartea lor şi a celorlalţi.

II

Din perspectiva omenească, putem spune „era anul în care trecea Cometa" şi cei de pe pământ priveau cu nelinişte astrul cu trenă roşie. Roşul e chiar culoarea puterii omeneşti, o culoare care îi fascinează şi îi sperie în aceeaşi măsură. Iar Cometa cea roşie le bântuie visele.

La rândul său, Cometa îşi avea visele ei. Ea visa marile spaţii intergalactice, visa la o forţă capabilă să o propulseze dincolo de graniţele m,ereu străbătutului sistem solar, şi încă mai departe. Visa infinitul, ca pe-o aventură – singura pe care merita cu adevărat să o rişti.

Trecuse, învăluind în lumina ei Pământul – astrul pe care-l iubea fiindcă era singurul astru cu imaginaţie din acel colţ de lume. Acum, încerca să se apropie de Jupiter. ... Acum însă îşi avea proiectele ei, în care astrul ar fi putut juca un rol decisiv. Aşa că nu mai conta ce credea cu adevărat despre el. Cu puţin noroc, dacă l-ar fi putut lua prin surprindere, dacă ar fi putut să se apropie suficient ... Când o cometă ajunge destul de aproape de un astru de asemenea dimensiuni, forţa lui îi poate modifica orbita. Şi pe urmă, nu e chiar nimic caresă o ţină legată de un sistem solar, de un spaţiu determinat. Nici măcar de o condiţie determinată.

Era o cometă neliniştită. Care, dacă ar fi avut o copilărie, ar fi scos, cu siguranţă,sufletul guvernantelor, ascunzându-se prin tot soiul de hrube, sau hoinărind prin arinişurile din din spatele grădinii, ca să se joacec de-a *Insula Comorilor* sau *Robinsdon Crusoe.* Şi şi-ar fi exasperat profesorii de literatură cu compuneri despre aventuri cu cavaleri, cu piraţi, cu exploratori şi performeri care traversează Polul Nord... Însă ea nu fusese, desigur, niciodată un astfel de copil. Acum era o cometă. Dar şi asta era o stare provizorie. Din fericie, aventuraei nu se limita la atât. Făcu o volută graţioasă şi îl abordă pe Jupiter dinspre pata lui roşie (pe care, printr-o afinitate cromatică, o considera de bun augur).

Dar astrul era vigilent.

– Rămâi la o distanţă rezonabişă, o avertiză cu gravitate. (”Iar a venit pacostea asta pe aici. Iar încearcă să evadeze. N-am să înţeleg niciodată ce poate efectiv gândi o cometă. Un fleac dintr-astea, carese agită fără rost”).

Dar, de fapt, nu-i displăcea vizita cometei, cunoscută de toţi pentru calitatea veştilor transmise şi pentru fantezia cu care născocea istorii pasionante.Toateastrele serioase, care-şi vedeau de treabă ca nişteregişori provinciali, o primeau cu bunăvoinţă – poate un pic arogantă – dar şi cu un soi derespect invidios şi nostalgic. Fiindcă, până la urmă, vagabondajul, puterea de a imaginaşi a fabula şi experienţa dobândită văzând ce se întâmplă pretutindeni îi asigurau gloria şi fascinaţiade cares-au bucurat întotdeauna cântăreţii şi poeţii rătăcitori.

– Dacă n-ai ceva deosebit de făcut în timpul majestuoasei tale rotaţii, începu Cometa încercarea sa de seducţie, aş putească-ţi povestesc câteva istorioare interesante. Pasionante chiar. Unii dintre vecinii tăi au oarecare imaginaţie.

– Şi la ce slujeşte? Se interesă Jupiter, maliţios – dar vizita Cometei îi făcea totuşi plăcere.

– Să zicem că îşi trectimpul. Nu toţi sunt complet satisfăcuţi de mişcarea asta în forme fixe – zece ore de rotaţie şi iar zece ore ...

– Foloseşti un limbaj destul de straniu. Imaginaţie. Timp. Ce avem noi de-a face cu toateastea?

– Orice structură... începu Cometa, dar aducîndu-şi aqminte de scopul vizitei sale, renunţă să continue.

Însă „Orice structură diferenţiată trebuie în mod necesar să fie distrusă sau transformqată; dacă există una acum (Galaxia este o spirală) ea datează, deci, de puţin timp şi pentru puţin timp”. Până şi oamenii ştiau atâta lucru. Cei mai înţelepţi dintre ei.

– Ei bine?

– Ce rost ar avea să ne plictisim amândoi încercând să-ţi explic termeni ca aceştia. Dar pot să-ţi povestesc câteva întâmplări în care ai să-i vezi tu însuţi cum funcţionează. Am să-ţi povestesc despre visele Planetei Albastre. Care i-a născocit pe oameni.

– Mi-ai mai vorbit despre asta. Ai spus că de fapt ei ne visează pe noi – şi încă în nişte forme ciudate. De-a dreptul caraghioase. Ca să nu mai vorbim că mi-ai recitat chiar unele

istorioare în care eu coboram pe Pământ în căutarea unor astfel de fiinţe. Pentru a le iubi. Vezi, ştiu destul de multe despre aceste produse ale experimentului pe care şi-l propune Pământul. Sper că este vorba de un experiment cu scop ştiinţific, mai degrabă decât o acţiune pur imaginativă, fără scop. Eu pe pământ! Cu gabaritul meu! Şi stai la distanţa cuvenită.

– Ei ne visează pe noi, cântă Cometa, bine dispusă. Şi noi îi visăm pe ei. Tot Universul, puternice astru, nu e decât o infinită visare reciprocă. Şi, dacă tot nu-ţi foloseşti forţa ta colosală de stea, decât să te învârţi în jurul soarelui, nu mai fi atât de zgârcit.

– Îţi ascult cu plăcere poveştile, dar nu te apropia prea tare. Mă-ntreb de ce te agiţi mereu atâta cerşind energie ca să poţi pleca din sistemul ăsta planetar. Chiar crezi că altele diferă? Şi chiar crezi că un cataclism e mai frumos decât o mişcare ordonată?

– Nu cred aşa ceva, şi dacă n-ar exista aceste armonii materializate în mişcarea voastră ordonată (şi chiar a mea, firește) nici n-ar fi ceva de văzut. Însă tocmai fiindcă ele există...

Undeva, departe, insondabile, se întindeau spaţii pline de mister. Spaţii pline de armonii minunate şi despectaculoase explozii de universuri... Universuri care tocmai se năşteau, universuri, universuri...

Captivante, în lumea minusculă în care Planeta Albastră îşi regiza spectacolele ei pe această temă, câţivaeroi, câţiva spectatori, vagabonzi ca şi ea, încercau şi ei să găsească – plătind amarnic – răspunsul la prea multe întrebări, confruntând cataclismul şi armonia.

III

Da. Era anul în care urma să treacă, fastuoasă, visătoare şi primejdioasă, Cometa. Un an încărcat de evenimente mai mari şi mai mărunte, de evenimente despre care de-abia după ani şi ani de zile aveai să-ţi dai seama care sunt mai însemnate, căci nu totdeauna dai însemnătatea cuvenitî unui fapt care poate pîrea derizoriu, dar care peste un timp devine cu totul altceva. Aşa cum nu dai importanţă unui fir cu rădăcini infiltrat între pietrele unui zid până nu ăncepe să le dizloce şi constaţi că

nu mai e nimic de făcut cu zidul, decât să te apuci sî faci altul la loc.

În anul acela, undeva, în sudul îndepărtat se prăbuşiră câteva regate. O insulă plină de zăcăminte de argint şi aramă şi diamante fu descoperită din întâmplare de un aventurier în pragul naufragiului, care o luă în stăpânire în numele regelui său, şi asrfel din proscris deveni amiral, iar în taina unui turn de o splendidă factură romantică, trei copii regali muriră gâtuiţi în micile lor pătuţuri acoperite cu dantele. Şi tot atunci, un învăţat descoperi câteva lucruri fundamentale despre evoluţia astrelor, lucruri pe care le discută însă doar într-un cerc foarte restrâns de iniţiaţi, pentru a nu-şi periclita poziţia socială cu îndrăzneţele lui exerciţii teoretice.

Şi cine ar mai putea nota toate câte s-au mai întâmplat în acel an însemnat de destin?

Undeva, într-un spaţiu pe care nu-l vom îngrădi prea strâns între limite geografice, un spaţiu la marginea marilor stepe, un spaţiu despre care nici mîcar nu vom preciza dacă e real sau fictiv, fiindcă în definitiv ce însemnătate ar avea să poţi pune degetul pe un castel – pe imaginea unui castel, într-un ghid turistic – şi să spui, aha!, ăsta e deci castelul în care s-a desfîşurat cutare sau cutare întâmplare – asta nu te face mai receptiv la *sensul* întâmplărilor şi faptelor. În acest spaţiu ce se va defini el singur, pe parcurs, încolţiră în anul Cometei germenii unor mari prefaceri viitoare.

Aşa încât , noaptea de decembrie închidea în întunericul ei geros şi viscolit geometria unui destin ce avea să se împlinească peste ani şi ani, şi care avea să schimbe chipul unui cplţ de lume. Se năşteau sub zodia războiului, a dragostei şi a ispăşirii, patru făpturi muritoare, care aveau să se întâlnească, mânate de vârtejul patimilor omeneşti şi ale moştenirilor lor de ură şi de lăcomie şi de faimă. Şi de vrajă. Aveau să se ciocnească între ele şi să se sfarme în ciocnire fiindcă nici unii nu erau dintre făpturile care se dau înapoi să târască în drumul lor, ca pe nişte ape ce-şi croiesc matca, sute şi sute de vieţi...

În acea noapte, pe cer trecu, văzută de toţi cei ce stăteaqu treji şi visată de toţi cei ce dormeau, cometa cu coada roşie.

Instalate confotsbil în spaţiul lor făraă spaţiu, într-o locuinţă modest-cochetă, oarecum tradiţionalistă, cu şemineu,

stampe orientale, argintărie englezească şi aşa mai departe, cele patru ursitoare de gardă în acea noapte (erau dintre cele cu mai multă experoenţă, care îşi susţinuseră cu strălucire doctoratele şi erau cunoscute pentru activităţile lor culturale) îşi beau cafelele, gata îmbrăcate de drum, cu pelerinele şi valizele de voiaj pregătite alături, lângă fotolii. Aşa cum stăteau în jurul mesei arătau ca nişte asistente medicale într-o seară de gardă. Cea mai vârstnică întindea fără grabă cărţile, într-o manieră ce putea aminti de tarot-ul egiptean, doar că era o variantă mult mai veche – era de fapt prototipul originar al acestui mod de a folosi cărţile şi de a sonda viitorul.

- Se anunţă vremuri grele, spuse ea, plimbându-şi cu gravitate ochii smoliţi peste şirurile de figuri. Adună cărţile cu o mişcare expertă şi rapidă, de profesionistă şi se ridică. Îşi încheie pelerina, şi cu un gest la fel de rapid, de greu de urmărit, ca orice gest de iniţiat, dispăru din încăpere.

Celelalte o priviră cam fără chef. Ei îi convenea. Cu aerul ei angelic şi cu binecunoscutele relaţii pe care le avea cam peste tot, primea numai misiuni pozitive. Apărea, frumoasă, surâzătoare, elegantă, şi menea iubire, bogăţie, fericire, mă rog, tot ce-şi putea dori o mamă în clipele de toropeală sentimentală, de după naştere. Era exact ca o actriţă formată pentru rolurile principale, evident cuceritoare, din filmele pentru marele public, genul care primeşte mii de scrisori de la admiratori, propuneri de căsătorie de la tineri (şi mai puţin tineri) milionari, iar bătrânelele singuratice din colţurile cele mai îndepărtate de provincie îi trimit de Crăciun cozonaci şi şosete de lână tricotate manual.

Pentru ele însă treaba din noaptea aceea era mai puţin plăcută, aqşa că nu prea le trăgea inima spre coclaurii bântuiţi de viscol şi de presimţiri sumbre. Însă, desigur, nu aveau încotro, meseria e meserie, punctualitatea e punctualitate, şi erau, într-adevăr, într-o oarecare întârziere.

Pe masă rămase doar ibricul , care răspândea încă o aromă delicioasă de cafea turcească de cea mai bună calitate, şi zaharniţa de argint, încărcată de cubuleţe de zahăr ca de un prinos de zăpadă.

...

În timpul acesta, undeva, într-un câmp plin de mărăcinişuri, încărcate şi ele de zăpadă, dar de una reală, crâncenă şi lipsită de pitoresc, câteva corturi mizere, din piei, se zgribuleau sub viscol. Urletele lupilor asigurau nopţii închise deasupra focului o notă definitivă de dramatism şi primejdie şi făceau ca spaţiul lipsit de limite, al stepei să pară mai pustiu şi mai devastator ca niciodată. Şi ca şi corturile, ca şi caii costelivi, tot ce mai rămăsese dintr-o oaste de migratori ce se loviseră de graniţele Marelui Imperiu, ca şi focul amărât lângă care beau tăcuţi o mână de războinici, şi mama, care tocmai născuse un prunc mic, scofîlcit şi galben, şi acum zăcea între blănuri, avea un aer famelic, umil şi neîmblânzit.

- Ar fi fost mai bine dacă nu-l năşteai, o repezi bărbatul ei, căpetenia acelei rămăşiţe de loc glorioase, de cavalerie nomadă. O gâză în lumea asta mare. (Era deprimat de înfrângerea lui ruşinoasă. Proviziile erau pe sfârşite. Iarna era mai grea decât alte ierni, când ei fuseseră mai bogaţi ca acum. Pruncul pe care îl aşteptaseră cu înfrigurare i se părea acum o angara în plus. Şi îşi amintea, cu capul plin de aburii rachiului prost, de sfeclă, toate istorioarele cu taţi detronaţi şi ucişi de fiii lor. Pentru un conducător de nomazi asta era oricum soarta de aşteptat.) O gâză căreia să-i fie foame. O foame-n plus. Râse uscat şi neplăcut, în timp ce femeia îl privea umilă dar neîmblânzită şi primejdioasă. O să-i dăm numele Lăcustă, spuse căpetenia. Lăcustă. Râse din nou. Un nume care ar trebui să-i poarte noroc. Şi părăsi cortul clătinându-se doar aşa, un pic, şi îndreptându-se spre foc, unde un bătrân cânta la un instrument rudimentar cu coarde, un cântec despre o mare căpetenie, despre jafuri rodnice şi cetăţi glorioase mistuite de flăcări.

Mama îşi privea şi ea pruncul cu amărăciune, şi cu aerul acela neîmblânzit de sălbăticiune.

- Lăcustă să fie, murmură, şi era greu de spus dacă ceea ce răzbătea în glasul ei era mai mult obidă sau sfidare.

Ursitoarea poposi tocmai atunci în faţa cortului. Privi înăuntru şi sub privirea ei pătrunzătoare noul născut se trezi, şi o ţintui cu ochii aceia goi, inocenţi şi flămânzi ai oricărui nou-născut.

- Are să fie un războinic mare, spuse ursitoarea cu gravitate, scuturându-se de zăpadă, şi chiar în clipa aceea o lumină roşie îi învălui.

- Roşu, reflectă ursitoarea. E culoarea războiului.

- Războiul şi sărăcia, spuse mama. Două surori vrednice una de alta.

- Poţi s-o iei şi aşa. Dar gloria este totuşi o menire frumoasă. Măreaţă.

- Gloria. Gloria, sigur. Pentru asta trebuie să facem mereu şi mereu alţi bărbaţi.

Chipul ursitoarei avea în el ceva alinător, dar era genul acela de alinare din care simţi nevoia să te smulgi cât mai iute. De care se scutură cu înfrigurare orice fiinţă vie. Ochii ei smoliţi erau dulci şi pătrunzători, iar glasul când rostise „Glorie" avusese fâşâitul mătăsos al unei săbii. Un chip familiar, cu privirea aceea înspăimântător de alinătoare şi posesivă. Unde mai văzuse ea privirea asta? În ce vis tulbure de nevastă de oştean? Mama îşi trase pruncul lângă ea, dar ursitoarea îşi clătină doar capul cu trăsături de egipteancă.

- E inutil, suse. Nici o femeie nu reuşeşte asta. Să schimbe destinul unui războinic.

Şi, desigur, acum îşi aminti unde o mai văzuse şi strângându-şi pruncul lângă ea, mama aceea a unei mari căpetenii de nomazi îşi arătă colţii într-un rânjet ameninţător şi deznădăjduit de fiară.

...

La acelaşi ceas, la curtea domnească dintr-un ţinut învecinat câmpiilor în care se născuse Lăcustă, era sărbătorită domniţa tocmai născută, sortită, aşa cum o ştiau cu toţii, tuturor răsfăţurilor din lume. Cu toţii, de la curteni la ultimul rândaş şi ucenic bucătar şi chiar câine vagabond, benchetuiau, încă de dimineaţă. Vinul stârnea ecouri rubinii în gerul sticlos. În salba de focuri din curtese frigeau jumătăţi de vite, berbeci, curcani şi porci, iar în jurul lor dănţuia, haotic şi deşănţat, o mulţime beată şi fericită. Sus, în odăileei, tânăra mamă îşi răsfăţa chipul gingaş (cu buclele deja răsucite cu grijă, frumos fardat şi încadrat de un guler scump de dantelă). Naşterea n-o chinuise prea mult, era una dintre femeile al căror destin e să iubească şi să nască odrasle frumoase şi sănătoase, dăruite lumii sub semnul împlinirii. În leagăn de mătase, între horbote de import, dormea copila. O mulţime de femei – curtence, jupânese şi doici – se agitau prin odăi, ciorovăindu-se cu un ton vesel şi mai în şoaptă,

să n-o supere pe lehuză – care, le urmărea, de altfel, cu mult interes. Mai erau atâtea lucruri de făcut. O fundă roşie care trebuia mereu refăcută, o cană cu mied, pentru ursitoare, care trebuia pusă mai aproape de fereastră (ba nu, ba nu, dimpotrivă, lângă leagăn, banu, chiar pe pervaz... şi uite-aşa). Şi buchetul de busuioc. Şi sculurile de mătase, darul pentru vizitatoarea cea de taină... Şi dulciurile, şi toate celelalte nimicuri dictate de încântătoarele obiceiuri. Şi, într-un sfârşit, plecară cu toatele în vârful picioarelor, acum tăcute, cu conştiinţa triumfală a importanţei lor, ca gâştele după ce salvaseră Capitoliul. Atunci, din auriul flăcării jucăuşe din cămin, se întrupă cea mai tânără dintre ursitoare.

- O să fie cea mai frumoasă, spuse ea, şi-i zâmbi mamei.

- Fericită?

- Iubită, răspunse oarecum ambiguu, ursitoarea. Iubită. Cea mai iubită. Ce poate fi mai bun det atât? (dar şi ce putea fimai rău? Căci să fii iubit de mulţi cărora nu le poţi răspunde la fel, nu e neapărat izvorul unei neţărmurite fericiri. Numai că totuşi în destinul ei era şi o iubire împlinită, erau şi trandafiri care înfloreau pe vrejuri vulgare de dovlecei şi fasole, erau şi cetăţi prăpădite prin trădare, dar era şi un lac de vrajă şi un cavaler cu unicorn). Iubită, mai spuse, jucându-se mulţumită cu sculurile de mătaqse şi ronţăind dintr-o prăjiturică.

Mama ştia că dragostea aduce şi bine şi rău. Ea însă credea nestrămutat în iubire. Credea, de asemenea, că fertilitatea ogoarelor e firească şi că privighetorile sunt rânduite de Dumnezeu anume ca să desfete urechile îndrăgostiţilor, în serile catifelate de mai, şi că sudoarea reală şi sângele adevărat, al căror miros nu-l cunoscuse niciodată, e firesc să devină pâine şi vin şi miere şi dantele fine. Să devină belşug, ofrandă adusă frumuseţii. Şi ştia, cu instinctul ei de femeie fericită, că nimic cu adevărat rău nu i se poate întâmpla unei femei frumoase. Şi că tot ce atinge o femeie frumoasă – frumoasă aşa, ca în basme – sudoare, sau bsânge, sau numai carnea tare a unui războinic, devine belşug şi iubire.

- Frumoasă şi iubită, repetă ursitoarea, privind lumina roşie care se răsfrânse deodată în paharul ei de vin, care inundă piaţa şi sclipi catifelat în marmurele pardoselii. Roşu – culoarea iubirii. Atinse leagănul, şi funda roşie, care le dăduse atâta bătaie de cap jupâneselor, înflori pe dată, metamorfozată într-

un imens trandafir roşu, al cărui parfum inundă odaia, şi copiliţa ce nu împlinise încă o noapte, suuspină în somnul ei de sugar.

...

Acelaşi ceas de noapte, şi un alt prunc în geografia imprecisă a poveştii, un punct închipuind alt punct al poligonului perfect, desenat de destinele eroilor născuţi în noaptea Cometei. La o distanţă egală de palatul în care era sărbătorită copila ce avea să devină preafrumoasa Elenă şi de pustiul în care poposiseră nomazii, se întindea un lac. Dormea între sălcii seculare, pe care nimănui nu i-ar fi trecut prin cap să le taie, şi printre stufărişuri acum îngheţat. În anume nopşi de vară, nopşi cu lună împlinită, în acele nopţi parfumate, cînd ăntre cer şi pământ nu e nici o separare ci doar o contopire plină de foşnetul vântului, de zumzetul insectelor şi de respiraţia marilor păduri, din fundul lacului răzbăteau glasuri de clopot. Toată lumea ştia că lacul e legat de-o vrajă. De parcă nu toate apele ar presupune vraja. De parcă o apă, ca să poarte în ea misterele vieţii şi ale morţii ar trebui neapărat să închidă în pântecul ei cadavrul vreunei plăsmuiri omrneşti – oraş, sau corabie, sau tmplu, sau Atlantidă. De parcă unda ei n-ar fi oricum oglinda timpului ce trece şi întunecimea ei n-ar fremăta de germenele naşterii perpetui, iar chipul soarelui şi chipul lunii reflectându-se mereu, ritmate de goana zilei după noapte şi a nopţii după zi nu ar fi deajuns... De parcă în fiecare din picăturile ei nu ar dispărea şi nu ar naşte universuri în fiecare clipă...

Visurile adolescenţilor, nădejdile, spaimele, idealurile lor se legaude acest lac. Vrăjitoarele îl invocau în inacantaţiile lor. Mulţi nefericiţi şi mai cu seamă nefericite îşi încheiaseră destinul neînsemnat în apele lui verzi, în speranţa că vor găsi dedesubt o lume mai îndurătoare, o lume de fantasme liniştite, care nu cunosc timpul, sărăcia şi durerea. Şi poate că aveau dreptate. Poate că asta şi găseau în mâlul din fundul lacului – pace şi uitare. Nu e acesta unul dintre cele mai vechi visuri despre moarte?

Acum lacul era îngheţat şi peste neteda lui oglindă rătăceau mirese fantomatice de zăpadă, întrupate de palele de vânt, iar suflul îngheţat trosnea sub viscol. Prin acest peisaj nemilos, deznădăjduit şi duşmănos ca în melodramele romantice, se strecura o făptură la fel de inconsistentă – aşa

cum vântul îi amplifica şi răsucea conturul pelerinei – ca şi fantomele de zăpadă. Ar fi de prisos să-i iscodim chipul dincolo de dansul fantastic al amplei haine în care (altă temă romantică) îşi ăinuia identitatea. E, în fond, suficient curajul de a înfrunta vremea aceea în care până şi haitele flămânde de lupi se sfiesc să pornească la vânătoare, ca să înţelegem că ne aflăm tocmai în faţa unuia – sau a uneia – dintre nenorociţii aceia care nădăjduiau să-şi schimbe destinul legându-l de vraja apelor legendare ale lacului. Să o lăsăm deci să.şi abandoneze povara ocrotită până atunci printre faldurile pelerinei, într-un desiş de păpurişuri, tăioase ca nişte săbii şi reci ca însuşi vântul. Ceea ce rosti cu glas înăbuşit misterioasa fiinţă, nu era în mod surprinzător, o rugă sau o blasfemie, ci o incantaţie magică, unul dintre acele arhaice fragmente literare care însoţesc o ofrandă sau un sacrificiu ritual. Poate că fapta sa era chiar un asemenea rit, o asemenea jertfă legată în mod obişnuit de ape (fântâni, izvoare sau lacuri), Oricum, după măreşia absolută a nopţii, acea măreţie abstractă, care elimină orice tandreţe, orice urmă de sentimentalism, era limpede că actul săvârşit de misteriosul personaj nu inaugurează o istorie în stil dickensian, ci, mai curând, o baladă.

În chiar timpul în care silueta celui ce făptuise jertfa sau păcatul, se îndepărta, un scâncet anunţa că intra ăn scenă un Erou. Şi, atrasă poate de sunetul acela abia perceptibil, sau urmărind un scenariu bine precizat, un scenariu vechi şi repetat de multe ori, de balotul lepădat pe gheţuri se apropie o imensă lupoaică, una dintre acele fiare singuratice, în stare să reziste fără sprijinul haitei anotimpurilor şi vânătorii şi celorlalte primejdii. Şi tot atunci, pe când pruncul dădea primul strigăt, anunţându-şi intrarea în lume, şi când capul lupoaucei cobora reticent spre el, pe gheaţa lacului ateriză cu o uşoară bufnitură a treia ursitoare. Îşi adună umbrela şi geanta de voiaj, îşi potrivi ochelarii fumurii care o făceau să semene cu un paraşutist de război, şi se apropie la rândul ei, de prunc.

- Doar nu repetăm istoria Romei, murmură ea bine dispusă, lovind uşor fiara între urechi cu mânerul umbrelei.

Lupoaica o privi cu umor, nici convinsă, nici supusă, nici revendicativă, doar foarte calmă.

- Şi nu te mai uita la mine, continuă ursitoarea, de parcă Kipling ar fi lectura ta preferată.

Lupoaica se mulţumi să-şi rânjească în continuare colţii înspăimântători, privind maliţios în ochii ursitoarei.

O lumină roşie inundă peisajul pustiu, şi amândouă urmăriră cu emoţie Cometa care, timp de o clipă, învălui pământul în trena ei.

- Roşu? Întrebă ursitoarea. Roşu. Culoarea norocului, micuţul meu (se aplecase peste pachetul în care pruncul se agita, trezit de foame, de frig sau poate chiar de lumina aceea roşie).

- Poate vrei să repeţi istoria cu Lancelot, mârâi Lupoaica. Se scuturã şi vântul îi înfoie blana bogată. Pe frunte, unde o atinsese umbrela ursitoarei, purta acul o coroană impunătoare, împodobită cu scene de vânătoare, în maniera popoarelor de stepă.

- Dacă ţii neapărat la tot dichisul, continuă ea, noi nu ne zgârcim la efecte.

Un dangăt profund de clopot răbufni din adâncuri. Vântul se opri. Un corn de lună destrămă norii. Fantasmele albe care dansaseră până cu câteva clipe înainte în viscol începură să prindă consistenţă şi douăsprezece zâne se apropiară de ursitoare, o salutară cu graţie, şi se aplecară şi ele pline curiozitate peste prunc.

- E băiat, exclamă una, comportându-se cu aceeaşi importanţă absurdă cu care se comportă toate femeile în asemenea împrejurări, de parcă simpla apariţie pe lume a unui copil le încununează pe toate cu aura fertilităţii şi loe face imune la timp.

- Natural, răspunse ursitoarea. Ce-ai fi vrut să fie?

- Vrut? Lupoaica mârâi iar, cu ochi batjocoritori. (O zână aşează lângă prunc o sabie). El mi-a fost adus *mie,* continuă ea.

- O clipă m-am lăsat înşelată de aparenţe, spuse ursitoarea, deplin stăpână pe sine, deşi făcuse o gafă. Era însă o mare umanistă şi bibliografiile, studiile de mitologie şi antropologie şi istoria religiilor o interesau de fapt mai mult decât destinele individuale. Era autoarea unor tratate deja celebre şi Lupoaica ştia asta. Între ele orice conflict monden ar fi fost ridicol.

- Norocul, repetă ea gânditoare, în timp ce altă zânişoară lua copilul, care în lumina roşie părea strălucitor, şi îl aşeză lângă pântecul Lupoaicei.

Mereu istoria Romei, murmură ursitoarea. Or să-ţi reuşească toate, totdeauna, şi n-o să fii legat numai de gloria stupidă a războaielor, ci de una mai durabilă. Mai durabilă... hm. Cât despre fericire. Era să uit. Şi fericirea, desigur. Iubire, călătorii în lumea largă şi înţelepciune la sfârşit, când toate celelalte devin inutile. Poezia, norocul şi fericirea. Ezită căutând în memorie un citat pe această temă, dar nu găsi nici unul mulţumitor. Citi inscripţia de pe sabie, care era deosebit de ambiguă dacă te gândeai că e gravată pe un pbiect ucigaş – „Iubesc tot ce ating”, chicoti ca de o glună reuşită, încercă din nou să se concentreze asupra citatului, fiindcă avea obiceiul de a-şi impresiona auditoriul cu asemenea podoabe de oratorie.

Lupoaica îşi întoarse capul spre păpurişte cu un gest grav şi regal, şi nimeni nu-i putu vedea privirea, cu care primise proorocirea cam dezlânată, dar atât de plină de făgăduinţe. Însă orice ursitoarecunoaşte infinita gamă de expresii ce trec prin ochii femelelor de orice specie, în asemenea noapte. Aşa că ursitoarea îşi strânse cu putere umbrela, îşi aranjă ochelarii şi dispăru odată cu ultimele pâlpâiri purpurii ce se stingeau pe dunga orizontului, amintind de trecerea Cometei. Între trestiile îngheţate nu mai rămase decât şuierul vântului, dansul fantomatic al palelor de zăpadă, şi, o clipă, doar spre a se topi în întuneric, trecu ca un freamăt al trestiilor conturul rapid al unei lupoaice.

...

Celei de-a patra ursitoare îi revenea misiunea cea maqi dificilă. Verdictul era irevocabil – moartea. Sfârşitul tragic. Sub orice nume l-ai fi ascuns, însemna acest ultim adevăr. Nici ea nu se apleca peste leagănul unui om de rând. Şi ea avea să menească unui erou, unui ales. Numai că acesta nu era născut să respire aerul transparent al unei lumi de basm, ci să străbată măreţia tragică a unei saga. Or, aşa cum ştie oricine a studiat literaturile vechi, pe când finalul basmelor e totdeauna fericit, oricâte încercări ar străbate eroul, o saga se sfârşeşte, irevocabil, într-un mod tragic. Aşa că esenţa darului său era tocmai aceasta – moartea. Puteai să-l numeşti ispăşire. Ispăşire pentru fărădelegi stratificate, acumulate de generaţii, în familia lui de aristocraţi războinci. De regi. Putei să-i spui singurătate

fiindcă moartea e ceva ce se împlineşte de unul singur. Şi consecvenţă la fel de bine – fiindcă acele mari familii de regi şi militari ştiau, desigur, totdeauna să moară cu mare demnitate, cu măreţie şifără rezerve, atunci când trebuia. Moartea era până la urmă preţul pentru puterea lor nemăsurată. Şi poate că iubeau această moarte năprasnică, dar nu anonimă, sublimă şi odioasă, de-o potrivă, totdeauna însă adăugând un contrafort puterii, pe care o iubeau de asemenea. Vrăjiţi de măreţia lor în faţa morţii, salvaţi de moartea lor în momente de restrişte, cei ce nu ştiau să moară aşa (sau considerau asta o nebunie, un hybris sau numai o prostie), cei ce visau o Moarte Bună, îşi plecau genunchii şi grumazul şi îi numeau Viteji. Şi chiar erau Viteji. Bine. Să spunem că erau obişnuiţi cu asta, cu un lucru la care ursitoarea asistase de nenumărate ori, dar ei îi era inaccesibil. Aşa încât îi putea numi şi chiar descrie, dar nu înţelege. Şi cum poţi meni cu inima împăcată, ceva ce pentru tine rămâne o taină? Şi, mai cu seamă că această moarte pe care o menea ea era definitivă şi fără speranţă, marcând stingerea unei dinastii. Ea nu se corecta prin renaştere în urmaşi, nu însemna eternitatea cucerită prin succesiunea generaţiilor. Ursita ei încheia acel timp infinit spre care priviseră cu speranţă, chiar dacă nu cu deplină încredere, străbunii vitejilor de acum. Însă ursitoarele nu au dreptul de a emite sentinţe sau de a le modifica. Nu au nici măcar dreptul la sentimente, la lirisme şi îndoieli. Ele nu sunt decât nişte vestitori ai destinului, nişte sufleuri pentru actorul ce intră în scenă, şi, dacă uneori pot interveni, intervenţia lor e doar asupra circumstanţelor exterioare ale dramei – în decor, în tonalitatea melodiei de fond, în câteva detalii neînsemnate.

Era inutil să se prefacă, să încerce să voaleze sub cuvinte încurajatoare şi frumoase esenţa mesajului pe care-l purta. Aceea care o aştepta făcea parte şi ea dintre Viteji, şi pe deasupra era o inţiată. Ea ştia să citească o conjunctură astrală la fel de bine ca oricare dintre ursitoare, ştia să înfrunte Moartea ca oricare din clanul său de războinici. Dar mai era şi una dintre acele fiinţe nesăbuite care nu rezistă tentaţiei de-a se opune destinului, care nu abandonează niciodată lupta. Care nu se supun.

La ceasul acela Regina şi noul său născut erau singuri. Frumoasa vrăjitoare îşi amăgea timpul jucându-se în faţa

oglinzii, cu niş6te giuvaeruri. Făcea asta cu o graţie absentă, aşteptând, dar gândurile ei vagabondau aiurea, departe de castelul întunecat şi fastuos, departe de cetate şi poate chiar de lumea asta mică şi efemeră. Făcliile pâlpâiau deschizând în oglindă spaşii halucinante. Ochii verzi ai Reginei le cercetau melancolici (în sensul acela pe care manieriştii îl dau Melancoliei), când din spaţiul iluzoriu se desprinse ursitoarea a patra. Tocmai atunci Cometa ilumină în roşu şi această scenă.

- Roşu, remarcă ursitoarea, dar glasul ei avu cu totul altă rezonanţă decât al celorlalte, când numi această culoare simbolică- Poate erau de vină şi bolţile înalte, şi spaţiile ce se deschideau printr-o succesiune de pilaştri, şi care amplificau vocile, într-un joc de ecouri îngheţate (efect sonor de care arhitectul, o celebritate în vremea lui, fusese foarte mândru). Dar nuanţa de descurajare a glasului ţinea de acea implicare pe care ursitoarea, cu toată experienţa ei care data cam de pe când se născuseră primii oameni, nu se putea dezobişnui să o simtă de câte ori se afla în faţa unui nou omuleţ menit să crească, să înfrunte viaţa şi să... Şi să ce? Aici hotarul înţelegerii eise oprea şi începea hotarul Morţii. Despre ea chiar nu ştia nimic. Aşa că glasul, când rosti acel „roşu” preluat imediat de bolţi, fu răzbătut de o undă de tristeţe, de tandreţe şi de remuşcare.

- Ştiu, spuse Regina cu răceală, privind-o în ochi cu una dintre acele priviri cu adevărat regale, cu care înfruntau ei de obicei Moartea, şi pe care nimic asemănător cu frica nu părea să o poată tulbura. I-am făcut horoscopul. Culoarea ispăşirii, a singurătăţii şi a puterii. De sute de ani, dacă nu ţi se pare exagerat, de sute de ani culoarea asta ne aparţine, ca să spun aşa. Culoarea sângelui. Culoarea purpurei. Culoarea măreţiei terestre. Râse scurt şi ironic, şi, răsfrânt în oglindă, chipul ei splendid, împodobit cu perle, ametiste şi smaralde, scăpără arogant şi înfricoşător chiar, aşa cum lumina făcliilor îi tremura ameninţător şi-i poleia contururile făcându-l să semene el însuşi cu o flacără.

- Am să-l învăţ cum poţi să obţii fericirea din asta. Din singurătate, ispăşire şi putere.

- Vrei ca destinul lui să fie ura?

- Eu vreau? Regina Vrăjitoare râse din nou, cu acelaşi râs neliniştitor, tăios, catifelat şi sfidător. Dar poate că eu însămi aş

fi ales asta. Şi în fond ce ştii tu despre iubire şi ură? Crezi că iubirea e ma bună? Tu, care nu ştii ce înseamnă moartea, şi care mă întreb dacă înţelegi viaţa. Regina îşi înălţă bustul. O privi din nou pe ursitoare cu privirea lor, a celor obişnuiţi să privească moartea în ochi şi pentru care să înfrunţi o ursitoare nu mai înseamnă cine ştie ce. Şi pe urmă, priviră amândouă leagănul, care era o autentică piesă de muzeu, şi pe care înduioşător şi absurd, doica, o femeie simplă, care nu ştia să citească horoscoape şi care iubea copiii, îl împodobise cu o fundă roşie. Între dantele, sub umbra fundei roşii, scăldat în lumina roşie a făcliilor şi a Cometei, pruncul regal dormea cu o expresie demnă şi încordată. Micul său chip întunecat, cu trăsături deja tăios conturate, nu acea nimic din inocenţa şi dulceaţa unui nou-născut. Părea doar miniatura unui Rege adult.

- Ce se mai aude cu migraţiile? întrebă Regina, care evident voia să înlăture acest stânjenitor moment sentimental.

O invită pe ursitoare să ia loc într-un jilţ, în faţa căruia, pe o măsuţă, fusese pregătită o somptuoasănatură moartă, compusă din fructe rare, delicatese aduse din insule, şi cupe cu băuturi ameţitoare. Nimic nu fusese neglijat, şi un maestru din orient, se ocupase de aranjamentul mesei. Într-un pocal înalt se răsfirau trei mlădiţe cu flori purpurii.

- Vor fi vremuri tulburi, răspunse ursitoarea, ea însăşi încântată de-a fi trecut atât de uşor peste momentul delicat al ursitei propriu-zise, şi de care Regina, ca o gazdă perfectă, poate un pic cam arogantă, o scutise. Orice s-ar fi spus despre neamul ăsta sângeros de războinici, demnitatea rămânea indiscutabil, o calitate. Sorbi un păhărel de lichior franţuzesc şi gustă dintr-o rodie.

În răsărit se mişcă tot felul de nomazi. Vin mereu din fundul stepelor, dacă stepele astea or fi având vreun fund. Par fără capăt, şi gata să nască mereu şi mereu alţi migratori. Noroc că se mai decimează între ei, altfel ar fi vai de zonele civilizate.

- Lăcuste, spuse cu asprime Regina.

Ursitoarea tresări.Dar după cum se purtase de la început gazda ei, nu era exclus să ştie şi ea. Să o fi spus dinadins.

- Da, murmură privind fix rodia începută. Lăcuste, desigur.

Mai discutară puţină politică, ursitoarea stând acum în pragul oglinzii şi Regina jucându-se iar cu giuvaerurile,

răsfirându-le pe cuvertură şi adunându-le la un loc, şi răsfirându-le iar, în timp ce punea întrebări subtile despre evenimentele din regatele vecine, comenta mecanismele democraţiei, şi şansele unor structuri statice sau dinamice de organizare socială, în faţa presiunii migratorilor. Căci, aşa cum se întâmplă ades, în timp ce regele era un mare războinic, un cavaler faimos şi invincibil, care-şi permitea cochetăria tuturor codurilor cavalereşti, ea se ocupa de fapt de treburile complicate, delicate şi crâncene ale politicii Imperiului.

- O să aibă măcar parte de o educaţie desăvârşită, îndrăzni să spună sfioasă ursitoarea, ezitând dacă e momentul să plece sau trebuie totuşi să mai rămână. Adică o să fie un adevărat aristocrat. Un erou dintr-o saga. Îşi aminti de colega ei, care ieşea totdeauna din încurcături de genul ăsta cu ajutorul vreunui citat celebru, şi îl cită şi ea la repezeală pe Jan de Vries[1], amintind condiţia tragică a eroului în toate marile cicluri epice create în mediile aristocrate. Chiar acum, continuă volubilă, încurajată de acest suport ştiinţific, şi de faptul că-şi amintise atât de bine citatul – chiar acum, undeva prin preajmă, pe malul unui lac, un alt erou e menit pentru un destin mai înrudit cu basmul. Însă tu ştii că basmul, provenit şi el din mediile aristocrate, „decade în popor".

- Oh, da, replică regina, cu umor, jucându-se cu colierul de smaralde, „cade în popor de îndată ce aristocraţia descoperă că existenţa este o problemă şi o tragedie" – asta ca să rămânem la acelaşi autor. Dar îndrăznesc să sper că nu ţi-am lăsat impresia unei sărmane femei ce trebuie consolată.

IV

- Stai puţin. Aşteaptă un pic.

Tândală se aplecă spre un muşuroi acoperi cu cimbru sălativ în floare. Toată costişa era colorată de cimbru şi sovârf.

- Parcă te-aş duce în spate, mormăi Păcală. Parcă eu aş fi o locomotivă şi tu un nenorocit de mărfarcare nu aspiră decât la linia moartă. Tot timpul trebuie să trag de tine.

Tândală se aplecă, scociorând în iarbă. Când se ridică, şinea între degete, cu grija unui expert, o monedă de argint. O şterse cu mâneca, făcând-o să sclipească, şi o cercetă cu

[1] *Jan de Vries, Betrachtungen zum Märchen, besonders in seinem Vehältnis zu Heldensage und Mythos, Helsinki, 1954*

înjcântare. Pe urmă îşi roti privirea, încercând parcă să desluşească în conturul peisajului o formă ascunsă, amintirea unor reliefuri înghiţite de vegetaţie şi de depunerile pământului.

- Îţi mai aminteşti de monedele astea? De vremea când circulau? Îţi mai aminteşti de regele acela tânăr... Nu era un erou care s-a întors din infern?

Păcală îl întrerupse cu un gest nervos.

- Sst! Taci odată. Uită-te acolo. Acolo nerodule, unde-ţi arăt. În pluta de acolo. Glasul îi era plin de nerăbdare. Ca totdeauna, încetineala lui Tândală îl scotea din sărite.

Tândală îşi racordă privirea, care păstra cu şiretenie aparenţele miopiei, fără a fi în fond, mai puţin pătrunzătoare decât a tovarăşului său. Numai că el lăsa lucrurile să vină spre el, le dădea răgazul să se destăinuie, în timp ce Păcală le scormonea, le căuta şi le zorea, din omogenitatea lor lenrşă, silindu-le să-şi afirme sensul repede, poate chiar înainte de a se fi produs.

- De când n-am mai văzut eu unuk de-ăsta! O aşa minunăţie!

- Şoimul pelerin, spuse Tândală, care renunţase la miopia lui programat. Şoimul alb, continuă, puţin intimidat şi aproape incredul.

Îşi umflă pieptul mare, larg, sub surtucul de şiac şi suspină privind silueta albă şi concisă ce se contura în frunzişul copacului, pe fundalul albastru intens al cerului de vară, care se topea undeva, foarte departe, într-o dungă de sălcii fumurii, difuze în lumina de amiază.

- Ce minunăţie, continuă cu acelaşi ton, între şoaptă şi suspin, parcă temându-se că la sunetul glasului său, atinsă de numele odată rostit, minunea s-ar putea irosi, lăsând ziua de vară pustie, nu cum fusese înainte de apariţia miracolului, ci vidă acum, după dispariţia lui, de a cărui splendoare beneficiaseră o clipă.

- Ce cauţi, Majestate, pe aici? Se interesă Păcală, familiar, cum lua el peste picior toate cele, într-o irezistibilă bună dispoziţie amicală. Cum de ne este dată această onoare?

Şoimul îşi plecă uşor capul înainte, îl privi atent, şi, după ce-i recunoscu, răspunse cu politeţe ceva despre trecerea Cometei, despre nodurile în care de obicei astfel de astre împletesc destinele oamenilor. Schimbară apoi câteva informaţii

despre evenimentele locale (cei doi hoinari ştiau tot ce se petrece în zonă), şi despre faptele şi locurile pe care Pelerinul le văzuse în timpul lungii lui călătorii, căci venea cu adevărat de foarte, foarte departe.

- Câţi ani să fi trecut de la Cometă? Întrebă Păcală, pe când se îndreptau agale, urmăriţi încă de privirea neclintită a Şoimului.

- Păi... să fie vreo şap-sprăzece.

- Oh, deci asta era. Înseamnă că începe. Acu să te ţii.

- Da' mă-ntreb pentru care din ei o fi.

- Păi de ce să te-ntrebi? De aşa ceva n-au parte decât cei de rangul cel mai mare.

- Da' ce? Nu-s toţi de rang mare? Care nu-i de rang mare între ei?

- O căpetenie de hoardă nu-i totuna cu un rege.

- Numa' c-am văzut eu destui regi la care le-a mâncat capul o căpetenie de hoardă. Numa' la istoria europeană să ne oprim şi avem exemple de-ajuns.

- Mda. Numai că nu-i cazul încă. Nu chiar acum. (Păcală deveni trist. Nu-l cunoştea personal pe tânărul Prinţ, dar auzise despre el destule ca să fie acum trist, ştiind ce soartă-l aşteaptă).

- Şi celălalt nu-i de-acelaşi neam?

- Mda. Poţi s-o iei şi aşa. Numa' că acu fac prinsoare că-i pentru tânărul Prinţ. Celălalt o să peregrineze el destul. N-are nevoie de un Pelerin.

- Da' poate că i-ar fi mai potrivit lui Lăcustă, se încăpăţână Tândală. Să ştii că se pricepe grozav la şoimi. Are toate calităţile pentru asta. Şoimăritul e o ocupaţie de vânători. El n-are nici filosofie, nici teatre la-ndemână. Nici alte preocupări de-astea, cum are Prinţul. Prinţul nici nu cred că a deschis în viaţa lui un manual de dresaj pentru şoimari.

- Eşti absolut tâmpit, dacă-ţi imaginezi tu că *aşa ceva* se dresează. Atunci de ce nu dresezi şi Cometa? Leagă-i un clopoţel la picior şi trage-i o glugă peste cap. Numa' că vezi să se armonizeze cu trena aia roşie. Auzi!... Manual de dresaj!

După ce-i trecu indignarea reveni el însuşi la subiect, fiindcă Tândală făcea o mutră acră şi bosumflată.

- Tocmai fiindcă.i silit să stea pe loc – deşi e şi el la fel de tânăr şi plin de neastâmpăr ca şi ceilalţi, da' tocmai fiindcă-i

legat de Imperiul ăsta ca de-o galeră, i se cuvine Prinţului un pelerin... Să te văd eu în locul lui. Singur, fără prieteni – bezmeticii lui din cavaleria regală îl divinizează, dar tocmai, din exces de respect, nu-i pot fi prieteni. Nu te tragi de bretele cu un zeu. Poţi să-i aduci ofrande. Poţi să şi mori pentru el. Da' nu poţi să-l inviţi să joace zaruri sau să te duci cu el la curve, sau măcar să-l baţi pe spate, nd vezi că-i e grea inima. Şi să ai şaisprezece ani şi să trebuiască să te duci şi să te lupţi cu tâlharii la graniţe şi să ănnăbuşi rebeliuni şi să tai capete şi să ierţi şi să alegi între vinovaţi şi nevinovaţi, şi pe urmă, noaptea, să-ţi înfrunţi îndoielile şi coşmarurile singur. Sigur că visezi călătorii, şi chiar citeşti pe furiş cărţi de-astea, pentru copii, ca *Robinson Crusoe.* În timp ce Lăcustă visează ceva care să-lege de glie. O cetate. Un imperiu. Belşug. Rădăcini.

- Şi Făt-Frumos?

- Făt-Frumos? Ei da. El, numai bunul Dumnezeu ştie ce-o fi visând şi de ce-o fi având nevoie. Poate de-un balaur)dar numai de un manechin pentru exerciţii marţiale). Şi poate de-un rapsod. Poate că dacă Şoimul a venit, o să apară şi un poet rătăcitor... Care să-l facă să audă vraja poeziei. Tragedia. Şi poate comicul. Uite, vraja unui poem despre tine care culegi mărunţişul de pe jos şi te scobeşti acum în nas. Deşi Şoimul se uită la noi.

Soarele ardea blând şi iarba bătea în argintiu şi orizontul era larg şi deschis, şi undeva rămas în urmă, neclintit între frunzele unui copac bătrân, Şoimul veghea.

- Falco Peregrinus, declamă Păcală, cu ochii strălucindca atunci când te pregăteşti pentru un spectacol cu o piesă celebră şi cu un set de actori de cea mai mare faimă, şi aştepţi fremătând să se ridice cortina.

- Falco Peregrinus pe avers, şi pe revers lup. Sau o lupoaică. Ţii minte moneda asta?

- Unde ai găsit-o?

- O, eu culeg mărunţişul şi mă scobesc în nas, şi mai ştiu eu ce. Am găsit-o chiar acolo unde tu ai descoperit Şoimul. Numa' că eu văzusem întâi moneda.

Stăteau în soare privind şoimul gravat pe micul disc de argint, iar în spatele lor, într-o plută, stătea neclintit, heraldic, Şoimul unei istorii ce abia începea.

- Ţăranii de pe aici încă mai seamănă cu locuitorii Cetăţii de atunci. Mai păstrează încă şi cuvinte din limba lor pierdută.

„...căci civilizaţiile agrare sunt poate doar ultimele forme de rezistenţă ale unor splendide construcţii culturale, pline de subtilităţi şi de mişcare, şi tocmai de aceea fragile în faţa istoriei. Dar care, chiar îngropate sub ruine, nu pier. Nu pot fi uitate. Şi germinează, într-un timp în care viitorul şi trecutul se confundă, alte Cetăţi şi culturi minunate şi fragile. Şi bântuie visele, basmele, amintirile celor ce pronunţă cuvinte şi cântă eroi rămaşi lor, dintr-un ansamblu pierdut”, dar toate astea nu le mai spuse.

- Mulţi cred c-ar fi Cetatea din Lac.

Păcală ridică din umeri.

- Cel puţin noi ştim bine de care cetate este vorba.

V

Deocamdată nimeni nu-şi mai bătea capul cu prevestirile din anul stelei călătoare. Ierni feerice şi veri îmbelşugate se perindaseră peste ţinuturile dintre stepe şi Lac. Nu era cine ştie ce greu să trăieşti. Era mai curând plăcut. Un fierar tocmai inventase un nou tip de brăzdar pentru plug şi recoltele ersau acum mai bune. (Fierarul primise o medalie şi o vie). Duminicile, tinerii petreceau în cadrele tradiţionale. Bătrânii vegheau la respectarea datinilor – ştiţi cum se desfăşoară lucrurile în zonele rurale, când pământul şi ploile îşi fac datoria.

Dar...

Nu se ştie de fapt (poate doar întâmplarea, sau poate nevoia ca unul dintre însemnaţii ursitoarelor să-şi înceapă ucenicia) trzi din somn un monstru ignorat de toată lumea. Ploaia de meteorişi datând de peste şaizeci de milioane de ani, care, cum pretinde distinsul domn Alvarez, a contribuit la dispariţia reptilelor gigantice, funcţionase asupra monstrului nostru ca un somnifer. Visase, în tot timpul lungii sale somnoterapii, pădurile uriaşe în care copilărise, hrănindu-se cu fructe ale căror gust delicios nu şi-l mai poate imagina nimeni acum. Când s-a trezit, visând o lumină roşie, supărătoare, a trăit – la posibilităţile sale psihologice reduse – un şoc. Totul în jurul său era meschinşi ridicol de mărunt. Se ridicase înalt, stupid – dar paşnic – de după un lanţ de dealuri. Cosaşii ce îşi vedeau de treabă pe câmp, lunecaseră fără nici o pregătire din pastorală în

plin coşmar. Un cap de şarpe se apleca peste ei, laq capătul unui gât fără sfârşit. Nu aveau de unde şti că era un monstru ierbivor. Când au aflat-o, după primele săptămâni de convieţuire cu coşmarul au răsuflat uşuraţi. Nu pentru multă vreme. Un ierbivor de asemenea dimensiuni era cât o secetă şi o invazie la un loc. Livezile şi câmpiile lor de cereale erau pustii. Hambarele goale. În plus, monstrul confiscase pentru uzul său personal cel mai mare izvor al ţinutului.

Oamenii din zonă erau fatalişti. Acceptau bucuria şi nenorocirea cu destulă cumpătare. Încercaseră să-l mituiască oferindu-i tineri şi tinere îmbrăcaţi în haine de sărbătoare. Monstrul îi omorâse fără nici o intenţie rea – din pură indiferenţă, şi mai ales, pentru că nu înţelegea la ce i-ar putea servi. Dar continua să folosească izvorul şi să dsevasteze ţinutul de tot ce era vegetaţie. Oamenii vedeau cu disperare cum în jurul lor începe să se întindă un pustiu. Atunci hotărâseră să cheme în ajutor pe voievodul ţinutului. Petrecăreţii de la conac trăiseră la rândul lor un şoc.Era neverosimil. Era absurd. Era adevărat. În ţinutul lor trăia un monstru. Voievodul decise, după câteva ezitări, să ceară ajutor imperialilor. Dar curierul trimis spre capitală nimeri drept în labele monstrului, care, verzi şi enorme, semănau cu nişte coline. Monstrul îl luă drept una dintre plictisitoarele ofrande cu care oamenii locului îl deranjau permanent, aşa că îl omorî şi îl depozită lângă celelalte cadavre. Se simţea singur şi era în permanenţă flămând şi , după atâta somn, acum nu mai reuşea să adoarmă. Descoperise, e drept, o ocupaţie oarecum compensatoare. Nişte săteni încercaseră să îl alunge incendiind un lan de tutun. Monstrul găsise noua ofrandă interesantă. Acum consuma cantităţi îngrijorătoare din planta care-l dispunea la visare. Legenda că scoate flăcări şi fum pe nări se răspândi cu iuţeală. Pe urmă, într-o zi, confiscă o căruţă plină cu butoaie, care încerca să se strecoarespre un iarmaroc, protejată de o geană de pădure. Aşa descoperi vinul. Pentru monstru era o fericire. Pentru săteni, ultima picătură, într-o cupă prea plină deja. Să ne amintim că Taras Bulba îşi mobilizase cazacii cu faimoasa întrebare: „Dar cât va mai zace butoiul cu gorilcă în mâna străinilor?” sau cam aşa ceva. Ei bine, se ajunsese la butoiul cu gorilcă.

Era o situaţie de basm. Soluţia era inclusă în basmul însuşi. La acea vreme, simţind că viaţa de copil fericit al naturii

nu-l mai încape, Fiul Lupoaicei pornise în căutarea unor experienţe mai deosebite. Călătorise un timp pe ici, pe colo. Acum rătăcea fără scop prin zona unde oamenii se canoneau cu fosila lor blestemată. Apăru printre săteni, într-o seară – un tânăr strălucitor, în haine de vânătoare, înarmat cu ditamai ghioagă ferecată în oţel şi însoţit de un inorog. Le ascultă, compătimitor, jeluirea. În ce-l privea, era experienţa râvnită. Aşa că adună la un loc toate informaţiile pe care le putu stoarce de la robii reptilei: 1. – era un monstru vegetarian; 2. – nu se preocupa în mpod special de oameni; 3. – depindea de sursa de apă: 4. – era beţiv; 5. – se simţea singur.

Puse cap la cap tot ce ştia din tradiţie despre situaţii similare. Ciclopul îmbătat. Fiarele atrase în capcană cu semene de-ale lor contrafăcute – o combinaţie de jocuri cu măşti şi cal troian. Necesitatea evidentă a unui voluntar.

Pe urmă reuni resursele locale, fierarul medaliat şi proprietarii de crame. Pentru debutul relaţiilor cu monstrul se sluji de o bătrânică pe care o trimise în solie reptilei să ceară apă pentru Fiul Lupoaicei. Nimeni până atunci nu se gândise că se poate negocia cu fosila. Nimeni nu se gândise să îi ceară ceva. Spre surpriza tuturor, reptila se arătă gentilă. Nu ştia ce e o lupoaică, nici ce e un fiu. Dar înţelegea nevoia cuiva să bea apă. Era un început încurajator. Odată acceptat dialogul, Făt-Frumos se putea apropia de monstru fără riscuri prea mari.

Unicornul îl privea cu interes indulgent cum se pasionează de noua sa ipostază.

Lucrurile se petrecură fără nici un accident neprevăzut. Fiul Lupoaicei îl lichidă pe monstru. Fără să aibă nevoie să o facă, îşi însuşi vârful limbii gigantice numai fiindcă era un obicei impus de bibliografie. Să mai spunem doar că al doilea mesager trimis de îngrijoratul voievod se afla de faţă când tânărul erou măcelărea „balaurul”. Vestea apariţiei unui erou se răspândi în cele patru vânturi.

Făt-Frumos plecă mai departe, salvă pe Regina Albinelor, Regele Corbilor şi Peştişorul de Aur. Nu avea nici o intenţie mercantilă, nu spera un ajutor miraculos. Dovedise că se descurcă şi singur...

Legenda despre frumosul viteaz pornise direct spre ţintă. Monstrul adusese în scenă un erou. Legenda introducea în compoziţie partitura unei eroine.

VI

Şoimul şi Regina se înfruntau în tăcere. Ea îl privea analitic, ca pe un obiect de muzeu. El stătea neclintit, de parcă femeia aceea încoronată, în ţinuta ei somptuoasă, nu ar fi avut mai multă semnificaţie decât un copac în pădure. Patul Prinţului era răvăşit, şi cearşafurile mototolite, vorbeau despre o noapte fără somn. Ca şi lumânările aproape sfârşite în sfeşnicele de pe masa lui de lucru. De sus, de la fereastră, îl putea vedea agitându-se în grădină, numai în cămaşă, înarmat cu o sapă. Cerceta ceva – poate nişte muşuroaie de cârtiţă. Aşteptă, urmărindu-l, şi, în sfârşit, după un timp, Prinţul îşi sprijini sapa de zidul şopronului cu unelte şi porni sprinten spre Palat. Îl auzi fluierând încetişor când urca scările, şi pe urmă ştergându-şi picioarele pe răzătorul din faţa uşii.

- Te aştept de aproape un ceas – tonul Reginei nu avea în el nici urmă de reproş, era doar rece. Prinţul încetă să mai fluiere, o privi surprins şi roşi.

- Mă aşteaptă o zi grea, se justifică, frecându-şi de pantaloni palmele pline de noroi. O raită prin grădină e foarte înviorătoare. Episcopul ăsta mă plictiseşte de moarte.

- Sunt într-adevăr surprinsă. Cometa n-a fost cine ştie ce generoasă cu mine, dar măcar mi-a promis un fiu demn de titlul regal.

- Oh! Iar Cometa asta. Ştii că îmi dau toată silinţa să... în fine, să fac tot ce trebuie. Nu e vina mea că episcopul e plictisitor. Păcat că nici o Cometă n-a avut grijă să-l facă pe el demn de titlul de episcop. Iartă-mă doar o clipă, să mă duc să mă spăl. Mă faci întotdeauna să mă simt ca un şcolar cu urechile murdare.

- Unghiile. Şi sunt într-adevăr cât se poate de murdare.

Prinţul dispăru în cabinetul de toaletă, şi Regina îl auzi plescăind prin apă şi boscorodind diversele obiecte. Dar când reapăru era pus la punct, îmbrăcat în negru din cap până-n picioare, şi cât se poate de impunător. Arăta gata să învârtă pe degete toţi episcopii perfizi, pe care rudele lui imperiale ce nu sperau decât să-l vadă detronat, ar fi capabile să i-l trimită pe cap.

În treacăt, Prinţul mângâie – atinse de fapt foarte uşor – aripile Şoimului, care făcu însă nici o mişcare.

- Nu vrei să trecem în cabinet?

- Trebuie să sper că măcar cabinetul arată mai civilizat?

- Nu sunt prea sigur, dar sper că n-o să te nemulţumească prea tare.

- Am venit să-ţi cer o favoare pentru un protejat de-al meu.

Prinţul o lăsă cu multă politeţe să treacă înainte. Slavă Domnului, cabinetul arăta ordonat. Îi oferi la fel de politicos un fotoliu, şi rămase în picioare ăn faţa ei aşteptând. Nu puteai şti niciodată în ce toane era Regina, mama asta care îl făcuse să se sim6tă totdeauna în culpă, nu destul de demnde misiunea lui pe Pământ. O respecta mult prea mult şi poate ar fi vrut s-o iubească. Dar mai cu seamă îl neliniştea, fiindcă ştia că totdeauna încearcă să-l împingă spre ceva. Ceva ce ea considera necesar, dar care lui îi trezea uneori suspiciune. Şi mai simţea tot timpul că singura lui imagine care ar fi mulţumit-o cu adevărat era aceea a unui mort acoperit de glorie pe un catafalc somptuos, scutit prin moaqrte de orice greşală, de orice capcană, de cea mai uşoară pată de ridicol. Un mort intact, estetic, dar mort pe câmpul de bătaie. Nu. Mai curând împopoţonat cu o rană edificatoare, dar la rândul ei estetică. Nu cu ochii scurşi sau cu nasul spart.

- Mă bucur că, în sfârşit, i-ai răspuns la scrisori unchiului tău. Bătrânul ticălos abia ar fi aşteptat un semn de slăbiciune.

- Ca, de pildă, să-l insult pe pe episcop. Poţi să fii sigură că am să mă abţin. N-o să scoată de la mine nici o insultă, chiar dacă ar fi să stea pe capul meu un secol.

- O tăcere prea îndelungată ar fi fost un semn de slăbiciune. Credeam că ai uitat pur şi simplu, dar trebuie să recunosc că ştii doar să dozezi timpul, iar scrisoarea e într-adevăr o capodoperă. Nu te-aş fi crezut atât de ingenios. Citatele din Ioan Areopagitul au un efect literar remarcabil. Şi mi-a plăcut cum ai strecurat ideea cu comisia de cercetare a bolilor ereditare. La început m-a nemulţumit că ai pomenit de nomazi, dar pe urmă mi-am dat seama că în felul cum ai făcut-o, nimic nu putea fi mai bun. Începi prin a-ţi spune că e o extraordinară aparenţă de sinceritate. Pe urmă că e chiar sinceritate, şi nimic nu e mai neverosimil decât adevărul. Ai fi

putut face literatură. O să se frământe luni de zile ca să dezlege enigma legată de ambasadorii lui trimişi la nomazi. Nici măcar eu nu-mi dau seama cât anume ştii despre ei. Ai ajuns să fii mai informat decât mine.

- Sper că asta ai şi vrut. Nu trebuie să demonstrez că sunt capabil de tot ce-ai investit în mine?

- O scrisoare într-adevăr încântătoare. De mult nu m-am mai amuzat atât. Nu mi-ar fi trecut prin minte să aduc în discuţie sectele religioase.

- Ba da. Sunt sigur că ţi-ar fi venit. E o chestiune de tehnică. Deşi ar putea fide-ajuns să descrii un măr, ca să-l faci pe altul să tremure de groază. Ceea ce în fond e destul de dezgustător. Mie, unchiul ăsta mi-e foarte simpatic. Însă n-aş avea nici o tragere de inimă să scriu aşa ceva dacă n-aş sti că Regina îmi cenzurează corespondenţa. E o metodă mult mai eficientă decât să vii pur şi simplu să mă ajuţi.

Regina constată cu satisfacţie că îl enervase. Era prea generos şi prea sensibil pentru ce ar fi dorit să facă din el. Undeva, în sufletul său de aristocrat era o fisură. Era poate prea modern. Gândea prea mult.

- E destul de greu pentru o femeie singură să crească un vlăstar regesc aşa cum trebuie. De forţa ta depind prea multe lucruri.

- „O femeie singură”. Sună într-adevăr patetic. Cred că nimic nu ţi se potriveşte mai mult decât să dresezi un rege. Dacă nici asta nu te poate satisface, ar trebui să te apuci de dresură combinată de covbre, rinoceri şi leoparzi. Sau poate să dresezi o oaie să fie în stare să sfâşie o haită de lupi.

- Cum am şi presupus, o preocupare grosolană cum e grădinăritul nu are darul să te relaxeze. Dar acum eşti aproape major, şi oricum tu eşti stăpânul absolut. Eu trebuie să mă mulţumesc să-ţi cenzurez din când în când câte o scrisoare şi trebuie să-i întreţin pe ambasadori şi pe episcopi şi pe toţi ceilalţi câtă vreme tu crezi că se cuvine să vânezi în compania unei păsări suspecte.

- Şi care uneori eşti în situaţia să-mi ceri o favoare. Este inutil să te legi de Şoim, fiindcă n-ai să obţii să ne certăm. N-ai să obţii nici măcar să-i insult pe ambasadori. Cum ai spus, sunt stăpân aici. Aşa că sunt încântat să-ţi împlinesc orice dorinţă, fiindcă altfel n-ar avea nici un rost să stăpânesc ceva.

- Foarte bine. Când eşti furios arăţi destul de demn.

- Destul din ce punct de vedere? Şi oricum nu sunt furios.

- Am nevoie de o recomandare către o serie de fundaţii culturale străine şi de o scrisoare de liberă trecere. Nu re-am avut în grijă numai pe tine în tot timpul ăsta. In scenariul pe care-l jucăm, tu o să dispari destul de repede. Aşa că acum trebuie să-l desăvârşim pe cel care o să-ţi ia locul. Presupun că ai aflat că ai un frate. Un frate vitreg. Un erou care pare destul de reuşit. Are tot ce îţi lipseşte ţie, deşi tu ai, desigur, calităţi care lui îi lipsesc. Însă v-aţi născut fiecare pentru altceva.

Imaginea Prinţului mort, pe un catafalc pompos şi împodobit cu orană estetică, pusă bine în valoare de aurul coroanei, pluti teva clipe între ei. Dar Regina putu obseva cu mândrie că fiul ei nu părea câtuşi de puţin tulburat.

- Nu e nevoie de nici un fel de rinoceri şi de nici un fel de cobre. Oricum, are noroc că îl trimiţi atât de departe. Îmi face cea mai mare plăcere să-i semnez toate hârtiile necesare.

- Ar trebui să te intereseze câte ceva în legătură cu el.

- O să aflu tot ce va fi nevoie la timpul potrivir. Şi dacă te ocupi de majestatea ta de el nu am nici un motiv de îngrijorare, va respecta cu siguranţă toate indicaţiile de regie. Păcat că nu ne-ai putut topi laolaltă ca să obţii un rege perfect şi durabil. Dar poate că ar fi fost plicticos. Şi oricum ştiu că n-o să te simţi lezată dacă o să-ţi spun că emigranta în cauză arată exact cum trebuie să arate o mamă de erou, ca să nu mai vorbim de Lupoaică. Şi m-am întreţinut şi cu Unicornul care l-a primit în grijă. E demn de toată încrederea. Acum, când ştiu că o parte din sfori le trage chiar redutabila mea mamă, sunt absolut liniştit.

- Numai o parte?

- Nici un scenariu nu e chiar cum îl dorim noi. În orice caz destul de multe.

Însă nu toate. Nu avea să-l forţeze pe ella nici un fel de resentiment faţă de erou, şi nu avea să-l împingă la nici un fel de competiţie. Ar fi putut semna singură toate hârtiile, dar era absolut necesarsă-i pună sub ochi libertatea celuilalt, minunata lui libertate, ca să-l facă să se simtă încă mai irevocabil legat de galera Imperiului. Ei bine, era fericit să poată parafa el însuşi această libertate. Era oricum consolator că ea măcar există. Îi restitui hârtiile semnate. Regina îl privea visătoare, şi Prinţul se

simţi iar nelinişţit încercând să-şi închipuie ce imagini c0onstruieşte ea acum cu chipul şi cu gesturile lui.

- Cred că episcopul s-a plictisit să ne tot aştepte arznd de nerăbdare să toarne gaz peste cr-şi imaginează el că este un foc. Îmi permiţi să te conduc?

Regina se ridică.

- Toată lumea se agită cu organizarea turnirului, spuse cu tonul uşor al unei conversaţii mondene, dar privind dezaprobator patul răvăşit, care făcea evidente insomniile Prinşului. Inevitabil, trebuiau să treacă prin dormitorul lui, şi asta o obliga să se gândească la tot ce nu reuşise să construiască destul de solid în această fiinţă cu aparenţă inaccesibilă. Dar care noaptea avea coşmare. Un rege nu trebuie să fie permeabil la coşmare.

- Regret că trebuie să-i dezamăgesc. Însă plec într-o expediţie împotriva nomazilor. Au de gând să intre în Imperiu şi nu trebuie lăsaţi săşi închipuie că aşa ceva e posibil. Cu toţii îşi fac iluzii fiindcă sunt tânăr.

Regina arăta cu adevărat surprinsă.

- Aşadar pleci într-o expediţie.

- Ăsta-i cel mai bun lucru pe care-l am de făcut. E un păcat să-i duci pe oameni în ispită, ţinându-le sub nas mai mult decât pot rezista, un cârnat pe care să creadă că-l pot apuca.

- Stilul tău cazon îmi plkace grozav. Şi eu credeam că ţi-ai comandat armura pentru turnir.

- Eroare. Am comandat-o pentru viitoarea mea statuie ecvestră, care sper din toată inima că va fi abstractă şi că va semăna mai curând cu un cleşte de rufe decît cu o piatră funerară. Asta face parte din stilul cazon. O să plec în expediţie şi o să-ţi las toţi boşorogii ăştia perfizi pe mână, ca să-i transformi întâi într-un morman de cioburi şi pe urmă în nisip fin. În materie de politică subtilă nu am să ajung niciodată să mă compar cu ilustra mea mamă.

- Ba da. Sunt cât se poate de mândră de tine. Ei bine, expediţia asta o să le dea la toţi o lecţie grozavă. Ştiu că ai să faci lucruri care o să-i lase pe toţi cu gura căscată – ca să folosesc limbajul tău pitoresc. O să-i laşi cu gura căscată, fără să trebuiască să pui măcar mâna pe sabie. Deşi o sabie ţi se potriveşte perfect.

- Mă simt grozav când îmi vorbeşti aşa. Prinţul o privi cu tandreţea pe care se silea tot timpul s-o reprime, dar de care simţea uneori nevoie.

Regina deveni imediat ţeapănă ca un manechin. „Un rege nu trebuie să fie nici tandru, nici fermecător”.

- Poate că fratele tău ţi-ar fi necesar în expediţia asta.

- A, nu. Prinţul reacţionase imediat la răceala ei şi îşi înghiţise tandreţea în toată viteza). Nu. Lasă-l să-şi pregătească numărul în libertate şi linişte. O să ne întâlnim noi odată, dar numai în culise, pe furiş, să nu ne vadă nimeni, şi numai cât să avem timp să ne trecem repede coroana. Numai cât ţine o şedinţă de machiaj. Şi acuma să ne ocupăm de episcop. În doi va fi aproape o glumă.

VIII

În zilele deja uitate ale toamnei, Elena ajunsese până la Lac. Fireşte, ca în orice basm, fusese prevenită să nu o facă. Lacul avea o faimă care îi fascina pe tineri şi îi speria pe oamenii maturi ce răspundeau de el. Se spuneau atâtea... Nimic nu e mai plictisitor pentru un tânăr decât protecţia sistematică pe care trebuie să o suporte. Aşa încât interdicţia era calea cea mai sigură să o determine la o călătorie primejdioasă. Plimbările ei dincolo de hotarul parcului, printre livezile ce se pârguiau, deveniseră din ce în ce mai lungi. Uneori, când se întorcea spre casă, răsărea deja luceafărul şi o străjuia, în aerul translucid, cornul lunii... Greierii îşi ţârâiai chemarea insistentă şi, doar vag, ca o amintire, o întâmpinau muzicile petrecerilor de la conac – interminabilele petreceri pe care nici un calendar nu mai ajungea să le justifice. Care deveniseră pur şi simplu un mod de viaţă. Ea – care intrase în vorbă peste zi cu ţăranii ce coseau fînul, cu cumetrele ocupate să albească pânza şi să spele la râu, cu copiii care păşteau gâştele – apărea cu simplitate în mijlocul petrecăreţilor ca într-o tapiserie, ca într-un decor. Mângâia capul unui câine, asculta distrată poemele care-i omagiau frumuseţea. Dansa un dans două – şi privirea ei visătoare îi aureola pe toţi, şi ei dobândeau brusc, cu toţii, consistenţa fulgurantă a figuranţilor dintr-o baladă de dragoste. Nopţile ieşea la fereastră şi, cu fruntea sprijinită de ornamentele de lut, se lăsa îmbătată

de privighetori, de trandafiri şi de cerul andânc... Tânjea, în timp ce trupul i se împlinea şi inima i se împlinea şi ea pentru iubire.

Aşa că, într-o noapte, fascinaţia Lacului devenise mai tare decât orice teamă. Pornise în expediţie spre Lac. O însoţeau două dintre jupâniţele cu care crescuse împreună şi de care o lega prietenia guralivă, înfrigurată şi nebunatică a adolescenţei. Coborâseră scările în vârful picioarelor. Trecuseră pe lângă strajacare dormea mai profund decât curtenii din povestea „pădurii adormite”.

Luna scălda peisajul ăntr-o lumină romantică.

– Oh!, strigase una dintre jupâniţe. Cât de tânără e lumea în noaptea asta.

Lumea era în acea clipă la fel de tânără ca şi ele.

– Dacă mă urc în mărul ăsta pot să culeg luna! Aş muşca o felie din luna asta.

(Poate că şi luna ar fi muşcat o bucăţică din tânăra pârguită care îşi ridica braţele spre ea, cu graţie şi exuberanţă).

Alergau toate trei şi gândurile Elenei, niciodată foarte consistente şi precise, deveniseră uşoare ca o adiere de vânt. Lumea era în acel moment ademenitoare, plină de făgăduinţe... Elena era fericită că se născuse şi că, uite, putea trăi asemenea nopţi în care nu se întâmpla nimic special, dar care îţi umplu inima de fericire. Copaci după copaci, coline după coline, se depănau pe lângă ele. Şi, din culmea unei coline, văzuseră Lacul, nemişcat în noapte. Numai trestiile, tinere şi ele, tremurau abia simţit.

Fecioarele se opriseră pe mal. Apa adâncea un cer simetric, ăncărcat cu stele. Nu bântuiau prin preajma lacului nici fantome, nici vrăjitoare, nici zmei. Dar, pe când ele ascultau vrăjite glasurile nopţii, un dangăt profund răzbise din adâncuri. Deasupra lor fluturase o adiere de nelinişte. Aerul suav se închegase în jurul lor. O promisiune se ţesea între cer şi ape. Erau aproape de un mister pentru care se simţiseră deodată prea copile. Mai rămăseseră o clipă nemişcate – trei siluete albe, înlănţuite, ca un grup sculptural pe o temă mitologică – dar apoi o luaseă la fugă spre conac, cu inimile bătând nebuneşte, îmbătate de gustul proaspăt al tainei şi speriate de aventura care ar fi putut deveni concretă. Iar în urma lor, printre trestii, lunecase o clipă silueta unei imense lupoaice cenuşii.

Aventura lor nocturnă rămăsese o taină. Una dintre tainele imponderabile şi aparent nevinovate pe care le ascunde oroice adolescenţă. Dar Elena, deşi arăta aproape la fel (doar privirea îi devenise mai insistentă, căzând pe chipuri şi pe lucruri, ca în aşteptarea unui semn de recunoaştere) nu voia să creadă în inocenţa aventurii ei. Ea aştepta nerăbdătoare gestul următor al destinului său, pe care încercase să îl provoace. Avea impresia că scapă de copilărie mult prea greu. Aştepta ca într-o formă sau alta, acest destin cu nume masculin să îi trimită un mesaj. Să o peţească. Dar nu se întâmpla nimic. Seară de seară pândea aplecată pe fereastră, cu privirea cufundată în noapte. „Cobori în jos luceafăr blând...” Fiecare fată la vârsta iluziilor încearcă să ispitească în taină aştrii, oferindu-le darul cel mai de preţ, pe care acea vârstă îl poate imagina: naiva lor iubire. Stelele străluceau ademenitoare, dar îşi urmau traiectoriile lor cosmice cu un bun simţ exasperant. Trecuse iarna, venise primăvara... Tinereţea e greu de suportat şi fără primăvară. Primăvara e greu de supravieţuit chziar şi fără să fii tânăr. Toate în jurul tău explodează de vigoare, de viaţă, de dragoste. Lumina e doar o permanentă aluzie la fericire. Noaptea parfumul florilor te scotea din minţi... Aştepării îi urmase o perioadă de lâncezeală. Preafrumoasa Elena pălise. Avea ochii încercănaţi şi obrajii traşi şi un aer de melancolie. În taină, mama sa începuse să se îngrijoreze. Ar fi fost timpul ca ursitoarea să se ţină de cuvânt. Bujorii din obrazul Elenei aveau nevoie de minunata apă vie a dragostei. Ar fi fost dispusă să închidă ochii la micile jocuri ale vârstei. Dar nimic de genul acesta nu se vedea la orizont. Câteva dintre prietenele domniţei erau deja logodite. Chiar unele destul de urâţele. Unde era contingentul de Feţi-Frumoşi promişi în noaptea când se născuse fiica ei?

Şi atunci, când Elena încetase aproape să mai spere, miracolul se înfăptui. Nu mai departe de îngrăditura sălbăticită ce mărginea parcul conacului.

Întâi văzu inorogul. Păştea liniştit alegând florile de viorea şi de clopoţei şi rupându-le delicat cu buzele de ţap, în timp ce cornul îi strălucea în lumină si coama îi strălucea şi ea albă ca mărgăritarul, şi o privea cu ochi înţelepţi, umani şi tandri. Era atât de minunat încât preafrumoasa Elena rămase încremenită, aproape fără să respire, de teamă că imaginea se va risipi.

Stătea aşa, răzimată de o salcie, neaşteptând altceva, doar copleşită de prezenţa lui – o fecioară cu adevărat inocentă şi capabilă să se bucure fără nici o meschinărie de miracol, fără să se întrebe ce ar putea semnifica. Inorogul se apropia încet, păscând încă, în treacăt, câte un fir de iarbă. Înaintă spre ea cu blândeţe şi se opri chiar în faţa fetei şi îngenunchie sprijinindu-şi la picioarele ei capul mare, împodobit cu cornul fantastic, care văzut de aproape era nu numai luminos şi transparent, ci plin, ca o oglindă magică, de peisaje paradisiace şi de întâmplări minunate. Şi, la un moment dat, Elena avu impresia că se vede chiar pe sine trecând un pod, şi inima îi bătu cu putere. Inorogul stătea liniştit, cu cornul sprijinit lângă pantofii scâlciaţi cu care Elena se plimba prin grădină, şi răsuflarea lui avea parfumul florilor de primăvară pe care le rumega în tihnă

– Oho, exclamă cineva, foarte aproape. Iată, aşadar, o prinţesă.

Gardul de nuiele trosni şi chiar lângă ea apăru un bărbat tnăr în haine de vânătoare. O spaimă plăcută săgetă pe Elena aşa cum stătea sprijinită de trunchiul asprual salciei, cu mâna lăsată în cpama Inorogului, şi învăluită în umbra vânătorului ce sărise gardul.

– Dacă nu ţinem seama de pantofi, arăţi chiar ca o prinţesă. Dar şi o prinţesă are nevoie să se plimbe prin noroi.

Elena îndrăgi pe loc gloasul acela, maliţios şi degajat. Îl privi în fine, pe necunoscut, cu familiaritate sfioasă. Era sfioasă, fiindcă era foarte tânără – dar pentru ceea ce avea să devină Preafrumoasa Elena, sfiala era o stare trecătoare. Mai curând îi era la locul ei familiaritatea. Cu timpul, lustruită în lumea de la Curte, asprită de încercările vieţii, familiaritatea gentilă şi provincială avea să devină siguranţă. Acum însă era un personaj fermecător de pastorală, de la care nimeni nu aşteaptă gesturi mari şi demne de reţinut. Însă care e o prezenţă de o frumuseţe remarcabilă, mai mult decât graţioasă. Cât despre necunoscut – era şi el plin de farmec. La fel de tânăr ca şi ea. Erau amândoi la vârsta când farmecul acoperă toate celelale calităţi. Erau poate amândoi capabili să strşlucească într-o tragedie. Dar generoasă, soarta le dăruia, măcar acum, la început, dreptul la idilă. La tandreţea banală a pastoralei. Iar Inorogul, rumegând gânditor florile de mai, îi proteja cu forţa sa discretă. Ştia câte or să-i

aştepte. Să se bucure deci de clipa lor de linişte pe care o vor pierde atât de curând.

– E... al tău?

– Hm. Să zicem că suntem... împreună. Domniţă dragă, e foarte greu să ai aşa ceva. Vezi, Domnia ta, el numără câteva veacuri. E mai bătrn chiar decât oraşul cufundat în Lac, a cărui poveste, dacă ajungeţi să vă împrieteniţi, poate că o să ţi.o povestească. Să ştii că are un stil extraordinar. O retorică foarte subtilă. Cât despre arhaisme, dacă cineva ştie să le mânuiască, atunci el este acela.

Elena surâdea, ochii îi erau visători iar obrajii nu mai păstrau nici urmă de paloare. Părul flutura în vântul leneş şi avea o culoare de aur vegetal. Nu părea prea atentă la ce îi spunea intrusul, dar era evident atentă la prezenţa lui.

– Dar nu cred că te interesează chiar atât de mult problemele de stilistică.

Elena roşi, fără să-şi piardă buna dispoziţie. Evident, problemele de stilistică nu o preocupau. Dacă era silită să citească prefera povestioarele de dragoste simple, cu acţiuni vioaie, şi, dacă se poate, sentimentale. Dar să nu fim nedrepţi. Fusese silită să asculte atâta poezie de dragoste cu iz de salon provincial, încât ar fi ajuns să plictisească chiar şi fiinţe mai răbdătoare. Ceea ce aştepta ea era altceva decât sonete, decât declaraţii în forme fixe şi cântece de laudă.

– E născut demult. A văzut codrii ăştia pe când erau o mână de lăstari. Şi atunci, cum aş purea spune că e al meu? Eu, care am să trec prin viaţa lui ca un vis? Domnia ta însă ai putea fi a mea, fiindcă suntem croiţi din aceeaşi pânză. Suntem doi muritori oarecare.

Inorogul tuşi discret. Printre palatele albe şi grădinile din cornul lui, trecu o fluturare de roşu stelar.

– Chiar dacă nu oarecare, murmură Făt-Frumos. Râse cu glasul lui plăcut.

Elena anticipă atingerea mâinilor lor fără astâmpăr. Nici nu-i trecu prin minte că ar trebui să-şi plece ochii sau să roşească,atunci când frumosul vânător îi mângâie părul. Nici atunci când ochii lui străbătuţi de puncte aurii, se apropiară primejdios de mult. S-ar părea că orice pericol al sonetelor pretenţioase fusese îndepărtat. Sărutare veni – o atingere delicată pe vârful nasului de-o frumuseţe clasică. Nu era genul

de nas destinat unor asemenea glume. Însă gingăşia momentului justifica reticenţa lui Făt-Frumos. Se aşezară în iarbă. Vânătorul se tolăni, cu faţa spre soare. Elena se aşeză turceşte lângă el. Îl asculta povestind despre călătoriile lui prin lumea largă, despre obiceiurile de pe aiurea, despre cei ce locuiseră pe vremuri în ţinuturile pe care acum se ridicau conacele Voievodului, tatăl ei. Ea împletea o cunună de flori. Spunea rar cîte ceva. Punea întrebări candide, dar glasul ei punea în cuvintele simple note ce nu aveau nimic comun cu sensul modest al acelor întrebări. Căci ce ăi-ar fi putut dori mai mult să afle – ce putea fi atât de urgent să te preocupe – decât adevărul imediat al acelui bărbat tânăr tolănit lângă ea în iarbă, sub soarele dulce de mai? Cuvintele lor nu erau decât un fel de ritual convenţional, un fel de a rămâne plăcut suspendaţi într-un prolog, cu atât mai plăcut cu cât era un prolog.

Îi întrerupseră chicotelile şi gâlceava tinerelor fete cu care Elena se plimba de obicei. Tot farmecul zilei se spulberă. Odată cu ele năvălea în fragila clipă de fericire povara obligaţiilor mondene, rigoarea morală, teama de neprevăzut, jena de a nu te comporta cu sobrietatea aşteptată. Toată povara timpului ritmat de orele de masă, de somn, de plimbare, de ţesut, de latină şi dans – mă rog plictiseala cotidiană, suportabilă în zilele obişnuite, dar nu acum. Nu acum. Şi, odată cu ele, un sentiment de vinovăţie.

– Of, gâştele astea!

– Ce plăcute sunt fetele luate separat, şi ce plicticoase mai sunt adunate grămadă! Râse Făt-Frumos. Vrei să le fac să plece? Hai, chiar vrei să facem o farsă? (Era în glasul lui atâta sprintenă veselie, încât Elena se înveseli şi ea pe loc. Era tocmai ce le trebuia. Dacă ar fi fost vrăjitoare, ar fi făcut să li se desprindă jupoanele, să li se destrame ciorapii, ba chiar să le apară coşuri pe faţă). Încă mai reflecta la pedepsele pe care le meritau, când un ţipăt venit din grupul fetelor o făcu să se întoarcă. Acolo unde cu o clipă înainte stătuse tolănit frumosul tânăr, trona acum un uriaş lup cenuşiu, cu capul ridicat într-o atitudine impozantă, rânjind cu nişte fălci pline de colţi. Lupul se sculă leneş, îşi scutură blana şi porni agale pe cărare. Fetele dispărură ţipând. Rochiile colorate le mai fluturaseră câteva clipe printre tufe. El reveni, tot fără grabă, lângă Elena.

– Ai de gând – îndrăzni Elena – ai de gând să rîmâi în forma asta?

– E foarte comod, mârâi lupul. Nu-ţi plac aşa?

– Îmi plăceai mai mult înainte.

Lupul râse înfundat. Se tăvăli puţin prin rouă, apoi, fără ca ea să poată surprinde momentul metamorfozei, în iarbă şedea iarăşi bărbatul tânăr în haina de vânător.

– Acuma, suspină Elena, or să înceapă toţi să mă caute, când or să afle că stau aici cu un lup.

– Aşi! Nici n-au avut timp să te vadă. Şi pe urmă, cine ar crede aşa ceva? Tu ai crede că o prietenă de-a ta stă la taifas cu lupii? Toţi oamenii iau de bună povestea cu Scufiţa Roşie, aşa că lupii sunt foarte suspecţi.

– Şi eu cred povestea cu Scufiţa Roşie, spuse Elena bosumflată. Şi acuma o să trebuiască să plec de frică. Am auzit tot felul de grozăvii despre oamenii-lupi.

Făt-Frumos râdea. Întinse mâna şi o prinse pe Elena de mijloc. Şi ea nu se putu împiedica să constate că deşi râsul era blând, colţii lui semănau îngrijorător cu ai lupului. Dar braţul lui în jurul taliei era plăcut.

– Grozăvii mai mari decât despre oamenii-oameni? Păi, ăştia jumătate lupi au măcar o parte bună.

– Poate... poate eşti un vrăjitor.

Celălalt braţ închise un cerc în jurul ei.

– Nici pomeneală . şopti Făt-Frumos-lupul foarte aproape de urechile ei. Numai că maică-mea era o lupoaică. Nu văd ce ţi se pare aşa de scandalos. Nu prea stai bine cu istoria, după câte văd. Alfel ai şti că există precedente ilustre. Dar mă-ndoiesc că ai auzit, chiar şi din întâmplare, de Romulus şi Remus. Erau doi băieţei pe care i-a crescut o lupoaică şi să ştii că le-a asigurat un viitor ilustru.

– Cum adică, o lupoaică?

– Aşa bine, o lupoaică. Lasă că orice mamă e o lupoaică. Cel puţin în anumite împrejurări. Numai că a mea e chiar lupoaică la propriu. Mă rog, nu una obişnuită, însă oricum, specia Cannis Luppus. De ce să te frămnţi pentru asta? Să ştii că de multe ori când rătăceai prin pădure şi pe dealuri, te-a urmărit din umbră, ca să te apere în caz că se întâmplă ceva. Te place grozav. Cât despre fiul ei, Lupul, ei bine, să ştii că te place şi mai mult.

– Oricum nu mai pot rîmâne, decise Elena fără însă să facă nici un gest, fiindcă nu se mai simţise niciodată atât de bine. Te rog să mă laşi să plec.

Nu voia deloc să fie lăsată, dar Făt-Frumos se supuse. Îi dădu drumul şi o ajută să se ridice.

– Şi acum ce facem? Ne despărţim? Nu am cum să te invit la o prăjitură sau ceva de genul acesta.

– Asta-i tot ce-ar mai lipsi.

– Aş putea însă să te invit să încerci şi tu...

– Ce?

– Oh. Să vezi cum e să devii altceva. Nu neapărat lup. Se pare că în privinţa asta ai o mulţime de prejudecăţi. Dar ce-ai zice de un fluture? Sau poate preferi să fii floare?

– Şi dacă... dacă rămân aşa? Insectă sau... floare!

– Eşti cu mine! Făt-Frumos părea sincer necăjit de neîncrederea Elenei. Oricum, dacă mă crezi atât de începător, Unicornul e aici, aşa că poţi fi liniştită. Era foarte tentant. Dar Elena era foarte mulţumită de înfăţişarea ei. Nu credea că înfăţişarea de insectă ar avantaja-o în mod deosebit.

Idila se afla în impas.

Pe urmă Făt-Frumos îşi aminti de limba monstrului. Era un obicei mai curând urât. Ce mai, era de-a dreptul respingătoare. Dar era oricum de efect. I-o oferi cu destulă modestie Elenei.

– Ce-i asta? Elena privea obiectul cu suspiciune.

Fiul Lupoaicei roşi.

– E... în fine. Arată urât, dar e o limbă de monstru. Adică de reptilă uriaşă. O fosilă, vreau să zic. (Se simţea oarecum ruşinat de darul său atât de nepotrivit).

Dar efectul se produse pe loc. Cum de ea, măcinată de visul despre Făt-Frumos nu îl recunoscuse din prima clipă? Doar inima ei o ştia, încă de când apăruse Inorogul. Încă de când umbra vânătorului o învăluise cu tandreţe. *Fiul Lupoaicei* ! Era rândul ei să roşească şi să se simtă depăşită de moment. Însă roşeaţa delicată ce-i înflăcărase obrajii o făcea încă mai fermecătoare.

– Vai, Făt-Frumos, murmură Frumoasa Frumoaselor – nu merit un dar atât de preţios.

Fiul Lupoaicei era plin de inspiraţie. Dragostea năvalnică – aşa cum sunt dragostele fulgerătoare ale adolescenţei – făcea inima să-i bată, cum nu o făcuse nici o primejdie. Îşi aminti de

Peştişor, de Corb şi de Albină. Suflă grăbit peste aripa transparentă a Albinei.

Elena intră, călăuzită de eroul viselor ei, în plin basm. Pentru o dragoste, la vârsta lor, ar fi fost de ajuns ochii lor frumoşi, splendoarea zilei, Inorogul. Nu era nevoie ca el să o salveze, duoă vreo luptă, cum se întâmplă uneori în romanţe.

Dar prestigiul viteazului şi călătoria înb tărâmurile văzduhului şi apelor... Cine ar mai putea uita aşa ceva?

IX

Dimineţile se scurgeau monoton în bivuacul de la graniţa dinspre mare. Cât vedeai cu ochii, se întindeau pământuri aride, nisipoase, năpădite de ierburi aspre şi bătute de vânt. Mirosul sărat al mării înainta până departe, adânc în uscat – uscat în sensul cel mai propriu (nu numai în opoziţie cu marea, ci şi cu pământurile bogate din centrul Imperiului). Peisajul era dominat de coline teşite, amintire a unor lanţuri de munţi, fanici altădată, cu mult înainte ca oamenii să fi văzut lumina acestei lumi, în vremuri despre care amintesc doar vag legendele celor vechi, cu uluitoarele lor intuiţii (sau poate cu uluitoarea lor ştiinţă pierdută). Şi despre care vorbesc savanţii în teoriile lor despre vârstele pământului. Soarele răsărea de undeva, de după colinele care vorbeau, în neclintirea lor decăzută, ca nişte defuncţi impriali, despre nimicnicie, despre incompatibilitatea dintre timp şi oricare formă, oricât de dură, a materiei.

În cumpăna zilei, acelaşi soare, alb ca un ban tocit de argint ardea nemilos landele lipsite de copaci, sărăturile nisipoase în care picioarele se înfundau şi mersul era trudnic. Iar mirosul mării te exaspera cu chemarea lui îmbătătoare, dar atât de îndepărtată. Vulturii se învârteau în cerul alb ca fundul unei tingiri de cositor, şi glasurile lor întristau văzduhul, şi aşa irespirabil, dens de o melancolie aspră, primitivă şi ucigătoare.

Prinţul simţea că pentru oştenii lui de elită, militari pur-sânge, pregătiţi pentru acţiune, pregătiţi să înfrunte moartea concretă şi precisă a războiuluişi care-şi umpleau timpul între două partide jucate strâns cu Măria Sa Moartea, făcând nebunii şi căutând, în desfrâu răsplată şi uitare, zilele de inactivitate între dunele de nisip, sub orizontul pustiu, sub apăsarea acelui cer duşmănos, şi în vecinătatea colinelor indolente, erau mai

dezastruoase decât orice bătălie, cu un duşman oricât de puternic şi de sângeros. Era mereu obligat să înăbuşe mici încăierări ăi scandaluri, iar proviziile de vin şi de rachiu scădeau în mod îngrijorător. Şi el însuşi, care era la fel de tânăr ca şi ei, deşi se străduia din răsputeri să nu fie, se simţea pătruns până în măduvă de melancolie, pietrificat de ea, şi-i trebuiau eforturi istovitoare ca să lupte cu apatia şi cu un soi de lâncedă lipsă de speranţă, mai rea decât desnădejdea însăşi.

Pe de altă parte, era sigur că nomazii vor veni pe aici. Şi era sigur că faimosul său unchi ce jinduia Imperiul nu va ezita deloc să-i susţină cu ceva trupe pe care nu le putea debarca decât tot în acel loc.

Îl înfruntase şi-l alungase cu ocară pe Lăcustă, dar acum urma proba cea mai dificilă a oastei lui, şi pentru asta era nevoie ca ea să rămână o oaste. Aşa că înăsprise disciplina. Organizase competiţii sportive şi cursuri de geologie. Exploraseră câteva peşteri din regiune – nişte peşteri cât se poate de frumoase. Într-una găsiseră urmele unei biserici foarte vechi şi Prinţul o vizită în mai multe rânduri. Unul dintre ofiţeri, care se pricepea la hărţi şi la speologie, întocmi chiar un jurnal, care avea să devină, mai târziu, o monografie a peşterilor din regiune, care monografie, dacî treci peste eleganţa oarecdum literară a stilului (devenit vetust pentru operele literare chiar, ca să nu mai vorbimde cele ştiinţifice) poate fi utilizată şi astăzi.

În altă peşteră, pe pereţi descoperiră picturi primitive, lăsate acolo de probabilele populaţii de vânători ce bântuiseră în alte timpuri regiunea. Printre chipurile de animale şi printre schematicele semne ce indicau oameni, revenea insistent imaginea unei păsăride pradă, conturată în alb, iar sub aceste imagini se mai ghiceau încă resturi de ofrande pietrificate. Oricum, fiecare peşteră îşi avea surpriza şi legenda ei – dar numărul lor era limitat. Şi, în curând, interesul explorărilor scăzu.

Iar nomazii continuau să întârzie.

Prinţul trimisese câţiva cavaleri, care se travestiseră entuziaşti în leproşi şi negustori şi vagabonzi,fiindcă era oricum un prilej să mai scape de acolo. Cavalerii iscodiseră bine ţinutul până departe, în câmpiile pe care le stăpâneau migratorii. Ei confirmaseră ceea ce Prinţul ştiade fapt foarte bine – dar această confirmare nu era pentru el, ci pentru armata lui roasă

de nelinişti şi nerăbdare. Nomazii se pregăteau să sosească. Corăbii cu arme, cu ostaşi şi cu alte ajutoare, se pregăteau să debarce pe plaja întinsă şi calmă, şi să susţină atacul bătrânei căpetenii nomade. Dar lucrurile aveau să mai dureze. Nu mult, dar va mai duratotuşi, iar marea căpetenie miza pe tulburările produse, înaintea sosirii lui, de trupele uşoare de călăreţi ai lui Lăcustă. Conta că brâul de cetăţi de la mare şi de la graniţa câmpiei vor fi doar mormane de ruine. Şi că oastea condusă de adolescentul regal va fi astfel risipită pe toată întinderea graniţei. Dacă stai să te gândeşti,era o căpetenie pe cât de ticăloasă pe atât de naivă.

Însă ţinutul acela nu era naiv. El, ţinutul, care fusese pe vremuri ocupat de vânători care venerau o pasăre albă, şi de creştini ptimitivi şi de tot felul de alte populaţii obişnuite cu austeritatea, şi ale căror minţi erau imune la melancolie, era în stare să realizeze visul nomadului, transformând armata strălucitoare şi bine instruită a Prinţului într-o adunătură de lunatici.

În aceste zile dispăru primul ostaş. Era un scutier foarte tânăr, aproape un băieţandru, cam zăpăcit, şi a cărui absenţă ar fi rămas neobservată, dacă nu ar fi fost măsurilede disciplină extraordinare impuse de Prinţ. El, care simţea o ameninţare tulbure plutind în aer, o înregistră imediat ca pe un avertisment. Ca pe prezenţa unei forţe străvechi şi primejdioase, ca pe o concretizare a ostilităţii acelui ţinut învecinat cu marea, plin de vestigii misterioase, plin de mărturiile transparente ale nimicniciei omeneşti. Pe urmă, dispărură rând pe rând, doi dintre cei mai destoinici cavaleri. După această a treia expediţie, Prinţul înţelese că trebuie să ia măsuri imediat. Că trebuie să rezolve el însuşi, el singur, acel caz straniu. Presimţea că va fi silit să înfrunte tocmai primitivismu aprig al acelor locuri, pe care înaintaşii lui le anexaseră imperiului din motive strategice şi pentru protejarea comerţului maritim, fără să-şi bată capul să priceapă ceva despre ele. Se hotărî să-şi urmărească îndeaproape ofiţerii. Într-o seară, când ei se străduiau să se îmbete, tracasaţi de o lună delirantă. Prinţul auzi trecând prin conversaţia lor dezlânată, ca o tainică parolă, cuvântul Sirenă. Cuvântul plutea de la unul la altul, îl atingea ca suflul unei forţe irezistibile, şi ei se mişcau în perimetrul acelui cuvânt ca nişte stafii. Flecăreau despre Sirenă, şi se mişcau de

colo-colo ca nişte fiare într-o grădină zoologică, nişte fiare cuprinse brusc de nostalgia ucigătoare a junlei lor originare. Flăcăii rafinaţi, lustruiţi de civilizaţie, inteligenţi şi plini de umor, chiar dacă nebunatici, păreau acum, cu toţii subjugaţi de nostalgia unei sălbăticii, ereditare, a amintirilor tulburi venind din timpuri insondabile, iar cuvântul ce denumea forţa ucigătoare nu părea decât ultimul element al unei capcane construite subtil din parfumul aspru al mării, din tenebrele peşterilor şi din desenele tulburătoare – mesaje enigmatice ale unor oameni de care îi despărţeau milenii, dar care, în nopţi bântuite de aceeaţi lună melancolică, cedaseră, desigur, aceloraşi chemări.

El însuşi se simţi zdruncinat de această uluitoare idee. De prezenţa misterioasă care căpăta acum un nume atât de ispititor. El însuşi se simţea gata să pornească peste dune ca un lunatec, ca să cunoască imediat realitatea aceea tulburătoare, monstrul care venea înspre ei ca un mesager al unei lumi pe care el o crezuse dispărută. Acea iluzie... Dar era o iluzie? Se părea că e foarte concretă. Prinţul, care îşi umpluse copilăria cu tot soiul de lecturi, şi care întârziase adesea asupra bestiarelor fantastice şi asupra lecturilor antice, simţi o strângere de inimă. Coborâtă din bibliografiile fabuloase, Sirena se dovedea concretă şi se purta ca o antropofagă din jurnalele marinarilo din Caraibi. Uneori, ceea ce iluzia artistică ărezintă cu măreţie şi subtilă ambiguitate se dovedeşte în realitate a fi cât se poate de trivial. Nu avea, desigur, să o ia peste lande ca un lunatic. Dar avea să – era silit la asta – avea să o înfrunte, cum avea să înfrunte, în diverse episoade enigmatice şi triste, forţe pe care un muritor nu le poate înfrunta, dar cărora el, cu un amestec de fatalism, de erudiţie, de scepticism şi de jenă, desigur, avea să le facă faţă.

Petrecu o noapte albă, veghind în cortul lui şi încercând să ignore luna neiertătoare care-şi făcea de cap peste resturile de munţi teşiţi şi învinşi. Încercă să-şi amintească tot ce ştia despre acest subiect. Era inutil, desigur, să te gândeşti la Ulysse, deşi era foarte tentant. Însă el nu-şi putea permite să se pună la adăpost legându-se de un obiect static – catarg sau orice-ar fi fost. El trebuia să întreprindă ceva, să rezolve, ceea ce e cu totul diferit de a-ţi furniza o experienţă particulară. El trebuia să ia decizii. Suna cât se poate de meschin. Iar sfera de cristal, pe

care o consultase înaintea încoronării, îi sugerase cu maliţie imaginea îndepărtată a unui sat de pescari. Îl străbătu un fior gândindu-se la asta, dar el era totuşi Prinţul, şi nu-şi putea permite să se lase pradă clănţănitului de dinţi şi fiorilor. Nu se putea lăsa pradă curiozităţilorarheologice, etnografice şi literare şi nici acelei vrăji pentru care era destul de tânăr ca să fie vulnerabil. Inainte cu numai câteva luni, când se plictisea de moarte printre diplomaţii abili şi comisiile de anchetă imperiale, ar fi socotit aşa ceva – enigma asta – ca pe un dar nesperat. Ar fi sărit în sus de entuziasm (având desigur grijă să nu-l vadă nimeni în postura asta lipsită de demnitate). Sau dacă ar fi fost doar un tânăr pescar analfabet, din satul alb de pe malul unei mări anonime, ar fi sărit într-o barcă, fără să se lege de nici un catarg. Dar el fusese născut şi educat ca să răspundă de alţii şi ca să ia decizii. Îi părea rău de ofiţerii lui, care nu făceau decât să se comporte cu libertate, aşa cum el nu-şi putea permite să o facă, dar care, desigur, nu puteau înfrunta o forţă atât de primejdios rudimentară. Fiindcă ei aparţineau civilizaţiei mai mult decât el însuţi, pe care regalitatea îl lega în mod funest de un timp originar, şi fiindcă ei toţi trebuiau să apere tocmai civilizaţia. Altfel era total inutil să te prefaci că-şi iei în serios datoria luptând cu nomazii, să finanţezi monumente şi instituţii de ştiinţă, să tipăreşti cărţi şi să veghezi la generalizarea învăţământului. Răspundea de mult prea multe lucruri. Şi clipă de clipă trebuia să ia decizii. Nu era loc de nici un fel de aluzii culturale, de nici un fel de vise şi nostalgii. Viaţa era meschină. Viaţa era o porcărie, dacă nu-ţi îngăduia să te topeşti de visare în faţa unui cuvânt ca ăsta. Sirenă. Sirenă. Cu glas încet, Prinţul repetă cele şase sunete până le goli de orice conţinut.

În zorii pâcloşi, când briza venind dinspre mare aducea un abur de nebunie şi de libertate, îl văzu furişându-se spre colinele teşite pe unul dintre cei mai buni cavaleri ai săi. Un tânăr în care te puteai încrede. Care-l înfruntase singur pe Lăcustă şi-l învinsese cu ajutorul unor versuri de dragoste dintr-o carte de şcoală, a câtorva figuri de scrimă şi a unei impertinente cămăşi violet. Dar toate acestea n-aveau cum să-i ajute în faţa Sirenei. Cavalerul mergea grăbit şi fără zgomot, ca o fiară plecată la vânătoare. Cămaşa lui de un violet suav părea o brânduşă înflorită fără sens în peisajul arid. Prinţul, care avusese grijă să-şi îmbrace armura, fiindcă simţea nevoia acelui simbol al

inviolabilităţii, o luă la goană după cavaler. Armura era, desigur, foarte grea, şi el se simţea ca un tractor împotmolit. Cismele de oţel se înfundau în pământul nisipos, pintenii i se încurcau în mărăcini, şi era conştient cât arată de ridicol – negru, lucios, grăbit ca o locomotivă deraiată, luptându-se cu nisipul şi cu greutatea oţelului negru, în efortul de a-l ajunge pe cavalerul cu cămaşa violet. Dar îl ajunse. Era, în cele din urmă, un Prinţ, aşa că trebuia să acopere performanţele unui campion. Îl ajunse, îl înhăţă de cămaşă, şi se rostogoliră înapoi pe p+anta molcomă, stârnind un nor de praf alb de calcar.

– N-o să te duci la nici o Sirenă, gâfâi Prinţul, înecat de praf. Tuşi, ceea ce, cu coiful pe cap, suna cât se poate de grotesc.

– Vai de mine, Prinţe, cum nu plesneşti de cald în fierăraia aia? Tânărul îl adora pe Prinţ. S-ar fi lăsat jupuit de viu pentru el. Dar era foarte indignat să fie privat de dreptul câştigat la zaruri – dreptul ca în acea zi Sirena să fie a lui.

– De ce să nu mă duc? Eu sunt bun numai pentru corvezi?

Soarele se juca în părul lui auriu. Era mânios. Însă Prinţul continua să-l ţină strâns de cămaşă, şi scotea aburi prin toate încheieturile complicate ale armurii, pe care se aşezase un strat de praf calcaros, şi tuşea cu un sunet cât se poate de nostim.

– N-ai să te duci. N-o să las eu o antropofagă primitivă să-mi devoreze armata. Ah, şi mai făceai pe civilizatul în faţa lui Lăcustă! Ruşine să vă fie!

– Dar nu-i deloc o primitivă. Toată literatura antică e plină de sirene şi n-o să-mi spui acum că şi vechii greci erau necivilizaţi. Şi se pare că e foarte frumoasă.

– Cu siguranţă. Asta da. Sigur că e frumoasă. Dar dacă te duci, consider că e un act de trădare. Din clipa în care ai făcut primul pas ca csă te duci la sirenă, poţi fi sigur că nu mai ai de ce să te socoteşti printre cavalerii mei.

Prinţul dădu drumul cămăşii care jucase un rol admirabil în confruntarea cu nomazii, dar care în faţa Sirenei era, desigur, inutilă.

– Foarte bine. Trădaţi-mă cu toţii pentru o târfă cu coadă de peşte.

Prinţul se ridică mânios în picioare. Nu mai semăna deloc cu o locomotivă deraiată. Era plin de forţă, de mânie, întunecat şi monumental, ca propria lui statuie ecvestră – deşi nu avea

sub el nici un cal. Funerar, imperios şi invincibil. Steaua lui roşie era încă, slavă Domnului, în plină ascensiune. Cavalerul se simţi năpădit de ruşine şi de responsabilităţi foarte înalte. Îşi vârî cămaşa în pantaloni, se cumpăni de pe un picior pe altul, şi, în sfârşit, îl asigură, timid, pe Prinţ că nu se gândise nici o clipă să-l trădeze, şi că o să se întoarcă în tabără şi că oricât de mult l-ar fi ispitit, n-o să se mai gândească deloc la sirenă. Deşi era păcat şi el nu înţelegea de ce Prinţul era atât de mânios. În fond de câte ori în viaţă poţi întâlni o minune ca asta? Însă el se va supune, ca un cavaler ce era. Arăta cât se poate de spăşitîn cămaşa lui de o culoare aberantă, privind în pământ, dar cu nările umflate de briza irezistibiă a mării.

– Am să am eu grijă de sirena asta, spuse Prinţul tăios. Glasul îi era rece şi inflexibil. O să am eu grijă să plece de aici.

– Aha. Pentru un Prinţ nu e deci nici primitivă nici canibală.

– Pentru un Prinţ – sau pentru un despot cum spuneţi voi – e şi primitivă şi canibală. Dar nu e primejdioasă. Fiindcă eu n-am de gând să mă tăvălesc pe nisip cu peştele ala cântător.

– Poate o să-i ţii o conferinţă despre originea speciilor.

Prinţul izbucni în râs. O tribună cu un microfon şi un pince-nez ar fi fost poate cu adevărat eficiente. Cavalerul trebui să râdă şi el.

– Cred că o să mă descurc şi fără originea speciilor. În fond am armura. Mi-e atât de cald în ea şi-i atât de plină de nisip, că nici nu mai pot să fiu atent la altceva. Şi unde mai pui că mă mănâncă talpa stângă. Aş vrea şi eu să-l văd pe ăla care se poate scărpina printr-o cismă de oţel.

Cavalerul o porni înapoi spre tabără. Soarele se ridica peste resturile de munţi senili. Prinţul îşi continuă urcuşul, posomorât, dar din când chicotea gândindu-se la un conferenţiar cu barbişon şi pince-nez încercând să le explice unor sirene teoriile lui Darwin. Soarele ardea cu sălbăticie, armura se încinsese ca un godin. Din când în când, mergând aşa prin nisip, Prinţului i se năzăreau poieni umbroase şi atunci îşi scutura capul şi se gândea la maimuţe cu coadă de peşte. Înainte de-a ajunge să o vadă, auzi marea. Vuietul ei adânc şi familiar (deşi el crescuse într-o cetate înconjurată de codri). Dar familiar. Freamătul acelei netihneeterne, soră netihnei sufletului său. Şi se linişti dintr-o dată. Se simţi liber de orice melancolie şi apăsare, căci marea, inima aceea uriaşă, crâncenă şi

transparentă a unei lumi uriaşe, crâncene şi, deşi, opace pentru suferinţele şi năzuinţele omeneşti, desigur, transparente pentru cei ce o priveau din afară, inima aceea cu adevărat măreaţă, îl aştepta ca o matrice regăsită, ca un tipar al puterii. O sirenă nu era decât o minusculă creatură a uriaşei mări care-l întâmpina cu fraternitate.

Pe urmă auzi melodia. Era de o dulceaţă ameţitoare, plină de viaţă şi de o melancolie, subtil, exasperant, inevitabil ucigătoare. Un glas care te îmbia la o dragoste pe viaţă şi pe moarte.

Dar mai puternic decât cântecul sirenei, vuietul mării îl proteja cu forţa sa fraternă. Iar cometa lui îl sortise unui alt soi de pierzanie. Prinţul era prizonierul puterii. Era plin până la ultima celulă a materiei lui trecătoare de acea putere. Aşa că se opri un timp să asculte, copleşit de o emoţie pur estetică. Se opri pe marginea falezei, impunător şi abstract, ca un obelisc, iar briza îi scutura praful albicios de pe trupul învelit în oţel, şi soarele, deşi îl cocea ca pe-un cozonac înăuntrul armurii, scotea un efect cu adevărat superb din metalul damaschinat. Stătea înfipt în marginea falezei, negru şi plin de forţă, şi deasupra lui se roteau ţipnd vulturii, descriind în cer aureole, cercuri ca nişte precise semne ale puterii.

Sirena care se răsfăţa la soare, ceva mai departe de trupurile ciugulite de păsări ale cavalerilor ucişi, îl văzu. Îşi aruncă pe spate pletele lungi, care păreau de argint topit, şi-şi flutură mâna, în semn de chemare. Mişcarea ei avea o graţie imperioasă. Coada de peşte strălucea în mii de culori, ca o rochi de seară bătută în nestemate (dar orice s-ar spune era dimineaţă. Prinţul se gândi cu ironie la doamnele din Cetate care ieşeau la cumpărături cu pălării împodobite cu pene de struţ şi cu mâinile acoperite de mânuşi glacée). Deasupra lui panaşul sângeriu fremăta în mişcarea puternică a brizei. Îşi dădu drumul la vale, zăngănind din toate încheieturile, şi ateriză de bine de rău pe plajă. Sirena era cu adevărat frumoasă. Dar nu numai atât. Avea în ea o vrajă cu mult mai adâncă.n Era ispita însăşi, emanând o senzualitate primitivă. Era păgână şi te făcea să te gândeşti la apocalips. În drumul către ea, Prinţul trecu pe lângă rămăşiţele cavalerilor săi. Recunoscu cu groază că nu resimţea nici silă nici măcar mânie. Sus, deasupra falezei, vulturii cotinuau să se rotească în cercurile lor calme şi largi.

Sirena se răsuci spre el, cuprinzându-i forma neagră în lumina ochilor ei oblici. Îşi aranjă părul cu o mişcare provocatoare şi absentă.

– Tu trebuie să fii Prinţul, spuse cu vocea subtil şi exasperant ucigătoare. Nu credeam că o să vii atât de iute. Râse posesiv şi triumfal şi-şi trecu vârful limbii peste buze, ca o leoaică ghiftuită, dar oricum insaţiabilă. În ochii ei mari şin oblici ardea dorinţa calmă ce nu avea nimic obscen, ci doar ucigaş.

– Mai devreme sau mai târziu, în asemenea cazuri, vin totdeauna, replică rece Prinţul. Face parte din datoria mea.

– Oh! Ceva din strălucirea Sirenei păli.

– N-aş fi crezut că asta se poate numi datorie. Oamenii mă surprind mereu cu nevoia lor de cuvinte. Însă de obicei le folosesc mai potrivit. Sau poate că eşti orb şi surd. Chipul ăsta de oţel nu are nici ochi, nici urechi. Însă are glas. Un glas care nu-mi place.

– Ba-ţi place. Te face curioasă. E la fel de măgulitor pentru tine, cum e pentru oameni glasul tău. Prinţul părea foarte sigur de el.

– Eşti al patrulea. Nici măcar nu e un număr magic.

– Numai cifra puterii manifeste. Cunoştinţele tale despre cifre trebuie să fie destul de limitate. Nimic mai mult decât ai putut prinde de la marinarii de rând. Mi-ai răpit trei oşteni. N-ai să mai faci aşa ceva.

Sirena râse provocator şi senzual.

– Toţi sunteţi la fel. Vrei să mă păstrezi numai pentru tine? Toţi ceilalţi au vrut asta. Crezi că inima ta este mai puternică? Crezi că trupul tău e mai puţin efemer?

– Mai puţin efemer? Nu. Şi nu sunt nici orb, nici surd. Numai prevenit. Şi nu te vreau pentru mine. Nu te vreau deloc. Ai să pleci de aici cât poşi de repede. Sau o să plăteşti pentru distracţiile astea la care, în Imperiul meu nu ai dreptul. E inutil să-ţi vorbesc de morală... Dar cred că ştii ce este puterea. Morala este o născocire pur omenească, dar puterea e un viciu mai vechi decât noi. Un viciu cosmic.

– Ah, vorbeşti cu adevărat lucruri pe care nu le înţeleg şi glasul tău nu-mi place deloc. Însă vorbeşti frumos şi pari foarte sigur că ştii ceva adevărat. Şi cum o să plătesc?

– Cu viaţa ta, binenţeles. Cu ce altceva ţi-ai închipuit că poţi plăti?

– Nefericitule! Puterea cu care te lauzi e o prostie. (Sirena se întinse cu voluptate pe nisip, şi-şi arcui coada într-un gest indecent şi foarte sugestiv). Eu sunt nemuritoare. Eu pot să-ţi ofer ţie o moarte minunată. Dar tu nu ai nici o putere asupra celor ca noi.

– Rămâne de văzut. Însă când am spus că ai să plăteşti cu viaţa, nu m-am gândit să te omor. Aş fi făcut-o poate dacă eram pescar sau ceva de genul ăsta. Însă nu-i nevoie de aşa ceva. O viaţă de captivitate e ceva mult mai rău pentru o mică făptură a mării. O viaţă într-un butoi, la mila femeilor de serviciudintr-un muzeu, care îţi schimbă apa când au chef, şi aprind lumina numai când sunt vizitatori. De pbicei pensionari, imuni la farmecul tău, sau copii care nici nu ştiu încă despre ce-i vorba. O viaţă eternă între schelete de mamuţi, şi de dinozauri şi colecţii de fluturi în cutii de sticlă, şi şerpi conservaţi în borcane cu formol. Sau poate ai norocul să stârneşti interesul unor cercetători şi atunci o să ajungi într-un laborator, plin de lămpi cu voltaj mare şi de mese nichelate şi de instrumente fine de disecţie. Poate or să-ţi transplanteze nişte picioare. În orice caz, or să fie foarte grijulii să constate cum funcţionezi.

– Nu poţi face asta, spuse Sirena şi în privirea ei îşi făcuse loc ceva nou. Efortul de a-şi imagina tot ce-i spusese fiinţa învelită în metal. Trebuia să-l scoată imediat din învelişul acela. Poate că în acel înveliş sta puterea cu care se lăuda.

– Ba da. Din nefericire pot.

Şi stând aşa, înfipt în faţa ei, negru ţi monumental în armură, era sigur că poate.

– Aşa trebuie să arate moartea, în coşmarurile de care îmi vorbesc muritorii.

– Ca mine? De ce nu ca tine? Ce ştii tu despre moarte şi despre coşmaruri?

Sirena îi arătă cu un gest cavalerii ucişi care se descompuneau sub acţiunea tenace a soarelui, a insectelor şi a păsărilor de pradă.

– Acolo nu sunt decât nişte cadavre. Glasul Prinţului era foarte rece şi oarecum plictisit. Nu ştii mai mult despre asta decât un măcelar sau decât o gospodină. Moaqrtea este o chestiune de metafizică.

– Iar tu nu ştii nimic despre iubire.

Ţintise foarte bine nemuritoarea cu coadă de peşte.

– Se prea poate să nu ştiu. Aşa cum nu ştii nici tu. Pentru că despre iubire nici tu nu ai cum să ştii ceva. Te consideri inocentă fiindcă eşti sigură că le-ai oferit – arătă cu mîna spre bietele cadavre – ceva pentru care meritau să moară. O iubire atât de mare încât biata lor carne efemeră şi bietele lor inimi mărginite n-au putut-o suporta. Însă iubirea e minunată – şi e minunată desigur – fiindcă crează viaţă. Atunci când ceva care seamănă cu ea aduce moarte, e doar altceva, altceva poate chiar mai ispititor. Dar nu minunat. Tu nu ştii nimic despre moarte şi nici despre iubire. Eu nu ştiu nimic despre iubire.

– Nici despre ispită.

Prinţul se aşează în nisip. Însă chiar şi dacă ar fi stat în cap, ar fi fost la fel de impunător.

– Ăsta ar fi un subiect de discutat. Cât despre povestea cu butoiul nu e, desigur decât o poveste. Însă tu o să pleci de aici şi pentru totdeauna.

– Am să plec, admise Sirena, care acum surîdea. Am să plec fiindcă tu eşti cu adevărat mai puternic. Însă pentru asta trebuie să-mi dai ceva în schimb.

– Marea a fost totdeauna legată de negoţ. În glasul Prinţului se strecurase o undă de lene. Marea te face să te gândeşti la Ulysse şi la Sindbad Marinarul. Aşa că o să negociem plecarea ta, fiindcă istoria cu butoiul şi cu vivisecţiile mă dezgustă într-adevăr. Pare o soluţie civilizată, dar e numai un fel de primitivism travestit. Aştept să fixezi un preţ, pe care să-l negociem pe urmă, şi ne vom plictisi de minune împreună, jucând rolul unor negustori orientali hrăpăreţi şi leşinaţi de căldură, în prăvălioarele lor dintr-un bazar murdar şi urât mirositor.

– Întâi şi-ntâi vreau să-ţi scoţi cazanul ăsta de pe cap. Vreau să văd cine mă alungă de aici. Altfel o să trebuiască să mă gândesc mereu la coşmaruri şi la moarte, lucruri cu care eu nu am nici o legătură.

– Ah. Eşti o Sirenă mult mai puţin primejdioasă decât credeam. Eşti pur şi simplu o Sirenă imprudentă. Dacă îmi scot coiful – tigaie, cazan, ibric sau cum vrei tu să-i spui – bai să vezi un Prinţ. În istoria sirenelor prinţii joacă un rol nefast. După ce-i văd, vor să aibă picioare, să poarte rochii de bal şi de obicei devin cât se poate de banale.

– Am auzit povestea asta. E o mică istorioară ridicolă născocită de oameni ca să se consoleze. Scoate-ţi lucrurile negre de pe tine. Atunci o să fie un târg cinstit.

– Parcă era vorba să nu amintim despre morală. Dacă aducem în discuţie morala, o să trebuiască să institui un tribunal.

– Ai la-ndemână destule cuvinte ca să te ascunzi printre ele. Dar eu vreau să văd ce e sub...

– Sub armură. Ce-ai făcut tot Evul Mediu? N-ai mai auzit vorbindu-se despre armuri?

– Memoria e un defect de-al vostru. Am văzut şi am auzit tot felul de lucruri. Dar n-am avut nevoie să le ţin minte.

– Ei bine, spuse Prinţul gânditor. Ceva mai rău nu puteai să alegi. Dar tu ai vrut-o. Ai să plăteşti aşadar pentru morţii ăştia şi o să obţii preţul pe care-l doreşti ca să pleci. Dar bagă de seamă, ai cerut ceva ce nu poate suporta decât un simplu muritor care ştie că are un sfârşit. Am să te-nvăţ ce-nseamnă să ţii minte. Memorie. Însă o să trebuiască să mă ajuţi, drăcia asta e foarte complicată şi de obicei mă ajută un scutier.

Prinţul îşi lepădă coiful în nisip şi, rând pe rând, îşi dădu jos toată armura. Sirena îl privea cu aviditate, sperând că fără carapacea lipsită de chip nu va rămâne din cel care încerca s-o alunge, decât un bărbat ca oricare altul, un trup vulnerabil la mângâieri şi prea slab pentru ce-i putea ea oferi. Dar încă în timp ce el se trudea să se descotorosească de cutia antropomorfă de oţel, se simţi cuprinsă de nelinişte. O nelinişte necunoscută până atunci. Prinţul o privi cu ochii lui negri şi mult prea liniştiţi.

– Nu ştiu nimic despre moarte, murmură Sirena. Dar sunt convinsă că seamănă cu tine ca două picături de apă.

– Privite la microscop, două picături nu seamănă între ele deloc.

Sirena se apropie de Prinţ. Erau foarte, foarte aproape. Părul ei argintiu mirosea a alge.

– Pentru tine singurătatea n-a avut până acum un nume şi nu a însemnat nimic. Nu te apropia prea mult. Eu port destulă singurătate ca să otrăvesc cu ea un întreg popor de sirene. Amintirile se şterg când nu au un nume. Tot ce nu are nume poate fi uitat. Nu-mi cere o amintire ca să simţi pe urmă că lumea e pustie când eşti singur. Voi aveţi poveştile voastre

consolatoare cu oameni care se înecă înotând după sirene. Povestea cu sirenele îndrăgostite de prinţi e doar cealaltă faţă a aceleaşi foi, dintr-o carte cu poveşti despre sirene şi oameni.

Prinţul se întinse în nisip, lăsând soarele să-i mângâie faţa şi lăsând briza şi vuietul mării să-l legene. Părul Sirenei îl atingea, mişcar de vânt.

. . .

Mulţi, mulţi ani mai târziu, când Sirena avea să-i urmărească fără nici o dorinţă, numai uluită, pe muncitorii lui Lăcustă cum se străduie să construiască un port, după proiectele stăpânului lor care nu urcase în viaţa lui pr o corabie, îi ademeni cu cântecul ei demonic pe acei muncitori grosolani şi rudimentari, în speranţa sî afle veşti despre Prinţul cu armură nragră. Ceea ce îi povesteau însă oamenii aceia costelivi, flămânzi şi abrutizaţi, despre regele lor care cucerise o cetate şi acum voia să ia în stăpânire marea, nu corespundea deloc amintirii bei proaspete, nealterate de timp (căci timpul e una dintre convenţiile omeneşti) ţăi cu atât mai imperioase. Aşa căîntr-o seară ieşi din mare, ca să-l viziteze pe cel care părea să-i conducă, pe cel mai important dintre ei, inginerul care se străduia să materializeze, într-un mod cât de cât plauzibil, proiectul nebulos al lui Lăcustă, îl găsi în cabina lui mizeră, ai cărei pereţi de scânduri erau acoperiţi cu hărţi, proiecte mărite la scară ale viitoarelor construcţii şi ziare vechi, împărţind lângă un primus o tocană de cartofi, cu doi vagabonzi. Le povesti, ghemuită lângă primus şi lângă cratiţa cu tocană, despre Prinţul care-i spusese povestea unei mici sirene devenite muritoare (o sirenă desigur fericită, căci, acelaşi Prinţ, îi explicase că moartea, ar putea, eventual, să însemne uitare). Le vorbi despre dragostea ei ca o sete fără astâmpăr, despre nesăbuitil preţ pe care el fusese destul de crud ca să i-l plătească – despre singurătatea şi blestemulo de-a trebui să-ţi aminteşti. Da, Prinţul reuşise asta, deşi forţat chiar de Sirenă. Reuşise s-o domesticească, deşi ea era o nemuritoare, iar el un biet pământean efemer, legând-o pentru totdeauna de coasta aceea melancolică, cu munţi tociţi şi pământuri nisipoase, unde odată, demult, pe când o armată de cavaleri se pregătea pentru o bătălie stupidă, ea ieşise la vânat şi aventură, din spuma mării.

Şi unde el o învăţase ce e iubirea, şi ce e singurătatea, şi ce e amintirea, după ce o prevenise că a da unui lucru un nume înseamnă să îl faci ucigător. O învăţase toate astea şi pe urmă plecase fiindcă trebuia să-şi dea bătălia lui stupidă, şi pe urmă alte şi alte bătălii... Şi pentru că, uite, acum afla că murise. Aşa că u învăţase ce e moartea. O absenţă veşnică dintre lucrurile care odată ţi-au oglindit imaginea. O rivală de care până atunci nu se sinchisise niciodată şi despre care ai fi zis că ei n-are ce să-i facă. Dar care se dovedea că îi poate atinge cu suflul ei îngheţat şi pe nemuritori, atrăgându-l în jocul primejdios cu oamenii. Vagabonzii, care asistaseră la moartea cavaleriei regale, îi povestiseră cu lux de amănunte evenimentele acelea. Îi povestiră şi despre vânarea Şoimului Pelerin, şi chiar o mulţime dintre aventurile Prinţului, despre care ştiau destule lucruri. Inginerul o servise cu tocană, şi îi făcuse cadou un binoclu, fiindcă nu avea nimic altceva demn de atenţie în cabana lui nenorocită. Sirena se obişnuise mai pe urmă să-l viziteze, stând ghemuită lângă primus, în timp ce îi gătea tot felul de mâncăruri sărăcăcioase şi dezgustătoare, dar pe urmă inginerul fusese arestat pentru că o furtună distrusese improvizaţia de port, care ar fi trebuit construit în orice alt loc, numai acolo nu. Oricum era inutil să te justifici cu calcule de rezistenţa materialelor, cu hărţi despre curenţii marini şi cu buletine meteorologice în faţa unui tribunal de analfabeţi.

. . .

Cât despre Prinţ, el se întorsese în tabără sigur că Sirena avea să se ţină de cuvânt şi avea să plece. Şi chiar dacă ea continua să se ascundă prin împrejurimi, sperând să-l revadă, îi lăsase armata în pace. Şi până la urmă venise şi oastea bătrânei căpetenii nomade, şi sosiră şi corăbiile care aveau intenţia să debarce acolo pe furiş arme şi trupe şi provizii, dar care nu reuţiseră să debarce nimic, nici măcar un singur soldat sau o singură pătură. Şi oastea Prinţului îi zdrobise pe nomazi şi-i alungase înapoi în câmpiile lor sălbatice, atâţi câţi reuşiseră să fugă.

X

– Am obosit, oftă Voievodul. Doamne, ce-am mai obosit. Uite-aşa, te scoli într-o dimineaţă şi-ţi dai seama c-ai îmbătrânit („c-ai îmbătrânit degeaba”, îşi spuse în sinea lui, cu ochii aţintiţi pe plăcinţelele cu brânză şi stafide, care încheiau un mic dejun cam prea încărcat).

– De ce te plângi? Întrebă prevenitor soţia sa, care tocmai curăţa de coajă o pară. Dar dacă ai obosit ai putea pleca undeva să te odihneşti.

Elena se înecă cu o înghiţitură de lapte, şi tuşi ca să-şi ascundă râsul. Era o fetişcană naivă, dar nu atât de proastă încât să nu o uluiască oboseala cuiva pe care nimeni nu-l văzuse făcând altceva decât să prezideze petreceri, să danseze, să cânte şi să stea tolănit în diverse jilţuri, confortabile, şi pe care nici măcar nu şi le muta singur mai la soare sau mai la umbră, mai aproape sau mai departe de căldura focului. Ea nu era încă sensibilă la acea tristeţe insidioasă, cenuşie şi molatică pe care aveau s-o cânte”poeţii blestemaţi”, la spleen-ul celor pe care inima nu-i ăndemna nici spre aventură, nici spre creaţie, nici spre muncă, de orice soi o fi ea, nici măcar spre călătorii, la fulgerarea aceea a conştiinţei – ce-i drept repede înăbuşită – că ţi-ai irosit viaţa şi că-n urma ta nu a rămas nimic, dar chiar nimic, nici măcar o amintire (şi uite, până şi fata asta seamănă ca două picături de apă cu maică-sa; nici măcar nasul, a cărui linie romană o admiră încă toţi nu mi l-a moştenit). Nu putea înţelege nici disperarea de chefliu care şi-a pierdut capacitatea să se mai bucure de plăcerile cărnii, care se scoală dimineaţa cu limba încărcată şi cu o apăsare la ficat, şi, pe chipul încă frumos, desigur, descoperă mai îngrozit decât o femeie, riduri, pungi sub ochii altădată galeşi, şi o îngroşare abia perceptibilă – dar totuşi perceptibilă – a trăsăturilor.

„Bătrâneţe, haine grele...” îşi mormăia pentru sine Voievodul, înfulecând lacom o plăcinţică, deşi se simţea deja balonat. O firimitură de brânză îi scăpă pe bărbie şi căzu pe jos.

Nu, ea nu avea cum să înţeleagă asta, mai ales că, de câteva luni, plutea în visulo fericit al unei iubiri tăinuite, iar zilele îi erau ritmate de apariţiile imprevizibile (dar tot mai dese), ale unui frumos vânător, cavaler, trubadur – sau ce-o fi fost el cu

adevărat – călare pe un unicorn de basm, şi care o lua în lungi plimbări fără ţel, prin pădure, pe malul râului, o învăţa să pescuiască, să compună versuri, să cunoască umbrele păsărilor şi fiarelor şi ceasurile zilei după lungimea umbrei şi poziţia soarelui şi tot felul de alte lucruri minunate, pe care oamenii, nu se ştie de ce, nu le consideră potrivite pentru educaţia unei fete, dar care sunt cu adevărat fascinante.

Mama o fulgeră cu privirea şi Elena se înroşi până în vârful urechiuşelor ei delicate ca nişte scoici mici, îşi bău laptele, făcu o reverenţă şi o zbughi în grădină.

– Călătoriile fac bine, continuă Doamna, pe acelaşi ton prevenitor. Vezi o muloţime de lucruri, cunoaşte oameni... Zâmbi cu amabilitate, terminând cu operaţia complicată de a coji para.

– Nu-i numai asta. Voievodul îşi lărgi puţin brâul, îşi şterse fruntea cu o batistă parfumată şi privi grădina aurită de razele soarelui. O mireasmă nostalgică de fân cosit urca în dimineaţa aburoasă şi însoritã, de pe costişele pe care se vedeau cosind ţărani în cămăşi albe. Ţăcănitul gresiilor ajungea până la ei amestecat cu glasurile vesele de păsărele.

Doamna tresări. Chipul îi păli şi brusc arătă ca o femeie bătrânul.

– Eşti bolnav!

– Dac-ar fi numai atât! (Voievodul se răsfăţa, evident, fiindcă în afara melancoliilor matinale, a limbii încărcate şi a lipsei de entuziasm pe care de la o vârstă ţi-o dau mahmurelile repetate, nu avea nimic. Nimic deocamdată).

Îşi privi însă soţia, pregătindu-se să-i dea detalii despre durerile de cap şi apăsările din partea dreaptă şi neplăcerile digestiei, dar o văzu în fine. Văzu chipul pe care îl iubise atâta în tinereţe şi pe care aproape nu remarcase cum trec anii, deodată îmbătrânit şi asta numai din cauza fricii. Timpul invocat atât de imprudent de el, cu tânguirile de chefliu tomatic, se materializase acolo, în faţa lor, ca un spectru pe care ea l-ar fi putut vedea efectiv, fără să-i mai rămână răgaz sau putere să-şi refacă masca de femeie frumoasă şi fără griji, căreia viaţa i-a dat tot ce şi-a dorit. Voievodul deveni conştient de meschinăria lui, ba chiar se sperie în faţa acelui chip îmbătrânit şi palid, a ochilor goi care priveau cafetiera ca pe un verdict gata formulat într-o graţioasă manieră rococo.

– Ei, ştii bine că nu sunt bolnav, spuse. Numai că acuma aproape că aş prefera boala (bătând discret cu degetul în lemnul scaunului, căci până la urmă nu prefera, desigur boala, bătrâneţea, decrepitudinea, crepusculul mizer al oricărui pierde-vară încoronat sau neîncoronat. Iar bătrâneţii şi ruinei şi morţii n-ai ce gajuri să-i oferi. Ce să-i vinzi? Ce să-i împingi în faţă în locul tău? Pe când în politică... Totuşi, scrisoarea spionului său din capitala Imperiului era foarte îngrijorătoare).

– Asta-i că mi-a parvenit o scrisoare (îşi flutură mâna spre Miazănoapte, de unde veneau de obicei norii aducători de ploi, furtunile de vară şi mesagerii imperiului).

– Oh! Ne... Ne priveşte... pe noi?

Doamna continua să rămână palidă, deşi îşi adunase cu un efort eroic trăsăturile risipite, muşchii de-odată căzuţi pe care îi încordase acum, redând gâtului supleţea şi obrajilor o tărie tinerească. Zâmbi şi dinţii încă intacţi avură efectul de totdeauna, dezvelindu-se în toată splendida lor strălucire, ca o pecete a tinereţii.

– Păi da. Asta-i că ne priveşte direct. Am ajuns la cheremul otrăvii ăleia de Regine. Regele şi-a dat duhul în patul unei curtezane (dar în sinea lui, ronţăindu-şi şi acum pâinea prăjită, unsă cu on pastă spumoasă de unt de raci şi verdeţuri tocate fin, îşi zise cu ură „A crăpat în patul unei târfe. Între cearşafurile murdare şi pătate de purici ale unei mahalagioaice cu sânge corcit şi cu ţâţe mari”).

– A fost un rege mare, spuse liniştit Doamna. N-a pierdut nimic din Imperiu. Şi ne-a dăruit douăzeci de ani de linişte, de pace şi de belşug. Ce-i poţi cere mai mult unui rege? Adu-ţi aminte de năvala de dinaintea domniei lui, când au ars curţile din vale.

(Acolo, între ruinele înegrite, care o fascinau de mică, printre temeliile inundate de urzici şi mătrăgună, şi brusturi şi tot felul de flori sălbatice, şi pe sub bolţile prăbuşite şi străpunse de liliac şin tufe viguroase de iasomie, se întâlnea Elena cu logodnicu-i de taină).

– Sigur c-a fost un rege mare, se strâmbă el ironic.

Voievodul îl întâlnise de trei ori, la recepţii de neuitat, cu adevărat imperiale, faţă de care serbările lui îmbelşugate şi pestriţe şi fără îndoială mai pline de bucurie şi plăceri, aveau un iremediabil aer provincial, păreau aproape nişte chermese

populare. Şi-l amintea impunător, gălăgios, având prestanţa aceea eroică şi solidă a militarilor de carieră, care stau mai tot timpul cot la cot cu moartea şi tocamai de asta iubesc tot ce viaţa lor efemeră le poate dărui. Era cât un munte, strălucind de fireturi, mustăcios, sprinten, amabil cu bărbaţii şi galant cu femeile. Dar şi-o amintea şi pe Regină, cu aerul ei glacial, de frumuseţea ei de cobră regală, de ochii care-ţi scormoneau şi măduva din tine. Nu era de mirare că Regele fugea din patul ei de şerpoaică în braţele confortabile ale iubeţelor din cartierele de emigranţi. Şi putea oare să-l uite pe copilul cu chipul ca o sabie, ascuţit şi rece şi cu ochii ca ai maică-si, un copil de cinci ani care te privea la fel, aşa, ca şi cum ar fi ştiut prea bine ce poţi, cât te ţin curelele, câte parale faci ăi tot restul. Tânărul Prinţ, care între timp şi preluase o parte din treburile Impriului şi se descurcase foarte bine – un comandant de oşti perspicace, un politician abil şi dur, îndrăzneţ, diplomat, tenace şi lipsit de sentimentalisme. Un jucător de şah. (Nici urmă de precupeţe dolofane şi frumoase neîncoronate din carierele mărginaşe. Cum să te-ncrezi într-unul dintr-ăştia?).

– Aşa că acum o să avem de-a face cu Regina şi cu ţângăul acela înfumurat.

– Oh. Tânărul Prinţ. Am auzit că este extraordinar. Că e un cavaler desăvârşit. Şi că a reuşit să oprească bandele de nomazi şi să înăbuşe o lovitură de statfără nici un scandal, şi chiar că a făcut câteva miracole.

– Miracole? Da... hm! (Se opri. „Rahat. Miracole! Pfui” Dar poate că făcea într-adevăr miracole. De la ei te puteai aştepta la orice. Asta era tot ce mai lipsea). Scuză-mă mi-am ieşit din fire. Oricum e cu totul altfel decât taică-său. Şi asta nu e în avantajul nostru.

– Mă rog. Să mori aşa în patul unei prostituate. Îmi pare rău pentru Regină. Destul că o făcea să sufere. Dar să mai fie şi un scandal public!

– Să sufere Regina? N-ai cunoscut-o. Tu ai fost totdeauna o fată dulce (Îi sărută galant mâna şi Doamnei îi reveni o vagă nuanţă trandafirie în obraji). Nu cred că e Ccapabilă să sufere. Nu pentru un muritor, şi crede-mă că a ştiut să-l facă tot timpul pe Rege să simtă că e muritor. Mă-ntreb unde a găsit-o Regele, Dumnezeu să-l ierte! În ce neam de strigoaice şi vrăjitoare? Cât despre scandal, nu-i pasă. Nu i-a păsat niciodată ce crede lumea

despre ea. Şi nu-mi închipui că ar îndrăzni cineva să facă vreo aluzie. Mai ales că toată lumea ştie că Prinţul a şi decapitat sau închis nişte biografi.

– Auzisem că i-a trimis în nişte insule cu climă foarte sănătoasă.

– A, da? Poate că i-a surghiunit. Dar eu auzisem cu totul altceva.

– Şi de ce crezi că Regina e mai rea decât el? N-am aflat să fi făcut vreu rău cuiva. Şi toată lumea ştie că politica ea o făcea. Că Regele, fie-i ţărâna uşoară, era un cavaler grozav, dar că în politică se baza pe mintea Reginei.

– Grozav, negrozav, cum spuneai ne-au asigurat douăzeci de ani de pace. (Şi ne-a dat bani cu nemiluita şi fără măcar să pomenească de dobânzi. Ne-a lăsat în pace. Am făcut, în fond, ce-am vrut. Numai că ăştia, desigur n-o să lase lucrurile aşa). Şi acuma or să-nceapă să tragă toţi de Imperiu.

– Nu pare să le meargă cu Tânărul Prinţ.

– Hm! Se poate. Numai că s-ar putea să nu ne mai meargă nici nouă. Doamna păli iar (era cum presimţea ea. Poziţia Voievodului, la curte, nu era delocstrălucitoare, cum o prezenta el. Sumele primite erau credite şi nicidecum răsplatameritelor lui. Erau fonduri pentru întărirea acestui ducat de margine, iar el nici măcar nu mimase că s-ar apuca de vreo fortificaţie sau de instruirea vreunei armate. Asta era. Şi lungile-i absenţe nu erau drumuri de afaceri la curte, ci călătorii galante. Dar nu era acum momentul pentru reproşuri de acest fel, acum când realitatea, brutală şi inevitabilă, îi punea faţă în faţă cu trecutul lor irosit în defătări. Şi era, desigur, şi vina ei, fiindcă pe ea voise să o facă în primul rând fericită, cu tot acel decor de basm. Pentru ea renunţase la orice altceva, deşi, fără îndoială, dacă ar fi fost croit să fie războinic sau politician sau orice altceva, dragostea ar fi lunecat repede pe planul doi. Însă trebuiau să-şi poarte vina fericirii împreună). Voievodul îi cuprinse mîna care se odihnea lângă farfurie, şi i-o mângâie cu tandreţe. Aveau să vină vremuri grele, dar nu era încă totul pierdut. Numai că trebuia găsit unul mai puternic şi mai înzestrat pentru asta, care să preia povara, opoziţia, datoriile. Şi poate destul de bogat să le achite. Sau poate destul de utilImperiului pentru ca nişte amărâte de datorii să nu aibă importanţă.

– Ce trebuie să facem e să o punem pe Elena la adăpost, spuse el cu viclenie, căci Doamna nu ar fi acceptat niciodată ideea ca fiica ei să devină un gaj, sau chiar preţul libertăţii şi bogăţiei lor.

– Să o măritǎm. Să anunţăm că o măritǎm, să anunţăm de pildă o serbare la care ea să-şi aleagă soţul. (Soţul, desigur avea să-l aleagă el şi avea s-o convingă să-l accepte. Doar era numai o copilă de şaisprezece ani!).

– Ar fi frumos, zâmbi Doamna. (Ideea era romantică, era ca în basmele copilăriei ei, ca în poemele medievale. Avea toate atúurile ca să-i placă).

Aşa se decise (cel puţin se proiectă) soarta Preafrumoasei Elena în timp ce ea alerga spre marginea pădurii, căci văzuse dintre tufişurile de arini conturându-se o siluetă albă de Unicorn.

XI

Mica armată de cavaleri înzăuaţi nu avea nimic comun cu peisajul limpede, verde-auriu, pe care-l străbătea. Ei păruseră artificiali, oarecum stranii, chiar şi printre mărăcinişurile, printre coastele golaşe de lut, şi în defileul abrupt prin care pătrunseseră în ţinutul de livezi pârguite şi de zile tandre şi somnolente. Trupurile lor metalice, din care soarele scotea scântei, expresia ameninţătoare a vizierelor, a panaşelor şi coarnelor ce-i împodobeau, culorile rafinate ale micilor steaguri triunghiulare care fluturau deasupra lor, căţărate pe lănci, şi mersul implacabil şi majestuos al cailor enormi, care păreau mai curând nişte tanchete vag zoomorfe decât nişte animale travestite, îi expediau într-un rebn aparte. Ceva violent, ireversibil tăios şi lipsit de naturaleţe plutea în jurul lor. Nu era în deplasarea lor nimic din debandada fărâmiţată a unei bande de tâlhari, nici din agresivitatea decisă a unei solii de război, dar nu semănau, oricum nici pe departe cu celelalte cete de prinţi, boiernaşi şi cavaleri, sau cu cetele de flăcăi îmbrăcaţi sărbătoreşte şi împodobiţi cu tot ce aveau mai bun şi încărcaţi de daruri, care trecuseră pe aceleaşi drumuri sau pe altele, ale îmbelşugatei ţări, atraşi de aventura peţitului. Atraşi de zvonurile despre Preafrumoasa Elena, prinţesa unui tărâm de basm ce nu cunoştea foametea, grijile şi suferinţa, şi ai cărei

locuitori petreceau printre grădini roditoare, de când lumea. De fapt nu chiar de când lumea, dar de destulă vreme ca să devină o legendă. Cei care plecau acum să peţească pe cea mai frumoasă prinţesă din lume, erau, oricum, destul de tineri pentru ca o situaţie ce dăinuia de dinainte ca ei să se fi născut, să poată aspira la veşnicie. Trecuseră deci, încărcaţi cu ofrande, să candideze la mâna ei şi la jumătate din ţara de basm, atraşi de capcana subtilă a unui voievod îmbătânit în petreceri, şi care era gata să dea podoaba inutilă a titlului voivodal în schimbul unor ani de tihnă şi bună stare. Şi să recunoaştem, că pentru a prinde în laţ un ginere destul de destoinic, ca să-l reconcilieze cu Imperiul, sau să se sustragă de sub ameninţarea lui, folosea o momeală de mâna-ntâi. Nimic de mirare dacă erau mulţi. Nimic de mirare dacă se adunaseră toţi care se aflau la vârsta însurătorii, sau care se mai considerau încă la vârsta asta, şi chiar şi o seamă de flăcăi care erau siguri că nu au nici o şansă de câştig la acest concurs, dar erau mânaţi, totuşi, de curiozitate – o campioană a frumuseţii are în ea ceva fascinant, chiar dacă laşi la o parte orice tentă erotică. Atrage ca o capodoperă de artă, sau ca un număr de circ senzaţional. Bătrânele şi adolescenţii secolului douăzeci migrau astfel, vrăjiţi de ilustraţiile unui prospect, să vadă turnul din Pisa, Fântâna celor patru fluvii, sau motelurile dintr-un crater stins din Hawaii. Iar ţăranul cel mai prăpădit, din cel mai mizer colţ de provincie, îşi scotocea în brâu bănuţii înodaţi într-o batistă, sau lua, măcar, dintr-un cuibar, câteva ouă, şi se despărţea după lungi ezitări, de această comoară, convins ca de o fatalitate că trebuia să o facă, numai ca să vadă femeia-şarpe, sau femeia cu barbă... Ce să mai spunem de acei, care-şi părăsiseră toate treburile, lăsaseră baltă, pradă primului aventurier sau numai primului gigolo, tronuri şi cetăţi, ca să plece s-o aducă înapoi pe campioana frumuseţii, care n-avea ce căuta într-o cetate orientală...

Aşa că o mulţime de tineri în haine de sărbătoare, cu coifurile, pălăriile şi căciulile, sau ce-or fi purtat, împodobite cu pene şi cu flori, şi-aducând care o oglindă, care o casetă cu mirodenii, care un filtru de dragoste nemaivăzut, preparat de cine ştie ce vrăjitoare rurală, sau flori de pe munţii care se baz în capete, sau cine ştie ce altă comoară unică în felul ei, sugerând nopţi de veghe, de curaj şi nesăbuinţă, oferite ca

ofrandă frumuseţii celei nemaivăzute, se perindaseră pe drumurile înconjuratede lanuri roditoare şi livezi. Iar acum apărea, implacabilă ca o scadenţă, armata imperială lucitoare şi înzăuată, scrâşnindu-şi metalul armurilor sub flamurile triunghiulare. Fără muzică, fără daruri, decât propria lor strălucire trufaşă. Coborâseră dintre trecătorile prăpăstioase, în care noaptea îngheţai şi ziua soarele transforma armurile în nişte instrumente de tortură, un ţinut bântuit de vânturi năpraznice şi vise nebuneşti, unde primejdia pândea după fiecare colţ de stâncă sau tufă pipernicită, şi acum călcau iarba înfloritâ şi parfumată cu aceeaşi impenetrabilă hotărâre cu care călcaseră pământul aspru al deşertului de sânci, şi cu care zdrobiseră o oaste duşmană – călcând-o efectiv sub greutatea armurilor şi a cailor, şi a voinţei şi neînfricării lor. Încă de când se apropiaseră de ţinutul paradisiac, o boare parfumată de răsuflarea copacilor îi întâmpinase mai înainte de a reuşi să vadă primul copac, sau numai prima colină înfloritâ, scăldată în lumina dulce, putuseră auzi muzica, şi zumzetul ca de iarmaroc al petrecerii, ce se lăţea de-a lungul întregului ţinut.

Acolo, la graniţa sonoră a nunţii ce se pregătea, mica armată făcu popas, şi plecă mai departe doar cavalerul cu armură neagră, purtând la coif un panaş sângeriu, şi pe urmă un şoim alb, un şoim nemaivăzut – dar care nu era, desigur, o ofrandă. El treu prin tabăra peţitorilor, şi ceva, ca o presimţire tomnatică, se abătu peste corturile cu păpuşari, peste căruţele cu acadele şi turte dulci(reprezentând pe Paris şi Elena, sau pe Tristan şi Isolda, sau numai două inimi înlănţuite în jurul unui ciob de oglindă), şi peste cuştile cu animale fantastice captive, care somnolau aşteptând să fie pezentate în concursul al cărui premiu nu era o cupă sportivă, ci gingaşa Elena. Pătrunse nestingherit în conac, lăsându-şi calul în grija unui paj oarecare, dar păstrând, pe mâna înmănuşată în oţel, Şoimul – pe care, încă fără să înţeleagă, toţi îl credeau un dar. Poate că, în vechile basme, aşa apăreau nestingheriţi, siguri de ei şi poate de dreptul lor la întâietate, zmeii cei pentru a căror pierzanie se năşteau, din când în când, copilele a căror frumuseţe sfida legile iubirii muritoare. Trecu deci, printre străjerii care jucau zaruri, printre jupânesele care se agitau de colo-colo, făcând pariuri asupra alegerii domniţei, şi făcîndu-şi planuri pentru cei care inevitabil aveau să piardă întrecerea şi cărând, fără un scop

precis, tot felul de obiecte insolite, căci odăile se umpluseră cu trofee şi daruri, unele de-a dreptul incomode (dacă nu chiar stupide) cum ar fi capetele de monştri, carcasele de rinocer, un colţ de mamut şi un cuib de cobre regale. Tot conacul era cam cu fundu-n sus, dat peste cap de pregătiri şi de ospeţe ce se ţineau lanţ. (Într-un colţ, păzit de un flamingo împăiat, un bucătar făcea cârnaţi, fiindcă în bucătărie nu mai aveai loc nici să învârţi o tigaie).

O rază de soare se juca pe pardoseala de cărămizi smălţuite, şi cavalerul străluci, trecând prin lumina ei veselă şi suavă. Pajii tocmai se pregăteau dsă anunţe re'nceperea defilării pretendenţilor, întreruptă pentru masa de prânz, dar cavalerul îi opri, şi ei îl ascultară fără murmur, căci ordinele lui nu erau date pentru a putea fi puse la-ndoială. Voievodul, Doamna şi Preafrumoasa Elena sporovăiau veseli pe tema alegerii ce trebuia făcută, când el îşi anunţă sosirea prin trei lovituri în uşă, cu pumnul îmbrăcat în oţel negru, ameninţător ca o labă de zmeu. Loviturile sunară aspru şi răceala zăngănitului lor umplu tot conacul. Un nor mic şi întunecat acoperi raza de soare care priveghiase până atunci nebunia fericită şi exorbitantă din conac, şi Preafrumoasa Elena se opri, înspăimântată pentru prima oară în viaţa ei, în mijlocul unei fraze (o frază lipsită de importanţă, dar pe care avea să şi-o amintească şi în ultimele clipe ale vieţii – ceva despre culoarea unei pălării).

Prinţul intră în odaie, se prezentă cu toată curtenia, dar cu aceeaşi răceală, şi prima care înţelese fu Elena, şi ea încercă să fugă pe fereastră. Dar fereastra se trânti brusc, închisă de o pală de vânt. Apoi văzură panaşul sângeriu, deasupra chipului abstract şi fioros al armurii, înţelese şi soţia Voievodului, cea care credea, cu atâta patetică neclintire şi cu atâta uşurătate, în iubire. Ea îl pofti pe oaspete, cu glasul plin de amabilitate, să se aşeze, ceea ce Prinţul şi făcu, scârţâind neplăcut (şi în fond comic) din toate încheieturile costumului incomod de metal, dar lor scârţâitul li se păru ameninţător. Îl pofti să se facă comod, dar Prinţul refuză cu demnitate. Era cât se poate de plictisit. Era în fond obosit de moarte, fiindcă venea direct din expediţia împotriva nomazilor, cu care avusesede furcă destul de serios. Şi pe urmă, în drum, trebuise să alunge o molimă dintr-un orăşel prăpădit şi asta era o chestie destul de neplăcută, fiindcă nu

avea nici un fel de dotare sanitară, şi trebuise să apeleze la magie, în care nu avea încredere, să facă un miracol şi să promită spectrului tot soiul de lucruri periculoase şi, în fond, nedemne. Şi aflase, pe drum fiind, că în sud, la mama dracului, în celălalt capăt al Imperiului, se pregătea o rebeliune. Avea treburi până peste cap. Iar pupăza aia bătrână, fardată şi împopoţonată ca un pom de Crăciun, se agita în faţa lui înarmată cu un borcan de dulceaţă şi-l invita „să se facă comod”. Nici că se putea ceva mai stupid. Să-şi scoată adică de pe cap coiful, care de bine de rău îi dădea o înfăţişare decentă, şi să-şi expună figura galbenă de oboseală, şuviţele de păr murdare – căci şi un prinţ, după o campanie lungă şi traversarea unui deşert, deci după săptămâni de stat în tabere improvizate, ajunge să arate ca un golan – şi ochii înroşiţi de oboseală. Îi era somn şi-i era lehamite, şi-ar fi dat nu ştiu ce să fie acum într-un pat, după o baie fierbinte. Era de-a dreptul stupid să-i ceară „să se facă comod”! Mulţumi cu politeţe exasperată, şi rămase ţeapăn în armura ca un coşciug ambulant, dar care arăta impresionant, cu viziera coborâtă, şi cu Şoimul încremenit pe mână, într-o atitudine de pândă, gata parcă să se lanseze după pradă, dar asta numai fiindcă (el, Şoimul) se prăpădea în sinea lui de râs. Văzută din afară, scena era de-un comic absolut. În strălucirea emailată a coifului, pasărea se oglindea alungită şi deformată – o siluetă fantomatică şi rău prevestitoare.

Era inutil deci să-l îmbie cu dulciuri, şi mama Elenei rămase cu borcanul în mânî, neştiind ce să facă cu el şi neştiind ce să facă să mai câştige timp, o fărâmă de timp în faţa marii deziluzii şi ameninţării ce va trebui, în sfârşit, după atâţia ani de discretă evitare a oricărei discuţii despre asta, să afle adevărul asupra poziţiei Voievodului la curte. Nu se temea, desigur, pentru ea, dar îi cunoştea vanitatea şi ar fi vrut, o, ar fi vrut din toată inima, să nu trebuiască să fie umilit de tinerelul acela insolent. Mâinile începură să-i tremure, şi Prinţului îi părea într-adevăr rău, şi asta complica numai lucrurile şi mai tare. Pe urmă Voievodul înţelese şi el. Îşi aminti de imensele datorii către regii din Miază-noapte, datorii care alungaseră an de an, norii de deasupra colinelor roditoare, care erau izvorul belşugului şi lipsei de griji, şi preţul nopţilor catifelate, cu ceruri insondabile, nopţi străbătute de cântecul menestrelilor, de glasul privighetorilor şi de tinere perechi de îndrăgostiţi. Şi pe care

oricine şi-ar fi dat seama că va trebui să le plătească odată. Şi singurul lui capital era Elena. Dar iată, scadenţa venise, sub chipul rigid al unui prinţ înzăuat, însoţit de Şoimul lui pelerin – o incoruptibilă pasăre de pradă.

– E un moment total nepotrivit să discutăm acum afaceri, spuse Voievodul, furios că fusese prins la strâmtoare şi că scena se petrecea în faţa celor două femei. Ce naiba, bătrânul rege (murise mai tânăr decât era el acum, dar pentru el era bătrânul rege, căci astfel moartea se putea justifica, firească consecinţă a bătrâneţii, care era încă departe pentru el) bătrânul rege, deci, îl chemase totdeauna în capitală pentru asemenea treburi, şi el reuşise de fiecare dată, trăncănind ca între bărbaţi, ca între doi oameni care gustau aceleaşi farmece ale vieţii, să înlăture norii, şi chiar să-l mai ciupească pe celălalt de câte o sumă, mai modestă sau mai frumuşică, în funcţie de situaţia visteriei regale. Şi totul se termina cu o partidă de biliard, sau numai cu un chefuleţ, sau cu o vînătoare. Inutil să-ţi imaginezi că sclifositul de Prinţ în armura lui ridicolă, ar şti să mânuiască un tac de biliard. Iar dacă ar şti, cu atât mai rău, fiindcă ăsta nu te-ar lăsa să câştigi nici măcar un punct.

– Precum vezi prea bine, iubite oaspete (sublinie cu ironie cele două cuvinte mincinoase) avem o mare sărbătoare. Mare pentru noi, fireşte. Nu am avut obrăznicia să credem că ar avea importanţă şi pentru puternicii noştri vecini şi protectori, care, în capitala lor, în capitala lumii (ironia şi obrăznicia erau cât se poate de transparente), au distracţii mai rafinate şi mai variate. Dar pentru noi este. Fiica mea – aici vocea Voievodului se poticni, fiindcă era prea târziu să se mai oprească, să împiedice evenimentele să ia cursul spre care chiar replica lui le împingea – fiica mea, continuă acum mai ezitant, îşi alege azi un soţ. Nutrim nădejde că după această căsătorie, ne vom plăti toate datoriile către prea înalţii (se înclină, ămpins spre insolenţă, de propriul său discurs şi de prezenţa de neevitat a celor două femei, şi Prinţul gândi doar cu oboseală, „ce bufon bătrân!”) prea iubiţii şi prea cinstiţii regi ai Imperiului vecin. Toate datoriile, mai rosti cu emfază, descriind un cerc larg, cu mâna întinsă, fiindcă, ce-i drept, tot ce se clădea şi rodea acolo, de jur împrejur, rodea şi se înălţa pe solul fertil al banilor veniţi cu regularitate din Cetate.

– Aşa că nu cu mine o să vorbiţi iubite oaspete (asta însemna de fapt refuzul de a-l numi Prinţe, sau orice alt titlu care ar fi formulat clar ideea că tinerelul încă nici măcar ieşit di adolescenţă, ar fi un stăpân) – ci o vorbeşti direct cu moştenitorul... hm! (Voievodul se opri iar, stupefiat de propria-i tâmpenie, de prostia ce o spusese, de graba stupidă de a rata tot ce ar fi putut câştiga eventual, doar cu puţină diplomaţie şi tărăgănare şi curtenie). Cu viitorul nostru ginere, completă sec, şi se ridică, falnic, un pic cam gras, acum în amurgul vieţii lui tihnite, dar frumos încă, după atâţia ani, şi mama Elenei îl admiră din nou şi îi surâse, deşi ştia că pierduse cu un singur discurs stupid, unica şansă de a-l îndupleca pe Prinţ. De a-i câştiga simpatia şi încrederea şi bunăvoinţa – dar, desigur, ea stătea încă cu borcanul în mână, căci el, străinul, nu catadicsise nici măcar să se descopere. Un tinerel trufaş, care se instalase ca la el acasă pe un scaun, scârţâind din încheieturi ca o jucărie de oţel, ca una dintre acele creaţii inutile aduse de peţitori în dar – cutii de muzică, jucători de şah artificiali, sau cai mecanici care scuipă flori. Nu avea nici un drept să vină şi să-l umilească pe Voievod. N-avea nici un drept să se simtă superior numai fiindcă era în stare să poarte războaie, să-i ucidă pe alţii cu sânge rece, şi fiindcă se descurca în intrigile de la palat. Ocupaţiile astea, dacă le luai în parte, erau destul de meschine. Chiar dacă erau necesare, şi le lăsa celorlalţi tihna să se ocupe de altceva. Oh, ceva trebuia făcut. Sugeră cu o voce amabilă:

– Înălţimea ta, Prinţe, ai putea lua parte la întrecere.

Era atât de sigură că dorinţa oricărui bărbat destul de tânăr nu poate fi alta decât frumuseţea Elenei, încât nici nu-şi dădea seama de ridicolul propunerii, şi nici de celelalte aspecte ridicole ale întregii situaţii.

– Elena nu a făcut încă nici o alegere.

Voievodului i se făcu milă de ei amândoi. Amândoi se făceau de râs în faţa Prinţului, în loc să-l ia pur şi simplu de guler (dar o armură nu are, desigur, aşa ceva)şi să-l dea naibii afară. Cine se credea?

– Împărăţia şi fata mea... (suna cretin, ce să mai vorbim!)

– Exact despre asta-i vorba, replică oaspetele, acum cu un soi de gentileţe, şi se relaxă pe scaun – îl dureau şalele de atâta mers călare şi era obosit şi, în fond, trupul lui nu era cine ştie ce solid, ca să ţină la atâta tăvăleală. Numai Dumnezeu ştia (asta

în ipoteza că ar avea timp să se ocupe de asemenea fleacuri) cât ar fi dorit să-şi scoată armura încinsă de soare, în care, când bătea soarele (şi soarele chiar că nu se abţinea de loc s-o încălzească) te simţeai ca într-un cuptor de pâine.

– Despre fată şi... şi ducatul ăsta, dar hai să-i zicem împărăţie (era o undă de râs în glasul lui, modificat desigur de armură, un râs care nu avea nimic jignitor dar nici nu-ţi permirea să te întinzi la glume. Numai o uşoară, o vagă veselie solitară). Pe fată, pe Domiţă , mama noastră o invită la Curte, să fie un timp domişoară de onoare. E o cinste care se face , la vârsta asta tinerelor din cele mai bune familii. Un prilej să cunoască lumea şi îmi închipui, sunt sigur chiar că e ceva destul de distractiv (de dincolo de viziera agresivă şi neplăcută la vedere, glasul străbătea alterat, ca al unui ventriloc, dar, oricum, destul de gentil). Iar Domniile Voastre veţi continua să primiţi subvenţiile necesare pentru – imită gestul rotund al Voievodului – pentru belşugul de aici. Nu e inutil să păstrăm o rezervaţie de fericire. Avem şi o grădină botanică, şi asta nu deranjează pe nimeni. Ne putem permite un Paradis. Şi dacă o să organizăm o reţea turistică adecvată, ar putea fi chiar ceva rentabil. Rentabil chiar pentru domniile voastre.

Se ridică în picioare, cu un gest suplu, căruia armura îi dădu o anume agresivitate şi importanţă – Şoimul pelerin continuând să stea perfect imobil pe pumnul lui şi o invită pe domniţă să-l urmeze.

– E de prisos să vă încărcaţi cu bagaje. În Cetate veţi găsi toate cele necesare. Bănuiesc că rochiile au importanţă pentru o tânără fată şi oricum moda se schimbă foarte repede. Cred că o să vă facă plăcere să colindaţi cartierele comerciale – sunt o mulţime, şi să vă ocupaţi de toate fleacurile astea drăguţe, până o să vă obişnuiţi la curte.

– Nu mă interesează fleacurile de nici un fel, spuse rece Elena. Eu... n-am făcut încă nici o alegere.

Acum nu mai resimţea nici o teamă faţă de cavalerul cu armura fioroasă. Indiferent cât de solidă şi de eficace în război o fi fost armura, sub ea era, în cele din urmă, un bărbat. În acel moment intuia – neclar încă, dar asigurându-i totuşi o anume lipsă de sfială – ceea ce, mai târziu avea să-i confirme experienţa. Şi anume, că nici un bărbat, indiferent de mobilurile acţiunilor lui, sau de vârstă, sau de obiceiuri, nu putea rămâne

inaccesibil farmecului ei, şi nu-i putea face vreun rău. Nu cu intenţie. Fiindcă toţi aveau să-i facă destul rău, dar din cu totul alte motive.

– Aici nu e vorba de ales, replică Prinţul cu oarecare plictiseală. Acest ducat face parte din moştenirea mea. Mâna fetei şi împărăţia – parodie (dar cu bunăvoinţă) tonul Voievodului când rostise cu emfază cuvintele acestea. Ei, s-ar părea că, dacă sunt aşa de legate una de alta, mâna Domniei tale mi s-ar cuveni de drept. Dar nu-ţi fie teamă Domniţă. Eu nu am venit în peţit, şi, în ce priveşte mâna, o să fii liberă să o dai cui doreşti. Şi crede-mă că la palat o să întâlneşti o mulţime de tineri viteji şi bine educaţi şi deprinşi cu cele mai alese maniere, şi din familii excelente. O să ai de unde să alegi. Iar ca domnişoară de onoare a Reginei o să te distrezi de minune.

– Imposibil, spuse Elena. Nu poţi să faci asta.

– Oh, Doamne. Sunt de acord că sunt silit să mă port fără eleganţă. Dar n-am născocit eu toată istoria cu nunta. Am destule pe cap. Nu pot să las marginea asta de imperiu la discreţia primului venit. Ce ar fi aici peste numai câţiva ani, dacă, să zicem, Domnia ta l-ai alege pe Lăcustă? Chipeş e, viteaz, să nu mai vorbim. Nu văd de ce nu l-ai alege. Proastele maniere ies de obicei la iveală mai târziu. Ar fi păcat să ajungi să coşi pantaloni de piele pentru oaste, să înveţi să întinzi corturi şi să cari apă cu spinarea. Şi n-am nici un chef să trec ducatul vostru înfloritor prin sabie, numai pentru capriciul unei fete frumoase. Chiar admiţând că este cea mai frumoasă din lume.

Elena roşi. O, îl ură din toată inima. I-ar fi tras, acolo, pe loc, o pereche de palme, dar e inutil să pălmuieşti o armură.

Voievodul se apropie de fereastră, continuând să se ţină trufaş, deşi se simţea îngrozitor de umilit. Dar, în fond, gândul la anii de belşiug la care făcuse aluzie Prinţul (care nu era deloc un prost diplomat, şi care nu degeaba făcuse o grămadă de cursuri de psihologie) îl consola. Şi filfizonul avea dreptate, până la urmă. Cine putea şti ce zace cu adevărat în sufletul unui tânăr, oricât de fermecător ar părea el? Cu un ginere ca Lăcustă – şi cine ar putea garanta că alţii ar fi deosebiţi? – se putea alege cu praful de pe tobă. Judecând la rece, o folosise el însuşi pe Elena drept un capital. Investiţia pe care i-o oferea acum Prinţul era mult mai avantajoasă. Îi scutea de prezenţa unui intrus. Îi lua de

pe umeri răspunderea pentru fata ajunsă la vârsta când orice fată produce o groază de necazuri, chiar fără să fie cea mai frumoasă din lume. Totuşi se simţea umilit.

– Şi ce fac cu sărbătoarea asta? Mormăi morocănos.

Soţia lui tresări. Îşi dorise ca el să nu se opună, să înţeleagă situaţia, dar era un pic şocată de uşurinţa cu care o făcea. Elena se simţi abandonată şi, deodată, lipsită de valoare. Nu era un sentiment cu care să se obişnuiască, şi nu avea să-l mai simtă probabil niciodată. Dar în momentul acela se simţea aşa.

– Ne asumăm noi toate cheltuielile. Cu timpul, nemaiavând nici un interes să stea pe aici, cavalerii vor pleca la treburile lor.

Elena se afla la primul eşec din viaţa ei. Ca să suporţi un eşec e nevoie ori de vocaţie, ori de un lung antrenament. Ea nu avea nici una nici alta.

– Dar eu nici nu mă gândesc să plec. Bătu din picior. Arăta însă mai degrabă de parcă ar fi încercat un pas de steep, decât o fiinţă mânioasă şi periculoasă.

Închis în atitudinea lui majestuoasă, Şoimul se prăpădea de râs, chiar dacă ştia la ce clipă nefastă asistă. Dar el nu avea dreptul să intervină, nici măcar cu un sfat. Scenariul acela era de mult întocmit, şi chiar dacă era, în esenţă, crud, unele scene aveau nespus de mult farmec.

– Nu plec, decise Elena. Nu plec de acasă. Aici sunt acasă, nu-i aşa papá? Nu-i aşa?

Voievodul se scutură cu lehamite de saceastă întrebare.

– S-ar putea să nu te simţi de loc rău la curte. Să ştii că şi mie îmi plăcea grozav acolo.

Până şi Prinţului i se strânse inima. Îi era ruşine, ce să mai vorbim. Se simţea ca un hingher. Ca un hoţ care fură balonul unui copil. Era dezgustat de el însuşi şi de ceilalţi. Îi era periculos de milă de copilă. Înaintă spre ea şi o atinse uşor pe braţ, cu un gest cu totul prietenesc. Dar din nefericire, era în armură şi gestul părea al unui temnicer.

– De ce să facem o tragedie din asta? Întrebă cu căldură (dar căldura glasului era, desigur, deformată de rezonanţa absurdă a coifului). Ai să vezi Prinţesă cât e de frumos în capitală. Iar de măritiş eşti prea tânără.

– Dar mamă!

În lipsa altei inspiraţii, mama înşfăcă iar borcanulcu dulceaţă şi, fiindcă nu exista nici o speranţă ca Prinţul să-şi scoată coiful, ciuguli o boabă de vişină şi o băgă în gură. Totdeauna când era foarte necăjită, simţea nevoia să mănânce ceva dulce. Luă o lingură întreagă de dulceaţă, şi se apucă să o mestece. O picătură îi căzu în corsaj. Elena izbucni în lacrimi, dar se stăpâni. Avea să lupte de una singură.

– Ducatul e *într-adevăr* al *lui?*

Voievodul aprobă în silă. Şi lui i se făcuse poftă de dulceaţă. Ceru cu un gest borcanul şi soţia sa i-l întinse.

– Şi nu putem face nimic?

Prinţul se simţea groaznic. Scena cu dulceaţa îl dăduse gata. O luă de braţ pe Elena, şi acum era limpede că gestul lui era protector şi amical. O conduse pe terasă, unde parfumul de caprifoi şi de crini aproape te înăbuşea. Şoimul se ridică în văzduh, se roti odată peste curţile voivodale şi se aşeză într-un vişin. Prinţul îşi scoase mănuşile de oţel, îşi deşurubă coiful şi îl scoase în fine, şi rămase lângă Elena cu capul descoperit, clipind des în lumina puternică de amiază. Părul negru îi era năclăit de sudoare, ochii încercănaţi şi ănroşiţi de oboseală, şi pe obrazul stâng avea o vânătaie. Barba nerasă de câteva zile îi umbrea faţa, şi, în general, arăta istovit. Dar arăta şi foarte tânăr, şi nimic nui-ar fi putut estompa nobleţea, şi era cu adevărat foarte frumos. Cu atât mai frumos cu cât era o frumuseţe inutilă, care nu-l preocupase niciodată. Îşi şterse sudoarea de pe frunte cu mâna şi nu făcu decât să se mânjească. În ciuda mâniei şi a tristeţii, Elena izbucni în râs. Niciodată nu se simţise şi nu avea să se simtă stingherită în faţa unui bărbat. Şi, până la urmă, era un adevăr că toţi îi stârneau curiozitatea, fără ca asta să însemne că ar fi fost uşuratică sau că s-ar fi gândit neapărat la dragoste. Dar uneori, pe când era la vârsta incertă a pubertăţii, se visase deseori băiat, şi încerca să-şi imagineze ce simte un băiat în anumite împrejurări. Gesturile bărbaţilor îi stârneau interesul, ca nişte semnale de pe o stea necunoscută. Erau nişte căi de acces spre misterul unei specii străine.

– N-ai o batistă, ceva? Femeile au totdeauna fleacuri dintr-astea la ele.

– Chiar dacă aş avea, spuse înţepat Elena, poţi fi sigur că nu ţi-aş da-o dumitale.

– Oh! Scuză-mă. Mă gândeam la altceva. Desigur, nu trebuia să dai alesului un măr, ci o năframă. N-a fost nici o aluzie. Nici nu mă gândesc să te năpăstuiesc în vreun fel. N-am venit să te răpesc pentru mine, asta e în basmele cu zmei. Pur şi simplu te invit la curte. Oricare dintre cavalerii de aici, dacă ai un ales, poate veni acolo să te caute. Nimeni nu se pune în calea iubirii tale, Domniţă. Şi poate că părinţii nici n-ar fi fost de acord cu alesul tău. Poate că li s-ar fi părut prea romantic, sau prea tânăr ca să scoată la liman corabia lor. Pe când acolo o să fii cât se poate de liberă. Mama e o femeie cu mult tact, şi, deşi se spun multe rele despre ea (ca şi despre noi toţi), să ştii că e destul de simpatică, dacă n-are interesul să nu fie... hm... Ai să vezi c-o să te acomodezi repede...

– Nu ai cum să mă iei, îl întrerupse Elena. Eu nu vreau să plec şi sunt aici destui cavaleri care nu se tem să te înfrunte (dar, vai, cavalerul cu Unicornul nu venise...) iar tu eşti singur.

Prinţul întoarse spre ea ochii, nişte ochi atât de negri că Elena se înfioră. Cu toate că albul lor era străbătut de vinişoare roşii, din cauza oboselii, erau nişte ochi foarte frumoşi şi iradiu forţă, inteligenţă, înţelegere şi chiar ironie şi gentileţe.

– Nu trebuie să te înşeli singură, poate că s-ar găsi vreun vrednic cavaler care să dorească să te câştige cu orice preţ. Dar acela ar fi încercat să mă oprească de la început. Şi pe urmă, cine ştie dacă aflând adevărul...

Privindu-i însă chipul îmbujorat, realiză brusc cât de tare o jignise. Scena cu borcanul de dulceaţă îi reveni în minte. Preocupat de grijile lui plictisitoare legate de ordine şi lege, de războaie ce trebuiau duse (căci să le porţi era singurul mod de a le stăvili cumva), de negoţ, de investiţii, de rente şi dobânzi şi scadenţe, de concluziile diverselor comisii guvernamentale, de profilaxia molimelor şi toate celelalte, uitase că pentru fata de lângă el, peţitul nu avea nimic de-a face cu ţinutul promis ca zestre dintr-o nesăbuită manevră mişelească de Voievod – ci avea ca mobil frumuseţea şi dragostea ei. Faptul că o jignise, demonstrându-i fără menajamente că unii dintre pretendenţi nici măcar nu se gândeau la ea, îl făcea să se simtă enervat şi încurcat.

– Oh, Doamne. Sigur că ar sări toţi să te apere. Bănuiesc că au avut tot timpul să-şi piardă inimile în trandafirii de sub fereastra Domniei tale, Numai că ar trebui să-ţi fie milă de ei.

Toată floarea cavaleriei din nouă mări şi nouă ţări. N-ar fi păcat să se jertfească, aşa pentru un capriciu?

Ironia i se făcuse blândă şi curtenitoare.

– Pentru că, Prinţesa (aici Elena tresări, fiindcă numai o singură dată. Cineva îi mai spusese aşa, şi încă tot cu tonul ăsta ironic şi binevoitor) eu nu sunt singur. Sunt însoţit de corpul evpediţionar, care tocmai a zdrobit o hoardă de migratori la hotarele dinspre Pustie. Şi o mână de cavaleri, chiar aleşi pe sprânceană, nu fac niciodată faţă unei armate. E o chestiune de disciplină. Păi exemplul cu cavaleria franceză care a pierdut în faţa englezilor lui Henric... N-ai parcurs lecţia asta la istorie? Nici toate poveştile sentimentale cu Fecioara din Orléans? A, în capitală se juca –n e drept că era de multişor, eu am lipsit câteva luni, dar putem insista să o repună pe afiş – o piesă foarte reuşită pe tema asta.

– Nu ai putea, desigur, să fii atât de cavaler să-i înfrunţi într-un duel.

– Nu. Bineînţeles că n-aş fi, deşi mi-ar face poate şi mie plăcere, dar n-am venit aici pentru distracţii. Dacă aveam altă soluţie nu veneam de loc. De fapt sunt ocupat până peste cap, Prinţesă dragă (acum glasul îi era obosit şi uşor exasperat) şi oricît de rău mi-ar părea, am venit aici cu treburi. Ce-ai vrea să fac? Să pierd o săptămână căsăpind aşa, în mod artizanal, toţi cavalerii ăştia? Fiindcă nu-ţi fă iluzii, viaţa are un scenariu destul de dezagreabil. Sunt desigur aici tineri fermecători, frumoşi şi plini de talente, dar rareori campionul e cel mai simpatic dintre concurenţi. Niciunul n-ar putea cştiga acuma turnirul ăsta. *Nu acum...* Steaua mea e încă, de bine, de rău în ascensiune. Ce rost ar avea tot circul ăsta? Numai ca să te măriţi şi să ajungi şi tu, la bătrâneţe, să-ţi îneci necazul într-un borcan de dulceaţă... Oh, nu te supăra te rog. N-am vrut să te jignesc, am zis şi eu aşa. Dar scena cu dulceaţa m-a făcut praf.

– Ce să fi făcut şi tata? Să-ţi fi dat cu borcanul în cap?

Prinţul îşi imaginã scena. Borcanul turtit de coif şi dulceaţa revărsânu-se peste armura lui neagră şi împodobind-o cu vişine zaharisite. Izbucni în râs şi pe Elena o pfni şi pe ea râsul, fiindcă îşi imaginã şi ea scena. Pe urmă Prinţul spuse cu îndoială şi fără să mai râdă.

– Poate că ar fi fost totuşi mai decent. Oricum, peste o săptămână-două, toată istorioara asta, care acum ţi se pare că-

ţi distruge viaţa, o să ţi se pară lipsită de importanţă. O frumuseţe ca a Domniei tale o să treacă neobservată la curte. Şi unde mai pui misterul, legenda – toată lumea o să ştie că ţi-am stricat nunta. Şi aşa nu mă prea iubeşte nimeni – asta ca să mă exprim eufemistic. Cu cât mă vor urî mai mult, cu atât se vor înmulţi omagiile pentru frumoasa prizonieră. Or să-ţi dedice mici capodopere literare, şi poate chiar ai să apari pe coperta vreunui magazin ilustrat. Şi o să ai de văzut o mulţime de minunăţii. Numai statuile şi fântânile din pieţe, şi podurile (sunt o mulţime, şi unul e absolut o capodoperă de arhitectură modernă, e perfect transparent, şi când treci prin el vezi apa dedesubt, şi vaporaşele, şi când fluviul e limpede, vezi peştii şi pietricelelede pe fund. E drept că acum nu prea mai e limpede. Poluarea ne cam dă de furcă. Dar o să iau măsuri în acest sens). Şi uite, dacă vrei să-ţi iei lucrurile, aştept să-ţi faci bagajele. Chiar dacă în capitală o să găseşti lucruri mai frumoase, cele de acasă au, pr0obabil, o valoare sentimentală.

Aşa că nu era nimic de făcut. Iar cavalerul cu Inorogul tot nu venise. Există în toate basmele, în toate epopeile, în toate structurile epice, câte o defecţiune dintr-astea, fără de care intriga ar înceta să mai fie pasionantă. Câte un accident care se pune de-a curmezişul în calea câte unui erou, aşteptat într-un punct al naraţiunii şi care se împotmoleşte în alt punct.

În amurg, Preafrumoasa Elena părăsi ţinutul fericit al copilăriei şi al primei ei iubiri, ca să intre într-o nouă viaţă, în capitala Imperiului din Miazănoapte.

Şi nu a fost nici o luptă...

XII

Se spuneau multe despre faimoşii cavaleri ai Prinţului. Când erau plecaţi în misiuni primejdioase, lumea se gândea la ei cu gratitudine şi chiar cu dragoste. Genul de dragoste abstractă – extrem de comodă – pe care o poţi avea pentru personajele de legendă. Pentru ficţiuni. Când se întorceau însă, înfometaţi de viaţă, revendicativi şi înstrăinaţi, în lumea rafinată a Cetăţii, deveneau imediat o problemă. Familiile lor tăiau, evident, viţelul cel gras. Prima zi a revederii trecea relativ uşor, cu îmbrăţişări, turnee la rudele apropiate, banchete. Eroii istoviţi savurau fericirea de-a face o baie, de a primi dejunul la pat, de a-şi pune

haine elegante. Pe urmă începeau micile frecuşuri. Constatai că mezinul (fratele rămas acasă un băieţel) era acum un flăcăiaş la vârsta dificilă când orice aluzie la tinereţe îl irita. Că în fosta cameră a eroului tocmai îşi instalase un laborator pentru experienţe cu aburi, cu ameliorarea raselor de şoareci, sau pentru realizarea unui perpetuum mobile. După nici câteva ore începeau discuţiile pe un ton ostil. De obicei cavalerul constata că nu se pricepea să mânuiască vorbele, că nu mai e la curent cu moda şi cu can-canurile şi cu ultimele evenimente culturale. Se simţea ca un papuaş. Pe urmă, când să iasă să petreacă în oraş, aflau că iubitele lor, care vărsaseră la despărţire lacrimi amare, tocmai erau ocupate – sau aveau o migrenă. Migrena se dovedea a fi câte un tânăr spilcuit, care dansa bine şi avea o faimă de Don Juan... Taţii nu se simţeau grozav de bine în prejma acestor bărbaţi acoperiţi de glorie, dar irascibili şi deloc dispuşi la docilitate. Chiar mamele îi găseau niţel cam grosolani, şi nu se acomodau cu limbajul lor fără perdea. Urmau scandaluri. Datorii la cărţi. Încurcături cu demi-mondene celebre şi costisitoare. Ecouri exagerate ale unor orgii de care lumea era foarte interesată. Încet-încet, se regăseau între ei, la clubul luxos ce le era destinat. Redeveneau inaccesibili, aşa cum le stătea bine:

– Ce beţi aicea? Vreau şi eu ceva tare.

– Poftim ceva mai tare decît ai nevoie, Mai vrei? – Cavalerul tocmai sosit se scutură, după ce goli paharulpână la frund. Se aruncă într-un fotoliu. Era mohorât ca o zi ploioasă. Iubita lui se lăsase în fine invitată seara la teatru. Era fermecătoare, puţin cam rezervată faţă de cum ţi-o amintea el. Piesa care se juca era despre un rege şi cavalerii săi. Simbolul eroismului său era o masă în formă de ninge de rugby. Spre final, masa diminua până la dimensiunile unei mingi de ping-pong, păstrându-şi forma ridicolă. Cavalerii erau nişte prostănaci, care căutau Graalul, şi aduceau tot felul de căzănele contrafăcute, de cutii goale de fasole şi de obiecte de bazar. Se băteau cu balauri derizorii de hârtie şi apăreau ăn saloanenumai ca să facă gafe. Fireşte, tânărul cavaler se înfuriase. Voia nici mai mult nici mai puţin să-i facă o vizită regizorului în culise. Iubita lui îl privise din vârful rafinamentului ei citadin, îi reproşase că e lipsit de umor şi-l lăsase baltă în foaier... Situaţia lui era însă destul de banală. Pe o canapea stătea tolănit alt

flăcău, deja cherchelit. Nimeni nu îndrăznea să-l întrebe nimic. Oricum, bârfele circulau fără să le poate opri nimeni. Tatăl lui se însurase de curând cu o femeie tânără şi plină de nuri. Sosirea fiului acoperit de glorie nu-i făcea nici o plăcere. Mama vitregă se purtase aşa cum se aştepta toată lumea. Îl vâna pe cavaler fără nici o reticenţă. Din nefericire, flăcăul avea principii. E suficient să-ţi aminteşti de Fedra ca să nu mai fie nevoie să te întrebi ce a urmat.

– Trebuia să-i spui frumoasei tale ce-o să o aştepte când or să intre nomazii în Cetate. N-are decât să-i ducă pe ei la teatru să le explice cum devine istoria cu Sfîntul Graal şi obiectele de consignaţie.

– Nu merită, mormăi un lungan blond, imobilizat pe-un scaun, şi cu piciorul vârât în ghips până la şold. Dă-i încolo. Acuşi o să avem altă treabă. Parcă văd că Prinţul ne trimite în misiune. Cică în sud a fost o secetă de groază. Le-au crăpat toate vitele. Lasă că şi când aveau ce mânca făceau numai scandaluri. Dar acuma o să avem o răscoală în lege.

– Da? Păi cea de anul trecut ce-a fost? Cadril?

– În orice caz aveau vin foarte bun – opină de lângă fereastră, vechea noastră cunoştinţă, flăcăul care îl înfruntase pe Lăcustă. Era un expert în misiuni speciale. Mai demult, când în sud avusese loc o rebeliune, el se dovedise cea mai nepreţuită iscoadă. Avusese tot timpul să le cunoască vinul. Şi cruzimea. Dar era dispus tot timpul să-şi amintească de părţile frumoase ale vieţii. Era încântat că scăpase din închisoarea unchiului său, care încercase să-l folosească într-un complot împoztriva Prinţului, după care îl vârâse în temniţă, fiindcă el fusese destul de naiv să refuze făţiş. Pe lângă bătrânul nobil complotist, rebelii erau nişte dulci copii, dar oricum era de prisos să-ţi imaginezi că ai putea face faţă ingeniozităţii unui cavaler de talia lui. Evadase cu toată pompa cuvenită. Numai evadarea asta şi ar fi suficient să umpli un roman.

– Parcă văd că Prinţul o să trimită un convoi de ajutoare în sud.

– N-o să fie nici un convoi, spuse bălanul cel saşiu, căscând. Nu-şi plătesc niciodată impozitele la timp, se ţin numai de rebeliuni, şi mereu îşi tot proclamă regişori locali. De ce să fie Prinţul atât de naiv să îi fie milă de ei? Zău dacă nu sunt mai răi ca nomazii.

– Prinţul nu e deloc naiv. Numai că sunt şi ei o parte din Imperiu: Nu poţi să-i laşi să moară de foame. Acuma nu sunt rebeli, sunt sinistraţi. Asta-i. (Cel ce vorbea acum era un tânăr cu vocaţie de cărturar. Pasiunea lui era istoria comparată, dar fiind cel mai mare dintre fraţi, fusese destinat armelor. Era un bun cavaler, ofiţer de elită, cu cunoştinţe de strategie. Era prea blazat ca să sufere pentru răceala cu care fusese primit. Familia lor era destul de scăpătată. Avea o mulţime de surori care trebuiau măritate, şi un frate care urma studii costisitoare. Nu era nici o mirare că toţi sperau ca el să moară eroic, sau să-şi facă o avere personală din prada de război. Îl urau pe Prinţ fiindcă nu permitea jaful, şi-l urau pe cavaler fiindcă era de partea Prinţului, şi, pe deasupra, nici nu dădea dovadă că s-ar grăbi să moară ca un erou. Îţi trebuia ceva umor ca să suporţi atmosfera.

– O să ducem convoiul, ce mai! Nu suntem noi proştii cu mingea de rugby?

Fermecătorul tânăr cu haine violetvăzuse şi el piesa. Se distrase de minune. Câtă vreme făceau piese de-astea era bine. Dar când se gândeau la complot, îl treceau fiorii. Aranjase el lucrurile pe plan local, demontând pe moment complotul, dar nu-şi putea trăda familia avertizându-l pe Prinţ. Treaba asta îl rodea amarnic. Încerca să nu se lase doborât. Piesa era amuzantă la culme. Convoiul era şi el o promisiune de amuzament. El crescuse în sud. Îi plăceau grozav femeile aprige de pe acolo. O nouă misiune de spionaj printre sudişti era tentantă. În plus, ar fi fost destul de aproape de complotişti, ca să-i poată supraveghea, fără să mai trebuiască să pună chestiunea pe tapet în mod deschis.

– Eu nu am chef să însoţesc nici un convoi. Consider că e o prostie – opină bălanul. Frunzărea revista cu ştiri vechi de câteva luni, dar care pentru ei, ţinuţi la graniţe, păreau cât se poate de proaspete. Pe urmă, fără nici o legătură exclamă:

– Pălăriile de anul ăsta sunt pur şi simplu trăznite. Auzi, pălării cu coarne!

– De ce să avem noi monopolul absolut al coarnelor?

– Am putea să le ducem şi sudistelor nişte pălării.

Glumeau, dar în spatele glumelor persista tristeţea. Nu e uşor să ai douîzeci de ani şi să ţi se arate atât de clar că viitorul – atât cât avea să dureze – nu va mai fi decât hărţuială, lupte,

singurătatea unei glorii crâncene. Se simţeau însinguraţi. Străini. Ca nişte mercenari. Mulţi dintre ei muriseră chiar în expediţia de pedepsire a rebelilor. Îi găseau dimineaţa căsăpiţi într-o manieră sălbatică, mutilaţi, atârnaţi de copaci. Cine îşi mai amintea acuma de ei? Ştiau că în curând va veni rândul lor să plătească cu viaţa gloria şi mult discutatele privilegii de războinici. Erau din ce în ce mai nepopulari. Cu cât Imperiul avea mai multă nevoie de ei, cu atât lumea îi privea mai suspicioasă.

– Sunt pentru convoi – decretă tânărul melancolic, care lupta cu avansurile mamei vitrege. Din chestiuni pur personale, preciză. Altfel, admit că e o prostie. Dar dacă e să analizezi lucrurile la rece, nici sofisticaţii noştri compatrioţi nu merită să-i apărăm de nomazi. Nici de rebeliuni.

Ochii catifelaţi, care-l vârau mereu în bucluc, i se tulburaseră de atâta băutură, dar mintea îi era limpede. Prea limpede.

– Însă nu porcăriile de care sunt în stare oamenii din Imperiu contează. Ce rost are să-i laşi să moară de foame sau să fie măcelăriţi? Asta nu o să-i facă mai înţelepţi.

– Pentru tine orice ocazie e bună.

Tânărul se făcu foarte palid. Îşi privi sabia, dar pe urmă renunţă.

– Culmea ar fi să ne căsăpim între noi!

– Păi nu ne putem bate *decât* între noi, reflectă tânărul ca o surcea. Altfel am părea nişte mâncători de copii.

– Ne rămână convoiul. Oricum ai lua-o.

– Eu aş prefera să stau nişte luni într-o bibliotecă.

– De ce să nu construieşti şi tu un perpetuum mobile?

– Păi, interveni bălanul – avem Imperiul. Nu-i un perpetuum mobile?

– Nu-i. Nici perpetuum, fiindcă odată şi odatptot o să se ducă naibii ca orice Imperiu. Şi nu-i mobile deloc. Partea mobile sunt nomazii.

– Grozavi mai sunteţi îi persiflă Surcică. Încerca să-şi cureţe cămaşa violet pătată cu vin. Nu reuşea însă decât să întindă pata, care în lumina lumânărilor părea de sânge.

– Mă simt mândru să fiu coleg cu nişte intelectuali ca voi. (Îşi privi necăjit într-o oglindă cămaşa pătată. Pe urmă îşi făcu cu ochiul, cuprins brusc de veselie).

– O să mă duc în târg aşa pătat, să fac pe grozavul. Arată exact ca o pată de sânge. Sângele eroului – iată arma cu care să dai gata junele copile. Când o să plec cu convoiul, or să mă conducă un convoi de jupâniţe cu pălării cornute şi ochii înlăcrimaţi!

– N-o să fie nici un convoi!

Cineva destupă cu zgomot o sticlă de şampanie. Ce altceva puteai să faci gândindu-te la bestia de convoi, decât să torni în tine ceva întăritor?

– Păim, o să cam fie, sugeră o voce binecunoscută, amicală, deşi rece. Prinţul îi contempla zâmbitor, apropiat şi distant totodată. Arăta funerar şi incoruptibil, chiar şi fără armură. Dar arăta şi foarte obosit. Ieşise tocmai dintr-o întrunire de consiliu. El nu avea nevoie să citească numere vechi din magazine ilustrate ca să se pună la curent cu problemele spinoase ale Imperiului. Existau tot felul de comisii şi subcomisii, de organizaţii ştiinţifice de anchetă, ca să-l bată la cap cu concluziile lor în materie de chestiuni economice şi militare, cu întorsăturile îngrijorătoare ale moralei, cu delicvenţa minoră şi activitatea contrabandiştilor, cu analiza despre comploturi şi rebeliuni. Curierul îi sosea zilnic, chiar când era în campanie.

– Până la urmă o să găsim o calesă-l facem să ajungă la destinaţie întreg. Şi cu ocazia asta o să lichidăm şi bandele de tâlhari care bântuie provinciile din sud. Ce a mai rămas din armatele rebele, şi trebuie să trăiască într-un fel, aş că terorizează populaţia paşnică de prin sate. Nu mai sunt chiar foarte iubiţi, mai ales de când cu foametea şi mai ales că şi-au ratat rebeliunea.

Tânărul ca o surcea se posomorî. Acum ar fi fost momentul să îi spună că se înşală. Să îi vorbească despre complotul destul de popular printre ţărani. Dar tăcu din gură, simţindu-se un ticălos. Îşi jură să-şi lichideze neamurile cu mâna lui. Nu avea nici un scrupul să-i omoare, dar nu în public. Fufele murdare se spală în familie. Când faci parte din aristocraţie, onoarea familiei e ceva indiscutabil. Prinţul se apropie de masă, îşi umplu şi el o cupă de şampanie şi se aşeză privind undeva departe, în lumina argintie a dimineţii ce se limpezea afară.

– Populaţie paşnică mi se pare definiţia cea mai fericită, mârâi lunganul cu piciorul în ghips. Dacă vrei un exemplu de săteni paşnici nici nu trebuie să cauţi în altă parte. Poţi să-i

prezinţi şi la o expoziţie internaţională, cu condiţia să pui pe ei o ştampilă, ca oamenii să-şi dea seama ce reprezintă- adică, mă rog, că suntexemplare de săteni paşnici.

Prinţul continua să privească dimineaţa. Simţea o nevoie apăsătoare să nu fiesingur. Să nu trebuiască să rămână cu coşmarurile lui regale.

– Ar trebui să ne ocupăm puţin şi de fandosiţii noştri de nobili şi burghezi. Nu mă deranjează pălăriile cu coarne în sine. Dar nu crezi că ar trebui să fie mai decenţi, Prinţe? Dacă tinerele doamne îşi fac târguielile prin bazaruri încărcate de perle şi diamante, nu crezi că justifică oarecum delicvenţa? Şi ştii foarte bine cîţi investesc în contrabanda cu sclavi şi cu opiu şi cu tot felul de alte porcării. Degeaba încerci să-i stăpâneşti pe contrabandişti.

Prinţul privi cu maliţie tunica tivită cu samur şi colanul de aur masiv care-l împodobeau pe vorbitor. Clătină din cap cu tristeţe.

– O să aibă grijă istoria de asta, nu vă bateţi capul.

În tonul lui străbătea o tristeţe enigmatică. Pe urmă râse, cu acel râs imprevizibil, care-i surprindea mereu pe cei care îl auzeau.

– Sigur, asta nu constituie un alibi pentru un monarh. O să luăm măsuri, fireşte. Biserica o să ne ajute. În campaniile contra luxului se dovedeşte întotdeauna cea mai eficientă. Şi mai avem programele şcolare. Şi societăţile filantropice. Pentru doamnele din înalta societate filantropia e un viciu constant.

– Ar trebui să le mai pui frâu şi la băgăreţii de artişti – cel care vorbea acuma era un zdrahon violent, foarte bun în probleme de strategie militară, şi avea, de fapt, toate calităţile şi toate defectele unui militar de carieră. Am auzit că face săli pline o comedie antică, puţin modernizată... hm! Foarte bine pusă-n scenă... Cu un Prinţ, dacă nu mă-nşel. Ca să nu mai vorbim de caricaturi şi de afişe.

Prinţul îşi bău şampania cu o mină de dezgust. Nu era însă sigur dacă ceea ce-l dezgusta era băutura – bineînţeles, răsuflată.

– Cred că v-am ţinut totuşi cam prea mult departe de capitală. Pentru voi nu e drept. Şi poate că vina e a mea, că mă slujesc mereu de voi fără să mă gândesc că sunteţi tineri şi acuma ar fi momentul să vă formaţi şi să vă trăiţi viaţa.

– Ştii prea bine că dacă ai încerca să ne ănlocuieşti cu alţii, cei aleşi ar trebui mai întâi să ne lichideze pe noi. Şi-mi închipui că le-ar fi destul de greu. Ştii bine că alţii mai credincioşi şi mai bunica noi n-o să găseşti. Şi nu m-am supărat că-n piesă îşi băteau joc de militari în general, dar m-am supărat că-şi băteau joc de... Prinţ. Trebuia să mă sileţti să spun toate astea Alteţă?

– Nu, Nu-i vorba de cât sunteţi voi de buni, fiindcă nimeni nu pune asta la îndoială, ci numai faptul că voi, fiecare, ar trebui să avţi o viaţă a voastră. O viaţă frumoasă. Că urmându-mă pe mine, v-aţi sălbăticit de tot. Aşa cum m-am sălbăticit şi eu. Aţi văzut doar cu ochii voştri că am ajuns până acolo că m-am apucat de magie, în faţa unei molime obscure. Asta ănseamnă că am devenit un primitiv, că am acceptat că suntem nişte primitivi, măcar în anumite situaţii, ceea ce e ruşinos. Iar sufletele primitive nu pot accepta comicul. Dacă ei pot construi cu noi ceva comic, înseamnă că măcar un strop de civilizaţie am reuşit şi noi să apărăm. Războiul nu e calea cea mai sigură spre adevăr. Războiul şi adevărul nu au nimic comun. Ce facem noi e o porcărie. O facem cu multă demnitate şi e absolut necesar să o facem, ni se ridică monumente şi ni se compun reqviemuri, dar justificarea noastră e tocmai că încercăm să apărăm ceea ce merită să fie apărat. Tu crezi că noi trebuie să luptăm cu arta? Să luptăm cu libertatea, cu frumuseţea, cu armonia, cu... râsul? Eu cred că nu se joacă îndeajuns de multe comedii dintr-astea. Şi am văzut caricaturile şi acişele. Sunt excelente. Curajul... nu înseamnă numai să ţii o sabie în mână. Curajul e să poţi să te vezi aşa cum eşti. Îmi e ruşine şi acum că am spart o oglindă – oh, pe vremuri, când eram copil. Dar nu asta am vrut să spun. Tu crezi că cel care a făcut caricatura nu ştia că pot să-l omor? Însă ăsta era adevărul lui. Tu te-ai simţit curajos când ai condus şarja ta de cavalerie în faţa unei armate de trei ori mai mare. Şi el e la fel de curajos. Nu-i nevoie să-i ănţelegi adevărul dar curajul poţi să i-l respecţi. Şampania asta e, în orice caz, foarte tare şi eu sunt foarte obosit.

O clipă de tăcere se lăsă moale şi îmbietoare peste ei. Era chinuitor de aproape de prietenia tânărului enigmatic care le era camarad şi nu le era, era şi nu le era stăpân, era şi nu era de-al lor. Simţeau că e nelinişţit şi trist dar nu puteai să-i tragi un ghiont în spinare şi să-l inviţi la o partidă de cărţi deşi probabil ar fi fost lucrul cel mai bun.

Nu puteai nici măcar să-i sugerezi să se-mbete. Dar trebuia să-l smulgi din gândurile care erau cu siguranţă negre. Saşiul îşi privi cu obidă piciorul care arăta ca un obiect de recuzită. Admitea că ei erau nişte sălbatici. Îl iubea pe Prinţ. Însă sigur că el, unul, ah, nu l-ar fi omorât pe caricaturist, asta nu, dar l-ar fi pus măcar să-şi înghită hârţoagele în public. Aşadar, ei erau nişte ţoape, şi nu înţelegeau nimic, dar trăiseră prea mult lângă Prinţ, ca să nu ştie că el de fapt suferea că e luat în râs. Destul de mult ca să intuiască – nu să înţeleagă dar măcar la intuiţie aveau şi ei dreptul – semnificaţia armurii lui rigide, a austerităţii lui. Şi atunci de ce trebuia să le spună vorbele alea pe jumătate? De ce nu putea să se-mbete pur şi simplu cu ei? De ce dacă erau răi şi sălbatici trebuiau în acelaşi timp să fie şi buni şi civilizaţi?

– Şi o să le cărăm mâncare la nemernicii ăia care-n loc să-şi vadă de agricultura lor şi de păstorit şi de ce mai au ei de făcut în sudul lor de care-s aşa de mândri, nu se ţin de cât de rebeliuni? Bine, de artişti nu mă leg, fiindcă spui că ei sunt mai curajoşi decât noi, şi eu nu mă pricep, şi nu zic că nu s-ar putea să ai dreptate. Eu unul, să mă ia naiba dac-am călcat în ultimii cinci ani într-un teatru sau într-o biserică, da' ştiu că nici nu mi-ar păsa de oraşul ăsta, şi nici nu mi-ar veni să mă mai întorc acasă dacă n-aş şti că sunt biserici şi teatre, deşi când mă-ntorc, nu fac decât să stau în crâşme toată ziua ca un porc. Adică sunt sălbatic. Da' să nu-mi spui că şi sudiştii care crapă acuma de foame şi care măcar sunt tot aşa de sălbatici ca şi noi, merită să... Sau sunt şi ei mai buni? Şi băieţii pe care i-au tăiat bucăţi şi i-au risipit în jurul taberei noastre anul trecut erau de-ai noştri.

– Ai vrea să-i lăsăm să moară de foame?

– În orice caz, ar merita. Eu nu-s slavă Domnului, cap încoronat, şi n-am decât obligaţia să mă supun şi nu să hotărăsc, da' al dracului să fiu dacă nu mi se-ntorc măruntaiele-n mine când mi-aduc aminte cum i-au mutilat şi le-au înfipt capetele-n pari. Prieteni cu care am împărţit un burduf de apăn în deşert şi ne-a fost frică în nopţile când eram santinele – ne-a fost frică împreună şi pe urmă am fost curajoşi împreună... Du-le rebelilor tăi imperiali cârnaţi şi dulciuri şi banane de import şi grâu şi icre negre, du-le să aibă din ce să le înalţe la eroii care

nu erau decât nişte sălbatici, da' pe care ţi-ai zidit puterea, un monument de rahat. N-ai spus tu că meritǎm monumente?

Toţi se făcură palizi şi chiar vorbitorul păli groaznic, acum când terminase ce avea de spus, strigându-şi în gura mare jignirea fiindcă el îl iubea pe Prinţ din toată inima şi-l durea să vadă ce gândeşte el despre credinţa şi dragostea lor. Rămase tăcut, privindu-şi tăcut, piciorul grotesc, aşteptând ca Prinţul să cheme garda, sau să ia o sabie şi să-i taie capul. Merita să i se taie capul, foarte bine, dar nici el n-avea nevoie să fie neapărat înarmat ca să spună unui rege ce gândeşte. Însă Prinţul privea doar visător şi atent dincolo de fereastră. Numai cearcănele i se făcuseră parcă mai adânci, în jurul ochilor şi aşa prea negri şi prea mari.

– Fireşte, spuse după un timp lung, în care toţi îşi măsuraseră bătăile inimilor – din punctul tău de vedere ai dreptate. Să nu crezi că eu i-am uitat pe cavalerii mei pe care mi-am clădit puterea. Şi ştiu că rămâneţi în jurul meu tot mai puţini şi că voi sunteţi cei mai buni, că nu pot să vă înlocuiesc decât fizic, decât ca număr, şi doar cu alţii care nu se pot compara cu voi. Cu mercenari şi cu aventurieri, sau cu cavaleri prea tineri, în timp ce noi am crescut împreună şi am împărţit tot ce ai spus tu că am împărţit. Frica şi tristeţea şi triumful şi mila şi, desigur, curajul. Însă ştii, de asemenea, foarte bine, că atunci au plecat în corpul expediţionar numai voluntari. Şi aveaţi cu toţii destulă experienţă ca să ştiţi ce e un război civil, un război de guerilă cu nişte vânători şi contrabandişti şi ţărani de la frontieră, acasă la ei.Şi ştiţi şi de ce ne-am dus imediat să rezolvm treaba cât mai repede, în loc să aplic o blocadă şi să-i las să se macine între ei. Fiindcă întotdeauna există o mulţime de oameni care n-au nici în clin nici în mânecă cu intrigile politice şi nici măcar cu ideile politice ale unora şi ale altora şi care ajung la cheremul tuturor bandiţilor în stare să ţină o armă în mână, şi să găsească o lozincă destul de aţâţătoare pentru alţii ca ei care îşi cos pe umeri nişte galoane şi se proclamă generali. Şi fiindcă ei, care s-ar răscula, poate când un guvernator e din cale-afară de ticălos, sau nişte ani din cale-afară de proşti, dar nu ar organiza o rebeliune pentru nişte idei abstracte, nu vor decât să-şi vadă în linişte de grâul lor şi de legumele ţi viile şi caprele lor sau ce-or fi crescând. *În linişte.* Şi de asta au intrat în Imperiu, şi-şi plătesc impozitele, ca să aibă

siguranţa liniştii, fiindcă ei, cei mulţi nu se pot apăra singuri. Şi pentru asta suntem noi necesari. Noi care nu ne temem de moarte, nici de barbarie, nici de sălbăticie, chiar dacă nopţile îi visăm pe prietenii morţi, capetele lor înfipte în pari... Şi dacă nu sunteţi în stare să plătiţi dezmăţul şi chefurile şi parăzile şi tot ce oamenii vă acceptă că vi se cuvine, murind când e cazul să muriţi, atunci spuneţi-o deschis, şi luaţi-vă o bucată de pământ şi atârnaţi cu ochii de cer, după un nor, şi trudiţi, de cum se ridică zăpada şi până încep viscolele, pentru exact atâta cât să nu crăpaţi de foame. Plus impozitele şi toate celelalte – inclusiv preţul unei armate care să vă apere. Ca să nu mai pomenim inundaţiile, secătuirea pământului, diviziunea prin moştenire, dăunătorii, rebelii, contrabandiştii, şi desigur, nomazii.

Vlăjganul cu piciorul rupt privi cu scârbă paharul de vin şi iar, cu ură aproape, mormanul de feşe pe care era nevoit să-l care după el, şi mârâi, nu fără o nuanţă de sfidare.

– N-am zis că nu mă duc. Am fost şi la dracu-n praznic, pe-o corăbioară cât o coajă de nucă, deşi habar n-aveam de navigaţie, numai fiindcă ţi s-a năzărit să stârpeşti nişte piraţi. Foarte bine. Mă duc oriunde. Nu poţi să spui că m-ai văzut vreodată nu să-mi fie frică, da' măcar să-mi pese de ce-o să mi se-ntâmple. Nimeni nu poate să spună că m-a văzut dând înapoi din faţa primejdiei şi asta nu pentru că m-aş teme să pun mâna pe-un plug. Fiindcă voi ceilalţi n-aţi pus mâna nici unul, dar eu am pus, şi-am făcut agricultură, şi pot să spun că experienţa m-a învăţat că utopiile şi filantropiile sunt la fel de eficiente ca un pahar de vin dat unuia căruia i-ai tăiat gâtul. Nu. Nu asta am vrut să zic. Că filantropia poate să fie bună pentru orfani şi pentru bătrânii cerşetori, şi poate pentru invalizi, dar nu pentru ţărani. Nu pentru ei, care nu pot să păstreze decât ce ştiu ei că li se cuvine normal, sau pe ce au pus ei mâna. Altfel le creezi atâtea probleme pentru minţile lor care au alt tipar, că nu mai sunt buni nici măcar să mânuiască plugul. Am făcut eu încercarea asta cu ţăranii de pe moşiile mele. Şi ştii ce-am obţinut? Am făcut din ei nişte tâlhari şi a trebuit să-i potolesc cu... Să nu mai vorbim despre asta. E prea deprimant...

(Îşi aminteau cu toţii că, antrenat de un prieten cu vederi socialiste, organizase într-adevăr un falanster pe moşiile lui. Încercaseră să organizeze o viaţă socială bazată pe o perfectă

armonie, pe munca laolaltă şi aşa mai departe. Totul eşuase într-un mod cât se poate de grotesc).

– N-am zis că nu mă duc. Mi-am amintit numai de tot ce au făcut atunci, şi cu siguranţă au să facă iar, pe urmă. Şi dacă am ceva împotriva convoiului nu e din frică. E o chestiune de morală. De morală! Nu te înţeleg Prinţe. Dar, continuă amărât, şi deodată cu umilinţă, nici nu pot să pretind că te-am înţeles vreodată când te-am urmat. Tu porţi coroana şi tu eşti cu siguranţă cel mai bun dintre toţi, al tău dreptul să hotărăşti, şi ale tale păcatele.

– Chiar aşa, exclamă Prinţul cu un ton glumeţ şi binevoitor. Oricum n-aş obliga pe nimeni să vină. O să fie tot o expediţie de voluntari. Şi au venit la curte câţiva tineri cavaleri din care s-ar putea scoate ceva. Trebuie să încep să-i rodez, fiindcă o să fie în curnd nevoie.

– Crezi c-o să te lăsăm să pleci acolo cu o mână de puţoi? Vlăjganul îşi agită mâinile uitându-se cu furie la Prinţ. Poţi să te duci cu ei împotriva lui Lăcustă dacă vrei dar nu între fanaticii ăia de care ţi-e milă. Bine. Iartă-mă, pentru tot ce-am spus. Nu sunt decât un neghiob. Toată lumea ştie că n-am cine ştie ce în cap. N-o să pleci acolo fără noi, măcar să ştiu c-o să mă târăsc după convoi în patru labe.

– În trei, râse Prinţul. Nu eşti neghiob şi în felul tău, ţi-am spus ai dreptate. Mai aveţi un strop de şampanie pentru un Prinţ obosit, nebun şi filantrop pe deasupra?

– Oricât de puţini o să rămânem, Prinţe, noi vom sta alături de tine până la sfârşit, spuse cu gravitate victima mamei vitrege. Ochii lui melancolici erau plini de gratitudine şi de o înţelegere discretă.

– Ştiu. Prinţul se ridică şi-l învălui cu privirea, îi strânse la un loc, cu uitătura lui neagră, calmă, şi prietenoasă şi totuşi inaccesibilă, plină de prea multe lucruri pe care ei nu le puteau înţelege şi de prea multe poveri pe care nu le putea împărţi cu nimeni. Însă clipa insuportabilă de singurătate care-l mânase acolo trecuse, şi asta datorită lor. Îşi băură şampania, simţindu-se foarte legaţi cu toţii, simţindu-se plini de nesăbuinţă şi forţă, alături de Prinţul lor şi gata la orice, în timp ce lumina argintie a dimineţii le învăluia frumuseţea şi arătau toţi ca o scenă pictată ilustrând un poem eroic. Arătau ireali şi minunaţi, strălucitori şi gata să intre în istorie în plină şarjă, nişte eroi în intimitatea lor

niciodată pe de-a-ntregul dezvăluită. Solemni, deşi un pic cam afumaţi şi numai în cămăşi şi plini de lănţişoare, brelocuri, amulete şi tot soiul de accesorii sentimentale şi ridicole (executate fireşte de bijutieri de mâna-ntâi). Însă solemni cu adevărat.

– Nu poţi să mă trimiţi cu o misiune înainte? Sugeră făcând cu ochiul, şi mimând o îngrijorare ce friza comedia, cel încurcat cu actriţa căreia-i pierduse briliantele la cărţi. Pentru mine, Prinţe, caldarâmul cetăţii frige al naibii. Tata a zis că dacă pune mâna pe mine mă închide în turn şi mă lasă să mor de foame ca Ugolino. Mai bine amanetam dracului turnul nostru de familie.

Solemnitatea se risipi şi aerul încăperii era acum din nou respirabil, iar ei erau nişte flăcăi minunaţi, care trăseseră pur şi simplu un chef înainte de a pleca într-o misiune primejdioasă şi plicticoasă. Prinţul putea să meargă acum liniştit s-o înfrunte pe Regină, să-i ănfrunte pe ambasadori, şi chiar pe episcopi. Se simţea de parcă ar fi dormit o noapte fără să viseze nimic.

XIII

Convoiul fusese una din experienţele cele mai nefericite ale Prinţului. Fusese o încercare onorabilă şi cinstităde-a face un lucru bun, de a-şi face datoria de conducător de Imperiu. Calculase, împreună cu specialiştii în problemă, cantităţile de hrană care trebuiau împărţite populaţiei sinistrate, organizase din punct de vedere material tot ce trebuia să-i ajute să iasă la liman şi pornise împreună cu faimoasa lui cavalerie spre ţinuturile bântuite de secetă, lipsindu-se cu toţii de odihna care nu numai că le-ar fi fost necesară, dar la care chiar aveau dreptul. Însă convoiul cu alimente era ispititor pentru bandiţii de frontieră, şi pe de altă parte era absolută nevoie să ajungă la destinaţie. Unde chiar şi ajunse. După care începu dezastrul. Zile şi nopţi convoiul se târî în ritmul lent al cirezilor de vite şi al căruţelor străbătând, ca pe-o melasă, atmosfera încărcată de suspiciune şi de ură latentă din acele locuri. Ţinutul era cu adevărat jalnic. Satele erau prăpădite şi morţii îngropaţi chiar lângă case (cine mai avea putere să-i care în cimitire?). Din loc în loc, ţăranii îi primeau înarmaţi, gata mai curând să moară decât să se lase supuşi. Cedau de obicei, în faţa sacilor cu grăunţe şi a celorlalte. Mai ales că Prinţul apela de câte ori putea la preoţii din sat, care le explicau ţăranilor că e vorba de un ajutor acordat de stat, că ăsta e şi rolul statului, să asigure ordinea, liniştea şi bunăstarea supuşilor săi. Că acel grâu pe care-l primeau acum era tot din recoltele lor şi ale altora ca ei, din impozitele ce intrau în rezerva Imperiului tocmai pentru cazuri asemănătoare. Însă preoţii care profesau acolo (ce-i drept de secole), o credinţă modernă, o religie ce se împăca perfect cu progresul, civilizaţia şi ştiinţa, erau discreditaţi după rebeliunea care avusese un caracter conservator şi etnic şi care încercase să desprindă ţinutul de Imperiu, apelând pentru a da un statut capabil să-i mobilizeze pe oamenii suspicioşi ai locurilor la credinţe mult mai vechi.

Ţăranii acceptau ajutorul, dar tot ţinutul mocnea de o opoziţie surdă în faţa căreia cuvintele se dovedeau ineficiente.

Într-unul din sate Prinţului îi fu oferită ca pe vremuri balaurilor care sechestrau izvoarele, una din fecioarele satului.

Prinţul refuză oferta, de pe poziţiile moralei lui moderne şi greşi ţinându-le chiar o cuvântare despre datoria unui monarh, despre rolul ţăranilor în edificiul unui stat şi chiar despre onoare. Le oferi cuvinte, când ei ar fi dorit garanţia mai palpabilă a unui vlăstar regesc. Noaptea, Prinţul visă un întreg capitol din „Creanga de aur”[2], şi se sculă conştient că făcuse o prostie. Era desigur prea sceptic pentru a crede realmente în progres, dar civilizaţia – apărarea ei – era totuşi singurul alibi pentru toată nebunia existenţei lor istorice. Dacă abdicau de la asta, ce mai rămânea pentru care ar fi meritat cu adevărat să se supună destinului său meschin?

Ieşi din cort ca să-şi calmeze nervii, uitându-se la stele. Ele cel puţin erau destul de departe ca să le poţi considera ca pe ceva cât decât abstract. Se împiedică de ceva moale şi era cât pe ce să-şi rupă gâtul ceea ce n-ar fi fost, la urma urmei, cea mai proastă soluţie. Dar nu se alese decât cu câteva julituri. Îi trebui însă un timp foarte lung să-şi descurce pintenii din părul fecioarei pe care o refuzase şi care îi era acum oferită a doua oară, sub forma unui cadavru ciopârţit.

Peste generaţii, după ce Lăcustă avea să-i confrunte pe locuitorii neîmblânziţi ai acelor meleaguri cu un primitivism mai violent şi mai vechi încă decât al lor, Prinţul care le dăruise hrană pe vremuri când erau înfometaţi şi prizonieri ai secetei, avea să devină una dintre acele figuri în care legenda şlefuieşte un fapt probabil real, pregătindu-l pentru a intra în mitologie. Dar în acea noapte, pe când se chinuia să-şi descurce picioarele din părul care mirosea a câine ud şi se abţinea cu dificultate să verse, Prinţul realiză că nu era decât un grăunte de nisip în vântul maliţios al istoriei. Se simţea singur, neajutorat şi inutil. Iar sentimentul acestei inutilităţi nu avea decât să crească, zi cu zi, an cu an, transformându-i fiecare victorie într-o treaptă, suind şi coborând, pe traiectoria absurdă a soartei, spre eşecul final. În noaptea aceea nu era decât un tânăr copleşit de ruşine care plângea în întuneric lângă un cadavru mutilat.

Peste câteva zile, un individ încercă să-l omoare. De altfel mai multe sate se răsculaseră deja, şi în unele locuri, preoţii fuseseră spânzuraţi sau arşi în bisericile lor fiindcă pactizaseră cu Prinţul.

---

[2] James Frazer – Creanga de aur.

El refuzase să trimită un grup de pedepsire amânând să ia o hotărâre deşi era conştient că în felul acesta nu face dcât să înrăutăţească situaţia.

Ah, fireşte, prezicerile lunganului cu falansterul se adeveriseră întru totul. Poate dacă l-ar fi spânzurat pe nenorocitul care încercase să-l omoare şi dacă ar fi executat pe câţiva din banda ocupată cu linşarea preoţilor şi le-ar fi râs în nas ticăloşilor care o omorâseră pe fecioara costelivă care mirosea a câine ud – sau ar fi tratat doar cazul ca pe un delict de drept comun, refuzând să accepte semnificaţia lui – lucrurile s-ar mai fi potolit. Aşa însă o luaseră razna de tot, iar el încă nu reuşise să se descurce din propriile lui scrupule, care-i încurcau mişcările şi-l făceau să se poticnească. Întreg ţinutul ameninţa să fie cuprins de răscoală iar el nu reuşea să vadă în acei oameni nişte duşmani – ci doar nişte nenorociţi care au dreptul la versiunea lor despre demnitate. Locurile mişunau de profeţi, prezicători şi vizionari, care făceau crize de epilepsie, spre veneraţia mulţimii şi vorbeau în dodii despre Apocalips. Sub poala unui deal sterp şi uscat ca o pâine veche cavaleria se văzu asediată de o masă de ţărani care cereau ploaie. Prinţul le refuzase ofranda. Şi refuzase măcar săle ia ameninţările în serios căci nici măcar nu se ostenise să-l omoare pe asasin ci-l alungase doar ca pe-un vagabond. Dar trebuia într-un fel să demonstreze că le aparţine. În viziunea lor primitivă un stăpân trebuie să-ţi aparţină concret şi trebuie să-ţi arate concret, prin fapte irevocabile, că îi aparţii. Pentru asta trebuie să-ţi ia ce ai mai de preţ şi să plătească cu puterile-i miraculoase. Trebuia să producă pentru ei ploaie sau să dispară. Li se adusese mâncare. Primiseră grâu pentru sămânţă. Acestea erau lucruri palpabile, practice, necesare. Dar ei aveau nevoie de ceva mai semnificativ. De un simbol. De semnătura directă şi irevocabilă pe un pact. Aşa că trebuia să plouă pentru ei.

Sigur că pentru cavaleria regală gloata aceea era inofensivă. Dar ca să-i determine să plece ar fi trebuit realmente un măcel. Prinţul se simţea nu atât disperat cât înfrânt. Tot ce atingea trebuia să se transforme în sânge? Se ura.

Cerul era adânc, puzderie de stele străluceau glaciale, departe, învăluite în abstracţia distanţei uriaşe ce le separau de ochii aţintiţi către ele. Şi, printre toate, se fâţâia Cometa lor

blestemată. Nici o undă de nor. Nici o adiere de vânt. Ţăranii aşteptau neclintiţi, la poalele colinei, ploaia.

– Să terminăm dracului cu ei, opină tânărul care fusese de la început împotriva acestei expediţii absurde. Te-am prevenit eu, Majestate, că-i preferabil să-i laşi să crape de foame. Acuma că i-ai săturat o să trebuiască să-i spânzurăm, măcar în parte.

– N-o să mă ating de ei.

– Atunci n-ai altă alternativă decât ori să ne spânzuri pe *noi,* ca să le dai dracului satisfacţie – ori chiar să faci să plouă. Ceea ce nu văd cum. Dar, ce-i drept, ai reuşit să le pui căpăstru la o molimă şi la o Sirenă. O să ne obişnuim să începi să-i vindeci pe orbi şi pe leproşi. Poate chiar o să reuşeşti să storci o picătură de ploaie din cerul ăsta.

Prinţul scutură doar abătut din cap. Nu că ar fi fost mai dificilă, dacă eşti hotărât să faci miracole, obţinerea unei ploi decât stăpânirea unei molimi. Dar asta trebuia el să devină? Un şaman? Nu mai credea în sensul miracolelor. De fapt avea brusc conştiinţa că nu mai trebuie să faci deloc aşa ceva. Pe urmă te miri că se găsesc biografi care sugerează că eşti un zeu coborât pe pământ? Aici începe tirania. Mai rău. Rişti să frânezi dezvoltarea unui continent întreg creând astfel de mituri şi precedente, în timp ce visezi la progres, la libertatea cuvântului şi la promovarea ştiinţelor. Dar nu putea pur şi simplu accepta să-i măcelărească numai din cauză că aveau mentalităţi diferite despre fenomenele naturii.

– O să mă duc să vorbesc cu ei.

– Ca să-i laşi să-ţi facă de petrecanie, să-ţi scoată ochii, sau mai ştiu eu ce. Dacă faci un singur pas către tabăra lor, o să-i măcelărim pe toţi.

– Asta-i rebeliune! Spuse Prinţul cu amărăciune.

– Chiar aşa! Am văzut că singurii pentru care ai înţelegere sunt rebelii. Prinţe, dragul nostru, stăpânul nostr absolut, pentru care suntem gata să murim acoperiţi de ruşine, vrei o rebeliune, o s-o ai. Nici o dovadă de dragoste din partea noastră nu ajunge până la tine. Putem să ne lăsăm sfârtecaţi, jupuiţi de vii şi împrăştiaţi la răspântii şi nici măcar n-o să ne ţii minte mutrele. Am acceptat să trăim ca nişte anahoreţi. Dar tot ce vrei e o rebeliune. Tot noi putem să ţi-o oferim pe cea mai grozavă. O rebeliune adevărată, nu una făcută cu amatori. O rebeliune de elită. Suntem, dracului, o armată de elită.

– Ai spus ce trebuia ca să mă încurajezi în clipele astea.

– Staţi aşa!

– Nu. Să se decidă acuma, hotărî lunganul, dar glasul îi tremura şi era clar că, dacă nu i-ar fi fost ruşine, ar fi plâns.

– Eşti deci convins că toţi o să te urmeze împotriva mea.

Nu era o întrebare. Era numai o constatare plină de tristeţe. Prinţul ar fi vrut să moară. Cavalerul care îl ameninţa cu acea rebeliune ar fi vrut şi el să moară şi chiar să fi murit mai demult. Toţi visau în clipa aceea acelaşi lucru. Erau, în fond, nedrept de tineri ca să se tot lovească de forţele ce creşteau în calea lor din adâncimile unui trecut aproape imposibil de imaginat.

– Nu împotriva ta. *Pentru tine,*spuse cavalerul cu disperare. După care o să mă spânzur singur de un copac ca să nu trebuiască să hotărăşti ce să faci cu mine. Mai mult de-atâta nu pot să fac. Nu putem să facem. Decât poate o să reuşeşti, naibii, să aduci ploaie.

– Nu vreţi să mă lăsaţi să vorbesc şi eu? Flăcăul subţirel ca o surcea, cel ce îl înfruntase pe Lăcustă (oh, ce vremuri fuseseră acelea) şi care mai făcuse şi alte multe isprăvi, demne cu siguranţă de o cântare eroică individuală, se aşează între Prinţ şi devotatul său cavaler, devenit subit rebel. N-o să ne lăsăm şi noi contaminaţi de nebunia lor primitivă. Dacă am putea să ajungem la cancelaria divină şi să schimbăm nişte hărţi meteorologice, ar fi ceva. Oricare dintre noi ar pleca în comandoul ăsta. Numai că n-are rost să începem să umblăm după potcoave de cai morţi. Nu că mă-ndoiesc de capacitatea Prinţului nostru de a face orice miracol ar vrea. De ce mi-e frică e tocmai că o să reuşeşti. Dar atuncea chiar ce... ce rost mai au toate? Noi suntem nişte tipi civilizaţi. Adică nu numai asta – că ştim să rezolvăm o ecuaţie de gradul doi şi cum se înmulţesc batracienii şi la ce foloseşte o furculiţă. Dar noi chiar apărăm civilizaţia. Chiar suntem – ceva care încearcă să apere şi să răspândească civilizaţia. Ca nişte şobolani care împrăştie ciuma (n-am vrut să fac nici o aluzie la istoria cu molima...).

– Devii cam confuz.

– Nu. Am spus că ăsta-i rostul nostru. Adică chiar tu ai spus asta, nu-i aşa, Prinţe? Atunci să ne purtăm cum trebuie. Cum suntem. El a spus că nu sunt decât două alternative. Să ne răsculăm sau să facem să plouă. Ah, pentru Dumnezeu, Prinţe,

nici unul nu se-ndoieşte de puterea ta. Eu unul sunt convins că dacă îţi pui în joc forţa, o să poţi să produci şi un potop. Însă ei ar inventa altceva. Dacă le dai o singură picătură de ploaie, o să plecăm de aicea în linişte, dar acoperiţi de ruşine. Fiindcă asta înseamnă că primitivismul lor, nu numai că e mai puternic decât civilizaţia noastră... dar... Majestate, pricepi? Înseamnă că e mai adevărat.

Prinţul îşi îngropă capul în mâini. De câte ori nu gândise el singur toate astea? Acoperiţi de ruşine, desigur. Însă el trebuia să ia o hotărâre. În clipa aceea. Pe loc.

– M-am degradat deja destul, spuse după un răstimp, în care puteau auzi foşnetul ierbii uscate sub vânt şi nişte câini lătrând undeva, departe, într-o altă lume.

– M-am tăvălit şi m-am cufundat deja în primitivism până-n gât. Am tratat cu o molimă de parcă ar fi fost într-adevăr o forţă, un fel de putere personalizată, care avea dreptul la un tribut, deşi ştiam că nu e decât un nenorocit de virus. Dar am reuşit să-mi scot din cap ideea că e un virus şi să mă transpun într-un şaman.

– Sunt sigur, spuse vioi flăcăul cel subţire că de fapt i-ai explicat că nu-i decât un virus, că i-ai vorbit despre vaccine şi igienă, şi asta a dat-o gata. Atuncea nu te-ai transpus tu într-un şaman, ci ai făcut-o pe ea să creadă că nu e decât un virus.

Prinţul îl privi peste flăcările tremurătoare ale focului şi îşi simţi inima năpădită de căldură. În lumina tremurătoare, părul cavalerului strălucea ca o podoabălucrată de un maestru bijutier. Din umbră, concentrate şi grave, îl urmăreau chipurile minunaţilor lui cavaleri. Trebuia să aleagă între ei şi ţăranii necunoscuţi, dar la a căror viaţă nu avea nici un drept? Trebuia? Ah, un rege e mereu silit să ia decizii.

– Lasă-mi răgaz noaptea asta. Nu ţi-am cerutpână acum nimic niciodată. Lasă-mi noaptea asta mie. Am şi eu dreptul la o încercare. În fond, ai mei au fost şi ei pe vremuri regi chiar pe undeva prin părţile astea. Şi fă tot ce-ţi stă în putinţă ca să opreşti orice picătură de ploaie. Nu ştiu cum ai s-o faci, dar trebuie să ţii ploaia la sute de poşte de aici.

– Ce-ai de gând să faci? Zău dacă n-a început totul să semene cu un foileton de prost gust. Ce vrei să faci?

– Ah, exclamă cavalerul punându-şi cu graţie mâna pe inimă şi sticlindu-şi dinţii – ah! să le explic eu ce e un virus! Să

apăr civilizaţia cu inima mea fierbinte. Prinţe, ai încredere în mine!

– Toată chestia asta e cât se poate de absurdă. Însă văd că v-aţi hotărât cu toţii să-mi forţaţi mâna. Dacă ei te omoară o să trebuiască oricum să-i... Nu mai e de luat nici o decizie...

– Dacă ei mă omoară s-ar putea să plouă. Însă n-or să-mi clintească un fir de păr. Prinţe, nici unul din noi n-ar suporta să te vadă dansând acoperit de pene ca o paparudă. Tu eşti destul de subtil ca să poţi suporta caricaturile, înfrângerile şi chziar minunile astea de care s-ar sfii şi un fachir. Dar noi nu suntem decât nişte băieţi civilizaţi, lustruiţi ca nişte sfeşnice şi lipsiţi de imaginaţie. Nişte soldaţi de elită, cu academia lor militarăşi limbi străine, studiate în particular în vederea unei bătrâneţi liniştite, în diplomaţie. Pur şi simplu nu putem suporta aşa ceva.

Pe urmă îşi puse mâinile în şolduri şi zâmbi şi chiar făcu cu ochiul şi Prinţul se simţi, Dumnezeu ştie de ce, foarte uşurat.

Te-ai gândit Alteţă ce-ar zice Regina dac-ar afla c-ai plouat? Eu unul îţi jur că decât să mă-ntorc în capitală după asta mai bine mă omori.

Prinţul îşi putea, desigur, imagina ce-ar zice Regina. Ar fi fost singurul motiv pentru care ar fi meritat realmente să plouă. Probabil că l-ar fi otrăvit cu mâna ei sau l-ar fi detronat. Cine îşi putea imagina cu adevărat ce-ar fi putut să facă?

– O să mai vedem mâine. Acuma lăsaţi-mă în pace să dorm. Vă interzic să faceţi vreo nerozie. Cât despre ameninţarea cu acea rebeliune, sunt dispus să accept că nu a fost ceva serios.

Însă a doua zi, când se sculă cu sentimentul sumbru că nu mai putea amâna decizia, ţăranii dispăruseră. La poalele dealului nu mai era nici urmă de ei. Cavalerii jucau zaruri, tolăniţi pe iarbă. Soarele strălucea peste câmpia pustie. La orizont câteva fumuri se străduiau să sugereze o viaţă rurală paşnică.

Deci făcuseră totuşi ceva diavolii lui de cavaleri! Căută îngrijorat din ochi urmele unui măcel. Dar câmpia era perfect liniştită şi în afara tăciunilor rămaşi de la focurile ţăranilor nu mai era nici un semn că ar fi trecut cineva pe acolo.

– Unde sunt răsculaţii?

– Au plecat. Au plecat încă azi-noapte. Ţiparul ăsta cu părul roşu i-a pus cu botul pe labe. Prinţe, suntem liberi ca

păsările cerului! Pe urmă îşi mută greutatea de pe-un picior pe altul şi-şi plecă ochii.

– Poţi să mă ierţi pentru ce-am fost în stare să zic ieri?

Prinţul se mulţumi să dea din mână cu lehamite. Deci, iată, eroul lui reuşise cu adevărat să-i alunge. Putea să-i vadă în iarbă cămaşa violet, cămaşa aia de filfizon şi părul roşu-auriu. Dormea cu mâinile sub cap, răşchirat în umbra meschină a unor tufişuri. Dormea profund şi părea, aşa adormit, cu desăvârşire inocent. Un băiat tânăr şi fără griji, dormind la soare.

– Ei, le-ai explicat ce-i un virus?

Tânărul deschise ochii şi zâmbi vesel şi plin de admiraţie.

– Ah, Prinţe, cât eşti de straşnic în armura asta! Îmi vine să mor de trei ori pe zi pentru tine.

– Ai apărat civilizaţia?

– E adevărat că mi-am cam dat un pic în petec... numai că eu nu sunt decât un cavaler de duzină. Zâmbi iar, plin de veselie. Mai vezi vreo mutră de-a lor pe-aici?

– Şi ce-i cu delirul ăsta? Spune-mi măcar dacă eşti Julieta sau Romeo ca să ştiu care-i rolul meu pe balcon.

– Priţe, te iubesc pur şi simplu. Eşti cel mai grozav prinţ de pe faţa pământului, şi eu nu numai că am obţinut favoarea să-ţi fiu contemporan, dar mi-ai acordat încredere şi ai rămas alături de noi. Ştii ce le-am făcut? Le-am legat mâinile şi picioarele ca să zic aşa. Le-am interzis orice rebeliune, i-am pus să-i alunge pe profeţi şi pe toţi ceilalţi excroci care profită de situaţie pe aici, i-am interzis categoric şamanului lor să mai profeseze deocamdată – e adevărat că i-am promis în schimb o pensie – şi le-am interzis să-i mai sprijine pe bandiţii care îţi zic rebeli. Ce mai, cred că le-am interzis orice porcărie mai importantă – cu excepţia, desigur, a crimelor pasionale şi a celor comise în stare de ebrietate. Trebuie să se distreze şi ei cumva. Şi trebuie să le lăsăm o supapă.

Se tăvăli în iarbă ca un pisoi şi pe urmă se ridică în genunchi, privindu-l pe Prinţ cu ochi strălucitori şi plini de admiraţie şi de exaltare.

– Ah, Majestate, spune-mi că sunt grozav. Spune-mi că am meritat încrederea ta. Hai ţine-ne o cuvântare, aşa, numai pentru noi. Spune-ne cât suntem de viteji, sau vorbeşte-ne despre teatrul elizabetan şi să uităm de porcăria asta de expediţie!

Prinţul izbucni în râs. Expediţia fusese într-adevăr o porcărie. Trebuia s-o recunoască. Şi în fundul sufletului se simţi înfrânt. Fusese din totdeauna sceptic, dar până la acea expediţie îşi mai permitea, măcar din când în când, câte un ideal mai modest. Jocul de-a idealurile, oricât de modeste, îi era de acum interzis...

Dar cavalerii lui erau cu adevărat minunaţi. Erau minunaţi şi, deşi el era de fapt singur, închis în destinul lui, ei erau acolo, alături, dincolo de zidul închisorii lui, solidari cu el, chiar dacă nu le putea oferi pentru asta mai nimic. Nici măcar o prietenie adevărată – ci doar nostalgia acestei prietenii.

– Ştii ceva cavalere? Un prinţ n-ar trebui să spună asemenea lucruri, şi un rege cu atât mai puţin. Dar să ştii că şi eu vă iubesc. Cred că nici regele Arthur n-a avut cavaleri mai grozavi. Mă simt gata să intru cu voi val-vârtej în istorie, tropăind ca o ceată de cascadori şi sunt pur şi simplu convins că toată istoria o să rămână cu gura căscată. Să nu-mi spui că te-ai dus să le vorbeşti – sau ce le-ai făcut – în cămaşa asta absurdă!

– Ba bine ca nu! Primo, că n-am alta. Şi pe urmă, e o culoare care poartă noroc în familia noastră. M-am fâţâit printre ei ca un buchet de brânduşe.

– Mă-ntreb ce ne mai aşteaptă în capitală? Prinţul redevenise gânditor şi inaccesibil.

– În galop spre istorie! – declamă buchetul de brânduşe. Chiui, se porni să tropăie prin iarbă, bătând un stepp şi zornăindu-şi pinteni9i, şi chiar se dădu peste cap.

Convoiul porni spre cetate în mare viteză. De vreo două ori, când norii se strânseseră pe cer, Prinţul fusese nevoit să-i alunge şi, chiar dacă faptul se consuma în intimitatea cavalerilor lui credincioşi, era dezgustat să accepte că folosea o forţă obscură într-un sens negativ, după ce, constrâns de principii, refuzase să o utilizeze ca să producă ceva util şi pozitiv. Civilizaţia era aşadar o sumă de principii pe jumătate trădate, şi de compromisuri şi de laşităţi. Merita oare atâta bătaie de cap? Cavalerii îi mărturisiră că dacă ploua cât ei mai erau încă acolo, se făceau definitiv de râs. În noaptea decisivă, ţăranii fuseseră făcuţi să creadă că seceta e o pedeapsă dată de Prinţul însuşi pentru samavolniciile lor, ca să vadă că atârnă cu totul de acest stăpân, care însă era destul de mărinimos ca să nu-i lase să crape de foame. Şi că, de câte ori vor mai face câte-o ticăloşie,

vor fi pedepsiţi din nou. Dar dacă se poartă frumos, ei bine, dacă se poartă cum trebuie, după ce armata va părăsi ţinutul în linişte – dar să se ştie că Prinţul află şi de mişcarea unui purice în blana câinilor lor nenorociţi – atunci şi numai atunci pot să aştepte ploaia. Mai mult, Prinţul, care e plin de clemenţă, o să le trimită ingineri, să le facă un sistem de irigaţii şi să-i înveţe ce au de făcut în situaţii similare.

– Seamănă mai mult cu un compromis cu primitivismul decât cu o demonstraţie de civilizaţie, decise Prinţul, scârbit până în fundul sufletului. Era cât se poate de deprimat. Cavalerul lui violet nu merita, desigur, să-i spună aşa ceva – şi din acest moment strălucirea acelui tânăr înflăcărat şi idealist începu să pălească şi el trecu discret, în planul doi, o siluetă de fundal, oarecare, implicată eventual în scandaluri mărunte ca nişte scene de gen secundare într-un vast tablou. Şi Prinţul regretă mereu, mai târziu, că lăsase vorbele să-i scape. Fusese o sentinţă şi cavalerul o acceptase, aşa încât, ăn momentul glorios când Cavaleria regală îşi urmă eroul în galopul său frenetic pe porţile istoriei, deşi era printre apărătorii cetăţii, nu reuşi să se alăture splendidei cavalcade şi îşi căută o moarte solitară şi obscură. Dar pe moment nu reacţionă în nici un fel, trecând, împreună cu ceilalţi, printre şirurile de târgoveţi, de precupeţe şi de tinere femei elegante care îi întâmpinară la întoarcere cu subînţelesele flori şi ovaţii.

Regina îl primi pe fiul ei cu multă ironie.

– N-ai plouat? Îl întrebă cu perfidă solicitudine, în timp ce el stătea ţeapăn şi acoperit de praf în cadrul decorat cu vrejuri stilizate ale uşii, dorindu-şi doar să poată ajunge să se trântească într-un pat.

– Am dus un convoi cu alimente într-o zonă sinistrată. Nu văd de ce trebuie făcut atâta caz din toate fleacurile. Le-am asigurat supravieţuirea până la noua recoltă, şi nici nu mi-am propus mai mult. Am destule treburi pe cap ca să nu trebuiască să produc şi ploaie. Oricum, acuma au ploaie din belşug.

– Ah da? Asta s-ar putea să-i înveţe câte ceva despre... lege şi civilizaţie.

– Pot să-mi îngădui să merg să mă schimb, sau preferi să-ţi baţi joc de un nenorocit de Prinţ care fierbe după etichetă în propria-i armură plină de praf?

– Am pentru tine nişte delegaţi ai aşa zişilor noştri aliaţi din Podişul oriental. Sugerează să-i prindeţi pe nomazi la mijloc şi să-i faceţi pilaf (pilaful este de-a dreptul o obsesie orientală, aşa că era metafora la care trebuie să te aştepţi). Dar deţin informaţii sigure că de fapt îi întreţin cu hrană şi că le-au furnizat şi arme. Armele au fost, bine-nţeles, interceptate de nişte descreieraţi de-ai tăi bine instruiţi, care fac pe bandiţii prin zonă, jefuind caravanele. Face şi asta parte din subtilul plan de apărare a civilizaţiei, resortul: „încurajarea comerţului”? Se întâmplă o sumedenie de lucruri în timp ce fiul meu meditează dacă un prinţ se cuvine sau nu să plouă.

– O să primesc toate delegaţiile pe care e cazul să le primesc. Dar pentru asta trebuie măcar să-mi şterg un pic armura de praf, ca să arăt cât decât convenabil.

– Mă-ntreb ce s-ar întâmpla dacă ţi-ar veni ideea să produci o ploaie în sala de consilii.

– Păi, replică Prinţul, decis să încheie această discuţie, ne-am uda pur şi simplu cu toţii.

. . .

Capitala arăta reconfortant de neschimbată. Se juca încă, cu acelaşi succes, comedia despre un Prinţ şi cavalerii lui. Masa proiectată de scenograf nu era rotundă, avea tot forma unei mingi de rugby. Cavalerii erau îmbrăcaţi ca nişte sportivi şi replicile lor erau de-o fermecătoare prostie. În plus, purtau cu toţii umbrele. Publicul se distra copios. Viaţa reintra în normal. La curte se dădeau baluri. Mama vitregă încercase să-şi otrăvească în câteva rânduri fiul care-i ignora farmecele, iar tatăl plătise nişte profesionişti să-l lichideze. Eşuaseră de fiecare dată, dar asta nu făcea viaţa mai plăcută. Tipul cu briliantele fusese sechestrat de ai lui şi închi în turn. Evadase cu multă ingeniozitate, şi tot oraşul inventa cu voluptate sthendaliană un roman de dragoste absolut fals, dar desigur, încântător şi picant. Saşiul îşi scosese în sfârşit ghipsul şi acum făcea pe cocoşul pe lângă domnişoarele de onoare. Surcică provoca duel după duel, cu un fel de exasperare, până ce Prinţul fusese silit să interzică acest mod de distracţii şi să-l trimită cu domiciliu frorţat în afara oraşului.

Starea sufletească a Prinţului nu era cu nimic mai bună.

Într-una din dimineţi, coborând în grădinile palatului o întâlni pe Preafrumoasa Elena. Era veselă ca un cintezoi. Toţi cavalerii o copleşeau cu atenţii, îşi făcuse o mulţime de prietene, mergea serile la teatru când nu erau baluri, iar la baluri strălucea fără concurenţă. Prinţul o salută ceremonios. Adevărul e că uitase complet de existenţa ei, după ce se convinsese că s-a adaptat la curte. Acum era surprins s-o revadă. Surprins ca şi când în plină iarnă ar fi întâlnit un copac înflorit. Să fim drepţi cu Prinţul. Poate dacă n-ar fi fost atât de încercatde misiunea lui de stăpân al Imperiului, dacă n-ar fi suferit atâta de pe urma idioatei lui de expediţii filantropice, dacă n-ar fi fost măcinat de ruşine şi tracasat de intrigile de la curte, nu s-ar fi întâmplat nimic. El însă nu se putea înfunda în bordeluri ca să uite, nici nu se putea ţine de beţii şi de dueluri şi nici nu avea un tată care să-l închidă într-un turn ca să aibă să se distreze cu o evadare. Elena era proaspătă şi veselă şi – ei bine, era cea mai frumoasă femeie din lume.

– Vai, Majestate, arăţi cam obosit! Exclamaţia ei era plină de compasiune. Arăţi de parcă n-ai dormi niciodată.

– Păi... Prinţul era încurcat. Nu avea timp să doarmă, dar adevărul adevărat e că, dacă îi era teamă de ceva pe lume, acel ceva era somnul. Bucata de timp când nimic, nici luciditatea, nici treburile, nici măcar o amintire frumoasă, nu mai stăteau între el şi neiertătoarele-i coşmaruri. Am o mulţime de treburi, încercă să se justifice. Cum te simţi în capitală?

– Minunat! Începu să flecărească despre podul care era cu adevărat minunat. Un pod transparent. Dar ştia Prinţul că o mulţime de golani – şi chiar unii puşi pe şotii din cavaleria lui – îşi făceau veacul pe sub pod pândind?... Părea foarte amuzată de chestia asta, şi Prinţul se amuză şi el. Ah, ofiţerii lui! cÎi dădeau destulă bătaie de cap, dar erau nişte băieţi de nădejde. Dacă ea, Elena, ar putea să-şi imagineze ce viaţă duc, şi câte sunt obligaţi să facă! Elena văzuse comedia despre cavaleri. Era foarte nostimă. Lumea îşi imagina ce viaţă duc. Prinţul se pomeni vorbindu-i despre viaţa de campanie, şi chiar câte ceva despre expediţia lor. Ca întotdeauna Elena era foarte interesată să pătrundă în teritoriul fascinant şi enigmatic al intimităţii masculine. Fără să-şi dea seama, Prinţul povestind anecdote şi descriind lupte, vorbea despre singurătate. Despre copleşitoarea lor singurătate. Vorbea cu umor blând şi cu graţie,

povestea cu farmec, şi glasul lui grav o învăluia pe Elena, şi, mai cu seamă, o învăluia intimitatea sufletului său puternic, chiar dacă măcinat de nelinişti, şi acel ceva solitar şi inaccesibil din chiar puterea Prinţului o provoca. Simţea dorinţa să se joace cu focul. Simţea dorinţa ca Prinţul s-o atingă. Şi că el n-o va face în nici un caz, dar cea dorea asta, o dorea imediat. Trebuia să păstreze despre el doar amintirea acelei atingeri cu o mânuşă de oţel? Se împiedică cu multă dexteritate de un muşuroi, şi Prinţul fu obligat să o prindă în braţe.

– Ai păţit ceva?

Atingerea era foarte plăcută. Preafrumoasa Elena se lăsă un pic mai greu în braţele Prinţului. Oh, dar el era mult prea preocupat de ce-ar fi putut ea păţi. N-o ţinea în braţe pe Elena, ci o fetişcană care se împiedicase de-un muşuroi. Se sprijini de el şi palma îi prinse ecoul acelei inimi enigmatice ce bătea egal şi calm sub catifeaua neagră.

– Cred că mi-am scrântit piciorul.

Prinţul căută din ochi un loc unde ar fi putut s-o aşeze. Nu era nimic potrivit. Aşa că o lăsă în iarbă, îşi scoase haina, sămănând într-o cămaşă imaculată, la fel de funerară în albul ei ca şi negrul armurii sau hainei. Întinse haina şi o aşeză pe Elena pe ea.

– Care picior?

Ah, era totuşi ceva! Prinţul stătea îngenunchiat în faţa ei, şi nu mai arăta câtuşi de puţin obosit. Sigur că ochii lui mult prea negri te speriau un pic, te înfiorau în orice caz, dar fără asta n-ar mai fi fost la fel de interesant.

– Stângul, suspină Elena. Vai de mine Majestate, nu se poate...

– Un militar trebuie să se priceapă puţin la chestii de-astea. Am mai pus eu oase la loc. Dacă e scrântit o să te doară puţin. Dar foarte puţin. Am să încerc să...

Piciorul Elenei era nespus de gingaş. Gleznele ei erau parcă imaginate de un poet persan. Pielea îi era catifelată şi sidefie. Degetele Prinţului tremurau uşor.

– N-ai nimic. Te-ai lăsat numai prea tare pe el.

Ochii le erau foarte aproape. Chipul Elenei era foarte aproape. Prinţul masă conştiincios glezna mică, delicată şi sidefie. O venă gingaşă pulsa sub mâna lui.

– De ce nu porţi ciorapi? O chestionă cu un aer de mustrare. Dimineaţa e destul de rece. Şi e rouă.

– Ah, un bărbat nu are cum să-şi închipuie ce plăcut e să umbli fără ciorapi. Iarba e foarte *plăcută.* Acasă umblam uneori desculţă, continuă roşind. Sper că n-am spus ceva care nu se cuvenea. Dar Prinţul roşise şi el, şi roşeaţa îi coborâse până-n răscroialaq cămăşii. Oricum nu mai părea obosit deloc, stând îngenunchiat în iarbă, şi ţinând absolut inutil picioruşul Elenei în mână. Arăta încurcat şi vrăjit şi tulburat şi – ei bine, da, şi accesibil. Nici urmă de armură, nici măcar de veşmânt negru – Elena stătea foarte hotărâtă cu fundul pe simbolul acela întunecat al puterii. Arăta ca un flăcău frumos şi de treabă, pe punctul să se dea cu capul cu toată puterea de „eternul feminin”.

– Am umblat şi eu desculţ în nişte împrejurări, şi nu mi-a făcut nici o plăcere.

– Oh, Majestatea ta eşti un Prinţ, şi eu o biată copilă de la ţară. Cum ar fi putut să-ţi placă? Un Prinţ are neapărată nevoie de o armură. Şi de cisme cu pinteni care să facă clinc-clinc!

– Aşa fac? Mie mi s-a părut că zornăie.

– Clinc-clinc, crede-mă. Elena râdea în soare şi soarele îi punea în valoare strălucirea părului mătăsos şi trandafiriul pârguit al feţei şi umbrele delicate de pe gâtul înalt şi pur.

– Oricum, n-ai nimic.

– Atunci o să mă scol, ca să poţi să-şi iei haina înapoi.

Prinţul nu mai avea nici un motiv s-o ţină de picior, aşa că i-l lăsă cu grijă jos, şi pe urmă se aşeză pe iarbă, îşi cuprinse genunchii cu braţele şi-şi sprijini bărbia de genunchi. Zâmbea şi asta îi stătea foarte bine. Poate că faţa îi era un pic cam prea osoasă şi cearcănele făceau ochii să-i pară şi mai neliniştitori, dar era oricum un bărbat foarte frumos.

– E destul de cald, spuse încet, cu ceva moale şi catifelat în glas.

– Un Prinţ n-are nevoie de haine împotriva frigului, spuse ironic Elena, urmărind cu satisfacţie sprâncenele lui care se ridicau contrariate, şi zâmbetul şi luminile ce i se aprindeau în ochii mult prea negri.

– Dar pentru ce are nevoie de haine un Prinţ?

– Ca să nu simtă iarba. Ca să nu simtă ce plăcut arde soarele. Ca să semene cu o stafie şi ca oamenilor să le fie frică de el. Totdeauna când te văd în negru...

Luminile din ochi se stinseseră şi zâmbetul dispăruse. O tristeţe adâncă le luase locul. Ceva ca presimţirea unei lovituri pe care n-o poţi evita.

– N-am vrut să te supăr, suspină Elena. Mi-a fost atât de frică de Majestatea ta. Ai fost bun cu mine şi eu te-am jignit.

– Nu m-ai jignit. Şi ai dreptul să-mi spui tot ce vrei. Ştiu cât rău ţi-am făcut. Te-am luat din ţara ta unde puteai să simţi iarba şi adierea vântului şi să umbli desculţă şi te-am adus în oraşul ăsta corupt în care până şi ofiţerii mei stau pe sub poduri să se uite cum trec cucoanele. Şi asta numai pentru nişte afaceri politice. Ai tot dreptul să spui ce gândeşti. Şi eu nu pot nici măcar să-ţi cer să mă ierţi. Prinţul îşi plecă fruntea pe genunchi, şi rămase ca un osândit în faţa Elenei, fiindcă în acea clipă chiar primise asupră-i osânda ireversibilă a unei iubiri deşarte, a unei iubiri la care nu avea dreptul, a acelei iubiri de care se temuse şi după care tânjise, el cel lipsit de dreptul la orice fel de iubire.

– ah, gândea înciudată Elena, cât fusese de gâscă! De ce trebuise să spună acele vorbe stupide?

– Nu mă simt rău în oraşul vostru (Nu suna cine ştie ce convingător. Nu suna convingător deloc. Vraja fusese ruptă, ştia ea prea bine. Dar măcar ştia şi că nu trebuie decât să te apropii puţin mai mult de cel de care toţi se temeau ca să nu mai fie nevoie să te temi chiar deloc. Şi, ei bine, data viitoare va fi mai abilă).

Cât despre Prinţ, glasul cald al Elenei era mult prea mult. Se ridică, cu un gest brusc, îi întinse mâna cu politeţe ajutând-o să se scoale, şi-şi culese haina din iarbă.

– Ai dreptate. Un prinţ are nevoie de haine. Aşa că o să-mi iau sicriul înapoi. Asta ai vrut să spui, nu? Ca să fii rege, ai nevoie să poţi să te obişnuieşti să trăieşti într-un sicriu. Dă-mi braţul, să te conduc înapoi. N-ai de ce să-ţi fie teamă. Nu sunt canibal şi respect eticheta, convenţiile sociale şi celelalte. Chiar dacă nu sunt decât un tiran, am avut profesori stilaţi.

Elena îl luă de braţ, atentă să şchiopăteze destul de conştiincios. Dar pe drum nu mai găsi nimic ce i-ar fi putut spune. Prinţul o dădu în grija altor domnişoare de onoare, care o priveau cu curiozitate, dar el arăta atât de indiferent, de

inaccesibil şi de rece, când le informă că prietena lor îşi scrântise piciorul, încât toată curiozitatea se stinse. Nu era nimic de comentat şi de imaginat. El nu era decât un străin legendar ale cărui isprăvi era interzis să le cânte rapsozii, un om politic cu capul plin de treburi importante, care se uita la o fatî tânără cu aceeaşi politeţe rezervată ca la un sol din Patagonia. În seara aceea Elena nu participă la bal, dar Prinţul nici măcar nu era de faţă, ca această înşelăciune să fi avut vreun rost.

XIV

Prinţul detesta magia. Detesta premoniţia, profeţiile inspiraţilor bşi chiar presimţirile cele mai banale şi mai confuze, pe care însă nici unul cât decât „iniţiat" nu le poate până la urmă ignora. Iar el, din păcate, era oarecum destul de informat în domeniu ca să poată oricând descifra un oracol sau o enigmă sau un vis. Şi fiind, în felul său Erou, avea şi intuiţia nativă a acestei specii aparte. Dar detesta să interogheze viitorul şi îşi uita visele printr-un act de voinţă, prin exerciţii abstracte, şi uneori aberante, pe care le practica în fiecare dimineaţă, intrau în acest sistem al uitării calculele de astronomie, privind îndelung al unui perete perfect alb, gimnastica, lectura unor poeme în limbi greu accesibile, şi uneori, anagramele şi grădinăritul. Se ferea însă cu grijă de orice tentaţie de a scrie el însuşi poeme, de-a face muzică, de proiectele de arhitectură şi chiar de exerciţiul simplu dar nu lipsit de implicaţii al zidăriei. Iar după un timp, după o întâmplare la care ne vom referi, avea să renunţe şi la grădinărit.

Uneori, când nimic nu îl ajuta să uite, vizita o prostituată, care nu-i cunoştea rangul, dar care, în felul ei, îl trăda, căci ea însăşi practica în taină magia (la un mod minor) şi ştia că oaspetele ei e însemnat de destin. Şi oricum, nimic nu i-ar fi putut ascunde regalitatea, care dacă are timp (destule generaţii la îndemână) devine o pecete la fel ca nuanţa ochilor, sau tiparul maxilarului, sau timbrul vocii.

Acum o visa în fiecare noapte pe Elena. Visa grădini arcadice, râuri leneşe şin transparente, stejari foarte boltiţi peste poiene şi, în fiecare dintre aceste locuri feerice, splendoarea ei aurie şi pârguită, ochii inocenţi şi temerariîntr-un

fel pe care-l au numai femeile cu adevărat frumoase, gesturile ample, nu atât graţioase cât fără cusur. Nebunia acestei iubiri îi eroda încet puterea de-a mai lupta împotriva ei. Uneori peretele alb pe care-l privea începea să se colorezede tentele unui răsărit de soare. Alteori, în cel mai anost poem, tradus cu dificultate, descoperea un vers de dragoste uluitor în simplitatea lui arhaică. Într-o dimineaţă, coborând în grădina lui de legume, constată că pe vrejurile de fasole înfloriseră triumfal trandafiri albi şi roşii. În faţa acestui miracol, Prinţul simţi nevoia să plângă. O pisică siameză, care-l privea cu atenţie dintre aracii plini de roze, îl făcu să se ruşineze de acest impuls primitiv. Ochii ei albaştri şi oblici erau plini de înţelegere ironică şi de o înţelepciune leneşă şi complice. Aşa cum stătea, cu blana plină de rouă, în peisajul luxuriant şi absurd, avea în ea ceva de mic sfinx maliţios, de bibelou preţios şi malefic. Prinţul îşi aruncă sapa ca pe o lance, făcând roua de pe flori să se scuture, şi urcă în fugă treptele palatului. „Dragostea aceasta e ca un blestem”, îşi spuse. „Tot ce ating devine iubire. Măcar regele Midas nu era ridicol”. Intră în sala de scrimă, dar nici aici nu fu scutit de surprize. Atins de vârful sabiei manechinul urât şi ciopârţit se transformă într-un tufiş de trandafiri.

„Poate că mi-e dat să iubesc” îşi spuse Prinţul şi se sperie în faţa bucuriei care-l inundă, deodată.

Atunci apelă la sfera de cristal, pe care o mai consultase doar odată, în noaptea dinaintea încoronării lui (căci, deşi moştenitor indiscutabil al tronului, nu era scutit de speranţa libertăţii). O mai consultase, deci, în noaptea aceea când se confruntase cu chipurile tuturor strămoşilor lui sângeroşi, simpliști şi enigmatici. Şedinţa de atunci fusese crudă şi lipsită de ambiguităţi. La capătul unei glorii efemere – dar ce bun pe lumea asta nu e efemer? – îl aştepta ruina şi moartea. Îşi dorise să poatî fi bun, dar oracolul aproape îi râsese în nas şi îl aigurase că, având în vedere destinul său, el nu avea dreptul la o bunătate omenească. Nu o bunătate dăruită unor oameni concreţi, individualizaţi. Bunătatea e un lux pentru spiritele pure, pentru bătrânele ajunse în afara clocotului lumii, pentru cei săraci cu duhul, sau pentru utopişti. El era destinat să fie Rege. Spiritul lui era tulbure şi minat de pasiuni contradictorii. Existenţa lui nu era decât o scurtă penitenţă sub carcasa strălucitoare a măririi. Îi era interzis orice l-ar fi putut salva –

chiar şi acel fir de ceapă, singurul dat de pomană, cu care femeia avară a fost trasă în Rai. Era sortit să sufere şi să-i facă pe alţii să sufere, în treapta obligatorie a devenirii spre mai bine. Căci nu lui, cu sufletul lui de pământean(oricât de iniţiat, cu măsura lui de pământean oricît de înţelept), îi era dat să judece binele şi răul.

Dar ar mai fi fost şi o alternativă. Da, ar fi putut alege. Se putea retrage, putea să refuze să-şi îndeplinească misiunea. Istoria s-ar fi poticnit în absenţa lui câteva clipe. Câteva destine s-ar fi zădărnicit. Altul ar fi trebuit să-i ia povara, în timp ce el ar fi putut trăi, liniştit, undeva la malul mării, într-un popor de pescari şi negustori...

Când coroana îi atinsese fruntea cu cercul ei tocit de frunţile atâtor generaţii, Prinţul mai văzuse odată, ca un muribund în ultimele-i clipe, imaginea fugară şi deja risipită a aşezărilor albe la marul mării... Tristeţea îi dăduse în clipa aceea de glorie o pestanţă cum puţini dintre ceilalţi regi, predecesorii săi, avuseseră vreodată. Iar Regina îl privea cu mândrie. Măcar atât putuse ea să facă împotriva stelei purpurii – să-l înveţe pe fiul său să înfrunte cu demnitate orice povară.

Acum Prinţul se adresa din nou sferei de cristal.

Zăbovi câteva clipei în faţa casetei care era închisă. Privi pe fereastră. Florile erau încă acolo, incredibile pe aracii de fasole. Un paj cu părul roşu aduna într-un paner cele mai frumoase roze. Închise ochii, amintindu-şi seara din ajun. Elena stătea în foişor singură, după ce sporovăise cu alte tinere din suita Reginei. Acum broda ceva, dar nu părea prea atentă la broderie, fiindcă uneori suspina, îşi privea oarecum uimită lucrul de mână şi ăncepea să descoase ce brodase până atunci. O puzderie de mici perle se împrăştiaseră în jurul ei. Prinţul urcase în foişor dorind să fie singur, după o zi de agitaţie şi nervi, cum numai un conducător de Imperiu, înconjurat de o curte de intriganţi, poate să aibă. Se înfruntaseră în tăcere, amândoi la fel de surprinşi.

– Credeam că nu e nimeni aici, spuse el într-un târziu, vrând să se scuze, dar glasul, încercând să nu tremure, sunau aspru ca un reproş.

– Plec numaidecât.

Elena se aplecase să strângă perlele şi părul auriu i se revărsase pe umeri (ea nu adoptase moda coafurilor complicate de la curte).

– De ce să pleci? Ca totdeauna în preajma ei Prinţul se simţea stângaci. O să chem un paj să aducă nişte lumânări. Nu poţi să brodezi pe întuneric.

– Oricum nu mai pot să brodez (Elena îşi frecase ochii cu un cuceritor gest infantil). Şi modelul e atât de încărcat. La-nceput pare atrăgător. Dar pe urmă vezi t e de urât. Nu ştiu de ce oamenii nu pot înţelege lucrurile simple. Nu sunt mai frumoase? (Era, într-un fel la o aluzie la prima lor înfruntare, un fel de a exprima mai limpede un gând de atunci, pe care Elena, cu mintea ei, nu foarte şlefuită, nu reuşise să îl formuleze pe loc. Şi oricum, să vorbeşti cu armura aceea ermetică era şi aşa foarte greu). Lucrurile simple, vreau să spun.

Prinţul tăcuse o clipă. Sigur că lucrurile simple erau mai frumoase. Erau mai *bune.* Mai *adevărate*. În faţa lui, surâzătoare în lumina lunii, cu părul revărsat pe umeri, într-o rochie albă, uşor drapată, lipsită de podoabe, Elena însăşi închipuia această simplitate a frumuseţii, adevărului şi bunătăţii. Tot ce îi era lui interzis.

– Fireşte, replicase într-un târziu, cu greu. Ca să-şi ascundă emoţia trebuia să vorbească. Odată pornit, se surprinse că nu se mai putea opri. Îi vorbise despre simplitatea uluitoare pe care o au traiectoriile unor astre. Erau toate astre cu o influenţă benefică (nu-i mărturisise că nici unul nu intră în conjunctura destinului său). Ea îl privea cu un fel de admiraţie puţin ironică, dar oricum cu admiraţie, fără nici o urmă de ostilitate. Prinţul îngenunchiase pe lespezi (în vremea aceea cavalerii făceau asta foarte des, în timpul ceremoniilor lor cavalereşti şi în tot felul de alte situaţii, şi gestul nu avea nimic sentimental, umilitor sau ridicol). Îngenunchiase, aşadar, ca să o ajute să-şi strângă perlele, tot mai puţin vizibile în înserare. Bâjbâi după ele, le simţea cu un fel de surpriză înfiorată perfecţiunea rotundă şi mătăsoasă. Răsuflarea Elenei era foarte aproape de a lui. Îşi amintise un vers în sanscrită despre Sarasvati „ale cărei buze au parfumul ambrei şi al tuturor florilor”... Vechimea şi muzicalitatea aspră a limbii ermetice, în care era redactat poemul, făceau seducător versul, în fond banal. Murmurat în întuneric avea ceva cu adevărat irezistibil,

mai convingător decât orice „carpe diem”. Simţeai că viaţa trebuie trăită, fără să le sustragi nici uneia dintre încercările pe care ţi le propune şi că iubirea e una dintre aceste încercări fără de care nu există împlinire. Simţeai că noaptea diafană, încărcată „de parfumul florilor” nu ţi s-a oferit zadarnic. Şi mai presus de toate simţeai iubirea. Elena însăşi simţea toate aceste lucruri.

– Sună foarte frumos, spuse ea, cu lacrimi în glas, căci tânjea de atâta vreme după versurile cavalerului cu inorog (care nici măcar nu venise, atunci, demult, să o peţească). Ce e asta?

– O, un poem foarte vechi. Ar fi vrut să i-l traducă, dar ceva îl oprise. Simţise deodată că nu are dreptul. Mai întârziase câteva clipe cîutând cu palmele pe piatra aspră, dar era evident că nu mai rămăsese nici o perlă.

– Cred că n-au mai rămas. Uite-le pe astea. Unnde le pun?

Cu simplitatea ei sfâşietoare, Elena i le culese din palmă. Una câte una le ridică din palma oferită (Prinţului, îi era tot mai greu s-o oprească să tremure, să o ţină aşa, neclintită, deschisă cu inocenţă. Îi era tot mai greu să nu o cuprindă pe Elena în braţe, şi toate celelalte). Perlele cădeau în cutiuţa de metal cu un sunet ca de rouă scuturată.

– Ai putea să calculezi traiectoria unei comete? Să afli de unde vine şi unde se duce, şi dacă şi mersul ei are o formă... cum ai spusw? Care poartă noroc?

– Benefică, răspunse automat Prinţul. Glasul îi tremura, dar Elena nu păruse să observe. A unei comete? Întrebase apoi, când glasul îşi regăsise siguranţa. Te interesează o cometă anume? Care? (Slavă Domnului, acuma era din nou stăpân pe glasul lui).

– Nu ştiu cum o cheamă. Nu prea mă pricep. Nu prea am cine ştie ce cultură. (Râsul ei se înălţase diafan, cu o veselie autentică şi zguduitoare). Viaţa era realmente simplă şi frumoasă. Nu existau războaie, nu existau scandaluri, comploturi şi crime, nici sărăcie, nici molime, nici foamete, nici durere. Nu existau copii handicapaţi, traficanţi de droguri, inflaţie, iresponsabilitate şi corupţie. Nu exista decât cerul profund şi înstelat care nu era măcar negru, doar de un albastru dens şi translucid. Nu exista moarte şi desnădejde. Ştiu numai că e o cometă roşie. Cometa care a trecut în noaptea când m-am născut eu...

Prinţul tresărise violent. Ultima perlă care-i rămăsese în palmă căzuse jos, o asuzise cum se rostogoleşte pe pardoseala de piatră. Se ridicase. „Doamne, Dumnezeule! O cometă roşie! Mereu Cometa asta blestemată care nu putea să-i lase pe oameni în pace şi să-şi vadă de vagabondajului ei în spaţiile abstracte şi infinite”. Dar nu se putea să apese şi asupra Elenei acelaşi blestem. În acel moment ar fi fost în stare să provoace la duel astrul blestemat, astrul care îl condamnase nu numai la singurătate, dar care implicase în destinul său nefast un întreg imperiu. Şi acum trebuia să o condamne şi pe ea? Nu era destul de meschin ca să se bucure că această condamnare ar aduce-o mai aproape de el însuşi.

Dar nu putea fi aşa. Mai era şi ceasul naşterii, şi încă atâtea alte detalii, care, măsurate în spaţiile interstelare atingeau diferenţe uriaşe...

Un scrâşnet slab îl înştiinţase că perla căzută se sfărâmase sub călcâiul său.

– Îmi pare rău. Uite că am călcat pe ea. Mâine o să-ţi trimit câteva perle.

Elena râse din nou, cu iresponsabila ei gingăşie.

– Ce rost are? Sunt aici atâtea, în orice cutie de brodat!

Fireşte. Era inutil să-i facă daruri.

Noaptea îl învăluia tandră şi plină de foşnetul frunzişului. Undeva, apa unui havuz ţâşnea şi recădea în sine. Inevitabil, o privighetoare cânta în tufele din grădină. Nu avea nici un rost să te gândeşti că e o pasăre mică şi urâtă, care se hrăneşte cu larve şi care emite o chemare pur sexuală. Nu avea rost să te gândeşti la nici un eseu modern pe tema asta. O cultură, oricât de complexă, nu te poate face invulnerabil la dragoste. În asemenea situaţii e dureros de inutilă. La fel de inutilă ca orice subterfugiu.

„Asta e, îşi spuse Prinţul. O iubesc şi gata”. Formulase fraza în toate limbile pe care le ştia. Încercase să o exprime matematic, să-i dea o formă spaţială. Era ca exerciţiul cu peretele.

Elena se ridicase discret, strângându-şi broderia la piept.

– Scuză-mă. Prinţul revenise din momentul de absenţă. Intimitatea înfiripată între ei devenise aproape materială, tactilă, respirabilă.

– Păreai cufundat în gânduri, Alteţă, şi n-am vrut să te tulbur. (Cuvintele ei inocente erau atât de dureroase. Îl tulburase, desigur, dar cât de minunată era acea tulburare. Totuşi nu-i putea cere să mai rămână. Războaiele, intrigile de curte, orfanii şi handicapaţii, mlaştinile care invadau pământul arabil, barbarii de la hotare, toate astea existau. Nu te puteai preface că nu sunt. Nici măcar o noapte).

– O să încerc să-ţi calculez drumul cometei roşii (drumul pe care-l ştia atât de bine). dar dacă-mi spui şi ceasul la care te-ai născut, şi în care din camerele conacului, şi ce vârstă aveau părinţii tăi atunci şi zodiile lor... O să-ncerc să-ţi ghicesc viitorul, spuse râzând şi el (râdea cu prudenţă, de parcă ar fi mânuit un instrument necunoscut. Oricum, fără a fi neplăcut, sunetul acela, ce acoperea un sentiment între exuberanţă şi tristeţe, dovedea lipsa deprinderii de a râde). Deşi nu prea mă pricep. Nici măcar cât o ţigancă bătrână.

– Mi-e teamă că nu prea ştiu toate astea. Dar ce nevoie am să aflu viitorul?

Pe urmă tristeţea o atinsese şi pe ea, căci prea îi fusese evocată epoca iubirii ei, şi cavalerul cu Unicorn.Şi, mai ales, în acele momente se simţise iarăşi atrasă de Prinţ, fiindcă, aşa cum stătea în faţa ei, numai în haină simplă de catifea, era foarte frumos. Şi ştia atâtea. Şi glasul lui, când rostea versuri în limbi străvechi, te subjuga.

–Dac-am să-mi aduc aminte, Alteţă, am să-ţi spun. Dar nu cred că ştiu toate amănuntele astea. Mai ales despre tata nu cred c-am ştiut vreodată precis ceva. Acuma trebuie să plec, altfel or să-şi închipuie c-am fugit. Sau mai ştii, că m-a răpit vreun zmeu. Zâmbise în întuneric, dar tot acel zâmbet vibra în glasul ei, când îi urase noapte bună.

– Noapte bună, răspunsese şi Prinţul într-un târziu, pe când Elena cobora deja treptele.

Jos, în grădină, cineva cânta dintr-un instrument cu coarde. O voce pătimaşă acoperise susurul apei ce recădea în bazin. „Te iubesc, te iubesc, vino mai aproape, dar am spus mai aproape. *Şi mai”.* Un râs urcase în întuneric ca un miorlăit de pisică, şi boschetele foşniseră sub greutatea unui trup. Cineva sărise, desigur, de la o fereastră.

Prinţul coborâse scările înveselit. Avea în faţă o noapte întreagă să viseze. Dar pe când îşi scotea haina, se gândise cu

nelinişte la şoimul alb, care nu se mai întorsese de câteva zile din peregrinările lui nocturne, şi la panaşul ce stătea încremenit chiar şi în bătaia vântului. „Am făcut o greşală”.

. . .

... Şi acum poftim. Toţi trandafirii ăştia, şi peretele care se făcuse roz.

Deschise caseta şi atinse cu teamă, aproape cu oroare sfera de cristal.

– O iubesc pe Elena... Nu. Nu aşa. Am dreptul la asta? Pot s-o iubesc?

Mi-e îngăduit oare să... să... (acum iar nu mai putea rosti cuvântul acela care-i mistuia nopţile şi-l făcea vulnerabil).

Răspunsul fu la fel de crud, de implacabil şi de ambiguu, totodată, ca şi prima oară când se confruntase cu oracolul său. Răspunsul pe care de fapt îl ştiuse tot timpul. Bineînţeles că *nu* avea dreptul la asta. Putea s-o iubească. Putea chiar s-o cucerească, fiindcă dintre toţi muritorii generaţiei lui (cel puţin dintre cei pe care Elena avea să-i cunoască) destinul lui era, fireşte, cel mai înalt. Da, ar fi putut să-i schimbe soarta, legând-o de a sa, atrăgând-o din linia împlinirii ei în arida lui strălucire, în gloria lui distructivă şi stearpă în deşertul fără izbăvire al propriului său destin.

În grădină, pajul culegea ultimii trandafiri. Pisica stătea acum pe pervaz.

– Du-te la toţi dracii, scrâşni Prinţul care ar fi vrut mai mult ca oricând să poată plânge.

– De ce mă trimiţi într-un loc atât de îngrozitor? Toarse pisica cu glas dulce de opisică. Ce am eu de ispăşit?

– Îmi pare rău. Nu te du nicăieri. Dar nu-i frumos să spionezi. Nici măcar pentru o pisică.

– Credeam că ţi-e greu să rămâi singur.

– Te-ai înşelat. Acum vreau să rămân singur.

– Ca să faci un lucru nedemn.

– Ce ştii tu despre asta? Ce poate să ştie despre asta o pisică? Strigă Prinţul.

– Sst!

– Bine. Poţi să fii sigură că n-o să fac nici un lucru nedemn. Vreau numai să stau singur, şi atâta tot.

Îi întoarse spatele şi se cufundă într-un jilţ. Când deschise ochii soarele era sus, pe cer. Pisica dispăruse. Pe stinghia lui, stătea majestuos Şoimul Pelerin. Prinţul întinse mâna către el, şovăitor, aproape timid, oarecum fără speranţă, dar şoimul veni firesc şi i se aşează pe pumn, aşa cum o făcea de obicei.

– Cred că mă aşteaptă o mulţime de treburi!

Prinţul se cufundă într-una din zilele lui obositoare, pline de tot felul de probleme ingrate, şi de intrigi şi de vorbe false, ambigui şi pline de capcane. Viaţa era, în fond, pasionantă...

Spre seară o întâlni pe Elena, care purta în păr un trandafir din grădina lui. Ar fi fost imposibil să nu-l recunoască. Pe umărul Prinţului Şoimul nici nu tresări măcar.

Elena îi zâmbi, şi Prinţul zâmbi şi el (şi numai Dumnezeu ştie cât îl costa zâmbetul acela). Zâmbi dar era din nou întunecat şi inaccesibil.

– Am aqvut un vis minunat în noaptea trecută, spuse Elena şi glasul ei era la fel de încărcat de pasiune latentă şi de tandreţe imperioasă ca al privighetorii din tufişurile nopţii trecute.

– Ştiu, răspunse Prinţul, uimit el însuşi de ceea ce spunea. Ai visat un cavaler cu un Unicorn.

– Nu. Elena îl privea uluită. Am... am visat cu totul altceva. Roţi. Trebuia să visez un cavaler cu Unicorn?

– Ai să visezi în orice caz, spuse Prinţul (Ar fi vrut să nu fie nici tăios nici trist, dar vocea lui era şi asprime şi tristeţe). Acuma ştia precis că acel cavaler are să vină şi că se vor ivi o serie de complicaţii inevitabile. Spera din tot sufletul ca numitul cavaler să nu o dorească decât pe Elena (inima i se zbătu o clipă, dar această zbatere nu trebuia să aibă nici o urmare). Spera ca el să nu se apuce de tot felul de năzbâtii politice, căci un cavaler rătăcitor, oricât de instruit în ale cavalerismului, e de obicei plin de vise utopice şi ştie destul de puţin despre ce înseamnă un Imperiu. Spera ca el însuşi să nu fie apucat de nebunia geloziei, să-şi poată înfrânge patima crâncenă şi josnică. Spera, de asemenea, ca Regina, iubita, temuta, redutabila sa mamă să nu speculeze toată situaţia, în absurda ei ambiţie de a lupta direct cu astrele (uita că numai cu o seară înainte fusese el însuşi pe punctul de a provoca la duel o cometă), şi să-i silească pe ei toţi la lucruri nesăbuite, dezgustătoare şi violente. Şi se gândea cu amărăciune şi regret

cât de înţelept ar fi fost dacă n-ar fi adus-o niciodată acolo pe Elena. Oh, dacă ar fi lăsat-o în pace în ţara ei de basm, în legenda doar auzită în treacît a frumuseţii ei...

Ea stătea în lumină ameţitor de aproape, cu trandafirul în păr, zâmbind cu un soi de gratitudine şi, la rândul ei, năpădită de speranţe confuze.

– O spui de parcă ai şti că mi-e dat să-l întâlnesc. Poate că asta e scris în drumul cometei? Ştii atât de multe, încât desigur nu e greu să pătrunzi visele unei fete simple de la ţară.

– Aşa e. O să vină. Aşteaptă-l, spuse Prinţul, acum cu bunăvoinţă şi căldură, şi în acel moment era iar apropiat, att de apropiat încât Elena era tentată să-i mărturisească visul ei, că aproape îl uitase pe cavalerul rătăcitor, şi că nu-l dorea decât pe el însuşi. Pe Prinţ.

Pe umărul Prinţului, Şoimul stătea în continuare neclintit.

„Şi totuşi în noaptea asta l-am visat pe el. Ar trebui să-i spun asta. Eram fericită. Nespus de fericită". Ar fi vrut să-l întrebe despre trandafirii miraculoşi crescuţi într-o grădină de zarzavat. Îşi pusese în păr unul dintre ei tocmai ca pretext ca să-l întrebe asta (dar acum nu mai avea curajul s-o facă). Îl pusese de asemeni ca pe un omagiu discret, ştiind că sunt din grădina lui. Dar el era acum cu totul altul. Era în fond Regele. (De unde să poată ea şti tot ce se petrecea în inima lui? Ar fi trebuit să fie mult mai vârstnică, mult mai puţin inocentă pentru asta). Era Regele, chiar dacă toţi, obişnuiau să-l numească cu deferenţă Prinţul, de pe vremea temerarelor lui isprăvi juvenile, şi pentru că era atât de neverosimil de tânăr (cel puţin ca vârstă pământeană, în acea ipostază a lui). Iar ei îi era hărăzit cavalerul acela despre care nu mai auzise nimic, şi care părea că o şi uitase (dar nu, aşa ceva nu se poate uita! Ea însăşi nu putea uita vara lor de vis). Desigur, gândurile ei din noaptea trecută fuseseă cu totul nesăbuite. Dar acum era copleşită de atâtea amintiri! Toate amintirile izbucniră în ochii ei şi aceşti ochi plini de o fericire fără margini îl învăluiră pe Prinţ, pe când ea murmura o mulţumire şi apoi se depărta grăbită, cu pasul eide femeie crescută în câmpiile largi străjuite de coline, cu mersul acela care nu presupunea nici un efort, ci doar plăcerea de a simţi cum traversezi spaţiul...

XV

Dintr-o dată, declanşate de o lungă acumulare, evenimentele din Imperiu şi de la graniţele luiîncepurî să-şi schimbe ritmul.

Lăcustă reuşise, cu toată suspiciunea bătrânelor căpetenii de hoardă, să îşi modernizeze destul de mult armata. Intrase în legătură cu o serie de trimişi ai unor vecini ai Imperiului. Primise bani. Primise arme. În cantonamentele de vară instaurase un regim aspru şi eficient de instruire. Rămânea de rezolvat problema spinoasă a succesiunii la conducerea nomazilor. Era decis să-şi asasineze tatăl. Chiar dacă ar fi avut vreun scrupul, ambasadorul unui nobil viclean ce trăda Imperiul îl asigurase că foarte mulţi regi ajunseseră la coroană lăsând în urmă cadavre de familie. Şi ceilalţi şefi de clanuri mai mici? Oh, cu timpul se vor supune, sau... vor fi lichidaţi...

Dar soarta era acum de partea lui. Într-o incursiune oarecare, făcută mai mult ca o demonstraţie de autoritate, căci bătrâna căpetenie îşi presimţea soarta, drumul lui Lăcustă rămase liber. Tatăl lui fu ucis. Se zvonea că l-ar fi ucis Prinţul însuşi...

Încă nesigur de el, lăcustă primi de la marii hani din stepă încredinţarea că eitoţi îl consideră urmaşul de drept, şi că sunt gata să-i susţină proiectele ambiţioase. Că îl acceptă numai şi numai ştiindu-l decis să lovească într-adevărImperiul. Soliile nu erau alcătuite doar de din vorbe măgulitoare şi steaguri cu cozi de cal. Erau însoţite de corpuri de armată călite în confruntarea cu alte imperii, de sfaturi înţelepte, de bani şi de herghelii... Sigur, o parte dintre soli şi dintre oşteni fuseseră interceptaţi de cavalerii Prinţului. Însă, din nefericire, nici ei nu puteau fi pretutindeni. Pe de altă parte, trădarea se strecurase printre comandanţii corpurilor de mercenari ai Imperiului, care preferau puţină anarhie, în iluzia că nomazii nu sunt adversari prea redutabili, şi că, odată slăbit Imperiul, şi-ar putea face rost de câte un mic ducat independent.

Trădarea clocotea şi la Palat. Prinţul fusese obligat să înăbuşe cu discreţie câteva comploturi. În jurul său păreau cu toţii cuprinşi de un soi de nebunie. El devenea din ce în ce mai îndepărtat şi nepopular. În toţi anii domniei lui nomazii fuseseră ţinuţi la graniţe şi lumea uitase pur şi simplu cât sunt de

sângeroşi. Referinţele la ei deveneau tot mai pitoreşti şi mai romantice. Se vânturau tot felul de ideidespre ipotetica lor psihologie de oameni neconstrânşi de legi. Lăcustă dobândea un fel de aureolă romantică. Chiar şi moda lansase un gust îndoielnic pentru podoabele primitive şi franjurile de piele.

Desigur, locuitorii Imperiului nu realizau deloc primejdia. Fiecare era cufundat în preocupările sale. Oamenii sunt nişte fiinţe lipsite de instinct.

În mare taină, Prinţul evacua spre provinciile din nord, dincolo de păduri şi de mlaştini, fondul bibliotecilor, instituţiile de ştiinţă şi cercurile ilustre de savanţi, invocând tot soiul de pretexte. Lumea lansa zvonuri, dar cel puţin cu aceşti înţelepţi se putuse înţelege. (Există un prag, foarte înalt, bineînţeles, peste care trecând, inteligenţa umană poate compensa instinctul). Era ca şi când şi-ar fi făcut testamentul. Regtina îl observa, cu inima strânsă. Cum l-ar fi putut ajuta? Uneori, seara, glumeau cu umorul lor negru, despre situaţia Imperiului. Erau ca doi alpinişti singuri pe un pisc inaccesibil, privind în golul de sub ei, şi savurând glumele cu alpinişti singuri pe un pisc de munte...

Cavalerii erau încă risipiţi în cele patru colţuri ale lumii lor ameninţate, dar Prinţul începuse să-i recheme lângă el.

Elena trăia cu nemulţumire atmosfera de tensiune de la Curte. Erau încă baluri, dar încordarea plutea în aer. Nimeni nu prea mai avea timp pentru cochetării şi jocuri galante. Cavalerii, hărţuiţi şi încrâncenaţide tot ce văzuseră şi de tot ce presimţeau că va urma, îşi luau cu brutalitate fărâma de viaţă ce le mai rămăsese. Iubirile lor erau febrile, imediat, dramatice. Trecuse vremea buchetelor de violete şi a cutiilor cu ciocolată.

Atunci Elena îl visă cu toată puterea incantatorie a nostalgiei, pe Făt-Frumos-Trubadurul.

Şi Făt-Frumos sosi, căci numai el mai lipsea.

Sosi într-o după-amiază. Elena se pregătea pentru balul de seară. Era foarte frumoasă. Abandonase ţinuta-i simplă, care-l vrăjise pe Prinţ. Avea o rochie din fir de argint, îşi ridicase părul într-o arhitectură complicată de cosiţe. Tocmai încerca o parură de flori artificiale.

– Mai bine ai renunţa.

Florile artificiale rămaseră suspendate în aer. Era un glas care nu putea fi confundat.

Din apele oglinzii, Fiul Lupoaicei îi zâmbea maliţios şi... în ochii lui strălucea tandreţea din zilele de odinioară.

– Nu cred că e adevărat, strigă Elena. Pe urmă deveni neliniştită:

– Cum ai intrat?

Făt-Frumos îi arătă fereastra. Era inutil să-i amintească de Regina Albinelor, nu-i aşa? Dar verifică el însuşi uşa, şi îi ceru să vorbească mai încet. Elena simţi fiorul romantic al complotului.

– Ai venit să mă răpeşti?

– Am venit să mă explic cu Prinţul. Nu cred că o să te „răpesc". Cred că sunt mai multe lucruri de pus la punct.

Începea să fie destul de îngrijorător. Deci şi pe el îl preocupa altceva. Însă părea foarte sigur pe sine.

Urmă o conversaţie şoptită, mai curând ca între doi spioni decât între doi îndrăgostiţi. La despărţire Făt-Frumos îi promise că la balul de seară vor vedea lucruri mari, că era destulă vreme de când Prinţul şi mama lui se jucau de-a zmeii, răpind copile şi înecând în sânge ţinuturile ce se ridicau împotriva lor. Elena încercă să spună ceva despre nomazi. Ea nu îl ura pr Prinţ. De ce l-ar fi urât? Dar nomazii, spuse neglijent Făt-Frumos, erau cu totul o altă poveste... Elena nu era făcută să-şi bată capul cu probleme atât de complicate. Îşi regăsise dragostea de odinioară şi era de-ajuns. Făt-Frumos era aici. Şi vor trăi fericiţi până la adânci bătrâneţe. Nu aştepta duelul de la bal, ci ceasurile de vrajă de după acest episod impus de demnitatea masculină.

Însă balul se desfăşura ca de obicei. Se dansa cu disperare. Toţi încercau cu disperare să se distreze şi nimeni nu reuşea. Ochi ăn ochi perechile frunzăreau bârfele convenţionale, dar ochii spuneau altceva. Erau pătimaşi şi, curând, sălile rămăseseră aproape goale. Elena strălucea inutil, aşteptând, aşteptând... Îi ţinuse prea mult la distanţă pe cei care încercau să o curteze. Dansase puţin, dar nu era dispusă să răspundă apelurilor înfrigurate din ochii celor ce aşteptau de la ea mai mult decât abstracta apropiere a unui dans. Stătea acum singură lângă o fereastră. Câteva perechi evoluau încă, ireale, pe pardoseala ca o tablă de şah.

– Nu are rost să-l aştepţi, spuse lângă ea o voce care se voia rece, dar era blândă (totuşi nu atât cât ar fi trebuit).

Prinţul o privea grav. Muzica începuse din nou, dar el nu o invită să danseze.

– Ce i-ai făcut?

– Nimic, nimic rău, adică. E ... în siguranţă. Elena nu poţi înţelege asemenea lucruri, dar...

– Bine, dar mi-ai spus chiar Majestatea ta că o să vină... Că am *dreptul* ca el să vină aici.

Lumea se uita la ei. Prinţul îi luă mâna şi o conduse în centrul încăperii. Dansa cu eleganţă, dar rigid.

– Elena, nu ai cum să înţelegi. Nu am nimic împotriva dragostei voastre. Dar...

– Până la urmă tot are să te învingă, şopti cu patimă Elena.

– Aşteaptă până atunci. Şi încearcă să te porţi cu... cu înţelepciune.

– Să mă rog de Alteţa Ta? Sunt gata să... orice, numai să-i dai lui drumul.

Prinţul surâse cu tristeţe.

– Nu-i vorba despre asta. Ai numai puţină răbdare. O să fii fericită. Să ştii că nu te mint. Dar acum trebuie să aştepţi. În timp ce o răsucea, piruetă după piruetă, Prinţul se gândea însă că e inutil să îi ceară înţelepciune. Elena iubea. Îşi iubea erou. În privirea ei se citea limpede cum nu mai e loc pentru altceva. Decât poate pentru altă dragoste. Însă ar fi fost prea josnic, prea meschin pentru el. Ar fi fost nedemn. Pe urmă obsevă rochia de argint, părul coafat, florile artificiale şi se cutremură. Era timpul ca Elena să zboare din colivia de lux, mai ales că minunata colivie nu mai prezenta nici o securitate. În timp ce executa complicatele figuri de dans pe pardoseala ca o tablă de şah. Prinţul ţesea deja un plan pentru a o lansa pe orbita ei pe Preafrumoasa Elena.

Nebunia patetică a zilelor ce galopau spre ruina Imperiului pusese stăpânire şi pe Prinţ, ameţit cum era în acea clipă de muzică, de frumuseţea Elenei, care se apropia şi se depărta de el, cum o cerea coregrafia, de episodul încheiat când trebuise să facă apel la toată răceala şi hotărârea lui ca să aleagă soluţia de a-l închide pe Fiul Lupoaicei... şi de tinereţea lui, la fel de omenească, în definitiv, ca a tuturor celorlalţi.

XVI

Ca o furtună cavaleria regală şi celelalte câteva corpuri de armată rămase loiale, străbăteau imperiul. La graniţa pustiei Prinţul se ciocnise cu Lăcustă. Nomazii fuseseră încă odată siliţi să se retragă, dar Prinţul ştia că nu fusese o bătălie decisivă. Fusese mai curând un dezastru, în ce privea armatele imperiale. Centura de oraşe de frontieă era distrusă. (Cete de refugiaţi ajungeau în capitală, purtând cu ei informaţii zguduitoare despre sălbăticia invadatorilor... Dar ştirile soseau prea târziu). În miază-noapte, generalii trădaseră, şi armatele regelui vecin ocupaseră o zonă importantă. Fuseseră, de bine, de rău, stăvilite. Dar marile zone rurale refuzau să trimită impozitele. O serie de mari familii feudale se întăreau pe domeniile lor, pentru orice eventualitate. Cea mai imediată, era sustragerea de sub controlul capitalei. Rămânea Cetatea, inima Imperiului ce bătea încă... intrând în capitală, cavaleria mai părea încă la fel de strălucitoare. Pe fundalul sumbru al ştirilor şi neliniştilor ce bântuiau oraşul, şirul de cavaleri aprindeau o flacără de speranţă. Sau măcar de mândrie. Acum, în ultimul ceas, nimeni nu se mai gândea la ei ca la o mână de soldăţoi alergând după himere. Le admirau eleganţa ţinutei pe cal, siguranţa, calmul. Nu mai era timp să te gândeşti că nu ştiu folosi foarte corect subconjuctivul. Armele le mânuiau aşa cum trebuie.

Testamentul Prinţului era acum aproape încheiat. El aştepta neclintit ce ştia că avea să se întâmple. Ştia, desigur... Era un adevăr vechi. Există anumite momente când o pulsiune spre haos, o vocaţie inexplicabilă minţii omeneşti pulverizează formele pe care ne-am obişnuit să le considerăm frumoase. Întârziase destul asupra tratatelor de istorie ca să înţeleagă mecanismul momentelor critice ca acela pe care era pus să-l trăiască, nu în condiţia inocentă a unui anonim, nu în postură de victimă, ci ca unul dintre cei care hotărăsc, sau mai precis, care e utilizat pentru a impune o decizie... Pieriseră înaintea lor atâtea civilizaţii măreţe... atâtea ale căror cetăţi, colonade şi temple, vile, giuvaieruri şi manuscrise somnolează îngropate în

pământ, germinând poate o stare de nostalgie, şi care mai lasă să răzbată la suprafaţă cîte un mesaj, atunci când omenirea pare pe punctul să-şi piardă capacitatea de a spera şi a fabrica iluzii. Mesaje... O statuie de zeu, un pumn de monezi, o mască de rege... Şi ştia de asemenea, că uneori focarele acestea ce făceau să rodească civilizaţia, până departe , în momentul când îşi pierd forţa de iradiere, prăbuşindu-se în sine, atrag spre golul creat, bântuit de stafiile măreţe, masele amorfe ce le-au distrus. Le atrag şi le transformă, cu forţa apocaliptică a unui *black-hole*... Nopţile Prinţului erau pline de gânduri şi vise. Toate cavaleriile nomade bântuind istoria, toţi eroii vânturând lumea în căutarea dreptăţii absolute şi preafrumoasele femei înfometând omenirea cu perfecţiunea lor, toate nălucirile Cetăţilor distruse, treceau prin inima lui vitază de muritor... Şi, alături de fantomele grandioase şi de ideile abstracte îl bântuiau mila, imaginea caleidoscopică a milioanelor de drame anonime, de pateticele jertfe cerute de legile pe care te străduiai să le înţelegi... Dacă ar fi putut plăti numai el singur... Dacă viaţa şi fericirea lui ar fi fost de ajuns... Dacă s-ar fi putut multiplica într-un infinit de fiinţe care să ispăşească... Dacă ar fi putut muri în locul fiecăruia dintre supuşii lui... Însă nu îi era acordat acest privilegiu.

Nomazii înaintau prudent dar implacabil prin Imperiu...

Prinţul îl înţelegea pe Lăcustă. Între ei nu era vorba de ură nu din partea Prinţului, căci nomadul, în codul său primitiv despre onoare îşi permitea să-l invidieze şi să-l urască). Prinţul era însă singurul care ştia că Lăcustă, cel numit de toţi Uzurpatorul, nu era un impostor. El era mânat de aceeaşi fascinaţie a lumii civilizate care îi pusese în mişcare pe strămoşii imperialilor de azi. Dacă va avea destul timp, dinastia lui de nomazi va învăţa tot ce ştiau ei. Şi urmaşul lui Lăcustă, alt descendent care avea să se confrunte cu încheierea unei epoci, va întârzia sfâşiat de înţelegere şi milă, în faţa aceloraşi scadenţe. Totuşi, încă mai era o miză pentru a nu lăsa să se scurgă atâta timp. Poate că o generaţie era destul pentru ca oamenii, acum neîncrezători în civilizaţia lor obosită, să recâştige tensiunea spre formă şi spre lege... Rămânea în rezervă un erou, capabil să preia făclia, după ce avea să înveţe ce avea de învăţat...

În temniţa palatului, Făt Frumos după ce plănuise tot soiul de versiuni de evadare, adormise...

Preafrumoasa Elena fusese discret lăsată să plece...

In spatele ferestrelor înalte ale Palatului regal soarele scăpăta. Natura propunea o scenografie adecvată meditaţiei Prinţului. De jur împrejur, obiectele eteroclite ce aminteau etapele de maturizare ale vlăstarului regal, dobândeau în penumbră o identitate tot mai vagă. Numai sabia, suspendată pe fondul alb al peretelui concentra ultimele raze... Hărţi şi instrumente de măsură, manuscrise, lunete, pietre rare – seara le înghiţea aşa cum aveau să le înghită uitarea şi timpul. Lucrau discret în tărâmul arheologiei. Multe aveau să intre în prada nomazilor ce vor jefui oraşul. Craniul unui rege defunct, al ultimului rege al seminţiilor dizlocate de strămoşii Prinţului, de soldăţoi crânceni şi optimişti cu figuri ca ale lui Agamemnon, sau Colleone, sau Cortéz, avea să fie descoperit peste veacuri, printre ruinele cetăţii, semănând deruta printre antropologi şi contribuind la compromiterea unui eseist cu multă imaginaţie dar nu suficient de pedant... Prinţul zâmbi...

– Cred că a sosit timpul să ne luăm rămas bun.

Tresări, ca totdeauna când glasul Reginei îl smulgea din gânduri. Se materializase lângă el cu lipsa de ceremonial a unei mustrări de conştiinţă.

Prinţul rămase însă, acum, liniştit. Ochii întunecaţi lunecară de la craniul regelui dispărut cu generaţii în urmă, înspre ea. Regina refăcu drumul privirii în sens invers.

– E şi el un strămoş al tău.

– Nu e al unui strămoş. Doar al unuia care a trăit ca şi mine, o invazie. Din păcate nu pot şti ce a gândit el. Nu pot decât să bănuiesc. E un craniu cât se poate de mort...

Un fior străbătu umerii drepţi ai Reginei. Cum ar fi dorit – o, cum ar fi dorit – să mângâie capul, plecat uşor sub povara gândurilor, al fiului ei. Dar mâna se opri pe osul lustruit de timp al regelui de altă dată.

– În filiaţie maternă e strămoşul tău. Am avut şi eu rădăcini pe aici. Dacă te uiţi mai atent ai vedea că semănăm.

Mângâie cu familiaritate craniul. Prinţul surâse, mai sensibil la ironia decât la gravitatea acestei destăinuiri.

– Oricât de morţi, morţii au totuşi limbajul lor ca să se facă auziţi, murmută Regina. Dar nu vreau să te deranjez. Pari pe

punctul de a lua o hotărâre. Probabil te pregăteşti să-ţi consulţi faimoasa sferă.

Încercau mândoi să dea momentului un ton de glumă. Refuzau să fie patetici. Dacă ar fi renunţat la demnitate, ce mai rămânea?

– Nu acum.

– Te nelinişteşte ce ţi-ar putea spune?

– Nu. Dar nu am nevoie de ea acum. Nu în împrejurări atât de... grave. Te poţi juca în chestiuni minore.

– Vrei să spui...

– Ştiu ce am de făcut. Asta-i tot.

Arăta într-adevăr ca unul care ştie ce are de făcut. Niciodată Regina nu îl mai văzuse atât de calm.

– O să organizăm oricum aici o apărare cu tot fastul.

– Tragediile, aprobă Prinţul, au nevoie de fast. Ar fi total lipsit de gust să facem economie de carton presat numai fiindcă eroii mor în final. Să-i laşi să agonizeze pe o scenă goală – poate fi o viziune estetică, dar nu una potrivită pentru noi.

Raza de lumină care făcuse sabia să scânteieze pe peretele alb, scăpătă. Regina privea profilul fiului ei – o jumătate de mască gânditoare. Un ochi întunecat aţintit spre propriile-i vise, deşi părea că priveşte spre lumea din afară.

„Ce păr moale are. Trebuie să fie plăcut să-l atingi” – nu-l mângâiase niciodată. Fusese grija doicilor, deşi nici pe ele nu le alesese dintre femeile slabe de fire. Se scutură de slăbiciunea ce o învăluia. Odată, când era încă doar un adolescent, se întorsese dintr-o bătălie... Fusese grija doicilor, deşi nici pe ele nu le alesese dintre femeile slabe de fire. Se scutură de slăbiciunea ce o învăluia. Odată când era doar un adolescent, se întorsese dintr-o bătălie... Fuseseră mulţi dintre cei ce pândeau la hotare care eperaseră că va muri. Îi ţinea minte chipul alb între cearşafurile cu blazon... Dar nu fusese una dintre imaginile care să-ţi inspire milă... şi... supravieţuise.

– A venit momentul să ne luăm rămas bun. S-a terminat cu grădinile de zarzavat şi precipitaţiile aparent naturale.

Glasul reginei era jucăuş, dar ceva în el nu suna ca altădată.

„Mamă?” – dar nu rosti cuvântul, cele două silabe care îi stătuseră în gât sufocându-l de atâtea ori...

Amurgul se instaura dincolo de ziduri. Amurgul îl învăluia cu discreta lui complicitate, atenuând orice urmă de emoţie ce le-ar fi putut tulbura sublimele măşti regale. Detaliile încăperii nu mai erau vizibile. Pentru căderea Cetăţii era nevoie de fast. Dar ei doi puteau umple până la refuz o scenă goală.

Din uşă, regina îi învălui într-o privire cum nu o mai văzuse niciodată. Stătea dreaptă sub ogiva uşii. Smaragdele şi diamantele străluceau aruncând reflexe din altă lume pe chipu-i incoruptibil.

– Sunt mândră de tine Prinţe, fiul meu. Puţine mame au avut dreptul să fie atât de mândre.

O frântură de clipă, o muzică îndepărtată se revărsă asupra tânărului Împărat. Nu folosise niciodată titlul acesta ce i se cuvenea de drept, aşa cum preferase coiful în locul coroanei. Dar în jurul frunţii iradia chiar şi acum – sau poate acum mai mult decât oricând – o aureolă întunecată.

– Adio Majestate. Departe de aici există oraşe pline de viaţă cum a fost al nostru. Acolo viaţa continuă. Acolo, o regină detronată poate avea mai multă putere decât a avut în propriul ei Oraş.

Ar fi fost atâtea cuvinte care s-ar fi putut spune. „Să nu ne uiţi...”, „Cum aş putea să te uit, Fiul meu?...” Dar tăcerea lor era mai frumoasă, poate, decât cuvintele.

Regina se îndepărtă printre şirurile de coloane. Pasul îi era ferm, ţinuta dreaptă şi inima plină de mândrie.

. . .

Oştile lui Lăcustă înaintau spre Cetate.

Pe lângă focurile de coceni, ţăranii dezbăteau în felul lor greoi, ipoteza de a se strecura fără să plătească impozitele, acum, dacă cei din Cetate erau în război.

Spre miezul nopţii primele sate erau deja mistuite de flăcări. Noaptea era plină de întâmplări crâncene. Într-un cătun, un călăteţ de stepă, care avea de ani de zile o ibovnică printre ţărănci, se strecurase înainte, împins de cine ştie ce nenoroc, travestit în chipul iubirii.

Dar femeia avea şi ea o inimă tare. Îl omorî pe nomad, zdrobindu-i chipul cu o sapă... Îl aruncă într-un puţ... Peste un ceas cătunul ardea ca o forţă... Cum însă nu exista preocupare

pentru transmiterea urgentă a veştilor, în acel univers ce-şi conserva arhaismul ca pe un bun de preţ, în satele încă despărţite prin câteva ore (timp) şi câţiva kilometri (spaţiu) de măcel, discuţiile continuau şi se goleau ulcele de vin...

Surprins în câmp de copitele cavaleriei nomade, un hârciog se zăpăci atât de tare încât nimeri direct între fălcile unui vulpoi. Dar, abia înghiţise hârciogul şi vulpoiul însuşi deveni ţinta de tir a câtorva arcaşi din ariergardă. Rămase pe câmp, cu hârciogul încă nedigerat în stomac şi spre zori era acoperit de furnici.

. . .

Lăcustă călărea prin întuneric, cu gândul la prezicerea unui bătrân vrăjitor care-i promisese o capcană în formă de Cetate. Acceptase de mult cursa ce i se întindea.

Prinţul mai avea câteva lucruri de pus la punct în acea noapte.

Mai avea de înfruntat întâlnirea inevitabilă cu Făt-Frumos. Trebuia să-i facă vânt cât mai urgent Eroului din Cetate. El era creditul pentru viitor. Era o problemă la care tânărul imperator meditase îndelung. Peste timp, peste iminenta tragedie, iscusinţa lui pregătea regenerarea imperiului, continuând să guverneze...

Nomazi, energii şi materii în echilibru precar, epică înaintând nemiloasă şi slujindu-se pentru baloanele ei de săpun de oamenii a căror viaţă era dăruită o singură dată... de oameni a căror singură dorinţă ar fi fost să îşi cultive în linişte ogoarele, să ridice arhitecturi confortabile şi expresive, să-şi vadă de negoţ şi de alte ocupaţii fireşti. Din când în când să petreacă. Să danseze şi să se lase vrăjiţi la baluri de câte o Cenuşăreasă. Dar era nevoie de vieţile lor... Toate aceste lucruri umpleau sufletul Prinţului. Şi, pe de-asupra amintirea unei dragoste inutile...

O, Preafrumoasa Elena, îl rănise foarte adânc pe Prinţ, şi inima lui sângera sub cămpşile de un alb funerar şi sub platoşa neagră. Pe ea reuşise să o îndepărteze. Şi mai mult decât atât, reuşise (în fine, era convins că reuşise) să o determine să-l urască. Orice vrajă posibilă ce ar fi incomodat viitorul, trebuiua destrămată. Dacă ar fi trimis-o el însuşi la adăpost, inima frumoasei, şi aşa destul de nestatornică, ar fi împins-o poate la cine ştie ce nesăbuinţă. Dar fusese încredinţată unui paj... (cu

gustul său dramatic, hrănit prea multă vreme cu lecturi în locul jocurilor vârstei, Prinţul se travestise el însuşi în pajul trădător, gustând călătoria nocturnă ca pe o ultimă clipă de răgaz). Ascultase destăinuirile Elenei amestecate cu susurul frunzelor şi cu glasul greierilor, liniştitor, liniştitor... O ascultase vorbindu-i despre copilăria ei fericită, despre Făt-Frumos cel cu Inorog, despre vârful limbii monstrului, despre cum fusese gata să se îndrăgostească de Prinţ – „orgoliosul cu armura lui neagră în care arăta ca un fier de călcat, sau, mai precis, ca un gândac”... În acea noapte Prinţul purta în piept o uşoară inimă de paj, aşa că a râs flecărind cu Elena, şi la sfârşit, cnd s-au despărţit, a lăsat-o chiar să îl sărute... O aărutare inocentă, dăruită unui necunoscut care-şi riscase viaţa în locul lui Făt-Frumos. Mai târziu, când Prinţul se reîntorsese la treburile lui regale, Şoimul preluase supravegherea Elenei, până la ieşirea din orice pericol, travestit la rândul său într-un erete de rând...

Acum mai rămăsese istoria cu Făt-Frumos. Duelul.

Cu Elena fusese mai simplu. Nu avusese de luptat decât cu propria lui dorinţă de fericire. Or, el fusese născut pentru cu totul altceva decât fericirea – fericirea la care se zice că oricine are dreptul. Dar asta nu e decât una dintre cele mai banale minciuni. Elena plecase şi gata. (Sigur că nu era „şi gata”. Sigur că dăinuia aşteptarea absurdă care-l făcea să o recunoască în fiecare siluetă feminină, auzul încordat la orice foşnet de mătăsuri, promptitudinea cu care vedea în orice pereche de tineri o aluzie. De ce ni se pare atât de penibilă orice emoţie legată de iubire?). Însă plecase.

Prinţul se ridică. Nu avea mult timp la-ndemână. O oglindă îi restitui imaginea bărbatului tânăr, cam încercănat şi cam obosit, căruia îi revenise în toată povestea prăbuşirii unui imperiu, rolul celui din urmă împărat. Dar ar fi fost posibilă chiar şi o distribuţie mai proastă. Aruncă o privire suspicioasă tânărului din oglindă. Nu avea nici un chef de asemenea imagini, de jocuri de oglinzi şi aşa mai departe. Întoarse spatele oglinzii, care repetă cu maliţie gestul. În apele ei se îndepărta o fantomă neagră mergând spre enigmaticele-i preocupări, aparent simetrice cu cele ale personajului ce tocmai ieşea pe uşă. Dar cine să-şi mai bată capul cu fericirea fantasmelor din oglinzi? Poate că Prinţul din apele oglinzii o întâlnea după uşă pe

Preafrumoasa sortită lui. Sau numai o câmpie paşnică pe care se putea plimba la soare.

Ieşind din încăpere, Prinţul se îndrepta însă spre închisoarea Cetătii. Nu părea deloc şovăitor. Nici nu era. Vremea şovăielilor, aşa cum o spusese el însuşi, trecuse.Nu mai putea ezita cu diferite ipostaze – dacă lui îi fusese permis vreodată cât de cât să ezite. Acum avea atât de puţin timp, încât totul trebuia calculat cu minuţie de contabil.

Era destul de neplăcut că Făt-Frumos se afla în ănchisoare. Dar ce altceva ar fi putut să facă, Dumnezeule, cu Eroul, aflat la începutul carierei sale, aşa încât făcea gafe peste gafe? Încăpăţânat ca un catâr, impetuos, şi care credea în dreptatea pe care ar putea-o aduce sabia lui! Gata să taie capetele monştrilor, pentru ca lumea să fie purificată. Stăpânirea artizanală a monştrilor a dobândit un asemenea prestigiu graţie poemelor eroice, încât nu ar fi de-ajuns secole de parodie ca să-i dezveţi pe oameni să creadă că un erou e cel mai potrivit lucru când ai dificultăţi cu vecinii, cu impozitele, şi chiar când ţi s-a blocat presa de stors ulei din seminţele de dovleac. Prinţul avea tot respectul şi toată simpatia pentru eroi, numai că naivitatea celor care se aflau încă în formare funcţiona adesea ca o miopie. Puteau lua drept monstru orice... o moară de vânt, ca să rămânem la exemplele clasice. Prinţul zâmbi în ăntuneric. Zâmbi înduioşat şi ironic. Până şi el însuşi visase uneori un Erou care să vină şi să-l scape de hodoroaga de Imperiu şi să stârpească monştrii. Şi uite că Eroul venise. Dar prea devreme pentru monstru, prea târziu pentru prinţul sortit ispăşirii. Făt-Frumos venise nerespectnd indicaţiile scenariului, şi mai era şi miop.

Prinţul lunecă pe o sfeclă putredă, ajunsă cine ştie cum în drumul lui. În timp ce dădea din mâini ca să-şi recapete echilibrul, constată că fusese nedrept. Eroul venise exact la momentul oportun ca să scape de miopie. Era prea târziu pentru Prinţ, dar nu-i era destinat lui aşa cum nu-i fusese destinată nici Elena. Nu-şi rupsese un picior lunecând pe sfeclă. Acum era din nou majestuos, dar era şi mai puţin pornit. Un pic de umor nu strică niciodată. Al naibii cel care plasase sfecla potrivită la locul potrivit.

Făt-Frumos dormea. Dormea profund, strâns ghem pe patul incomod acoperit cu paie. La scârţâitul uşii tresări. Mârâi

ca un lup tânăr, se scutură de vise cu fascinanta promptitudine a unei sălbăticiuni obişnuite cu primejdia. Se chiorî la Prinţ fără nici o plăcere.

„Uite că începe” – îşi spuse.

Se ridică în capul oaselor – un flăcău pe cinste, bine croit şi frumos să ruoă inima tuturor Cosânzenelor contemporane lui. Se întinse şi căscă – ştim noi ce semnificaţie insultătoare are un căscat în limbajul ceremoniilor de provocare la luptă al marilor carnivore.

Prinţul se descotorosi de făclie. „Asta e” –ş gândi la rândul lui. „Din nenorocire am atât de puţin timp. Dar ăsta nici gând să n-o facă pe viteazul. Poftim, căsca şi se fandosea cu toată insolenţa cuvenită, şi-şi punea în relief muşchii superbi. Ar fi trebuit să iau sfecla cu mine”. Dar nu putu să-şi reprime un moment sentimentul de revoltă. Era totuşi nedrept. Sirene, molime, calamităţi naturale, nomazi, comete. Era sătul până în gât. Îi era greaţă. Greaţă. Pe urmă Frumoasa-Frumoaselor, şi acum un Erou. Şi nici măcar nu puteai pur şi simplu să zici „nu mai vreau” şi să-ţi iei tălpăşiţa să pleci undeva să te angajezi barcagiu sau chelner.

„Cam jigărit Prinţul, fără armura lui” – Făt-Frumos se simţea chiar mai frumos, privindu-l cu ochi critic pe Prinţ. „Mi-am imaginat un monstru de calitatea I. Da’ nu-i decât un prăpădit”. Totuşi, avea ceva impunător şi neliniştitor. „Poate e din cauza făcliei. În lumina asta toate par mai grozave”.

Prinţul tăcea, deşi era grăbit. Făt-Frumos avea destul timp – dar era deocamdată impulsiv. Trecu la atac.

– Aşa că în zori o să mai aveţi o execuţie.

Era de parcă şi-ar fi atins săbiile, ca să-şi încerce iscusinţa.

– Drace! Eroul râse din toată inima. Bănuiesc că eşti făcut foc şi pară.

– Ştii bine că nu putea pleca decât într-un singur fel. Acum e în afară de orice pericol. Şoimul tocmai mi-a adus această informaţie. Voiam să ţi-o spun ca să fii liniştit.

– Şoimul?... Vrei să spui că i-ai făcut vânt din Cetate?

– E limpede, nu? Prezenţa ta devine de-acum total inutilă, adăugă, privind umbrele neliniştite de pe pereţi.

– Ne întoarcem la execuţie. Oricum lumea – vulgul, vreau să zic, care nu prea gustă arta voastră rafinată, o să aibă iar cu

ce să se distreze. Un catharsis pe măsura unui vulg de capitală. Ce poate egala o execuţie?

– Uiţi rebeliunile, surâse Prinţul cu amărăciune. Ca plăcere şi catharsis nimic nu se compară cu ele. Cel puţin locuitorii acestei Cetăţi.

– Or fi având ei motivele lor. Nu?

– Mâine Cetatea asta n-o să mai fie decât un morman de ruine.

Dar ar fi fost prea simplu ca Făt-Frumos să-l înţeleagă pe loc. Suspină.

– Am executat doar trei oameni de când conduc Imperiul. Primul era un trădător, care chemase aici hoardele de nomazi – după cum vezi nimic nou. Nimic cu adevărat nou. Nişte nomazi care aduceau cu ei orice, numai libertate nu. De unde era să ştiu atunci – eram foarte tânăr – că ei tocmai de asta aveau nevoie? De lipsa oricărei libertăţi? Ca să-şi dea seama şi să se trezească... să-şi dea seama de importanţa obiceiurilor, sutelor de obiceiuri banale – ca spălatul pe dinţi, care-l plictiseau în fiecare zi? În fine, ce s-o mai lungim! Când mama te bate la cap în fiecare dimineaţă să te speli pe dinţi e al naibii de plictisitor. Dar când un derbedeu îţi rupe dinţii – asta e epică. E pasionant, chit că pe urmă arăţi ca un nenorocit.

Făt-Frumos căcă din nou, dar fără nici o intenţie specială. Se scărpină. Ploşniţele nu erau apanajul exclusiv al hanurilor proaste. Mai târziu, în peregrinările sale prin lume, antrenamentul la mizerie avea să-i prindă bine. Dar ploşniţele nu-l preocupau în mod special. Prinţul îl interesa acum. Trebuia să accepte că era altfel decât crezuse, şi asta-l scotea din sărite. Prinţul, care stătea în faţa lui, şi se uita pe ferestruica de un lat de palmă de parcă ar fi putut realmente vedea ceva în întunericul de afară.

– Ştii că aş putea să te strâng de gât? Sugeră eroul. Glasul îi era leneş şi visător.

– Rahat! – Replică Prinţul, şi să recunoaştem că această replică îl ului pe Erou. Se afla pur şi simplu în situaţia unei precupeţe încercnd să insulte o doamnă cu mănuşi de mătase, care scurmă în sparanghelul ei crescut cu efort. Şi care doamnă ar face un gest obscen cu mâinile ei înmănuşate. Dacă nu-i laşi unei precupeţe măcar avantajul grosolăniei, mănuşile de mătase devin realmente o insultă.

– Un Erou – mârâi Prinţul, redevenit academic până la controlul perfect al subjonctivelor – un Erou e destul. Nu mai e nevoie să fie şi cretin.

„Dar nu am venit aici să mă cert”. Era cu adevărat obosit.

– Foarte bine. Insultă-mă, Alteţă. Înainte să mă asasinezi în public sau pe furiş.

– N-am de gând să te asasinez în nici un fel. Am încercat să-ţi explic...

– De acord. Am înţeles. Pe primul cred că-l lichidam şi eu. Au rămas ceilalţi. Al doilea?

– Dacă n-aş fi făcut-o, izbucnea un război civil. Ori nu ştiu dacă poţi să-ţi imaginezi ce înseamnă un război civil. Poate că da. Lumea spune că eşti înţelept. Şi eu cred că... vei deveni înţelept.

Aici prizonierul roşi, dar Prinţul nu păru să observe.

– Iar al treilea – glasul îi deveni mai piţin sigur, mai puşin ironic, aproape solicitând înţelegere – al treilea era biograf. Era de-o neruşinare... (se scutură). Era de-a dreptul dezgustător.

– Un şantajist? E destul de dezgustător să şantajezi chiar şi un rege... dar presupune totuşi oarecare curaj.

– Te-nşeli! Prinţul râse înveselit şi de-odată ceva, în încordarea dintre cei doi slăbi.

– Era un linguşitor dintre cei mai neruşinaţi, preciză Prinţul, când încetă să mai râdă. Voia să demonstreze, nici mai mult nici mai puţin decât că descindem din zei. Ori, asta se practica uneori, mai ales în Orient, însă este oricum ceva ce aparţine trecutului. Nu cred în utilitatea unor asemenea legende. Consider că sunt mai curând novice. Strămoşii mei erau nişte războinici – şi, înainte de asta, nişte păstori. Erau cu siguranţă viteji. – Viteji în sensul adevărat al cuvântului – ştiau adică foarte bine ce vor. I-au târât fără nici un scrupul pe alţii în aventura lor – măreaţa lor aventură. Care, tocmai fiindcă a reuşit a încetat să mai fie aventură. Credeau în putere. Nu s-au îndoit niciodată...

– Tu te îndoieşti?

– Au clădit Cetatea, au desţelenit pământul. Sigur că se plasează undeva, într-un început ce poate părea mitic. Sigur că pot... aspira la legendă. Dar semănau mai mult cu Lăcustă al nostru decât cu nişte zei. Doar dacă accepţi să faci şi din Lăcustă o divinitate.

Râseră amândoi, dar dincolo de ironie, Fiul Lupoaicei simţea că Prinţul se află pe un teren nesigur. Legenda se întindea în juru-i ca o mlaştină...

– Poate că nu era totuşi o idee atât de rea. Nu o biografie care să enunţe zeii din care te tragi... dar o operă literară sugerând doar ideea... Dar poate l-ai fi tras în ţeapă şi pe Vergiliu.

– Cum poţi să spui aşa ceva despre Eneida? Chiar tu care o să devii un poet? La ce te-am trimis atunci să studiezi? Crezi că Vergiliu chiar accepta toanele lui Augustue de bune, sau că... Dar cui îi pasă de toanele unui împărat? Eneida e o operă de artă, nu o biografie.

– Asta spuneam şi eu.

Se înfruntară din nou. Ca într-un exerciţiu complicat de scrimă. Prinţul oftă. Era mai greu decât îşi imaginase.

– Făt-Frumos, am fost nevoit să te închid. Nu am nimic cu tine, dar ai sosit într-un moment cu totul nepotrivit. Situaţia Cetăţii e foarte dificilă. Hoardele din stepă au pătruns în Imperiu. În câteva ceasuri s-ar putea să fie aici. Înţelegi? Liga din nord a atacat şi ea frontierele care păreau mai solide, şi generalii de acolo au trădat... Fiecare încearcă să înhaţe t mai mult pentru el – nu mai e nimic de făcut decât să ne dăm osteneala să murim cum o cere tradiţia.

– Şi ai lăsat-o să plece cu toţi nomazii care vin?

– Pe Elena? Oriunde e mai în siguranţă decât aici. Şi dacă îi e dat să-l întâlnească totuşi pe Lăcustă, mai bine să se întâmple ori înainte, ori după căderea Cetăţii, într-un moment când el să aibă timp să-şi dea seama cu cine are de-a face.

– Deci Cetatea nu poate fi în nici un caz salvată?

Prinţul aprobă. Era îndurerat, dar nu voia pentru nimic în lume să se vadă. Totuşi, Fiul Lupoaicei îi simţea tristeţea.

– De ce nu o predai? Din orgoliu?

– Tu nu-i cunoşti. Ai fost plecat de tânăr să studiezi. Ai avut şi tu episoadele tale de vitejie... acolo unde ai copilărit tu, balaurii nu au chip de om... Ce ştii tu despre nomazi? Că au capul de câinre? Că au câte un singur ochi? Avantajul lui Lăcustă în lupta cu noi e faptul că într-un fel are un sens precis, ştie ce vrea, chiar dacă nu are dreptate. Are idealuri omeneşti şi chip de om. Dar codul lui e la fel de primar ca al monştrilor tăi. Acest cod primitiv e celălalt avantaj. Nici o convenţie cavalerească sau

umanitară nu-i leagă de mâini ăn faţa unui armistiţiu sau a unui pact. El poate măcelări civili fără să-i pese că sunt neînarmaţi, fără să-i pese de vârstă şi de sex... Lor e inutil să le predai ceva. Ar fi o ultimă şi nemeritată jignire pentru nefericiţii mei supuşi, chiar dacă ei au trădat cu toţii Imperiul. Fiindcă ştii, aicea şi cea mai umilă slugă din vulgul de care vorbeai cu dispreţ, are printre stămoşii lui un erou. Ar dispare cu toţii nedemn din legenda la care ei au dreptul, fără să salvăm în felul acesta nici măcar viaţa unei pisici.

– Dar eu nu am dreptul să intru în legenda voastră? E o legendă privată?

– Mi-am dorit de multe ori să vină Făt-Frumos şi să-mi taie capul şi să mă scape de toate. Să nu crezi că „zmeii” – nu aşa ne spuneai? – nu visează şi ei libertatea, măcar din când în când. Dacă tu aveai loc în ce numeşti o „legendă privată” nu-mi mai băteam capul să te închid. Ţi-o dăruiam direct pe Elena şi sfârşitul vostru fericit, în ţinutul ei de baştină, departe de războaie, departe de mizerie, trădări şi ruine. Dar, Făt-Frumos, tu eşti sortitunei poveri mai înalte. Tu eşti cel care va trebui, atunci când furtuna va fi trecut, să se întoarcă. Însă nu oricum. Nu ca un flăcăiaş voinic cu ghioaga pe umăr. Ci o să te întorci când o să devii înţelept. Să distrugi e ceva uşor. Poate s-o facă şi Lăcustă. Să construieşti însă ceva cu adevărat solid, presupune alte calităţi.

Îi desfăcu lanţurile prizonierului, şi descuie uşa.

– Când toate aici se vor schimba, să aduci înapoi civilizaţia şi legea.

– Am să mă întorc, poţi fi sigur. Chiar mai curând decât crezi. Lăcustă nu poate fi invincibil. Poate doar că tu eşti prea obosit. Sau că nu ai fost de la început...

Pe urmă Făt-Frumos înţelese că era nedrept. Prinţul păcătuia desigur fiind prea bun, nu mai puţin bun.

– O să compun, în orice caz şi biografia ta. O să demonstrez cum ai descins din zei. Când eşti mort, o asemenea legendă e mai curând pozitivă. Civilizaţia voastră faimoasă va dobândi mai mult prestigiu încă, iar strămoşii lui Lăcustă sunt prea aproape...

Nu a fost vorba de nici o sabie în întâlnirea lor nocturnă, dar atunci, în acea clipă, Fiul Lupoaicei îl lovise de moarte pe Prinţ.

„Cum poate un mort să mai lupte cu interpretările faptelor sale? Cu defăimările şi idealizările, cu condiţia apăsătoare a mitului? Ce mai poţi face, când eşti doar ţărână, împotriva propriului tău nume?” În faţa unui poet era total dezarmat. Făcuse o greşală venind aici, fără nici unul dintre simbolurile lui regale, încercând să nu se slujească de forţă. Nu ştiuse că duelul aşteptat de toţi era inevitabil? Şi uite, acum stătea învins, fără a se mai putea împotrivi unui destin ce avea să înceapă după ce el va fi mort. Şi, în timp ce Făt-Frumos avea împotrivă-i o armă atât de eficace cum e timpul (căci lui îi era dăruit şi un timp omenesc destul de loung, şi altul, mult mai cuprinzător, al poeziei), Prinţul nu putea folosi decât cuvintele. Nenorocitele de cuvinte care lunecă mereu pe lângă ce vrei să spui cu adevărat.

– e greu pentru tine să înţelegi Făt-Frumos. Sigur că acum vrei să te răzbuni. Sigur că priviţi de pe poziţiile dreptăţii tale absolute, arătăm... meritătm deportarea în orice legendă... Noi am fost buni şi răi, ca toţi oamenii. Poate mai curând răi, căci am fost siliţi să convieţuim cu puterea. Cum să te fac să înţelegi? Poţi să găseşti multe defecte unei cetăţi. Comparată cu o câmpie sau cu o pădure pare foarte urâtă. Dar libertatea se învaţă în Cetăţi, Făt-Frumos. Pe un rege ca mine îl poţi urî, şi din acel moment devii, măcar în taină, liber. Pe când gura satului te îngroapă de viu. Vreau să spun... Şi eu încerc să-mi imaginez perfecţiunea... Discursul lui Socrate când l-au condamnat atenienii... Socrate era mai liber (minunat de liber) cu otrava lui decât bunul sălbatic „în condiţiile de libertate ale vieţii primitive, unde soarta indivizilor este modelată din leagăn şi până la mormânt de şablonul de fier al datinii şi eredităţii”. Parcă aşa ceva spunea Frazer.

(Însă el însuşi nu credea în valoarea despoţilor. Nu credea, şi îl durea să ştie că i se spune tiranul cu panaş roşu, şi multe altele la fel).

– Corect. Citatul e corect. Textul sună al naibii de bine, şi unde mai pui, Prinţe, că ţi se potriveşte ca o mânuşă. Oricum, voi tiranii, aţi rămas mai legaţi de legile primitive decât supuşii voştri.

– E exact ce voiam să înţelegi. Noi am rămas – şi nu e oare un sacrificiu? – legaţi de toate datinile astea. Ca un fel de acoperiş, sub care se poate coace odată şi odată o ipotetică democraţie. Dar nomazii nu înseamnă un pas spre democraţie,

ci doar un recul de câteva milenii. Poate ţi se pare grotesc, dar noi am crezut în progres. Sigur că nu nouă ni se cuvin medaliile, numai fiindcă ştim să murim eroic, şi să omorâm eroic pe alţii. Pentru oameni e mai important inventatorul războiului de ţesut, ba chiar şi unul care a inventat un sistem de aerisire a bucătăriilor.

Suna tâmpit, dar era un mod de a formula durerosul adevăr. Prinţul ar fi dorit din toată inima că, dacă tot era silit să fie monarh, atunci să fi putut fi un monarh paşnic, care s-a remarcat prin introducerea în gimnazii a studiului limbilor moarte, sau care să-şi lase numele unor piese de mobilier.

– Doar regii au ştiut totdeauna să-şi găsească alibiuri istorice. Regele în timpul căruia s-a inventat războiul de ţesut... sugeră Făt-Frumos-Poetul.

Prinţul nu era orgolios, dar nicu umil. Trecutul lor, al spiţei lor regale, în ciuda celor ce i se reproşau, însemnse totuşi o lege. Nu numai un Imperiu şi o Cetate, care erau formele materiale, manifeste ale legii – dar chiar Legea însăşi. Li se datora în fond măcar atât, că la adăpostul întreitei bolţi – Cetate, Imperiu, Lrge – oamenii se putuseră gândi la stârpirea rozătoarelor, la îmbunătăţirea morilor şi a producţiei textile. Şi nu în ultimă instanţă, la libertate.

– Te-ai gândit care ar fi fost soarta unui inovator judecat de bătrânii satului? Sau a unei femei care ar fi încercat să toarcă atfel decât cu fusul tradiţional? Poate eşti de acord cu vânătoarea de vrăjitoare...

– E cel mai solid argument că sunteţi rude cu zeii, Prinţe.

– Ai dreptate vrând să le oferi un poem. Oamenii au nevoie de modele. Dar poate vei găsi o versiune mai puţin legată de canoanele străvechi...

– Prinţe, fă-mă să te înţeleg. Nu ai deja bolta asta de civilizaţie la îndemână? Imperiul, Cetatea, Legea... Eu pe ele voiam să le apăr când am venit aici... recunosc, ca să te ucid. Eu nu aş fi lăsat Imperiul să dispară. Tu îţi permiţi să-l înţelegi pe Lăcustă, dar eu nu mă încurc în toate scrupulele astea...

– Ştiu. Ştiu că voi fi crezut de toţi un laş. Tu, din perspectiva ta ai dreptate. Numai că acest Imperiu e inutil să-l salvezi, acum când e corupt de trădare, fiindcă *cei dinlăuntrul lui* nu mai cred în legi. Când toţi aspiră spre haos, pe care îl confundă cu libertatea... Aş fi putut desigur să-l salvez. Încă se

mai poate... Ca să-mi satisfac orgoliul. Să nu crezi că nu m-a tentat să-mi leg numele de o bătălie celebră, care să-i reducă pe nomazi la tăcere măcar un secol-două... Aş putea să-mi permit puţină glorie, din punct de vedere al forţei *mele.* Dar... conflictul de acum e *al lor.* E destinul lor înainte de a fi al meu. Chiar dacă nu mă năşteam eu, cu steaua mea nefastă, ceasul lor rîu era scadent. Şi puteam să te asociez pe tine cu aceste bătălii. Să îl împărţim în două – istoria se repetă mereu. Încă mă gândeam la varianta asta când te-am închis. Încă mai încercam să mă opun unei legi – o, nu una dintre cele pe care oamenii şi le oferă între ei – ci una care urcă dincolo de parodiile istoriei, şi pentru care destinele umane, fie că e vorba de anonimi sau de eroi, sunt total lipsite de importanţă. Se mai întreabă cineva despre forma boabelor de grâu când muşcă dintr-o pâine? Legi care „exclud orice configuraţie de ansamblu stabilă" – (cită el un manual de astronomie destul de răspândit. Nu avea nici un rost să piardă toată noaptea ce-i mai rămăsese ca să-i explice fratelui său njişte chestiuni filosofice pe care el avea să le afle chiar de la sursă). Am reuşit să înţeleg aspiraţia furibundă a supuşilor mei spre anarhie. Şi am înţeles – nu am decis pur şi simplu, ci am înţeles – că trebuie să-i las să-şi urmeze vocaţia, abandonând cadrele civilizaţiei în care au crescut, dar în care nu mai cred. Să treacă prin criza de care au nevoie. Să simtă gustul barbariei râvnite – contactul cu „bunul sălbatic" şi libertatea primitivă de care am mai vorbit. Pentru că ei, în confuzia lor colectivă au un fel de intuiţie, dincolo de orice bun simţ. O... intuiţie cosmică, dacă nu ţi se pare exagerat...

– Bine, suspină de-odată Prinţulo, pornind spre uşă. Am vorbit prea mult. Când prea multe vorbe se adună la un loc ajung să nu mai spună nimic. Dar cu timpul, poate că o să ajungi singur să accepţi că tot ce am făcut nu a fost din orgoliu sau din meschinărie, dar nu am fost nici o sărmană victimă patetică, recomandată pentru romanţe. Poate o să decizi că merit să mă laşi să mă odihnesc în tihnă, în loc să mă sileşti să tot reiau de la capăt faptele la cheremul tuturor rapsozilor populari.

– Nu de romanţe e vorba, Prinţe, spuse Poetul, grăbind pasul ca să se ţină după Prinţ. Acum că mi-ai dat o lecţie, te grăbeşti să te descotoroseşti de mine. E vorba de un poem... Dacă tot ce o să mi se permită sunt nişte romanţe bune pentru rapsozii de la hanuri, nu văd de ce nu aş muri odată cu tine? Ai

acceptat atâtea, numai ca să dai înapoi la ultimul sacrificiu? Eşti prototipul ideal pentru poem.

– Cine vorbea de şantajişti? Întrebă Prinţul, încercând să braveze, dar deja înfrânt, fiindcă ştia că nu are dreptul la nici o îndurare.

Din glasul Prinţului, mai mult decât din cuvintele sale, din multele sale cuvinte la care avea tot timpul să se gândească, Fiul Lupoaicei înţelese însă mai mult despre flăcăul care alerga prin noapte înaintea lui, conducându-l spr porţile Cetăţii. Îi înţelegea măreţia. Îi părea nedrept să-l lase singur. Să-l lase să moară pentru... pentru ce?

– Are vreun rost să mori pentru ei?

Probabil că în glasul lui Făt-Frumos sunase o notă de patetism, căci Prinţul se întorsese spre el. Luna scotea maximum de efect din portretul lui frumos, deja ireal, deşi încă acolo, concret, enigmatic – o coloană zveltă, plăsmuită din efemera carne omenească şi din cva mult mai persistent.

– Pentru toţi cârnăţarii ăştia şi războaiele lor de ţesut? Ca să se poată lăuda peste un veac – mă rog, nepoţii lor – cu săbii de familie şi medalii, câştigate de cine ştie ce strămoş hangiu, care a căsăpit un nomad pe când îi jefuia cămara?

– Parodia e o armă minunată – surâse Prinţul cu blândeţe – dar nu e acum momentul pentru ea. În vacarmul tragediei nu e loc pentru subtilităţi.

Pe urmă deveni sensibil la patetismul celuilalt. Reuşise să reziste dragostei. Reuşise să o îndepărteze pe Elena de primejdia unor amintiri patetice despre... despre un Prinţ. Fiul Lupoaicei trebuia şi el ferit de sentimentalism.

– E singurul meu rost. După cum vezi – glumi cu aroganţă studiată – nu mi-am lăsat numele nici unei piese de mobilier. Nu începe să romanţezi de pe acunm, tu care eşti un poet... Care trebuie să înţelegi generalitatea în care se topeşte orice istorioară a unei cetăţi cotropite de nomazi, a frumoaselor ce trădează pentru iubire, şi chiar a unui erou rătăcitor înzestrat cu un unicorn. De altfel, uite-ţi Unicornul. Aş vrea să te rog să nu întârzii prea mult pe lângă Elena acum. Înţeleg că eşti nerăbdător, dar poate că tu eşti ultima şansă pentru cei de aici. Foarte bine, tu o să te răzbuni răstignindu-mă în poemul tău. Dar să nu uiţi că eu am făcut din tine o săgeată şi te-am pus

într-un arc cu bătaie lungă... Îţi las moştenire tot ce e mai bun în noi.

Poetul voia să mai spună ceva. Voia să mai tragă de timp, rămânând în preajma Prinţului. Dar Prinţul se răsuci pe călcâie şi porni spre Palat. Realizase ultima lui misiune importantă. Predase făclia, unuia care să o ridice mai sus. Trecu pe lângă Poet, Prinţul cel devenit deja o himeră...

„Stai, opreşte-te. E stupid. E grotesc. Nu poţi muri aşa... E... Nu vreau să te las să mori... Există şi alte finaluri. Mai subtile". – Era cât pe ce să-l apuce de pulpana hainei. Dar între el şi propria-i sinceritate patetică stătea acum Poemul. Între el şi tinereţea-i stângace, neînvăţată să renunţe, vulnerabilă la prietenie şi iubire, stătea conştiinţa că forma cu adevărat perfectă e tragedia. Aşa că îl urmări pe Prinţ cum se îndepărtează – un final de epopee formulat într-o fază amplă, ca un arc de boltă, ca desenul unei melodii austere... Arhitectura Poemului i se contura inevitabilă în minte. Poemul despre Prinţ.

Prinţul care trebuia să se dea deoparte lăsând să treacă imperii şi comete, migratori şi creatori de mobilier ce exprimă noul în forma unui fotoliu, eroine şi feţi-frumoşi...

Tulburat, Făt-Frumos se îndepărta de Cetatea alături de care nu-i era îngăduit să moară. Se gândea generos dar încă prea tânăr, că măcar în Poem ar putea să-l graţieze pe monarh. Sau măcar să i-o dăruiască pe Elena. Măcar o frntură de fericire. Încă mai era atras de vechile forme ale poeziei de dragoste compuse până atunci cu graţia vârstei... Dar ştia că va renunţa la acest fel de accesorii pe parcurs. Şi poate tocmai pentru că ştia îşi permitea să imagineze scene pastorale bântuite de fantoma austeră a Prinţului, simţind pe loc cum ele se destramă de la sine.

Dar, ca să fim sinceri, până şi Prinţul trăia în chiar acel timp, un moment de slăbiciune. Îl mai despărţeau câteva ceasuri de prăbuşirea iminentă a Cetăţii. Nu-i era teamă de moarte. Mai curând era nerăbdător să o întâlnească. Premiul final al fiecăruia, mai bun sau mai rău, acordat chiar şi celor care nu ştiu decât să piardă.

Trecea printre clădiri care mâine nu vor mai fi. Din loc în loc, mici tabere de refugiaşi dormeau în jurul unor focuri improvizate, printre baloturilr lor cu lucruri salvate de nomazi... trecea ca o umbră, şi nimeni nu părea să-i observe. În jurul

bisericilor se încolăceau procesiuni, oamenii se rugau, invocau protecţie, milă, pace... Acum? Dar privindu-i pe cei adormiţi printre boccele, şi îndepărtatele procesiuni suind şi coborând pe cele şapte coline, se simţea nedrept. Nu e drept să te pui sub protecţia unor legi universale? Toţi oamenii aceia nu erau nici mai răi nici mai buni decât alţii... „Iar o luăm de la capăt?" sau măcar dacă ar fi avut o inimă mai puţin înclinată spre milă. Şi mai era gândul că nici măcar după moarte nu era achitat. Peste sute de ani, peste mii de ani, poate vor veni aventurieri culturali care să-ţi descopere resturile sărmane, aproape pulbere, dar nu încă pulbere, nu încă ajunse la anonimatul absolut al ţărânii... Le vor curăţii de pământ, le vor numerota, le vor expune într-un muzeu. Vor scorni despre tine tot felul de texte, în stil sec şi precis al formulării ştiinţifice, fără măcar să încerce a transcede eroarea prin poezie. Şi când se vor plictisi de această achiziţie vei ajunge la cine ştie ce expoziţie antropologică, şi oamenii de atunci, despre care nici măcar nu poţi să-ţi imaginezi ce preocupări şi temeri şi nostalgii le umplu sufletul, te vor privi cu înfiorătoarea lor curiozitate indiferentă, exclamând – „Mamă, ce i-au mai crăpat şi ăstuia ţeasta! Ce mai lovitură!" („Şi, în adevăr, peste numai câteva ore ţeasta avea să-i fie crăpată de o lovitură de baltag). Îşi aminti cu un apăsător sentiment de remuşcare, cum o ameninţase cu acelaşi infern aseptic al unei săli de muzeu pe sirenă... Sirena... Ce mult trecuse de atunci... De la Sirenă gândul îi lunecă la Elena. Urca scările spre foişor, amintindu-şi o noapte în care Elena brodase aici. Perlele se risipiseră pe jos şi mâinile lor, căutând micile nestemate vii, se atinseseră în treacăt, bâjbâind. Căci fusese o bâjbâială de o clipă a frumuseţii fascinată de putere, şi a puterii lui tulburi spre puritatea şi armonia frumuseţii. Temă romantică. Punct. Altă faţetă a ironiei universale. Numai că ea fusese aici vie, concretă şi de neuitat a lui, cât stătuseră de vorbă prieteneşte – doi tineri de aceeaşi vârstă şi din aceleaşi timpuri, care ar fi putut pierde împreună zile întregi plimbându-se, iubindu-se, risipindu-se inofensiv în petreceri sau doar tolăniţi în faţa focului, într-o intimitate vecină cu plictisul şi cu lenea, dar încărcată de bucuria de a fi tânăr şi lipsit de griji. Şi măcar clipele de farmec ale întâlnirii lor trecătoare vor fi o taină la care nici unul dintre arheologii viitori, care îl vor sili să figureze în expoziţiile lor, nu va avea cum să ajungă...

În drumul său prin câmpie, Făt-Frumos tocmai decidea că sub nici o formă, şi prin nici un artificiu literar, nu va păstra versiunea unei idile între Elena şi Prinţ.

Gândurile Prinţului se îndepărtară de tandrele himere, regăsind terenul arid al motivaţiilor şi neînduplecatelor legi la care era silit să se supună...

De undeva, de dincolo de marile păduri ce îşi foşneau melancolia, Şoimul reveni la Cetate. Se aşeză pe umărul Prinţului, şi aripile lui răspândeau un parfum de depărtare şi de libertate... Amândoi tăcuţi, solidari în crâmpeiul de timp pe care-l mai aveau pentru a fi împreună, aşteptau dimineaţa.

XVII

În noaptea de după dispariţia lui Făt-Frumos, Elena îşi înţelesese subit destinul. Destinul întrerupt brutal – da, brutal şi samavolnic – atunci când Prinţul, coşciugul acela ambulant, care atingea toate cele de câte se apropia cu suflul morţii, o răpise din îinuturile ei de basm.

Era limpede că îl iubise întotdeauna cu inima ei simplă pe Fiul Lupoaicei, iar visele din nopţile ce urmaseră întâlnirii din foişor fuseseră false, fuseseră o capcană întinsă tinereţii ei neştiutoare. Aşa cum o capcană fuseseră şi plăcerile în care o antrenase Oraşul, plăcerile frivole legate de parade de modă, de promenadele pe podul transparent, de balurile în care lunecai pe parchet, în ritmul unor melodii care te înlănţuiau cu vraja lor, ca un filtru al uitării. Dar ea iubise întotdeauna pajiştile înflorite sub rouă, dimineţile pure, ce scăldau peisajul de coline lente, întins dincolo de fereastra sa încadrată de ruguri de trandafiri căţărători. Şi cântecul privighetorilor, şi baladele cântăreţilor rătăcitori, şi hoinăreala prin pădure. Şi tot ce-şi dorise cu adevărat, fusese, şi era, şi avea să fie până la sfârşit, nu să stea ca o mumie fardată şi împodobită cu giuvaeruri, pe un jilţ regal, alături de o fantomă – oricât de fascinantă ar fi fost acea fantomă – ci să aibă copii mulţi, o curte veselă, cu jupânese guralive, preocupate de creşterea copiilor, ca şi ea, şi ca soţ, pe minunatul ei vânător. Oricât de exersat ar fi fost el în trucuri cum era travestitul în diverse animale fabuloase, era o fiinţă pe care te puteai bizui, pe care o puteai înţelege. Un lup, chiar un

lup miraculos, era altceva decât o armură. Şi, cu mintea şi inima ei simplă, se speriase de nesăbuinţa orbirii ei temporare, de plăcerea găsită în duelurile cu Marea Regină, în jocul cu inima Prinţului.

Şi pe urmă, avertismentul Prinţului îi smulsese vălul de pe ochi şi îi dezgheţase inima.

„În câteva zile, mâine poate, nomazii vor fi în cetate”.

Zile şi nopţi, caravane cu copii, cu bătrâni, (cei câţi acceptaseră să fie dizlocaţi) cu bolnavi, cu femei, cu cărţile Bibliotecii Regale, şi cu tot felul de alte lucruri, părăsiseră cetatea. Era o activitate febrilă şi tăcută, în ciuda patetismului ei. Era limpede că se aştepta ceva rău, ceva ce Prinţul, dacă ar fi vrut, poate că ar fi fost încă în măsură să împiedice.

Şi Făt-Frumos venise, şi iată, dispăruse, fusese întemniţat, poate chiar ucis, el, iubitul ei cel adevărat, iubitul adolescenţei ei năvalnice şi pure.

Trebuia să-l ajute. Trebuia să-l scoată din închisoare. Trebuia să plece în căutarea lui, să facă ceva.

Făt-Frumos trebuia salvat. Cu orice preţ.

Şi poate că şi Cetatea ar mai fi avut o salvare.

Chiar dacă era o cetate trădătoare, cum spuneau cu dispreţ câteva dintre cele mai curajoase fete din suita Reginei. O cetate care îi chemase pe barbari, şi acum în ceasul al douăzecişicincilea se căia. Dar poate că, dacă alături de barbari, s-ar fi găsit cineva care să-i înduplece... Să-i impresioneze... Elena şi-l amintea pe Lăcustă, de când venise cu famelicii lui aghiotanţi să o peţească. Atunci păruse vulnerabil la farmecul ei. Poate că dacă ar ajunge la el... Asta însemna trădare faţă de Prinţ şi de Cetate. Dar Prinţul o răpise ca un tâlhar, în virtutea unor mobiluri politice, iar în Cetate fusese *prizonieră.*

Iar acum se trezise ca dintr-o vrajă. Ca dintr-o orbire. Ca dintr-un vis, în care falduri de rochii, perechi piruetând pe ringurile de dans şi chipuri din mulţime, aşezaseră o cortină între ea şi lumea ei de păduri şi ape curgătoare, de ceruri opulent înstelate şi livezi în floare.

Atunci când misteriosul paj apăruse să o evadeze, Elena avea deja un plan. Singură nu îl putea salva pe Fiul Lupoaicei, dar cu ajutorul lui Lăcustă...

Poate că mulţi o vor fi acuzat, în anii de după invazie pe Elena pentru locul ambiguu din structura epopeii Imperiului distrus.

Dar nu e simplu să fii cea mai frumoasă femeie din lume. Şi nici să fii atât de patetic de tânăr, în faţa istoriei.

XVIII

– N-am mai mâncat încă, un praz aşa dulce, spuse Tândală. Un praz... (prazul trosni cu un sunet fraged între dinţii lui laţi şi acoperiţi pe jumătatte cu piatră cafenie). O dulceaţă de praz, completă.

Stătea tolănit într-o rână pe laviţa învelită în piei de capră. Rodea tulpini de praz, pe care le alegea cu atenţie dintr-o legătură pusă la-ndemână, cercetându-le îndelung, cu un aer meditativ. Pe o măsuţă joasă, într-un blid frumos ornamentat, aşteptau câteva bucăţi de brânză. O muscă le dădea târcoale, cu tenacitatea tipică acestei specii. Tândală o alungă leneş, exact în momentul când după ce-şi freca picioruşele, aşezându.se comod, îşi înfigea trompa în materia albă şi delicioasă.

– Trebuie să pice-un oaspete, spuse Păcală. (El se îndeletnicea cu o ulcică de vin). O să vezi că se-ntâmplă ceva, acu', imediat. Mi se bate ochiul. Dreptu'.

– Dacă lumea ar avea gustu' ca prazu' ăsta, Doamne, aş tot mânca la ea. Da'. Dac-ar avea gustu' ăsta.

– Vezi să nu. Păcală luă o fărâmă de brânză, aleseşi el un lujer de praz, cu aceeaşi atenţie uşor interogativă şi îl degustă, îl savură, pe urmă bău din nou o gură de vin. Îşi frecă ochiul care continuă să se zbată, şi, într-un răstimp, se sculă să arunce câteva găteje de foc.

– Noroc de tine. Cu ochiu' ăla al tău, vreau să zic. Că de, cucoşu' l-am mâncat sărăcuţul. Frumos cucoş era ăsta. Foarte frumos. Şi inteligent. N-aveai nevoie să-l tot întorci, să meargă cum trebuie, ca pe ceasurile astea – arătă cu degetul spre o reclamă de ceas, pătată de muşte, care împodobea peretele. În imagine, o tânără complet despuiată se răsfăţa în apa unei cascade, purtând pe mână o bijuterie de ceas dintre cele mai scumpe. Un ceas antiacvatic. Pe revers, pe partea lipită de peretele de chirpici, acum invizibilă (dar ei o cunoşteau foarte

bine, deşi o întorseseră bătând în lemn) era o altă imagine cu un tânăr în haine de seară, turtit într-o maşină sport (reclama nu se referea, desigur, la automobil), prăbuşit într-o râpă, printre cioturi de brazi. Sus, la limita imaginii, şerpuia panglica unei şosele şi se agitau siluete mici. Jos, în prin plan, strălucea neatins, pe mâna defunctului, un ceas pe care aproape puteai încă să-l auzi ticăind ca o inimă. O inimă antişoc, nu ca nenorocitele, vulnerabilele inimi omeneşti. Sub fracul din fotografie nu erai deloc ispitit să-ţi mai imaginezi vreun ticăit.

– Antitimp. Asta ar trebui, spuse cu un fel de scârbă leneşă Păcală, urmărind privirea tovarăşului său, care părăsise ceasul şi se plimba nostalgic pe fundul de culoarea piersicilor coapte al junei din cascadă. Un ceas antitimp.

Reveni la cocoş.

– A fost o ciorbă grozavă, rosti cu multă căldură şi simpatie în glas. Asta e. Să te văd cum faci o ciorbă din ceasuri, continuă cu dispreţ, şi-şi controlă un dinte. Îl apăsă cu limba, apoi cu vârful unghiei. Numai cî sărăcuţu', e imposibil să mai cânte acu' pe vreo prispă. Să mai anunţe vreun oaspete. Bun de ceas, bun de lacheu, bun de ciorbă, filozofă printre ronţăiturile însoţite de mici plescăituri, cu care făcea să dispară tulpinile de praz. Mâine, la iarmaroc, vindem ceasu' şi luîm un cucoş. Numaidecât.

Tândală medită un timp asupra acestei teme, şi, într-un sfârşit, se puse de acord.

– Vindem, spuse. Cumpărăm – ochii i se umplură de veselie. Da' cucoşu nu-ţi spune cât timp să ţii o budincă la cuptor. Un sufleu... o... (expresia îi deveni lacomă şi visătoare).

– O budincă, îl imită Păcală. Un souflé, o... Vreau să văd cuptoru' ăla în care să faci o budincă – analiză din priviri vatra ţărănească, prelungind un model neolitic, pe care se răsfăţau câteva oale splendid decorate în alb şi roşu. Şi gospodina care să le facă – trase cu ochiul spre Juna cu ceas antiacvatic şi Tândală roşi prins cu mâţa-n sac. Şi marafeturile din care să faci un sufleu. Uiţi pe ce lume te afli!

Oalele derivate dintr-un tip cucutenian erau foarte frumoase, aveau poate valoare muzeală şi poate ar fi putut susţine ilustraţia unui studiu despre supravieţuirea culturii primitive în consevatoarea artă populară. Ele se armonizau perfect cu vatra pe care o împodobeau, cu fizionomiile

locatarilor şi cu toată acea odaie văruită în alb, cu busuioc şi chimen şi pojarniţă puse în grindă; cu parfumul prazului şi al vinului – erau deci nişte obiecte de recuzită perfecte. Dar erau cu desăvârşire goale. Pe o policioară, între ferestre, mai erau câteva ulcele mai neînsemnate, lipsite de stil dar pline cu lapte prins. Oricum, însă, nu puteai pune laptele prins la socoteală.

– Pe care vrei să-l vinzi?

Era, într-adevăr, destul de greu să te decizi. Dacă decupau ceasul cel mic şi drăgălaş, al Junei-Dame-Goale-Puşcă, trebuiau să-i amputeze frumuseţe de braţ. Or, puteai fi sigur că va rezista la proba asta ca Venus cea din insula Milo? Ce poate înfrumuseţa o zeiţă sau o operă de artă (ori în cazul statuii cele două calităţi se cumulau) nu are neapărat acelaşi efect asupra unei *cover-girl* dintr-o reclamă pentru ceasuri. Figura ei senzuală şi inocentă devenise neliniştită. Dar dacă ai fi decupat ceasul mortului, ei bine, era chiar şi mai rău, fiindcă ar fi trebuit să-i taie o porţiune din apetisantul fund roz-auriu, de culoarea piersicilor japoneze aflate la punctul culminant al pârguirii.

– De ce să le decuprzi? Înălţă din umeri Păcală. Vinzi en-gros, vreunuia dintre orientalii ăştia putrezi de bani, care nu se mai satură de haremuri şi sunt un pic necrofili (se gândea, evident la frumosul june mort care putea fi astfel fructificat şi el).

– Pfui! Codoş de morţi, asta, pentru Dumnezeu, n-am fost încă şi n-am de gând s-ajung. Cât oi trăi! În ruptul capului!

– Nu ştii niciodată ce-ţi rezervă viitorul, filozofă Păcală. Pun pariu că o damă cu ceas (suna impunător, cam ca Turnul cu ceas, evocând piaţa unui orăşel nrmţesc, cu funcţionarii ei punctuali, halbele cu bere şi crenvurştii ei), care nu se sfieşte să stea cum a făcut-o mă-sa în faţa unui reflector, numai ca să facă reclamă la un amărât de ceas, se vinde mai ceva decât o nubiană de cin’şpe ani. Şi apoi e o experienţă inedită şi pentru ea. Luxul oriental e altceva decât luxul ăsta urban, eficient (mixer, maşină de spălat şi ceas pentru budinci) din lumea ei. Habar n-ai...

– Uiţi când am încercat să vindem cărţile de poker cu...

– Păi aia a fost o glumă. Un simplu experiment sociologic cu turiştii. Acuma însă, o să avem de-a face cu nişte negustori orientali adevăraţi, libidinoşi, plini de vicii şi putrezi de bani. O să vezi cu ce cucoş ne-ntoarcem.

Un fâşâit mătăsos îi întrerupse. Un fâşâit urmat de un ciocănit în uşă, tot aşa, ca o mângâiere.

Păcală se ridică foarte grăbit şi-şi netezi mustăţile. Ochii-i verzi sclipeau de o veselie volubilă şi molipsitoare.

Uşa lunecă într-o parte ca o cortină, şi în dreptunghiul izbitor de lumină se contură o imagine de femeie, despre care, chiar şi aşa cum stătea, în contre-jour, intuiai imediat că e cu totul deosebit de frumoasă. Toată odaia se umplu de lumina tandră uşor prăfuită ca a florilor de salcie, despre care nu puteai decide dacă o învăluie pe frumoasa vizitatoare sau e chiar emanată de ea. Preafrumoasa Elena intră cu un mers graţios şi impulsiv, un mers de copil al naturii şcolit însă bine la o curte imperială, şi îl salută după protocol, dar cu un fel de grăbită, neliniştită şi fermecătoare neglijenţă, după care intrăimediat în subiect.

– Ajutaţi-mă, prea nobili şi prea buni stăpânitori ai acestor meleaguri rosti pe un ton patetic. Vă implor, aveţi grijă de-o fugară (aici se uită peste umăr de parcă s-ar fi aşteptat ca, dintr-o clipă într-alta, să-i vadă apărând pe urmăritori).

– Intră Prinţesă (apelativ la care ea tresări), intră Înălţimea Ta, o pofti Păcală, care părea de-a dreptul vrăjit, şi-i oferi scăunelul lui cu trei picioare. Tândală se ridică şi el repede de pe laviţă şi se înclină adânc. Politeţea lor şi atmosfera familiară, care-i aducea aminte de copilărie, muşcatele din ferestre, parfumul busuiocului uscat, şi, mai cu seamă figurile celor două personaje, care păreau nu puternice, aşa cum erau Regina, Prinţul sau Lăcustă sau stăpânul Unicornului, ci trainici, pereni, implantaţi într-un timp ce nu are nimic de a face cu istoria, cu vremelnicia imperiilor şi războaielor şi iubirilor năvalnice, o liniştiră pe fugară.

– Mănâncă ceva Prinţesă, se grăbi Tândală să pozeze în gazdă. Trebuie să fii flămândă. Sau poate vrei o cană cu vin.

Elena se aşează. Apucă o tulpină de praz, dar nu cu intenţia s-o mănânce, ci din zăpăceală, năpădită iar de gânduri, de nelinişte pentru Fiul Lupoaicei şi apăsată de sentimentul neplăcut al trădării ei, de acel sentiment de vină, care o făcea să nu mai pară o copilă frumoasă şi-i dădeau ceva din aerul primejdios şi închis al intrigantelor de la Curte.

– Ajutaţi-mă, viteji cavaleri, reîncepu pe acelaşi ton patetic, fluturând tulpina de praz.

– Nu suntem cavaleri, o întrerupse Păcală, cu tonul lui zeflemisit şi liniştitor, care făcea ca nimic să nu mai pară chiar atât de urgent. Nici stăpâni ai acestor locuri, căci noi nu stăpânim nimic (şi nu suntem legaţi de nimic). Nu stăpânim decât vieţile noastre şi asta nu-i desigur, de neglijat. Câţi n-ar vrea să stăpânească atât, în locul unor îngrămădiri de pietre sau decât pământurile pe care se bat şi pe care, în cele din urmă le fertilizează... ăăă, să nu insistăm asupra acestui subiect. Elena nu era atentă la ce spunea el, căci modul în care vorbea o făcea să-şi amintească de Fiul Lupoaicei, de toate parantezele hazlii şi pedagogice din conversaţiile lui, pe când o plimba prin pădurile din ţinuturile de lângă Lac. Aşadar suntem doar doi hoinari, cu totul şi cu totul la dispoziţia Înălţimii tale. Dar cum se face că o femeie atât de frumoasă şi de rang înalt, o prinţesă în faţa căreia să se încline toţi, şi care ar trebui să strălucească la cele mai alese Curţi – aici şovăi – dar nu erai chiar la Curte în suita Reginei?

Elena aprobă cu nelinişte, vru să răspundă, dar se mulţumi să răsucească prazul între degetele-i sidefii. Oh, da, fusese, desigur. Primită la Curte, răsfăţată, ameninţată (niciodată făţiş), captivă, iubită, şi aşa mai departe. Acum însă ce era ea? O fugară, desigur. Dar era ceva mult mai rău decât asta. Era poate o trădătoare.

– Cum se face – o întrerupse din remuşcări glasul vioi al gazdei – asta nu pot eu să-nţeleg, ca o făptură atât de fermecătoare, să fie prigonită încât să ajungă să se ascundă în bordeiul unor sărmani ca noi? Că doar frumuseţii nu i se poate întâmpla nimic rău. Nimic cu adevărat rău, decât că toţi o râvnesc...

– Nu de mine e vorba, spuse cu simplitate Elena, care renunţase să-şi mai caute justificări. Nu cer ajutor pentru mine. Muşcă din prazul, pe care în timpul discursului despre frumuseţe al gazdei îl dusese absentă la gură şi începuse să-l ronţăie cu vădită plăcere. Te şi întrebai de altfel, ce nu făcea cu plăcere această fiinţă care părea, aşa proaspătă şi strălucitoare, creată de natură într-un moment de jubilaţie, un moment în care lăsase la o parte orice ranchiună la adresa oamenilor, orice meschinărie.

Ea era încă uşor uimită, fiindcă omul cu chip de ţăran viclean şi atoateştiutor, din faţa ei, îi amintise cu vorbele lui,

ceea ce îi repetase de atâtea ori vesela şi poate nesăbuit de fericita ei mamă: că unei femei frumoase nu i se poate întâmpla nimic cu adevărat rău. Nimic atât de rău încât că merite să fie luat în seamă. Cuvinte care o întăriseră în clipele cele mai dificile. Şi uite, acum le auzea din nou. Tocmai când rătăcea prin pustietăţi în rochia ei de curteancă şi în pantofiorii de atlaz.

– Ci pentru... hm... desigur, pentru Fiul Lupoaicei.

– Da, strigă Elena, pentru el! (Dar oare nu era ţi el o întruchipare a frumuseţii? Lui de ce i se putea întâmpla atunci să fie captiv. Cum era posibil ca el, care era atât de viteaz şi atât de frumos şi de bun, să se piardă în faţa Prinţului?).

Dar uite că era posibil. (Elena ştia prea puţină literatură – şi ce nevoie ar fi avut, cu toată frumuseţea ei? – ca să înţeleagă, să-şi amintească alcătuirea unui basm, structura lui în fond simplă. Şi să-şi dea seama că e tocmai pe punctul primejdios când şi ea şi toţi ceilalţi lunecă din această structură limpede, transparentă şi fericită, în tulburea şi aparent haotica materie mişcătoare a istoriei). Da, fiul Lupoaicei, căruia unii îi spuneau Făt-Frumos, fusese făcut prizonier, iar ea, a cărei unică armă era frumuseţea, trebuia să alerge prin mărăcinişuri, sfâşiindu-şi rochia şi pelerina şi picioarele, şi să caute ajutor la doi necunoscuţi, dintr-o cocioabă arhaică decorată cu poze de scandal. Însă, de fapt, de cum îi văzuse o cuprinsese o mare linişte. Nu mai simţea de loc nevoia să fugă. Teroarea care o alungase peste câmpuri şi o făcuse să străbată pădurea amestecându-şi urmele cu ale fiarelor sălbatice o părăsise brusc, până într-atât încât se simţi înclinată să stea cu ei la taclale despre evenimentele dramatice prin care trecuse în ultima vreme. Şi acceptă să plece cu ei la târg, să participe la cumpărarea cocoşului, despre care i se vorbi pe larg, până ce adormi, ca să viseze cum îl va elibera pe alesul inimii ei.

XIX

Lăcustă privea fascinat dunga sidefie pe care umbra o arunca între sânii Elenei. Nu văzuse niciodată o femeie îmbrăcată cu tot dichisul, într-o rochie elegantă de curteancă. Doar câteva, prea îngrozite, şi repede descojite de acest simbolic ambalaj de lux, în oraşele mici de coastă, pe care le prădase în frageda lui tinereţe. Şi acelea fuseseră nişte

burgheze oarecare. Iar cea care stătea în faţa lui, dreaptă, sigură de ea, în hainele acestea care păreau că îmbracă, dar nu făceau decât să sugereze tot ce poate fi mai tentant, era preafrumoasa Elena, visul tuturor bărbaţilor din generaţia lui. Neasemuita. Neiertător de Frumoasa, pe care cu mulţi, mulţi ani în urmă (dar erau chiar atât de mulţi?) pornise să o peţească, el cu haita lui de războinici de stepă, sperând să obţină o zestre substanţială (ţinutul acela de vis) şi să vadă acea minune despre care se cânta pe toate drumurile, până şi în aşezarea lor de nomazi.

Elena stătea deci acolo, în faţa cortului său şi toţi soldaţii se zgâiau la ea, ca nişte lupi hămesiţi la o halcă de carne. Pe lângă ea, toate muierile lor slabe, negicioase şi date dracului, păreau să nu aibă sex. Nu unul feminin, vreau să spun. Căci ea era o frumuseţe în sensul vechi, dinainte de a se inventa gimnastica suedeză şi corsetele, nu avea obsesia femeilor de azi, să-şi sugă burta (ceea ce de multe ori le preocupă atât de tare încât nici nu pot urmări firul unei conversaţii, oricât de mondene şi de uşuratice, aşa încât apar invariabil ca nişte gâşte cu burta suptă). Era o femeie înaltă şi bine făcută, rotundă pe unde era cazul să fie rotundă, trandafirie, cu părul de culoarea mierii, fără o carie dentară, iar cenuşiul delicat al rochiei brodate şi violeturile mantiei şi sidefiul tandru al perlelor modeste care o împodobeau , i se potriveau minunat. O puneau în valoare. Oricum, în aceeaşi măsură în care ar fi făcut-o un drapaj antic sau o pereche de blue-jeans. Stătea acolo, cu umbreluţa de dantelă deschisă ca să o apere de soarele tare (ea, care nu purtase niciodată umbrelă, nici măcar pe ploaie, şi care bătuse în copilărie coclaurii de pe lângă conac absolut desculţă – dar Păcală şi Tândală îl cunoşteau bine pe Lăcustă, şi ştiau ce impresie va face umbrela asupra lui, aşa că o cumpăraseră la târg, din banii rămaşi după achiziţia cocoşului, care privea şi el scena aceea a trădării). Vorbind calm şi melodios, Elena, în mătăsurile ei demne de Reynolds şi sub umbreluţa ei superfluă în plan direct, dar foarte eficientă în plan politic, îi trăda lui Lăcustă pe locuitorii cetăţii, preda acestui invadator periculos, primitiv şi viclean, tainele slăbiciunii Cetîţii şi Imperiului, aşa cum le putuse auzi prea bine, pe când era în anturajul Reginei. Îi era desigur ruşine de ea. Dar, în acelaşi timp era şi mândră şi entuziastă în acest moment în care lua

parte activă la un joc istoric, oricât de sângeros şi de injust ar fi fost. Aşa că se făcea că nu observă nici ochii hămesiţi ai soldaţilor înfiorători, în hainele lor brun-cenuşii, care arătau exact ca nişte carapace de insectă, scorţoase, nici privirea fascinată – nu impertinentă, ci fascinată şi rapace – a interlocutorului său, care ar fi putut-o viola şi oferi ca recompensă în loc de soldă nesfârşitelor lui regimente de nomazi, şi-i dădea înainte cu povestea trădării, a rebeliunii înăbuşite de Prinţ, a scandalurilor cu zurbagiii din Cavaleria Regală, şi cu secretul Porţii de Vest, unde era un căpitan gata să le dea drumul înăuntru, din nişte motive extrem de obscure. Dar ale ei erau, slavă Domnului, limpezi.

Încet, încet, ochii lui Lăcustă îşi pierdură strălucirea politicoasă şi deveniră aspri ca totdeauna. Femeia aceea splendidă era, paradoxal, în acel moment, în primul rând un informator. De trădarea ce se urziseîn momentul când Prinţul fusese plecat la hotarul dinspre mare, ştia. Primise bani grei de la acei trădători ca să.i sprijine. Dar nu mai fusese cazul, căci Prinţul se întorsese ca un viscol şi-i măturase pe toţi. Însă nu avusese, desigur, nici o iscoadă în stare să se strecoare la sursa informaţiilor, să afle despre rebeliune, despre scandalurile cavalerilor şi mai cu seamă, despre istoria îndrăgostitului (sau ce-o fi fost, şi ce contează asta?) de la Poarta de Vest. Aşa încât o pofti pe Preafrumoasa Elena în cortul său, şi îi pofti şi pe cei doi vagabonzi care nu-i erau cu totul necunoscuţi (le mai văzuse el, oricum, mutrele undeva) şi odată cu ei intră şi cocoşul, care meritase cu adevărat banii daţi pe el, sacrificiul ceasurilor, şi chiar sacrificarea Junei-Dame-Goale-Puşcă, sacrificare ce nu fusese numaidecât în defavoarea ei). Aşa cum prevăzuse Păcală găsiseră de la început amatori pentru ea. Pentru mort, mulţi dădeau înapoi, şi ar fi vrut o livrare separată. Dar fuseseră, oricum, destui gata să accepte sau chiar interesaţi să cumpere en-gros. Cei doi scrutau piaţa, indecişi. Şi la urmă, cum se întâmplă totdeauna, muşcase peştele cel mare. Apăruse un negustor faimos în comerţul cu pietre preţioase, ca şi în traficul cu narcotice, arme, ofiţeri pentru taberele de instrucţie şi alte asemenea produse, mai căutate, în fond, decât scorţişoara, piperul şi celelalte mirodenii. Era gras şi lucios, dar croitorul lui era un maestru şi graţie costumelor impecabil tăiate, mormanul acela de cărnuri şi grăsimi, repartizate dizgraţios pe o carcasă

mare şi greoaie, îi dădeau alura unui campion de box la categorie grea. El o cumpărase pe frumoasa despuiată care făcea de atâta amar de vreme reclmă unor ceasuri de damă, o scosese din cascada ei, cu promptitudinea cu care Lancelot o scosese din cadă pe juna care fierbea acolo de ani de zile, aranjase un furgon închis pentru superbul mort de pe verso, şi le dăduse, pentru cele două ceasuri cu accesoriile lor umane, o sumă fabuloasă- Iar Preafrumoasei Elena îi oferise cu gentileţe perlele pe care le afişa acum, după ce îi propusese inutil un loc în haremul său.

După ce urmase hoinăreala prin străduţele pline de mici prăvălioare (aici hainele zdrenţuite ale eroinei fuseseră schimbate cu costumulo acela rafinat în gri, violet şi alburi-sidefii, şi tot acolo fusese cumpărată şi faimoasa umbreluţă). Mâncaseră plăcinte, băuseră sucuri răcoritoare şi se înfruptasetă din tot soiul de fructe exotice. Asistaseră la un spectacol de păpuşi. Şi atunci, pe când muşca absentă dintr-o inimă de turtă dulce, privind bildings-romanul unei mici păpuşici de lemn neascultătoare, undeva, departe, i se păruse că zăreşte coama strălucitoare a unui unicorn (era o iluzie, un joc de lumini într-o vitrină) şi o încleştase în inimă un dor care-i oprise în gât fărâma aceea de prăjitură. Şi poate că dorul acesta, amintirea fulgerătoare a iubirii ei din tinereţe, a verii aceleia de vis, când cavalerul ei cu Unicorn venea aproape în fiecare zi să o ia cu el în pădure, poate că durerea tinereţii ratate şi pierdute, irosite pentru totdeauna, să o justifice. Să fie apărarea pusă în balanţă cu trădarea pe care o plănuia, şi pe care avea s-o şi îndeplinească., sosind în tabăra nomazilor, doar cu doi vagababonzi, de condiţie extrem de îndoielnică şi ca provenienţă socială, şi ca epocă, şi ca intenţii, cu un cocoş (e drept, frumos şi vijelios ca toţi cocoşii, sau chiar să admitem, cu un cocoş de excepţie) şi înarmată cu o umbreluţă de dantelă pe care îi trebuiseră mai multe repetiţii, în dugheana de unde o luaseră, ca să înveţe să o manevreze.

XX

– Nu pot pleca pur şi simplu aşa

– Să te abţii de la faptă e greu când eşti tânăr, admise Unicornul.

– Ce mă tot luaţi, toţi, cu tinereţea? Nu sunt mai tânăr decât Prinţul, nici decât Lăcustă, nici decât oricare dintre cavalerii Prinţului. Dintre minunaţii lui cavaleri. Pe unii i-am întâlnit mai demult.

– Nu, bine-nţeles. Pentru tot ce au ei de făcut nu eşti prea tânăr. Ca să ucizi şi să mori nu eşti prea tânăr niciodată. Dar viaţa ta are alt scop. Asta-i. Nu ne alegem destinul.

Continuau să meargă alături, în lumina tulbure a zorilor. Dar Făt-Frumos se opri. Chipul lui, de obicei senin, devenise încordat şi aspru.

– Foarte bine. Nu am dreptul să mă las ucis împreună cu ei. Deşi, poţi fi sigur că nu m-aş fi lăsat omorât. Şi poate i-aş fi convins şi pe ei... dar să lăsăm asta. Însă trebuie să clocesc o nouă formulă guvernamentală, o altă versiune de societate, o altă „cetate ideală" ştiind prea bine că orice cetate, oricât de măreţ i-ar fi mobilul ideal, devine accesibilă corupţiei, degradării în timp, chiar şi pentru simplul motiv că e populată de oameni, iar oamenii sunt coruptibili şi degradabili în timp. Populată şi chiar construită şi proiectată de ei. Exprimând un ideal uman, aşadar implicând degradarea încă în germene.

– Nimeni nu-ţi cere *o cetate perfectă.* Ceea ce vei face tu perfect va fi altceva. Dar în ce priveşte Imperiul, nu ţi se cere ceva etern. Doar o soluţie efemeră, în drumul sinuos spre progres-

– Prinţul a luptat pentru Progres.

– Era în contratimp. I-a tot apărat pe oamenii lui efemeri de boli şi de nomazi, de barbarie şi de tentaţii şi de vicii. Dar de propriul lor tropism pentru moarte nu îi poate apăra.

– Tropism pentru moarte. Sună frumos.

– Să încerci să-i aperi pe toţi, înţelegându-i pe toţi, e un hybris.

– Vrei să spui că nu numai oamenii nu pot suporta ceva perfect. Dar nici măcar legile universale, nici zeii. Că şi ei trebuie să distrugă ceea ce e *prea bun, prea frumos?*

. . .

– Nu-i lipseşte insolenţa tânărului nostru, spuse Jupiter. Îl preferam pe Prinţ.

– Aşteaptă, spuse Cometa, sigur, toţi îl preferau pe Prinţ. Dar Trubadurul nostru nici n-a intrat încă bine în scenă. Altul ar fi considerat, desigur, că numai poezia lui de dragoste de până acum ajunge ca să umple un destin. Sunt poeţi care au rămas nemuritori pentru mai puţin de atât. O doctrină estetică în care miracolul întâlneşte sentimentul senin al naturii... Dar în ce-l priveşte pe el, e doar un început. Aşa că ai răbdare, măreţe... Ascultă. E un dialog destul de interesant.

. . .

– Perfecţiunea, ca şi eroarea, conduc spre moarte, spuse grav Unicornul.

– Nu e mai puţin adevîrat că Prinţul şi cavalerii lui l-ar putea alunga pe Lăcustă.

– Bine. Tu ai în fond dreptul să ştii. *Nu Lăcustă* este cel care îi va învinge pe Prinţ şi cavaleria lui. Ei vor muri înainte ca Lăcustă să ajungă în faţa Cetăţii. Lăcustă, care la rândul său va fi împiedecat de un incident imprevizibil să conducă bătălia cu Prinţul, fiindcă e nevoie de el pentru o oarecare perioadă.

– Am dreptul să *văd* asta, nu numai să o ştiu. Altfel, cum îmi puteţi pretinde să ţin minte, şi să mai realizez şi o operă de artă?

– Ştiam că vom ajunge aici. Linişteşte-te. O să fii de faţă. O să fii de faţă. Dar nu alături de ei, şi nu într-o formă în care să-ţi poţi pierde cumpătul şi să-ţi tragi sabia şi toate celelalte. Fiindcă e cu totul inutil să-ţi cer să juri...

– Măcar nu fii nedrept cu mine. Tu ştii că nu mi-am călcat niciodată jurămintele. Am reuşit atâta timp să stau departe de Elena, deşi mi-a fost greu. Deşi o iubesc cu adevărat, şi anii tinereţii sunt cei mai frumoşi, şi am putut fi fericiţi, trăind simplu, anonimi ca oricare alţii având copii şi cultivând o grădină şi trăind în pace. Dar am reuşit să rămân departe de ea. Şi voi reuşi în continuare fiindcă i-am promis Prinţului să caut adevărul. Inutilul adevăr care nu a servit, niciodată, de vreme ce toţi cei care au reuşit să-l descopere l-au ascuns sau uitat imediat. Trebuie să fie ceva teribil, ceva ce oamenii nu pot suporta. Pentru care nu au „nici un tropism”. Aşa că trebuie să-l distilăm cu picătura în opere de artă. „vino Frumoaso, să privim roza ce s-a deschis în astă dimineaţă...” Adică, „hai, muritoareo,

aminteşte-ţi că fericirea nu există decât ca o dureroasă nostalgie. Iubeşte, căci mâine vei fi putreziciune...” Şi tot aşa. Adevărul e că nici nu contăm. Doar ca o pastă, ca o materie necesară ca se facă sesizabilă o lege oarecare, poate nici măcar valabilă, doar o eboşă, a unui învăţăcel al Marilor Legi, care îşi face temele nu cu prea multă sârguinţă. Sau că, uneori, plictisită de inabordabila-i altitudine, Măreaţa Inteligenţă născoceşte, pentru o clipă, o minte care să *înţeleagă* opera sa în care să-şi oglindească splendoarea – şi pe urmă o risipeşte din nou în neant.

– Norocul acestor oglinzi este că se pot întoarce în neant, după ce contemplă ce de contemplat, nu crezi?

– Ei bine, nu că nu mi-ar fi fost frică niciodată. Pe tine ar fi ridicol să te mint. Ştii că uneori mi-a fost frică de-a binelea. Monştrii înspăimântă. Cât despre Adevăr, cred că nici un monstru nu se poate compara cu el. Dar o să-l caut, Adevărul ăsta, fiindcă am promis că am s-o fac.

– Adevărul, Frumosul şi Binele.

– Asta e doar una dintre versiuni...

Se opriseră locului, în dreptul unui izvor. Susurul apei era liniştitor. În liziera de tufişuri ciripeau păsările. Parfumul ierbii coapte creştea în văzduh, pe măsură ce soarele devenea mai puternic. O linişte plină de viaţă îi învăluia pe călători. Nici într-o poezie idilică natura nu ar fi fost mai calmă şi mai senină.

– Îl caut în tine pe trubadurul de acum câteva zile. A însemnat atât de mult întâlnirea ta cu Cetatea?

Natura era nesfârşit de senină. Cetatea, patetică, îşi trăia ultimele ceasuri, intrată în tempoul tragediei. Gata să-şi răscumpere păcatele şi comicul. Căreia dintre aceste două lumi îi aparţinea Făt-Frumos?

– Experienţa tragediei. Experienţa istoriei, care e cu totul indiferentă la natură. Încep să-mi dau seama că „viaţa e o problemă şi o tragedie” – cum spunea una dintre ursitoare care-l cita pe un olandez. Aceasta e poarta prin care se intră în saga – şi se descinde din basm. L-am cunoscut pe fratele meu.

– L-am cunoscut şi eu, murmură Unicornul, şi imaginile din cornul său minunat se topiră în ceaţă, într-un abur de tristeţe.

Tăcură. Ştiau amândoi că Prinţul fusese dintre semenii lui cel mai aproape de intangibilul adevăr, că el fusese desigur cel mai dotat să-l atingă şi să-l suporte. Însă între el şi adevăr se

aflase Puterea. Destinul său greşit, pe care nu şi-l putuse alege. El avea mintea capabilă, ca înainte de a se întoarce în nefiinţă, să poată oglindi Modelul – însă nu-i fusese îngăduit să-l contemple.

Se întoarseră deci, la pas, în ritmul lent al tristeţii, pentru a asista, excluşi, la tragedia Cavaleriei Regale.

Ca într-un vis, văzură porţile Cetăţii deschizându-se şi Cavaleria şarjând în câmpul ce urca lin, năpădit de şirurile strânse ale mercenarilor din nord şi ale călăreţilor nomazi. Şiruri de armuri aurite, împodobite cu pene şi şiruri de călăreţi în platoşe de piele şi plăci de aramă, şi cu scuturi rotunde. Şiruri ce înţesau câmpia, şi Cavaleria Regală intrând ca un ic în masa năvălitorilor, despicându-i ca o lovitură de sabie. Unicornul de-abia avu timp să-l transforme pe Făt-Frumos într-un copac „ce bătea cu crengile în înaltul cerului” şi să-l urmeze în lumea vegetală, sub forma unui arbore cu scoarţa argintie – şi bătălia se revărsă chiar sub coroanele lor, stropindu-le trunchiul cu sângele luptătorilor. Scene de eroism se desfăşurau în masa aceea confuză, deasupra căreia se agitau steguleţe cu desene heraldice – iar Şoimul, Marele Pelerin, lupta ca oricare altul dintre cavalerii Prinţului.

Nu ai fi putut spune că soarta Cetăţii e pierdută. Bătălia înclina mai curând de partea cavaleriei regale – deşi, desigur, Lăcustă încă nu apăruse, cu propria-i elită barbară (dacă aceşti doi termeni pot fi compatibili). Însă, odată grosul călărimii zdrobit, mai prezenta Lăcustă un pericol real? Puţine armate puteau realmente sta împotriva cavalerilor cetăţii, şi Prinţul însuşi, aşa cum spusese într-o clipă de orgoliu, i-ar fi putut stăvili, el Eroul, înaintând, de nestăvilit, pe calul de culoarea fumului, cu panaşul sângerând în vânt, şi sabia scânteind ca în vechile cântări eroice.

Dar atunci, chiar când balanţa părea să încline în favoarea Imperiului, o furtună roşie, o lumină de cataclism, învălui câmpia. O ploaie de foc, de sfărâmături cosmice, mătură cele două oşti, ce păreau o mână de piese risipite pe tablă de şah. Iar când cerul se limpezi, cavalerii zăceau în ţărână, sărmane fiinţe omeneşti, a căror splendoare nu putuse fi decât umană. De jur împrejur pieriseră şi oştile duşmane, dar drumul lui Lăcustă, cel ce nu fusese de faţă, era acum deschis.

Din depărtare se întorcea vâslind cu greu prin aerul înăbuşitor al dezastrului, Şoimul Pelerin. Aripile îi erau mânjite de un sânge mineral, şi din gheare îi atârnau fâşii de lumină roşie. Atunci, singura dată în existenţa lui emblematică de Pelerin Alb, şoimul a fost rpşu, atins de culoarea petimilor omeneşti, mânjit de sângele Cometei ucigaşe. Căci el, care ştiuse de la început ce se va întâmpla, el pentru care nu exista, ca pentru fiinţele omeneşti, un trecut şi un viitor, el mesagerul unor timpuri peste şi prin timp, îl iubise pe Prinţ.

. . .

Jupiter avu o nuanţă ciudată în glas, când o întrebă pe Cometă:

– Ai făcut într-adevăr asta?

– Uneori eşti solicitat să dai o mână de ajutor.

– Mercenarii sunt nişte vagabonzi, fără un loc al lor, fix, în lume. Care umblă de colo-colo, visând să-şi croiască un drum prin forţa altora.

Cometa făcu o volută, îşi desfăşură frumoasa coadă, care acum, că se apropiase oarecum de soare, era amplă şi strălucitoare. „Stele fixe” gândi cu ironie, dar nu lăsă ironia să transpară în răspunsul ei fiindcă nu avea rost să-l superi pe astrul de a cărui putere vrei să te slujeşti. Sultani şi Şeherazade, iată chintesenţa relaţiei dintre putere şi cultură. Glasul fluierului şi cobra. De ce nu şi astrul şi cometa?

– Luminate, ăsta e doar poemul lor. O versiune a lor despre un Imperiu. Un poem minunat, despre un Prinţ pe care l-a iubit toată lumea, chiar şi un astru grav şi depărtat. Cel mai puternic dintre planete. Un poem creat de un muritor, pe care o să-l îndrăgeşti la fel de mult. Povestea e doar la început. Cât despre mine... Ei ridică ochii spre cer, văd o lumină ca sângele lor, şi-şi proiectează asupra lumii propria nefericire. Au născocit, mai demult, chiar despre tine poveşti în care te travesteai şi coborai pe pământ (îţi dai seama ce cataclism s-ar fi produs?) ca să iubeşti vreo muritoare. Te-au reprezentat şi ca pe un bărbat în floarea vârstei, din fildeş şi aur, ţinând un fulger în mână...

Sultanul Şeherazadei nu a fost nici primul, nici ultimul care să se cufunde din nou în aburul unei poveşti întrerupte.

– Ei bine, şi pe urmă? (Plictiseala mimată de astru nu lăsa nici o îndoială că e nerăbdător să asculte în continuare).

. . .

– Scoală-te Făt-Frumos. Mai avem câte ceva de împlinit pe aici înainte de a pleca pentru multă vreme.

– Înainte de a pleca. Mai are vreun rost? Ca să mai văd ce?

– Multe. Şi parcă am convenit că trebuie cineva, până la urmă, să întrevadă „modelul”. Haide să pornim.

XXI

Asediul propriu-zis se declanşă odată cu zorii, după schema tradiţională a oricărui asediu.

Aerul era pur. Copacii şi crenelurile Cetăţii se decupau incisiv în lumină şi de sus, de pe metereze, puteai distinge până la o mare depărtare, şi tremurul neobosital frunzelor în coroanele celor câţiva copacipresăraţi în spaţiul ce îi despărţea pe invadatori de Cetate.

Căci Lăcustă nu mai venea asupra lor ca un simplu călăreţ de stepă. Generali cumpăraţi cu banii trădătorilor şi furnizaţi de puternicii adversari din Miazănoapte ai Imperiului, îl învăţaseră tehnica unui război complex, tehnica de a asedia cetăţi şi de a le cuceri, şi-i instruiseră armata ca să poată lupta în tot felul de situaţii.

Rândurile strânse şi inepuizabile de făpturi brun-cenuşii ce apăreau de după dunga orizontului, nu cu o viteză foarte mare, dar implacabile, se distingeau şi ele perfect. Era însă inutil să încerci să le observi chipurile, care, chiar şi aşa, detaliate de lumina feerică a toamnri, apăreau identice, lipsite de individualitate.

Ordinea şirurilor contrasta într-un mod meschin – şi tocmai de aceea eficace – cu debandada leşurilor abandonate pe fâşia de câmpie din jurul zidurilor. Acolo, la poalele cetăţii, zăceau risipite, strălucind printre mormanele de morţi brun-cenuşii, rămăşiţele încă impunătoare ale celei ce fusese faimoasa Cavalerie Regală. Încă splendidă – cu toate că steagurile brodate cu aur erau doborâte, zdrenţuite, călcate în picioare –

etalând armurile pe care soarele scăpăra, aşa cum erau împodobite cu rouă, şi chiar şi cu caii tragici, contorsionaţi de agonie... Vântul, plutind dinspre câmpie, aducând miros de hoit – mirosul celor ce căzuseră apărând Oraşul. Aşa cum putrezeau acolo, în câmp, cu chipurile lor tinere şi sfidătoare lipite de ţărână, năclăiţi de sânge şi cu carnea deja pătrunsă de furnici, umflându-se sub carcasa armurii, nebunaticii cavaleri care terorizaseră cu dezmăţul lor Cetatea şi ţinuturile din jur, flăcăii frumoşi şi neînfrânaţi, care se îmbătau crâncen la ospeţele lor dezmăţate, care răsturnau tarabele negustorilor prin bazare, şi care stropeau cu noroi procesiunile, la sărbători, trecând în galoppe străzi, care se desfătaseră cu fiecare noapte şi cu fiecare zi de parcă ar fi fost ultima din lume, îşi cuceriseră acum adevărata şi nestrămutata lor măreţie. Muriseră apărând Imperiul, opunându-se barbariei, opunându-se până la capăt nu numai unei arbitrare sentinţe a istoriei, ci încă şi a unor legi cosmice chiar dacă nu arbitrare, dar măcar nedrepte, în abstracta lor detaşare faţă de măruntele destine omeneşti. Plătiseră pentru tot cu năvalnica lor tinereţe şi intraseră însângeraţi, sfârtecaţi şi strălucitori, în plin galop, în istorie şi legendă. Femeile care-i blestemaseră urmărindu-i cu ochii speriaţi şi ispitiţi, când treceau prin mahalale, i-ar fi putut jeli acum în voie.

Dar timpul care se abătuse acum asupra Oraşului nu era un timp pentru lacrimi. Cât despre femeile Cetăţii, nici destinul lor nu era acel al unor femei care jelesc. Regina privea fără teamă şi fără speranţă şirurile de năvălitori cărora Cetatea nu le mai putea acum opune nimic. Rezistenţa ajunsese în momentele patetice, când soarta nu le mai îngăduia decât eroismul morţii şi ruşinea înfrângerii. Regina se gândea la căderea Troiei, la prăbuşirea Romei şi a Bizanţului. Nu desconsiderase niciodată partiturile tragice. Erau construite pentru spirite ca al ei. Ca întreaga ei familie, trăise sub semnul tragicului şi sublimului.

Fiul ei zăcea şi el acolo, jos, între alte leşuri splendide de eroi. Murise ca un erou. Fusese întunecat şi imprevizibil, dar ea ştia că fusese şi generos. Plin de îndoieli şi melancolic, dar capabil să-şi înfrângă dorinţele. Aşa cum îl crescuse ea, cum îl dorise şi cum, de fapt, îi fusese menit încă din clipa când se născuse. Fusese totdeauna viteaz, aşa cum poate fi doar un fiu de rege. Doar fiul ei.

Nu încercase să-i cumpere cadavrul de la Duşmanul rămas stăpân pe câmpul de luptă. Să plece încărcată de daruri ca bătrânul tată al lui Hector, plângând la picioarele învingătorului, să răscumpere acel morman de oase şi de carne măcelărită, cu câteva „trepiede de aur, lighene şi ibrice de bronz”, săbii şi cai de rasă. La ce bun? Avusese de nenumărate ori ocazia, înainte, să-l privegheze, când stătea întins, nemişcat şi alb ca propria lui statuie funerară, între cearceafurile rigide, încadrat de lumânări reale şi cele multiplicate de oglinzi, când se întorsese rănit din bătăliilecare-l făcuseră faimos. Căci în scurta lui viaţă, încheiată în eşec şi distrugere, comprimase mai multe lupte şi mai multe eforturi glorioase şi mai multă politică subtilă şi energică decât toţi înaintaşii lui, cărora le fusese dat să construiască ceva în aparenţă solis şi nu, ca lui, să apere ceva iremediabil condamnat la distrugere. Fără să plângă, privind prin ochean stelele, calculând pentru pura ei plăcere, ca un exerciţiu ce te distanţa de realitate, traiectoriile lor, sau citind cărţi de alchimie sau memoriile lui Caesar, sau basmele labirintice din *O mie şi una de nopţi*, străjuise nopţi de-a rândul chipul acela alb, tăiat cu îndrăzneală şi fineţe din fragila materie a cărnii omeneşti şi pe care pâlpâirile făcliilor ţeseau şi destrămau umbre. Cunoştea fiecare cută de pe chipul lui, fiecare nou rid apărut în câte-o dimineaţă, după trudnicele nopţi de dezbateri secrete, sau numai de lecturi, sau numai de coşmaruri... Cunoştea fiecare dintre spiralele întunecate ale părului pe care nu-l mângâiase niciodată, nici măcar când fusese copil, dar în schimb îl privise aşa cum priveşti câmpiile şi copacii, fremătând sub ploaie, nu cu intenţia precisă de a le memora imaginea, dar cu certitudinea că ele ţi se întipăresc oricum în suflet pentru totdeauna, şi că, atunci când vei simţi nevoia să le revezi, fără măcar să trebuiască să închizi ochii pentru asta, le poţi recupera şi avea lângă tine.

Aşa că acum, privind în zare, nu la şirurile de oşteni ca nişte insecte venind inexorabil să devoreze un cadavru, ci la coroanele dantelate în lumina pură a acelor câţiva copaci din câmpie, chipul lui îi era mai aproape decât dacă l-ar fi vegheat, în timp ce el ar fi stat întins pe un catafalc pompos, alb şi străin şi inaccesibil, majestuos ca toţi morţii din neamul lor.

Era deci momentul să înceapă ultimele episoade ale rezistenţei, despre care toţi ştiau că e inutilă, dar la care nici

unul n-ar fi renunţat, căci era singurul lor mod de a supravieţui. Căci asta înseamnă să trăieşti până în clipa când moartea înceta să mai fie, pentru ei, cei de pe metereze, simpla încetare a unor procese biologice, şi devenea expresia unei voinţe frenetice şi de neînfrânt. Iar tragicelor victime cărora nu le va fi dat să moară, supravieţuitorilor catastrofei, moartea eroică a acelor anonimi de pe metereze, ca şi a tinerilor din Cavaleria Regală le atribuise moştenirea acelei voinţe, cu nimic mai puţin frenetică şi invincibilă, chiar dacă pasivă şi disimulată.

Regina zâmbi şi, cu o apăsare delicată pe umăr, îl smulse din visare pe gornistul de lângă ea – un paj slăbuţ şi foarte tânăr (mult prea tânăr pentru evenimentele ce urmau) şi care contempla şi el peisajul, singur cu gândurile lui. Sunetul trompetei izbucni argintiu peste ziduri, se înfipse în dimineaţa albastră şi destrămă aşteptarea, ceaţa ţesută din buimăceală, nelinişte, disperare, speranţă absurdă, violenţă mocnită, furie şi groază. Melodia înaltă şi pură se converti în mişcare. Scena bătăliei se animă de sute de gesturi care ar fi meritat cu siguranţă, toate un prim-plan, dar care în multitudinea lor icontrolabilă, erau chiar magma fierbinte şi vâscoasă a epopeii.

Asediatorii ajunseseră destul de aproape ca să poată deveni victimele celor de pe creneluri, care începură să-i bombardeze cu tot ce aveau la-ndemână – mici bombe artizanale, pietre, apă clocotită şi tot ce locuitorii Cetăţii mai putuseră converti în lucruri ucigaşe, toate obiectele destinate unei vieţi tihnite şi casnice, care acum îşi dezvăluiau duplicitatea, devenind artileria eficientă a apărătorilor. Felinare, scaune pentru paralitici, tingiri şi şifoniere, lăzi de zestre şi măsuţe de toaletă, instrumente muzicale şi cutii pentru pălării, sobiţe de tuci şi umeraşe, se prăbuşeau, într-un spectacol baroc, deasupra infanteriei lui Lăcustă. Cântând cântece deşănţate, nebunii oraşului goleau în capul atacanţilor recolta strânsă din haznalele oraşului, completată cu hoituri de câini, de şobolani şi de pisici. Anonimi şi meschini în eficienta lor multiplicitate, năvălitorii care se târau străbătând la pas fâşia de câmpie şi apăreau mereu, ca într-un coşmar, de după ddunga colinelor, încercuind cetatea, mureau sufocaţi sub paporniţe şi borcane de murături, sau înecaţi de dejecţii şi orbiţi de volanele rochiilor de seară, mureau fără eroism – căci una e să fii descăpăţânat de o sabie cu nume celebru, ca Joyeuse, sau Excalibor, şi alta

înjunghiat cu un cuţit de măcelărie sau pocnit în cap cu o putinică de varză. Dar toate acestea- răcnetele batjocoritoare, gesturile deşănţate, mizeria scoasă la iveală şi investită cu gloria militară, nu serveau, în ultimă instanţă, la nimic, aşa cum nu servea la nimic nici sunetul suav şi îndrăzneţ al trompetei. Una dintre porţi cedă, cum se întâmplă mai totdeauna (era tocmai acea poartă despre care Elena îi vorbise lui Lăcustă).

Invadatorii pătrunseră în Cetate.

Peste tot, printre creneluri, atârnau cadavre de femei, iar părul lor despletit flutura în vânt, ca şi drapeleleîncă înfipte pe turnurile de apărare. Iar vântul scotea maximum de efecte din toată această splendidă recuzită cinetică.

Se poate spune că Regina se bătuse ca un bărbat, nu ca unul oarecare. Se bătuse ca toţi cei din casta ei de războinici. A ucide nu era pentru ea nici o povară şi nici o plăcere, ci reflexul unei excelente meserii, al cunoaşterii istoriei. Şi tot în virtutea acestor calităţi fireşti pentru cei ce se nasc în umbra devoratoare şi splendidă a coroanei, pentru cei conştienţi de unicitatea şi valoarea lor personală, de asemeni, atunci când căderea Cetăţii deveni iminentă şi când prezenţa sau absenţa ei nu mai putea influienţa cu nimicevenimentele, Regina se refugie de pe metereze, însoţită de tânărul paj, prea tânăr pentru un război, dar poate nu şi pentru exil (nu şi pentru povara de a fi martorul acelor zile) şi dispăru din Cetate. Dispăru, fireşte, cu tezaurul, cu colecţia de manuscrise rare şi cu câteva moaşte de mai mici dimensiuni, dar de o valoare muzeală inestimabilă. Era o femeie practică şi înţeleaptă, cunoştea foarte bine cursul pieţii obiectelor de artă şi frecventase adesea, în călătoriile ei prin lume, în tinereţe şi mai apoi ca Regină, pe cei mai bogaţi şi mai discreţi bijutieri. Dar ceea ce lua cu ea mai de preţ, era cu siguranţă propria ei experienţă din acele decenii de declin, experienţa de supravieţuitoare a unui cataclism istoric. Caesar scrisese, când sorţii înclinau spre el, *De bello gallico.* De atunci gusturile literare evoluaseră înspre dorinţa de epică şi spre fascinaţia tragicului. Poate şi spre un apetit pentru violenţă. Ea, Regina, putea răspunde acestor gusturi. Istoriile cele mai pertinente şi mai interesante pot fi scrise adesea de înfrânţi. Nimeni nu ştia exact cum s-a salvat. Unii susţin că travestită în hainele brun-cenuşii ale armatei duşmane (nu era cine ştie ce pentru ea să ucidă un oştean şi să-l dezbrace); alţii – că printr-

un tunel subteran, care, însă, nu a fost găsit niciodată, nici când, mai târziu, Lăcustă a pornit ampla lui acţiune de investigare a subsolurilor Oraşului (în speranţa secretă de a găsi fabuloasele tezaure de care vorbea toată lumea), nici când s-a refăcut canalizarea, după ce străinul , venit sub pretextul de a vâna Şoimul, eliberase Molima cea mare, închisă în temniţă de Prinţ, nici măcar după insistentele şi documentatele cercetări ale arheologului ce căuta imaginea unei himere, vrăjit de versurile Poemului despre Prinţ... Există tot felul de versiuni. Dar, în fond, să nu uităm că era o Vrăjitoare, care înţelegea convenţionalitatea spaţiului şi timpului.

Odată cu şirurile lungi de invadatori se apropia de Cetate şi Preafrumoasa Elena. Călătorind alături de cei doi vagabonzi, în urma grosului oştirii, printre harabalele cu mâncare – căci Lăcustă nu acceptase s-o lase să-şi rişte viaţa, şi mai ales, să-i dea bătaie de cap, amestecând-se cu comandanţii lui de oaste. Elena se gândea cu inima strânsă la cavalerul cu Unicorn – oh, imediat ce-l văzuse apărând la marginea luminişului, uitase tot timpul acela cenuşiu ca o melasă, cât o lăsase să-l aştepte şi chiar dăduse de-o parte şi iubirea ei nouă şi atât de stranie, pentru Prinţ, ca să-l accepte şi să fie gata de orice nebunie pentru el, primul care-i cucerise iubirea. Se gândea acum, înfiorată de îngrijorare, că l-ar putea găsi în piaţa unde se consumau spectacolele sordide ale execuţiilor diferiţilor nenorociţi. Înfipt într-o ţeapă, ciugulit de corbii care pluteau ca un insolent nor de furtună peste oraş. Dar îşi alungă din minte, cu un efort, imaginea aceea lugubră, ajutată de glumele şi observaţiile ironice ale protectorilor ei, care înţelegeau foarte bine la ce se gândeşte, şi se străduiau să-i abată atenţia. De undeva, dintr-unul din buzunarele fără fund ale hainei lui informe, de şiac. Păcală reuşise să extragă o acadea, cam topită. Elena, protejată de umbreluţa ei sidefie, îşi sugea acadeaua, contemplând uluită asediul, marşul tenace al atacanţilor ale căror şiruri se spărgeau de centura Cetăţii şi se revărsau în dezordine înapoi, în timp ce peste toată hărmălaia, plutea încă, aeriană, fraza aceea la trompetă, cu care cei din Oraş îi sfidaseră pe nomazi. Iar cocoşul, înfipt ca o figură heraldică, pe marginea şeii, răspundea încă, în răstimpul melodiei, cu glasul lui războinic şi plin de energie. El dăduse primul, în tabăra invadatorilor, semnalul că vin zorii. Şi plin de

importanţa misiunii de a anunţa o dimineaţă crucială în istoria unui Imperiu şi unor nomazi ce aveau să-şi schimbe, măcar temporar, condiţia lor mişcătoare cu una statică, cântase într-un mod cu totul deosebit şi, efectiv, la trâmbiţatul lui apocaliptic, ceaţa se destrămasecu un fâşâit perceptibil aproape, de cortină sfâşiată, şi lumina purpurie a zorilor mânjise colinele. Căci poţi fi inamic, poţi veni cu dorinţa distrugerii şi jafului, poţi să nu respecţi nici o regulă a războiului, să loveşti pe la spate, să ucizi sugari şi invalizi şi paralitici – ca să nu mai vorbim de femei – şi să angajezi armistiţii înşelătoare pe care să le încalci imediat, dar toate au o limită. El, ca un cocoş dintr-o specie crescută pentru lupte, şi care îşi susţinuse meciurile şi îşi câştigase medaliile pe ringurile din aproape toate ţinuturile unde se practica acest gen de sport, războinic deci prin stirpe şi educaţie, el deci, nu putea accepta ideea unui atac fără formalităţile de rigoare. Lăcustă şi generalii lui nu aveau decât să-i spânzure pe soli, să-i batjocorească imprimându-le pe trup, cu fierul roşu, figurile de pe blazoanele lor de nobili (ceea ce nu le anula, oricum, capacitatea de a semnifica nobleţea, şi nici nu putea să o răpească celor stigmatizaţi), putea rupe scrisorile cu propuneri de pace – în ipoteza că ele ar fi sosit – şi toţi ştiau că majoritatea generalilor sunt realmente analfabeţi. El, însă, nu era un supus al lui Lăcustă. Era un cavaler, unul dintre cei din urmă cavaler, şi trecând, ţeapăn şi milităros, înfipt în şea, printre rămăşiţele Cavaleriei Regale, dăduse onorul cu un trâmbiţat funerar. El era sensibil, desigur, la jocul tandru al vântului în panaşele ce colorau iarba ruginie, la strălucirea soarelui pe câte o cnemidă, pe câte o sabie cu nume ilustru, acum tocită sau ruptă, pe armurile impresionante încă, deşi zdrobite de copite şi de securi şi de lănci. „O, grandoare, o, nepăsare tinerească în faţa Morţii! Nicicând cavaleri mai falnici nu au primit mai cu cinste cununa gloriei” – rosti cântecul lui intraductibil pentru gloata meschină a atacatorilor, de partea cărora îl aruncaseră sorţii istoriei. Şi continuă tot cântecul cu un text pretenţios şi cu întorsături de frază vetuste (dar cât de subtile şi de bine compuse) în timp ce trecea pe lângă cavalerii ucişi, legănat de ritmul lent al invaziei. Şi Elena tresări, surprinsă de o durere ascuţită şi de remuşcare, în momentul în care recunoscu printre cadavre armura neagră a Prinţului şi calul lui fumuriu, străpuns de lănci. În pumnul negru de oţel, rămăsese

garda celebrei spade, acum văduvită de lamă. Deasupra capului îi flutura încă panaşulo roşu, ca roşul prevestitor de glorie şi de ispăşire al unei stele călătoare. Iată că destinul lui se împlinise... Dar destinul ei? Roşul generos al iubirii ce-i fusese promise? Da. Iată că unul dintre vârfurile patrulaterului care-i închidea pe ei, cei însemnaţi de Cometă, se sfărâmase. Rămăseseră prinşi în jocul înşelător şi crâncen doar trei. Dacă nu cumva regina, sau Prinţul însuşi, îi uciseseră iubitul. Dar nu. Nu era posibil. Nu în felul acesta. Nu *acum*. Nu lăsând astfel trădarea ei să atârne, nejustificată, ca un steag lipsit de suportul vântului, povara de neşters a unui rău ce nu servise nimănui. Ei, Cometa îi promisese iubire, îi promisese să lase urmaşi cu care să triumfe peste timp, îi promisese bucurii şi împliniri...

Privi înapoi, la panaşul sângeriu, fluturând încă în bătaia vântului, deasupra mormanului de fierărie emailată şi neagră, moartă, deasupra acelui destin încheiat. Mişcarea penelor avea ceva din insolenţa luminoasă, din violenţa trenei stelei călătoare. Iată, pe unul îl ademenise la moarte, ea însăşi, dorindu-l şi invocându-l în vise, pe altul îl trădase, ajutând moartea să-l ia în stăpânire. Să fi rămas doar ea şi Lăcustă? Asta să fie, până la urmă, promisiunea Cometei? Lăcustă era hărăzit să-i ofere bucuriile acelea de care vorbea mama ei şi să-i ofere coroana de regină? O lacrimă se rostogoli pe obrazul pârguit de soare, şi inima Elenei se făcu grea ca apa unui lac îngheţat. Zvârli cu un gest ostentativ acadeaua care avusese forma unei inimi şi acum nu mai avea decât forma unui bănuţ mititel înfipt într-un băţ. Cocoşul tăcu. Larma asediului creştea şi ecourile unor răcnete de izbândă anunţară că o poartă cedase – ea ştia bine care poartă.

– Să vezi acuma ce-o să urmeze. În materie de grotesc, nimic nu se poate compara cu un război – Păcală îi dădu Elenei un ghiont amical ca s-o facă atentă, şi-i oferi un mic ochean pentru operă, luat din acelaşi magazin ca şi umbrela.

– Crezi că asta îmi arde acuma să văd? Protestă Elena, indignată, răsucindu-se în şa – dar cadavrul Prinţului fusese acoperit de infanteriştii care se târau ca un roi de insecte peste toată câmpia.

– Sigur că nu-ţi arde să vezi aşa ceva. Numa’ că-i păcat să nu vezi, dacă tot eşti aicea. Ziceam că nu trebuie să dai cu piciorul la nici o experienţă. Crezi că dacă te uiţi cu o lunetă în

inima unei galaxii, sau cu un microscop la ce se întâmplă într-o celulă, vezi ceva mai interesant?

– Oh, lasă-mă-n pace. Nu înţeleg ce vrei să spui. Vorbeşti aşa, ca Prinţul... Niciodată nu înţelegeam prea bine ce-mi spunea.

– Prinţul, Prinţul, mormăi Păcală. Nici n-a apucat bine să-nchidă ochii, şi nimeni nu se mai poate gândi decât la el. Lasă-l acuma pe Prinţ, că lui îi e cum nu se poate mai bine acolo unde-i după ce a scăpat de budinca de Imperiu. Ia ocheanul şi lasă-l pe el în pace. Te aşteaptă alte lucruri, mai importante decât să boceşti un prinţ mort.

Inima Elenei se aprinse de speranţă la aceste cuvinte. Sigur că o aşteptau alte lucruri mai importante.

Inima ei, pulsând, zbătându-se între speranţă şi teamă şi regret şi iar speranţă, îi ritma goana imaginilor, frânturile de amintiri suprapunându-se peste conturile lucrurilor şi fiinţelor, atât de departe, în concretul lor, în acuitatea cu care se desenau în aerul pur. Şi nici nu era necesar să mai vadă armura neagră, sau fluturarea – acum ascunsă de trupele de infanterie – a panaşului, sau Şoimul impasibil veghindu-şi prietenul, ca să-şi amintească prima atingere, şovăielnică şi nervoasă şi nerăbdătoare a degetelor Prinţului – ai fi spus o mângâiere sfioasă, dacă ochii nu i-ar fi fost atât de întunecaţi şi răsuflarea atât de fierbinte, uscată ca un vânt de deşert. Dar degetele atingându-i umărul fuseseră delicate. Coborâseră pe pielea ei pârguită de soare ca pe o claviatură de pian şi, ciudat, atingerea era foarte umană. Cu toate zvonurile despre execuţii, cu toate rebeliunile înăbuşite fără cruţare, cu toate deciziile pe care nimeni nici n-ar fi îndrăznit să spere că l-ar fi putut îndupleca să le schimbe vreodată. Te-ai fi aşteptat să fie o atingere ucigaşă, aspră, ca o ghiară de zgripţor, ca o cange de diavol din cei zugrăviţi în tinda bisericilor din ţara ei de livezi. Dar stând aşa, alături, şi privind printre colonetele foişorului, înserarea care se lăsa sfâşietor de calmă şi tăcută, grea de nelinişti aţipite, ştergând contururile lucrurilor şi lăsând, pe măsură ce aerul se îngroşa, să se contureze mai precis stelele, ea înţelesese că sunt doi tineri, de exact aceeaşi vârstă, la fel de însetaţi de iubire, de nesiguri pe ei, de lunecători chiar pentru ei înşişi. Doi tineri, în faţa înnoptării, a timpului şi a propriei lor tinereţi.

Însă drumul lor era cu totul altul, Prinţul îşi retrăsese degetele de pe pielea ei tăcută în întuneric şi tinereţile lor paralele mai rămăseseră un timp alături, izolate, intraductibile şi de nepătruns.

Indiferent ce simţise atunci şi apoi mai târziu, în unele clipe de nesăbuinţă, dragostea ei era demult dăruită. Datorită unui cavaler care vâna singur prin locuri neumblate, cânta din lăută, improviza poeme, povestea pur şi simplu şi puteai să stai ore-ntregi să-l asculţi, uitând că pe lume există ceasuri care măsoară clipele şi orele care se scurg. Un cavaler care-i cânta serenade şi care se căţăra, ajutat de-un vişin bătrân şi de o viţă de vie, până la fereastra ei, în unele nopţi de neuitat, din tinereţea ei fabuloasă. Un cavaler care se purta ca un vagabond şi ca un rege şi, cel mai simplu, ca un tânăr fără griji.

Prinţul îşi retrăsese degetele şi ceea ce ar fi putut fi o mângâiere devenise doar un inutil avertisment. Undeva, unde pajiştea pentru exerciţii de scrimă se termina, conturat de lună ca o fantomă de argint, apăruse un cavaler călare pe un unicorn. Prinţul se retrăsese tăcut, o umbră mai întunecată decât întunericul, şi cavalerul dispăruse şi el în desişul pădurii, şi ea se trezise singură, în spaţiul pustiu, bătut de vânturi, luminat de lună şi de trei lumânări şovăielnice, aduse probabil de un paj pe care ea nu-l observase.

Şi pe urmă, cavalerul ei cu unicorn venise de-adevărat în Cetate şi începuse totul.

O, Doamne!

Primele valuri de năvălitori se frânseră, izbindu-se de ziduri. De sus zburau proiectile de toate formele şi nebunii cetăţii strigau de pe metereze cuvinte grandioase de sfidare, alternate cu strofe din imnul Imperiului, fluturând un stindard – care aparţinuse de fapt unei asociaţii de vânători. Între două creneluri atârna hoitul unei femei enorme, al cărui păr se despletise – un păr foarte lung de un blond intens. Cineva împinse cadavrul şi sub greutatea acestei moarte uriaşe, o scară fu măturată şi atacanţii spânzuraţi de ea se prăbuşiră peste cei de jos, urlând.

Păcală îi luă Elenei frâul din mână şi o conduse undeva mai la o parte. Mirosul de sânge proaspăt şi de carne arsă devenea insuportabil.

Undeva, sus, pe metereze, Elena o zări pe Regină, mânuind lancea ca un bărbat. Şi chiar atunci turnul cel mare se prăbuşi, şi totul nu mai fu decât o trombă de praf şi de flăcări... Elena închise ochii, aşteptând, ca într-un vis să se trezească... Aşadar, dacă priveai în sus, de pe metereze, chiar prin aerul încă atât de cristalin, dinaintea declanşării măcelului, când ei se apropiau doar de Cetate, implacabil, nefăcând altceva decât să meargă, dar ajunseseră destul de aproape pentru a li se distinge trăsăturile, dacă îi priveai deci, de sus, soldaţii brun-cenuşii veniţi de aiurea, din stepele de dincolo de hotare, apăreau identici. Aceleaşi mişcări, nu suple, ci infatigabile, aceeaşi culoare arămie a pielii, arse de vânturile câmpiei lor aride, aceleaţi priviri în care nu era loc pentru teama de moarte, sau oroare, sau milă, sau măcar aroganţă, pentru nici un fel de nebunie, doar pentru ardoarea de a găsi ceva de prădat, ceva de însuşit, o răbdătoare dar înspăimântător neabătuta râvnă spre bunul altuia. Nu că, deşi toţi erau fălcoşi, ciolănoşi, cu pielea întinsă pe oasele mari, eficiente, rezistente la orice povară, ei nu s-ar fi deosebit, poate, prin câte-o arcuire mai îndrăzneaţă a buzei, sau printr-o tăietură mai galeşă a ochiului, sau printr-o formă mai aparte de nas. Numai că nu aveai răgaz – nu timp, ci răgaz – dincolo de aviditatea aceea ca pecetea unei rase, să le observi. Şi totuşi erau şi ei oameni, aş lipsiţi de nuanţări ale sufletului, fii ai sărăciei, violenţi şi neînfricaţi – fiindcă de ce s-ar fi putut teme că ar avea de pierdut decât sărăcia, despre care ştiau din experienţa a nenumărate generaţii că nu te poţi pierde de ea, că ea nu te va pierde orice ai încerca să faci să o pierzi tu. Erau şi ei nişte oameni. Adică fiecare era un om, şi dincolo de rapacitatea şi violenţa şi curajul lor, purtau amintiri, dorinţe, taine, care oricât de mărunte şi de sordide, le aparţineau...

Dacă ar fi să ne oprim, de pildă, la lunganul cu pometii înalţi, care târăşte o scară de asalt, al şaptelea din rândul ce merge spre turnl, am descoperi că mintea lui de migrator hrănit din jafuri intermitente şi lamentabile nu proiectează saci cu grâu sau cu bani de aur, sau sfeşnice de argint, sau putini cu brânză, nici măcar un butoi de vin. Ci o femeie. „Ca orice soldăţoi”, aţi spune. „Arătaţi-mi mie un soldăţoi care să nu viseze femeile, delicate şi atât de aţâţător lipsite de apărare şi îngrozite ale unui ţinut prădat”. Dar lunganul fălcos, care, al şaptelea în şirul ce

se-ndrepta spre turn, căra o scară de asediu, visa altfel acea femeie. Una. Nu trupurile abandonate, indecente şi patetice printre ruine. El visa şi să-şi însuşească o nevastă, poate aşa cum le visaseră romanii pe sabine. Nu că numeroasa lor hoardă ar fi fost lipsită de femei. Erau chiar prea multe dacă stăteai să te gândeşti că trebuiau hrănite, îmbrăcate şi toate celelalte. Femei care călăreau bărbăteşte, aruncau suliţa ca orice oştean, se pricepeau la vnătoare, suduiau caii costelivi înhămaţi la căruţe, cu glasuri aspre şi guturale. Femei slabe şi muncite, ciolănoase, cu aceleaşi priviri rapace în care obiectele râvnite se conturau aproape ca nişte pictograme. Femei cenuşii, care făceau copii cu lehamite şi tenacitate, şi-şi duceau trei sferturi din an viaţa fără bărbaţi, făcând faţă singure nevoilor, necazurilor şi sărăciei şi, uneori, splendorii unui apus de soare sau a unei corole de floare sub rouă...

Iar el, fiu al unei astfel de femei costelive şi eroice, care câteodată, cu faţa brobonită de sudoare, în timp ce pisa boabele de grâu, sau se încovoia sub povara burdufurilor cu apă, aduse de departe, se oprea privind soarele cum apune, el, crescut numai printre astfel de femei, logodit chiar, cu o tânără subţire ca o lance şi care, aşa aspră, nărăvaşă şi dură şi cu ochii rapaci în obrazul smolit, poate să fi fost chiar frumoasă, el dorea altceva. Dorea – şi era sigur că o va dobândi în cetatea asta spre care îi mâna Lăcustă – o nevastă voinică cu carne multă şi păstoasă, cu sâni frumoşi, mari şi trandafirii, şi cu părul blond, şi care să ştie nu să strunească un cal, ci să meargă în pantofi de atlaz, cu tocuri înalte şi nu să fie în stare să care apă cu umerii de la distanţă, ci să gătească sosuri şi prăjituri pufoase, din câte-o cocă diafană, parfumată, îmbrăcată în creme aurii sau trandafirii sau de ciocolată. O femeie pe care s-o găsească seara – seară de seară – îmbietoare, mare şi caldă, legănând copii, surâzătoare şi dornică de dragoste. Şi căreia să-i desfacă din cozile complicate părul de aur. Părul, pe care să-l vadă, în timp încărunţind, dar cel puţin la început să fie de aur. Şi poate că pentru unii ca el pornise Lăcustă neverosimila lui aventură.

Era plin până la refuz de acest vis când sprijinise scara de parapet şi începuse să urce, mânat de irezistibila invaziece-i împingea pe toţi înainte, contopindu-i într-o forţă unitară, anonimă şi oarbă ca forţa unui cataclism, dar şi de propria lui dorinţă, când peste el se prăbuşi trupul uriaşei moarte cu părul

de aur. Soarta i-o dăruia, acolo, pe loc, în acea ultimă secundă ce-i rămăsese de trăit. I-o dăruia ca o avalanşă de carne parfumată, de păr auriu despletit, de trandafiriu carnal şi de mătăsuri şi de elan venind spre el într-o îmbrăţişare inevitabilă şi pentru totdeauna, măturându-l de la înălţimea ziduluişi zdrobindu-se împreună (cu totul: seri când el s-ar fi întors acasă, copii de legănat, prăjituri cu cremă de ciocolată şi pantofi de atlaz) printre alte resturi de scări, pietre, gunoaie şi cadavre ce umpleau şanţul.

Coşmarul tenace al invaziei continua însă, căci acesta era doar un episod oarecare...

Turnul se prăbuşi la câteva momente numai, după ce Elena o zărise sus, pe metereze, pe Regină. Prin spărtură, şirurile de atacanţi năvăliră în Cetatea deja invadată de cei ce pătrunseseră prin vulnerabila poartă de Vest.

Năvălitorii veneau şi veneau, se înghesuiau, un pic buimaci, aţâţaţi de nerăbdare, înspăimântaţi nu de moartea care-i putea înhăţa în orice clipă, ci de posibilitatea de-a nu mai găsi ceva de prădat. La intrare, ca la capătul unei sticle prea strâmte, se formase un dop, un dop agitat, din care explodau, în răstimpuri, spre interior, valuri de oşteni hrăpăreţi, ţopăind cu dezinvoltură şi grabă peste tovarăşii de care se debarasaseră, ca de orice concurenţă primejdioasă. Se băteau între ei şi pe străzi, făcându-şi mult mai mult rău decât le-ar fi putut pricinui apărătorii cetăţii – acei câţiva băieţandri şi moşnegi şi acele femei (precupeţele late-n şolduri, înarmate cu doage de butoi, instrumente de grădinărit şi satâre de măcelărie, sau cucoane cu rochii de atlaz sfâşiate, mânuind săbiile de paradă ale soţilor şi ale fiilor, căzuţi pe câmp, în bătălia din ziua precedentă, sau la graniţă, în primele ciocniri cu nomazii).

Undeva în piaţă, un nomad fu străpuns cu un cârlig pentru cărbuni, pe când se înfrupta dintr-un fruct oriental, despre care nici nu şi-ar fi putut imagina că există – şi moartea avu pentru el acest gust răcoros, delicat şi aromat de naramză. Altul muri în timp ce încerca să-i smulgă unei fete plăpânde colierul de aur de la gât, iar o bătrână, descărcă ăn el o săgeată dintr-un arc străvechi, prin gârliciul pivniţei. Ea, bătrâna, era soţia uitată de lume a unui erou legendar al cetăţii, mort şi el şi uitat de mai bine de o jumătate de veac, dar care avea , ca Ulysse, un arc redutabil, un arc pe care nimeni nu l-ar fi putut întinde. Dar

credincioasa lui nevastă, fantoma aceea fără dinţi, scofâlcită, cu părul sur, dar trainică la trup ca un zimbru bătrân, dovedise în dimineaţa aceea a tuturor eroismelor anonime, că sufletul ucigaş al arcului nu pierise odată cu stăpânul său cel adormit pe fundul unei mări necunoscute. Şi bătrâna săgetă o mulţime de soldaţi ce se înghesuiau pe străduţa aceea, unde ea se postase cu arcul chiar în pivniţa în care faimoasa piesă zăcea prăfuită, purtând încă nuărul de inventar de la ultima expoziţie în care fusese prezentat printre alte arme faimoase – deci chiar acolo, ca să nu mai piardă timp să-l care până pe terasă. Şi oricum, chiar şi din poziţia asta, controlând o jumătate de stradă, se dovedea eficient. Ucise o sumedenie de năvălitori, până când, încordând iarăşo arcul să tragă într-un soldat înfăşurat într-o pelerină roşie de damă, care trecuse în goană pe acolo, cu o făclie în mână – făclie pe care nu se ştie în ce scop voia s-o folosească – inima ei bătrână şi vitează se opri, şi moartea luă pentru ea chipul acelei draperii roşii, decorative şi animate ca într-o pictură primitivă, şi ea arse acolo, într-u rug somptuos şi păgân, ca într-o urnă cu forma propriei ei case, în castelul plin de panoplii cu arme, de amintiri şi de pânze de păianjen uscat de vreme şi de dogoarea dorului neconsolat de mai bine de jumătate de veac.

Peste Cetate se înălţa fumul incendiilor, iar străduţele întortochiate, vegheate de balcoane şi de minuscule grădini, păreau un labirint răsturanat, un labirint pe dos, în care orice eliberator se transforma în minotaur, sau, mai precis, în care răul dinăuntru era una cu săul dinafară. Ca o oglindă în care orice s-ar fi oglindit, chiar şi un cap de insectă dobândea masca terifiantă a monstrului ucigaş. Inutil să insistăm asupra fragmentelor din care se compunea invazia, căci fiecare îşi poate imagina acea anihilantă multitudine a episoadelor tragice şi înspăimântătoare şi banale şi miraculoase (căci mai sunt unii care scapă, care se sustrag, pe care evenimentele îi ocolesc deocamdată) ce constituie distrugerea unei cetăţi. Homer a povestit-o fără egal. Căderea Troiei. Şi la rândul lui Vergiliu. Şi aşa mai departe. Timpul e plin – şi al istoriei şi al Poeziei – de cetăţi distruse, de clipele de coşmar, comprimate de violenţă, şi în acelaşi timp părând interminabile – care sunt ultimele clipe ale unei aşezări omeneşti sortite pieirii.

Prin toatî nebunia compactă, prin tălăzuirea de fiinţe ce se alungau de colo-colo, confuze dar unite în ţelul comun de a ucide, prin masa vâscoasă, instabilă şi periculoasă, cei doi vagabonzi şi Preafrumoasa Elena ajunseră, în sfârşit, la temniţa regală. Cocoşul trâmbiţă în faţa porţilor zăbrelite de care nimeni, acum – că mult visaţii eliberatori sosiseră ca un coşmar materializat, şi apărarea împotriva lor devenise o urgenţă mai reală decât urzelile şi comploturile şi visele de rebeliune, de dinainte – nu se mai preocupa. Unul dintre vagabonzi atinse ivărul cu unghia (groasă şi îngălbenită, a arătătorului), sub care de mult, încă din neverosimila lui tinereăe, îşi încrestase un fir de iarba fiarelor (mai târziu s-a spus că era vorba de o putere specială pe care unii ca el le-ar fi avut asupra materiei, de o capacitate de a-i modifica structura intimă printr-o forţă a cărei explicaţie ştiinţifică varia de la paranormal la unii fizicieni de avangardă şi la inevitabilii şarlatani în slujba marilor magazine ilustrate). Uşa lunecă uşor în lături, lanţurile căzură discret de pe încheieturile celor aflaţi în momentul acela în temniţă. Din hrubele mucegăite ieşiră la lumină câteva fiinţe cu expresii de cârtiţe, livide şi indecente ca gângăniile palide de sub pietroaie. Prima, ieşi clătinându-se, o vrăjitoare (foarte modestă de altfel, căci ocupaşia ei principală, în afara câtorva neeficiente filtre de dragoste, era să fabrice, într-o manufactură de la periferia oraşului, făclii magice, din degete de spânzuraţi, pentru bandele de tâlhari din cartierele rău famate. În părul negru (fusese o femeie frumoasă, şi, mai mult decât lumânările ei adormitoare, calitatea de ibovnică simultană a unor caizi ce terorizau mahalalele pentru câte-o scurtă perioadă, până ce Prinţul găsea timp să se ocupe de ei, îi asigurase bunăstarea), în acel păr pe vremuri mătăsos şi strălucitor, îl înflorise o zăpadă ca mucegaiul. Bundiţa de vidră bătea în verde, iar ochii mari, de paceaură orientală, căutau orb în lumina apocaliptică a incendiilor. Nu-i văzu pe cei care-i redau libertatea, şi nici nu rosti nimc, ieşind din temniţă, nimic din acele lucruri retorice care se pun de obicei în gura unor inşi care trăiesc asemenea momente. Atâţia ani de singurătate vor fi învăţat-o probabil că de fapt vorbele sunt inutile. Sau, poate, mai curând, se abrutizase în asemenea măsură încât i-ar fi trebuit o lungă perioadă de readaptare cu un lucru atât de superior cum e limbajul. Înaintă doar, cu gesturi de oarbă, pe stradă, unde

câţiva vlăjgani cu uniforme brun-cenuţii, o răsturnară sub un portic şi o violară în fugă (în ciuda silei pe care trebuie să le-o fi stârnit) doar ca pe o obligaţie, ca pe o corvoadă prevăzută într-un scenariu inextricabil, şi o lăsară acolo să aştepte moartea întâmplătoare ca s-o scape din stupoarea acelei libertăţi surprinzătoare şi brutale.

O urmă un cavaler bătrân (el se ţinea încă drept, înfruntând mirosul asediului cu o faţă ascuţită şi avidă). Un cavaler aparţinând unei familii vechi şi puternice, care încercase pe vremuri să răstoarne dinastia tradiţională pe când Prinţul era un minor confruntat cu probleme pe care toţi le visaseră prea complicate pentru el. Prinţul nu-l executase în public, evitând să-l transforme într-o vedetă, într-un martir al opoziţiei şi ca să nu facă publicitate unei idei atât de fecunde şi de nocive cum e trădarea. Şi un timp, cât toţi mai avuseseră vreme să-şi amintească de el, fusese tratat cum se cuvine, avusese la dispoziţie chiar un valet şi un bărbier, dar după o vreme, în mod firesc, uitaseră de el. Aşa că acum, ieşind în oraş, nu-i trebui mult ca să priceapă ce se întâmplă, dar să priceapă în felul lui utopic, confundând dezastrul invaziei cu focul de artificii al unei lovituri de Palat. Se orientă deci (în anii petrecuţi între ziduri îşi rememorase mereu labirintul plin de neprevăzut, de epic şi de vrajă, al capitalei) spre o statuie cu soclu amplu cât o tribună, şin începu să strige cu glasul odinioară tunător, şi acum doar abia perceptibil, un discurs pregătit cu un deceniu în urmă. Asta până ce o săgeată curmă definitiv şirul elocinţei lui şlefuite ca un filigran, încărcate de argumente prea subtile pentru a convinge masele, care după ani şi ani de prelucrare continuă era doar umbra iniţialului discurs grosolan de condolier, proiectat să unească pe toţi locuitorii oraşului la luptă.

Al treilea, se strecură afară un cântăreţ ambulant despre care nici nu se mai ştia pe cine jignise şi a cărui soartă se topi imediat în fumul gros al incendiilor şi în tropăitul tot mai compact al armatei invadatoare.

În afara lor, în subteranele acelea bântuite de teroare nu mai era ţipenie de om. Eliberatorii de conjunctură trebuiră să se închine în faţa evidenţei. Contribuiseră la distrugerea unei Cetăţi, pentru a pune în libertate o vrăjitoare de mâna a şaptea, a cărei profesie reală era cea de gazdă de tâlhari, un veleitar senil care încercase să manevreze dorinţa lăudabilă de libertate

a oamenilor din popor doar ca să ajungă rege şi un cântăreţ ambulant cu desăvârşire anonim. Elena străbătu meticuloasă încăperileşi culoarele temniţei unde nu se afla, cum am mai spus, nimeni, nici un om. Cutreieră, însoţită de cei doi aventurieri, spaţiul în care simţeai cum istoria ca şi prezentul se anuleayă, în timp ce deasupra lor se desfăşura, în ritmul său spasmodic, fărâmiţat şi simultan, măcelul.

Orice căutare fu în zadar, cum era şi de aşteptat. Eroul era departe, hoinărind liber prin codru, călare pe unicornul lui, gata să pornească spre ţări îndepărtate, aşa cum făgăduise Prinţului în întâlnirea lor din noaptea când tiranul îi dăruise libertatea, mai mult ca pe o povară decât ca pe o favoare. Aşa că acum Eroul alerga spre aventurile ce aveau să-l facă mai înţelept şi mai puternic. Destul de înţelept şi de puternic pentru a-şi realiza destinul şi pentru a răscumpăra absurda invazie, la declanşarea căreia, chiar şi în mod neînsemnat, printr-o simplă înfumurare şi nesăbuinţă juvenilă, contribuise alături de toţi inconştienţii, mânaţi de mobiluri de tot felul, de la utopiile cele mai generoase la ranchiunile cele mai meschine. Spre aventuri care să-l facă să înţeleagă, în limitele înţelegerii omeneşti, binele şi răul, care să-l ajute să se cunoască pe sine şi să-i înţeleagă şi pe ceilalţi, să-i înveţe, deci, cum li se poate devota, fără ca devotamentul său să devină o pacoste, o formă de luare în stăpânire, o capcană.

După ceasuri – sau poate chiar zile – de hoinăreală prin labirintul subteran, Preafrumoasa Elena ieşi la lumină cu aceeaşi privire orbită, opacă pentru orice altceva decât propria-i deziluzie, alungată de sunetul paşilor ei pe lespezile tocite de vreme, de spaimă şi de ură. Ieşi pe stradă, urmată de cei doi vagabonzi ce o însoţeau fără să comenteze ăn vreun fel eşecul, iar cocoşul abordase şi el o atitudine ţeapănă, copiată oarecum după cea a Şoimului Pelerin. Micul lor alai se îndreptă spre Piaţa Osândei, dar şi ea, cu excepţia cadavrelor întâmplătoare, abandonate de jefuitori în graba lor de a epuiza scenariul violent al distrugerii Cetăţii, era pustie.

La capătul zilei, rătăcind fără ţel, bântuită de nelinişti şi de remuşcări şi de presentimente sumbre, întâlni o cerşetoare cu vocabular de prinţesă, care îi şopti că Fiul Lupoaicei plecase în noaptea de dinaintea măcelului. Elena se îndoi, până când aparenta cerşetoare îi spuse că frumosul cavaler plecase însoţit de un Unicorn care îl aşteptase, fosforescent în noapte, dincolo

de porţi. Ea îi arătă drumul pe care a pornit cavalerul, şi Elena părăsi, pentru o vreme locurile acelea de jale, pornind cu tenacitatea tinereţii, pe urmele imprevizibilului ei iubit. Trădarea fusese inutilă şi astfel, mai josnică încă. Nomazii, în trecerea lor distruseseră şi conacul copilăriei ei şi ţara ei de basm. Vina ei dobândea astfel consecinţe încă mai dureroase. Dar avea să aibă destul timp pentru remuşcări şi ispăşire. Acum trebuia să-l ajungă din urmă pe Fiul Lupoaicei, pe cavalerul adolescenţei ei, dacă nu de altceva poate numai ca să confrunte cu imediata lui realitate proiecţiile tot mai idealizate ale visurilor ei, în care chipul vânătorului sosit într-o dimineaţă de plictis desfătător, se confunda cu nostalgia libertăţii şi mai cu seamă cu nostalgia tinereţii...

XXII

Fiul Lupoaicei şi Unicornul porniseră, deci, în lumea largă, în căutarea experienţei. Experienţa de care îi vorbise, când era copil, naşă-sa, zâna, şi îi vorbise şi Prinţul (în noaptea vaporoasă obrajii i se împurpuraseră de o ruşine nobilă şi de sentimentul că ratase ceva foarte important, şi că, deşi el ieşise câştigat din înfruntarea cu Prinţul, nu fusese, totuşi la înălţimea destinului său).

La Elena nu se gândea deloc. Dacă preocuparea de a se gândi la celălalt e specifică tinerelor fete frumoase, nu acelaşi lucru e specific şi tinerilor băieţi fermecători, pentru care universul e, oricum, mult mai bogat, mai vast şi mai misterios. Poate tocmai de asta. Pentru că, în ce-i priveşte pe bărbaţi, universul e plin de mistere pe care trebuie să le cucerească prin înţelegere, cu mintea, etapă cu etapă, în timp ce femeile ştiu lucrurile astea fără să-şi bată capul să le înţeleagă, şi le par misterioase (toate adevărurile astea, familiare chiar când sunt sacre) doar când le sunt prezentate în haina scrobită şi sofisticată a cunoaşterii masculine. În ultimă instanţă bărbaţii sunt capabili chiar să se pasioneze de şah şi de viteza de deplasare a diverselor obiecte în diverse medii şi chiar de politică şi de rebus! El nu se gndea deci, la Elena, care se precipitase spre trădare, numai şi numai bănuind că el ar avea nevoie să fie salvat. Avea, desigur, s-o întâlnească în drum, căci

ea făcea parte din destinul lui. Dar de gândit se gândea la Prinţ, la tragedia Cetăţii şi la cât mai are de învăţat el însuşi care în afară de a fi eliberat nişte izvoare, de a fi salvat, ici-colo nişte prizonieri (şi prizoniere) din captivitatea unor nelegiuiţi, şi de a fi stârpit câţiva monştri cu adevărat insuportabili, nu-şi mai baza faima de erou pe lucruri din cale-afară de importante. Medita la toate astea, când un strigăt de durere îl întrerupse, cu promisiunea unei aventuri imediate. Era cineva care avea nevoie, pe loc, de ajutorul unui erou, şi cum nu mai era nimeni prin preajmă, eroul nu putea fi altul decât el. După toată durerea lansată tragic şi melodios în noapte, tăcerea deveni încă mai tăcută. Cu urechea lui de vânător, deprinsă cu zgomotele cifrate ale naturii, Fiul Lupoaicei se orientă rapid. Se afla într-o zonă de livezi pipernicite, care se prelungeau spre câmpie, din poala unor codri tipici pentru zonele de sud, păduri de arţari şi de castani sălbatici şi de salcâmi. Strigătul venise de undeva dintr-o livadă împrejmuită precar de ţăruşi, pe panta ce cobora lin dinspre pădure. Călare pe Unicornul lui fantomatic, cu pletele fluturînd în vânt, scăldat în lumina argintie a lunii şi cu sabia înălţată, ca într-una dintre acele frumoase gravuri aparţinând romantismului târziuşi reprezentând „şarja cavaleristului”, năvăli în livada de unde pornise strigătul, pe care, îl confundase cu o chemare în ajutor. O apariţie cu adevărat spectaculoasă, învăluit în aureola lunii, printre ailuetele copacilor! Personajele din livadă rămaseră mute de uimire, mai cu seamă că nu se aşteptau în nici un caz la aşa ceva. Pe de altă parte, tabloul ce i se oferi eroului nu era cu nimic mai prejos. Răstignit de un copac, atârna aproape fără viaţă un tânăr complet despuiat şi plin de sânge din creştet până la degetele picioarelor, de unde acest sânge se prelingea, cu un foşnet delicat pe pământul dogorât de uscăciune. Deasupra, frunzişul copacului se legăna cu un foşnet adormitor. Mai mulţi indivizi se ocupau cu torturarea junelui atârnat în copac, care semăna cu un iepure jupuit. Mai precis se ocupaseră, fiindcă acum se holbau la „şarja cavalerului”, pe care nu erau, desigur, destul de instruiţi, ca s-o aprecieze din punct de vedere estetic, aşa că o tuliră spre pădure, fluturându-şi instrumentele de tortură, rudimentare dar, după cât se vedea, eficiente. Dezgustat, eroul renunţă să-i urmărească, mai ales că starea junelui din copac părea destul de nefericită, aşa că se

grăbi să-l dea jos de acolo. Nu avea nici o rană mai gravă, călăii lui dorind probabil o moarte lentă, sau fiind doar la începutul monstruoasei lor preocupări. Fiul Lupoaicei era destul de derutat. Intuia, obscur, că nu e vorba de de un act gratuit de sadism. Neliniştea densă, ce plutea deasupra livezii, îl pătrunse, făcându-l să se gândească iar la cuvintele Prinţului. În urmă cu numai câteva săptămâni, pe vremea când se îndrepta temerar şi uşuratic şi plin de proiecte ambiţioase, spre Cetate, probabil că ar fi crezut că are în faţă o simplă victimă. Dar după tot ce se petrecuse, nu mai era atât de sigur că puritatea şi vitejia şi nici măcar bunătatea, ar fi deajuns ca să înţelegi lumea. Ca să-i înţelegi, mai ales, pe oameni. Că nu e suficient să ai o conjunctură stelară aparte, şi nici măcar o mamă adoptivă lupoaică. Că pentru a deveni cu adevărat eficient e nevoie de experienţă şi cultură.

Tânărul pe care-l luase drept o victimă şi acum se întreba doar ce hram poartă, deschise ochii – nişte ochi foarte verzi şi foarte limpezi pe faţa desfigurată. Verzi şi limpezi, şi plini de un soi de lehamite.

– De ce dracului a trebuit să faci asta? întrebă cu un glas, care deşi pierit era arţăgos şi ironic.

– Păi... ezită Fiul Lupoaicei... cred că era de datoria mea. Face parte din datoriile cavalerilor rătăcitori (era să spună eroilor, dar se abţinu) să-i elibereze pe cei asupriţi.

– Dumnezeule mare! Un cavaler rătăcitor! Asta-i tot ce mai lipsea după calamităţile naturale şi după invazia lui Lăcustă. Dar acum, că Prinţul nu mai există şi nu mai există nici o lege şi nici o armată regală, era de aşteptat să înceapă să bântuie iar profeţii, magii şi cavalerii rătăcitori. În fond şi eu fac numai tâmpenii.

Închise ochii, dar mutra ascuţită, care trebuie să fi fost frumoasă, dar acum era numai o mască însângerată, se strâmbă cu un zâmbet sarcastic, ceea ce nu-l împiedica să semene în continuare cu un vânat jupuit.

– Asta-i chiar ce mai lipsea! Un cavaler rătăcitor!

Aşadar, eroul făcuse o gafă. Nu era, oricum, prima.

– Vrei să spui că te-ai lăsat atârnat acolo de bună voie?

– Mda. E cât se poate de ruşinos, dar am făcut-o. Acuma, că nu mai avem nici un fel de civilizaţie de apărat, putem capitula în faţa primitivismului. Ah, slavă Domnului, Prinţul nu

mă mai poate vedea! Zău că mi-e ruşine! Dar se pare că e totuşi un mod de a obţine ploaie, care prin părţile astea funcţionează încă din preistorie, oricât ar părea de grotesc.

– Aiurezi. Ce spui seamănă grozav a delir. Vrei să spui că încerci să aduci ploaie?

– Exact. Adică sunt un soi de instrument pasiv de adus ploaie. Prinţul ar fi putut, desigur, să facă un miracol, fiindcă era Prinţul. Dar credeam realmenteîn progres când l-am împiedicat s-o facă. Am fost atunci un soi de intermediar între Prinţ şi ţărani. Ei voiau ca Prinţul să plouă pentru ei, iar noi credeam că El trebuie să fie simbolul progresului şi că a ploua ca un vrăjitor ar fi o abdicare de la principii.

– Despre ce vorbeşti? Când a fost asta?

– Ce importanţă mai are acuma? Fiindcă eu am fost atunci un intermediar, şi m-au recunoscut, au căzut de acord că şi eu aş fi suficient pentru ce au ei nevoie. Şi ştii ceva? Sunt convins c-o să plouă, şi ăsta-i chiar lucrul cel mai trist.

– Şi ce cauţi tocmai aici?

– Asta-i. Ce naiba caut tocmai aici? N-am reuşit pur şi simplu să intru în istorie, în galop, alături de Prinţul meu. Ah, imaginea asta mă consola pe când mă băteam cu bestiile de nomazi. Dar am rămas de căruţă. El galopează acuma direct spre Iliada, şi eu am rămas singur. Şi trebuie să mă mulţumesc cu preistoria, care m-a îngrozit totdeauna. Şi zău, credeam în progres. Să mori de râs.

– Eşti unul dintre cavalerii Prinţului?

– Am fost (Iepurele jupuit suspină cu tristeţe.Glasul îi era din ce în ce mai obosit). Acuma sunt doar un morman de carne sfârtecată, utilizată ca instrument de obţinut ploaie. Râse cu amărăciune.

– Fiul Lupoaicei continua să audă sângele picurând pe pământul uscat.

– E absurd, spuse sfârşit. Agricultura poate fi salvată şi prin alte metode, mai moderne. Îi putem învăţa să-şi facă un sistem de irigaţii. E mai util şi mai durabil.

– Mai durabil, bine-înţeles. Dacă te gândeşti că chestia asta funcţionează din preistorie, durabil e chiar cuvântul cel mai potrivit. Dar un sistem de irigaţii era şi visul nostru. Prinţul voia să trimită şi nişte ingineri. Dar, pe de o parte Prinţul e mort, şi, probabil, ani de zile dacă nu chiar de secole, cuvântul inginer n-

o să mai aibă nici un sens pe aici. Pe de altă parte, se pare că e o problemă cu pânza freatică. De ce s-or încăpăţânând să facă agricultură în asemenea locuri numai Dumnezeu ştie. Dar, desigur, acum până s-o termina cu Lăcustă nu poţi răzbi decât cu un sistem autarhic.

– Tăcu iar şi iar nu se mai auzea decît sângele picurând în iarbă ca ritmul unei melodii primitive.

Fiul Lupoaicei, care, crescut printre fiare şi în mijlocul tainelor naturii, nu avea nici un resentiment faţă de primitivism, de lumea abia ruptă de natură, simţi totuşi un fior. Avea impresia că e înconjurat de masele agresive şi enorme ale unor animale preistorice – Hiena Spaelea, Ursus Spaeleus şi aşa mai departe.

– Totuşi, spuse, numai fiindcă simţea apăsarea singurătăţii opace şi imense, mai bine rămâneai în Cetate să încerci să-i pui beţe-n roate lui Lăcustă, decât să vii în pustietăţile astea...

– Se pare că trebuie să ne-ntoarcem de unde-am plecat. Şi aici aveam de împlinit o datorie, cum ţi-am spus. Am venit să mă înclin în faţa primitivismului. O să ţi se pară nostim, continuă după un timp, dar demult, foarte demult, ai noştri au fost regişori prin părţile astea. Şi, ca mai toate familiile nobiliare din Imperiu, să nu crezi că nu râvneau coroana. M-au trimis chiar cu o solie la tatăl lui Lăcustă, când eram foarte tânăr. Urma să duc un tezaur... Să-l trădez pe Prinţ, ca unul dintre noi să se poată împopoţona cu coroana. Am profitat de ocazie ca să fac niţel pe spionul printre nomazi... Familia şi-a plasat capitalul în mine cum nu se putea mai bine. L-am iubit pe Prinţ, ca toţi cavalerii lui, dar uite că nu am meritat să mor alături de el, fiindcă orice datorie se plăteşte. Şi tu o să-ţi plăteşti odată pe ale tale... Da' poate o să fii mai norocos. Dacă nu te gândeşti, însă, sângele nostru nu hrăneşte prima dată pământul de aici. Uite că, deşi mi se pare stupid, mă achit de datoriile de familie, ca să nu mai vorbesc de cele personale, în fundul ăsta de provincie. Ar merita să văd mutrele alor mei dacă ar şti toate astea. Se foi, cu o mişcare lipsită de putere şi oftă.

– Încet mai trece timpul. Dacă-i lăsai în pace, totul s-ar fi terminat.

Fiul Lupoaicei tresări, ca trezit dintr-un coşmar.

– Nici nu mă gândesc să te las să mori ca un câine. Mă duc să caut nişte apă. Şi trebuie să-ţi leg rănile.

– Termină odată. E destul de lumină ca să vezi că n-ai ce să mai legi. Dar du-te, într-adevăr să cauţi nişte apă. Sunt obosit şi mi-e sete. Trebuie să fie un izvor pe undeva pe aici. (Glasul lui era iar plin de un soi de ironie).

– Mă-ntorc numaidecât.

Fiul Lupoaicei porni grăbit să caute undeva apă. Alergă o mulţime până îşi dădu seama că celălalt voise doar să-l facă să plece, ca să rămână singur. Considera, probabil, moartea o chestiune prea intimă ca s-o împartă cu un străin. Se întoarse agalespre copacii sub care putea zări, de departe, silueta întinsă pe jos. Se gândea cu melancolie la Prinţ, şi la cavalerii lui care se străduiau să moară pentru el. Se simţea foarte singur. Şi mai ales, foarte confuz. Lumea fusese pentru el simplă şi transparentă. Acum era tulbure şi confuză. Ştia că la capătul unui drum foarte lung avea să regăsească transparenţa şi limpezimea. Dar se întreba dacă nu va fi prea târziu. Prea târziu pentru cine? Cavalerul era mort. Ochii lui verzi priveau cu maliţie cerul, pe care se adunau norii. Cu siguranţă se pregătea o ploaie. Tristeţea grea, de dinaintea oricărei furtuni, se boltea covârşitoare, peste livada meschină, iar în depărtare vuietul pădurii se auzea tot mai puternic. Spaţiul nopţii părea populat de umbrele unor făpturi anacronice, de dimensiuni uriaşe, şi care anulau orice timp şi orice încercare a oamenilor de a se sustrage unor legi neştiute, ca să le înlocuiască cu absurdele şi fragilele legi măsurate de minţile lor iscoditoare, poate temerare, dar atât de neînsemnate...

– Nu trebuie să te necăjeşti, Făt-Frumos. El a căutat moartea sa. Pentru ce-l apăsa pe suflet, e soluţia cea mai bună. A fost oricum, un cavaler de ispravă. Unul dintre cei mai buni. E păcat că istoria nu se ocupă de figuri de-astea secundare, dar nu e mai puţin adevărat, că numai graţie neatenţiei istoriei mai rămâne câte un erou şi pentru romanele de capă şi spadă.

Apăruţi ca prin minune dintre trunchiurile copacilor, doi ţărani colbăiţi, cu figuri de idoli arhaici, se apropiară de Fiul Lupoaicei. Era foarte mulţumit să nu fie singur.

– E absolut stupid.

– Da. Desigur. Poţi s-o iei şi aşa. Dar fiecare erou are dreptul măcar să spere că îşi poate achita datoriile. Şi atunci s-a

purtat destul cu ţăranii, deşi le-a salvat viaţa. Şi pe urmă o ploaie nu strică niciodată când vine la momentul potrivit.

Priviră un timp în tăcere la trupul mlădios şi însângerat, răşchirat pe iarbă.

– Şi Prinţul a apelat uneori la nişte remedii de-aste a primitive. Păcală făcea aluzie la unele episoade din viaţa Prinţului, pe care fratele său vitreg nu le cunoştea.

– Se pare, completă Tândală bine dispus, că şi de data asta a dat roade.

Într-adevăr, în depărtare se auzi un bubuit de tunet, iar luna dispăru sub un strat gros de nori.

Să ne căutăm un adăpost. Păcală îl împinse uşurel pe Fiul Lupoaicei spre marginea livezii, unde Unicornul îl aştepta liniştit, şi poate puţin trist, fiindcă ştia prea vbine ce simte Eroul, şi pentru că înţelegea, de asemenea, cât de dezamăgit trebuie să fi fost şi cavalerul care crezuse în progres, înainte de a deveni un obiect de invocat precipitaţiile naturale.

– Vine ploaia, constată Păcală cu un surprinzător ton de conversaţie mondenă. Ce ploaie, furtună!

Tânărul erou se răsuci spre copacii scheletici, zgâlţâiţi de furtună. Un fulger lumină pădurea, acum foarte apropiată, cu castanii ei sălbatici, salcâmii şi tufişurile ţepoase.

– Şi-l lăsăm acolo aşa, ca pe-un câine?

– Lasă-l acolo Făt-Frumos, şi nu-ţi mai bate capul cu treburile altora. Or să-l îngroape ei singuri, la timpul potrivit. Doar nu se mulţumesc cu ploaia asta. Când merită să profiţi de ocazie din plin. Or să-l îngroape, căci orice sămânţă se îngroapă, ce să mai vorbim. Nici nu ştii Făt-Frumos ce noroc ai avut să fii prin preajmă... Sau mă rog, ce noroc a avut istoria care are nevoie de un contingent nou de eroi.

Păcală continuă să tricoteze tot soiul de sugestii bizare şi oarecum incoerente, deşi poate că numai oboseala îl făcea pe erou să le ignore sensul. Dar îl plictiseau consideraţiile acestui ţăran guraliv şi suspect de instruit, despre ameliorarea unor rase de cai rezistente cu câte-un pur-sânge, pentru ca pe urmă să treacă fără legătură la calitatea excepţională a norilor şi la presupuneri despre evoluţia evenimentelor în Imperiu, după încoronarea lui Lăcustă. Incorigibil, Tândală, revenise la căderea Bizanţului, care-l pasiona, şi despre care consultase o bibliografie impresionantă. Toate acestea aveau efectulunui

somifer şi când ajunseră la căsuţa pe care o ştim şi care, nu cu mult timp înainte găzduise pe Preafrumoasa Elena, în drumul ei spre trădare, eroul era aproape adormit. Furtuna se dezlănţuise şi ea , aşa că intrară în odăiţa mirosind a mere, a busuioc şi a cimbru uscat, uzi până la piele. Deşi odăiţa era goală, în vatră ardea un foc straşnic, şi pe masă aburea o oală pântecoasă, dintre cele în care de obicei se fierb sarmalele, dar care acum era plină cu un vin fiert , îndulcit cu miere şi aromat cu scorţişoară – un remediu foarte potrivit contra răcelii, a osteneli şi a neliniştilor de tot felul. Fiul Lupoaicei era obişnuit cu atmosfera familiar miraculoasă a basmelor, aşa că nu se miră chiar deloc de acele lucruri, adormind aproape imediat, în timp ce Păcală se pierdea în invitaţii ceremonioase adresate Unicornului, pe care îlruga să intre în coliba care semăna, comparată cu el, cu o casă de păpuşi. Unicornul era însă încântat de furtună, cornul îi strălucea mirific în lumina fulgerelor iar blana înfoiată de vânt, îl făcea să pară gigantic. Le mulţumi pentru invitaţie, dar avea să facă un tur prin pădure. Furtuna îl făcea nerăbdător, aşa că dispăru galopând printre arbori, şi gazdelor nu le rămase decât să se ciorovăiască asupra amplasării unor porţi în vechiul Constantinopol.

Fiul Lupoaicei visă drumuri lungi şi personaje fantastice, înarmate cu ochelari cu multe dioptrii şi aşezate ritual în nişte săli pline cu cărţi fără număr. Se trezi ameţit de mirosul pătrunzător al pădurii reînviate de ploaie. El însuşi se simţea proaspăt şi gata de fapte mari şi eliberat de orice urmă de amărăciune. Din colibă şi din cei doi vagabonzi nu rămăsese nici o urmă. Lângă un tufiş de ibiscus, Preafrumoasa Elena întreţinea cu Unicornul un dialog cochet, punctat de exclamaţii vesele şi de tot felul de familiarităţi. Aşezată cu graţie lângă tufişul, ale cărui flori roz păreau trâmbiţele unei victorii tandre, elena strălucea de splendoarea ei pământeană şi, desigur, văzând-o nu mai aveai cum să te gândeşti la altceva – aventuri iniţiatice. Prinţi dispăruşi şi eroi care rătăceau în labirintul teoretic dintre preistorie şi progres, torturându-şi minţile înfierbântate cu probleme complicate de morală. Frumuseţea ei putea umple, în acea clipă, tot universul. Iar sus, sus de tot, departe-departe, în spaţiile cutreierate de comete pline de neastâmpăr ca nişte cavaleri medievali, astrele în drumul lor călăuzit de legi subtile, desenau un arc perfet. Toate te făceau să presimţi momentul

propice pentru conceperea unui erou cu un destin mai bun decât al lor... Fireşte, ar fi cu totul grotesc să credem că Fiul Lupoaicei, căruia cei doi vagabonzi îi spuseseră familiar Făt-Frumos, se gândea la toate astea în timp ce o lua în braţe pe Preafrumoasa Elena, sau că era măcar atent la Unicornul care recita din Petrarca până ce, tulburat de o jartieră brodată cu inimiare, care-i aterizase pe cornul său nepreţuit, se retrase discret printre tufişuri...

Trei zile şi trei nopţi, cei doi predestinaţi iubirii de cometa lor fără seamăn de generoasă, petrecură în poiana uitată de lume, dar care lor li se potrivea, de minune... Cometa îl delectă în timpul ăsta pe majestuosul Astru cu tot soiul de citate poetice şi cu diverse aluzii picante care i-ar fi făcut cinste chiar Aretinului, nu de alta, dar deşi morocănos ca un bătrân ofiţer britanic întors din colonii, Astrul se vedea cât de colo că e foarte interesat de acest episod. Şi chiar plin de bunăvoinţă.

...La sfârşitul celei de-a treia nopţi, Eroul se trezi sub răsuflarea răcoroasă a Unicornului, care reapăruse, şi arăta ca o corabie care a prins vântul în pânze. Ştia că e momentul să plece. Ştia, de asemenea, că se va întoarce, se întreba numai dacă va mai fi vreodată atât de fericit. Oare fericirea nu era şi ea decât o treaptă ce trebuia urcată în drumul spre înţelepciune? La sfârşitul oricărui basm, eroii se întorc ca să fie fericiţi. Dar ce avea să se întâmple în tot timpul ăsta cu Preafrumoasa Elena? (care dormea, iar soarele la răsărit se juca cu efecte de o extremă gingăşie pe carnaţia ei sidefiu-trandafirie. Florile de ibiscus tocmai se deschideau, ca nişte goarne triumfale).

– Am să mă reîntorc, spuse foarte serios Eroul.

– N-are rost să-ţi faci griji pentru ea, spuse un glas vesel. Până acuma s-a descurcat de minune. E o fată grozavă, care ştie foarte bine ce vrea.

– Cum are să ajungă acasă?

– Acasă? (Păcală părea foarte amuzat, stând în faţa Eroului ca un cuier, încărcat cu danteluţele şi jupoanele şi celelalte marafeturi culese de prin iarbă. Iar Tândală se fandosea răsucind umbreluţa de soare de importanţă istorică, în maniera dansatoarelor de cabaret japoneze).

– Nu-i purta ei de grijă. Ea e acasă pretutindeni.

– ...Oamenii ăştia aqi tăi sunt cât se poate de lipsiţi de judecată, decise Jupiter enervat ca un marinar care tocmai a vârât o monedă într-un aparat de proiecţie, care s-a defectat la mijlocul filmului.

– Lipsiţi de judecată? Cometa era foarte încântată de sine. Lipsiţi de judecată? Parcă era vorbă de o structură epică. Păi, pe vremuri, Atena când lâncezea acţiune, nu se da în lături să ia minţile câte unui erou de mâna-ntâi, ca Ajax, numai ca să mai învioreze un pic structura epică. Lipsiţi de judecată! Păi astăzi romanele de dragoste sunt citite mai mult de pensionari şi coafeze! Stai să vezi ce-o să mai urmeze. Cât despre Elena, ne mai întâlnim noi cu ea, că doar n-o să doarmă de acum încolo ca Prinţesa din pădurea adormită!

XXIII

Să ne întoarcem acum la cei rămaşi să-l înfrunte pe Lăcustă, căci nu toţi locuitorii părăsiseră Cetatea, nici nu muriseră cu toţii şi mai rămăseseră încă măcar câteva semne ale trecutului lor glorios, să-i îmbărbăteze şi să-i ocrotească. Să ne amintim acum de Şoimul Pelerin, sosit pe acele meleaguri în anul în care Prinţul devenise bărbat.

Primul care-l văzuse după bătălia în care pierise Cavaleria Regală fusese Elena. Înaintând, încadrată de cei doi vagabonzi ce formau suita şi garda ei peronală, înspre oraşul în care fusese prizonieră, în sufletul ei se învolburau temeri şi speranţe şi nostalgia după zilele în fond fermecătoare când se jucase cu inimile tuturor bărbaţilor destul de tineri şi chiar cu ale celor care trecuseră demult de tinereţe, şi cu ale pajilor ce erau încă nişte copilandri, pe când era prizoniera şi răsfăţata curţii. Orice s-ar fi spus, şi orice curs luaseră evenimentele (şi uneori te şi întrebai cum putea soarta să fie atât de schimbătoare, de neprevăzută) ea fusese fericită în Cetate. Un loc în care puteai iubi la fel de bine ca şi în ţinuturile pitoreşti ale copilăriei ei. Şi în care ai fi avut şi de iubi. Dar soarta se abătuse ca un vârtej, şi dintr-o mulţime de inimi ce nu le puteai cuprinde-n palme, rămăsese cu mâinile goale. (Îşi formulase această viziune naivă, a unor mâini pline de inimi roşii, brodată în maniera acelor produse înduioşătoare de bucătăriile de mahala, pline de devize

în genul „Oriunde mă va duce pasul mă voi gândi la satul meu natal” şi chiar „Gospodina frumoasă e cheia casei”). Iar acum toate inimile acelea (dar nădăjduia că nu şi a lui Făt-Frumos) zăceau în pulbere, zdrobite sub copitele hoardelor nomade, urmând să devină ţărână fărâmicioasă şi roditoare. Mâinile ce o cupriseseră conducând-o în piruetele dansului, şi buzele ce îi şoptiseră cuvinte fierbinţi, şi chiar îi atinseseră înflăcărate braţele – toate devenind pulbere. Rămânând, să nădăjduim, Făt-Frumos...

Amintirile i se îngrămădeau în suflet ca apele în faţa unui stăvilar. Jalea adevărată şi generoasă după toată floatrea tinerimii războinice a Cetăţii îi cernea ochii frumoşi, în timp ce privirea îi aluneca peste câmpia de un arămiu profund şi prăfuit. Şi frunzărind cu nelinişte spaţiul ce se întindea între ea şi cel pe care îl credea încă prizonier acolo în Cetate, trecând cu ochii peste toate acele lucruri care o sileau la aduceri aminte, la ură şi nostalgie şi vinovăţie, ochii i se opriseră asupra faimoasei Cavalerii Regale, care acum arăta ca lada unui păpuşar după ce şi-a terminat reprezentaţia. Şi acolo, în ierburile arse şi prăfoase, pâlpâia ca o flacără, ca o prevestire, roşul fluturător al unui panaş de război. Ar fi putut oare să uite panaşul acela, cu care prima oară Prinţul sfidase sărbătoarea paşnicelor lor zile de la conac? Amintirea o săgetase iar. Şi pe urmă îl zărise şi pe el. Încremeni pe pumnul de oţel negru, ce strângea încă mânerul văduvit de lamă al sabiei al cărui nume intrase deja demult în legende, în balade şi cronici. Şoimul Alb veghea ireal, emblematic şi părând, în neclintirea lui, mai mare decât era în realitate orice şoim. Stătea acolo, şi cu toate că piedestalul îi era acum prăvălit în ţărână, la nivelul tulpinilor de păiuş şi de mentă, era la fel de monumental ca totdeauna, şi – cel puţin aşa îi păru Elenei – domina câmpia şi funerar şi abstract, lângă panaşul acela a cărui mişcare sângera în vânt. Îl văzuse şi inima i se înfiorase, fără un sentiment precis, dar tulburată. Şi cu timpul, avea să uite chipul Prinţului, ca multe alte chipuri, nu însă şi silueta aceea închisă în sine, dominând prin simpla-i formă câmpia.

Pe urmă, noapte după noapte, Şoimul fusese zărit de străji în Cetate. Lăcustă nici nu apucase încă să se înscăuneze şi el reîncepuse să străjuiască Palatul Imperial.

Un soldat încercase să-l doboare cu arcul, dar săgeata nu părăsise coarda arcului încremenit în mâna lui. Sau poate mîna fusese cea care încremenise – era un oştean de rând şi nimeni nu s-a sinchisit să cerceteze.

Îl urmă una din căpeteniile noului rege. Toţi nomazii erau vânători pasionaţi şi şoimari din tată în fiu (însă ei avuseseră parte numai de ereţi, de vinderei şi de ulii, şi mai presus de asta avuseseră parte doar de păsări dresate pentru pradă, cu care vânau, ca şi cu orice instrument de vânat, fie el săgeată sau câine sau capcană, şi nu de o asemenea pasăre regală, *împreună cu care* să-şi treacă timpul şi să vâneze).

Nomadul încercă să-l captureze pe contul lui.Îl credea o pradă ca oricare alta, din Imperiul oferit prăzii. Aşa că îl pândise nopţi întregi – Şoimul neapărând să-l observe şi îl înconjurase cu tactica răbdătoare şi minuţioasă a unui şoimar cu experienţă. Râvnea acest şoim cum nu mai râvnise încă nimic în viaţa lui aridă şi sângeroasă. Într-una din nopţi, când cerul era pur şi încărcat de stele şi luna se topea în ultima fază a declinului său ciclic, Şoimul îl invită afară din Cetate. Îl ispiti cu mişcări incantatorii, ca într-un dans magic, zburând spre porţi şi revenind, în cercuri din ce în ce mai joase, îl conduse peste cmpul spârcuit de copite, în lumina fantomatică a stelelor, mai precis prin întunericul transparent al acelei nopţi fără lună dar plină de toate stelele care ptiviseră de sus, din spaţiul abstract al cerului lor îndepărtat, tragedia imperiilor, efemere ca tot ce clădesc oamenii. Fu o minunată vânătoare, în care fiecare era vânat şi vânător, o noapte de pândă şi popasuri, de fugăriri înfrigurate şi gesturi rituale, desprinse din experienţa transmisă pe parcursul sutelor de ani de şoimarii timpurilor vechi, iar pădurea foşnea tot mai aproape, murmurul ei devenise tot mai dens şi mai bogat şi ceea ce păruse la început doar un vuiet monoton devenea acum o textură complicată de foşnete de frunze, de susur de ape, de trosnetdiscret al crenguţelor frânte sub paşii marilor fiare nocturne, de trunchiuri vechi în care pulsa seva şi care ascundeau cucuvele şi spirite din alte timpuri.S Tot mai aproape de acest vuiet polifonic şi misterios şi primejdios pentru orice om al câmpiei, nomadul îl urma pe şoim. La mijlocul nopţii îi jertfi o porumbiţă, dar şoimul nu se atinse de falsa ofrandă, căci nu o asemenea jertfă merita acea noapte. Într-un târziu, aproape de sfârşitul nopţii, când întunericul devenise

limpede ca un ametist, vânătorul din stepă căzu într-o capcană pentru urşi. Şoimul îl privrghie, neclintit şi chiar plin de acel respect pe care şi-l datorează între ei vânătorii, agonia.

În zori era din nou în Cetate.

Incidentul a trecut şi acum aproape neobservat. S-a făcut o cercetare grăbită. S-au făcut diverse presupuneri. S-a răscolit – superficial – cartierul rău famat de bordeluri, acum mai prospere ca niciodată. Nimeni nu s-a aventurat până în pădure, mai ales că odată cu toamna, începu aratul câmpiei din jurul Cetăţii, care altădată servise la turniruri şi la tot felul de întreceri, dar pe care Lăcustă decise să fie semănat grâu. Tot ce rămăsese nejefuit din armele celor căzuţi fu îngropat de pluguri, odată cu scheletele de oameni şi de cai, sub brazdele catifelate ce se întindeau până-n zare. Şi soarele îşi sângera acum apusurile peste fuga lor paralelă.

Panaşul roşu, care veghiase câmpia ca o floare legendară crescută din sângele vreunui erou, intimitând păsările de pradă cu mişcarea lui autoritară şi frenetică, îi fu adus lui Lăcustă. Era în fond un însemn al biruinţei şi toţi se mirau cum de nu se gândiseră la asta mai devreme. Rămase expus timp îndelungat în sala tronului, printre alte trofee. Lăcustă nu era un inocent, dar ştia oricum încă prea puţine despre puterea ascunsă a lucrurilor, despre energia cu care le încarcă înfrăţirea îndelungă cu o fiinţă, despre elocinţa lor chiar dacă lipsită de zgomot şicuvinte. Panaşul străjui aşadar acolo, zi de zi, consiliile de război şi hotîrârile privind organizarea oraşului, împărţirea pământurilor şi a prăzii şi apoi confiscarea pământurilor şi a prăzii, judecăţile săptămânale ale unor litigii nesfârşite în care „cei vechi” pierdeau invariabil, iar cei noi nu câştigau întotdeauna, aşa încât pedepsele încununau cel mai ades lungile dezbateri. Dispăru de la locul lui, din sala tronului, într-o dimineaţă de vară, când oamenii văzură uimiţi şi înspăimântaţi, cum Cetatea lor pluteşte deasupra unei mări de sânge. Înfioraţi de vântul dimineţii, mii de maci rpşii se legănau sub ziduri şi pâna la marginea orizontului. În mişcarea lor leneşă şi insolentă vibra aceeaşi nestare ca şi în mişcarea panaşului roşu pe care nimeni nu şi-l putuse aminti să-l fi văzut vreodată liniştit, cât zăcuse prăfuit şi mâncat de molii printre trofeele lui Lăcustă. Trei zile Cetatea fu asediată de câmpia roşie, de revanşa culorii imperative, care te obliga la amintiri şi la temeri. După cele trei

zile florile se scuturară şi ceea ce păruse o câmpie sălbatică şi neroditoare, se dovedi un lan de grâu îmbelşugat cum nu sperase nimeni. Dar pâinea dăruită de câmpie în primul an al cuceririi se dovedi nefastă. Cei ce-o mâncau aveau visuri bântuite de spaime, dormeau ca îmbătaţi cu mac şi ajunseseră să confunde atât de mult tărâmul visurilor cu cel al realităţii, încât ades nu mai erau în stare să se înztoarcă şi dispăreau fără urmă în lumea răzbunătoare a coşmarurilor.

Lăcustă rechiziţionă atunci toată recolta (era un pretext minunat pentru a crea un precedent în acest sens) şi o depozită între zidurile fostei închisori – un loc uşor de păzit, în care pâinea era bine apărată de cei cărora foamea le-ar fi putut dezlănţui curajul. Chemă negustori să târguiască grâul. Atunci (pâinea aceea nefastă fu un bun pretextpentru multe dintre ideile lui de oştean care încerca să se acomodeze cu conducerea unui imperiu, de primitiv confruntat cu o structură superioară capacităţii lui de a înţelege; şi să fim drepţi, el nu avusese ca mamă decât o simplă soţie de căpetenie nomadă), deci atunci s-a născut şi planul acela nebunesc, de om al stepelor, care văzuse odată marea şi nu mai putea s-o uite. Visul unei căi pentru ape, săpate de la Cetatea lui solitară, în margine de codri (şi în care nu se putuse simţi niciodată în largul său, în primul rând din cauza complicatei structuri citadine, şi apoi din cauza apăsătoarei vecinităţi a bătrânilor codri, de care toţi nomazii s-au ferit) – şi până la mare. Visa, poate, dimineţile tihnite ale bătrâneţii lui regale, când o să iasă la fereastră şi o să vadă în zare pânze de corabie şi în port agitaţia docherilor şi neguţătorilor străini şi bazarele pestriţe în jurul cheiurilor. Deşi nu e sigur că el mai era pe vremea aceea permeabil la nostalgii. Fapt este că tot pe atunci cumpărase o pictură olandeză cu un port pescăresc, şi înlocuise cu ea picturile vechi şi moderne care nu numai că evocau obârşia nobilă a vechilor regi, ce urca până în mitologie, dar atesta şi generozitatea şi stul lor de mecenaţi, de protectori ai artelor de tot felul. Pictura proaspăt cumpărată nu se justifica întru nimic prin valoare – era o operă destul de stângace, a unui mic maestru, şi ăn plus foarte prost întreţinută. Ea nici nu putea opune nici o replică genealogică dinastiei uzurpate, iar ca simbol al dragostei pentru artă, era de-a dreptul ridicolă, şi oricum, după arderea publică a colecţiei regale, şi exterminarea

artiştilor care se lăsaseră depistaţi, acest simbol nu ar fi acoperit nici măcar un simulacru de adevăr. Aşa cum putem crede – dar fără nici o certitudine – că acea pictură răspundea doar unei nostalgii şi unei nevoi de evaziune. După cum putea la fel de bine să fie rezultatul unei fireşti incompetenţe în materie de artă, absolut tipică pentru tinerii proveniţi din condotieri (de un gest parodic nu-l putem suspecta, fiind cu desăvârşire lipsit de umor, care este o chestiune de civilizaţie).

Oricum, cu sau fără tablou, proiectul acelui canal grandios se închegă cam pe atunci, în perioada de foamete de dup[rechiyi'ionarea recoltei contaminate de pe câmpul fostei bătălii.

În iarna care urmă, majoritatea nomazilor se întoarseră la raidurile lor de jaf, la tâlhăria din care trăiseră în câmpiile lor originare (numai că acum aveau de prădat nu un imperiu prosper, ci ţinutul sărăcit de ei înşişi, sălbăticite şi pustii). Iar cei vechi, îşi regăsiseră vocaţia de rebeli, gustul pentru atentate şi savoarea retorică a proclamaţiilor împotriva ocupaţiei, la care noii stăpâni erau oricum imuni, fiind analfabeţi. Şi poate că începeau, aşa cum prevestise Prinţul în amaru-i discurs din ultima lui noapte temerară, poate că începeau în sfârşit vsă-şi redobândească ideea despre demnitate, şi chiar vocaţia demnităţii.

Până la construirea unei închisori noi, pe proporţiile execuţiilor în masă pe care le oferea, ca pe o primă formă de libertate, Lăcustă, şi până la construirea unor antrepozite noi, pe dimensiunea nu a recoltelor viitoare, despre care acest om care culesese totdeauna rodul altora fără să fi semănat vreodată altceva decât moarte, nu ştia nimic, ci planurilor lui în legătură cu portul, o aripă a vechii închisori fu golită de grâul dus pe furiş şi azvârlit în mlaştinile din fundul pădurii, şi primii rebeli prinşi recuceriră acestei instituţii demnitatea de odinioară. Aici erau închise acum cele două primejdii răbufnind din trecut, şi Lăcustă, care îşi visa poate corăbiile lunecând pe canalul de culoarea opalului, se trezea în fiecare dimineaţă cu ochii pe acest monument al împotrivirii.

In toată acea epocă, Şoimul fu nedespărţit de Cetate. Apărea pretutindeni cu ubicuitate care la început uimi, apoi deveni sâcâitoare, şi pâna la urmă ajunse să semene printre nomazi o spaimă confuză. Aproape nu era noapte în care să nu

ispitească cu zborul lui vreun războinic, ajuns apoi să fie jertfit unei misterioase forţe însetate de sânge. Unii se înecară în mlaştini. Alţii fură sfâşiaţi de fiare în adâncul pădurii. Alţii căzură în capcane de care nimeni nu-şi amintea să le fi pus vreodată prin locurile acelea, sau se spânzurau între ramurile vreunui stejar. Lăcustă fu pus în faţa evidenţei – Şoimul nu era o pasăre de pradă oarecare, rămasă fără stăpân, şi a cărei durere aproape umană, a cărei fidelitate incoruptibilă pentru stăpânul pierdut, îl impresionaseră la început (unica lui cultură era folclorică, şi abunda în teme ca ajutorul credincios, fie cal, câine sau pasăre de vânătoare). Şi el era un vânător pasionat şi nici el nu avusese parte niciodată în tinereţea lui plină de vise neîmplinite, de sărăcie conştientizată, de umilinţe tăinuite – decât de ereţi şi ulii şi şorecari. Niciodată un şoim pelerin. Un şoim, nu o şoimăriţă, cum obsevase pe vremuri cu admiraţie Păcală. Un şoim pe care nu poţi să-l dresezi – poţi cel mult să ţi-l faci prieten şi tovarăş de vânat. Şi pe el vederea Şoimului Pelerin îl umpluse de dorinţă şi de nerăbdare. Dar tinreţea lui fără bucurii, aspră şi sălbatică, dominată de acea „imensă tristeţe născută din pustiul afectiv, pe care-l lăsa trăirea aspră în condiţii neadecvate omului” fusese utilă – dacă nu bună – măcar pentru atât – îl învăţase tehnica renunţării. Tehnica de a trece peste propriile dorinţe şi de a privi lucrurile pe care nu le poţi obţine, cu detaşare.

Şoimul şi Elena se aflau pe acelaşi plan, în acea perioadă tulbure (şi totuşi cea mai bună) de început, când nu se decisese – nu-şi dăduse adică seama că soarta decisese pentru el – dacă să devină un apărător al libertăţii, fie ea şi în forma anarhică şi tragică a distrugerii oricărei legi, sau un tiran, supus unor legi cu atât mai rigide cu cât erau mai rudimentare şi nu lăsau nici o posibilitate de opţiune. Le râvnea pe amândouă – şi pe frumoasa fată şi pasărea aceea care era o emblemă a puterii cucerire, cu tot ce era în el tinereţe şi bărbăţie şi generozitate încă nesufocată sub masca de rege. Cu tot ce era în el omenesc. Dar le rezistase amândurora. Nu se dăruise, adică miracolului lor irezistibil. Şi le condamnase strângând din fălcile lui de insectă rapace. Renunţa la iubire şi la glorie, la nebunia lor minunată, pentru rigida soluţie a unei renunţări preconcepute. Numai că renunţând el, impunea această renunţare tuturor. El optase , mânat de motivări personale, de resorturile unei voinţe pe care

iluzia demnităţii lui regale o recompensa , măcar în parte (căci în fond, era conştient că nu le merita, că în ciuda izbânzii lui temporare nu s-ar fi putut compara, în înfruntarea directă, în inima Elenei, sau pe câmpul de luptă, sau în treburile complicate ale Imperiului, nici cu Prinţul, nici cu Fiul Lupoaicei, cel deocamdată pierdut în legendă, dar care plutea ca o ameninţare peste cariera lui de impostor). Ceilalţi erau obligaţi să-i accepte opţiunea, fără a pretinde măcar iluzia unei recompense morale. Şi fiindcă nu toţi aveau tăria lui, ei bine, acele efigii ale unor splendori interzise trebuiau să dispară.

Aşa începu hăituirea oficială a Şoimului Pelerin. Fu emis un edict în acest sens. Se fixă un premiu de-a dreptul fabulos pentru cel ce l-ar fi prins. Se stabiliră concursuri pentru tinerii războinici şi un preţ al trădării pentru aceia dintre cei vechi care ar fi fost dispuşi să furnizeze informaţii despre metodele prin care ar fi putut fi capturată o asemenea pasăre (şi orice minte perspicace ar fi putut prevedea aici viitoarea soartă a Preafrumoasei Elena. Şi aşa cum Lăcustă deja presimţea, nu minţile pătrunzătoare lipseau acolo. Cel puţin două asemenea minţi urmăreau, cu aparentă solicitudine tot ce făcea. Dar la asta vom mai reveni. La aceste două minţi, la aceşti doi martori prezenţi când voiai şi mai ales când ai fi dat orice să nu ai martori în jurul tău).

Edictul fu făcut public. Toboşarii regali vorbiră pe larg şi cu mult zgomot despre premiu, despre concursurile de şoimari, iar spionii regali făcură să se răspândească în taină detalii la fel de amănunţit despre preţul vânzării.

Nu puţini fuseseră în acea Cetate, şi în acel ţinut şi în întreg Imperiul, cei care-l urâseră pe Prinţ, îi juraseră moasrtea şi tocmiseră vraci şi vrăjitoare ca să-i ajute în încercarea de a-l doborî. Prinţul nu fusese niciodată o fiinţă iubită. Dar fapt este că nu se găsi nici un trădător pe care să-l tenteze, acum, premiul instituit de Lăcustă. Pentru că toţi cei vechi se temeau de vreo cursă. Sau se temeau de răzbunarea celorlalţi care se arătau neiertători faţă de cele mai mici gesturi de fraternizare cu nomazii. Şi ei erau resturile unui popor de războinici, de politicieni şi intriganţi. Acesta era punctul lor slab, dar şi punctul lor tare. Ar fi fost mai mult decât important să calci legea tacită, niciodată formulată dar ştiută de toţi şi care nu avea nevoie pentru a persista de toboşari regali. Legea care interzicea

legăturile cu ocupanţii, mezalianţele (şi când, în sfârşit, ocupanţii dispărură, înapoi în neantul istoric de unde veniseră, ei nu lăsară nici o urmă, în structurile lexicale, în fondul de cuvinte, sau în datele antropologice ale celor ce fuseseră vremelnic ocupaţi), furnizarea de informaţii, şi chiar simplele conversaţii ce nu se puteau demonstra că fuseseră obligatorii.

Cel care se oferi să prindă Şoimul, după eşecurile devenite deja comice, ale tinerilor nomazi, fu, aşadar, un străin.

El venea de departe. Era un om tăcut, cu maniere de militar, cu privire dură şi tăioasă, întârziind cu insistenţă pe lucruri şi pe chipuri, cu o barbă cârlionţată şi cu mâini mari şi abile. Vorbea fără accent o mulţime de limbi, printre care şi pe cea a nomazilor învingători şi pe cea a învinşilor.

În prima noapte când sosi în oraş se opri la hanul cel mai deocheat, deschis la scurt timp după ocupaţie într-unul dintre frumoasele castele de vacanţă, construite în afara cetăţii în perioada de linişte înşelătoare şi de prosperitate de dinaintea invaziei. O construcţie graţioasă, cu foişoare elegante, cu colonade decorative, curţi interioare şi chiar un lăcuşor artificial, care acum se transformase într-o baltă plină de papură şi de broaşte, aşa cum colonadele se prăbuşiseră ici şi colo, iar în foişoare nu mai urcau decât bufniţele şi şobolanii şi cei care spionau cu ochi ager împrejurimile, pentru a preveni orice mişcare a poliţiei lui Lăcustă. Stăpâna castelului, rămasă în aceeaşi dimineaţă fără soţ şi fără fii, pieriţi cu toţii în dezastrul armatelor regale, deschisese acest han. Serveau acolo, cărând vinul din pivniţe, vrăjind şi intimitând muşterii şi participând la intrigile cele mai periculoase şi fanteziste, elita vechiului oraş, vlăstarele celor mai distinse familii nobiliare (unele aveau în genealogia lor îndepărtată cardinali şi înalţi funcţionari ai Imperiului, şi generali faimoşi şi chiar regine), fete şi inere femei cărora invazia le sfărâmase obişnuinţele şi convenţiile, le răpise dragostea, familiile, proiectele de viitor şi trecutul. Poate că unele practicau chiar prostituţia cu o anumită solemnitate care-i fascina şi-i îngrozea pe bărbaţii aduşi din cele patru vânturispre Cetate cu tot felul de treburi. Hanul era deci un cămin pentru rebeli, un focar de zvonuri şi de ameninţări mocnite, un loc fastuos, mizerabil şi sumbru, în care trecutul îşi clădise baricade şi îşi ţesea labirinturi. Treceau pe acolo neguţători, spioni, mercenari, vagabonzi şi aventurieri, şi marinari, care auziseră

zvonuri despre o mare viitoare şi nu găsiseră decât bârfe usturătoare despre o colecţie de tablouri de prost gust, reprezentând cu naivitate furtuni pe mare şi porturi prospere. (Noi ştim că această colecţie era o născocire, dar mai ştim că *un* tablou de felul acesta exista totuşi). Şi tot la acest han avea să poposească şi inginerul cu proiectele lărgirii căilor comerciale – un tânăr cu ochi inocenţi de utopist, cu maniere alese şi plin de solicitudine şi compasiune, care nu întârzie să se împrietenească – în măsura în care trufia deznădejdii lasă loc pentru prietenie – cu toate aceste fete aristocrate care acum sfidau destinul jucându-şi rolul de hangiţe conspiratoare. Dar, iarăşi, poate şi ele oboseau uneori de atâta ură şi autodistrugere şi prietenia lui le făcea bine. Însă nu despre inginer ş care începuse, tânăr şi inocent, plin de vise minunate prin a fi confidentul acestor frumoase rebele contaminându-le de speranţă şi sfârşise pustiit de iluzii, în portul eşuat împotmolit de mâl şi nisipuri, aşa cum avea să-l cunoască sirena îndrăgostită de Prinş, sirena care-şi pierduse puterea de a se întoarce în mare şi care avea să deschidă în portul pustiu un bordel pentru disperaţii rătăciţi pe acele locuri – este vorba acum. Străinul vrnit să vâneze Şoimul Pelerin descălecă la han într-un asfinţit dramatic – unul dintre acele asfinţituri în care soarele însângera brazdele pe muchia tăioasă a colinei, şi vuietul pădurii răzbătea egal şi amplu, ţesut de mii de zgomote precise, topit într-un tot indistinct şi misterios, până la prizonierele benevole de la han, şi când câinii îşi târau melancolici şi neliniştiţi umbrele în jurul clădirii, adulmecând vântul şi scheunând după himere.

Stăpâna îi aprecie fără complezenţă şi fără încredere statura înaltă, mâinile dextere şi ochii reci de aventurier. Îi privi fără simpatie obrazul şlefuit de sutele de ore de nesomn petrecute în linişte alături de şoimii ce învăţau supunerea, credinţa şi dependenţa, aerul indescifrabil, de parcă, deşi tăios desenate, trăsăturile i.ar fi fost pierdute după un strat de ceaţă iar el nu ar fi fost chiar acolo, nu ar fi coincis exact cu clipa prezenţei sale într-un loc sau altul, fiind mereu în urmă sau mai înainte sau altundeva, în orice caz, în alt timp decât cel al clipei de faţă. Îl găzduise spionându-l tot timpul, măsurându-i gesturile cu care rupea pâinea sau sorbea vinul şi chiar intimitatea austeră a chipului adormit. Când el îi ceru câteva date asupra Cetăţii (a vieţii celor noi în cetate) ea i le furniză cu

dispreţuitoare lipsă de rezervă. Poate că era un aventurier redutabil, dar nu pe măsura Şoimului lor. Nu a acelui Şoim Pelerin al Prinţului. Nu era de rasă. Şi nu avea nimic de-a face cu vreun astru fatal. Cu vreun astru care în drumul lui grăbit are timpul să croiască destine omeneşti.

Acesta era, deci, cel care se oferise să prindă Şoimul.

Fu primit la palat cu tot fastul. În perioada aceea, Lăcustă, care necunoscând încă legile protocolului regal le sfida (mai târziu avea să le aplice nu numai riguros ci, chiar cu meschinărie), primea cu o curtenie nediferenţiată orice oaspeţi, improviz

Nd ceremonii de o grandoare barbară, ca un fel de compensaţie pentru mizeria care era condiţia cea de toate zilele pentru el şi pentru poporul său. Iar oştenii lui brun-cenuşii şi nevestele lor ciolănoase, care păreau încă mai neîmbietoare în rochiile de oraş, jefuite, pe care nu ştiau să le poarte, se desfătau flămânzi şi nemulţumiţi, şi gata, oricum, de o revoltă împotriva conducătorului acesta tânăr care îi vrăjise, îi atrăsese din câmpurile lor sălbatice, promiţându-le un paradis de belşug, şi îi închisese într-un oraş care semăna cu o cuşcă, dar se desfătau totuşi, cu parăzile ce însoţeau sosirea oricărui aventurier. Numai „cei vechi” treceau dispreţuitori pe străzile dosnice, urmându-şi treburile lor misterioase sau car păstrau doar aparenţa misterului şi frondei chiar când erau din cale afară de banale.

Din noaptea următoare, aventurierul nu mai fu văzut decât rareori, când se întorcea aici cu o figură încă mai înceţoşată ca să mănânce tăcut, să doarmă câteva ceasuri şi să-şi schimbe hainele îmbibate de mirosul pădurii. Iar atunci Şoimul aştepta nerăbdător într-un stejar din marginea pădurii ca el să se întoarcă la jocul lor pasionant de-a vânătorul şi vânatul.

Câţiva tineri nomazi îl spionară încercând să-i prindă meşteşugul, dar renunţară în faţa evidenţei că acest meşteşug era răbdare şi ştiinţă înainte de afi magie sau dexteritate. Aşa că rămăseseră ei doi, omul şi pasărea, veniţi amândoi de departe, din peregrinări şi aventuri care ar fi putut umpe tomuri de biografii, singuri în pădurea prădalnică şi imparţială, să se urmărească şi să se sondeze, să se privească în lumina îndoielnică, aşteptând fiecare ceva de la celălalt – primul gest al supunerii sau al abandonului.

Într-una din acele nopţi fastuoase şi exasperante. Aventurierul întâlni în pădure doi târâie-brâu cu figuri de ţărani şi poveţe profetice travestite într-un dialect greoi şi necioplit. În prezenţa lor Şoimul se purta cu o familiaritate pe care n-ai fi bănuit-o. Nu mai avea nimic rigid şi crud, şi fără să-şi piardă majestatea, se lăsa antrenat în cele povestite de aceste vechi cunoştinţe. Iar Păcală şi Tândală îi povesteau cu lux de amănunte evenimentele de la palat, inclusiv zvonurile despre colecţia de tablouri a lui Lăcustă, şi despre un zănatic, fost comerciant retras din afaceri cu efecte sustrase din fondurile de război ale unei puteri militare de undeva de aiurea şi cu care făcuse o acere fabuloasă, dar trebuise să părăsească brusc acele locuri, devenite, după anchetă, prea fierbinţi pentru el. Dar plecând, oricum cu averea şi cu satisfacţia de a-şi fi bătut joc ani de-a rândul de-o administraţie prea pedantă pentru a fi cu adevărat eficientă. Era un tip cu umor şi cu idei. Iar acum ceruse permisiunea să facă săpături arheologice, în căutarea unei vetre de civilizaţii dispărute. Lăcustă ridicase din umeri:”Un căutător de comori excentric şi bogat, cu atât mai bine că era decis să-şi lase acolo banii lui străini, de aur adevărat, mai ales acum, când în imperiul ruinat nu mai intrau nici mărfuri nici banidin afară”. Un căutător de comori... El însuşi căutase comori, în tinereţe, cu acea tulbure convingere a adolescenţei, că soarta îi e datoare o compensaţie – un miracol, un mister, sau, poftim, o comoară. Asta înainte de a fi renunţat la vise şi la el însuşi, pentru a deveni ceea ce era acum – o fiinţă eficientă, aspră şi opacă, şi care-şi schimbase visele omeneşti (şi atât de apropiate de miracol) cu aceste grandioase scheme destinate fosilizării şi eşuarii în absurd, care sunt utopiile. Fostul negustor plătea mult. Iar unele dintre porţiunile săpate se integrau perfect în viitorul perimetru proiectat pentru antrepozite. Aşa încât contractul se făcuse, Lăcustă păstrându-şi rezerva de a-l putea modifica oricând, rezervă care nu păru să-l neliniştească pe celălalt. Căci fiecare era conştient de acea vulnerabilitate pe care o dă o obsesie în momentul în care îi dai frâu liber şi chiar faci tot ce poţi ca s-o transformi în realitate, conştient de nebunia din visul celuilalt. Şi fiecare îşi evalua în sinea lui puterea şi vicleşugul.

O mulţime de bârfe pe care cei doi i le povestiră Şoimului şi aventurierului venit de peste mări şi ţări să-l prindă. Le

povestiră cu lux de amănunte, Şoimul stând pe greangă joasă de fag, aproape să-l atingi cu mâna, uşor înclinat, şi amuzându-se în felul său plin de prestanţă. Iar aventurierul, aşezat şi el, ghemuit fără să se sprijine de nimic, proptit doar în propriile-i oase mari şi puternice, în tendoane şi muşchii supli, pasiv în modul pânditor al marilorfeline, înaintea unui salt, asculta urmărind în acelaşi timp reacţiile Şoimului, aşteptându-şi momentul, cu acea răbdare care era jumătate din magia meseriei de dresor de şoimi. Însă, oricum, asculta şi el din ce în ce mai prins de şirul de naraţiuni şi de paranteze, de aluziile la fapte vechi şi personaje legendare şi începu chiar să le pună şi el întrebări celor doi, despre Lăcustă şi Preafrumoasa Elena, frumoasa prizonieră (Mai era şi acum prizonieră? Sau era adevărat că îl trădase şi pe Lăcustă, şi fugise din nou?) şi... era adevărată istoria aceea de demult cu trandafirii crescuţi pe vrejuri de fasole? Da? Şi uite aşa, ajunseră încet, încet, la Prinţul dispărut. Şi atunci Şoimul deveni melancolic, tot fără a-şi pierde emblematica lui majestate, dar tulburat de-odată de amintiri. De amintiea primăverii extraordinare, a verii minunate şi a toamnei aurii, sortite parcă să nu se mai sfârşească, din anul când se oprise din pribegiile sale în pădurile de aici şi îl cunoscuse pe Prinţ. De zilele lungi când vânaseră împreună. De susurul unui anume izvor lângă care făceau popas, iar Prinţul se juca răsfirâmând apa printre degete – jocuri de tânăr solitar. De miresmele îmbătătoare ale vântului primăvara, de costişele cu fân în vremea cositului, şi de parfumul frunzelor ce putrezeau, târziu, la scăpătatul toamnei. Şoimul vâna pentru sine, şi Prinţul îşi vâna singur – era un vânător adevărat, un ochitor care nu dă greş, un cunoscător al urmelor şi al obiceiurilor fiarelor şi al vieţii pădurii, şi avea pentru acest sport nobil, respectul şi înţelegerea unui descendent al adevăratei aristocraţii războinice, a cărei genealogie urca până la primii vânători. Uneori îi vorbea Şoimului despre oameni, despre ambiţiile lor, despre intrigile politice, sau îi recita frumoase poeme eroice la care pasărea era foarte sensibilă. Alteori Şoimul îi explica răbdător, mistere din viaţa păsărilor şi a fiarelor, pe care nici un ornitolog sau zoolog nu le-ar fi putut vreodată afla, indiferent cât ar fi stat să observe natura. Da, Prinţul nu îi întinsese niciodată vreo capcană, nu încercase să îl prindă, să-l supună, să-l stăpânească.

Atunci când îl întâlnise prima oară (Şoimul tocmai poposise în pădurea lor venind de foarte departe), rămăsese doar încremenit sub copacul în care pasărea se odihnea. Încremenit, cu ochii plini de o încântare uluită şi fericit de şansa de a fi văzut o asemenea splendoare, îl urmărise timp de câteva minute, uitând regulile de politeţe, şi urma pe care tocmai o prinsese şi care îl conducea spre desişurile dinspre mlaştini, unde vieţuiesc mistreţii solitari. Şoimul îl privise şi el, şi Prinţul îi zâmbise – deşi se presupune că păsările nu sunt sensibile la astfel de manifestări şi deşi el nu zâmbea aproape niciodată. Trecuse deferent mai departe după ce schiţase un soi de salut, mai mult tineresc şi exuberant (cei din cetate ar fi fost uluiţi să-l vadă) şi-şi văzuse de vânătoarea lui. Se întâlniseră apoi mai des, şi când se apropia de copacul în care Şoimul îşi stabilise reşedinţa, obrajii Prinţului se îmbujorau şi ochii ăi erau plini de fericire. Iar Şoimul nu mai dorise nici el să plece de acolo fiindcă înţelesese imediat cine e Tânărul Prinţ, şi că tocmai pentr a-l întâlni trebuise să facă un ocol prin codrii aceia şi să-şi oprească drumul. Vânaseră împreună, deci, toată primăvara, şi toată vara şi toamna aceea pudrată cu aur. Şi când iarna căzu şi pădurea se acoperi cu omăt şi viscolul începu să chiuie printre copaci, Prinţul se întorsese într-o zi în Cetate cu Şoimul aşezat pe mâna înmănuşată şi tuturor li se păruse mai impresionant decât oricând.

Şoimul se gândea la toate astea, cu ochii jumătate închişi, şi aşa toropit de nostalgie şi de dor, a fost un mpment când şoimarul l-ar fi putut prinde cu adevărat. Dar nu o făcu. Nu o făcu, deşi cei doi ţărănoi plecaseră, discret şi deşi Şoimul părea ameţit, drogat de amintiri. Îl aşteptă să-şi revină. Tot aşa, stând ghemuit ca o fiară într-o pândă-repaos, gata pentru orice salt prădalnic, dar fără să-l facă. Îl aşteptă şi când Şoimul îşi reveni, întorcându-se din vara feerică şi de mult trecută, stătura pentru întâia oară de vorbă, ăndelung, în timp ce amiaza le scurta umbrele, poi ele se lungiră iarăşi şi, în sfârşit, crepusculul polei nostalgic, în roşu, copacii, iar seara se închegă printre trunchiuri. Şi când luna se înălţă spre cer şi apo păli, ei încă stătea de vorbă ca două vechi cunoştinţe, unul vorbind despre Prinţul ucis, iar celălalt despre un tânăr viteaz, care cânta la răspântii poeme, şi care cutreiera lumea călare pe un Unicorn.

În dimineaţa următoare, când se întorsese la han, aventurierul părea strălucitor, foarte tânăr, iar chipul îi era limpede şi clar, şi nici o ceaţă nu-l mai învăluia. Şoimul intră dezinvolt în încăperea boltită şi afumată şi se aşează pe spătarul unei bănci, în faţa aventurierului. Nu i se aşează pe braţ, sau pe umăr, căci sunt sentimente care nu se rrepetă, şi pentru că el era un şoim de spiţă regală, loial rasei sale şi unicei sale iubiri. Dar se lăsă hrănit de şoimar, din ciosvârta de căprioară pe care hangiţa i-o aduse, deodată grăbită şi plină de solicitudine, de admiraţie, de respect şi suspiciune (dacă acesta era un şiretlic, dacă totuşi voia să vândă Şoimul?). Dar nu, Şoimul venise de bună voie (dar dacă era totuşi, un vrăjitor?). Numai că, după ospăţ, Şoimul plecă, şi aventurierul urcă în camera lui să se culce. De acum începea a doua parte a rolului său în Cetatea ocupată. Ca şi inginerul care proiectase (sau avea să proiecteze, antrepozitele) ca şi o dansatoare venită din lumea largă să elibereze Şoimul despre care se zvonise că ar fi fost capturat, ca şi fostul neguţător care căuta un răspuns la o enigmă prezentă în mormintele vechilor regi, şi ca mulţi alţi vântură-lume veniţi de cine ştie unde şi absorbiţi de destinul acelei Cetăţi al cărei nume amintea încă splendoarea Imperiului distrus, el avea să încerce o aventură care-i depăşea menirea. Pe de altă parte, el ştia desigur, că eliberarea Cetăţii, restaurarea Imperiului şi toate celelalte nu-i erau menite şi dacă tenta aventura era nu pentru că spera izbânda ci fiindcă vocaţia oricăruia ca el era tocmai încercarea. Iar hangiţa care urcă să-i spioneze somnul, ca în fiecare noapte, văzu un chip senin şi împăcat, şi putu depune, mult mai târziu, peste ani şi ani, mărturie, că de orice l-ai fi acuzat pe acest trecător prin cetate, nu putea fi vorba însă de frică.

XXIV

Ar fi inutil să plictisim cititorul cu istoria vieţii vânătorului de şoimi, care venea de undeva de foarte departe, şi care, acolo de unde venea trăise, desigur, o viaţă plină de primejdii. Destul să spunem că îşi părăsise locurile de origine în urma unor conflicte dintr-o tinereţe cât se putea de aventuroasă – genul de viaţă spre care împinge incompatibilitatea dintre tine şi ceilalţi,

incompatibilitatea dintre un temperament arzător şi o lege rigidă şi insipidă dar inevitabilă, care ajung – pasiunea internă şi tiparul extrem imuabil să coincidă ca efect, trasând un destin. Cu asemenea personaje lipsite de grandoare dar nu şi de pasiune şi de forţă, s-a cucerit vestul. Alţii, la fel, au devenit bogaţi crescători de oi în Australia. Alţii au dispărut în insulele Pacificului, în traseele enigmatice ale Africii sau în Asia Orientală. Unii au traversat Polul Nord. Oameni neînfricaţi, solitari, nesociabili, de obicei destul de sceptici în faţa fascinaţiei vorbelor mari.

Vânătorul de şoimi venise în Cetate, care-i era perfect străină, atras de un fel de spirit de competiţie şi, bineînţeles, de câştigul fabulos promis de caraghiosul de rege care nu mai putea trăi de răul unei păsări. Un rege care se afla angajat într-un fel de luptă personală cu o pasăre. Era ceva destul de absurd, şi probabil, de ridicol. Dar suma de bani era convingătoare.

Pe urmă, încet, încet, colindând pădurile pe urmele Şoimului, şi bătând străzile oeaşului, în căutarea unor infprmaţii şi bând cot la cot cu căruţaşii şi cu borfaşii mahalalrlor şi cu precupeţii, prin tot felul de locuri a căror faimă îţi făcea părul măciucă, începu să înţeleagă mobilurile regelui care nu mai putea închide ochii de răul unei păsări peregrine, care în loc să-şi vadă de migraţiile ei, se statornicise în preajma unei capitale învinse, bântuind minţile tuturor. Obţinu o sumedenie de informaţii, care nu-l ajutau cu nimic în scopul său imediat de a prinde pasărea, dar care îl ajutau foarte bine să construiască o legendă. Ajunse să viseze nopţile un cavaler în armurî neagră, care trecea singuratic pe o faleză înaltă, strălucind în soare. Jos, departe, se zbuciuma marea. Era o imagine măreaţă, deşi copilăria lui violentă nu fusese hrănită niciodată cu poeme eroice şi modelele de vijelie erau mai curând cele ale unor rebeli care reuşeau să evadeze din temniţe inexpugnabile sau să sfideze de pe eşafod inflexibilitatea legii şi curiozitatea sadică a mulţimii. Însă ajunsese să viseze acum un Prinţ în armură neagră şi să fie pătruns de ritmul majestuos, la fel de aspru ca legea cu care luptase o viaţă întreagă, de ritmul eroic al unei legende fabuloase, construite din sacrificii, idealuri măreţe şi fii de regi.

Pe urmă întâlnise chiar pasărea . O urmărise cu tenacitatea lui de vânător – căci, în arta lui era un adevărat maestru. Şi se îndrăgostise fulgerător şi pentru totdeauna de Şoim.

Pentru cineva care ar încerca să urmărească şi să descâlcească zilele tulburi care urmară convertirii vânătorului după întâlnirea sa cu Şoimul, ar fi destul de dificil. Mai cu seamă că trebuie să te descurci prin atâtea versiuni, unele oficiale, altele apocrife şi contaminate deja cu basmul şi legenda. Vânătorul avea, cum am spus, condiţia umilă a unui aventurier, chiar dacă, în anumite privinţe, calităţile lui erau cu adevărat remarcabile. Însă, pentru el, care trăise totdeauna singur şi care nu considera viaţa ca pe un bun, ci mai curând ca pe un soi de stare de deportare fără perspective imediate de evadare, este oarecum simplu de înţeles că nu putea deveni un erou în sensul adevărat, chiar dacă acceptase ideea jertfei de sine în numele libertăţii teoretice (idee cu totul incompatibilă cu viaţa, morala şi deprinderile sale de fiară solitară). Ceea ce îl fascina era, desigur, idealul de libertate în sine şi nu colectivitatea de străini, pe care, fie vorba, nu s-ar fi dat în lături să-i jefuiască. Erau nişte oameni stupizi care îşi meritau soarta. Ceea ce îl pasiona, era duelul dintre Prinţ şi nomad, duelul în care Prinţul murise fără să piardă, şi Lăcustă supravieţuise fără să câţtige. Nu înţelegea, desigur, mobilurile profunde ale celor doi leaderi, dar, încă din copilăria-i haotică şi crâncenă, de odraslă a nimănui, într-o mahala de marinari, hoţi şi contrabandişti, îşi hrănise imaginaţia cu înfruntările dintre diveşi caizi şi şefi de bandă, ale căror cuţite aveau nume de legendă ca şi săbiile cavalerilor medievali.

Obţinu de la Lăcustă care era nerăbdător să isprăvească cu Şoimul, dreptul de a investiga închisoarea – unde, susţinea el, ar putea găsi ceva, un element indispensabil pentru o capcană eficientă. O capcană de la care nu trebuia să te aştepţi să fie o construcţie oarecare, din sârmă şi lemn sau din alte asemenea fleacuri. Lui Lăcustă, aventurierul îi păru demn de încredere, şi în felul lui, plin de prestanţă. Era dispus să creadă că acolo, în temniţă se putea găsi o parte din puterea necesară prinderii Şoimului, cîci el însuşi o considerase un loc destul de sigur pentru a depozita grâul şi a-i izola pe atentatori şi pe cei care încercau, iar şi iar, câte-o răscoală. Aşa că îi acordă adeverinţa necesară şi aventurierul pătrunse în închisoare ca la

el acasă, fiindcă cunoştea prea bine acest tip de spaţiu, şi asupra lui, mirosul apăsător de suferinţă, de violenţă stătută şi de disperare nu avea nici un efect, decât cel mult, dacă nu ar fi fost prea absorbit de investigaţiile lui, i-ar fi putut stârni amintiri ale unor evadări la care fusese părtaş şi ale unor tovarăşi de aventuri din nebuloasa lui tinereţe. Dar, fireşte, nu avea timp pentru aşa ceva.

Lăcustă era desigur suspicios, deşi îşi spunea că suma fabuloasă promisă pentru Şoim era o garanţie destul de bună de fidelitate, pentru un străin care nu avea nici o legătură cu supuşii săi şi deci nici un mobil să-l trădeze, Şi nici mai târziu, după ce totul se consumase, nu avea măcar să bănuiască trădarea a cărei viczimă fusese. Însă îl suăra să se afle din nou în faţa unuia dintre secretele Cetăţii, pe care nu se afla nimeni să i le destăinuie. Cine ştie câte dintre puterile duşmanului său dispărut nu se mai aflau ferecate încă acolo? El credea încă în existenţa unor obiecte miraculoase, care ar închide puteri fermecate, fiindcă, izbindu-se ca un analfabet pus în faţa unui tabel de logaritmi, în propria-i lipsă de instruire, pe când încerca să descifreze mecanismele conducerii Imperiului, visa, ca orice şcolar, la o baghetă magică ce i-ar fi putut oferi imediat puterea asupra atâtor lucruri necunoscute. Însă unde ar fi putut-o găsi? Şi dacă altul i-ar fi putut-o sufla de sub nas, altul care ar fi avut la-ndemână o informaţie care lui îi lipsea şi care, dacă nu avea nici un mobil să-l trădeze, nu avea, în nici un caz, un motiv ca să-i fie devotat? Trimise aşadar câţiva oameni de încredere ca să-l spioneze. Dar câtă încredere poţi avea într-un om de încredere? Cel mai bine ar fi fost să-l supravegheze singur, dar se temea de o capcană şi se temea de locurile închise – de aceea, decis să se rupă pentru totdeauna de câmpie, dar obsedat de nevoia spaţiilor largi şi neîngrădite, voia acum să transplanteze lângă Cetaze o mare a lui, sau un deşert – încă nu se hotărâse prea bine. Dar oricum, ceva opus Cetăţii şi munţilor acoperiţi de păduri...

Aşadar nu putea decât să aştepte, mânios şi ros de nelinişti, ca acei posibili trădători să se întoarcă. Îi ura, plimbându-se ca un animal închis în cuşcă, şi hotăra pentru ei pedepse care să răsplătească ceasurile de încordare. Ah, îi ura din toată inima pe nemernicul de Prinţ, care continua să-şi bată joc de el şi după ce fusese omorât şi după ce oasele îi fuseseră

sfărâmate şi risipite de pluguri... Dar umbra lui continua să bântuie minţile supuşilor săi şi deschizând câte o uşă, noul rege simţea totdeauna un fior între umeri, la gândul că ar putea da nas în nas cu o fantomă în armură neagră. Nu-i cunoscuse chipul, iar portretele de bărbaţi din galeria srămoşilor (pe care le cercetase îndelung înainte de a ordona să fie arse) nu-i spuseseră nimic. Cât despre biografia oficială a Prinţului, era o sumă de infdrmaţii abstracte despre bătălii, înfiinţări de spitale şi azile, decernări de cupe sportive şi întâlniri diplomatice din care nu aveai ce înţelege. Prinţul avusese grijă ca această biografie, să fie la fel de seacă şi de anostă ca pomenitul tabel de logaritmi, la fel de austeră ca armura lui fără chip. Cu cât i se citea mai mult din acel pomelnic insipid de fapte, cu atât lui Lăcustă, duşmanul său, îi apărea mai enigmatic, mai îndepărtat, mai inaccesibil. Aşa că nu putea bănui ce caută vânătorul de şoimi. Habar n-avea că, dacă el însuşi era identificat de profeţii care se înmulţiseră iar peste tot, cu unul dintre călăreţii Apocalipsului, angajatul său e pe urmele altuia dintre ei. Ideea de a-i învrăjbi pe aceşti necruţători cavaleri apocaliptici, în favoarea oamenilor – mai curând însă a unei libertăţi care avea nevoie de aâoameni doar ca de nişte instrumente de manifestare – era, desigur, absurdă. Dar Vânătorul de şoimi nu-şi bătuse capul niciodată cu subtilităţi de religie şi de logică. El hotărâse doar să-şi asume riscul său în această aventură străină, şi înhăţase din zbor o informaţie ce-i păruse utilă, din amintirile Şoimului despre Prinţ, la fel cum pr vremuri filtra informaţii utile numărând paşii gardienilor şi ascultându-le ameninţările şi laudele despre inexpugnabila lor fortăreaţă (despre grosimea şi înălţimea zidurilor, despre lăţimea brâului de apă ce-o înconjura, sau izolarea insulei pe care e clădită).

Iar Şoimul îşi amintea o mulţime de lucruri, despre cel din miezul armurii întunecate. Şi aventurierul nu avea decât să lege poveştile lui cu fragmentele dintr-ă baladă (rudimentarul embrion al unei vaste epopei despre Prinţ) recitată într-un port de un străin care călătorea însoţit de un unicorn.

Ştia, aşadar, destul de multe despre o faptă de care Prinţul se jenase întotdeauna, şi de care Şoimul făcea încă mult haz, cu tandreţe şi înţelegere, dar oricum, râzând şi acum, fiindcă acea probă, mai mult de conştiinţă decît de curaj, nu era lipsită de latura ei comică.

. . .

Prinţul se întorcea, cu cavaleria lui, dintr-o bătălie dată la frontierele Imperiului, atacate mereu şi mereu de tot felul de hoarde.

Într-o aşezare pe malul unui râu (o aşezare ce scăpase incursiunilor nomade şi se desfăşura liniştită, cu turlele ei graţioase, cu zidurile traforate de colnade şi pieţele geometrice, ornate cu fântâni şi statui) de-a lungul plajei largi întâlniseră o procesiune de oameni înspăimântaţi care se certau între ei, indecişi încotro s-o apuce. După cum eerau încprcaţi cu tot felul de boarfe şi de obiecte casnice, era limpede că pornesc în pribegie. Agitaţia lor contrasta neplăcut cu imaginea calmă a clădirilor cochete şi străzilor curate, mărginite de peluze cu flori, străzi pe care dimineaţa auzi glasul cântat al lăptarilor şi al vânzătorilor de zarzavaturi, pe care trec băieţii de prăvălie cu pachete frumos ambalate şi doamne elegante care-şi plimbă căţeii. O aşezare care te făcea să te gândeşti la bunăstare şi tihnă, dar pe care locuitorii ei o părăseau acum cuprinşi de panică, din cauza unei bărcuţe de papură care se împotmolise aproape de plaja lor, într-un ostrov anonim – o adunătură de rădăcini, smârcuri şi nisip – venind de cine ştie unde, dintr-o aşezare de pe firul aceleiaşi ape, ai cărei locuitori voiseră, în felul acesta iresponsabil, să scape de o molimă abătută asupra lor. O bărcuţă încărcată cu ofrande, în care se odihnea efigia stângace dar elocventă a înspăimântătoarei molimi, care bântuia din când în când lumea, în anii când pământul fusese prea rodnic, sau steaua războiului în declin, şi problema demografică se punea pe tapet.

Prinţul îşi oprise cavaleria în faţa mulţimii înspăimântate şi agresive, care se agita fără rost, încărcată cu toate obiectele acelea inutile ţi patetice. Oamenii îl priveau tăcuţi pe Prinţul lor, aşteptând de la el ceva – o decizie, un ajutor. Nimeni nu îndrăznea să i se adreseze acelei armuri încununate de un chip abstract de email. Dar tocmai inaccesibilitatea aceea, tocmai abstracţia acelei făpturi fără chip, li se părea o garanţie de foţă. De-a lungul timpului, regii au fost mereu puşi în situaţia de-a face minuni, şi s-au achitat, mai mult sau mai puţin glorios de sarcina asta. Desigur, în multe cazuri au eşuat, dar cronicile trec

asemenea episoade sub tăcere, reţinând însă cu lux de amănunte exemplele în care miracolele, cât de banale, au reuşit. Prinţul era sceptic. Cu siguranţă că vreunul dintre strămoşii lui, dintre bărbaţii aceia semănând cu Agamemnon sau cu Eric cel Roşu, sau cu Cortez, chiar înfăptuiseră, simplu, şi cu convingere, şi cu credinţă mai ales, asemenea minuni. El dăduse un decret prin care se finanţau lucrări de ameliorare a igienei publice şi se înfiinţau posturi de medici municipali, care aveau drept de vot în consiliile oraşelor, şi construise spitale, centre de cercetare şi chiar înfiinţase (patronase, adică înfiinţarea, sugeraată de personalităţi ale lumii medicale) câteva catedre noi la Universitatea din capitală. Şi acum stătea ca un idiot, în faţa unei gloate înnebunite şi recăzute subit pradă superstiţiei. Medicul municipal, care i se înfăţişase imediat, dădea din mâini a lehamite şi a neputinţă, vorbindu-i despre imposibilitatea de a controla mahalalele, despre economiile făcute de municipalitate în reconstruirea sistemului de canalizare, despre insuficienţa personalului. Nu se semnalase încă nici un caz de boală şi el personal, se îndoia de nocivitatea acelei efigii puerile. Era un bărbat voinic şi calm, cu un început de chelie şi cu o privire gri, plină de bun simţ. Dar în asemenea împrejurări nimeni nu mai credea în bun simţ. Se trăgea de reverele redingotei, ceea ce trăda cât e de nervos. Iar familia lui – soţia şi cei doi băieţi în costumaşe de marinar – aşteptau sub o umbrelă, într-o trăsură, să plece la adăpost de ameninţarea aceea necunoscută...

Prinţul stătea deci, drept şi rigid pe calul lui negru, închis în armura regală şi strălucea în soarele blând. Nu aveau, desigur, curajul să-i pretindă nimic acestui stăpân inaccesibil şi temut, care stătea în faţa lor la fel de ţeapăn fca un mort într-un sarcofag antic. Stătea şi privea mulţimea şi dincolo de ea apa şi ostrovul – o pastă verde – fremătător, cu bărcuţa, cît o jucărioară, legănată de valurile leneşe. Îşi amintea, desigur, o sumă de lecturi privitoare pe de o parte la aspectele ştiinţifice ale problemei, pe de altă parte la superstiţii similare. Ştiinţa cerea medicamente, igienă şi cadre medicale bine pregătite, şi fireşte, disciplină şi încredere. Datina cerea un voluntar, încărcat ca un acumulator cu acea forţă magică pe care te aşteptai s-o aibă regii, şi care să îndepărteze pericolul. Să desprindă barca şi

să convingă – sau să constrângă – molima să plece dracului de acolo. De obicei era implicată şi o jertfă, sau poate, un pact.
Era, în primul rând o problemă de conştiinţă. Încercase să impună supuşilor săi ideea de civilizaţie. Şi, pe urmă, era vorba de încă ceva, ceva care, deşi, de data asta servea chiar la dezvăluirea laturii umane a regalităţii, îi trezea cea mai vie repulsie. Era vorba să renunţe la distanţa statornicită de armură între el şi gloată şi să accepte promiscuitatea acestor priviri. Trebuia să recunoască adevărul neplăcut că, deşi convins teoretic de avantajele şi de necesitatea democraţiei, practic îi repugna la fel ca oricărui aristocrat. Desigur, teoretic, egalitatea cu acei oameni era un fapt demonstrat. Ideea în sine nu-l jignea, şi o găsea firească, dar intimitatea gloatei era cu totul altceva. Era de-a dreptul insuportabilă. Şi, pe urmă, nici nu slujea ideii de democraţie, căci după ce avea să-şi lepede carcasa de măreţie, va acţiona împotriva convingerilor sale, tocmai ilustrând ideea că regii sunt efectiv depozitarii unor forţe de excepţie. Ca totdeauna soarta demonstra că e capabilă de multă ironie. De un comic, pe cât de savuros, pe atât de nedrept. Însă ce trebuia făcut, trebuia făcut. Nu putea să le refuze acest serviciu din motive personale cu totul egoiste. Aşa că le ceru cu glasul calm cu care-şi comanda armata, să se împrăştie. Dar gloata – care era tot ce se putea imagina mai opus unei armate – se trase doar puţin îndărăt şi se împărţi de bine de rău, în două, lăsând la mijloc un spaţiu îngust, exact cât să poată trece un om. O potecuţă sinuoasă, nu chiar un labirint, doar o linie strâmbă şi urâtă şi lipsită de ordine, între cele două grupuri de oameni – ochi speriaţi, bonete strâmbe, pălării ţuguiate, coşuri de răchită pline cu crătiţi şi mărunţişuri, mese răsturnate cu picioarele-n sus şi pilote călcate în picioare. Resemnat, Prinţul descălecă şi străbătu cărarea, trebuind uneori chiar să mai îmbrâncească pe câte unul, proiectat de mulţime în calea lui şi chiar să sară peste câte un obiect proţăpit în drum. La malul apei tulburi, cu unde gălbui, pline de cioturi ţi de stoluri de raţe sălbatice, Prinţul îşi scoase casca – şi mulţimea îi privi avidă chipul îngust şi nobil, dar care, în lumina necruţătoare a amiezii părea mai curând obosit şi absurd de tânăr, decât înfricoşător. Pe urmă, ajutat de scutierul său, începu să-şi lepede, una câte una, piesele armurii, aşa încât Prinţul cel negru se risipi, dezmembrat, pe nisipul plajei arătând în acelaşi timp şi

tragic şi ridicol, ca un cavaler ucis şi căsăpit, panaşul fluturând sângeriu şi şoimul veghind din ramurile unui plop. Iar Prinţul rămase numai în cămaşă şi pantaloni, desculţ şi cu capul descoperit, apărând în faţa acelor burghezi aşa cum el n-ar fi trebuit să şi-l imagineze niciodată – un tânăr subţire, neverosimil de tânăr şi mai curând fragil, într-o cămaşă murdară, înverzită penibil la subţiori (traversaseră nişte ţinuturi sălbatice şi nimeni nu se ocupase de ţinută, cel puţin nu în aspectele ei intime). Prinţul simţea toate privirile aţintite asupră-i ca pe un ultragiu, iar mulţimea care aproape uitase mobilul actului său eroic, filantropic şi penibil era surescitată ca la un număr de strip-tease, intră, deci, cât mai repede în apă (amintindu-şi cât dorise asta, să se scalde în râu, ăn lungile după-amieze pustii şi singuratice ale copilăriei lui regale), numai că acum nu-i făcea nici o plăcere. Prin dreptul nasului lui treceau ramuri şi rădăcini, raţele îl priveau cu suspiciune, şi apa mirosea destul de urât. Ajunse în sfârşit la ostrov, ud ca un câine, murdar şi clănţănind de frig, fiindcă deşi era soare, un vânt subţire bătea dinspre nord, iar apa, în anotimpul acela era încă destul de rece. Însă, odată ajuns la ostrov, se simţi cuprins de o bucurie aproape infantilă şi, cu toate că era conştient cât de murdară fusese apa (canalizarea, cum spunea doctorul cu funcţie de consilier municipal, era cu adevărat o problemă), după atâta timp cât stătuse sechestrat în armură, baia îi făcuse totuşi bine. Se întinse, se scutură, şi se aşeză în iarbă, plin de veselie şi de o încredere ridicolă dar de neclintit în propriile lui forţe. În fond de ce nu ar fi putut şi el face un lucru pe care-l făcea orice şaman de rând? Şi se gândea chiar ce episod nostim ar putea scoate din toată chestia asta absurdă un autor de comedii. Privi cu interes, ca un etnograf, bărcuţa împletită din papură, şi plină de merinde modeste (turte dulci, mere, nuci şi câteva lumânărele) şi efigia naivă. Căută un băţ mai lung, o prăjină, cu care să împingă bărcuţa în curentul înşelător şi puternic, cum îşi amintea că trebuie făcut. Mirosea a nămol şi a flori, soarele îl încălzea plăcut, uscându-i părul şi hainele şi broaştele orăcăiau pline de entuziasm. Şi atunci o văzu. Năluca. Molima. Stând confortabil instalată pe un ciot, lângă bărcuţă, moi ănspăimântătoare decât orice coşmar, rânjindu-i nu fără oarecare bunăvoinţă, o bunăvoinţă care i-ar fi înghrţat oricui (şi cu siguranţă şi faimoşilor lui strămoşi) măduva în oase. El avea,

desigur, un lung antrenament în ce ptiveşte coşmarele şi era un sceptic, avea un interes oarecum ştiinţific faţă de unele fenomene şi, oricum, ştia că molima asta e produsă de o fiinţă minusculă, care, nici privită la microscop nu putea arăta aşa. Totuşi îi trecu şi lui un fior prin şira spinării şi câteva clipe fu chiar pe punctul să se piardă. În acele câteva secunde, cât îi trebuiră să-şi revină, agăţându-se de imaginea didactică a unui organism primitiv, mărit la microscop, dintr-o carte de biologie pentru cursul elementar inconştient de autentica măreţie şi prestanţă pe care i le dădeau ochii scăpărători şi neînfricaţi, plini de o curiozitate rece, şi toată acea tenacitate şi acest eroism şi cruzimea şi hotărârea moştenite de la lungul său şir de înaintaşi, materializate în toată fiinţa lui, poate prea şlefuită de nobleţe, de rasă, dar mai puternic concentrată încă, aşa cum vârful subţire al unei săgeţi concentrează în puţina-i materie sensul întregii arme – ţinu coşmarul la respect. Stăteau faţă-n faţă, fiecare sondând forţele celuilalt şi Prinţul, agăţându-se de fragilele lui cunoştinţe ştiinţifice, ca un subiect pe jumătate încă lucid al unei şedinţe de hipnoză, reuşi să-şi regăsească siguranţa şi chiar maliţia şi acea patetică în fond, dar onorabilă încă (în acel moment) încredere în progres. A rostit, desigur, câteva formule magice, aşa, ca introducere, ca să-i demonstreze că poate face faţă şi acestui ritual, dacă nu vetust în orice caz primitiv. Şi ştia că trebuie oferită şi o jertfă – sau, mă rog, negociat un preţ. Nimeni n-a aflat ce i-a promis atunci Prinţul sau ce i-a dăruit, sau ce pact, desigur umilitor, a acceptat (episodul l-a deprimat profund). Însă cu siguranţă că a şi speriat-o, sau măcar a intimidat-o, căci fantasma a sfârşit prin a i se supune. Oricum s-a achitat de datoria lui, de ceea ce aşteptau cu toţii de la el.

Lumea înghesuită pe mal, şi care nu-l putea vedea decât pe Prinş, îi urmărea neliniştită şi fascinată mişcările, iar Şoimul veghea din ramurile plopului, savurând scena al cărei comicel îl putea pricepe, dar, în acelaşi timp, înţelegând şi amărăciunea pe care trebuia să o simtă Prinţul. Cavalerii coborâseră neliniştiţi până la malul apei, gata să-i sară Prinţului în ajutor, deşi nu prea ştiau ce ar putea face în asemenea cazuri. Erau însă, oricum, gata să facă orice le-ar fi cerut comandantul lor şi, mai ales, se străduiau să ţină mulţimea la distanţă fiindcă şi lor li se părea indecent ca toţi burghezii din orăşel să se zgâiască la un

aristocrat îmbrăcat sumar şi dezavantajat de o şinută necuviincioasă.

Bărcuţa fu, în fine, arsă, şi Prinţul trebui din nou să apeleze la mijloace cât se poate de arhaice, obţinând o scânteie din frecarea unor beţe, nici măcar foarte uscate, în timp ce Molima se holba la el cu ochi batjocoritori şi groaznici – dar demonstraţia era făcută. Şi reveni, în sfârşit, pe mal, unde, sub ochii aceleiaşi mulţimi, din bucăţile de oţel emailat, măreşul Prinţ se reconstitui în jurul tânărului subţirel, care nu avea, în fond, nevoie de nici un ambalaj sofisticat ca să-şi demonstreze puterea.

Viaţa în oraşul cu turle subţiri şi colonade graţioase, şi strigătul matinal al lăptarilor şi zarzavagiilor, îşi reluă ordinea. Cavaleria plecă spre alte aventuri şi după ce o sechestră pe Elena cea Frumoasă, reveni, în fine, în Cetatea de scaun.

Într-una din acele nopţi, după ce abia se întorsese, Prinţul primi un oaspete înfofolit într-o mantie care semăna cu un giulgiu funerar. Prinţul a tratat vedenia ca pe un musafir de seamă, a ospătat-o şi i-a arătat chiar o seamă de curiozităţi, printre care şi un microscop. A discutat cu multă familiaritate cu ea, şi, până la urmă – dar nu garantăm că această versiune ar fi întru totul adevărată – a ferecat-o în hrubele închisorii, unde a zidit-o cu mâna lui, lucrând până în zori. Dimineaţa fu însă văzut venind dinspre închisoare şi zvonurile despre sadismul care îşi tortura prizonierii ăn nopţile de insomnii se amplifică pe baza mărturiilor unor beţivi ce se întorceau la ora aceea acasă şi a primilor nrâegustori ce treceau grăbiţi spre piaţă.

Desigur, Vânătorul de şoimi nu ştia toate detaliile legate de pactul dintre Vedenie şi Prinţ, dar în fond, ca orice aventurier, se încredinţa norocului, căutând firida în care fusese închis spectrul, cu ajutorul unui opaiţ şi ghidat de chiţăitul şobolanilor. Trecea nepăsător prin mirosul familiar de suferinţă umană, pe care nici măcar mirosul belşugului, al pâinii depozitate între ziduri nu-l putuse şterge. Şi norocul îl călăuzi, ajutându-l să cadă într-un puţ, să întâlnească spectrul şi chiar să se înţeleagă cu el, să ajungă apoi din nou la suprafaţă şi să se deparaseze de spionii trimişi pe urmele lui.

Nerăbdătorul Lăcustă îl primi la curte în dimineaţa următoare şi îl lăsa chiar liber să plece, aşa cum o pretindea el, în căutarea Şoimului. Toată Cetatea fu cotropită de molimă,

care îşi făcu de cap printre oştenii lui Lăcustă şi printre locuitorii cartierelor mărginaşe, după ce aventurierul muri primul, într-o piaţă, lipsit de orice glorie, căci nimeni nu ştia şi nu avea măcar să bănuiască actul lui de curaj, la fel de ineficient ca al oricărui terorist. După un timp, molima se plictisi singură şi plecă din Cetatea stăpânită de nomazi, fără măcar să se atingă de Lăcustă, pe care nu l-ar fi putut nici într-un caz confunda cu adevăratul stăpân al Imperiului, cu fermecătorul Prinţ pentru care se lăsase ferecată într-un subsol şi care Prinţ murise de o altă moarte – căci nu posibilităţile de a-şi găsi moartea lipsesc unui descendent regal.

XXV

Să trecem acum să lămurim acuzaţia că Lăcustă şi generalii lui ar fi fost antropofagi. Un popor cucerit şi ocupat, mai ales când are la-ndemână instrumente culturale bine puse la punct, nu întârzie să creeze cele mai tăioase şi mai neiertătoare imagini despre cei ce-l asupresc (Dar, ce-i drept, un sâmbure de adevăr există totdeauna). Oricât de puţină simpatie ne-ar inspira nomazii, trebuie să încercăm să restabilim adevărul, faptele aşa cum s-au petrecut (chiar dacă ele sunt încă mai rele decât zvonul) şi să vedem de unde a putut porni această născocire – căci de mâncat oameni, şi mai ales copii, cum s-a spus, nu a făcut-o Lăcustă niciodată. De ucus, a ucis însă nişte copii şi a deportat pentru un timp toţi copiii din Cetate, după o întâmplare nefericită pentru toată lumea, dar de care oamenii (paradoxală specie, nu-i aşa?), locuitorii cei vechi ai Cetăţii şi-au adus mereu aminte cu mândrie şi urmaşii lor la fel. Oamenii sunt, într-adevăr fascinaţi de tragedie – a altora dacă se poare, dar şi a lor proprie. Şi-şi ţes aureola din momentele martiriului mai degrabă decât ale fericirii lor.

Deci sää încercăm să reconstituim faptele care au condus la acest zvon fantezist, dar poate tocmai de aceea mai îngăduitor decât realitatea fiindcă, în ipostaza de antropofag, Lăcustă s-ar fi pliat tradiţiei neamului său încă destul de arhaic. Aşa însă, nefiind condiţionat de vreo tradiţie tribală, poartă

singur povara întreagă a deciziilor ce au constitui miezul legendei.

Toate s-au întâmplat după ce Lăcustă îi executase pe actori. Trupurile lor umflate de căldură, revărsate din hainele care pe scenă străluceau de o majestate şi de o bogăţie cum nici o haină adevărată, făcută într-adevăr din materiale de preţ, nu poate străluci (căci nici o realitate nu se poate compara cu iluzia artistică, atunci când e vorba de artă adevărată, arătau mizere, jalnice şi totuşi acuzator-grandioase, trupurile, deci se bălăbăneau încă în spânzurători. Da, aşa mizere şi umflate, şiroind de scursorile hidoase ale oricărui trup în descompunere, cu chipurile vinete aureolate de coroane de muşte, cu ochii ciuguliţi de corbi şi carnea puhavă stând să se desprindă de pe hârci, hoiturile acelea alr unor actori adevăraţi care fuseseră pe vremuri elita trupelor imperiale, aveau prestanţa ameninţătoare şi tragică a Regilor ucişi. Lăcustă nu reuşise să pună mâna pe nici unul dintre vechii conducători ai Imperiului, fiindcă destinul lor le dăruise demnitatea unei morţi pe câmpul de luptă. Cât despre Regină, cine ar fi putut prinde aşa ceva? Viaţa aranjase toate, în aşa fel încât el să fie scutit (mai precis să nu ajungă niciodată) să-şi înfăptuiască crima decisivă, prin care să-şi asume destinul. Pe tatăl lui îl ucisese Prinţul, aşa că el nu avusese de făcut decât să-i ia locul, ia r Prinţul (pe care jurase atunci să-l omoare cu toată risipa de gesturi şi ameninţări pe care o cereau împrejurările), Prinţul pierise în bătălia dinaintea căderii Cetăţii. Şi atunci, la început, în haosul produs de cucerirea oraşului, el, care se trăgea dintr-un neam de tâlhari şi incendiatori, care rezolvaseră totdeauna o invazie simplu, trecând totul prin foc şi sabie, avusese destule pe cap. Destule până să înţeleagă ce e un oraş şi cum e articulat, şi ce e un Imperiu şi cum e articulat, şi cum funcţionează, ca să mai aibă timp să se simtă frustrat de a nu-i fi putut prinde pe cei din familia regală, sau măcar din familiile marilor demnitari. Şi poate că nici nu ar fi simţit absenţa acestei scene care să-i consfinţească dreptul de a funda o dinastie nouă, dacă nu ar fi văzut spectacolul despre care auzise cu uluire şi auzise lucruri extrem de confuze, fiindcă erau incompatibile cu tot ce cunoştea el, dar destul ca să priceapă că e ceva menit să-i discrediteze. Despre cre spectacol îi vorbiseră oamenii lui, care nici ei nu ştiau ce e un spectacol de teatru, nici ei nu mai

văzuseră aşa ceva, şi deci nu reuşea să facă distincţie dintre iluzie şi realitate dar nu putuse să le scape, în nici un caz entuziasmul cu care publicul salutase scenareîntoarcerii Prinţului – a eroului în tricou negru, care purta brodat pe piept un şoim alb, specia Falco Peregrinus (specie pe care nimeni în Cetatea aceea n-ar mai fi putut-o confunda cu alta, pentru nimic în lume).Aşa că, până la urmă Lăcustă anunţase că vrea să vadă şi el faimosul spectacol, care nu se mai improviza în pieţe, ci prin şuri, sau prin spaţiile somptuoase şi extrem de sugestive ale unor ruine, care, oricât de proaspete ar fi (şi câţi ani să fi trecut oare de la invazie?) au forţa de a conjura timpul, de a-i face prezenţa simţită şi de a trece în ridicol sau doar în factologia lipsită de importanţă, orice cucerire sau act istoric de orice fel o fi fost el.

În onoarea lui, şeful trupei – un actor venerabil, format în cele mai vestite şcoli de actorie din lume, şi care, la rândul său, fundase câteva şcoli de teatru şi condusese câteva revoluţii în limbajul genului, ba chiar, pe vremea fostului Rege, tatăl Prinţului, îndeplinise şi cîteva misiuni diplomatice de extremă delicateţe, la a căror reuşită faima lui mondială atârnase foarte greu – şeful trupei, aşadar, profită de deruta acestor şefi de bandă, războinici viteji dar total lipsiţi de vocaţia vieţii civilizate şi care acum conduceau diverse secţiuni din viaţa Imperiului, de dorinţa lor de a-şi onora proaspătul rege, un nomad ca şi ei dar care reuşise să se înscăuneze într-o Cetate, ba chiar pe tronul temutului Imperiu de care se ciocniseră atâta vreme, şi obţinu redeschiderea Teatrului din centrul Cetăţii. Se găsiră chiar şi câţiva metri de catifea purpurie pentru decor, cortine şi căptuşeala lojelor de onoare. Restul s-a rezolvat cu flori (era vară), arbuşti decorativi, oglinzi (câte mai putuseră fi salvate) şi ample panorame pictate într-un stil de un realism derutant în detalii, dar care sugera, utilizând cu măestrie perspectiva, spaţii de o amploare tulburătoare şi de o dinamică ce-ţi tăia respiraţia.

Era uluitor (şi poate că asta te făcea să-ţi schimbi puţin părerea despre oameni, să accepţi că, dacă ssunt plini de toate păcatele, sunt măcar o specie a curajului), era şi emoţionant, să vezi cum, în seara aceea tragică, un întreg oraş sfărâmat dar nu învins, „ieşea în scenă” alături de de actorii săi, formulându-şi fără echivoc dispreţul şi superioritatea sa de fost centru al artelor, faţă de nişte prăpădiţi de nomazi analfabeţi care nu

văzuseră niciodată un teatru, care nu auziseră în viaţa lor un vers de Shakespeare, cu ale căror minţi ideea însăşi de teatru era incompatibilă. Era deci, uluitor şi emoţionant să vezi cum reuşiseră să reînvie, cu aceleaţi trucuri ale iluziei, fastul de odinioară. Pe hainele de gală restaurate, sau realizate după modelele sofisticate din pânză simplă, de ţară, sau din cine ştie ce resturi scăpate din jaful sălbatic (dar nu sistematic pe vremea aceea) al invadatorilor, sclipea câte o bijuterie, ca o aluzie, ca un memento al gloriei şi splendorii de altă dată. Şi era de ajuns şi atât. Câteva asemenea aluzii. Coafurile înalte şi complicate ale doamelor sau pieile împodobite cu câte o floare rară, ale tinerelor fete... Şi chipurile. Ochii strălucitori, zâmbetele, saluturile după tot ceremonialul curţii, gesturile elegante şi rafinate, ca o graţioasă şi ermetică pantomimă a sfidării. Aşa că strada fusese preludiul. Acea demonstraţie de supravieţuire a exerciţiului eleganţei şi opulenţei, dincolo de pierderea bunurilor prin care ele se practică şi nestematele apărute din neant şi chipurile inaccesibile, cărora nu aveai ce să le faci. Incoruptibile (măcar în acea seară), chiar dacă le-ai fi dat foc sau le-ai fi zdrobit centimetru cu centimetru cu ciocanul. Lăcustă le pricepu mesajul, pe când înainta cu greu, în trăsura ănchisă, poleită şi purtând încă însembele vechilor regi, prin masa de oameni, elegantă şi somptuoasă în ciuda tălpilor găurite ale pantofilor de bal şi a înfometării. Şi care mulţime nu s-ar fi ferit din calea lui în acea seară, nici cu un pas, aşa că garda trebuia efectiv să trudească spre a-i face loc, şi câteva victime se înregistraseră încă inainte de începerea spectacolului.

Şi pe urmă fusese contactul cu teatrul însuşi. Ridicarea cortinei şi plonjarea în lumea aceea cu totul nouă, absurdă, mirifică şi de nedescris, în care ţi se povesteau lucruri pe care le credeai demult ascunse în fundul cel mai întunecat al inimii tale, zăvorâte acolo, şi de care nimeni, nici măcar tu însuţi, nu mai ştiai nimic. Şi iată-le aici, acum, devenite publice. Iată un fiu de căpetenie nomadă ucigându-şi rudele în noaptea fierbinte a unui cort de stepă, şi o femeie fugind, cu părul în vânt, şi un bătrân cântând imobil (atunci a fost când a vrut să-i oprească prima dată, dar n-a făcut-o, din sfială, din uluire, din curiozitate, fiindcă toate acele lucruri necunoscute îlo fascinau). De unde ştiau ei asta? (Se întreba rozându-şi cu furie coada sceptrului, pe care-l

purta aplecat în jos, ca pe-o cravaşă). Nelegiuiţii ăştia, cum de putuseră afla? Ceea ce trăia acum semăna întru totul momentului când se privise prima oară într-o oglindă şi se văzuse, plin de sânge ca un măcelar, cu faţa rapace şi agresivă, mânjită de funingine, şi încărcat de tot felul de prăzi ordinare ca oricare dintre soldaţii lui. Intrase să smulgă coroana imperială, dar, chiar în faţa intrării în sala tronului se izbise de propria-i imagine (căci altcineva nu mai era pe acolo) reflectată de-o oglindă şi se văzuse aşa cum era, cu mâinile prea pline ca să mai aibă cu ce înhăţa coroana (într-o mână ţinând un ceainic de aur cu dansatoare goale, în relief, în timp ce cealaltăera încărcată cu haine, dintre care o pelerină de blană de hermină, un boa de pene şi o rochi de damă de atlaz mauve, cu mâneci bufante brodate cu perle, talia 50). Iar acum uite, oglinda asta de duoă tragerea cortinei, era mai sardonicăîncă. Iată scena trădării, iat-o pe preafrumoasa trădătoare în cortul lui (şi inima sa obişnuită cu disciplina renunţării tresări din nou, şi din nou trebui să-şi reprime dorinţa aprigă după dragostea Elenei. Iată în fundal o o pânză pe care e pictată bătălia pentru cucerirea Cetăţii, cu un ameţitor lux de amănunte. Şi alte, şi alte scene, inclusiv cea cu oglinda, când se revăzu ca un măgar, încărcar cu ceainicul cu dansatoare au repoussée, şi rochia care se dovedise a fi de damă, stând în faţa coroanei. Ah, de unde ştiau ei toate astea? – căci cum să înţeleagă el, că în generalitatea artei, a unei arte ce operează cu simboluri şi adevăruri eterne, dar care poate să se aplece cu supleţe asupra unor accidente şi fapte şi nu are nevoie de informatori, de iscoade şi delaţiune ca să atingă adevărul, e loc şi pentru particularul său imediat, pentru crimele lui şi pentru mescinăriile lui cele mai evidente şi cele mai tăinuite?

Şi în fine urmară scene pe care el încă nici nu le credea posibile, un viitor care-l ştergea pe el însuşi ca un burete. Iată-l intrând, într-un dans sugestiv pe tânărul actor în tricou negru având brodat pr piept un şoim alb. Am spus dans, fiindcă tot acest spectacol nu folosea cuvinte. Ei, actorii marilor texte universale, al replicilor subtile, patetice ori retorice, ştiau prea puţin limba nomayilor stăpâni – limbă săracă şi fără subtilităţi, neşlefuită de exerciţii literare sistematice şi care tot ce mai păstra din strălucirea civilizaţiei vechi din care se desprinsese poporul lor plecat în lume şi recăzut în primitivism, erau câteva

balade despre viteji legendari, fragmente mutilate ale unei ample geste eroice originare. I-ar fi putut, desigur, ignora pe aceşti nomazi, veniţi la spectacol ca spioni şi ca intruşi (mai precis veniţi în Imperiul lor ca intruşi) şi chiar pe intrusul din loja imperială, şin să joace exclusiv în vechea şi splendida lor limbă, aşa cum jucaseră pe la răspântii, în hanuri şi în oraşele provinciale, de când fugiseră din Cetate. Sau ar fi putut declama într-o limbă oarecare, străină, şi în felul acesta perfect abstractă. Dar nu voiau ca nomazii – şi mai cu seamă Lăcustă – să accepte un alibi atât de comod. Să pretindă că nu au putut înţelege, din cauza barierei unei limbi pe care nu o cunoşteau încă destul de bine.

Mimica şi dansul sunt însă limbaje universale.

Se exersaseră aşadar îndelung. Nici o mişcare nu trebuia să fie inutilă sau să lase loc îndoielii. Ambiguă în esenţa sa de artă, piesa lor trebuia sa fie destul de transparentă. Machiajul, costumele, mişcările, contrapunctul stilistic, caracterizând lumi diferite ce intrau în conflict, totul fusese minuţios gândit, studiat şi transpus.

Erau conştienţi de riscul lor. Dar, ca orice artişti adevăraţi, erau conştienţi şi de datoria lor. Sigur, alţii, în alte epoci mai fericire, mai generoase, îşi exersaseră arta fără riscuri, iar adevărul vizat de acea artă era mai pur, mai general. Se putuseră concentra asupra formei şi asupra adevărurilor eterne, asupra ideilor nepieritoare. Între realizarea idealului estetic al acelor artişti şi societate nu existase nici o contrazicere. Se bucuraseră de admiraţie şi subvenţii şi putuseră dărui lumii opere perene.

Arta lor viza un scop imediat, era implicată în avatarurile societăţii şi avea ca premisă un adevăr efemer. Ştiau că sunt legaţi de timpul mărunt şi măsurat al istoriei. Dar dacă ar fi ignorat tragedia lumii ăn care trăiau ar fi minţit, desigur. Aşa că erau perfect conştienţi de tot ce riscă şi de măreţia de la care abdică, luptând pentru simplul drept de a muri, nici măcar eroic. Dar publicului aceluia, deseori dispreţuit, pe care deseori îl acuzaseră a fi frivol şi lipsit de gust, oamenilor pe care o obscură forţă îi arunca (sau încerca să o facă) înapoi, cu milenii în urmă, ei erau singurii care le puteau dărui din nou un ideal şi o conştiinţă a superiorităţii.

Ultima lor noapte, înaintea faimosului spectacolo, o petrecuseră la hanul din afara Cetăţii, acelaşi han în care se încrucişaseră atâtea destine - ai vânătorului de şoimi, al marinarilor înşelaţi – şi unde se puneau la cale majoritatea acţiunilor subversive.

Stătuseră de vorbă îndelung, invocând timpurile de glorie de altădată, povestind anecdote din viaţa de vagabondaj de după căderea Cetăţii, povestiri tragice şi comice pe care le filtrau prin ampla lor experienţă teatrală. Stăteau acolo, în haine anonime, dar cu chipurile pe care toţi cei din oraş le ştiau şi le iubeau şi nu era nevoie de nici un afiş, ci doar de un cuvânt, ca o parolă, ca să-i facă pe toţi să se înghesuie prin şuri şi hangare şi ruine, la spectacolele lor.

Diva, care urma să joace rolul Elenei, asculta obligată la muţenie de o mască groasă şi intens colorată, făcută din miere şi tărâţe, şi petale de flori, şi rădăcini ale unor plante numai de ea ştiute. Părul auriu şi bogat, cu adevărat splendid, era strâns într-o eşarfă, aşa încât arăta cât se poate de comic. Dar a doua zi, când chipul ei adevărat avea să strălucească în lumina făcliilor, tuturor, până şi celor doi ţărani hoinari, strecuraţi în mulţimea orgolios.crepusculară, avea să li se strângă inima (şi chiar şi lui Lăcustă) de asemănarea cu Preafrumoasa Elena. Directorul trupei – bătrânul actor care obţinuse renovarea teatrului, şi în felul acesta, recunoaşterea lor oficială îşi bea vinul, copleşit de amărăciune şi mândrie. El era bătrân. Lui, viaţa îi dăduse tot ce fusese mai bun şi tot ce fusese mai rău. Avusese iubire, glorie şi avere. Singurele socotelile mai avea cu moartea, iar martiriul era oricum preferabil unui azil de bătrâni. Mulţi, dintre foştii lui colegi de teatru, şi chiar şi maestrul său, care-l învăţase primele lucruri despre această artă, şi care avusese parte de o „moarte bună”, într-un azil, când ajunsese să nu-şi mai amintească nici măcar propriul lui nume, l-ar fi invidiatpentru şansa de a sfârşi într-o tragedie, în care linia între artă şi realitate să fie atât de fascinant de fragilă. Aşa cum nu mai avea un scop pentru care să trăiască, avea unul pentru a muri. Dar ceilalţi? Uite-o pe frumoasa Divă. În plină putere a vitalităţii, în stare să aprindă de dragoste şi lemnul uscat al scaunului pe care stă. Dar gata să moară pentru o seară de demnitate şi de curaj. Şi toţi, dacă-i luai în parte. Cel care-l va juca pe Lăcustă, exersându-şi masca rapace, şi cu tenul colo9rat

cu coajă de nucă. Şi cei gata să se sacrifice chiar şi pentru un rol episodic şi umil. Ca să nu mai vorbim de băieţandrul care-l va juca pe Prinţ. Un balerin de înaltă clasă. Un mim excelent, (deşi de data asta chipul îi va fi ascuns de ciorapul negru, care împreună cu tricoul vor alcătui armura). Armura care era chipul oficial al Prinţului...

Bătrânul actor le explicase de multe ori, pe larg, tot ce riscă. O făcea acum încă odată, pentru a avea conştiinţa împăcată. Deşi, desigur, nu o avea... Toţi ştiau că Lăcustă e insensibil la ideea de artă şi că e necruţător. Nimeni nu credea în teza romantică a conversiunii prin artă, într-un efect de şoc pe care această realitate interpretată l-ar putea avea asupra lui. Ce îi aştepta era moartea. Întrebarea era dacă până la urmă merită asta.

– Hm. Mi se pare potrivită vorba lui Henric de Navarra „Parisul merită o liturghie" sau cam aşa ceva. Poate mui frumos formulat, dar ceva în genul ăsta. Zău dacă Cetatea asta, Dumnezeu să-mi ierte blasfemia (actorul care vorbea era un beţivan, care interpreta de obicei roluri burleştil, se înclină, îşi goli paharul şi oftă), dacă Cetatea nu-şi merită Spectacolul ei. Merită o recompensă. Măcar atât, că tragedia ei a fost consemnată.

– Eu cred, spuse tânărul care-l interpreta pe Prinţ, că în fond asta e şi menirea noastră. Roşi şi-şi plecă privirea. Colegii lui celebri îl intimidau... Dacă nu ne-o urmăm în orice împrejurare, existenţa noastră nu se mai justifică. Să nu credeţi că leg arta, aşa, simplist, de istorie, dar dacă am optat pentru asta... Sigur, ne-am putea şi noi apuca de altceva. Să' vindem covrigi sau să plantăm legume sau să stăm ascunşi prin bălţi ca eroii „Cavaleriei Regale", câţi i-au mai salvat golanii de prin mahalale şi acuma îşi aşteaptă, prin păpurişuri momentul. Dar dacă n-o facem noi (se gândea la datorie, la onoare şi la toate celelalte) atunci cine s-o facă?

Îşi ridică ochii scânteietori şi zâmbitori, intimidat de gloria lor, dar eroic şi cuceritor cum numai adolescenţii convinşi de puritatea idealurilor, ştiu să fie.

– Cine s-o facă, Liturghia asta?

Pe obrazul Divei, o lacrimă se prelinse liberă şi nestingherită, spălând o dâră în masca grotescă, aşa că atunci

când ajunse pe masă, rămase acolo ca o perlă roz, lângă paharul de vin.

Dar acum hoiturile lor, cărnurile lor umflate care făceau să plesnească hainele de regi iluzorii, se împuţeau ca orice hoit de câine sau tâlhar, asta nu le diminua cu nimic măreţia. Şi noapte de noapte, riscând pedepsele sălbatice ale lui Lăcustă oamenii aduceau sub spânzurători coroane, jerbe şi buchete de flori.

Însă nu-i prinseseră pe toţi. Lăcustă ordonase, fireşte, după spectacol suprimarea acestei bresle incomode, perfide şi periculoase. Clădirii i se schimbă destinaţia şi deveni cazarmă, după ce scenele tulburătoare în *trompe l'oeil* fuseseră acoperite la repezeală cu o vopsea rezistentă, ca nu cumva în clipele de plictiseală, soldaţii să se apuce să scurme vopseaua în căutarea imaginilor interzise. Aşa că vopseaua şi legenda, împreună, aveau, cu timpul, să amplifice prestigiul picturilor executate, în fond, la repezeală, şi cărora alegoria prea evidentă le scădea din valoare... Şi, la fel, bineînţeles, că soldaţii scurmară bvopseaua, mai ales în carceră, instalată după remedierile necesare într-unul dintre closetele elegante ale teatrului (în care, după ce băuse o sticlă de vin, furat de firea lui maliţioasă, pictorul înfăţişase o demi-mondenă, oferind o jartieră iubitului său). Această femeie voinică, zâmbitoare şi care li se părea inculţilor recruţi că înnobilează un cavaler, deveni patroana secretă a soldaţilor din garnizoană. Şi se pare că nu rămăseseră chiar neprotejaţi). Dacă nu altfel (nu se ştie nimic precis în acest sens), ea le patrona, în orice caz visurile, cât trăgeau un pui de somn, sau tânjeau pur şi simplu după iubitele lor de-acasă, sau numai după un pic de libertate, sprijiniţi de zid.

Actorii deci nu fuseseră stârrpiţi cu totul. Unii se salvaseră. În primul rând figuranţii din primele scene (actori de mâna a doua, dar, oricum, purtători ai unor cunoştinţe tehnice despre arta lor), care conform consemnului, se furişau afară din clădire şi chiar din oraş, imediat după ce ieşeau din rol. Pe urmă în busculada finală, când oamenii lui Lăcustă invadaseră scena, câţiva se strecuraseră în public.

– Prindeţi-l pe Prinţ, răcnea Lăcustă în gura mare, încălecat pe balustrada lojei, a cărei uşă în mod misterios se blocase. Răcnea, lovea peretele lojei cu pintenii ca pe un cal şi îşi agita braţele ca un spectator la un meci de box.

– Aduceţi-mi-o pe Elena. Şi pe Regină! (dar cum s-o prinzi pe Regină? Chiar fiind numai o interpretă oarecare, numai rolul singur era de ajuns. Ea apucase să iasă din scenă şi să dispară, conformându-se adevărului istoric).

Gărzile se repeziră spre Divă, sărind peste păpuşile risipite, reprezentând cadavre de cavaleri şi de nomazi. Prinţul, a cărei inimă era apărată doar de tricoul de bumbac şi de emblema şoimului, se repezi în apărarea ei. Se luptă ca unul care ar fi crescut realmente în săli de scrimă, dând acestui final un ambiguu caracter de confuzie cu realitatea. Urmă, firește, o încăierare generală, în timp ce Lăcustă, încă baricadat în loja lui căreia îi sfâşiase catifeaua cu pintenii tot încercând s-o îndemne să se repeadă la atac, turba şi-şi frângea mâinile, strigându contradictorii. Bărbaţii, câţi mai erau, mai toţi invalizi, inofensivi în aparenţă, săriră pe scenă, folosind braţele fotoliilor, obiectele de recuzită şi tot ce le mai cădea sub mână. Femeile nu se lăsară, desigur mai prejos. Prinţul fu rănit în încăierare şi leşină. Cineva îl târî în culise şi-i smulse de pe el tricoul negru lăsându-l acolo despuiat şi anonim printre copacii şi călăreţii de carton. Nişte soldaţi nomazi încercară, ce-i drept, să-l înşface, căci goliciunea lui li se păru oricum suspectă, dar cineva în întuneric îi atacă din văzduh. Un clonţ puternic, nişte gheare tăcute îi sfâşiaseră, şi ei se întorseseră în scenă urlînd, orbi şi cu obrazul sfâşiat.

Lăcustă obţinuse o biruinţă foarte precară (provizorie, de asemenea) asupra muzelor. Asupra artei, despre care nu ştia (de unde ar fi putut să ştie?) cât e de neiertătoare.

. . .

În dimineaţa unei zile însotite, într-o piaţă, nu departe de cazarma care fusese din nou, pentru o seară, teatru, nişte copii se jucau cu inocenţa aceea lipsită de prejudecăţi, de prudenţă şi de milă, specifică vârstei. Închipuiseră un cerc , şi se învârteau cântând.

„Coroana e rotundă! Rotundă e şi luna...

„Coroana e pătrată...” improviză un glas subţirel, plin de veselie. Soarele, la rândul lui, le strânsese umbrele miăcătoare, într-o horă micuţă ca o coroniţă. Iedera de pe clădirile din jur

lucea, mătăsoasă şi proaspătă, şi vântul o înfoia uşor, ca blana unor mari animale adormite.

Un băiat apăru alergând dintr-o ulicioară, ţinând în mână un ulcior, pe care erau pictate, primitiv, nişte naiade scăldându-se (aceleaşi nuduri, care executate în aur pe un vas regal, îl tentaseră pe Lăcustă). Nu se ştie de ce ţinea în mâna cealaltă, dar acest lucru nu are oricum nici o importanţă, având în vedere că nu a fost nici un proces.

Cortegiul regal intra tocmai în piaţă, care nu făcuse parte niciodată până atunci din itinerariul oficial.

Lăcustă putu vedea imaginea coroniţei de iederă, aşezată în mijlocul horei de copii.

Poate că în adevăr, surprinşi de cortegiu, copiii aceia ai mahalalei, fură contaminaţi, fascinaţi de ideea unei sfidări. Ca şi arta, jocurile copilăriei prelucrează, în modul lor, realitatea.

– Coroana e pătată – urcă până la urechile regelui un glas cristalin şi batjocoritor – Pătată e şi mâna. Pătată e şi fruntea...

– Poftim măgarule, îl apostrofă pe băiatulo cu ulciorul un alt băiat îmbrăcat într-un tricou oarecare, despre care se pretinde că ar fi avut brodată pe el o pasăre (un motiv destul de frecvent). Ia-o dacă ai cu ce (era vorba de cotroniţa de iederă).

Mânia lui Lăcustă nu cunoscu margini. E adevărat că nu-i execută însă decât pe cei doi. Restul copiilor fură expulzaţi din cetate. Nu este deci, adevărat că el şi generalii lui ar fi mâncat copii. Şi desigur, ar fi fost oarecum inutil. Istoria nu are nevoie să fie redundantă.

XXVI

– Isprăvile astea cavalereşti sunt un lucru desuet. Aparţin trecutului. Altei epoci – oftă Fiul Lupoaicei.

Tocmai intervenise în maniera cea mai apropiată de romanele lui Walter Scott, salvând o vrăjitoare tânără şi frumuşică, după care neruşinata creatură încercase să-l transforme în broscoi. O regăsise apoi de câteva ori printre lucrurile lui, în bagajele sumare, fie sub formă de gânganie, fie de buruiană, şi fusese nevoit să recunoască până la urmă că târgoveţii care voiau s-o înece avuseseră dreptate. Mai era pe deasupra şi nemaipomenit de pisăloagă.

– Să zicem că sunt repartizate altora, sugeră Unicornul.

– Să zicem, oftă cu invidie şi ranchiună Eroul. (Era cam ceea ce afirmase Prinţul. Dar era greu să admiţi că trebuie să renunţi în favoarea altora, poatr mai puţin înzestraţi).

– Sunt de acord că aventurile sunt uneori necesare. Atunci când Legea dispare, temporar, desigur, lăsând locul haosului, asemenea acţiuni justiţiare individuale, devin necesare, într-adevăr. Dreptatea omenească se apără şi ea cum poate. Şi dacă stai să te gândeşti, Cometa ştia ea ceva când a mizat pe cifra voastră – patru. Cifra dreptăţii. Dar voi aveţi fiecare alt rol. Nu insist asupra celorlalţi, care nu mă interesează. Însă dreptatea are şi ea treptele ei. Tu eşti destinat pentru alt fel de dreptate. Cavalerii rătăcitori sunt nişte instrumente destul de umile. Fac şi ei ce pot, dar nu sunt decât nişte aventurieri care trăiesc de azi pe mâine. De obicei sfârşesc omorâţi în somn în vreun han de mâna a şaptea, sau în vreun orăşel prăpădit de o gloată fanatică, şi mai rău încă, la azilul de bătrâni. Pe tine te aşteaptă ceva mult mai important.

– Mda. Eu sunt acuma destul de tânăr şi în putere ca să fiu de ajutor altora. Să fac nişte lucruri, cum spui tu, umile. Dar concrete, fir-ar a dracului, până la urmă. Numai că trebuie să vântur lumea după potcoave de cai morţi.

– Ei, tu care ştii câte ceva despre basm, ar trebui să-ţi aminreşti că orice erou mai de doamne-ajută cere, când pleacă în voiajul iniţiatic un *cal mort.* Un cal care mănâncă foc, şi care a mai fost şi el pe unde trebuie să meargă voinicul. Orice poveste începe cu un frâu vechi şi nişte potcoave de cal mort.

Se făcuse frig. Trecuse un timp destul de lung de când Fiul Lupoaicei o părăsise pe Preafrumoasa Elena şi se îndepărtase de oraşul distrus. Bătuse atâta cale, eşuând în tot soiul de întreprinderi caraghioase, şi mai ănvăţând câte ceva despre stupiditatea şi mişelia omenească, încât nici măcar nu mai ştia dacă e încăsau nu, pe teritoriul nefericitului Imperiu. Îi era dor de iubita lui, şi, în fond se simţea al naibii de frustrat că trebuie să-i lase Imperiul lui Lăcustă, fără să încerce măcar vreo ispravă, şi să plece aşa, în lumea mare, de parcă soarta acelor locuri i-ar fi fost străină.

– Soarta, spuse cu amărăciune, îşi bate joc de fiecare om în parte. Are ac de cojocul fiecăruia. Uite, Prinţul şi-ar fi visat o viaţă ca asta. El ştia pe dinafară pe Don Quijote. Ca să nu mai

vorbim cât ar fi vrut să se dedice filosofiei şi ştiinţelor. Şi detesta politica, acţiunea, faptele de arme... Pot să spun că nu avea nici o stimă pentru timpul istoric. Dar el a trebuit nu numai să moară, dar să se lase zdrobittocmai de faptele pe care le ura atât.

– În timP ce tu, care eşti înzestrat şi destinat pentru artă, râvneşti de fapt, puterea.

– Ei bine, oricât de neghiob şi de meschin ţi s-ar părea, e adevărat. N-am nici un chef să trăiesc pentru posteritate şi să ajung în manualele de şcoală, să facă toţi profesorii de provincie exerciţii de topică şi analize gramaticale pe versurile mele. Sau să facă analiza structurală a elementelor de limbaj, sau main ştiu eu ce alte sofisticării şi aiureli. Vreau şi eu să-mi împart viaţa cu contemporanii mei. Dacă tot ajungi la concluzia că oamenii sunt o pacoste, nu văd cu ce or să fie mai brejicei din viitor decât ăştia.

– Şi ai da orice ca să te poţi întoarce să iei parte la evenimente. Fără armată, fără un ban. Fără discernământ (ai văzut ce de prostii ai făcut până acuma. Ca exerciţiu individual şi ca să-ţi treacă timpul, te poţi distra cu tot soiul de aventuri romanţioase. Dar ca să salvezi un imperiu...) Şi fără *alt fel* de mijloace.

– Prinţul a făcut măcar o seamă de miracole.

– Miracolele care ţi se rezervă ţie sunt mai importante. Când o să-ţi parcurgi drumul, oamenii ăştia or să ţi se pară prea mici, îndepărtaţi şi fără importanţă.

– Sigur. Da’ nu-nţelegi că eu tocamai asta nu vreau? Nu vreau să mi se pară, nici neînsemnaţi, nici fără preţ. Chiar dacă ştiu cât *suntem* de mici.

– Ţi-am spus că te aşteaptă alt soi de putere. Când o să te deprinzi cu ea, o să poţi să le acorzi câtă valoare şi mărime vei dori. Ţi câtă putere vei vrea să le dai. Nu le eşti de nici un folos dacă rămâi la fel de mic ca şi ei. Nu crezi că asata – să le acorzi mărime şi importanţă, sau măcar înţelegere – e un act de dreptate?

– Sărmana Elena, spuse cu jale Eroul. Cea mai frumoasă femeie din lume. Ai fi zis că e menită pentru dragoste.

– Asta e o lege a mişcării, a nestatorniciei, a schimbării... Dacă voi v-aţi fi aşezat liniştit, armonios, în tiparul dorinţelor voastre, mica voastră lume ar fi perfect liniştită. Statică şi

neschimbătoare. Şi v-aţi sustrage unei legi a mişcăriicare se serveşte uneori de absurd, ca să vă mâne de la spate. Lăcustă, care tinde să-şi civilizeze nomazii şi o să moară *pentru asta*, nu pentru porcăriile pe care le face. Rebelii care vor să-l dea jos, după ce tot ei au distrus Imperiul, din'năuntru. Prinţul care detesta felia de timp istoric, care nu era în nici un caz pe măsura lui, dar în care era încleiat ca-ntr-o piftie. Ce să mai vorbim despre tine!

– Să ne mîne de la spare, sigur. Şi să ne lovească tot pe la spate.

Ceaşa se transformase într-un fel de zid compact şi rece, a cărui atingere devenea tot mai concretă. După câţiva metri, Eroul şi Unicornul erau acoperiţi de cristale fine de gheaţă. Copacii se profilau în jur învăluiţi într-un abur alb, ca o armată de fantome. Fiul Lupoaicei strănută, şi-şi scutură gheaţa de pe mustăţi. Undeva sus, deasupra straturilor de ceaţă, luna lumina glacială insula aceea compactă de abur îngheţat, care de acolo, de departe, de la înălţimea ei, apărea ca o pată albă, şi care era de fapt o pădure fabuloasă prin care trecea un Erou însoţit de-un Unicorn, purtând o discuţie tristă despre netihna oamenilor şi nemeritatul lor zbucium.

– Când are să-ţi fie greu, să-ţi aminteşti că eşti oricum deasupra tuturor încercărilor, cu menirea ta de Poet. Că orice ţi s-ar întâmpla, şi orice lucru pe care-l traversezi, sau pe care-l pierzi, se poate transforma în poezie.

– Sună ca un epitaf.

– Da. Nu e chiar un epitaf. În orice caz nu e pentru tine. Dar sunt trist, fiindcă... ei bine, fiindcă e un cuvânt de adio.

– De adio! Acum trebuie să mă lepăd şi de tine, pe care te ştiu de când mă jucam în praf, şi asta numai ca să pot să devin un înţelept?

– E firesc. Sunt o etapă depăşită, Un fel de depozit ambulant de experienţă. Dar de acum o să trebuiască să integrezi înţelepciunea şi experienţa. Să fie a ta. Să ilumineze dinlăuntrul tău. Şi, pe urmă, în lumea care în care o să intri în curând, nu e loc pentru fiinţe fabuloase. Acolo eu sunt un anacronism. Cu timpul te-ai simţi chiar jenat. În hoteluri, în biblioteci şi-n alte locuri de-astea.

– Jenat de tot ce e perfect. Dacă aş fi chior sau cocoşat, nu m-aş jena. Există lifturi speciale chiar pentru scaunele cu rotile.

Şi alfabetul Braille. Dar de frumuseţea Elenei, sau de înţelepciunea ta, trebuie să mă jenez. Dacă lumea nu mai e pe măsura voastră, nu văd ce mare lucru m-ar putea învăţa.

– La sfârşitul drumului o să mă regăseşti, chiar dacă în altă formă – atunci ai să poţi judeca însă aparenţele altfel. Ştii că m-ai regăsit mereu când a fost cazul. Când a fost timpul potrivit. Doar am mai fost despărţiţi.

– Da. Fireşte. Înţeleg ce-mi spui. Numai că trebuie să-ţi mărturisesc acuma, cât mai sunt încă, din fericire, un necioplit, un erou ratat, dar cu sângele destul de fierbinte ca să-şi dorească dragoste şi anonimatul unei vieţi cu bucurii simple şi umile...

– Lasă retorica. Niciodată bucurii simple şi umile. Preafrumoasa Elena şi Imperiul nu sunt bucurii simple şi umile. Las-o baltă.

– Păi, faţă de miracolele spre care mă mâi şi tu de la spate, se pare c-ar fi. Dar vrea să-ţi spun că nu-l invidiez pe înţeleptul lui Borges care, după ce-a descifrat numele sacru într-o blană de leopard nu şi-a mai putut aminti nici o dorinţă umană.

– Ei bine, acuma poţăi încă s-o spui. Peste un timp ai să uiţi că ai spus-o. Până şi eroii se maturizează, dacă au destul timp pentru asta. Iar tu o să ai. Timp omenesc – cu moneda lui măruntă, astrele au fost generoase în ce te priveşte. Şi chiar cu un timp mai puţin ieftin.

– O să compun, fii sigur, Poemul, suspină Eroul.

– aici undeva e un izvor. O să rămân acolo. E un loc de întâlnire al Unicornilor din pădurea asta.

Fiul Lupoaicei descălecă şi-şi cufundă mâinile în coama superbă îmbrăţişând Unicornul. Poate că odată avea să uite cu adevărat că a fost în stare să facă aşa ceva, dar acum era încă destul de necioplit ca să-şi permită să plângă. După ceva, dar acum era încă destul de necioplit ca să-şi permită să plângă. După Unicorn, după Elena, după aventurile ce-i erau refuzate, după fericirea la care ar fi putut aspira, dacă soarta nu ar fi fost atât de harnică să-i mâne pe toţi de la spate.

Deasupra, de sus de tot, luna lumina abstractă peisajul obscur, în care, undeva, neînsemnată, se contura o insulă de ceaţă ce se transforma încet în ninsoare, o insulă de ceaţă ca o

pată albă, dar care era de fapt o pădure fabuloasă, în care un Erou se despărţea de Unicornul său.

XXVII

Elena stătea ţeapănă pe scaun, la unul dintre capetele mesei. Era îmbrăcată cu o haină de aba fără formă şi purtată peste măsură, cu ghete de postav cenuşiu cu tălpi de cauciuc (un fel de şoşoni caraghioşi şi, mai cu seamă, jalnici) şi cu o fustă largă, care odată fusese plisată dar acum era doar o bucată de cârpă groasă, pe care nişte linii vagi marcau pliurile de altădată. O sacoşă diformă, din care ieşeau frunzele unei conopide, trona lângă un scaun completând travestiul minuţios, care o apăra de ochii indiscreţi. Toată lumea ştia, că fără a afişa vreo ordonanţă în acest sens şi fără ca toboşarii şi gorniţtii să fi anunţat vreo recompensă, Elena era la fel de intens căutată ca şi Şoimul Pelerin.

Dar aici între prieteni ea îşi desfăcuse broboada cu care se înfofolea de obicei până peste nas, şi minunatu-i păr răspândea în jur o lumină tandră, ca o aureolă din vechile tablouri religioase. Cât despre graţia şi majestatea ei, era de mirare că boarfele ordinare reuşiseră, fie şi în parte, să le ascundă.

Nu-i cunoştea pe toţi cei din încăpere – întâlnirea nocturnă avea loc, firește, la hanul în care se ţeseau mai toate intrigile, şi care era filtrul pentru străinii care veneau în Cetate şi cuibul rebelilor. Elena nu mai fusese aici, dar auzise destule despre locul unde se afla. Şi erau prezenţi şi cei doi vagabonzi cu care se mai întâlnise în diverse momente, care o protejaseră după plecarea iubitului ei în lumea largă, şi care o şi chemaseră de fapt, aici. În ei avea, desigur, toată încrederea... Mai era şi unul dintre ofiţerii fostei Cavalerii Regale, un lungan blond şi saşiu, care târa un picior – amintire din războaiele glorioase duse alături de Prinţ – şi care lungan – un chefliu şi jumătate – îşi amintea că îi trimisese luni de-a rândul flori şi bomboane de ciocolată umplute cu marţipan, şi o brăţară cu ornamente rudimentare – trofeu cucerit de la nomazi. Ba încă îi cântase şi serenade... Elena surâse acestor amintiri, şi fostul cavaler surâse şi el şi roşi, fiindcă el îşi amintea apusa epocă fericită, şi, fiindcă oricum, era încă îndrăgostit până peste cap de

Preafrumoasa Elena... Oh, epoca minunată a tinereţii lor risipite, când farsele şi gesturile galante şi nebuniile recompensau sălbăticia vieţii aspre mereu la graniţa morţii.

Adunarea era prezidată de un străin plin de prestanţă, cu o faţă osoasă şi prelungă şi care avea aerul strămoşilor din galeriile Palatului. El făcea parte dintr-o familie foarte veche, care putea revendica, prin filieră maternă, coroana. Fusese unul dintre duşmanii cei mai puternici ai Prinţului. Era şeful clanului aceluia din sud, care le furnizase nomazilor bani şi cai şi chiar instructori militari, şi păstrase un tezaur ca să-i zdrobească pe urmă. Dar acum trebuia să accepte că nu era pregătit să-i înfrunte. O studia pe Preafrumoasa Elena cu ochi de expert militar, aşa cum ar fi examinat o piesă de artilerie, sau un tip nou de bombă, cântărindu-i eficienţa. Chipul îi era sumbru şi privirea îi era sumbră, şi toată făptura lui de om în floarea vârstei purta pecetea unei mari deziluzii şi remuşcări, ca pe un soi de bătrâneţe prematură. Nu-şi putea ierta de a fi fost atât de opac, atât de militar în disciplina fără perspectivă a gândirii, atât de provincial în perspectiva politică, încât să nu fi înţeles un lucru pe care până şi nepotul lui, cel desemnat să-i ducă tezaurul lui Lăcustă – până şi un tinerel imberb înţelesese că: poţi păstra în rezervă un tezaur de zece ori mai mare ca să pregăteşti lovitura următoare, răsturnarea uzurpatorului, dar că acesta (tezaurul) nu va rămâne decât o avuţie pasivă, când toţi cei care ar fi putut lupta (sau, mă rog, aproape toţi) erau morţi. Mda. Singurul care avusese o gândire destul de lipsită de prejudecăţi – poate pentru că era singurul necontaminat de dorinţa lor aprigă de-a se vedea încoronaţi – tinerelul care-i sfidase plecând să moară alături de Prinţ şi singurul care acum ar fi fost cu adevărat util, dispăruse. Ca aproape întreaga lui generaţie. Lăsându-i faţă-n faţă cu imensa lor gafă istorică şi sfârşind abrupt şirul pretenţiilor la coroană din acea străveche ramură colaterală... Bătrânul nobil îşi muşcă buzele şi o privi iar pe Preafrumoasa Elena care-i întoarse la rândul ei o privire calmă, o privire care-l descumpăni, obligându-l să accepte că nu are în faţă un tun sau o torpilă sau cine ştie ce altă maşină de luptă, ci o fiinţă specială. Că de fapt, are-n faţă tocmai miracolul despre care cântau toţi rapsozii – pe cea mai frumoasă femeie din lume.

Elena stătea chiar pe scaunul pe care îl ocupase, în seara dinaintea spectacolului Actriţa spânzurată de Lăcustă. Actriţa care murise în locul ei.

În fond, lui Lăcustă îi fusese oferită atunci şansa de a găsi altă Elenă, astâmpărându-şi măcar în parte dorinţa. Numai că el nu luase în seamă oferta decât ca pe o insultă în plus. El o voia pe autentica Elena...

Acum Elena stătea pe acest scaun aşteptând să intre la rândul ei ân scenă. Aşteptând, mai ales, cu o oarecare curiozitate, să cunoască scenariul pregătit cu migală de cei care încercau acum să o folosească împotriva uzurpatorului, care o considerau o capcană eficientă, asul cu care cacialmaua istorică ar mai fi putut fi jucată, dacă nu şi câştigată.

De fapt, ea aştepta certificarea promisiunii ce o adusese acolo – şi anume că băiatul ei va fi pus într-un loc sigur, unde să primească şi o educaţie adecvată. Să înveţe adică toate acele lucruri pentru care se crede că un băiat are nevoie de un tată şi de o serie de profesori şi antrenori. Lucrul pe care prejudecăţile stabilesc că numai bărbaţii între ei şi le pot transmite. Şi poate că aşa şi e. Ă toate dexterităţile şi credinţele şi cunoştinţele pe care bărbaţii şi le transmit cu exactitate şi severitate – disciplin, acceptarea sacrificiului pentru idei abstracte, în care poţi să crezi sau să nu crezi (dar poate chiar capacitatea de a crede în ele), şi care uneori pot fi minore în comparaţie cu propriul tău destin, capacitatea de a suporta intimitatea colectivului, spiritul de concurs, duritatea şi toate celelalte, nu pot fi deprinse decât de la alţi bărbaţi, fiindcă femeilor li se par, dacă nu cu desăvârşire groteşti, în orice caz neînsemnate. Iar uneori chiar periculoase.

Elena nu era însă o feministă şi nici nu avea nici un fel de cunoştinţe de sociologie sau de pedagogie. Ea avea încredere în bărbaţi şi îi plăceau tocmai aşa, modelaţi de tradiţiile lor pe care reuşiseră de atâta amar de secole, să le învestească cu o aură de respectabilitate, de glorie şi de legitimitate. Ea voia din toată inima ca fiul ei să devină un Erou. Nu citise destul ca să afle despre rolul mamelor, prigonite şi ascunse în vreo pădure, ca să furnizeze, când toată lumea le uitase deja, lumii uluite, cavaleri perfecţi, eroi care să apară la curtea lui Arthur sau Carol cel Mare sau altui rege legendar, întrecând toată floarea cavalerilor educaţi în condiţii tradiţionale, deşi nu avuseseră drept mentor

decât acea firavă şi gingaşă văduvă rătăcită în codri, sau acea văduvă îndurerată care ura războaiele şi turnirurile. Eroi capabili de minuni de tot felul, pentru care ceilalţi erau prea pângăriţi, sau, poate doarprea lipsiţi de fantezie. Nu citise ea dintr-astea, şi de fapt, cu excepţia lecţiilor inutile de franceză, a lecţiilor de acquarelă, şi a câtorva scurte piese lirice învăţate când fusese în preajma reginei, nu avea prea multă cultură. Dar voia ca fiul ei să devină un Erou, şi pentru asta avea nevoie de nişte bărbaţi de încredere şi capabili să-l ocrotească şi să-l educe. Prinţul era mort. Fiul Lupoaicei hoinărea în lumea largă, lucru pe care ea nu-l înţelegea, dar nici nu i-l reproşa. Lăcustă nu intra în discuţie. Era imprevizibil. Ar fi putut să-l ucidă, sau cine ştie ce altceva. Şi chiar dacă l-ar fi acceptat, nu de la bărbatul urât de toată lumea trebuia să înveţe fiul ei şi să-şi primească tronul, sau ce i-ar fi rezervat soarta. Pentru ea, desigur, barbarul putea fi o soluţie temporară. Îl pierduse pe iubitul ei şi îl pierduse pe Prinţ. Unul nu mai era aici, altul nu mai era acum. Lăcustă umplea, de bine – dar mai ales de rău – ambele circumstanţe. Şi, aparţinea aceleiaşi stele blestemate, iar mai pe urmă, dacă ea ar fi fost Regină, multe se mai puteau întâmpla...

Prezenţa conspiratorilor, a acelor bărbaţi decişi şi demni de încredere îi dădea o senzaţie de linişte. Şi vechile ei cunoştinţe, cei doi hoinari, şi ofiţerul de cavalerie, şi, mai cu seamă necunoscutul cu mutră de strămoş coborât din tablouri, şi care promisese să ia copilul la el, în locurile sălbatice şi prăpăstioase de unde pândiseră veacuri de-a rândul, ca nişte păsări de pradă, coroana, şi unde acum funcţiona un fel de pepinieră militară, un soi de orfelinat-colegiu-cazarmă, pentru băieţii ce scăpaseră după căderea Cetăţii...

De mult nu se mai simţise atât de bine. Îşi lepădă haina de aba şi rămase într-o cămaşă de lână subţire, care îi punea ăn valoare coloriti rafinat al carnaţiei şi volumul perfect al bustului. Se relaxă pe scaun, luând o poziţie graţioasă şi oarecum leneşă, ca o pisică mare şi răsfăţată şi zâmbi celui care tocmai îi turna vin într-un pahar – un tânăr necunoscut ei, care-i amintea vag de Prinţ.

– Intrebarea e – spuse tânărul cu tricou negru, care avea imprimat pe piept, ca pe emblema unei echipe de football, un şoim – dacă un despot are dreptul la fericire. A venit aici şi ne-a luat tot, iar ce n-a putut lua (lucruri abstracte, care nu se pot

înhăţa cu două mâini, şi pe care nu te poţi aşeza cu nici o parte a trupului, lucruri ca libertatea, idealurile, aspiraţiile şi cultura) a încercat şi continuă să încerce să le distrugă. Şi dacă-i lăsăm destul timp, o să şi reuşească să o facă. Iar noi venim şi-i oferim tot ce-şi doreşte mai mult. Urmează să mai găsim o formăca să prindem Şoimul, să-l băgăm într-o colivie, şi să-l dăruim tiranului. Aşa că mă-ntreb şi eu dacă un tiran are dreptul la ceea ce a răpit supuşilor lui.n Adevăratul Prinţ, care ar fi putut oricând s-o aibă, şi a refuzat-o singur, fiindcă el ştia ce îi e permis şi ce nu.

– O spui de parcă aici ar fi vorba de şantaj şi noi am sili-o pe Elena să meargă acolo! Ofiţerul de cavalerie se agită indignat şi îi întinse şi el cana actorului (tânărul cu tricou negru îl interpretase pe Prinţ. Era foarte firesc să fie acuma printre conspiratori). După ce-şi bău vinul, Cavalerul îi anunţă pe toţi, că dacă Elena nu vrea să meargă la palat, lucru pe care el l-ar înţelege foarte bine, se obligă să ia băiatul sub protecţia lui. Şi că are suficientă experienţă, şi, încă, slavă Domnului, destule relaţii în nenorocitul ăsta de Imperiu, şi în afara lui, ca să-i asigure şi protecţie ţi o educaţie ca lumea.

– În măsura în care fericirea te face vulnerabil, e singurul drept pe care i-l putem acorda, sugeră Păcal. Cât despre daruri, literatura e plină de exemple ilustre. Să ne gândim numai la Calul Troian. Straşnic dar, ce să mai vorbim. Metoda a mai fost aplicată ulterior, dar niciodată cu atâta grandoare. Nu ştiu dacă citiţi romanr poliţiste, dar toate sunt pline de cutii de bomboane otrăvite, inele ucigaşr, buchete de flori care ajunge să le miroşi odată, automobile minate şi aşa mai departe. Dar Ulysse rămâne totuşi marele maestru. Cât despre cazul nostr... Sărăcia, suferinţa şi frustrarea te fac apt pentru luptă şi cât se poate de primejdios. Tihna şi fericirea te fac neatent, te absorb, şi cu timpul... Dacă există acum ceva ce poate să producă o fisură în puterea lui Lăcustă şi să ni-l mai ia de pe cap măcar o vreme, şi să ne lase un strop de timp să răsuflăm şi să ne mai putem şi noi gândi cât de cât în perspectivă, apoi e numai fericirea.

– Mă-ntreb cât e de corect pentru ea. (Actorul roşi. Crescut în cultul frumosului, era fascinat de Elena).

– O clipă de linişte pluti prin încăpere. Se auzi răsuflarea mânioasă a cavaleristlui, şi tusea aluzivă a lui Păcală. Tândală încetă să se mai scobească în nas, se şterse discret pe pantaloni

şi oftă. Apoi Eroina îi învălui pe toţi în privirea ei albastră şi spuse calmă şi fără umilinţă sau semeţie:

– Ca mai toţi de aici, am şi eu o vină de ispăşit. Chiar dacă eu am fost în Cetate o prizonieră şi aveam obligaţia să fug, orice prilej s-ar fi oferit. Şi chiar dacă eu n-aş fi putut cântări ca dumneavoastră ce-i mai bine şi ce-i mai rău, ce-or să facă nomazii când vor intra în Imperiu şi ce-o să se întâmple în capul unuia ca Lăcustă când o să-şi tragă pe el o coroană în loc de căciula lui dezgustătoare cu care arată ca un ţopârlan.

Râse, şi se sprijini cu coatele de masă. Şeful clanului care-l chemase pe Lăcustă în ajutor roşi violent.

– Nu mă duc pentru că mă obligă cineva, continuă Elena sau fiincă cineva m-ar fi şantajat. De acolo, în preajma lui, poate că aş fi utilă. Nu mă pricep la multe, dar la bărbaţi – le susţinu tuturor privirea , cu aceeaşi lipsă de orgoliu şi de sfială – la asta cel puţin, mă pricep.

– Când te gândeşti la rolul femeilor frumoase în istorie... Palatul e plin de băi, numai bune pentru o scenă politică... (Actorul se gândea la Agamemnon, la Marat şi la atâţia alţii, care făcuseră imprudenţa să se scalde în prezenţa unei femei frumoase).

– Aşa că o să merg acolo. Îşi plecă în fine capul, dar nu ca sub povara unei osânde, ci pentru că se obişnuise cu gestul de când era singură – să se aplece asupra a ceva, asupra unui leagăn, asupra unui model de ţesătură, asupra amintirilor ei... Luminată dintr-o parte de flacăra roşie a lumânărilor, şi aplecată aşa, cu gingăşie, era irezistibilă. Tuturor li se pusese în gât un nod. Arăta ca o madonă tânără, şi părea că are cu adevărat adormit pe braţe un prunc.

Adevărul e că în fundul sufletului o atrăgea din ce în ce mai mult ideea de a-l recupera pe Lăcustă. Se plictisise groaznic de ţesut covoare, de obositoarele corvoade de fiecare zi, de mizerie... Doar Cometa aia nu o însemnase cu strălucirea ei numai ca să facă din ea o gospodină sau o ţesătoare dexteră de păsări stilizate şi de alte motive orientale. Sigur că fiul ei era lucrul cel mai important, şi dacă ar fi trebuit într-adevăr să se resemneze pentru el la acea viaţă meschină, ar fi făcut-o fără să se revolte. Dar, în fond, ceea ce făcea acum – ceea ce toţi considerau un sacrificiu eroic, iar ea ştia că e doar un compromis destul de tentant – o făcea în primul rând pentru el...

După declaraţia Elenei, atmosfera se destinse. Vinul era excelent, friptura la fel. Un cântăreţ ambulant le cânta cântece vechi, şi, în ciuda faptului că şchiopăta destul de evident, ofiţerul de cavalerie trase chiar un dans cu Elena, care se simţea minunat.

În fundul paharului, ăn oglinda purpurie a vinului, actorul vedea o scenă clasică în care femeia mânuia un labrys şi o plasă ca să-şi scape regatul de un rege ce lipsise prea mult. Metoda putea fi utilă şi cu unul care păcătuia printr-o prezenţă prea asiduă.

Nobilul care urma să-l ia pe fiul Elenei visa mai ales la acel băiat, care dacă nu era sigur un vlăstar regal, era măcar unul de erou.

Cât despre cei doi vagabonzi, ei ştiau oricum prea multe, văzuseră asemenea scene de prea multe ori, ca să ne putem aventura să presupunem ce gândeau ei. După expresia feţelor se părea însă că apreciază totul – frăgezimea fripturii, asprimea parfumată a vinului, vocea bine timbrată a cântăreţului ca şi maniera originală în care interpreta piese folclorice vechi, prezenţa femeii aceleia minunate, şi, mai cu seamă, atmosfera de conspiraţie.

XXVIII

– Cum ai călătorit? Întrebă Şoimul. Politeţea lui era desăvârşită, dar avea tonul glacial pe care-l sugerează vechile balade când relatează întâlnirile Cidului cu ne-nsemnaţii regi ce fac parte din legenda lui.

Acquila îl privi cu umor. Contrar aşteptărilor îi plăcea pădurea şi ceaţa aceea spectaculoasă şi sălbătcia locurilor – alt fel de sălbăticie vdecât cea a podişurilor sterpe din care venea. O sălbăticie care integra misterul, sălbăticie pânditoare, subtilă, complexă faţă de care cruzimea imediată în care crescuse ea, apărea lipsită de adâncime şi de nuanţe.

. . .

Acquila îşi făcuse intrarea în Cetate cu toată pompa barbară cu care Lăcustă înţelegea să regizeze evenimentele

alfel destul de anoste ale domiei lui absolute. Lipsită de strălucirea autentică a culturii, care dă istoriei un pospai de măreţie, viaţa din Cetate era periodic travestită în haine pompoase, în iremediabile sărbători şi procesiuni costisitoare, dar care nu interesau pe nimeni, fiind lipsite de semnificaţie.

Circulaseră zvonuri despre ea încă de când fusese negociată, undeva, într-un ţinut aspru, de podişuri, savane şi prăpăstii. Se spusese că ar avea două capete (idee sugerată de elementele de heraldică pe care poporul nu le putea interpreta şi le contamina cu animismul şi realismul său iremediabil). Se zicea că strigătul ei e suficient, ca să ucidă orice fiinţă din preajmă, pe o rază de câţiva kilometri. Toţi o putuseră vedea, proţăpită pe bara ei de fildeş şi argint, arogantă, impunătoare şi urâtă, exprimând voinţa nudă a unei lumi care nu cunoştea cavalerismul, corectitudinea sportivă şi îndoiala. Trecuse astfel prin tot Oraşul, între gărzile călare şi figuri alegorice cu măşti executate stângaci, dar opulente – nişte kitsch-uri desăvârşite. Nu era, desigur, nevoie de mai multe capete, de acea bifrontalitate veghind asupra trecutului şi viitorului, a Acquileloe din vechile blazoane nobiliare, căci era cu atât mai înspăimântătoare cu cât era concretă, iar unicul ei cap de şarpe cu clonţ şi cu pene, viza prezentul Cetăţii. Prezenzul care era timpul cel mai vulnerabil, un timp lipsit de grandoarea epică a unei saga şi de mirifica transparenţă a basmelor.

Acum toţi se temeau iarăşi pentru Şoim. Abia murise vânătorul de şoimi – a cărui jertfă rămăsese perfect anonimă – ţi poftim, apărea altă primejdie. Era ca şi când tragedia cu Prinţul avea să se repete a doua oară, sub ochii lor şi acum nu era o piesă jucată de actori, pe care să-i revezi la rampă – chiar dacă, desigur, nu mai aveai pe cine rechema la rampă – singurul mod de a rte mai pune în legătură cu el era să pui pe furiş un bucheţel de flori pe groapa comună unde ajunseseră cadavrele lor de-a valma cu cele ale unor hoţi de buzunare, criminali şi presupuşi spioni. Nici unul dintre cei vechi nu venise la această procesiune, dar ochii lor o pândeau de pe terase, din foişoarele părăginite şi de după ostreţele care străjuiau grădinile sălbăticite, înlocuind dantelăriile de piatră de altădată.

Oh, era cu adevărat impresionantă, ănspăimântătoare, o ameninţare intrând în oraş. Încă una.

– Ştiu că a costat ceva! Mârâi un căpitan de-al lui Lăcustă. Scuipă în praful pe care caii strânşi în dârlogi îl frământau cu nerăbdare. Toată solda noastră pe vara trcută, şi tezaurul din lac. A costat al dracului de mult.

Era cât se poate de furios, sătul să tot defileze la tot felul de sărbători care nu-nsemnau nimic, împopoţonat şi lustruit ca un cal de paradă, în loc să fir lăsat să se ducă după pradă.

– El a trebuit s-o cumpere, insinuă, cu dulceaţă batjocoritoare un glas dintr-un tufiş de iasomie sălbatică. Ah, era unul dintre vagabonzii care aveau nişte paşapoarte atât de pline cu tot felul de vize că ar fi intimidat şi un funcţionar elveţian, darămite nişte nomazi care nu avuseseră în viaţa lor un act. Şi mai aveau şi tot felul de scrisori de liberă trecere, aşa că era absurd să-ţi închipui că i-ai putea aresta.

– Toată solda voastrp plus un tezaur, pentru ceva ce Prinţul a obţinut numai cu o privire. Prinţul s-a împrietenit cu Şoimul. Prietenie... Râse cu aceeaşi dulceaţă veninoasă, în timp ce nomadul se îndepărta deja, împins de ritmul lent şi inexorabil al procesiunii.

Neclintită pe bara ei de fildeş şi argint, Acquila trecea ca un boxer de faimă mondială, ca un challanger cu sorţi de 90%, candidând la centura cu diamante.

Lăcustă însuşi o întâmpină în faţa Palatului, la fel de plin de fireturi ca şi regele de la care pasărea fusese cumpărată. Acquila avu o uşoară tresărire de dispreţ, dar de la oamenii aceia lipsiţi de experienţă nu te puteai aştepta să înţeleagă dispreţul, de pe masca ei arogantă.

. . .

Şoimul se purta deci cu toată politeţea de rigoare, şi ar fi fost de prisos să cauţi cea mai vagă părere de teamă sau măcar de mânie în atitudinea lui impecabilă.

– Cum ai călătorit? – se interesă aşadar, cu un ton binevoitor dar glacial.

– Bine, răspunse Acquila. Excelent. Nu e niciodată lipsit de interes să călătoreşti. Pădurile astea sunt cu adevărat foarte frumoase.

Râse şi glasul ei profund zgudui pădurea şi mai toate vieţuitoarele îngheţară. Însă nu toate. Undeva, în străfundurile

codrului, un zimbru bătrân se trezi din picoteală. Se răsuci în balta lui confortabilă, se ridică şi-şi scuturǎ noroiul şi frunzele moarte de pe greabăn. „Uite c-a venit acuma şi *asta* aici. Ce să spun, numai ea mai lipsea” gândi, şi ceva ca un freamăt din aducerile aminte ale tinereţii lui aventuroase, făcu să-i tremure carnea vârtoasă şi zgomotul coarnelor pe care şi le ascuţea pe un stejar, împunse ceaţa. Dinspre lac răspunse urletul prelung al unui lup singuratic. Vântul scotea printre copacii înalţi efecte sonore a căror armonie aspră pătrunse inima Acquilei.

– Niciodată nu mi-aş fi imaginat că pădurea e cu adevărat ceva atât de măreţ.

– Ca oaspete eşti oricând binevenită. Şoimul continua să fie politicos, chiar gentil în maniera ermetică de care-şi aduceau aminte cei ce-l cunoscuseră pe Prinţ, dar, în acelaşi timp ceva în atitudinea lui devenise agresiv şi părea să spună – „Nu-ţi fă iluzii”. Dacă va fi o luptă nu-ţi va fi uşor. N-ai câştigat încă centura pentru care-ai venit. Nimeni n-ar paria în jocul ăsta cu ochii închiţi pe tine, chiar dacă aparţii unei specii superioare *fizic*”.

Urletul lupului se înălţă iar, ameninţător şi plin de o chemare fierbinte, iar sub trupul uriaş al taurului sălbatic un copac se frânse şi câteva clipe zgomotul căderii lui acoperi celelalte ecouri.

Şoimul îşi întoarse capul spre lac. Cu câteva zile în urmă fusese acolo. Stătuse neclintit aşteptând, apa oglindind silueta lui hieratică şi de neconfundat şi, într-un târziu, dintre stufărişuri ieşise bătrâna Lupoaică, cu fălcile enorme încărunţite acum, dar la fel de suplă şi de impresionantă ca totdeauna. Aflase şi ea despre sosirea Acquilei. Îi oferise Şoimului sprijinul ei în această luptă, dar Pelerinul nu putea accepta oferta. Era un război al lui. Lupoaicei îi revenea misiunea să preia rolul de paznic, de călăuză şi de martor, rolul de strigoi al Imperiului ucis, în cazul că el ar pierde bătălia şi ar pieri – o eventualitate la care nu puteai să nu te gândeşti. Era o sarcină grea, dar nobilă. Lupoaica se simţea onorată, deşi îşi exprimase speranţa că nu va fi nevoie. De la fiul ei adoptiv nu sosea nici o veste. Spera că Şoimul va ieşi bine din istoria cu Acquila, dar acum, strigătul ei plutind în ceaţă anunţa că e acolo, prezentă, gata să părăsească lumea sa fabuloasă, pentru a se amesteca în evenimentele sângeroase şi presante din prezentul Cetăţii.

Acquila tuşi discret (dar tusea ei ironică înfioră iar pădurea).

– Ştiu că eşti gata să aperi şinutul ăsta până la capăt. Şi cunosc faima cavalerilor din ordinul tău. Ca războinic, un Şoim Pelerin e crema. Şi am înţeles şi glasul celorlalţi. Ca orice acquilă, am primit o educaşie destul de complexă. Literatura eroică făcea parte, fireşte, din ea. Nu trebuie să raportezi cultura noastră la cea a regişorilor provinciali care ne capturau.

– O să fim siliţi să luptăm, constată Şoimul cu calm.

– E destul de ridicol. Nişte fiinţe atât de derizorii cum sunt oamenii să ne silească la asta. Şi e stupid că noi părem gata să-i lăsăm să ne silească – de parcă ei chiar ar avea vreun drept în acest sens. Şi pe urmă, chiar Prinţul tău (în glasul Acquilei plutea o notă neaşteptată de nostalgie) a ştiut să evite un duel, când ceilalţi au încercat să-l silească. Desigur, pe tine te înţeleg, fiindcă tu l-ai iubit. Însă nu se poate să nu ştii că el a refuzat ideea unui duel.

Tăcerea se aşternu peste pădure. Chemată parcă de aceste cuvinte, luna ieşi dintre nori şi ceaţa începu să se destrame. Cele două păsări se conturau ca două desene heraldice pe cerul întunecat. Acquila savura farmecul acelui peisaj romantic, amintind nocturnele lui Ruysdael sau Gaspard Friedrich, sau chiar *Cavalerul în pădure* al lui Altdorfer.

– „Împăratul" vostru, râse uriaşa pasăre m-a numit o laşitate cu pene. Tu însă ştii prea bine că într-o înfruntare directă am cel puţin tot atâtea şanse ca şi tine. Aşa că înţelegi exact de ce refuz această luptă, care din punct de vedere sportiv nu spun că nu m-ar tenta.

– Vrei să spui că...

– Eu am fost cumpărată, spuse Acquila maliţioasă. Nu re-ai fi aşteptat din partea ei, dar făcea dovada de a nu fi nici brutală, nici stupidă, iar capul ei urât de şarpe cu pene şi cu ciocul ca un paloş se dovedea înclinat spre meditaţie. Cumpărată de la un mic rege din savană. M-am născut în captivitate – o captivitate regală desigur. Am fost antrenată în scopuri războinice şi folosită în luptele absurde dintre oameni. Am cunoscut îndeaproape această specie dezgustătoare. Mulţi războinici mi-au fost jertfiţi deşi nu erau exact mîncarea mea preferată. Am învăţat de când eram pui, să vânez, urmărind rebeli şi războinici

duşmani şi robi care-şi riscau viaţa încercând să fugă. O pradă nu foarte rapidă, dar uneori destul de primejdioasă.

Şoimul asculta gânditor, iar lumina făcea ca penele-i să strlucească pe fundalul sumbru al pădurii.

Acquila îşi înfoia coroana (făcea parte din specia *Stoephanoënsis Corronatus),* îşi desfăcu aripile ample, le scuturâ şi le strânse la loc.

– Nu-mi plac oamenii, continuă liniştită şi gânditoare, şi glasul grav, metalic, pătrunse hăţişurile şi cerbii tresăriră din somn, şi Lupoaica îşi ridică spre lună fălcile acum cărunte, şi salută astrul cu urletul lui melodios.

– Tu ai motivele tale să te legi de ei. Nu oricine are însă norocul să întâlnească un Prinţ ca al tău. Regii mei erau mărginiţi şi lipsiţi de anvergură. Erau plicticoşi de moarte. Sadismul poate părea interesant, ca şi drogurile, dar numai cu titlu informativ – decât dacă nu eşti vicios. Însă viciul e ceva exclusiv omenesc. Iar Lăcustă ăsta al vostru – al vostru? Al meu? – e şi el plicticos. Un despot oarecare. Nu accept ideea că m-ar putea sili la ceva.

. . .

În palat, Lăcustă se plimba furios. Izbea în trecere cu piciorul obiectele de mobilier şi coloanele. Nu-şi rodea unghiile, dar simţea dorinţa s-o facă. Dăduse o groază de bani pe porcăria aia de pasăre, care refuza pur şi simplu nu numai să se supună şi să-l ia în serios, dar refuza să acceptecă simplul fapt de-a fi fost cumpărată i-ar crea vreo obligaţie.

– Eşti totuşi cu mult mai puternică decât el. Eşti o acquila, ce dracului! Eşti de trei ori cât el de mare! Nici dac-ai sta pe loc n-ai putea să pierzi. Duelul ăsta nu-i decât o formalitate.

Pasărea îşi clătină doar capul, cu o răbdare impertinentă, de parcă nomadul era un oligofren care nu izbutea să înveţe tabla-nmulţirii.

– În primul rând el e un Pelerin. Unul cât se poate de autentic. Mărimea fizică nu are importanţă. Dacă ai mai multă materie nu înseamnă neapărat că eşti superior energetic. Dar astea sunt prea complicate pentru un analfabet de nomad. Prinţul ar fi înţeles.

Lăcustă izbi cu pumnul în masa de şah, care era întâmplător la-ndemână.

– Îţi interzic să vorbeşti despre Prinţ!

Hohotul maliţios al păsării merita ascultat.

– Ai uitat totuşi că eu sunt o Acquilă. Tu, care nu eşti decât un nomad împotmolit nu-mi poţi interzice mie nimic.

– Tu eşti o acquilă! Nu eşti decât o laşitate cu pene şi gheare. Mă-ntreb la ce bun le mai ai, ghearele astea? Şi care ai mai şi costat prea scump! Atâţia bani numai ca să mă compromit şi mai mult.

– Onoarea nu poate fi cumpărată. Onoarea nu se cumpără cu bani.

– Nu? Însă eu l-am omorât pe Prinţ.

– Ce vorbeşti? Tu l-ai omorât? Ce tupeu! L-a omorât o halebardă anonimă, de care s-a slujit o stea, sau, mai precis, o lege universală. Dar nu tu.

– Taci! Măcar taci din gură! N-o să mă las insultat de-o pasăre laşă. O să te fac ţintă de tir.

– Ah, acuma nu-ţi mai ajunge să te războieşti cu Şoimul. S-ar putea să constataţi că, la o adică, nu-s chiar inofensivă. Şi, dacă stai să te gândeşti, am fost pregîtită să lupt mai ales cu oameni.

Lăcustă se mulţumi s-o îmjure, în stilul lui grosolan şi lipsit de fantezie, dar atent să n-o mai ameninţe. Cum spusese ciar nemernica de Acquilă, era suficient Şoimul, nu era cazul să mai deschidă un front ornitologic şi cu vulturul ăsta de import.

Aşa că faimoasa pasăre nu ajunse ţintă de tir, ci efigie me mărcile poştale şi chiar pentru unele produse pentru armată – nu de alta, dar produse cosmetice nu mai existau. Încet-încet vâlva stârnită de sosirea ei se stinse, devenind doar unul din numeroasele episoadeale eşecului acelui nomad în încercarea lui de-a prinde rădăcini într-un Imperiu pe care crezuse că e suficient să-l cucereşti ca să-l şi stăpâneşti şi pe urmă crezuse că-i suficient să-l distrugi şi nici măcar în clipa când avea să fie ucis, scos din istorie cu lovituri de lance şi de sabie, tot nu urma să reuşească să înţeleagă faptul simplu că *nu stăpâneşti decât ceea ce eşti în stare să creezi.*

XXIX

– Trebuie toată ceremonia asta? întrebă Elena.

Uite că până la urmă avea să fie Regină şi să se mărite... Ridică din umeri şi-şi surâse cu tristeţe, în timp ce-şi pudra decolteul. Lăcustă o privi suspicios. Cel mai mic gest al ei îi părea că ascunde o enigmă. Durase destulă vreme de când, după ce venise singură în întâmpinarea lui ca să trădeze câteva secrete minore dar nu lipsite de importanţă, pentru ca apoi după ce se oferise din proprie iniţiativă şi cu o generozitate care pe el îl uluise (fiindcă era vorba de un sentiment ce-i era cu totul străin), dragostea ei, dispăruse fără urmă. Sigur, spionii lui reuşiseră să afle diverse zvonuri, care coincideau într-un singur punct – şi anume, că ea născuse un fiu, pe care se chinuia să-l cresacă departe de curiozitatea lumii, travestită în slujnică sau ţărancă sau muncitoare într-un atelier de covoare sau... Unde se ascundea, nimeni nu reuşise să afle. Până când venise tot ea singură, tot din proprie iniţiativă şi fără nici un fiu (ceea ce nu înseamnă că el nu exista, ci că doar reuşise să-i găsească un adăpost mai sigur decât fustele ei). Apăruse în oraş cu nonşalanţă, elegantă, în aceleaşi haine (doar de aproape se cunoştea uzura) cumpărate înainte de căderea Cetăţii, anume pentru a-l ului şi cuceri, pe el, barbarul, pe care l-ar fi uluit şi cucerit şi venind desculţă într-o cămaşă de noapte. A,a că apăruse învârtindu-şi umbreluţa prin bazarul de lângă Palat şi goana spionilor ce se învălmăşeau pe scări să-l anunţe devenise inutilă, fiindcă el însuşi o văzuse de la fereastră, şi nici dacă cineva i-ar fi adus pe tavă Şoimul Pelerin fript şi împănat, inima nu i-ar fi bătut mai tare. Şi el coborâse în fugă, ciocnindu-se pe scări cu grupul entuziast al iscoadelor şi chiar răsturnase pe vreo doi, în graba să nu-i scape miracolul din mână, să nu rămână iar doar cu visele, cu o pană din coada Păsării Măiastre. Ajunsese în bazar, alergând şi îmbrâncind oamenii prin tarabe, vârându-şi, aşa, în fugă, cămaşa în nădragi şi aranjându-şi cât de cât părul, cu gesturi stereotipe de tinerel îndrăgostit, uitând pe moment chiar că e Rege, şi doar când era chiar la câţiva paşi de ea, gărzile care reuşiseră să-l ajungă, tot aşa, în goană şi aranjându-şi ţinuta pompoasă din mers, răcniră, făcându-l până şi pe el să tresară (căci Elena îl readusese în fericita tinereţe pe când nu-şi imagina că numele lui se va împerechea vreodată cu termenul ăsta): „La o parte, trece Majestatea Sa”, încât aproape că şi el se dădu la o parte, ca să facă loc acelei Majestăţi, şi abia

în fracţiunea de secundă următoare se opri, răsuflând pripit, încetând să mai tragă de cămaşă, arborând un aer cât de cât demn (şi anonimii rezistenţei ascunşi prin mulţime, şi care nu-l recunoscuseră îşi muşcau mâinile pentru prilejul pierdut, dar acum gărzile erau acolo), şi strigă, iar glasul îi era plin de tot ceea ce el crezuse că a ajuns să nu mai lase să se vadă niciodată că ar mai putea simţi – bucurie, entuziasm, nerăbdare:

– Ileana! (el o numea încă în modul acesta rural).

Ea îşi jucă cu măiestrie surpriza. Mimă chiar o oarecare încurcătură, se fandosi puţin agitându-şi inutil umbreluţa, chipurile ca să-i mascheze găurile, dar de fapt numai ca să atragă atenţia asupra lor, reuşise chiar să roşească – ceea ce o făcea să pară tânără, inocentă şi încă mai fermecătoare dacă aşa ceva se putea. Ea intuia ceea ce mai târziuavea să-i confirme experienţa – că unii bărbaţi mai cu seamă cei care se ştiu meschini şi ştiu că toată lumea râde de impostura lor, au nevoie ca, măcar din când în când cineva să le cobfirme că sunt cu adevărat puternici şi generoşi şi stăpâni şi capabili să ofere protecţie. Aşa că îşi ascunsese mâinile îmbrăcate în mânuşi de aţă tricotate, şi umbreluţa, după ce se asigurase că el observase în ce stare se află, şi glăsuise cu dulceaţă şi o inimitabil mimată timiditate:

– Majestatea Voastră îşi mai aminteşte de mine?

Lăcustă era, desigur, despotul care spânzurase Actorii şi expulzase pentru un timp copiii din oraş, confiscase grâul şi făcuse încă nenumărate alte mârşăvii. În faţa Elenei, fără coroană, transpirat de fugă şi mai ales de neliniştea că ar putea-o pierde prin mulţime, înalt, ciolănos şi descumpănit, stătea însă un flăcău simplu şi fericit, care tocmai îşi regăsise iubita, şi care numai peste câteva ore avea să redevină fiinţa rapace şi ne-nduplecată de totdeauna. Dar nu în momentul acela.

Soarele strălucea, şi sub căldura lui, fructele de pe tarabe răspândeau un parfum ameţitor de rodnicie. Tenul pârguit al Elenei părea şi el pieliţa unui fruct perfect şi ademenitor. Vântul îi antrena zulufii aurii într-o mişcare graţioasă aruncând umbre delicate pe fruntea pură, şi subliniind linia suavă a gâtului, prelungită în decolteul ce cobora între omoplaţi, iar în faţă se deschidea generos, mascat doar în parte în dantele ţi panglicuţe. Lăcustă făcu ultimii paşi care-i despărţeau, cu mare grijă, parcă cu teamă să nu destrame imaginea de prea multe

ori visată şi spulberată în zori. O luă de braţ cu gentileţe (deşi, fireşte, cu mai multă forţă decât ar fi fost cazul, şi un observator atent ar fi văzut că de fapt o înhăţase de braţ, dar oricum cu gentileţe, iar pe Elena, violenţa traducând doar efectul ei de seducţie, nu o deranja de loc). Ea încercase o reverenţă, dar braţul Regelui o oprise, înlănţuind-o acolo, în văzul tuturor, şi refăcură drumul spre Palat, de data asta fără grabă (deşi Elena, în lumina provocatoare, se cerea sărutată tot mai imperios), în timp ce gărzile dădeau onorul, precupeţele lăcrimau (căci orice roman sentimental are mai mult ecou în inima lor decât idealurile abstracte, şi dacă l-ar fi măcelărit pe Lăcustă cu foarfecele lor de tuns flori şi i-ar fi scos ochii cu degetele, ei bine, asta nu le putea împiedica să lăcrimeze la momentul liric).

– Unde ai fost tot timpul ăsta? Întrbase Lăcustă, ţinând-o strâns de talie, dar începând să redevină el însuşi – carnea gingaşă şi suplă a Elenei, acolo, lângă el, îl făcea să se simtă puternic, şi oarecum justificat, era rege, avea un Imperiu, un tron, o coroană, şi uite, acum o avea pe Elena. Prezenţa ei îl făcea să uite pe moment de Şoim, de rebeli, de actori, de manifestele injurioase lipite pe zidurile Palatului, sau care-i intrau dimineaţa la micul dejun pe fereastră, aduse de porumbei zburători, de dificultăţile de a învăţa limba celor supuşi (încercarea de a o substitui cu propria lor limbă eşuase).

Intraseră în fine în Palat şi Lăcustă o condusese într-una din odăile – nici măcar nu avea importanţă în care – închisese uşa cu o lovitură precisă de picior, lăsând străzile dincolo de ea şi, în fine, o luase în braţe sărutând-o grăbit, de par ă ar fi urmat sfârşitul lumii.

– Unde dracu’ ai fost tot timpul ăsta? O întrebase iar, aproape cu ură, când, în sfârşit îşi recăpătase suflul.

– Oh, rosti Elena, părând profund încurcată şi continuând să-şi ascundă mâinile (nici Scufiţa Roşie n-ar fi putut arăta mai ispititor de neajutorată şi de inocentă). Am muncit într-un orăşel mic de pe coastă. Trebuie să trăiesc şi eu din ceva. (În umbra tandră a încăperii, ochii îi străluceau umezi, încărcaţi de lacrimi).

– Scoate-ţi odată mânuşile alea, spuse Lăcustă cu aceeaşi mânie mocnită.

– Să ţeşi şi să coşi face parte din educaţia tuturor fetelor, suspină Elena, scoţându-şi mânuşile.

– Ştiai că n-ai nevoie să ţeşi şi să coşi. Ştiai că...

Dar întreg chipul Elenei, mângâiat de umbre galeşe, se cerea sărutat, urgenţa asta făcea orice cuvinte şi orice mânie inutile.

... Da, Elena se întorsese singură şi atât de sfioasă la început. Şi atât de minunată, oricât se obrăznicise după aceea. Dar asta nu-l împiedica să-i suspecteze orice gest, ca acum. Şi nu putea să-i ierte că-l privase atâta timp de prezenţa ei, ca să se ducă şi să ţească covoare într-o manufactură dintr-un oraş de la graniţa imperiului.

Dar ea nu-i acordă atenţie, urmărindu-şi gândurile.

... Cu câtă nerăbdare îşi visase, pe vremuri, clipa cununiei. Trântită în iarbă, printre stânjenei, romaniţe şi roate florile care înfloreau atât de darnic în ţinuturile ei de acasă, dezbătuse cu prietenele de aceeaşi vârstă toate detaliile rochiei de mireasă (de altfel atât de simplă, în naivitatea imaginaţiei lor de adolescente provinciale). Închipuiseră fiecare gest. Nu lipseau din comentariile ei intime (asta nu se discuta cu gâştele de prietene) locul şi rolul Unicornului. Nici nu şi-ar fi imaginat, pe atunci, că viaţa i s-ar putea desfăşura altfel decât alături de Vnătorul ei trubadur şi cavaler, cu care ar fi urmat să trăiască fericiţi, ca propriii săi părinţi, pe care-i urmărea cu invidie cum îşi savurează, pe terasă, sau prin boschete, sau în odăile confortabile de dormit, iubirea lor crepusculară. O preocupa acest Unicorn care nu putea desigur, lipsi de la ceremonie. „un Unicorn poate intra în biserică?” L-ar fi dorit cavaler de onoare... Nu ştia nimic despre semnificaţiile Unicornului...

Ochii i se făcuseră visători, şi puful de pudră se oprise în aer suspendat la câţiva centimetri de pielea catifelată şi mai trandafirie, în fond, decât orice pudră.

– La ce te gândeşti? Întrebă Lăcustă, cu o urmă de ranchiună în glas. (Când îi vorbea lui, ochii Elenei nu erau niciodată visători. Erau prezenţi, vii, ironici, veseli sau gata de înfruntare, sau uneori galeşi şi provocatori şi, în fine, chiar pătimaşi, dar nu încărcaţi de tandreţea asta, pe care crezuse că poate refuza să o dorească. Şi totuşi, când îi vedea chipul visător, care nu era *al lui,* suferea. În mod absurd, suferea).

„La toată ceremonia asta” vru să răspundă împăciuitoare Elena, dar întâlnindu-i privirea suspicioasă, replică, nu fără surpriză pentru ea însăşi:

–La Prinţ.

Puful de pudră coborî, accentuând paloarea ce ieşea din corsajul purpuriu.

O clipă de stupoare pluti prin încăpere.

– Ah. Acum *şi* la Prinţ. Nu ajunge tatăl bastardului!

Elena culese din casetă un colier de rubine (trecuse vremea tandrelor perle, oferite de Fiul Lupoaicei şi de Prinţ). Lumina lumânărilor sângera în pietrele imense, rotunde, ca un şir de picături căzute dintr-o rană.

– Aveam şaisprezece ani şi visam să mă mărit. Orice fată la şaisprezece ani cred că visează aşa ceva.

Îi adresă lui Lăcustă un surâs strălucitor.

– Închide-mi colanul.

Lăcustă se apropie, cu aceeaşi figură neîncrezătoare şi posomorâtă.

– Şi atunci a venit Prinţul şi m-a luat la Curte.

. . .

Lăcustă cunoştea povestea foarte bine. El şi cu liota lui de flămânzi fuseseră printre cei care trebuiseră să facă, calentoarsă, cu buzele umflate. Râvnise ca pe nu ţtiu ce ţinuturile acelea rodnice în care visa să-şi oprească nomazii, să-i împroprietărească şi să îi vadă odată îmbrăcaţi şi sătui. Şi râvnise şi pe cea a cărei zestre erau. Şi abia se stăpânise să nu incendieze conacul escrocului care-l păcălise, numai fiindcă era prea plin pe acolo de cavaleri şi de eroi de tot felul, mai celebri şi mai puţin celebri, veniţi să ceară mâna Elenei, sau numai aşa, ca pretext, să mai schimbe impresii, să mai vadă lume, ca la Olimpiadă. Era riscant să încerci vreo mişcare cu ei ca spectatori şi cu oastea prinţului (care tocmai îl scărmănase bine, pe undeva, pe la hotare) încă în apropiere. Îşi rumegase dezamăgirea şi mânia între fălcile lacome şi mari şi jurase că nu va uita acest episod când va veni momentul lui. Şi, de altfel, nici nu-l uitase.

– Cât l-am mai urât pe Prinţ atunci – continuă Elena, punându-şi unul câte unul inelele în degete. În jurul gâtului ei, colanul de rubine continua să scapere aproape macabru, despărţindu-i capul de trup, ca o lovitură de sabie. O piatră ovală se prelingea în decolteul adânc şi superb.

– dar pe urmă nu l-ai mai urât. Glasul lui Lăcustă se voia sarcastic. Dar prin el răzbătea totuşi dorinţa, şi sfârşi prin a-şi cufunda mâinile aspre şi lacome în părul Elenei.

–L-am trădat. Ţi l-am trădat ţie.

Cine ştie de ce-am făcut-o, într-adevăr, mai gândi, în timp ce împletitura complicată de cosiţe i se desfăcuse, răscolită de degetele lui Lăcustă şi pe urmă se trezi fără rochia impozantă, dintr-o dată părând mai tânără în spuma de volane şi dantele, şi încă şi mai tânără fără ele. Într-adevăr, de ce? Îşi mai zise pe când se lăsa, totuşi îmbrăţişată cu voluptate, căci, în fond, ea era născută pentru dragoste şi fără a avea măreţia Prinţului sau frumuseţea pierdutului cavaler al nopţilor ei de vrajă, Lăcustă era până la urmă, un bărbat viril, un soldăţoi pătimaş, înfocat ca stepa din care venea. Nu se putea spune că nu merita să faci dragoste cu el.

– Acuma, o să trebuiască să iau de la capăt totul. Şi n-am şi eu măcar o subretă, să nu mai vorbim de coafeze, cosmeticiene şi manichiuriste.

Camera era presărată cu volane şi spelci preţioase. Rochia aterizase pe un fotoliu, şi rămăsese acolo, rigidă, într-o atitudine majestuoasă, ca o regină, mutilată, căreia un sadic i-ar fi retezat extremităţile. Dar oricum, chiar aşa, sugerând un masacru, rămânea de o demnitate impresionantă. Elena o contemplă câteva minute în tăcere, şi pe urmă se scutură de gânduri şi înaintă spre ea ca spre un duşman ce trebuia, de bine, de rău, înfruntat.

– Mâine o să fii Regină, spuse Lăcustă. Stătea cu spatele la oglindă şi o urmărea cu interes pe Elena cum îşi reface costumul.

– Astăzi nu sunt?

În rochia purpurie, monumentală, încă mai înaltă după ce se căţărase pe pantofii cu tocuri, era atâât de Regină îmcât întrebarea părea de prisos.

„Atrebuit să cuceresc un imperiu ca să ajung să te am pe tine”, gândi Lăcustă, privind-o.)În clipa aceea punea faptele într-o ordine sentimentală, ceea ce era desigur, fals. Nici măcar Fiul Lupoaicei, când venise în Cetate ca să lupte cu Prinţul, nu o făcuse, trebuie să recunoaştem, împins doar de dragoste, ci folosindu-se de acest pretext mitic, într-o problemă istorică, deşi, fireşte , mobilurile lui erau idealiste. Nici Prinţul, care

devenise vulnerabil la frumuseţea ei abia mai târziu, în Cetate, nu o luase pentru că o iubea. Cât despre Lăcustă... Tot ce-şi dorise mai mult fusese *Imperiul*. Asta era soarta celei mai frumoase femei din lume. Să fie pretextul unor jocuri politice mai subtile sau mai rudimentare, să acopere cu aureola strălucitoarei ei frumuseţi mecanismele aride ale puterii).

Sigur că el, Lăcustă, şi-o dorise pe Elena. Acolo, în cort, înainte ca ea să-şi pecetluiască trădarea, dăruindu-i-se, crezuse că, după ce, în sfârşit o va iubi va putea să şi-o scoată din minte, ca pe un lucru deja cucerit, epuizat, chiar dacă nu ca pe celelalte femei ce trecuseră în goană prin viaţa lui prădalnică. Dar fusese o capcană. Ca şi Imperiul. Odată cucerite, şi Elena şi Imperiul ajunseseră să-l obsedeze mai mult decât înainte, să-i devină necesare, să nu se mai poată sătura de ele. Îl legaseră cu perfidie. El, care fusese un călăreţ al câmpiei fără margini, al luptelor aspre şi fără concluzii, se transformase într-un rege sedentar, care nu se mai putea despărţi de ziduri. Şi care, acum, se mai şi însura. Şi nu o făcea doar ca să-şi autentifice în vreun fel regalitatea, cu femeia destinată de astre să devină Regină ci pur şi simplu fiindcă dorea să o păstreze, înţelegând că, aşa cum nu e destul să distrugi un ţinut sau o cetate ca ele să fie ale tale, era ridicol să-ţi imaginezi că făcând gragoste cu Elena o poţi păstra realmente a ta. Se întâmplase acelaşi lucru ca şi cu marea, cu marea aceea uluitoare spre care îl împinsese Prinţul, după ce-l alungase de lângă oraşele lui înfloritoare. Da. Poate că un râu, sau chiar un fluviu uriaş, puternic şi sigur pe forţa lui de dizlocare şi de absorbţie, sfârşeşte inevitabil prin a se cufunda în ea şi a dispare....

– Crezi că după ceremonia asta o să te considere cineva mai Rege?

Poftim, acum, după ce se iubiseră cu patimă şi el crezuse, o clipă, liniştit, ghiftuit de ceasul acela de voluptate că ea îi aparţinea cu adevărat, se trezea în faţa aceleiaşi libertăţi necruţătoare a Elenei pentru care el era un bărbat printre alţii. A libertăţii care se concretiza prin cuvinte ironice, cuvinte cum nu îndrăznea să-i sună nimeni, şi în faţa cărora el era, desigur, dezarmat, fiindcă nu învăţase să le mânuiască, şi, mai mult, fiindcă nu învăţase să-şi explice nici măcar lui în cuvinte forţa care-l mâna să facă tot ce făcea. Ar fi trebuit, fireşte, să-i spună – acum ar fi fost momentul- că nu cucerise rahatul ăla de Cetate

numai ca să se poată numi Rege, ci că visase să-i vadă odată îmbogăţiţi pe toţi golanii din neamul lui (chiar dacă ei nu-şi doreau şi nici nu puteau supravieţui acestui tip de bogăţie). Era convins că şi ei aveau dreptul la statornicie. Îl durea undeva de cei care trebuiau să crape ca să le facă loc alor lui. Să crape dacă nu fuseseră în stare să se apere şi dacă tot ce-i dusese capul fusese să îl cheme acolo pe *el* ca protector.

– Nu-mi pasă de nimeni care ar spune că nu sunt, replică el abrupt, şi chipul i se posomorî şi mai mult. Pot, dragă-Doamne să mă lipsesc de inorogi şi de păsări albe şi de armuri de import, ca să iau ce-mi place.

– Mda. Sigur că poţi mai uşor să te lipseşti decât să le capturezi. Şi poţi chiar să şi spui că nu ţi le doreşti. E mai simplu. (Ah, blestemata istorie cu Şoimul). Lăcustă roşi de mânie. Asta era beleaua cu cuvintele. Se agăţau totdeauna unul de altul de la sine şi cum el nu ştia purta o discuţie, ajungea inevitabil la conflict, la dispută, la fapte care sunt irevocabile. În timp ce cuvintele nu sunt. Dar era prea târziu ca să încerce să le înţeleagă mecanismul. I avea oricum prea multe de înţeles, toare aceste lucruri pe care nu avea cum să le poată înţelege.

„Ce i-aş mai trage una peste gură” – dar îşi strânse pumnii, îşi încleştă maxilarele şi aşa proeminente, stăpânindu-şi dorinţa s-o plesnească pe Elena, aşa cum îşi stăpânea cu trudă dorinţa, uneori aproape irepresibilă, de a radeCetatea şi Imperiul de pe faţa Pământului.

– Şi pe urmă, ai avut şi tu nevoie măcar de o coroană şi de-un tron, continuă Elena („ah, uite la el ce s-a mai înfuriat”). Cel puţin cu Lăcustă avea sentimentul că e mai isteaţă. Nu mai puternică sau mai înţeleaptă, dar mai isteaţă în orice caz. Pe Prinţ îl ascultase fermecată, atentă, dar nu înţelegea niciodată exact ce-i spunea. Îl respecta şi, dacă el i-ar fi permis, admiraţia, fascinaţia şi respectul s-au transformat, desigur, în dragoste. Pe Fiul Lupoaicei îl ascultase vrăjită. El îi spunea, aşa pe înţelesul tuturor, lucruri interesante, sau numai – simplu – foarte frumoase, cum îşi spun îndrăgostiţii foarte tineri, fără să se jeneze că ar fi ridicoli sau că ar repea lucruri comune. Cu Lăcustă era rândul ei să vorbească. Se simţea isteaţă foc şi nu înţelegea să renunţe la acest avantaj, chiar dacă-i era frică de el. „Acum se-ntoarce şi-mi trage vreo două” gândi, oarecum speriată, oarecum curioasă. Totuşi, în fond, bărbatul ciolănos,

imperativ şi imprevizibil o înspăimânta. O înspăimânta chiar şi acum, când pe jumătatedezbrăcat, era grotesc, ca mai toţi bărbaţii în situaţia asta.

Dar Lăcustă se mulţumi să mârâie ceva, tot strângându-şi pumnii mari şi hrăpăreţi. „Căţeaua Dracului”, gândi (însă imaginea Elenei jubilând în rochia ei roşie continua să-l farmece).

– Trebuie naibii, să ne certăm pentru toate chestiile astea? Prinţul tău a murit, fir-ar să fie, iar celălalt te-a lăsat în mijlocul pădurii borţoasă şi s-a dus în lume. Cine ştie ce moştenire toacă acuma. Se zice că s-ar fi întâlnit cu fosta Regină. Dacă te gândeşti, mai e şi destul de tânără. Şi vrăjitoarele au tot felul de şmecherii ca să nu îmbătrânească.

– Vrei să spui că trăieşte cu maică-sa. Elena izbucni în râs.

– Păi aia nu e maică-sa. Maică-sa...

– Ştiu. Era o Lupoaică.

– Lasă Lupoaica. Şi noi avem între strămoşii noştri nişte lupi.

„Ce-ar mai zice Darwin de asta – se amuză Elena. Lupi care să evolueze spre insecte – spre lăcuste, specia anacridium aegyptum, cum ar spune Păcală”.

– Maică-sa care l-a făcut era o amărâtă de emigrantă.

– Asta a fost versiunea oficială.

– Ăsta-i adevărul. Şi chiar dacă zvonurile sunt numai poveşti, tot a plecat şi nu mai are nici un rost să-l visezi şi să te usuci după el.

– După cum vezi arăt, chiar uscată.

Asta era. Că nu arăta uscată de loc. Lăcustă nu mai putea să se simtă mânios şi în glasul lui nu mai era pic de mânie când constată:

– Până la urmă tot la mine ai ajuns.

Elena izbucni în râs şi ea. Tot ce-i spusese era foarte dureros şi foarte adevărat. Tinereţea pierise, cu iluziile ei, cu lumea ei fabuloas, populată de animale mitice şi de feciori de regi, dar ea era, slavă Domnului, destul de frumoasă ca să poată înfrunta viaţa, şi, până la urmă, îl avea, de bine de rău, pe Lăcustă. Dacă nu avea să se prăpădească şi el, aşa cum plănuiau rebelii. Rebelii care o împinseseră să vină aici, sperând că ea... Ei bine, să mai aştepte, Să aştepte.

– Pe Prinţ l-au trădat, aşa cum or să te trădeze şi pe tine. Aşteaptă numai, să-şi ridice un pic capetele.

– Păi nu prea au ce să mai ridice. Am avut eu grijă de asta.

Elena îşi muşcă limba „Ce Doamne Dumnezeule, am să ajung să-mi trădez propriul meu băiat?" Spuse repede:

– Mai e unul. Dacă chiar s-a întâlnit cu fosta Regină, să te ţii bine. Când s-o întoarce...

– Când s-o întoarce o să trebuiască să-l înfruntăm împreună. Fiindcă atunci o să fii tu Regina, ăsta o să fie Palatul tău, plin cu copiii noştri, nu? Ai tăi şi ai mei. Aşa că scoarte-ţi din cap visele şi vino cu picioarele pe pământ.

Elena îşi privi picioarele cu umor. Se contemplă în oglindă, şi schimbă tonul, căci nu avea nici un rost să se amărască. Fiindcă viitorul era nebulos şi înfricoşător, fiindcă tot ce fusese mai frumos trecuse şi Lăcustă era totuşi prezent lângă ea, aşa arţăgos şi hulpav şi lipsit de maniere, totuşi un bărbat care s-o apere, să-i poarte de grijă şi chiar s-o răsfeţe. Şi terminase, slavă Domnului, cu sculatul de dimineaţă, cu ţesutul covoarelor şi târguitul la bursa neagră pentru tot felul de alimente care dispăruseră, oficial, din Imperiu. Aşa că se mai fâţâi un pic în faţa oglinzii şi întrebă împăciuitoare:

– Chiar. De ce nu? De fapt, sunt, de bine de rău, Regină.

– O să fii. Mâine.

– Câtă importanţă au pentru voi ceremoniile!

– Voi... Mă scoţi din sărite!

– Oh, pentru voi nomazii, am vrut să spun. Cunosc bărbaţi care nu se prea formalizează... Dar să nu începem iară...

– Bine, spuse Lăcustă, reuşind s-o surprindă. Bine. Atunci ia-o Dracului din casetă şi puneţi-o. Oricum, oricine ar fi fost aici Rege, tot a ta ar fi fost.

In faţa coroanei, Elena avu deodată un sentiment de jenă, de refuz şi de teamă. Se simţea intimidată. Se simţea o hoaţă. Tot trecutul se închega acolo, lângă ea, apăsător şi dureros.

– Nu... nu încă. Dacă ţii atât la ceremonie, n-o să te lipsesc chiar eu de ea.

O pală de vânt trecu rece, prin odaie, şi flăcările lumânarilor tremurară în oglindă. Şi Elena se simţi mai mult ca oricând o intrusă. Viaţa continua să fie o glumă cât se poate de proastă. Fiecare crede sau a crezut altceva despre mine. Şi

fiecare s-a înşelat. Prinţul a crezut că sunt pură, că sunt o fată simplă de la ţară, plină de bun simţ şi de intenţii bune. Fiul Lupoaicei... Nu. Despre ce credea el mai bine să nu vorbim. Lăcustă crede că sunt o fiinţă lipsită de apărare ca să fie sigur că n-o să-l mai părăsesc. Rebelii cred că sunt o intrigantă iscusită (doar l-am trădat cu multă abilitate pe Prinţ), ajutată de un paj pe care nici măcar nu-l mai văzusem până atunci, deşi îmi amintea de cineva... Şi uite, nici măcar nu am aflatcum îl cheamă şi de ce m-a ajutat. Ei cred că sunt o ucigaşă cu sânge rece, în stare să-i scap de Lăcustă, iar eu... ei bine, cred că nu-s nimic din toate astea. Eu aş fi vrut să fiu fericită. Dar a trebuit să-şi vâre nasul Cometa. Ce-i poate păsa unei Comete de visurile oamenilor? Probabil că de acolo de unde ne vede ea, părem aşa de mici... Oh, viaţa era o glumă cu adevărat foarte proastă, iar coroana aceea nu putea fi a ei. Chiar dacă era o copie a celei reale, pe care adevărata Regină o luase cu ea în pribegie.

– N-am să port coroana asta, spuse ea şi Lăcustă observă, surprins, că speriată. Nu asta. Fă-mi rost mâine de altceva, care să-i ţină locul. (Arăta cu adevărat speriată).

– Vrei să spui că... (Lăcustă indică cu un gest vag coroana).

– Vreau să spun că noi amândoi nu avem ce căuta aici. Tu, ai îmbrăca armura Prinţului? Tu nu ţi-ai cumpărat o Acquilă a ta?

– Nu-mi adu acum aminte de asta! Chiar, zău, nu poţi decât să-mi aduci aminte de toate eşecurile mele? A fost vorba că în seara asta o să petrecem puţin şi acuma trebuie naibii să ne certăm?

– Nu mă cert. Vreau o coroană nouă.

– O să porţi coroana *asta.*

– Niciodată.

– Când să-ţi mai fac rost de o coroană nouă.

– Las’ că te descurci tu.

Flăcările tremurară din nou, maliţioase şi rău prevestitoare. Exasperat, Lăcustă ridică cu un gest repezit coroana şi i-o îndesă pe cap cu brutalitate. Elena se văzu în oglindă, o străină în veşmânt de purpură, cu coroana regală întrgindu-i silueta. Era ca o regină. Dacă n-ai fi cunoscut-o pe adevărata Regină, ai fi spus chiar că e desăvârşită. Dar ea avea un model la care să se refere. O fi fost ea cea mai frumoasă

femeie de pe faţa pământului, dar asta nu era de-ajuns, când se compara cu cea care purtase coroana. Coroana cea adevărată, vreau să spun.

– N-o să ne aducă noroc.

– Prostii! Ah, cismele mă-sii! (Lăcustă, care între timp se îmbrăcase şi el, se înverşuna cu cismele de gală, strâmte, în care labele lui noduroase intrau cu greutate. Şi, colac peste pupăză, pintenii i se agăţau mereu de covoarele adânci şi moi). Continuă să înjure, ceea ce pe Elena o amuza. Lăcustă îi plăcea tocmai atunci când uita că trebuie să mimeze că e Rege, şi se purta ca un flăcău sălbatic, crescut printre arme şi cai. Îl simţea aproape în clipele când el lăsa să răbufnească sentimentul acela, înăbuşit de obicei cu grijă – sentimentul că îi lipsesc spaţiile largi ale câmpiei. Spaţiile largi care îi lipseau şi ei, şi începuseră să-i bântuie visele. Totuşi îi făcu observaţiilee de rigoare, în timp ce el reuşea, cu eforturi comice, să se debaraseze de covor. Râsul care răzbătea din tonul ei aruncă în uitare cearta – Lăcustă era plin de speranţe, vedea un şir de urmaşi căţăraţi bine pe tron, şi care nu aveau să se mai izbească de lipsa de educaţie şi aveau să fie nişte regi adevăraţi. Avea Imperiul, o avea pe Elena – în ce-l privea pe el, Cometa se ţinuse deocamdată de cuvânt.

– Las-o naibii de coroană, dacă nu-ţi place, şi vino aici. Haide, lasă, o să vezi că o să fie bine.

Ochii Elenei sticleau de râs.

A doua zi, purtă până la urmă coroana nefastă şi toate celelalte bijuterii imperiale, aşa cum bijutierii le putuseră vedea în tablourile arogante ale familiei regale, în timp ce costumul lui Lăcustă îl copia pe cel al vechilor Regi. Ea îmbrăcă toate accesoriile ştiind că nu îi vot purta noroc. Le îmbrăcă gândindu-se la Fiul Lupoaicei şi la Prinţ şi la rebelii printre care stătuseră la un pahar de vin cu numai câteva săptămâni înainte... Şi gândindu-se la fiul ei, care creştea acum, undeva într-un castel îndepărtat şi ascuns, printre alţi orfani de spiţă înaltă, care nu-şi ştiau numele sau care, dacă îl ştiau, îl ascundeau cu grijă în adâncul memoriei lor de copii ai restriştei...

Lăcustă n-o întrebase încă nimic despre fiul ei.Deocamdată nu. Îşi aştepta cu nerăbdare propriii lui fii. Şi, pe urmă, lecţia cu Şoimul era încă proaspătă, şi fuseseo lecţie drastică. Era un avertisment că sunt până la urmă lucruri care

nu se pot obţine. Chiar dacă el nu era capabil – şi nu avea să ajungă niciodată – să tragă concluzii din faptele aparent disparate cu care trebuia să se confrunte.

Aşa că un timp se mulţumi cu Preafrumoasa Elena, despre care îşi făcea iluzia că e a lui. Şi asta a durat câţiva ani, un şir de ani destul de lung ca să se convingă că nu va avea nici un fiu. Că Elena nu va mai avea altul decât pe cel ascuns cu dubăcie, a cărui paternitate era destul de ambiguă... Şi atunci, de ce nu ar fi putut fi a lui?

Şoimul dădea târcoale prin jur şi acum, şi apărea, uneori, când aproape toţi credeau că-l uitaseră şi că şi el, acum când Prinţul era oale şi ulcele, îngropat adânc sub brazdele tot mai părăginite din jurul capitalei, i-ar fi uitat, plecând înapoi la treburile lui enigmatice de Pelerin. Dar reapărea din când în când şi mai erau încă tineri dornici să-l prindă şi chiar se mai organizaseră concursuri cu caracter restrâns pentru prinderea lui. Şi nimeni nu comentase dacă amnistia dată pentru actori se referea şi la el. (O, da, Elena obţinuse acea amnistie. Ea dorea un teatru, dorea o viaţă de curte adevărată şi, în primii ani, relativ senini, ai căsniciei regale, Lăcustă îi refuzase puţine capricii. Existau câteva trupe de actori care puneau în scenă, într-o sală din Palat, special amenajată, mici vodeviluri inofensive, şi nomazii chiar începuseră să se obişnuiască cu această realitate ambiguă, ce multiplica lumea şi chiar începuseră să înţeleagă ceva din sensul acelui lucru ce le păruse la început nesăbuit şi primejdios, la fel de primejdios ca o practică magică necunoscută (şi deci incontrolabilă) care ar fi putut interveni efectiv în destinele lor. Şi oare, nu fusese furia contra vrăjitoriei în vogă, la un moment dat, la popoare cu mult mai civilizatedecât al lor? Însă uite că Elena obţinuse măcar atât. Un mic şi inofensiv teatru de curte).

Până într-o zi. O zi aşteptată de Elena cu teamă şi nerăbdarea cu care orice condamnat îşi aşteaptă sentinţa. Cu exasperarea pe care ţi-o dă iminenţa oricărei nenorociri. Când, ăn fine, Lăcustă îl ceru pe fiul Elenei, cu brutalitatea cu care cerea tot ce credea că i se cuvine. Era o zi lâncedă şi caldă, numai bună pentru scandal.n O zi cu cerul jos şi opac, cu zăpiuşeală şi muşte sâcâitoare, când până şi în culoarele umbroase, pardosite cu bmarmuri colorate, prin care de obicei toţi treceau în fugă, să scape de răcoarea pătrunzătoare, te

topeai acum de căldură. Sigur, Preafrumoasa Elena îşi demonstră cu prisosinţă atunci puterea de a se opune, curajul, dispreţul pentru viaţa aceea de uzurpatoare şi, în general, pentru tot ce putuse să-i ofere (citând în detaliu tot ce nu-i putuse oferi) ucigaşul cu care acceptase să se căsătorească numai fiindcă îşi pierduse încrederea în steaua ei norocoasă, care se dovedise o bezmetică de cometă fără căpătâi şi fără cuvânt, bună doar pentru vreun pârlit de nomad. Şi de mirare ar fi, să nu aibă şi ea printre celelalte astre un nume la fel de prost cum îl au nomazii printre oameni. Numai că, desigur, cuvintele sunt o armă foarte bună contrea celor permeabili la cuvinte. Lăcustă nu fusese niciodată... Erau acum amândoi prea sătui de conflictele unei vieţi ce debutase vijelios şi se împotmolea în hăţişul riguros, de meschinării şi de dezamăgiri ale vieţii de fiecare zi.

Lăcustă tot nu voia şi tot nu putea să tragă concluzii din ce i se întâmpla. Chiar dacă deportările şi execuţiile se dovedeau inutile, iar capetele pe care crezuse că le tăiase până la unul, se dovedeau, ca în basme sau în coşmare, capabile să germineze noi capete. Nu numai că opoziţia nu fusese înlăturată, dar ea îi contaminase pe propriii lui tovarăşi din tinereţe... Imperiul era o mlaştină, Oraşul, aşa cum i se prezisese în tinereţe, o capcană. Elena era stearpă, sau, în orice caz, legătura lor nu era sortită să rodească... Era la fel de frumoasă, la fel de atrăgătoare şi, pe ea, Lăcustă nu era în stare s-o omoare, nici măcar în momentele de furie, când afla că îi mai pusese coarne cu vreun aventurier sosit la curtea lui, cu inginerul care proiectase portul şi chiar cu vlăjganii din garda lui personală. Şi nici măcar când refuza să îi mărturisească unde îi era ascuns feciorul. Aşa că se folosise de spionii lui şi, măcar de data asta, avusese o aparenţă de triumf. Băieţii fuseseră găsiţi şi aduşi şi puşi să defileze prin faţa Regelui şi a Reginei, ţepeni în jilţurile lor, dar ea nici măcar nu tresărise când îl văzuse, iar defilarea istovitoare, reluată şi iar reluată, sub soarele arzător, nu slujise la nimic.

În noaptea aceea, când Lăcustă se retrăsese ca să conceapă edictul pentru uciderea băieţilor, ea negociase dispariţia lor cu unul dsintre apropiaţii lui Lăcustă, care nu reuşise nici el, cum nu reuşise nici un alt bărbat pnă la el, să se sustragă farmecului acelei femei cu adevrat irezistibile. Copiii

dispăruseră fără urmă. În zori, Elena pleca ea însăşi în exil, la o mică mănăstire pierdută între dealuri şi păduri departe de ecourile şi de toate amintirile lumii...

Iar Lăcustă rămăsese singur, să contemple bălăriile crescând printre antrepozitele dărăpănate ale portului avortat, cazarma care fusese teatru, şi acum devenise o clădire posomorâtă şi cenuşie, spre care seara, recruţii treceau frânţi de oboseală, şi sălile Palatului, pustii de orice strălucire curteană, căci şi actorii fugiseră după exilarea protectoarei lor, şi oricum, nimănui nu-i mai ardea de baluri şi ptreceri.

Numai Şoimul mai apărea uneori, ca un semn al vremurilor ce aveau să vină. Apărea alb şi ireal, în locuri pe care le-ai fi crezut banale sau doar nepotrivite pentru el, dar cărora prezenţa lui le conferea mai multă prestanţă decât avea Palatul acum aproape pustiu şi cei care crezuseră că îl pot uita, sau sperau că el i-ar fi putut uita, tresăreau ca dintr-un somn lânced.

XXX

Faptele se petrecuseră după despărţirea de Unicorn. Fusese o epocă mai curând confuză şi dominată de melancolie, şi sentimentul specific experienţelor de atunci fusese singurătatea. Obligaţia de a te obişnui să trăieşti fără altcineva alături, să-ţi înfrunţi singur visele, să fii trist în amurgurile lungi tot doar pentru tine şi să râzi de unul singur. După ce ai reuşit realmente să te deprinzi cu toate astea, puţine lucruri mai puteau părea cu adevărat grele. Ajungi atât de mult să te desprinzi de tot ce-şi croieşte drum spre tine prin inimă, să te desprinzi nu neapărat de lume, dar de mirajul ei, încât nu-ţi mai poţi dori ceva pe viaţă şi pe moarte – şi ai sentimentul că nici nu vei mai ajunge să-ţi recapeţi iar puterea de a dori. Şi chiar dacă, să zicem, reuşeşti să doreşti, poţi aştepta, lucrul sau fapta nu te împing cu nesăbuinţă spre ele. Şi poţi înceta chiar să şi aştepţi... Lumea era departe şi Făt Frumos hoinărea singur-singurel în căutarea aventurilordin repertoriul fix prin care se ajunge înţelept şi erou... (aventuri ca descinderea în infern, ucenicia pe lângă societăţile închise de înţelepţi, veghea în pustiu) – şi a aventurilor încă enigmaqtice, acele încercări ce îi sunt rezervate fiecărui erou în parte, sau pe care tradiţi nu s-a mai ostenit să le

fixeze. Mergea el, mergea, ca în toate basmele, singur şi prost dispus, fluierându-şi pentru sine o arie dintr-o simfonie ce se inspira din folclor, când într-un luminiş, lângă un trunchi de copac vdoborât de furtună, zări cu bucurie un om înfofolit într-un cojoc, şi care se îndeletnicea cu golirea minuţioasă a unei conserve de fasole cu slănină. Făt Frumos nu mai văzuse până atunci conserve, dar ar fi recunoscut oricum mirosul familiar de fasole cu costiţă afumată. Nu atât că ar fi fost flămând (deşi chiar era), ci mai cu seamă pentru că irezistibilul bşi grosolanul parfum, care a umplut de încântare generaţii de oameni din seminţiile cele mai felurite (încă din neolitic), îi amintea o copilărie fericită şi o tinereţe lipsită de griji, când însera îndeosebi prin sate, împărţind ca erou ce era (şi care stârpise tocmai cine ştie ce dihanie ticăloasă) cina ţăranilor şi cleveteala lor meditativă la gura sobei sau pe prispă.

Adulmecă aşadar mirosul mâncării şi admiră cu inima plină de încântare focul şi silueta gheboasă ce-l păzea. Omul părea destul de bătrân. Pielea obrazului, aşa cum îl desprindea din întuneric pâlpâirea indecisă a flăcărilor, era pliată de mii de zbârcituri, grupate în jurul ochilor, a gurii ţi în laturile nasului ca un clonţ de pasăre.

Deasupra lor coroanele înalte ale copacilor tremurau liniştit şi somnoros. Codrul cel fără capă îşi dormea somnul său tainic (căci oare ce visează într-adevăr, o pădure?) dar, iată, aici, în inima lui, înflorea un foc, şi o făpzură omenească se încîlzea la dogoarea lui.

Feciorul lupoicei salută cu toată politeţea. O oarecare emoţie străbătea din glasul său nefolosit de multă vreme – de când se despărţise de Unicorn. „Ia te uită, gândi tânărul, până şi la vorbit trebuie să te antrenezi” – şi roşi în întuneric, jenat de tonul juvenil, necontrolat, al glasului său. Păzitorul focului îl privi câteva clipe cu ochii lui rotunzi, lipiţi de gene şi vioi, ochi de pasăre răpitoare, dar încet, încreţiturile pielii începeau să i se grupezeîntr-o mare reţea interogativă.

„Seamănă cu o pasăre. Cam năpârlită, cam înţepenită, dar nu încă senilă, nici lipsită de prestanţă. Un vultur scos din uz şi tras pe linia moartă”, gândi Făt Frumos, care aştepta în linişte să fie cercetat. „Numai ce naiba ar avea de păzit la capătul ăsta de lume? Dacă nu chiar capătul lumii” – şi înaintă câţiva paşi, prin frunzele foşnitoare. luminat din plin de foc, era impunător şi

frumos şi foarte greu de confundat pentru cineva obişnuit cu mecanismele basmului. Numai că nu poţi avea pretenţia să ai de-a face doar cu etnografi, nici măcar cu etnografi amatori.

– Cum ai ajuns aici? Întrebă într-un sfârşit bătrânul, cu o voce hârşâită, scârţâitoare, cu siguranţă nefolosită de mai multă vreme decât a lui Făt Frumos.

„Dar probabil că nici nu păzeşte nimic” – însă cu voce tare, acum bine timbrată şi doar un pic veselă răspunse:

– Am ieşit din pădure, am urcat o creastă de deal – destul de plină de râpe. Nu e un traseu prea grozav pentru excursii. Am tot urcat şi iar am coborât şi un timp aveam impresia că mă învârt în cerc. Pe urmă m-am luat după albiile unor torenţi. Se făcuse deja destul de întuneric şi nu m-am orientat cine ştie ce, dar am auzit apa şi m-am ţinut după ea.

Bătrânul continua să-l privească aprig, curios şi nelinişţit, strângând la piept cutia de conserve.

„Se ajunge oare acolo atât de greu? Omul ăsta parcă ar fi fost Robinson Crusoe după toţi anii cât a stat în insula pustie şi până şi ăla cred că era mai puţin sălbăticit”.

– Cred că trecuse miezul nopţii când am auzit lătrat de câini într-o vale, şi am avut impresia că trec pe lângă un castel. O construcţie de mari proporţii, mă rog. Putea foarte bine să fie doar o îngrămădire de stânci. Nu a ieşit luna deloc, aşa că mai mult am orbecăit.

Făt Frumos continua să vorbească degajat, ascultându-şi din ce în ce mai mulţumit glasul melodios şi calm, şi încercând să-l obişnuiască pe moş cu prezenţa sa, şi să-l convingă de intenţiile lui paşnice. Dar cuvintele sale păreau să aibă mai curând un efect contrar, căci fiecare amănunt sporea îngrijorarea de pe chipul ridat.

– Un castel? Torenţi? Pe unde ai văzut aşa ceva?

– Păi, nu pot pune mâna-n foc că le-aş fi văzut. Dar forma aia pe lângă care am trecut aducea destul de bine a castel.

– Ai cam încurcat-o. A fost cu adevărat pe aici un castel, dar cu sute de ani în urmă. Sute. Sau poate mii? Şi torentul? Ai trecut prin el?

– L-am auzit.

– Ai cismele ude.

– A... păi picioarele mi le-am udat prin mlaştină. Aşa că tăicuţă, dacă focul ăsta n-are vreun rost mai special, simbolic

sau ornamental, şi n-o fi şi el din alte timpuri demult apuse, poate că o să mă laşi să mă usuc şi eu niţel. De încălzit văd că încălzeşte, deşi se zice să nu te încrezi neapărat în simţuri. Dar eu nu sunt deocamdată un ins prea dogmatic, aşa că sunt în relaţii excelente de încredere reciprocă cu simţurile mele. (Făt Frumos zâmbi vesel, apropiindu-se de foc, dar păzitorul nu părea dispus să-i ia în seamă demonstraţia de prietenie, preocupat de informaţiile legate de blestematul de torent).

– Te-am întrebat dacă ai trecut prin torent, cârâi el cu glasul ruginit de atâta singurătate. Semăna grozav cu o pasăre răpitoare reformată.

– Nu. L-am urmat numai. Am ţinut-o tot pe lângă el.

– Şi n-ai băut din el?

– Din *torent*? Nici pomeneală! Am băut dintr-un izvor, mai sus, chiar pe creaste dealului. Avea o apă foarte rece, şi chiar mi-am spus că n-am mai întâlnit apă ca asta, să nu-ţi mai lase nici amintirea că ţi-ar fi fost sete vreodată în viaţa asta muritoare. (Fiul Lupoaicei îşi luase un aer inocent, dar ochii îi sticleau de un râs care arăta că ştia oricum mai multe despre asemenea izvoare).

– Nu te mai întreb dacă ai avut de ales între două izvoare, şi dacă ai băut din cel din stânga sau din dreapta.

– Să lăsăm lucrurilor o anumită ambiguitate, altfel îşi pierd orice farmec, sugeră eroul, aşezându-se lângă foc, în atitudinea destinsă, stât de familiară lui, care îşi petrecuswe tinereţea ca vânător. Se lăsă cercetat de moşneagul cu mutră de pasăre, arătându-se cât putea el de blând şi inofensiv. Regreta că se împăunase cu aluziile la bibliografia etnologică. „Cine ştie pe ce drum uitat de Dumnezeu am venit” îşi zise, cercetându-şi cu nemulţumire cismele pline de noroi, hainele murdare, sabia uriaşă şi mâinile cu unghii murdare. Trebuia să accepte că arăta ca un tânăr. Toropit de căldură şi de parfumul insistent al conservei, luneca la marginea mitului, jumătate participând la actualizarea lui şi jumătate teoretizând despre funcţia mitului. Dar, odată cu instalarea binefăcătoarei toropeli şi fascinantului joc al flăcărilor, redobândindu-şi inocenţa începutului de drum. Bătrânul aruncă o privire suspicioasă la sabia oaspetelui, îl cântări cu un aer de expert, şi îşi reluă, în fine cina întreruptă. Lui Făt Frumos îi era foame. Vânase el în tot acest timp însă nu prea sistematic, fiindcă numai la mâncare nu-i stătuse gândul,

împărţit cum era între regretul de a nu fi apărat Imperiul, dorul de Elena cea Preafrumoasă şi dorul de Unicorn. Dar acum, foamea îl răzbi. Tot urmărind drumul lingurii între conservă şi gura moşneagului, Făt Frumos realiză, că ultima oară mâncase cu două zile în urmă.

– O duc destul de greu cu aprovizionarea, mormăi paznicul. Nu mai am decât câteva conserve de fasole. Aş putea să-ţi dau peşte marinat, dar să ştii că-i o porcărie. Şi nu cred că un flăcău ca tine-ar mulţumi cu lapte condensat.

– Mă-ndoiesc că am avut prilejul să-l gust vreodată. De altfel nu mi-e foame, minţi Făt Frumos, jenat că a lăsat să se vadă cât e de flămând, şi oarecum ofensat de evidenta lipsă de ospitalitate a celuilalt. „Probabil că m-am uitat la fasolea lui ca un căpcăun”

– Mă-ncălzesc numai un pic la focul Domniei tale, care oricum arde, aşa că nu-ţi fac nici o pagubă în plus. Am de gând s-o pornesc mai departe înainte de miezul nopţii.

– Să mergi mai departe?

Paznicul era cât pe ce să scape lingura. Se înecă cu un bob de fasole, tuşi îndelung, fără să-l scape din ochi pe Fiul Lupoaicei.

– Ascultă, spuse când, în sfârşit, fu din nou capabil să vorbească: Dacă-mi laşi unul dintre pistoale (îşi coborî glasul până la o şoaptă confidenţială) pot să măn prefac că nu te-am văzut şi tu te întorci înapoi. Nu prea se fac controale pe aici. În nici un caz când torentul e activ. Nici măcar nebunii care umblă ca tine, după potcoave de *cai morţi*, nu se aventurează să treacă prin torent când tocmai funcţionează. Cele câteva excepţii le poţi număra pe degetele de la o singură mână.

– Poate că a sosit vremea să treci şi la mâna ailaltă, sugeră Făt Frumos, întinzându-se cât era de lung, lângă văpaia veselă a focului, şi căscând cu poftă.

– Îţi dau şi o conservă – spuse Paznicul cu căldură şi parcă surprins el însuşi de generozitatea sa.

– Aha. O conservă. Eu dragă moşule sunt dintr-un neam de vânători. Mi-a fost oarecum poftă când te-am văzut mâncând, dar să ştii că n-ai nimerit-o deloc cu chestia asta cu conserva. Dacă nu ai fi bătrân, ţi-aş spune eu imediat ce să faci cu conserva. Dar nu văd de ce te agiţi în halul ăsta. De ce m-aş întoarce?

– Din bun simţ, de pildă.

– Exclus. Cei ca mine sunt lipsiţi fundamental de bun simţ. Cine ar mai omorî balaurii şi ar mai elibera castelele vrăjite şi prinţesele răpite şi mai ştiu eu ce, dacă ar avea o doză cât de mică de bun simţ? Eu? Ghici ghicitoarea mea.

– Am bănuit eu că eşti un fel de erou. Dar mai ai încă timp să te întorci. Uite, singur ai recunoscut că nu ştii precis dacă ai trecut sau nu pe lângă un castel şi toate celelalte.

– Am tot timpul să învăţ. Dar nu dacă mă întorc înapoi.

– De unde vii?

Nu se mai punea problema invitaţiei la cină, iar bătrânul îşi luase dintr-o dată un aer important. Lui Făt Frumos toate i se păreau niţel cam comice, dar simţi totuşi un val de emoţie încălzindu-l. În cele mai banale situaţii, trebuie să ştii să simţi miracolul. Era o povaţă a Unicornului.

– Dintr-un Imperiu cucerit de nomazi (glasul îi era mai cald şi mai tineresc decât ar fi dorit-o. Îi era dor).

Bătrânul înălţă din umeri.

– Când?

– Oh, Doamne! Presupun că destul de recent.

– Recent în raport cu ce?

–E o întrebare caraghioasă, deşi, probabil, firească. În raport cu biografia mea.

– Biografia ta nu poate constitui un reper decât pentru tine. Ea depinde de o epocă, de fapte, e implicată în timpul poveştii tale. Cine eşti tu ca să-mi fac o idee în legătură cu un Imperiu prin biografia ta? Să fim serioşi.

– Păi sunt singurul care vine de acolo. Iar biografia mea va deveni un reper abia după ce o să termin să întâlnesc toţi păzitorii de porţi travestiţi în bătrânei inofensivi, care îţi propun şarade despre timp şi spaţiu. Adevărul e că, de când m-am despărţit de Unicorn ar trebui să mă aştept la chestii de-astea.

– De ce te-ai despărţit de Unicorn?

– El presupune că am să ajung într-o lume în care Unicornii nu au ce căuta.

– Dacă ştia că o să vii încoace avea dreptate. Şi avea şi mai multă dreptate dacă nu te lăsa nici pe tine să vii. Eroii nu prea mai sunt la modă acum. În orice caz, conţinutul eroismului s-a schimbat. Nimic nu se demodează mai repede decât asemenea valori. Dar, de fapt, tot n-am înţeles ce cauţi.

– Nimic precis, suspină Făt Frumos Fiul Lupoaicei, căruia vorbele moşneagului îi confirmau bănuiala că frumoasele aventuri ale tinereţii au luat sfârşit, iar ce-l aşteaptă nu sunt tât lucruri grele cât plicticoase şi meschine. Îmi urmez voiajul iniţiatic. (Ridică din umeri, cu tristeţe). Încerc să devin o fantomă înţeleaptă în loc să mă port ca oamenii printre oamenii din vremea mea, care poate chiar au nevoie de mine.

După un timp, privind în flăcări, murmură mai mult pentru sine.

– De fapt compun Poemul despre Prinţ.

– O!

Nu mai rămase decât ecoul acestei exclamaţii, care conţinea însă în ea recunoaştere, fixare în timp, şi poate chiar un fel de scuze. Focul şi pădurea dispărură din jurul Celui-Ce-Compunea-Poemul, chiar dacă mai părea un tânăr încă nedesăvârşit, ca mai toţi eroii. Fiul Lupoaicei se trezi mergând pe o autostradă. Ploua mărunt, şi mari camioane cu mărfuri îl depăşeau, măturând peisajul cu farurile lor. În zare se ţeseau luminile opulente ale unui oraş.

XXXI

Vremea, ca în orice construcţie epică, trecea, aducând cu sine noi şi noi întâmplări, mai mărunte sau mai mari, mai importante sau mai banale. Din când în când, Lăcustă îşi amintea de băieţii care-i fuseseră suflaţi de sub nas, atunci pălea plin de mânie şi mai dădea câte-o ordonanţă cerând grabnica lor capturare. La departamentul special instituit soseau depeşe, redactate în tonul acela laconic şi uscat, anunţând la cât se mai ridica preţul vânzării. Era aproape ca în epoca Şoimului Pelerin. Erau instruiţi spioni, antrenate comandouri, angajaţi mercenari, profesionişti în astfel de treburi. Lăcustă ştia că fusese trădat de cineva din apropierea lui, dar nu avea destulă imaginaţie ca să ajungă la vinovat. Iar vinovatul, sluga lui credincioasă, prietenul tinereţii sălbatice, pierdute în amintire, veghea cu străşnicie asupra tuturor acestor spioni şi avea grijă să fie îndrumaţi pe piste false. Viaţa în oraş îi dezamăgea pe nomazi. Imperiul acum era o ruină. Sărăcia lui ajunsese de pomină, aşa cum pe vremuri, fusese celebră avuţia

sa covârşitoare şi rafinamentul acelei capitale care ar fi putut rivaliza pentru locul de capitală a lumii civilizate. Trecuse epoca în care nomazii crezuseră orbeşte în steaua lui Lăcustă – faimoasa stea călătoare care îi împotmolise în acele locuri ca să se macine încet, între ziduri, păduri şi hârţoage. Erau nopţi când chrmarea stepelor sălbatice bântuia prin oraş ca o fantomă.

Regele se consola din când în când, cu câte-o ceremonie. Un peisaj sălbatic de stepă, pictat pe-o pânză imensă era desfăşurat la orizont. O mare parte a cartierelor mărginaşe era camuflată cu panouri pictate cu mărăcini, cu ierburi şi ceruri – pe care se roteau, pe principiul rozei vânturilor, ulii de carton. Oraşul era presărat cu plante de câmpie – cu cimbru sălbatic, pelin şi busuioc – şi parfumul lor rustic, aspru şi văratic, plutea peste Oraş. Cîteva escadroane închipuiau o bătălie. Uneori era desenat la orizont chiar un oraşn – de fiecare dată altul, cu turnuleţe şi poduri, cu turle poleite de biserici şi palate graţioase – şi cavalerii nomazi (din trupele de tineri antrenaţi pentru luptă) se repezeau asupră-le distrugându-le cu minuţiozitate. Acolo, în fundal, erau zdrobite armatele de carton ale unui Prinţ pictat, travestit într-o armură neagră, şi Prinţul însuşi era făcut fâşii (fiind şi el tot din carton sau din pânză). Alteori o corabie de mucava era târâtă de undeva, de la linia orizontului, unde o pânză albastră, pictată grosolan şi naiv cu escadre navale şi cu păsări şi cu un soare mare şi poleit, închipuind marea, o corabie de carton era deci târâtă de edecari până sub ferestrele Palatului. Soldaţii erau travestiţi în docheri şi marinari, chioşcurile de gogoşi şi tarabele de piaţă primeau nume exotice, în ziua aceea se frigeau peste tot crabi, peşti şi caracatiţe, toate de import. Regele poposea în dreptul lor gustând fructe străine, în timp ce un escroc bătrân, fost profesor de geografie, îi recita din memoriile lui Livingstone, sau din aventurile personajelor lui Jules Verne, iar la sfârşit, Lăcustă decidea căîn fond nu avea de ce să se teamă, nu avea să se teamă de un nimeni legendar plecat să străbată lumea în căutarea înţelepciunii, acum când el însuşi devenise mai cult, aflând despre termite şi învăţând părţile componente ale unei corăbii, chiar dacă nu şi le putea imagina în spaţiu.

Încet, încet, sub presiunea deziluziei, nomazii descopereau teatrul.

La căderea serii, panoramele erau strânse şi rulate (când nu fuseseră deteriorate prea rău), iar nomazii, aţâţaţi de aceste false jafuri, predau la magazie monezile false şi obiectele de recuzită închipuind tezaure, păpuşile cu siluete feminine şi toate celelalte prăzi calpe capturate în timpul zilei, şi reveneau la treburile lor zilnice. Uneori totul se termina cu un chef. Parfumul florilor de câmpie ofilite mai stăruia agonic peste pieţe, subţiat şi el de palele de vânt...

În tot acest timp, Fiul Lupoaicei hoinărea undeva, prin lumea largă. Trecuse cu succes firesc de uceniciile plictisitoare din diverse lăcaşuri de înţelepciune, unele mai secrete şi mai greu de cucerit decât altele. Ştia acum mai multe decât visase Prinţul, despre mişcarea astrelor, despre tendinţa materiei spre formă şi apoi iar spre haos, ştia mai multe decât ar fi putut visa Prinţul despre legăturile tainice dintre mişcările acelor tulburătoare semne de pe cer, a astrelor văzute şi nevăzute, şi destinele fulgerător trecătoare ale oamenilor. Învăţase atâta, încât uneori propria lui minte îi apărea ca un monstru care l-ar fi însoţit pretutindeni, credincios dar detaşat şi, oricum, inuman. Ca o fiinţă fabuloasă şi invizibilă, prea sceptică pentru a mai lua aparenţa fermecătoare a unui Unicorn.

Rătăcea aşadar prin lume, cărând cu el, ca unică avere, manuscrisul mereu reluat şi cizelat al unei mari epopei. În nopţile fericite de poas, în câte un hotel modest sau doar sub acoperişul precar al unui pod, continua să reia vechile teme, încercând să nu neglijeze filiera nici unui motiv şi, luminat de stele, de lună, de pâlpâirea unui bec, se apleca iar şi iar asupra acelor forme riguroase şi suple, ce semănase la început cu miraculosul corn al Inorogului, ţesut din imaginile mişcătoare ale lumii, şi acum dobândise o aparenţă paradoxală dar solidă, de spirală deschizându-se, în ciuda propriei mişcări vertiginoase...

Iar Elena.. Pentru ea vremea aproape că nu trecea, îngheţată între zidurile unei mănăstiri, care părea să fi transformat într-un scenariu pentru Infern, basmul cu tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte.

Şi, ebală, poate, în întindere, dar ritmată de neastâmpărul arzător al tinereţii, vremea trecea şi pentru viitorii eroi, pentru băieţii născuţi din restrişte şi salvaţi prin trădare şi crescuţi pentru vremurile când Imperiul destrămat şi risipit va năzui, poate, iar, spre o formă...

. . .

În jurul vechii clădiri, solidă ca toate construcţiiledin epoca ândepărtată când nu existaseră oraşe şi nici molipsitorul lor gust pentru lux, confort şi faet, în jurul acelei zidării masive încercuite de un brîu lat de ape mâloase, înşelătoare şi pline de papuri se întindeau labirinturi de hăţişuri, pădurea era la fel de compactă ca şi zidăria. Lumina pătrundea la fel de zgârcit – câteva pete aurii pe covorul de frunze vechi, sau scăpărând în corola delicată a vreunei flori de pădure. Efectele maselor alternante – zidăria negru-cenuşiu-verzuie, oglinda strălucitoare şi rece a apelor şi verdele compact al pădurii – dădeau peisajului un farmec aspru şi mohorât. Era un peisaj mai curând deprimant, înclinând spre melancolie. Numai iarna când apa îngheţa şi pădurea se acoperea de zăpadă, în unele dimineţi însorite, bântuia prin ţinut un aer de sărbătoare.

Aici era ascunzişul găsit de Elena şi de generalul sedus, care-l trădase pe Lăcustă în preţul unei nopţi de dragoste dăruite de Regină, locul unde fuseseră ascunţi băieţii smulşi mâniei regelui sterp, care-şi văzuse zădărnicit visul de a întemeia o dinastie, privat de posibilitatea de a fi astfel legitimat în istorie, prin insistenţa unui număr de urmaşi, şi scos, prin permanenţa lor, de sub incidenţa aventurii...

... Într-o zi de primăvară, pe meterezele înalte stăteau doi băieţi. Cerul era înnourat, pădurea era încă neagră, şi doar ici-colo, sălciile înmugurite marcau câte o pată gingaşă de culoare. Pe pământul noroios mai persistau pete de zăpadă. Cerul mohorâtse oglindea în apele tulburi. Vântul însă, dădea acelei zile nelinişte şi forţă. Era un vânt încărcat de mireasma tuturordepărtărilor lumii, mirosind a libertate şi aventură, a pământ reavăn, a nori, a muguri, a tinereţe imperioasă... Apele se încreţeau în jurul castelului, norii alergau joţi şi cenuşii, aproape să-i atingi cu mâna, brazii din incintă vuiau, contaminaţi de frenezia vântului şi departe, pădurea vuia şi ea ca o chemare nedefinită şi seducătoare.

– Sunt sigur că o să meargă. De data asta nu poa’ să nu zboare. Am refăcut toate calculele.

Băiatul care vorbea era ocheş, subţirel şi plin de o vivacitate meridională. Părul creţ îi încadra chipul inteligent şi

inspirat. Întreaga lui făptură era numaimişcare, iscodire şi nelinişte. Mânuită de el, cu iscusinţă, o pânză triunghiulară se înălţa peste ziduri. Pânza închipuia o aripă care, întinsă pe un cadru de metal, se umfla gata să-şi ia zborul. Era o pânză improvizatădin tot felul de bucăţi disparate, din ţesături cu destinaţii foarte diferite, şi broderiile diverselor fragmente se îmbinau într-un desen fastuos, ca al unui steag de luptă fantastic... Dar scopul ei era altul şi era în fond, cât se poate de funcţională.

– Dă-i drumul atunci. Dă-i odată drumul, dacă eşti sigur c-o să meargă. Ce mai aşteptăm? Replică celălalt, nerăbdător. În ochi i se răsfrângea goana norilor şi nostalgia sălbatică a acelui vânt de sfârşit de martie, încărcat de prea multă şi prea sfâşietoare dorinţă de libertate.

– Păi, ai să vezi c-o să meargă.

– Sunt sigur, se grăbi Fiul Elenei. Ochii plini de goana norilor şi de nostalgia sfâşietoarei libertăţi surâseră pe faţa calmă. Amândoi se atârnară de bara orizontală a aripii-zmeu, se aşezară cu burta peste ea şi se împinseră cu călcâiele în zid. Zmeul ezită câteva clipe indecis, păru gata să se fleşcăie, ca în alte dăţi, dar negriciosul îl orientă cu dibăcie spre un curent ascendent şi el se înălţă triumfal, opulent colorat, cu adevărat fantastic, sus, deasupra turnurilor printre norii catifelaţi şi grîâăbiţi, care-i mângâiau pe flăcăi cu atingerea lor umedă, destrămându-se şi ţesându-se iar în jurul pânzei. Băieţii îşi dirijau încordaţi, instrumentul de zbor. Doar din când în când „meridionalul” spunea câte ceva, dar vântul lua repede cuvintele purtându-le spre pădure. Pe urmă cântară amândoi o melodie trăznită, veselă, aproape isterică, prinşi de vraja zborului peste apele în care se oglindea castelul, pădurea şi norii deopotrivă, şi chiar şi siluetele lor mici, atârnate de zmeul colorat. Vântul îi mâna şi pe ei generos, spre păduri...

Era prea târziu să mai schimbe direcţia, şi nici nu ştiau încă să mânuiască prea bine drăcia aia zburătoare, când zăriră călăreţii din marginea desişurilor.

– Am belit-o! – suspină negriciosul.

– Să nu ne pierdem cu firea. Ei n-au de unde şti cine suntem. Dar chiar atunci unul dintre călăreţi îi arătă cu degetul, într-un gest lipsit de orice echivoc, şi toţi ceilalţi începură să se agite, îndreptându-şi caii spre apă.

– Mda. Nici prin gând nu le trece.

– Oricum, n-are importanţă. Suntem destul de mari să ne purtăm de grijă. Eu unul m-am săturat să tot fiu Scufiţa Roşie. (Vântul le biciuia obrajii şi flăcăii erau prinşi de exaltare). Dacă altfel nu se poate o să ne batem (din glasul lui, amplificat de vânt, răzbătea entuziasmul). Dar poate reuşim să-ntoarcem drăcia asta.

– Lasă-te pe dreapta. Eu îi fac vânt cât pot. Din păcate eşti mai greu.

– S-o-ntoarcem invers.

– Imposibil. Asta-i mişcarea curenţilor.

Zmeul se răsuci, din nou indecis, şi apa îi reflectă mişcarea osclantă în jurul propriei axe. Un nor de săgeţi plecă dinspre pâlcul de călăreţi. Fâşâitul pânzei îi anunţă pe băieţi ce s-a-ntâmplat.

–Apa-i destul de adâncă, strigă Fiulo Elenei, pe când câdeau încet şi cu graţie, auzind pânza cum se sfâşia sub presiunea vântului şi zgomotul copitelor ce plescăiau în apă. „Slavă Domnului că e regulamentul ăsta, gândi negriciosul. Slavă Domnului că ne obligă să umblăm înarmaţi tot timpul”. Era comic că tocmai el, care făcuse nenumărate ore de arest, în foişorul cel mic şi incomod (în pustietăţile alea, să faci arest era destul de ridicol, mai ales când cel pedepsit mai avea şi imaginaţie) dar care, oricum, fusese pedepsit în fel şi chip pentru indisciplină, aducea acum un elogiu legii aspre a vieţii lor de captivi. Porniră să înoate din răsputeri spre castel. Călăreţii avuseseră gthinion, aventurându-se pe terenul mlăştinos al lacului artificial săpat cu sute de ani în urmă, Sau mai bine zis, se îndreptaseră spre locul ce le era destinat, căci nu le era menit lor să atingă o asemenea pradă. După câţiva metri erau înglodaţi, caii se zbăteau în frâie, nechezând şi rotinsu-şi ochii înnebuniţi, în timp ce mâlul îi sorbea în adâncuri. Câţiva călăreţi se dezechilibrară, dispărând în apa tulbure. Alţii câţiva reuşiseră să se descurce din scări şi să pornească înot după bîieţi. În milocul lacului, se încăierară într-o avalanşă de stropi. Toată nebunia nostalgică şi insuportabilă a zilei, a tinereţii lor tulburi, încrâncenate de forţe latente, a primăverii, explodă în încăierarea plină de gesturi violente, de clipocitul apei, de sentimentul morţii planând în preajmă şi de bucuria neaşteptată pe care o dă descoperirea propriilor puteri, a propriei agilitîţi şi

măestrii. În urma tinerilor care înotau spre mal, sleiţi de puteri, dar plini de sentimentul victoriei, rămaseră să plutească pe apă câteva glugi de postav brun-cenuşii, frânturi de arme, şi pânza colorată a zmeului, iar ultimele bule de aer se ridicau tragic pe locul unde se înnecaseră caii. Ajunşi pe mal, băieţii se trântiră în noroiul pătat de zăpadă şi care mirosea a colţ de iarbă, a tinereţe fecundă, la fel ca şi vântul. Erau istoviţi, încă năuciţi, cu suflul tăiat, speriaţi poate şi sigur conştienţi de ce s-ar fi putut întâmpla, de insecuritatea locului, de insecuritatea soartei lor în tot acel Imperiu, şi de toate celelalte. Şi totuşi se dezlănţui în ei un râs năpraznic, o veselie care era a adolescenţei lor înflăcărate. Râseră aşa, pr9ivind cerul, până îi pătrunse încet-încet gravitatea luptei, conştiinţa de-a fi ucis de-adevăratelea şi de a fi trecut atât de aproape de moarte. Ecoul râsului se stinse încet şi ei mai rămaseră un timp trântiţi pe pământul plin de apă, şi pe urmă se ridicară uzi în vântul ademenitor şi tăios, şi feciorul Elenei îl văzu, oprit într-o salcxie pitică, pe malul apei, şi-şi înhăţă cu toată puterea prietenul de braţ.

– Uite-l, şopti, Doamne Dumnezeule!

– Şoimul tău.

– Ce?

–Şoimul tău...

Celălalt ezită. Spuse cu glas schimbat, plin de tristeţe şi de entuziasm:

–Şoimul Prinţului. A fost al lui. E şoimul vostru.

Şoimul îl privea neclintit, monumental şi firesc în acelaşi timp, intangibil şi familiar, în timp ce pânza colorată a zmeuluise cufunda încet în apă. Fiul Elenei şi al unuia dintre Eroi îşi aminti cu putere sentimentul zborului, clipele acelea de libertate nestăvilită când nimic nu-l legase de pământ, nici măcar o amintire şi, pe urmă, frenezia luptei, bucuria prădalnică de a te simţi puternic, şi înţelese ce spunea cu adevărat prietenul lui. Privi Şoimul, fremătând, iar vântul îi flutura părul auriu şi ochii îi erau plini de spaţii infinite.

– Într-una din nopţile astea, începu negriciosul, clefăind cu cismele prin noroi şi scuturându-se de apă, am visat o cometă.

– Tu mereu visezi ceva care zboară. O tigaie zburătoare n-ai visat?

Ziua era îmbătătoare, tinereţea era cu adevărat minunată. Poate că până la urmă viaţa avea să-i învingă şi pe ei, să le

corupă bucuriile, să-i absoarbă în mlaştina faptelor ireparabile. Dar acum erau tineri şi încă puri şi încă în stare de entuziasm gratuit, şi ziua era... Oh, era cu adevărat minunată.

– O farfurie zburătoare.

– Farfurii, crătiţi. Zmeie... Feciorul Elenei se întoarse şi ochii îi scăpărau. Îi trase un ghiont prietenului său. A zburat, strigă plin de entuziasm. Eşti un geniu, ce să mai vorbim.

– Eu îţi vorbesc de cometă – schimbă subiectul negriciosul, care se împurpurase de plăcere la laudele acestea şi se simţea mândru şi stin gherit în acelaşi timp. Era convins că e un geniu – când eşti aşa ceva nu se poate să nu simţi. Dar era stingherit când se făcea aluzie direct la talentele lui.

– Îţi spuneam de cometă (ochii îi străluceau la fel de tare). De cometa aia roşie, care vă ptiveşte pe voi. Ţi-am visat cometa. Iar acum a apărut şi Şoimul..

Îi legau multe pe cei doi adolescenţi. Îi lega şi obscuritatea , înecatăn în legendă, a originii lor. Despre tatăl nici unuia nu se ştia nimic precis –ţ sau ceea ce se ştia era ascuns cu multă grijă. Unul era copilul Preafrumoasei Elena, iar celălalt al unei foarte nobile doamne din suita Reginei, care rămăsese să-i apere fuga, îi ţinuse la respect pe năvălitori o bună bucată de vreme, cedând treaptă cu treaptă şi pas cu pas presiunii lor, dar apărând fiecare metru din lungile coridoare ce duceau în sala tronului. Până la urmă căzuse victimă unuia dintre nomazi care reuşise să-i smulgă arma din mână şi să o transforme, din nou, din oştean în femeie. Şi poate că ea fusese singura să ştie că acel unul era chiar Lăcustă cel gata să-şi însuşească un moştenitor străin, cum îşi însuşise toate celelalte, şi care habar n-avea că urmaşul lui creşte împreună cu orfanii rebelilor. Care îl văzuse, ca şi toţi ceilalţi şi nu-l recunoscuse, cum nu-l recunoscuse nici pe celălalt, fiindcă nu aveau pe ei nici o etichetă, nici o ştampilă de autenticitate şi nu exista nici un garant pentru alegerea pe care ar fi făcut-o el însuşi. Ăci putea să acţioneze hazardat şi după năprasnicele-i impulsuri, dar de însuşit râvnea să-şi însuşească doar lucruri certe. Neavând nimic creator în sufletul lui arid, de cuceritor nomad, nu putea investi, nu-şi putea asuma riscul să investească el însuşi pe cineva, sau ceva, cu valoare, cu autenticitate şi adevăr. Ideea de a-şi însuşi pe oricare dintre băieţi (căci, dacă accepta ideea de a înfia un străin, oricare ar fi fost, în fond, la fel de eficient)

era incompatibilă cu nevoia lui de valori certe, nevoia tipică a unui ins lipsit de un sistem de valori propriu. Nu-şi recunoscuse fiul nici atunci, nici mai târziu, când acesta avea să fie infiltrat în garda lui personală de un fost actor devenit conducător al unei facţiuni rebele, şi ajuns între slujitorii Palatului.

. . .

Deocamdată, băieţii creşteau împreună şi îi legau trainicele fire ale primelor prietenii, iar băiatul tiranului nu ştia că visând steaua călătoare, cometa ironică şi plină de imaginaţie, îşi visase propriul lui destin.

– Vrei să spui că trebuie să ne aşteptăm la ceva, cât de curând?

– Mda. Cred c-o să se-ntâmple ceva. Oricum Şoimul n-a venit până aici, doar aşa, în vizită.

– Adevărul e că noi nu ştim prea multe despre el. Nici despre el, nici despre cometă.

– Ce e grozav la cometele astea nu e nici mărimea, nici importanţa – sunt de fapt destul de mici şi de neînsemnaten – dar ce e grozav la ele e libertatea de mişcare... Şi dacă intră sub înfluenţa unui astru mai mare, traiectoria lor... Ştii, se modifică(recită o formulă matematică foarte complicată) şi ele pot părăsi sistemul solar.

– Mă-ntreb unde ajung, ridică din umeri celălalt, şi glasul îi era încărcat de veselie, de nepăsarea tinereţii şi, fireşte, de dor de ducă.

– Oh, da. Unde ajung! Să mă ia naiba dacă m-am gândit şi eu la asta. probabil că dispar, mai devreme sau mai târziu.

– Şi noi ce facem acum? Ai curaj să traversezi lacul înot?

– Trebuie să încercăm să ieşim mai spre dreapta. Acolo e mai sigur.

Dar nu mai avură timp să o facă. Podul fusese lăsat, şi gărzile Castelului îi înhăţară. Erau prea tineri ca să poată accepta ideea de a-i ucide pe cei care îi vegheaseră atâţia ani. Erau încă prea obişnuiţi să se supună. Fură capturaţi, dar asta nu însemna că renunţau.

În jurul său, glasuri înfierbântate îngrămădeau cuvinte cu înţeles imediat, cuvinte hămesite, numin lucrurile acestei lumi. Lucruri inedite şi altele, care îi fascinaseră întotdeauna pe oameni. Şi desemnând, mai ales pofta străveche, neostoită, a oamenilor pentru ele. Bogăţie, faimă, putere, dragoste, invidie, ură – şi diversele nimicuri pline de vrajă în care ele se travesteau.

Poetul privea dincolo de fereastră cerul profund, şi jos, departe, la poalele negurilor în care se înălţa clădirea, luminile oraşului care refuza să doarmă, a otraşului frenetic, ce se agăţa cu deznădejde de propriile-i patimi. Puteai să-ţi imaginezi iubirile romantice din parcurile cufundate în răcoarea dulce a miezului de noapte şi iubirile meschine închise în perimetrul apartamentelor standard, suprapuse, replicile identice şi gesturile identice. Şi puteai să-ţi închipui oameni obosiţi trântiţi în faţa televizoarelor, lăsându-se trăiţi de visele altora, şi pe cei grăbiţi să prindă trenurile sau avioanele, care să-i ducă departe, nu în căutarea aventurii, ci prompt, la orele fixe ale programului de a doua zi. Şi pe redactorii jurnalelor de actualităţi, în goană după ultimele ştiri, după cele mai scandaloase şi crâncene, şi dramatice întâmplări ale clipei. Şi puteai să ţi-i imaginezi şi pe preoţii care, derutaţi ei înşişi de frenezia marelui oraş, de pasiunile turmei pe care trebuiau să o păstorească, îşi puneau probleme de conştiinţă insolubile. Şi care poate încercau să descopere ce metode le-ar mai rămâne să reintre în legătură cu Dumnezeu, care părea că s-a săturat pentru totdeauna de propria-i creaţie şi refuză să mai acorde vreo revelaţi a binelui... Şi poliţiştii identificând cadavrele nopţii citadine, ţi pe actori, încercând să închege pe scenă un miracol provizoriu, şi animalele prizoniere în grădinile zoologice, şi tinerii frământaţi de speranţe şi de temeri, de idealuri şi de nevoia de a-şi face loc în lume, şi chiar o lume pentru a avea loc în ea. Tinerii cei minunaţi, şi dezarmaţi în faţa lumii. Dezarmaţi, inocenţi şi viteji.

O, cât de stupid, de tânăr şi de fericit – şi, fireşte, şi cât de viteaz – fusese el însuşi. Dacă nu cumva acela fusese, până la urmă doar un vis. Sau dacă o ficţiuneliterară... Ficţiunea construită cu migală de el însuşi...

În negurile ce împresurau clădirea, scăpărau stelele, atât de aproape încât păreau tangibile, la capătul gestului de afi vrut

să le culeagă. Era aceasta o amintire? Foarte aproape de el, o amintire care...

Alături de chipul său, întreţesut cu scăpărări de stele, geamul reflectă un alt chip, de femeie. Una dintre invitatele la serată, din mulţimea de femei inteligente, care ştiau prea multe lucruri pentru a mai şti să fie fericite. Acest exerciţiu simplu şi la-ndemână altădată, devenit acum un mit, ca atâtea alte lucruri, odată fireşti... Dar existase oare fericirea cu adevărat vreodată? Existase – aşa cum o trăise şi el – sau fusese doar iluzia născută de buimăceala tinereţii, de inocenţa care făcea lumea să pară tânără şi minunată?

– Există, există, Făt Frumos, spuse lângă el femeia costumată în arlechin, jumătate roşu, jumătate negru şi cu pleoapele fardate cu aur.

Poetul tresări. De când nu-i mai spusese nimeni aşa? Cine era arlechinul-femeie?

– Fericirea, marile iubiri, savoarea lumii, toate au fost şi mai sunt încă... Savoarea materiei şi diversitatea lumii, şi moartea, care e regăsirea propriei unităţi. Pentru cei care ştiu să moară...

Ochii fardaţi cu aur, reflectaţi de geam, priveau în negurile presărate de stele. Amintirea era foarte aproape. Un bătrân orb, într-o piaţă, cântând despre o cetate, despre un Prinţ şi despre cea mai frumoasă femeie din lume. Melodia rudimentară a instrumentului cu coarde, şi murmutul unei fântâni.

În spate, un glas excitat vorbea despre atentatul zilei – împuşcarea unui leader, precedată de un mare buchet de trandafiri... Se spuneau glume despre prostia şi suferinţa omenească. Se aruncau nade ale iubirii... dar din camera de alături venea o melodie extrem de pură, cântată la clavecin.

Într-o piaţă, deci, cuvintele căzând în ritmul lent al epopeiei, şi apa recăzând în bazin...

Dar nu, nu era asta...

– Tot mai cauţi adevărul Făt Frumos?

Pleoapele fardate, acoperind pe jumătate neantul privirii...

Făt Frumos cuprinse cu braţul umerii îmbrăcaţi în mătase. Simţi ameţitoarea răceală urcându-i prin braţ spre inimă, devenită ea însăţşi ca un ţurţure de durere. Inima ca un jungher, înfipt năpraznic, în centrul fiinţei, în centrul dorului după tot ce fusese cu inocenţă, demult, aventura unui tânăr trubadur

cutreierând lumea, alături de un unicorn, în transparenţa unui basm populat de de prinţi eroici, de şoimi pelerini şi chiar de Frumoasa Frumoaselor, prizoniera reginei vrăjitoare...

Mai aproape, răceala care îngheţa ca un drog, care ridica stavila şi liniştea între tine şi dorul năprasnic, între tine şi dorinţele tale, şi temeri şi întrebări... Stând aşa, cu braţul închis peste umerii de gheaţă, Făt Frumos înţelese în adâncul său, în sfârşit, esenţa acelui porm blestemat, care se închegase, fiecare vers plătit cu sângele lui, cu viaţa şi nădejdile sale. I se revelă singurătatea absolută care e destinul fiecăruia dintre noi, adevărul de care fugim, aruncându-ne nebuneşte între lucruri şi între semenii noştri, care şi ei se aruncă nebuneşte spre semenii mânaţi de aceaşi nebunie. Singuri.

– Tot mai cauţi adevărul? Făt Frumos?

– Ăsta e adevărul? Întrebă Poetul – şi la glasul lui, ca un clopot de bronz, toate celelalte voci care frunzăreau înfrigurate timpul prezent (informaţii despre atentate, fluctuaţia bursei, formule de flirt convenţionale şi glume lipsite de compasiune pentru meschinăria omenească) încetară brusc, pentru o clipă. Numai în camera alăturată, clavecinul continua să construiască structura fragilă a melodiei care nu avea nimic comun cu timpul grăbit al patimilor omeneşti.

Adevărul...

Fiul Lupoaicei păşi în plină amintire. Pădurea era acolo, şi cântecul ireal,, delicat şi pur, ce nu avea nimic cu urgenţele scurtei vieţi omeneşti. În vraja clarului de lună, o femeie se scălda într-un ochi de apă. Cu gesturi ce păreau ale unui dans ritual, ridica apa, şi stropii se răspândeau în jurul ei, ca o aureolă de argint. Pe mal, sub o mantie albă, dintr-o pânză subţire ca o spumă, se contura un tăiş – ceva ce tânărul erou crezuse că e o sabie. Femeia se scălda cântând pentru sine, cu glasul acela inuman, pur, care îi îngheţa sângele. Un glas în care străbătea atâta solitudine, încât prea tânărul Făt Frumos descifrase în el nefericire. Nu era nici un monstru prin preajmă, nici o fiară sălbatică, nici un duşman, dar eroul simţise teamă pentru făptura fragilă ce se scălda la miezul nopţii, cântându-şi singurătatea.

– Nu fii atât de tristă. Lumea nu poate fi atât de pustie. Uite la măcieşul sub care ţi-ai aruncat haina – cât de frumos a

înflorit. Uite cum străluceşte luna – şi vezi şi Carul Mare. Uite-l în apă, chiar lângă tine. Şi simţi mireasma pădurii?

O bufniţă chemă, nefast, undeva, chiar lângă el. Dar lui Făt Frumos bufniţele îi plăcuseră totdeauna.

– Nu-i aşa că e un sunet comic?

Făt Frumos înaintase până la marginea apei, şi în jurul chipului tânăr, părul părea un nimb de lumină solară.

Există monştri împotriva cărora sabia e o armă inutilă. Glasul tandru al eroului lupta acum cu primejdia din jurul tinerei femei.

– Nu e prea rece apa? Nu ţi-e frig?

O învelise, gentil, în pelerină, pe femeia argintie.

– Dumnezeule, cât eşti de rece! Ce idee, să te scalzi la ceasul ăsta, şi-ntr-o apă care nici nu ştii de unde vine. Probabil dintr-un gheţar subteran. Nu te teme, n-am nici un fel de gânduri rele, vreau doar să te încălzesc un pic.

Iar sângele lui tânăr părea într-adevăr capabil să încălzească orice făptură pe care miezul nopţii, apa gheţarului, singurătatea – sau ce-o fi fost – erau pe punctul să o preschimbe în stană de piatră.

– Să mă-ncălzeşti? Pe mine?

Frumoasa de gheaţă privise adânc în ochii tânărului erou, citind în ei compasiune, tandreţe, generozitate şi tot soiul de alte sentimente proprii tinereţii, şi de care mai târziu ne jenăm. Ceva din căldura inimii lui tinere părea gata să-i alunge răceala.

– Ţi-e milă de mine?

– Oh, nu trebuie să te superi pentru atâta lucru. Dar eu am mai văzutaşa ceva. Priviri atât de negre. Singurătatea nu e...

Şi atunci se oprise. Ceva, ca o intuiţie, îi suspendase cuvintele.

– Şi ai vrea să-mi dăruieşti ceva din căldura ta?

– da, da, şoptise Făt Frumos, cel care lupta cu monştrii şi cu ceasurile rele şi chiar cu timpul însuşi, strângând în braţepe cea care păruse atât de nefericită şi de singură. Am să-ţi dăruiesc căldură, imediat, şi pe urmă o să fac chiar un foc, şi o să te duc înapoi în locul după care tânjeşti atât de tare, şi... Dar ce ai, copilă? Nu te-a sărutat încă nimeni? Nu te-a ţinut încă nimeni în braţe? Nu ţi-a oferit un trandafir roşu în semn de iubire? Nimeni nu ţi-a închis încă ochii cu sărutări? (Stocul de locuri comune lirice, ale unui poet destul de celebru în poezia

erotică, era inepuizabil. Dar mai era şi glasul său, care făcea ca acele cuvinte atât de des folosite să pară născocite atunci).

– De unde vii, copilă, cine te-a părăsit aici, în miez de noapte şi de codru?

Tinereţea e nesăbuită. Iar tinereţea ce-l împinge pe un erou spre labirintul întortocheat al iniţierii, e încă mai nesăbuită decât toate. O inimă înflăcărată de erou poate topi gheţarii şi face să înflorească deşertul. Iar cuvântul înflăcărat al poetului poate străbate dincolo de orice singurătate şi de orice blestem.

– Nu ţi-e frică Făt Frumos? Întrebase străina, cu un glas de o dulceaţă cum trubadurul dragostei nu mai auzise niciodată.

– Mi-e frică de ce ţi s-ar putea întâmpla.

– Mie?

Dar sărutările lui Făt Frumos puteau şterge amintirea oricărei temeri şi oricărei poveri. Trubadurul cu inima generoasă practica vrăji simple împotriva singurătăţii şi deznădejdii. Căci ce poate fi mai consolator decât clipa, desprinsă din goana compactă a timpului, decât clipa când rozele se desfac în soare, îmbătate de dimineaţă? Vino, iubito, să vedem trandafirul ce-şi deschide petalele în zori...

În braţele lui Făt Frumos, cel alungat de soartă departe de mirajele vremii lui, Doamna ea albă sfârşi prin a adormi, iar eroul îi veghie somnul, privind fără ţintă, dar cu inima plină de linişte, şi poate ultima oară, cu inima plină de pura poezie a iubirii, de poezia în care zgomotul faptelor nu a pătruns încă, şi sufletele noastre sunt minunat gata să se topească în lume. Privind lumina răsfrântă în apă şi masa întunecată a pădurii, asculta glasurile păsărilor nocturne şi cântecul amplu al crengilor în vânt, şi tăcerile aspre ale vânturilor ce ţeseau noaptea. Şi privi cum luna se reflectă şi în tăişul oţelului abandonat sub măcieşul înflorit – acel oţel care nu era, desigur, o sabie.

Acum ştia. Ştia cui îi dăruise uitarea iubirii, dar nu îi era mai puţin milă de cea a cărei povară era mai grea decât a lor, a tuturor. Îi era dor de Elena. Îi era dor de Unicorn şi de mama lui, Lupoaica, de costişele înverzite, de cetatea ce avusese o formă de stea. Îi era dor de tinereţea luicea pentru totdeauna pierdută, de clipele cum nu avea să mai trăiască niciodată. Clipe de visare, clipe de entuziasm şi de speranţă, sau leneşe după-

amieze când stătea la o ulcică de vin cu ţăranii din locurile patriarhalei tinereţi.

... Îi era dor cum nu-i poate fi decât unei fiinţe omeneşti.

. . .

– Ţi-e dor Făt Frumos?...

. . .

Luna scăpătase după dunga pădurii. Ochiul de apă era negru, între tufele fantomatice de măcieş. Pe părul de aur al lui Făt Frumos se aşezase roua.

– De ce nu mă pot întoarce?

– Asta nu se poate. Ştii bine că nu trebuie să te uiţi înapoi.

– Aici nu e Infernul. O să cobor şi acolo. Dacă o să fie nevoie, voi coborî şi în Infern.

Se strâmbase ca de o durere de măsele. Nu încercase niciodată să interpreteze un rol. Era, firesc, poet când făcea poezia, erou când se lupta cu monştri, hoinar cu inima uşoară, când nu fusese alungat din timpul său şi îndrăgostit, când cântase agăţat în rugurile de sub fereastra Elenei. Nu poza că ar parcurge din interes itinerariul iniţiatic, că ar renunţa din convingere interioară la lumea de aici şi de acum. Şi chiar dacă o putuse îmbrăţişa cu dragoste pe Fecioara de gheaţă, coborâtul în Infern i se părea mai mult decât o corvoadă.

– Dar aici nu e nici măcar Infernul. E un loc al nimăui. Nici al vieţii, nici al morţii.

– Când o să-ţi fie greu, Făt Frumos, gândeşte-te la mine. Dar ca la un prieten. Gândeşte-te şi am să încerc să te ajut.

Fiul Lupoaicei atinse cu mâna tăişul rece, ce odihnea încă sub florile simple şi albe ale măcieşului. Sub mângăierea lui se întindea o scriere demult uitată – sau poate necunoscută încă niciodată. Nu de oameni.

– vŞtii că nu am dreptul să te chem. Sunt suspendat între viaţă şi moarte. Căci mie mi s-a prezis fericirea.

Râse scurt şi cu amărăciune, şi atunci a fost ca şi când primul înveliş al crisalidei, ce avea fermecătoarea aparenţă a tinereţei, s-ar fi desprins şi s-ar fi mistuit. Dar tot atunci, pipăind

ca un orb semnele scrierii indescifrabile, în el izbucnise ca un arc de boltă, Poemul. Se desfăşurase grandios, vers după vers, silabă după silabă, sonorităţi continuând alte sonorităţi, imagini.

– Ca la un prieten, poetul meu, care mi-ai vegheat somnul şi care mi-ai vorbit. Sunt veacuri de când n-am putut să dorm şi să visez.

„Dar ce poate visa moartea?" se întrebase Făt Frumos – căci acum creşterea poemului se oprise, lăsându-l istovit de extaz, şi iarăşi curios în faţa lumii. Dar nu-şi rostise întrebarea.

– Ne amintim, Făt Frumos. Vei învăţa şi tu odată vise ca acesta. Despre lumi care au fost. Despre lumi care vor fi. Păduri risipite, fiare şi păsări fabuloase, sori şi galaxii. Şi oameni... Armate...

Poeme... Eroi şi Prinţi, cavaleri rătăcitori, cântăreţi fără seamăn... Uneori şi nouă ne e dor de toate astea...

. . .

–Eşti trist, Făt Frumos, spuse arlechinul, al cărui chip îl reflecta fereastra.

– Sunt obosit. În seara asta m-am gândit la tine. Dar nu ca la un prieten. M-am gândit ca un tâlhar. Aşa cum eu nu am dreptul, căci am fost silit să ţin minte. Şi mi s-a menit fericirea... Dar încă mai cred uneori că poţi lua cu sila ceea ce nu ţi se cuvine.

– Ţi-am citit poemul.

– Marele poem. Uneori mă-ntreb dacă a meritat.

– Ceea ce nu reuşeşte să merite să ajungă asta – un poem, o arhitectură, un cântec – nu există. Nimic nu rămâne, din ce nu a fost înscris într-o operă de artă. Căci nimeni nu poate ţine minte, în afară de noi, fiecare frunză a fiecărui anotimp, miliarde şi miliarde de ani, într-un infinit de stele acoperite cu păduri. Şi fiecare chip de om, şi fiecare destin din cetate...

– Mi-e dor.

– Vino. Vreau să cunoşti un profesor care pleacă tocmai cu o echipă, să înceapă săpăturile într-o cetate dispărută demult. E s9igur că a interpretat corect informaţiile dintr-un poem, despre care s-a crezut sute de ani că e pură ficţiune.

– Nu.

– Făt Frumos, fiecare trebuie să coboare în Infern. Îmi aduc aminte că spuneai cu curaj ceea ce trebuie să spună orice erou. Că vei coborâ, dacă trebuie, fără rezerve.

– Aş vrea să pot uita. Aş vrea să pot muri.

– Ar fi prea simplu. Ei toţi au reuşit să moară fiindcă există cineva care să supravieţuiască şi să ţină minte. Tu le-ai dăruit libertatea, Făt Frumos.

Iar acum Poetul ştia ceea ce ştiuse şi Prinţul. Că sunt poveri de la care nu poţi abdica. Configuraţiile care sunt de puţină vreme şi pentru puţină vreme, eliberate din forma lor, din ritmul lor, de legi care presupun schimbarea, au dreptul să dispară. Dar există memorie care le înregistrează şi care ţinr minte – şi care garantează – însăşi legitimitatea schimbării. Povara acestei infinite neuitări... Povara armoniei fără început şi sfârşit, din care se desprind şi în care se întorc marile poeme...

O, da, ursitoarele îi meniseră desigur, fericirea, înţelepciunea şi toate celelalte. Poate că şi memoriei aceleia i se făcea uneori dor de stele dispărute, de galaxii cu forme de liră sau de spirală, sau de disc...

Poetul arăta foarte sobru, în timp ce se îndrepta spre grupul arheologilor, şi un nod dureros îi strângea gâtul. Un nod în gât e o manifestare a emoţiei foarte omenească. Şi el era în clipa aceea, nu o memorie universală, ci un om care iubise cu pasiune, care fusese tânăr şi care fusese viu. Fusese viu, demult, şi acum trebuia să se întâlnească cu el de atunci, la conversaţia pe jumătate de specialitate, pe jumătate mondenă, în timp ce în inima lui se surpa o cetate în formă de stea.

XXXIII

– Trebuie în orice caz să evadăm.

Fiul Elenei se învârtea prin cameră, în cerc, posomorât şi întărâtat. Fusese un băiat mai curând delicat, marcat poate prea precis de frumuseţea mamei sale ilustre. Dar acum, sub imperiul mâniei şi revoltei, acum când se afla în pragul unei decizii, arăta primejdios. Simpla poreclă de Fiul Elenei nu mai era chiar potrivită. Nu mai ajungea să-l încapă. Se învârtea între pereţii de piatră cenuşie, înverziţi de muşchi şi igrasioşi, şi semăna tot mai mult cu o fiară tânără pe punctul de a-şi sfărâma cuşca.

– Nu pot să-i las să facă din mine lucrul groaznic pentru care ne dresează ca pe nişte animale. Refuz să devin un asasin profesionist. Nu cred în violenţă. O detest. Afirma cu multă convingere dezaprobarea sa pentru violenţă. Norocul lui era că nimeni nu avusese ideea să plaseze în cameră o oglindă. Dacă s-ar fi văzut ar fi fost uluit desigur. Căci părea în acel moment icoana însăşi a violenţei.

– Dacă o să scap de-aici...

– Nu numai de aici – interveni Zburătorul. Din tot Imperiul. Trebuie să ajungem cât mai departe. Nu pot să cred că nu există în lume în care oamenii să nu se intereseze şi de altceva decât de război. Decât de metodele prin care să înhaţe o coroană, şi să le scoată sufletul şi măruntaiele celorlalţi.

Visa un loc în care să îşi poată fcontinua studiile despre mişcarea corpurilor în spaţiu, despre legile ce guvenează echilibrul şi dinamica astrelor. Visa să construiască aparate de zbor.

– O să organizez un fel de... (Fiul Elenei ezită. Cuvântul îi lipsea. Terminologia lui politică era destul de redusă. Ar fi trebuit să spună un „organism” – dar terminologia lor era iremediabil romantică şi vetustă)... o frăţie care să intervină peste tot unde e război.

– Păi ăsta ar fi un soi de superimperiu – protestă cu bun simţ negriciosul.

– Da? Nu mă deranjeauă să conduc o treabă de-asta complicată. Să ştii că nu evadez de frică. Nu sunt laş. Dar dacă tot e să mă apuc de condus ceva, atunci măcar să fie ceva frumos. Ceva... ceva pur.

– Ei bine, să vedem cum evadăm. În ce mă priveşte, sunt redus la zero. Nimeni nu mă mai primeşte în atelier. Dacă mă vede careva că pun mâna pe o bucată de sârmă sau de tablă, or să-mi taie mâinile sau... mă rog. Stăpânul castelului a fost destul de clar când m-a ameninţat. Ar fi stupid să mor înainte să fi apucat să fac măcar ceva din tot ce am de gând.

Proiectase deja teoretic o mulţime de lucruri foarte intetresante. Era înzestrat cu adevărat pentru ştiinţele aplicate. Era perfect conştient de valoarea lui. Nici el nu era laş, dar ştia că mintea lui nu e uşor de înlocuit. Ar fi fost păcat să o ciugulească corbii, sub forma concretă a unei materii albicioase, revărsate dintr-o ţeastă desprinsă de trup.

– Tatăl tău ştia să se prefacă în tot felul de chestii. Cel puţin aşa se spune. Păcat că noi nu mai credem în magie. Ne-am fi putut preface în piţigoi. N-am pretenţia să fiu un şoim pelerin. M-aş mulţumi de fapt să fiu şoarece...

– Să fii ce? Fiul Elenei rânjea cu gura până la urechi. (Nu era un zâmbet. Veselia lui era furioasă. Îşi dezvelise dinţii înveselit, dar răzbunător şi agresiv).

– N-am fost noi crescuţi ca să ne dăm de trei ori peste cap – şi aşa mai departe. S-au prefăcut destul în tot felul de obiecte şi fiinţe miraculoase. Erau aşa de ocupaţi cu miracolele şi vrăjitoriile lor, că uneori uitau pur şi simplu pe ce lume se află şi cine sunt de fapt. Cred că trei sferturi din zăpăceala generală vine de aici. Dar n-am timp să-mi bat capul cuei. Erau prea minunaţi pentru lumea noastră. Mi-am pierdut ani de zile adorând nişte fiinţe fantastice. Acuma o să fim pur şi simplu şoareci. După ce ieşim de aici... ei bine, pot să ne crească nişte aripi şi să ameliorăm specia. Gândeşte-te la lilieci.

– Baţi câmpii. Mai bine te-ai calma. Arăţi nu ştiu cum, aşa... Cred că Domnia Sa stăpânul castelului ar fi încântat să-ţi vadă mutra acum. Arăţi chiar ca un asasin de profesie. Ai ochii absolut roşii.

–Nu bat câmpii. Şoarecii ăştia circulă liberi între pivniţe şi câmp. Trebuie să aibă nişte galerii. Dedesubt e un labirint. Substructurile castelului sunt antice. Anticii erau morţi după labirinturi. Ei bine – avem un labirint.

– Un labirint e ceva în care de obicei te pierzi – avansă Zburătorul, precaut.

– Aiurea. Te pierzi dacă eşti ageamiu.

– Păi... până şi Tezeu a avut nevoie de o Ariadnă...

– Ne putem lipsi perfect de sexul frumos. Tu eşti matematician, nu? Cât timp poate să-ţi ia să calculezi toate traseele imaginabile într-un spaţiu de dimensiuni cunoscute? În plus ştim destule despre labirinturi. N-am pierdut atâtea nopţi jucând ţintar şi făcând exerciţiile cu pisica şi drumul până la caşcaval... Dar, în fond, putem să ne servim de o pisică. Animalele au instinct...

– Noi avem în schimb minte. Nu ne rămâne decât să ne jucăm de-a labirintul. Măria Ta, eşti grozav de isteţ.

– Încetează cu „Măria Ta”. S-a terminat cu asta. Abia aştept să ajung departe de Imperiu. Acum să-ţi văd materia cenuşie la treabă. Să vedem ce se ascunde sub cârlionţii tăi meridionali.

...

Ei bine, evadară. Drumul prin labirint fusese de-a dreptul pasionant. Orice băiat îşi visează să se joace de-a Monte-Cristo. Chiar dacă rişti să fii spânzurat dintr-un minut în altul, farmecul jocului de-a evadarea rămne intact. Ba poate chiar sporeşte.

Ajunşi în pădure, după orbecăiala prin vechile structuri antice, se simţeau nespus de fericiţi. Trăiau una din clipele rare când ai reuşitîn fine ce ţi-ai propus. La vârsta lor fragedă, triumfurile sunt pure şi intacte. Re fac cu adevărat fericit. Erau la fel de fericiţi ca Tom Sawyer şi Huck Finn, după ce descoperiseră comoara. Ei descoperiseră la rândul lor un tezaur antic (monezi, brăţări şi un inel cu pecete, reprezentând o pasăre de pradă stilizată). Şi descoperiră şi o inscripţie – care îi ajutase mult la evadare. Într-o bifurcare dintre cele mai importantr, cineva scrisese cu o bucată de calcar – „Găgăuţilor n-o luaţi la dreapta. Şi atenţie la picioare. La douăzeci de paşi e o trapă. În rest ţineţi-vă firea şi noroc! Să ştiţi că afară e un soare de-adevărat. Dă lumină şi căldură. Merită să te târăşti până la el! Şi nu vă fleşcăiţi!”

Inscripţia îi înveselise. Nu ştiau cine ar fi putut-o lăsa, dar părea scrisă de unul de vârsta lor. Nu aveau de unde să ştie că tot pe aici evadase cu numai o generaţie în urmă unul dintre cavalerii Prinţului, pe care Stăpânul castelului încercase să-l folosească împotriva monarhului cu armură neagră. Se

certaseră cumplit. Dar, ca şi flăcăii de acum, nici el, roşcovanul care-l înfruntase singur pe Lăcustă, şi care renunţase de dragul Prinţului la fantastica dragoste a Sirenei, şi îi pusese la punct pe ţăranii răsculaţi – nu îndrăznise nici măcar să gândească să îl omoare pe castelan. Era unchiul şi naşul său. Îi ţinuse loc de tată. Se obişnuise să îl asculte şi să i se supună de când învăţase să stea în picioare. Când junsese la săbii, nu putuse decât să se predea. Fusese pedepsit cu toată cruzimea cuvenită şi băgat în pivniţă să mai mediteze. Dar era un flăcău de acţiune, aşa că preferase evadarea...

. . ,

Dacă nu s-ar fi jenat, cei doi fugari ar fi cântat pur şi simplu. Pădurea era fermecătoare. Printre trunchiurile înalte soarele se cernea cald şi strălucitor – aşa cum îl îmbărbătase inscripţia din labirint. Tufele înflorite de mure răspândeau un parfum dulce, care se amesteca cu cel al frunzelor îmbibate de apă. Un abur ireal se ridica din iarba înrourată, încălzită de soare. Lumea întreagă se deschidea să-i primească. Universităţi şi organisme internaţionale pentru desfiinţarea războaielor – toate visele lor generoase şi temerare, păreau accesibile, gata să le atingi – doar să întinzi mâna.

Dar drumul prin codru nu era veşnic. Li se oferise un scurt traseu reconfortant, ca un premiu pentru curajul lor. Încet, încet, intrau însă în realitatea concretă a Imperiului.

Fuseseră crescuţi într-o ură sistematică faşă de nomazi. O ură atât de obstinată, încât se golise de sens şi devenise plictisitoare. Relatările despre ticăloşiile lor deveniseră ca o placă uzată. Se tociseră, Auzeau de zece ori pe zi că Lăcustă a distrus Imperiul. Auziseră de foamete şi execuţii în masă. Se plictisiseră de moarte ascultând statistici despre economia dezastruoasă, creşterea bruscă a analfabetismului şi decăderea sistemului sanitar, despre scăderea demografică – mă rog, tot ce poate fi tranpus în limbajul abstract al statisticii. Se sustrăgeau fluxului de informaţii zgâindu-se pe fereastră la trecerea norilor, şi visând la tot ce le era oprit. La fete de vârsta lor, la petreceri şi concursuri sportive.

Acum, tot ceea ce statisticile nu reuşiseră să-i determine să-şi imagineze, li se propunea brutal în inevitabila sa realitate.

Foametea înceta să mai aibă aparenţa unor procente. Avea înfăţişarea unor fiinţe scofâlcite, cu obrazii supţi şi pământii, timide şi crâncene, care ar fi ucis pentru un coltuc de pâine. Îi urmăreau tupilaţi prin cocioabe sinistre, sau prin păpurişuri – toţi înfometaţii Imperiului, azvârliţi pe drumuri, deveniţi cerşetori şi hoţi – şi în final, cadavre. Fiindcă erau o mulţime. Atât de multe încât la început crezuseră că e vorba de o molimă. Pe urmă, în târguri, văzuseră execuţii – individuale şi în masă. Mâini tăiate, fiindcă furaseră ceva – un cârnat, o pălărie, o pâine, capete tăiate fiindcă atinseseră gânduri. Grupuri întregi de nenorociţi – de schilozi şi orbi, de prostituate şi de vagabonzi, arşi de vii pentru simplul motiv că existau. Că erau o povară. Că mizeria lor sărea în ochi.

Cei doi tineri nu mai simţeau deloc imboldul să cânte. Nu mai erau mândri de evadarea lor. Ştiau că au dreptate, dar ştiau că e o dreptate egoistă. În jurul lor se strângea tot mai mult plasa unei meniri căreia crezuseră că au dreptul să i se sustragă. Începuse să le fie ruşine. La vârsta lor eşti destul de dispus să te consideri responsabil de nefericirile din lume.

Ajunseseră destul de aproape de graniţele de sud ale Imperiului. Străbăteau acel ţinut bântuit de calamităţi şi rebeliuni endemice, care jucase un rol nefast în formaţia Prinţului. Pe fostul monarh, contactul cu lumea primitivă a sudului înfometat îl convinsese că misiunea lui era inutilă, că idealul lui de civilizator e irealizabil. Acum, le schimba deciziile şi celor doi tineri evadaţi. Pe Prinţ, contactul cu ţăranii nenorociţi din zona aceea îl împinsese spre pasivitate. Pe Feciorul Elenei şi pe tovarăşul său îi silrea la acţiune. Ori, odată înglodaţi în acţiune, nu prea mai rămânea loc pentru opţiuni.

Ajunseseră acolo în perioada când se strângea birul. Ţăranii încercau să se opună. Erau prea decimaţi pentru o rebeliune. Chiar şi pentru o răscoală de mici proporţii. Invocau argumente, cu disperarea lipsită de bun simţ a celor slabi. Acum, că nu mai sosea nici un convoi imperial cu alimente, mureau literalmente de foame. Cum puteau plăti birurile, lăsându-şi copiii să moară de foame? Ei bine, era un argument care îşi sugera soluţia pe loc. Dacă singura piedică erau copiii – nimic mai simplu decât să fie omorâţi. În felul acesta părinţii erau scutiţi să-i vadă murind de foame. Cei doi tineri căzură în plin „masacru al inocenţilor”. Trebuie să fii destul de matur şi de

blazat ca să mai poţi să te salvezi dintr-o astfel de capcană. Să mai crezi că ai dreptul la fericirea ta personală în faţa unei asemenea realităţi. Interveniseră în câteva împrejurări, cu toată mânia tinereţii şi cu toată înalta tehnică a militarilor de carieră în care încercase să-i transforme viaţa de colegiu. Ţăranii, însă, nu erau prea încântaţi de intervenţia lor. Le-o spusese deschis. Ei domnişorii îndemânatici la arme şi liberi să colinde lumea, vor pleca. Dar represaliile abia aveau să urmeze. Nu făcuseră decât să înrăutăţească situaţia, iar ţăranii erau ţărani. Ei trebuiau să rămână pe loc.

. . .

Stăteau amândoi tăcuţi, lângă foc, în pădure. Ploua discret. Ploua cu tandreţr, şi sub ploaie florile se deschideau parfumate. O geană de soare străbătea prin pânza fină de apă. Natura era nedrept de frumoasă. Feciorul Elenei suspină.

– Tu e mai bine să pleci. Când o să-ţi construieşti maşina de zburat, poate îmi faci o vizită. O să găseşti un cap încoronat, cufundat până la gât într-un labirint din care nu cred că poate cineva să mai iasă vreodată.

– O să ajungem noi să zburăm, spuse încet negriciosul. Dar înainte o să trebuiască să ne târâm puţin. Nu prea avem încotro.

Se priviră peste flăcările tremurătoare. Prietenia e un lucru frumos. E reconfortant să nu te simţi singur. Dar prietenia e şi generoasă. Fiecare era dispus să se sacrifice pentru celălalt.

– Nu, nu. Tu trebuie să pleci. (Ochii, transparenţi şi azurii ai pacifistului se înroşiseră de mânie. Arăta ca un lup tânăr. Trăsăturile aristocratice erau surprinzător de capabile să exprime ferocitate).

În lăstărişul din preajmă trecu o unduire abia perceptibilă. Un contur cenuşiu, discret ca o fantomă.

– Mi se pare că bunica ta ilustră bântuie prin preajmă, Alteţă.

– De ce nu s-a putut întoarce tata? (Nepotul Lupoaicei oftă). Să nu crezi că mi-e frică de ce aş putea păţi eu. Dar aş dori din toată inima să am mai multă experienţă. Să fiu mai... înţelept. Educaţia noastră a fost aşa de sumară!

Un cap impresionant de fiară se profilă o clipă pe fundalul verde al rugurilor de mure. Pe urmă dispăru.

– Eu nu am nici o şansăca să mă pot înţelege cu fantomele astea miraculoase. Dar cred că încep să văd o soluţie. Trebuie să-i convingem pe nomazi că locul lor nu e într-un imperiu. Să-i izolăm de Lăcustă. Şi să-i găsim pe cei vechi, câţi or mai fi rămas. Însă am nevoie de un nucleu de oameni ca mine. Mai puţin complicaţi, şi care să mă înţeleagă.

Se priviră din nou.

– Te gândeşti la ce mă gândesc eu?

– Sunt convins că bătrânul ambiţios din castel nu are nici un drept la coroană. Dacă ar veni la tron, lucrurile nu ar fi mai bune ca acum.

– Ei bine, avem un nucleu de elită. Şin avem un tezaur. Lăcustă a început cam tot cu asta. Dacă o luăm direct prin mlaştini, nu facem mai mult de o săptămână.

. . ,

Terminaseră repede cu Stăpânul castelului. Îl închiseseră în propriul lui labirint, să îşi roadă mânia şi să viseze la fantoma nepotului secerat de o moarte obscură. Travestiţi în nomazi, în cerşetori şi tâlhari, şi pregătiţi pentru acţiuni subversive, şi încărcaţi de fermentul distrugerii ca nişte bombe, tinerii dresaţi pentru lichidarea nomazilor se infiltrau în haosul Imperiului.

. . .

– Aş avea nevoie de nişte maşini zburătoare. Ar fi de efect. Ţi se pare meschin să mă gândesc la aşa ceva?

– Nu cred că mintea mi-a fost dăruită pentru asta, îngână copleşit Zburătorul. Dar cred că o să mi-o ceri. În cazul când va fi absolută nevoie... Deocamdată, nu e momentul pentru zbor. Aşa cred.

Cei doi tineri îşi priviră cu tristeţe picioarele înfundate în glod. Erau plini de zgârieturi şi de răni, însângeraţi după o mică bătălie dintr-un orăşel de frontieră. De jur împrejur se întindeau mlaştini...

XXXIV

Trecuseră anii peste Fiul Lupoaicei. Trecuseră anii şi peste locurile pe care le străbătea acum, întorcându-se din lunga lui peregrinare. Poate că nici nu trecuseră atât de mulţi, dar era aproape o viaţă de om.m Şi când i se întâmplă unui om, e destul de mult. Ani în care trebuise mereu şi mereu să aleagă între acţiune şi contemplare, între tentaţia de a se cufunda în lume prin fapte, sau tentaţia nu mai puţin imperioasă de a transpune lumea într-o creaţie, asta, după ce, fireşte, încerci să-i pricepă mecanismul. Şi în fond nu-i chiar aşa de greu să îţi imaginezi toţi anii ăştia ai unui bildungs roman. Poţi să te gândeşti la modelele date de Thomas Mann şi de Hermann Hesse, şi poţi să te întorci până la Goethe – şi de asemenea poţi să-ţi imaginezi o parodie a unei parodii – nu un yankeu la curtea regelui Arthur, ci pe regele Arthur însuşi, confruntat cu nebunia gălăgioasă a unui oraş modern învăţând să se folosească de metrou, de telefon şi de toate celelalte monumente ale progresului tehnic, şi să discearnă în informaţiile din gazetele de dimineaţă nu adevărul – un erou e, până la urmă înzestrat cu o comprehensiune a realităţii şi cu un bun simţ – dar, măcar o imagine a preocupărilor, dorinţelor şi necazurilor oamenilor între care e silit să se formeze. Să ni-l imaginăm înfulecând la repezeală un sandwich, şi citindu-şi ziarul atent să nu facă vreo gafă prin care să-şi desconspire originea, printre indivizii anonimi şi gălăgioşi ai unei pensiuni de mâna a şaptea.

Şi timpul, cum spuneam, trecuse, într-un fel şi peste locurile în care revenea după experienţa – inevitabil plasată într-o altă lume, pe alt tărâm, ceea ce e mai curând un joc cu timpul decât cu spaţiul. Locuri în care te-ai fi aşteptat să regăseşti fericirea dulcii tinereţi. Şi poate că unor locuri să nu le pese. Acest cadru scenografic pe care imaginaţia noastră îl încarcă de semnificaţii şi de amintiri. Pentru un ţinut, te-ai întreba cam ce ar putea să însemne nişte ani care trec – câţiva sau un secol sau un mileniu. Ce pot să însemne generaţiile de animale şi de ierburi şi de oameni care se succed într-un răstimp? Sau că de după încreţiturile acoperite de păduri, coline sau dealuri, sau ce nume vor fi purtat – se iţeşte gâtul interminabil al unei reptile din cretacic, sau silueta unui cavaler medieval, sau o caravană cinematografică din era răspândirii culturii la sate? Locurile

acelea rămân probabil pasive la toată agitaţia selecţiei naturale, a transformării speciilor şi a dramelor istorice interpretate cu mai mult sau mai puţin talent, sau cu mai multe sau mai puţine investiţii pentru efectele vizuale şi sonore şi cu consecinţele mai efemere sau mai durabile.

Însă de schimbat se schimbaseră, totuşi, multe pe acolo. Schimbări care, în plan cosmic nu însemnează desigur nimic, dar pentru care inima omenească – chiar şi inima puternică a unui erou – e sensibilă.

Şi să nu uităm că Fiul Lupoaicei se întorcea din Lumea Largă. Că văzuse în fabuloasa lui viaţă târguri şi cetăţi şi oameni de toate soiurile, că întâlnise astronauţi din alte galaxii, şi că stătuse la curţile unor regi mai de seamă decât chiar stăpânii cei vechi ai acelui mare Imperiu, acum dezmembrat şi sărăcit şi distrus. Văzuse porturi şi armate în costume strălucitoare şi corsari întorşi din expediţii în tot felul de insule exotice şi marinari roşi de boli îngrozitoare şi ruşinoase, care fuseseră în căutarea unor râuri ce dau nemurirea şi a unor regi ce se scaldă poleiţi cu pulbere de aur iar acum mureau săraci pe cheiurile nostalgice; văzuse revoluţii şi regi decapitaţi, văzuse misionari şi medici şi comisii ale unor organisme internaţionale angajând lupte patetice cu foametea, cu ignoranţa şi cu bolile în zone ocolite de febra civilizaţiei şi savanţi care iscodeau misterele lumii şi care găseau metode eficiente de prelungit viaţa şi bombe şi metode noi de producere a imaginii şi mijloace de deplasare în spaţiu şi reţete culinare inedite şi moduri de a acţiona asupra psihologiei colective şi individuale şi metode de a stabili vechimea unor piese arheologice, şi... Lumea Largă e în fond minunată, şi ai destule de învăţat dacă te preocupă asta. Colindase biblioteci în care te îngheţa numărul manuscriselor şi gândul că nimc nu ar fi putut rămâne negândit şi nespus, nici măcar din întâmplare şi întâlnise poeţi care pretindeau că limba e la fel de virgină ca atuncicând s-a articulat primul cuvânt care să fi avut realmente un sens şi că adevărul rămâne la fel de intact spre a fi cucerit de fiecare inimă nobilă şi înflăcărată – în fine, că pentru fiecare dintre noi, odată cu fiecare minte nouă, născută să o cucerească şi nu doar ca să născocească trucuri pentru umplut burta – lumea e la fel de nouă, de proaspătă şi de bogată. Întâlnise oameni care mureau în numele a nenumărate ipostaze ale adevărului şi oameni murind cu aceeaşi

nezdruncinată tenacitate şi majestate în numele minciunii... Le văzuse, toate astea, meditase asupra lor şi crease un poem... Pentru mai puţin de atât Odiseu devenise celebru. Pentru mai puţin de atât Odiseu dobândise dreptul să se întoarcă acasă. Căci celebru nu e nici prea greu, nici cine ştie ce scofală să ajungi. Rămâne însă această casă, spaţiu şi timp al începuturilor, la care chiar şi Eroul, Poetul şi Înţeleptul ar trebui să se poată întoarce.

Dar nu experienţa ca o lentilă ce micşorează şi măreşte îi deforma imaginea despre acele locuri de neuitat ale copilăriei şi tinereţii sale, edenice ca oricare vârstă de aur, ca orice început de lume, făcându-le să pară mai neînsemnate...

Nu comparaţia cu toate cele văzute în peregrinările sale, în care învăţase să înţeleagă reducerea la esenţă şi diversitatea, îl influenţa acum, pe când străbătea fără să se grăbească, dar şi fără să întârzie din drum cu aventuri ce odinioară i s-ar fi părut ispititoare. Ci se schimbaseră tocmai ţinuturile acelea atât de bine cunoscute (şi conservate de memorie) de pe când copilărea lipsit de griji, ocrotit de fiare şi de duhuri, ca personajul lui Kipling în jungla lui, şi pe urmă străbătute în primele lui aventuri de Erou, pe când voia să schimbe lumea, care i se părea mică, accesibilă şi limpede. Ţinuturile se schimbaseră deci. Mai curând fuseseră schimbate. Şi asta împotriva premisei de bun simţ că omul nu ar avea şi el un rol pe lumea asta. Oh, dacă putem atribui apariţia Saharei neobositei activităţi a unei specii modeste cum e capra, trebuie să luăm în seamă şi frenezia constructivă şi distructivă (ambele la fel de sistematice) prin care o specie atât de tenace cum e omul poate schimba armonia lumii în care trăieşte. Poluare, lacuri care mor prin suprasaturare, specii de animale pe cale de dispariţie, plante cu productivitate sporită care înlocuiesc rezistentele plante indigene... Făt Frumos culese din marginea unui lan un spic prăpădit, cu boabe imature, şi care, având în vedere anotimpul înaintat, nici nu mai aveau şanse să se coacă. Nu era cu siguranţă o specie aclimatizată pe motivul unei mai mari rentabilităţi. Era un grâu semănat din lipsă de altceva, cu mijloace rudimentare, şi lăsat în plata domnului, să se descuece în luptă cu buruienile, cu seceta şi grindinile. Mestecă boabele cu parfum aspru de pâine arhaică – probabil acelaşi gust pe care îl aceau în cerul gurii ostaşii legiunilor romane când bântuiau,

disciplinaţi şi aparent invincibili, din Asia până la coasta oceanului... căută dulceaţa amintirii... Informaţia pe care gustul grâului necopt i-o transmise era despre sărăcie şi paragină. Ceva din sufletul oamenilorcare trăiau acum acolo se istuise, se întunecase şi uite, locurile înregistrau schimbarea. O undă de meschinărie şi de uscăciune se abătuse asupra lor. O undă de ură îi replica mocnit. Viaţa şi belşugul şi generozitatea se retrăseseră în codrii cei ce păreau odinioară, fără margini, dar acum fuseseră şi ei jefuiţi, înjumătăţiţi şi vânduţi. Căci te-ai fi aşteptat la un moment dat ca Lăcustă să se mulţumească cu zdrobirea Imperiului, să-i treacă prin foc şi sabie capitala şi să se întoarcă în stepele lui. Sau măcar să se mulţumească, fascinat de splendoarea construcţiilor, cu oraşul, cu palatele şi grădinile lui. Dar el se încăpăţânase să se fixeze, şi să domnească asupra întregului Imperiu, să preia frânele complicate ale vieţii publice, ale unei societăţi despre care nu ştia nimic, lucruri pe care nu ar fi avut cum să le-nveţe şi să le-nţeleagă câteva generaţii de-alde el. Însă o făcea, cu acea tenacitate ce îi era în fire – şi poate că în planul evoluţiilor, asemenea încăpăţânare primitivă să fi şi dus la mutaţiile spectaculoase, la specializarea unor reptile ca păsări – şi aşa mai departe. Îi nemulţumea pe generalii (Căpetenii de oşti, şefi de triburi, şi ce-or mai fi fost) şi pe oştenii cu care cucerise Cetatea, dornici să se întoarcă la orizontul larg al stepelor şi la vitejiile de odinioară, şi obligaţi să înveţe să mânuiască hârţoage (ei, care erau literalmente analfabeţi), să se mişte cu graţie în sălile de protocol (cu picioarele lor crăcănate, de călăreţi ereditari) şi să încerce să găsească soluţii de prosperitate, ei care erau o rasă a distrugerii, şi credeau în destinul lor de tâlhari. Însă toate acestea nu-l atingeau pe Lăcustă el nu era psiholog, ci tiranul primitiv şi opac al unui Imperiu. Aşa că înjumătăţise pădurea şi o vânduse. Cu sufletul lui arid, de om al orizonturilor necuprinse şi monotone, al coclaurilor bătuţi de vânt, acoperiţi de ierburi şi mărăcini şi tufişuri pitice, acoperiţi deci de o vegetaţie umilă, supusă copitelor vijelioase ale hoardelor de nomazi călări ce bântuiau istoria de colo-colo, Lăcustă vânduse codrii nu numai ca să-i schimbe în bani (cum încercase de fapt să preschimbe totul), ci şi ca un fel de răzbunare, de revanşă faţă de demnitatea şi bogăţia lor, de misterul şi iaccesibilitatea acestor fortăreţe naturale, în care se izbiseră mereu şi mereu popoarele

stepelor, risipindu-se aiurea. Adevărul e că îi produceau frică, aşa cum se-ntâmplă cu orice nomad fătat de stepă şi de pustiu, în prezenţa verticalei lor ascensiuni spre cer, şi adâncimii lor pline de umbre. Şi i-ar fi tăiat cu totul, dacă nu s-ar fi împotmolit în rezistenţa piezişă, elastică şi subversivă a supuşilor lui, acea masă aparent amorfă a populaţiei învinse (care aveau destul exerciţiu în a se opune puterii), În acele substructuri birocratice, alcătuite inevitabil din cei vechi, pentru simplul motiv că erau singurii capabili să depună o muncă. Aceste substructuri înghiţeau ca o mlaştină pe zbirii şi înalţii funcţionari proveniţi din nomazi, oameni simpli, rudimentari şi stângaci în altele decât războiul şi prada. Şi mai e, desigur, un factor ce trebuie luat în consideraţie. Pentru echilibrul ecologic al acelei regiuni, sacrificarea întregului codru ar fi fost un dezastru, şi dacă în ce priveşte destinele oamenilor, planeta ce-şi inventase această specie stranie şi plină de neprevăzut, pentru simpla sa distracţie, plictisită de monotonia rotaţiilor pe orbită, nu se neliniştea prea tare, iar dramatismul episodului Lăcustă era doar o justificată variaţie epică, atunci când era vorba de învelişul biologic în ansamblul său nu permitea prea multe riscuri. Aşa că Istoria – adică textierul responsabil cu structura epică – avea să intervină la momentul oportun, eliminându-l pur şi simplu pe nomad ca să mai dea timp codrilor şi mlaştinilor şi lacurilor să se refacă, şi ca să-l împiedice de la grandios – groteştile sale proiecte, cum a fost cel de a construi un deşert artificial, sau măcar de a obliga pe fiecare cetăţean impozabil şi proprietar funciar să amenajeze un deşert particular, atât cât îi îngăduiau veniturile(cam aşa cum fiecare familie americană ce se respectă ar avea câte o piscină). Pentru a-l eradica de pe faţa lumii ca pe-un neg ce până la urmă trebuie cauterizat, soarta avea să se servească de nişte eroi şi de o rebeliune. Dar la început, ca să-i domolească elanul, birocraţii bine exersaţi ai Imperiului erau o etapă. Erau mulţi, pedanţi, infiltraţi pretutindeni în funcţiile umile, dar operative. Erau cenuşii ca înfăţişare, travestiţi în haine corecte şi sărăcăcioase, cu umbrelele lor, pălăriile tari, trench-coaturile uzate şi ochelarii în rame metalice. Păreau atât de inofensivi faţă de şefii lor care semnau prin punere de deget, dar purtau uniforme în culori ţipătoare şi cu galoane de aur! Însă erau redutabili şi practic la fel de indestructibili ca gândacii de bucătărie. E drept că floarea societăţii imperiale – nobilii de

sânge, cărturarii, filozofii şi artiştii, căpeteniile de obşte şi cavalerii, tot ce fusese cât de cât leader, toţi cei care se opuseseră făţiş, sau săriseră în ochi prin strălucirea obârşiei şi valorii – dispăruseră, ucişi, înghiţiţi de ocne, puşi la secatul mlaştinilor şi la amenajarea deşerturilor. Dar ceilalţi, toţi oamenii rămăseseră, căci nu poţi în fond decapita, deporta în mlaştini şi deşerturi, întreg poporul unui Imperiu atât de vast. Era un efort căruia nici măcar un individ creat special pentru treburi de-astea (cum Lăcustă nici măcar nu era, de fapt), nu i-ar fi putut faţă.

Aşa încât în planurile sale destructive, Lăcustă se împiedicase – oh, desigur, nu se lovise, nu avuseseră loc ciocniri spectaculoase – de această inepuizabilă rezervă de mici funcţionari cu aparenţă famelică, cu zâmbetul pe buze, cu cu intransigenta lor umilinţă, cu hârtiile lor indescifrabile şi cu desăvârşita lor retorică. Şi, desigur, ei nu reuşiseră să salveze nimic în întregime – ideea de Imperiu, ideea de Codru, ideea de Libertate, Onoare, etc. Dar, fragmentar şin anonim, le păstrau pe toate, mascate, camuflate sub aparenţa ruinei, înjumătăţite şi spoliate, dar aşteptând. Aşteptând ca nişte larve somnoroase, protejate de o pupă cu aspect meschin – şi noi ştim ce iese de obicei dintr-o pupă la sfârşitul anotimpului morţii, la sfârşitul unei ierni, oricât de aspre, dar trecătoare, ca toate anotimpurile. Aşa încât aşteptând chiar dincolo de speranţa omenească, în virtutea unui exerciţiu al răbdării moştenit de la specii invulnerabile la idealism, temeri, desperări şi nerăbdare – invulnerabile la obsesia caducităţii. Invulnerabile la timp.

Prima victimă fusese, deci, Codrul. Comprimat într-un perimetru restrâns, umilit, rănit desigur în grandoarea cantităţii sale, aştepta ziua regenerării. Aştepta cu indiferenţa naturii, la fel de misterios şi de inaccesibil şi de capabil să bântuie visele unui nomad, ca oricând – căci aceste calităţi ţin de esenţa lui, mai mult decât de întindere.

Urmase epopeea secării lacului.

Durase mult. Întreaga populaţie rezistase eroic. Întâi funcţionarii de care vorbeam, funcţionarii de formaţie imperială. Născociseră un labirint de autorizaţii ce trebuiau obţinute de la tot felul de foruri internaţionale. Scotociseră şi descoperiseră un vraf de documente ce asigurau imunitatea Lacului, de publicaţii de specialitate care descriau datinile legate de el, şi până şi

lucrările unui congres de ecologie care explicau fertilitatea regiunii tocmai prin prezenţa Lacului în cauză. (Chiar dacă o fi fost vorba de alt lac, era puţin probabil ca nomazii, a căror suspiciune se împotmolea în condiţia de analfabeţi, să fi putut verifica). Încercaseră chiar să-l declare monument al naturii.

La început, când încă mai avea reticenţe, când încă mai şovăia, hărţuit între dorinţa de a se înscrie cu tot poporul lui de coate goale în traiectoria progresului, când încă, seara, îl mai urmăreau două versuri despre o ciocârlie matinală, declamate cu glas impertinent – dar nu mai puţin fermecător – de un june în armură cu diamante (ca orice exponent al culturii orale, Lăcustă avea o memorie bună) nomadul a ezitat. Prea erau impunătoare vrafurile de hârţoage, prea insolent caligrafiate semnăturile de pe ele. Dar, cu timpul, ezitările dispăruseră şi, într-o zi, sătul de litigiile a căror textură abilă îi scăpa, dar al căror subtext de frondă îl pricepea prea bine, a anult toate piedicile (hârtii invocând imunitatea Lacului, şi amintind drepturile a nenumăraţi stăpâni fantomatici, şi lucrările congreselor internaşşionale pentru protecţia mediului, concluziile oamenilor de ştiinţă, agronomilor şi biologilor specializaţi în fauna acvatică, şi, bine-nţeles, monografiile etnografice) printr-un decret. Decretul Pentru Secarea Lacului. Se termina astfel cu o sursă nefastă de ţânţari (niciodată în acea zonă cu clima sănătoasă nu se semnalase un singur caz de malarie), cu un cuib de tâlhari (să nu uităm care era adevărata şi prima profesie a acestui despot) şi cu un focar pernicios de legende şi eresuri (la asta ce am mai putea comenta?). Un decret laconic şi rigid, care anula speranţele şi temerile legate de veacuri de lacul din marginea pădurii.

Atunci a avut loc o răscoală a ţăranilor. Dar, totdeauna în istorie, ţăranii, deşi pun mult zel în răscoalele lor, şi sunt realmente sângeroşi şi fără milă, sunt până la urmă învinşi.

Hăţişurile de arini, de trestii şi de plute au fost arse. Cuibul acela ideal pentru proscrişi ascunşi de mânia lui Lpcustă, de garda lui ce-şi sporea efectivul cu fiecare an, înghiţind mai tot ce se aduna în visterie din vânzarea pădurilor şi a grâului, a apelor şi a metalelor preţioase, a tot ce se putea vinde şi a tot ce se vindea fără a fi fost de vânzare, şi care nu ar fi trebuit să ajungă de vânzare niciodată. Aici în smârcuri (Lăcustă mai avea şi el dreptate câteodată) se ascunseseră şi câţiva viteji din

cavaleria regală, cei ce nu reuşiseră să intre în galop direct în epopee, alături de Prinţ, în bătălia ultimă ce încercase nu să-i stăvilească pe nomazi, ci să legitimeze nemurirea şi legenda Cetăţii.

Pe toţi aceştia Lăcustă visase să-i prindă, sau măcar să-i ardă de vii atunci când pârjolise desişurile de sălcii şi trestii şi rugi sălbatici. Numai că toată drojdia asta războinică, în stare să facă să fermenteze orice epocă istorică predispusă lâncezelii, apucase să se risipească în lungul şi-n latul Imperiului, unde puneau la cale rebeliuni de mai mică importanţă, dar care asigurau permanenţa stării de opoziţie. Şi era greu chiar pentru un geniu al uscăciunii şi pustiei ca Lăcustă, să dezghioace de păduri şi munţi şi ruine şi mahalale şi hanuri dubioase şi catacombe un imperiu întreg a cărui hartă precisă nici măcar nu o avea, şi chiar dacă ar fi primit-o, n-ar fi fost în stare s-o citească. Dispăruseră de acolo, avertizaţi de lanţul de aparent supuşi, a căror ură dospea sub paşii noilor stăpâni, aşa că acum nici măcar nu-i mai puteai localiza ca pe-un abces dentar, ci trăiai cu sentimentul că oricare cerşetor, funcţionar cu aer bolnăvicios şi spinarea îndoită, oricare porcar sau profesor de dans ar putea fi unul dintre faimoşii cavaleri.

După ceau ars arinişurile şi stufărişul, au secat şi Lacul. O mare mulţime se strânsese, tăcută – nu o mulţime de gură cască, ci o mulţime de guri pecetluite, de figuri întunecate, pasive, primejdios de tăcute, călcând prin cenuşa încă fierbinte, şi multiplicându-se în transparenţa cenuşie a apelor nemişcate şi enigmatice între malurile pustii.

Vântul era şi el nemişcat, îngheţat, aşteptând de-asupra lor, a tuturor. Aşteptând.

Pe urmă s-a ridicat stăvilarul şi pompele au intrat şi ele în funcţiune.

Din adânc s-a auzit un dangăt profund. Sunetul bronzului era magnific, şi ecoul a purtat acest sunet muzical până departe, Vântul aştepta încă, la pândă.

Pe fundul Lacului nu s-a găsit nici o cetate.

Pentru toţi cei de faţă, fundul legendarului lac se prezentase ca o suprafaţă ridată de adâncituri cenuşii, văluriţă de depuneri de mâl, împădurită de alge în care se zbăteau peştii de toate mărimile într-o agonie tăcută.

Mulţimea a suspinat uşurată. Iată o Cetate pe care uzurpatorul nu avea cum s-o cucerească. Nimeni nu se-ndoia de realitatea existenţei Cetăţii. Era limpede ca lumina tăioasă a zilei că le fusese acordat un miracol.

Lăcustă a fost intens dezamăgit, mai puţin de nădejdile sale de despot. Nu era destul de subtil ca să-şi dorească să cucerească un simbol (chiar Şoimul şi-l dorise întâi ca pe o pradă, ca pe o minunată pasăre pentru vânat, şi numai după repetatele eşecuri reuşise să înţeleagă că e lucrul numit de cei ce stăpâneaulimba – un simbol). A fost dezamăgit în acea parte a fiinţei lui încă accesibilă la bucurii, la curiozităţi şi surprize, dezamăgit ca un copil, care nu-şi găseşte cadoul sub pomul de crăciun. Nu era nici o cetate. Nici un castel de cleştar, plin de zâne diafane, frumoase ca Preafrumoasa Elena. Numai suprafaţa nămoloasă cu peştii care se zvârcoleau şi se chirceau agonizând sub soare. Pe urmă cineva a recunoscut imprimat în centrul dunelor de mâl, tiparul unui animal uriaş, al unui lup de dimensiuni cu adevărat impresionante. Şi lângă acea urmă cu alură preistorică, strălucea o coroană masivă de aur. O coroană cu lucrătură barbară, imaginând cerbi sfâşiaţi de lupi (într-un stil foarte pur al stepelor). Cândva, cu sute, cu mii de ani în urmă, alte popoare venite din fundul acelor stepe ce nu germinau altceva decât războinici, veniseră, conduşi de un şef cu planuri îndrăzneţe, alţi nomazi – crescători de turme, vânători şi tâlhari. Fundaseră o aşezare. Generaţie după generaţie clădiseră palate din ce în ce mai rafinate, inventaseră o scriere, deveniseră agricultori, meşteşugari, artişti şi toate celelalte...

Lăcustă a înaintat spre ea, până chiar la buza râpei. Nu că imaginaţia lui ar fi fost înflăcărată de acest semn venind până la el dintr-un trecut insondabil, ca premisa unei justificări. Era iremediabil incult şi e inutil să încărcăm naraţiunea cu complicaţii psihologice care nu au existat. Ceea ce îl atrăgea era aurul, pe de o parte, valoarea palpabilă şi concretă a comorii. Pe de altă parte, era forma. Ideea de putere ce o implcă o COROANĂ. Era una autentică, mai veche şi deci mai verosimilă chiar decât cea a foştilor regi. Se şi vedea împopoţonat cu ea, tronând în faţa cortegiilor de ambasadori. Şi pe urmă, era darul aşteptat – era ca şi când ţâncul dezamăgit că nu-şi vede cadoul mult râvnit (o bicicletă, o pereche de schiuri cu legături automate, în fine, ceva voluminos care să-ţi ia ochii), descoperă,

în ultima clipă, înainte de a-şi da drumul lacrimilor, un pachet mai mititel, şi răsuflă uşurat, integrat iar în sărbătoare.

S-a oprit chiar pe marginea malului. A făcut semn unui muncitor de la pompe s-o ridice. O perdea de abur urca, undeva, în fundal, înspre pădure.

Muncitorul de la pompe s-a apropiat cu evlavie de coroană. Mormăia ceva în barba-i murdară, lunecând prin mâl. Toţi puteau crede că înjură algele ce i se înfăşurau pe picioare sau peştii care zvâcneau la trecerea lui, cu bruşte mişcări muribunde. Dar textul mormăielilor sale ar suna cam aşa: „Fugi, du-te, dispari şi tu. Să mă ia naiba dacă-nţeleg de ce Domia Sa Lupoaica o fi lăsat-o ăstuia. Doamn, fă s-o-nghită pământul" – şi aşa mai departe. S-a aplecat s-o ridice. A ridicat-o. A privit îndeaproape modelul frumos reliefat, cursiv ca o scriere, în care cerbii alergau putându-şi devoratorii în spinare. A şters-o de mâl şi a privit spre pădure, spre draperia tot mai compactă de ceaţă. În clipa aceea vântul a intervenit, începând să înscrie cercuri peste adunarea îngheţată în muţenia ei funebră. Omul a venit până la mal şi a întins fără entuziasm coroana. Toţi îşi puteau da seama după mişcarea braţelor cât e de grea. Lăcustă n-a mai aşteptat protocolul obişnuit – s-a întins el însuşi spre coroană, s-a aplecat într-un echilibru precar, gata să cadă în faţă şi cineva l-a apucat de mantie ca să împiedice acest incident. Şi atunci vântul a izbit odată cu toată forţa, a înhăţat obiectul râvnit – simbol sau ce-o fi fost, mesaj al unei epoci ce inaugurase alt ciclu istoric, semn al unei foeţe pe care nimeni n-ar fi trebuit să spere s-o supună, sau doar sarcastică materializare din aur a unei iluzii. A smucit-o din mâinile flăcăului de la pompe, care a făcut un soi de semipiruetă, hlizindu-se cu un aer nătâng – dar satisfăcut, desigur – după bucata de metal ce plutea în văzduh cu graţia unui zmeu de hârtie.

Unul din generalii lui Lăcustă a făcut un salt – o foarte frumoasă performanţă atletică – dar nimeni nu avea ochi pentru aşa ceva – a fost cât pe ce s-o atingă (dar n-a atins-o), a căzut pe şezut, şi a rămas cu gâtul răsucit după mişcarea vântului şi cu gura întredeschisă, gâfâind, până ce şuierul aerului ce-i ieşea violent din plămâni a devenit un şir de obscenităţi admirative.

Lăcustă a mai făcut o jumătate de pas în gol. Coroana i-a trecut chiar pe deasupra capului, într-o mişcare leneşă, dar ascensionalp. Nomadul a întins braţele, pe care pelerina,

desfăşurată-n vânt, le amplifica transformându-le într-un soi de aripi. Atârna deasupra râpei, avântat ca o proră de corabie, şi o secundă a fost cu adevărat măreţ, gata să-şi ia zborul, dacă mâinile lui rapace ar fi putut într-adevăr deveni aripi, iar el ar fi putut fi o pasăre. Dar elanul i s-a transformat într-o firească lunecare supusă gravitaţiei terestre, silueta s-a tot înclinat înainte de parcă acea corabie a cărei figură de proră era el, ar fi fost din ceară şi ar fi atârnat peste un foc. Flăcăul de la pompe s-a întins să-l prindă în braţe. Câţiva curteni l-au ancorat zdravăn de pelerină. S-a reechilibrat, a aruncat în lacul secat un scuipat de monarh şi a părăsit locul. Într-adevăr, acolo nu mai avea nimic de făcut. Pe urmă s-a luat o hotărâre, afişată peste tot, care infirma realitatea vreunei coroane. Principalul era că, de bine de rău, lacul fusese secat.

. . .

Da. Anii lăsaseră urme peste locurile acelea de vis ale tinereţii lor a tuturor – vârstă pe care o părăsiseră pentru a-şi împlini cu toţii menirea, dar care, în echilibrul ei fragil, pe când aproape o şi părăseau, împinşi de neastâmpăr, de curiozitate şi ardoare, le dăruise tuturor o clipă de splendoare şi fericire.

„Tanto e bella giovinezza...” fredonă Făt Frumos, cel care se reîntorcea acum, stârnind praful cu cismele, cugetând la fiul risipitor, la Agamemnon şi la Odiseu, numai ca să nu trebuiască să se gândească la problemele urgente, la politică şi lacâte toate, la presantul prezent. Istoria şi mitul au un număr destul de restrâns de partituri. Taţi şi fii puşi să se reîntâlnească – sau să nu mai apuce s-o facă, fiul obligat să răzbune, sau invers, tatăl obligat la asta. Micene sau Itaca. Sau orice alt spaţiu pe unde trecuserărăzboaie pustiitoare şi ai cărui eroi plecaseră în lume să caute floarea nemuririi, sau definiţia puterii pure, a puterii pozitive, opuse puterii rapace şi corupătoare. Sau numai înţelepciunea...

Oh, da avuseseră totuşi parte de o clipă de splendoare şi fericire.

Fiul Lupoaicei străbătea codrii masacraţi, pustiiţi de fierăstraie, codrii care deveniseră mobilă şi cherestea, şanuri de pantofi şi coşciuge şi mânere de umbrelă şi cine ştie ce or mai fi devenit: lucruri moarte, sortite demodării şi învechirii, câteva

sortite poate muzeului, dar nici unul miracolului creşterii spre soare, în miezul misterios al unei păduri.

Trecea pe lângă pământurile neroditoare rămase ca o mare cicatrice pe locul unde odinioară se întindeau apele limpezi ale unui lac. Şi din adâncul acelor pământuri mlăştinoase şi sărate, din care stuful şi papura continuau să crească cu tenacitatea sfidătoare a unui blestem, mai viguroase decât legumele şi cerealele şi plantele industriale pe care oamenii se chinuiau să le cultive (împotriva oricărui bun simţ) din adâncul acelor locuri, deci, care n-aveau neapărat nevoie de prezenţa explicită a unui lac pentru a-şi manifesta misterul şi puterea, îl salută un dangăt de clopot. Adânc şi familiar, glasul muzical al bronzului răsună şi pluti spre codri şi peste satele mărunte din văi. El aşteptă încordat, urmărind foşnetul tulpinilor înalte de stuf amestecat cu orz şi secară, cu cânepă şi floarea soarelui. Le urmări unduirea sub vânt, încercând să distingă şi o altă mişcare, o cărare marcând umbletul unei fiare mari şi agile, şi aşteptând să vadă cum dintre plantele pe jumătate sălbatice apare corpul majestuos al unei lupoaice, dar unduirea acea se pierdu în zare. „Mamă?” îşi spuse în gând eroul. Chemă încetişor, doar o singură dată. Fiindcă imediat după acea se desprinsede marginea lanului părăginit. Îşi amintise de Argos câinele lui Odiseu cel ce i se târâse orb la picioare stăpânului reîntors. Fireşte, lupoaica pe care o aşteptase el, cea ce-i fusese desemnată ca mamă în locul muritoarei cu părul roşu, nu era dintre fiinţele ce sfârşesc oarbe pe un morman de gunoaie. Însă chiar aşa, descinse temporar din legendă, trebuie să accepţi că după un timp ele se reîntorc în lumea ce le-a împrumutatrealităţii atât cât a fost neapărată nevoie. Făt Frumos oftă. Plecă fără să întoarcă ochii şi nu avu cum să mai perceapă acea insesizabilă mişcare produsă de un contur cenuşiu şi grăbit în marginea lanului. Poate că eroul revenit din rătăcirile voiajului iniţiatic nici nu rostise cele două silabe de invocare, ci doar intensitatea dorului său o avertizase. Şi ea se înfiinţase acolo, nu chiar la vedere, dar putându-l învălui în toată recunoaşterea din privirile sale. Şi nu era nevoie de nici un efort ca să-l recunoşti, de vreo veche rană la picior şi toate celelalte. El nu sosea răcnindu-şi triumful şi cerând să i se pregătească baia, în care să se purifice după măcel, în propriul său sânge. Dar nici travestit în cerşetor. Străbătea ţinutul, sigur de sine şi

oarecum indiferent la impresia ce o producea asupra celorlalţi, ca un actor profesionist care nu mai are nimic de a face cu tracul, care şi-a pregătit – adică şi-a înţeles prea bine – rolul, pentru a mai fi la discreţia inspiraţiei.

Fără să-şi dea seama de ce, fiindcă se gândea deja la cu totul alte lucruri, eroul îşi îndreptă statura.

Coborî de aici spre ţinuturile iubirii lui din tinereţe, spre ducatul numit cu umor de Prinţul mort cu atâţia ani în urmă „o rezervaţie a fericirii”. Pe drum întâlni nu sate albe şi bogate, cu casele umbrite de nuci falnici, de cireşi şi de meri, nu lunci pe care grâul se leagănă domol, ci câmpii părăginite, semănături sărăcăcioase şi cătune de bordeie. Oamenii pe care-i întâlnea aveau feţe posomorâte şi căutături lipsite de speranţă şi îl priveau cu îndoială. Pe unii dintre ei poate chiar îi cunoscuse în tinereţe. Poate ospătase sub bolta de viţă a casei lor, într-un sat din care acum nu mai rămăseseră decât ruine. Dar nimeni nu-l aştepta în acele locuri aşa că nu se mai punea problema unei recunoaşteri. Însă puteau simţi ceva nou trecând printre ei. Ceva ca un acord muzical demult uitat. Ceva ca acel impuls inexplicabil ce-i mâna pe somoni s-o ia împotriva curentului. O ispită de a-şi dezdoi spinările măcar şi pentru o clipă. Aşa cum trecea, un drumeţ cu o tunică amplă şi sobră, călcând cu energie calmă, şi privind cu interes detaşat în jur – ogoarele prăpădite şi sărace, dealurile văduvite de pădure şi bălţile secate, toate locurile odată rodnice şi acum aduse la sapă de lemb – emana din el o puterecalmă, o energie liniştită. O lumină. Şi oamenii sceptici şi slăbănogi şi cu inimi îndoite şi pustii simţeau în prezenţa trecerii lui un val de speranţă (nelămurită, tulbure) învăluindu-i şi urcând în ei certitudinea că încă se mai poate face ceva, ceva la care ei înşişi ar putea pune umărul. Şi aerul pe care-l trăgeau în piept, avea parcă, de-odată un parfum nou, de tinereţe neîntinată încă, de nebunie şi de aventură. Şi cum stăteau aşa, privind în urma acelui drumeţ falnic, îmbrăcat în haine străine, dar care părea mai acasă acolo chiar decât ei, şi care semăna cu eroii şi cavalerii din basmele tinereţii lor, unul din ei îl smulse din visare cu o înjurătură admirativă şi aproape sfioasă.

– Uite-acolo. Nu, mă, acolo-n prunu’ ala! – şi urmărind degetul negru de ţărână şi noduros ca un semn al unei scrieri primitive, văzură cu toţi, copleşiţi de sensul limpede al

miracolului, un şoim alb. Şoimul Pelerin. Şoimul lor, care apărea în vise şi-n poveşti şi-n cântece, cu atât mai insistent cu cât era mai riguros interzis să se pomenească de el.

Şoimul trona, regal, închis în silueta lui monolită, pe copacul modest, pe care toamna începuse a-l desfrunzi. Şi cerul păru deodată mai albastru şi câmpiile mai largi şi codrul, în depărtare, nepătruns şi indestructibil, imun la orice încercare omenească de a-i şterbi măreţia, la fel ca pe vremuri, şi chiar feţele lor negricioase, feţe obosite pe care nici un fel de bucurie nu le neteziseră şi nu le îndulciseră, avură în asfinţitul molatec, o strălucire de vitejie, aşa cum stăteau înfipţi în mijlocul câmpului, sprijiniţi în sape şi priveau la pasărea trimisă lor ca un mesaj. Şi părând şi ei neînfrânţi.

XXXV

În timp ce Fiul Lupoaicei se întorcea acasă decis să-şi facă datoria, chiar dacă ştia că în nici o împrejurare şi sub nici o formă oamenii nu mai pot fi salvaţi de propria lor meschinărie, prostie şi violenţă, dar decis să-i împingă măcar şi cu o jumătate de pas spre progres – evenimentele din Imperiu îşi urmau cursul. Privit din afară, să zicem de la distanţa dintre un telescop şi o galaxie, imperiul arăta ca o masă haotică pe cale de a regăsi structurile coerente, absorbind un tip de energie liberă superioară... Din nefericire pentru ei, cei doi tineri care se străduiau să furnizeze de undeva energia necesară, să răcească în vreun fel magma fierbinte a evenimentelor, erau prinşi în miezul mişcării, şi nu percepeau tendinţa spre ordine, ci numai haosaul din-lăuntru. Era dezolant pentru ei, care se descurcaseră atât de bine (de fapt, la fel de rapid,) cu aşezarea legilor, cu instaurarea dreptăţii şi bunăstării. Erau prea tineri ca să aibă răbdare. Şi cum poţi să semnezi sentinţe împotriva celor de care te-ai slujit, care au fost comandanţii tăi în timpul rebeliunii, şi care au devenit tâlhari puşi pe tot felul de samavolnicii? După zile istovitoare, când trăiau permanent sentimentul eşecului, se reîntâlneau în sala tronului, care acum semăna mai curând a depozit militar. Nici nu le venea să se privească în ochi. „Încă bălăcărim prin noroi, Alteţă” gândea cu amărăciune negriciosul, dar tăcea din gură. Pe culoar, străjeri

bocăneau, îşi hârşâiau armele şi schimbau parole, cu o conştiinciozitate care-ţi făcea pielea de găină. Fiul Eleneiîşi deşuruba coiful negru, îşi scotea încălţările metalice şi tot restul complicatului travesti. Ura armura fantomatică coborând din trecut. Un trecut pe care nu-l puteai anula oricât te-ai fi dat cu capul de pereţi. Până una-alta, armura impunea respect. Făcea parte dintr-o legendă. Avea prestanţa unei tribune. (Legenda îl apăsa pe tânăr mai mult decât povara metalului. Poţi îndura orice greutate, cu condiţia să crezi în utilitatea ei. Dar, sub presiunea legendei, se simţea devenind el însuţi una din versiunile puterii, pe care le detestase totdeauna). Oricum, îl ajuta să tranşeze situaţiile imediate. Îmbuteliat în oţelul negru dobândea supunere, el care ar fi dorit înţelegere, să angajeze schimburi libere de opinii, să comunice cu ceilalţi. Simţea cum devine un despot. Aruncă o privire cu coada ochiului spre prietenul lui care privea în gol, stând dezolat în faţa unei farfurii cu mazăre sleită. „Dacă ai fi acceptat să faci o maşină de zburat, şi am fi coborât intre ei din cer, n-ar mai fi trebuit să îmbrăcăm recuzita celorlalţi. Ar fi fost o dovadă concretă că lucrurile în care credem noi sunt la fel de eficiente ca şi fantomele şi strămoşii totemici” – dar nu spuse nimic. Îi părea rău de băiatul care ar fi trebuit să fie un savant şi se sacrifica fără a fi obligat, ca el, de ereditate. Privirile li se întâlniră o clipă, pe urmă îşi îndreptară fiecare ochii în altă parte.

– Eh. O să vină timpul să ne ocupăm şi de lucruri mai bune, spuse Fiul Elenei, încercând să dea glasului său o nuanţă de optimism. Împinse la o parte mănuşile de oţel, care arătau ca nişte crabi.

– Hai să nu ne mai amărâm.

Celălalt cufundă lingura în fiertura mâloasă, ridică la suprafaţă o încărcătură de boabe de un verde dubios, pe urmă lăsă lingura înapoi cu un gest obosit.

– Când te gândeşti că ne-am fi putut naşte cu o generaţie mai târziu, când toate ar fi intrat pe un alt făgaş... Ori că s-ar fi întors Înţeleptul...

– Destul de înţelept ca să nu se întoarcă, mârâi tânărul care ţinea loc de rege.

– Sau şi-ar fi pornit singuri rebeliunea. Sau s-ar fi obişnuit cu situaţia. Dacă au timp, orice nomazi sunt asimilaţi şi

domesticiţi. Nu-i cel de faţă primul imperiu cucerit temporar de sălbatici.

– Se naşte fiecare când îi vine rândul. Cel puţin aşa cred. Deşi nu-i prea corect. Ar trebui să poţi alege.

– Ar fi timpul ca taică-tu să se întoarcă totuşi.

– Tot mai crezi că există pe undeva nişte tipare de ordine pe care le-am putea descoperi?

– Tiparele există. Dar mă-ndoiesc că reuşim noi să dăm de ele.

Fiul Elenei se aplecă şi el peste castronul în care mazărea se răcise, strâmbă din nas, dar îţi puse într-o farfurie un polonic de mâncare, fiindcă era flămând. Înfulecă grăbit, fără să se uite ce pune în gură.

– Pfui. Mazăre cu slănină. Greţos.

– De acord. Trebuie să strângem totuşi dările. Nu mă gândesc că mâncăm mazăre, dar situaţia din oraş trebuie restabilită.

– Când mă gândesc că totul a început cu nemernicii care strângeau birul. Şi acuma trebuie să fac eu asta.

Îşi amintea ziua când se hotărâseră că trebuie să declanşeze rebeliunea, satul prăpădit, primele săptămâni când îşi strângeau oastea, apărând imprevizibil, decişi, misterioşi şi tineri printre ţăranii spoliaţi şi deznădăjduiţi. Îşi amintea privirile lor care se aprindeau brusc când, la lumina torţelor, lăsa, ca din întâmplare să i se desfacă pelerina peste haina neagră brodată cu şoimi stilizaţi. Mută mânuşile mai încolo. O clipă păruse gata să le azvârle în perete, dar se stăpâni.

– Dar să zicem că sre întoarce. Crezi că el o să poată... Dacă nu e decât tot o legendă? Dacă nu e decât un om ca şi noi?

– Nu începe acum cu aşa ceva. Doar i-ai citit epopeea.

– Dacă nu o să mă lase să plec?

Celălalt îi explică în amănunt legea excluziunii. Două particule care nu pot figura pe aceeaşi undă, şi celelalte. Însă nu părea nici el prea sigur.

– Oricum, atunci când ne-am hotărât nu a fost în speranţă că o să scăpăm imediat.

Fiul Elenei îşi aplecă privirea. Părea foarte demoralizat.

– Ştii, murmură, ieri am găsit din întâmplare o umbrelă. Sunt tot felul de tâmpenii de-astea pe aici, care nici nu ştii ce

naiba caută să ţi se încurce în picioare. Şi m-am gândit aşa în glumă... ce-ar fi dacă... Eram în bibliotecă. Am plouat, înţelegi? Am produs pur şi simplu ploaie! Până şi Prinţul depăşise faza când trebuia să facă minuni!

Nu prea aveai cce să mai zici.

–Tu nu ai fost niciodată un idealist. Dacă trebuie să porţi armura o să o porţi, ce mai. Poate că trebuie să facem toate astea. Oricum nu putem să dăm înapoi. Se vede că exact în generaţia asta trebuia să te naşti. Şi eu la fel.

. . ,

Şi atunci, intră în Cetate Fiul Lupoaicei.

Într-o pădure pe care o cunoaştem prea bine, îl întâlnise pe Unicorn. Miraculoasele imagini din cornul lui nu mai aveau acum pentru Făt Frumos nici un mister. Le văzuse şi le trăise. Tot ce fusese în năvalnica lui tinereţe o promisiune erau acum lucruri străbătute şi aproape uitate. Dar bucuria de a regăsi fabuloasa fiinţă era la fel de copleşitoare ca şi în seara în care, copil fiind, îl întâlnise prima oară.

– Mi-ai lipsit tot timpul ăsta, mărturisi, mângâind blana Unicornului. Glasul îi suna încărcat de emoţie, şi poate de aceea, tineresc. Aproape nu mai credeam că locurile de aici să merite ca miraculosul şi fabulosul să se întoarcă iar.

– Şi tu ne-ai lipsit tuturor. Ştiam în general ce faci, dar începusem aproape să ne neliniştim... Viaţa pe aici a fost destul de grea. Uneori mă simţeam oarecum responsabil...

(Şoimul patronase imparţial tragedia Prinţului. El, Unicornul, îşi apărase eroul de capcana tragediei, dar nu din sentimentalism, ci pentru o miză mai generoasă. Uneori cei ce renunţă la sabie, au un rol mai greu. Venise însă timpul ca Făt Frumos să confirme investiţia făcută).

„Mi-a fost dor. Dor de tine, făptură fabuloasă, dor de sfaturile tale înţelepte, de lumea în care lupoaicele hrănesc pe însemnaţii sorţii şi regina albinelor îţi face vizite de curtoazie”.

Nu rosti toate astea, dar degetele lui lunecând prin blana mătăsoasă le spuneau foarte bine.

Unicornii nu au obiceiul prostesc de a roşi. Ei sunt iremediabil albi, sinteză luminoasă a tuturor culorilor, din care roşul este doar o ipostază desemnând durere, pasiune şi

dorinţă. Era alb. Culoarea înţelepciunii. Dar un abur de afecţiune îi umezi ochii inteligenţi de făptură supranaturală. Îşi drese glasul – o tuse extrem de distinsă, demnă de un inorog.

– Aproape că nu te mai aştepta nimeni.

– Potdeauna mai e cineva care aşteaptă. (Tonul uşor, de glumă, încerca totdeauna să compenseze gravitatea Unicornului. Şi, poate, să acopere melancolia celui ce lipsise de la prea multe, chiar de la posibila lui fericire).

Se simţea cercetat de privirea familiară a mentorului său din tinereţe. Unicornul îi studia cu atenţie prudentă chipul şlefuit de viaţa dusă *în altă lume,* cizelat de cultură şi poate de poemul a cărui faimă făcuse deja înconjurul lumii.

– Tot mai râvneşti la fapte? Tot mai...

Imaginea unei păduri îngheţate sub clarul de lună se înfiripă între ei şi se destrămă imediat. Făt Frumos îşi lăsă braţul pe gâtul Inorogului cu unul dintre gesturile de demult, care anula timpul cât fuseseră separaţi. Un gest care imprima cel puţin provizoriu, unitatea de spaţiu, de timp şi de acţiune.

– Mă-ntreb cum s-a produs acest subit anamnesis.

– De ce subit? De ce îmi reproşezi că am evitat un rol la care chiar tu ai afirmat că nu am dreptul? Ştii bine că înainte de a pleca nu-mi doream decât să mor şi eu luptând cu nomazii. Sau, ca să fiu sincer, că îmi doream să-i învingă...

– Băieţii voştri (al tău şi al lui Lăcustă) au sfârşit prin a da foc întregii şandramale, schimbă vorba Unicornul. Nu ai de ce să-i condamni. Cum bine spui, la vârsta lor şi tu ai fi făcut la fel. Deşi voi beneficiaţi pe atunci de alte soiuri de timp. Gesta eroică – timpul liniar al Prinţului. Şi tu, cu timpul tău arhaic, neschimbător sub soartă – timp de basm... pe când ei se îneacă prin toate mlaştinile evenimentelor cotidiene, pe care nimeni nu se mai străduie să le dirijeze spre traiectoria geometrică a unui sens. Nici măcar tu, în epopeea ta, nu le-ai acordat un spaţiu cât de mic, nici în notele de subsol. Asta e. Sunt constrânşi să trăiască în dimensiunile fără amploare ale faptului divers. Te şi miri că reuşesc să convertească evenimentele care-i iau pe sus, în istorie. Şi ar merita să-i ajute cineva să înţeleagă că există un timp cu un sens încă mai general.

– Sau că timpul e pur şi simplu o convenţie.

– E de-a dreptul întristător – continuă Unicornul, de parcă replica lui Făt Frumos ar fi fost lipsită de importanţă, ar fi fost

doar o figură de stil. E întristător să-i vezi cum bâjbâie singuri. Şoimul face tot ce poate, însă ei sunt o generaţie... mai puţin sensibilă la... fantastic, la... înţelegi, nu? Descendentul tău suferă teribil fiindcă trebuie să apeleze la recuzita desuetă a generaţiei voastre – armuri monumentale, titluri de nobleţe, blazoane şi fraze retorice. Armura Prinţului...

– Vrei să spui că se travesteşte în... Prinţul nostru?

– Nu te indigna. Nu o face din aroganţă, sau din ambiţii sociale. Ar fi putut la fel de bine să-şi pună coroana. Apreciază că nu a făcut-o. Dacă ar fi fost după el, ar pleca imediat cât mai departe de aici. Pentru un tânăr lipsit sistematic de orice bucurie şi dornic de viaţă ca şi voi, al cărui fiu este, să fii obligat la condiţia de fantomă e destul de greu. Însă nu prea a avut de ales. Armură, purpură regală, războaie – când el ar vrea doar să fie liber şi fericit. Şi ei nici nu cred în miracole.

Fiul Lupoaicei aprobă gânditor.

– Poate că ar fi mai dispuşi să înţeleagă... mai apţi adică... un mesaj mai abstract.

Privind blana strălucitoare a Unicornului, sugeră:

– Pătratul alb pe alb. O formulare lapidară şi abstractă, fără impurităţi mitice şi legendare. Deşi, în fond, un Unicorn e tot un pătrat alb pe alb. Şi Şoimul e la fel.

– Mda. Alb pe alb... Numai că ei sunt cufundaţi în sânge până la gât – violenţă, pasiune, forţa brutală a materiei.

– „Eroul scăldându-se în sângele monstrului ucis”, cită Făt Frumos. Faza clasică a iniţierii prin forţă, pentru forţă. În lipsa monstrului se mai slujeau de câte un taur... (pe urmă se scutură de presiunea bibliografiei, deşi tema era tentantă. Te invită pe loc la o divigaţie eseistică). Reveni la generaţia care le preluase problemelw acute ale Imperiului. Mă întreb dacă o să-mi placă sau nu. Şi mă întreb de ce îi compătimeşti. După cum se vede, s-au descurcat destul de bine.

– La capitolul război şi distrugere. Dar ei au acceptat să se sacrifice nu pentru gloria sângeroasă a unor războaie – cu care, ce-i drept se descurcă spectaculos. Ei au vrut, realmente, din toată inima să schimbe în bine situaţia, care li se părea imposibilă. Visau ca odată măturată ograda, să poată construi ceva. Acum se străduie să potolească o hoardă scăpată în fine din mâna de fier a lui Lăcustă, care a avut în orice caz stofă de despot. Şi odată ce au pus mâna pe arme... Nu cred să fi văzut

ceva pentru care carnea omenească să aibă un tropism mai constant decât obiectele care pot ucide. Dacă i-ai vedea, ai înţelege de ce am ţinut atâta să te îndepărtez de evenimentele de acest fel. Ca să te poţi întoarce cu alte modele decât violenţa. Cu tablele de legi. Dar începusem să mă neliniştesc. Aveai toate alibiurile să nu mai revii. Epopeea e desăvârşită. Ajunge să te justifice, mai mult decât un Imperiu. Dar iată că pasărea măiastră s-a hotărât să cânte la urechea lui Făt Frumos, cufundat confortabil în nemurirea lui...

– Numai că nu o Pasăre Măiastră ci un Şoim.

– Şi noi care ne întrebam pe unde bântuie. Era de aşteptat s-o facă el. Un pelerin, nu? Dacă e de căutat ceva pierdut în lume, nici că se poate cercetaş mai bun. În ce s-a travestit? În poştaş? În comis-voiajor?

– Într-o monedă.

– Monedă.

– Era inevitabil. Am practicat arheologia. (Ca Sigfried, căutând Comoara Nibelungilor, şi cei trei cavaleri inocenţi căutând Graalul. Oamenii Evului Mediu aveau conştiinţa civilizaţiilor distruse peste care lumea lor s-a clădit. Simţeau tot timpul ceva presându-i dedesubt. Şi din urmă. Ştiau că lucruri prea importante le-au scăpat în nebunia coliziunii dintre lumile care i-au propulsat în istorie. Obsesia comorilor a devenit cu timpul arheologie. Intră în formarea eroilor moderni... În fine. Un arheolog faimos a descoperit Epopeea. A luat-o drept călăuză în căutarea unei cetăţi... Nu puteam să-i las de capul lui. M-am angajat şi eu în echipă... aveam destule calificări de tot felul – traficant de obiecte de artă, camionagiu, licenţiat în limbi vechi şi expert în limbi rare. Nu mi-a fost greu să aduc o hârtie cum că... tânăr doctorand... pentru obţinerea diplomei... feroneria de epocă şi relaţia ei cu sistemul scrierii... Aşa că am practicat arheologia.

Zâmbea, dar arăta trist, şi oarecum vinovat.

– Oh.

– Într-adevăr, cred că „oh” e tot ce se poate spune.

O clipă de tăcere pluti între ei. O clipă încărcată de tot necesarul de sentimente contradictorii presupuse în asemenea împrejurări.

– Şi cum arăta Oraşul... vreau să spun cetatea?...

– Mde. Unul dintre lucrurile măreţe de care trebuie să te jenezi ca să faci figură bună în societate. Care te-ar incomoda să le tot cari după tine printre oamenii obişnuiţi, şi care i-ar ului – sau poate doar i-ar face să se simtă incomodaţi – chiar şi pe specialişti.

. . .

Dar arăta cu adevărat impresionant. Susa. Persepolis. Pasargadai. Macchu Pichu, Acropole... Miracole recuperate din ruine, smulse nisipului, stâncilor, sau apei. Fundaţii de piatră. Colonade printre care şuieră vântul, bolţi prăbuşite, statui înălţând câte-un braţ patetic dintre nisipurile mişcătoare. Ochi de piatră privind alb şi opac peste tufişurile sălbatice...

Cetatea lor era, cu adevărat, un miracol.

. . .

Profesorul şedea pe marginea unui zid degajat de sub straturile de pământ. O batistă înnodată în cele patru colţuri îl proteja de soare. Nu avea nici un rost să te gândeşti la semnificaţia nodului sau a patrulaterului – era vorba pur şi simplu de un acoperământ comod şi folositor. Vântul îl exasperase zburându-i mereu pălăria, iar soarele ardea nemiloe. La vârsta lui o insolaţie putea fi fatală. Iar o batistă înodată e ceva realmente practic. Se descălţase şi şedea confortabil pe zid, un domn în vârstă care se ţinea bine, doldora de carte, un universitar cu o viziune cuprinzătoare asupra lumii, sensibil la perspectiva estetică, fără riscul de a fi accesibil la lirism – şi pedant cum îi şade bine unui asemenea personaj. În nici un caz unul dintre cei care abandonează lucrul pe şantier la oră fixă, ca să aştepte într-un bar prăpădit sosirea gheţii pentru limonadă.

Muncitorii săpau meticuloşi şi apatici sub soarele dogoritor. Uneori comentu cu glas scăzut, pătrunşi de o anumită sfială, copleşiţi de solemnitatea construcţiilor smulse din pământ, şi de adâncimea timpului îngheţat în ele. O măreţie ce impunea sufletelor simple ca şi celor instruite. Vântul interpreta o melodie cu un ritm foarte strâns, exasperant. Pământul se lăsa străpuns cu greu. O perdea fină de praf plutea deasupra

porţiunii unde lucrau săpătorii. Profesorul năduşea sub batista lui. Un detaşament de furnici îi escalaca piciorul gol.

Până departe, sub pământul arid şi morocănos se întindea Cetatea. Unul dintre muncitori ridicase din ţărână o monedă. Pe reversul monedei era gravat un şoim pelerin. Pe avers, un chip vag cunoscut, pe care îl bărbierea în fiecare dimineaţă.

Şoimul îl privea de pe micul disc de argint. Conturul păsării era expresiv şi laconic.

... Anamnesis, desigur... Colina ascunzând în pântec oraşul enigmatic, şi, deasupra, Făt Frumos, dormitând în nemurirea lui ca într-un cocon de mătase. Şi pasărea măiastră... venind din adâncuri, din pământul cel întunecat şi fecund din care năşteau forme strălucitoare, pentru a se reîntoarce, odată istovite, în somnolenţa lui protectoare...

. . .

Străbăteau Oraşul. Amintirile întindeau capcane după fiecare colţ de stradă. Clădirile erau părăginite. Pe ici-pe colo, unde fusese un castel, se întindea acum un loc viran, plin de gunoaie. O pisică trecea în salturi uşoare peste mozaicul unui havuz secat. O tânătă cu aer complet năuc se legăna într-un balansoar, în faţa unewi vile ce părea pustie. Purta o rochie modernă în vremea dinaintea invaziei, ajustată neîndemânatic. (Nu păru să observe nici măcar Unicornul). Pe urmă, Făt Frumos îşi duse mâna la inimă, săgetat de o dureroasă amintire. În faţa lor, grăbea spre palat un cavaler în armură neagră. Păşea majestuos, în ciuda alurii de maratonist. Soarele făcea metalul să scânteieze. Cavalerul strângea sub braţ o pâlnie dintre cele cu care sunt înzestraţi căpitanii de corăbii. Un patetic instrument ce ar fi trebuit să slujească cuvintelor lui să ajungă la oameni. Cum ar fi putut însă acest umil simbol să contracareze strivitoarea prestanţă a armurii? Strălucitor şi sinistru, profilat pe albul faţadei de marmură, Prinţul urca spre palat...

– E mai abil decât mi-aş fi imaginat, spuse Făt Frumos, după ce şocul trecu.

– E numai depăşit de evenimente, situaţie pe care cei din neamul vostru nu sunt dispuşi să o accepte.

Întâlnirea avu loc chiar pe scări. Cavalerul_Fantomă se oprise, aruncând, sub presiunea cine ştie cărui presentiment, o

privire în urmă. Se răsucise cu totul spre ei, şi chiar cob0orâse câteva trepte. Începuse un gest exuberant, dar renunţase imediat. Îl aştepta rigid, şi, fără armură, ar fi arătat desigur descumpănit. Dar orice emoţii i-ar fi aprins ochii ele rămâneau eşuate discret în spatele vizierei.

– Mă bucur, Alteţă, că aţi venit. (Fără rezonanţa aspră a coifului, glasul ar fi sunat timid).

Pe urmă, figura ermetică şi lucioasă se aplecă spre Unicorn.

– Dumnezeule! Exclamă fantoma. De data asta nici măcar metalul nu mai reuşi să înăbuşe entuziasmul adolescentin al vocii.

– După cum vezi, spuse zâmbind Făt Frumos, miracolele există.

Urcau împreună nesfârşitele scări.

– Nu că exxistă mă surprinde pe mine, replică vocea din coif. Ce mă uluieşte e că sunt şi miracole frumoase.

Pe urmă se trase mai la o parte, lângă uşă, lăsându-i să intre.

Făt Frumos se gândea că literatura psihologilor care abordau relaţia tată-fiu, nu era lipsită de justificare. Prin multe trebuie să fi trecut şi Odiseu. Dar Telemahos avea faima de a fi destul de simplu. Şi, pe urmă, măcar în scena cu arcul, Odiseu avusese ocazia să demonstreze cine e. Dar băiatul ăsta al lui lichidase pretendenţii singur. Iar să impui tabele de legi şi să reconstruieşti un Imperiu din ruine, e mai greu decât un exerciţiu cu arcul. Însă, desigur, mai durabil.

Palatul purta urmele nobleţii din care emanase şi care se slujise de el nenumărate generaţii, şi urmele mai proaspete ale acelui amestec de ariditate şi fast de parvenit, care fusese gustul lui Lăcustă, şi, acum, amprenta totalului dezinteres pentru construcţiile simbolice ale tinerilor care se străduiau să scoată Imperiul la liman. Desigur, ei nu erau nici lipsiţi de gust, nici de cultură. Dar nu aveau timp pentru detalii. Nu înţelegeau că uneori scenografia e mai importantă decât intriga, şi că un detaliu poate avea urmări covârşitoare. Dar forţa care răzbătea din structura palatului era nobilă. Te făcea, dacă erai dispus să o sesizezi, să crezi în lucrurile statornice.

Făt Frumos ştia să observe asemenea lucruri.

– Numai depeşa asta ne mai lipsea – izbucni o voce exasperată de după o uşă vitrată. Nomazii nici gând să stea liniştiţi. I-am scos din Imperiu, numai ca să avem iar cu cine să ne hărţuim. Şi-au găsit imediat un şef de hoardă şi au început să-şi facă de cap la graniţă.

– Nomazii, mârâi coiful cel negru. Nici nu te puteai aştepta la altceva.

Se scuză politicos şi grăbit, lăsându-i pe oaspeţi singuri în marea sală a tronului. Făt Frumos îi auzea stând de vorbă, preocupaţi.

„Măcar am ce să le dau de lucru istericilor noştri care nu se mai pot despărţi de arme. Nici nu ştiu care pacoste e mai mare – nomazii sau proprii mei rebeli care nu mai vor să devină populaţie paşnică. O să plec să mă ocup de nomazi”.

Pe urmă, în şoaptă: „Ştii, s-a întors tata... ăăă... vreau să spun Alteţa Sa Făt Frumos. Nici nu ştii cât mă simt de uşurat”.

„Arăţi cam emoţionat. Nu poţi să faci ceva să nu mai roşeşti tot timpul?”

„Vino şi tu. Nu mă simt prea sigur. Pare foarte exigent. Când te gândeşti că a scris epopeea, începi să te simţi de parcă ai fi de sticlă. Ai impresia că vede prin tine şi peisajul din spatele tău. Şi mai are cu el şi Unicornul... Ştii, e într-adevăr minunat. Minunat. Nici nu mai ştiu ce să cred...”

„Fii şi tu mai elastic... De ce te deranjează miracolele atât de mult? Te fereşti şi de şoim, deşi îl admiri şi eşti îndrăgostit de el”.

„Oh, termină”.

„Şi fii mai calm”:

Făt Frumos asculta visător şoaptele de dincolo de vitraliu. În cercurile de plumb, atârnaţi în arborele genealogic, ca nişte fructe, strămoşii Prinţului veghiau, cu figurile lor aspre de regi care credeau nezdruncinatîn regalitate. Dar poate că şi impresia de siguranţăera doar un efect obţinut de un artist sigur pe meşteşugul lui...

În sala tronului Făt Frumos vorbea în şoaptă cu Unicornul.

– Nu fii prea aspru cu el.

– Eu? Eu să fiu aspru? Ce drept aş avea la asprime?

– Nu îl judeca prin modelele perfecte. Gândeşte-te la ce au reuşit să facă, nu la ce nu pot face.

– Parcă am căzut de acord că sunt o călăuză, nu un căpcăun.

– Crezi că nu am văzut cum te uitai la armură? Încearcă să crezi că nu o face din aroganţă.

– Ştiu.

– Nu numai prostănacii au nevoie de ajutor. Nu e nevoie să fie plăpând şi nătărău ca să-l poţi iubi.

Făt Frumos râse.

. . .

Dincolo de uşa alcătuită din portretele strămoşilor, cei doi tineri se pregăteau, emoţionaţi, de confruntarea cu mult aşteptatul Făt Frumos.

– Acuma nu-ţi mai e teamă că nu corespunde idealului?

– Acum mi-e teamă de ce crede el despre noi.

– Vezi că totuşi a venit? Desigur nici nu trebuia să vină mai devreme.

–Nu-mi mai scoate ochii. Mai bine mă ajuţi să ies din armură. Se uită la mine ca la un comediant.

– Lasă, lasă. Asta-i mâneca din stânga.

– Oh, şi toţi şoimii ăştia brodaţi pe haină!

–Nu te mai agita. O să înţeleagă şi el. Ai grijă să nu începi să fii insolent numai fiindcă nu ştii ce să faci.

Tensiunea se strângea în cele două încăperi, ca într-un cer de furtună. În clipa când tatăl şi fiul dezghiocat din armură se înfruntară, secondaţi fiecare de martorul său, sticlele vitraliului din uşă plesniră cu un clinchet discret, şi chiar coloanele părură clătinate de o undă de vânt. Dar Făt Frumos îşi lăsă doar mâna pe umărul tânărului erou, şi-l întrebă foarte firesc, de parcă ar fi fost doi foarte vechi cunoscuţi, obişnuiţi să ia decizii împreună:

– Pleci să-i alungi pe nomazi?

– Păi, n-am încotro. Trebuie să-i împrăştii până nu se apucă să-şi facă iar rost de o căpetenie cu ambiţii imperiale. Ne cam învârtim în cerc pe aici Alteţă. N-ai zice că am crescut cine ştie ce de la o generaţie la alta.

Zburătorul tuşi discret, şi tânărul îşi dădu seama că e pe punctul să facă o gafă, începând să-i reproşeze tatălui său meschinăria unei situaţii de care nici măcar nu era vinovat.

– Fiecare descoperă până la urmă formele simple ale ordinii – sugeră Făt Frumos, mai mult ca să alunge stânjeneala.

– Mai ales când făgaşele sunt atât de adânci.

– Cât tu o să-i risipeşti pe nomazi în cele patru vânturi, noi o să ne ocupăm aici de ordine. Oricum, lucrurile par să se aşeze într-un tipar...

– Nu prea se arată, mărturisi tânărul, sincer surprins că e pe lume cineva care ar putea lua debandada din Imperiu drept ordine.

– De la distanţă se observă. De altfel, avem tot timpul să ne convingem împreună...

– Şi totuşi... dacă nu le putem oferi o formă simplă – un model coerent, cum spune el (îl indică pe tovarăşul său, cu un gest care-l integra discuţiei) dar nou, deosebit de celălalt pe care au simţit toţi nevoia să-l distrugă, acum mă întreb de ce trebuie să... să ne legăm pe noi. Nu merită. Prinţul o ştia foarte bine. Aşa că a murit. E o formă de libertate.

– Prinţul nu a murit pentru a fi liber. A murit... Fiindcă îşi dădea seama că prea multe s-au împiedecat de el.

– E absurd, îl întrerupse Zburătorul. E pur şi simplu ridicol. Cum poate un om să împiedice asemenea fapte, care sunt consecinţele unor legi? Unor legi mult peste tot ce e omenesc?

– Şi totuşi, aşa e. Câte un om, cum spui tu, câte un nucleu de forţă care ordonează în jurul lui faptele şi tot restul. Descoperind sisteme de comunicare (scrisul, de pildă), descoperind poezia. Şi sacrificiul, şi morala şi legile. Şi, uneori, conştient că stă, ca un baraj monumental, în faţa unor alte forţe, incapabile să-l dărâme, dar care trebuie să-şi urmeze cursul. Aşa că a murit.

– Visând să-i împotmolească pe nomaui şi să-i civilizeze, şi să îi readucă pe imperiali la dorinţa de ordine, după o mică vacanţă în purgatoriu. După cum vez, Alteţă, locuitorii Imperiului sunt încântaţi de haos, iar nomazii... ei bine. cel mai important e să trag o fugă la graniţe ca să-i risipesc. În poem ai avut posibilitatea să arunci la gunoi o mulţime de eboşe, până ai ajuns la un Prinţ stilizat şi perfect ca secţiunea de aur. Mă-ntreb cum era în realitate.

–O să mai vorbim despre asta. Acum pune-ţi armura şi du-te să-i scoţi din prezent pe nomazi, câţi au mai rămas disponibili.

Tânărul roşi, un pic mânios, dar, într-adevăr, nu putea decât să plece să-i împrăştie. Prinţul, care visase să stabilizeze situaţia unei lumi în care oamenii săn aibe un loc, o protecţie, răgazul pentru bucuriile lor, atât cât le e îngăduit, atât cât impulsul tinereţii încă îi mai mână, până nu apucă să se ofilească şi să moară. Dându-se la o parte, ca să lase cele două timpuri, cele două moduri de viaţă diferite să intre în coliziune, şi să se înscrie, după ce şi-au consumat tot ceea ce era impur, în vectorul ipotetic al progresului. De-o parte năzuinţa spre geografii noi nomazilor, siliţi să se deplaseze în spaţiu pentru a rămâne imobili în timp. De altă parte Imperiul, stabil în spaţiu şi gonind spre viitor, dinamic în devenirea lui, pe care Prinţul o visa pozitivă. Imperiul avea să devină o capcană spaţială pentru nomazii siliţi în felul ăsta să se deplaseze în timp. Iar forţa lor, un impuls pentru ceilalţi. Însă te apuca disperarea, şi te apuca şi râsul. Tot ce avea el de făcut era să pornească împotriva nomazilor, credincioşi deplasării lor spaţiale şi primitivismului lor inalienabil. Privi cu mânie mutrele regilor plesnite, în ramele lor de plumb.

– Cât despre Prinţ, îl ajunse din urmă glasul tatălui său, ei bine, îi semeni destul de mult. Aşa că... poţi singur să-ţi dai seama cum era...

XXXVI

În curtea mănăstirii slujnice spălau covoarele, stranele şi tot felul de piese de mobilier, obiecte de cult, care stăteau risipite prin curte, şi aerul lor simplu şi solemn, atât de potrivit bisericii aceleia mai curând mici, cu picturile ei primitive, pe un fundal roşu întunecat, se înfrăţea cu peisajul primăvăratic, cu iarba înaltă şi fragedă, cu crinii roşii înfloriţi lângă ziduri şi cu tufele de Inima Domnului. Praporii se legănau leneş în bătaia vântului şi soarele matinal scotea efecte din mătasea şi din firul de aur, înnegrit pe alocuri al broderiilor. Petale pluteau prin aerul încărcat de miresme.

Se apropia Paştele.

Era primăvară.

Ziua nu îşi pierduse încă prospeţimea. Lumea putea părea bună, iertătoare, frumoasă. Sau măcar locuibilă. Întreg universul părea bun şi plin de milă şi de împăcare.

„Pe sub fereastră curge-un râââu...” – cânta cu voce profundă, uşor răguşită (fuma pe ascuns lulea de cocean) una dintre spălătorese. Una care, cu siguranţă, nu avea să se călugărească, fiindcă prea iubea lumea.

„Doamne, Dumnewzeule, se rugă Preafrumoasa Elena – care până atunci se simţise împăcată, transciind o partitură muzicală dificilă şi chiar descifrând-o, aşa, pentru sine – Doamne Dumnezeule, fă-o să tacă!”

Bucata de muzică sacră, în perfecţiunea ei abstractă, era foarte consolatoare. Te făcea să uiţi de toate. De la adăpostul ei, dimineaţa putea fi trăită cu tihna ei minunată. Dar iată că trebuise să apară cntecul ăsta parşiv, de mahala, vocea asta aproape bărbătească, vocea unei fmei voinice şi iubeţe, era deci, de-ajuns emoţia vulgară a unei dragoste profane, ca toate amintirile şi tot freamătul să revină. Al lumii din care fusese alungată, închisă într-o mănăstire (care era tot ce se putea mai nepotrivit pentru ea). Şi dimineaţa să redevină una dintre tristele copii ale dimineţilor demult trăite şi niciodată uitate, din tinereţea iubirii ei unice şi adevărate. A dimineţii plină de rouă şi verdeaţă şi crini înfloriţi (ca acum), în care-l întâlnise prima oară pe vânătorul ei cu lăută şi Unicorn.

„... Sunt lacrimile-e-e-e me-he-he-le...”

Spălătoreasa nu putea fi făcută să tacă. Bunul Dumnezeu nu se deranja pentru atâta lucru, iar dacă ea însăşi i-ar fi dat femeii acest ordin, ar fi fost o recunoaştere făţişă a slăbiciunii, a incapacităţii de-a se stăpâni şi de-a-şi respecta legământul făcut când intrase în mănăstire. Ar fi fost recunoaşterea publică a imposturii, căci, la fel cum fusese o impostoare atunci când purtase coroana oferită de Lăcustă, era şi acum, când tot el o înscăunase Stareţă aici, evitând astfel o pedeapsă mai vulgară, dar alegând-o inconştient poate, sau numai cu adevărat perfid, pe cea mai greu de îndurat.

„Poate că singurii cu care m-am înţeles cu adevărat, au fost ţăranii ăia hoinari, plini de haz. Singurii cu care mă asemăn. Singurii cu adevărat lipsiţi de prejudecăţi. Şi mă-ntreb ce-or mai fi făcând şi pe unde s-or mai fi fâţâind, că pe-aici n-au mai dat de atâta vreme...”

Spălătoreasa nu putea deci, fi făcută să tacă. Aşa că îşi vedea în continuare de treabă, spălând cu gesturi energice – în care răzbătea plăcerea de a face temeinic un lucru – ţesăturile acelea sacre, le spăla ca pe nişte rufe oarecare, nu fiindcă i-ar fi lipsit respectul pentru ele, ci fiidcă-i lipsea pietatea, sau orice alt fel de sentiment care ar fi putut să-i semene. Şi continua să lălăie, plină de vigoare şi poate de patetism, dar un patetism care traducea numai dragoste de viaţă.

„Îmi seamănă, îşi spuse Elena. Cu femeia asta m-aş putea înţelege. Pe ea m-aş putea bizui la nevoie”. Era inutil să încerce să atingă din nou starea aceea de seninătate, risipită de cântecul de mahala, dar continua să copieze partitura, caligrafiind îngrijit semnele şi lăsându-şi gândurile, întristate şi înveselite, să vagabondeze în trecut şi să ţească planuri pentru viitor... Ei bine, pentru un viitor al cărei fundal era Lumea Largă...

Spălătoreasa se agita prin curte, pe care o umplea cu prezenţa ei zgomotoasă. Vântul îi lipea de trupul musculos cămaşa muiată de apă şi de sudoare, iar labele picioarelor i se răsfăţau lipăind prin iarba plină de zoaie. Şi uneori, şăgalnic, vântul o mângâia pe sub cămaşă, şi atunci în glasul ei gros şi senzual răzbăteau ecourile unei plăceri simple şi profunde. „Lacrimile de sub fereastră (Oh, nu era exclus s-o fi părăsit şi pe ea vre-un iubit), dar, în orice caz, lacrimile alea nu erau decât un

pretext pentru descărcarea plăcerii ce însoţea descărcarea de energie, plăcerii autentice de a spăla într-o dimineaţă atât de frumoasă. Căci ce putea fi mai plăcut, într-adevăr, decât să speli într-o dimineaţă ca asta, să ţopăi prin iarbă şi vântul să te gâdile, glumeţ până la indecenţă şi soarele să strălucească? Ce-i putea păsa unei femei ca ea de un iubit care o părăsise? Lumea e mare şi plină de bărbaţi. În orice caz, chiar dacă nu suficienţi pentru toate femeile (Căci fuseseră destule războaie care să-i împuţineze), destui în ce-o privea pe ea, şi care să alerge la chemarea ei.

„Fetiţele cu şorţu-n brâ-â-âu...”

Elena se surprinse că transcria pur şi simplu notele cântecului ăstuia mizerabil. Era tocmai pe punctul să cheme o novice ca să-i transmită rugămintea (rugămitea, nu ordinul) să tacă. Dar chiar atunci, pe poarta mănăstirii intră un călugăr (sau un aparent călugăr). Un bărbat în vârstă, uscat ca un schelet, învelit în rasa de culoare incertă, ieşită de soare şi de ploi. Fără să ceară nici o îndrumare, călugărul veni drept spre chilia scăldată-n soare, în care Elena se îndeletnicea (mai precis se îndeletnicise până adineaori) cu bucata muzicală sacră. Urcă treptele pridvorului, şi, după o bătaie imperativă în uşă, intră în încăpere, fără să aştepte măcar să fie poftit.

– Am un mesaj pentru Înălţimea Ta, spuse şi nu numai cuvintele dar şi glasul aspru, de soldat, demonstrau clar că nu era călugăr şi nu venise acolo cu treburi călugăreşti.

Elena îl invită să se aşeze, dar el rămase în picioare, povestindu-i, telegrafic, fără nici-un detaliu de prisos, fără nimic din apetitul pentru conversaţie care se formează inevitabil într-o mănăstire, despre uciderea lui Lăcustă, despre plecarea nomazilor, şi despre întoarcerea, de foarte departe, a unui înţelept însoţit de-un Unicorn, care mai trecuse, odată, foarte demult, prin Cetate. Şi care făcuse acum ordine în oraş, numai cu câteva cuvinte (era cu adevărat un înţelept, chiar dacă purta încă sabie).

Sub veşmântul auster de Stareţă trupul fierbinte al Elenei se aprinse, şi inima începu să-i bată, năvalnic ca altă dată. Sângele începu să-i alerge prin vine impetuos, şi capul i se înfierbântă şi el. Iată că *viitorul ei,* al cărui fundal era Lumea Largă, începuse din chiar acel moment!

Îl concedie cu un gest regal pe vizitator, cerându-i s-o aşteprâte undeva, afară.

Chemă cu un glas amplu şi plin de viaţă, cu acelaşi glas de regină, regăsit intact, după atâta vorbă cumpănită şi moderată, de călugăriţă, pe cele două locţiitoare, şi le anunţă că treburi utgente o cheamă în Capitală.

– Când ai îmbrăcat haina asta, spuse cea mai vârstnică dintre ele, te-ai lepădat de lume. De deşertăciunile vieţii de regină.

– Şi de iubirile mirene, insinuă cealaltă, şi o ură foarte transparentă răzbătea prin glasul mieros (Era cu adevărat, urâtă şi pentru ea mănăstirea fusese unica soluţie onorabilă, chiar dacă nu cea dorită. Căci o femeie urâtă poate râvni iubirea la fel ca pricare alta. Şi ea avusese un iubit care-o părăsise şi cântecul spălătoresei o întorsese pe dos şi pe ea. Avea patruzeci de ani, era virgină trupeşte dar nimeni nu poate garanta că visele-i erau exclusiv pioase şi virginale. O ura pe Elena din tot sufletul, şi, de fapt, ura femeile în genere).

– O stareţă nu poate să alerge după bărbaţi ca o slujnicuţă. Să-şi lase datoriile şi să plece-n lume numai pentru că a primit o scrisoare. Legile vieţii monahale sunt aspre, dar când ai apucat să...

– Rahat! Exclamă Preafrumoasa Elena, şi cuvântul izbucni impetuos, şi aproape majestuos. Îl rostise în orice caz, cu tonul ei de Regină.

Vântul, care în dimineaţa aceea era în plină inspiraţie, împrăştie pe jos partitura la care până atunci lucrase fosta Stareţă. Foile rămaseră pe pardoseală, abandonate şi inutile.

O novice intră aducând un costum complet de amazoană şi o casetă destul de mare ca să intre în ea toate bijuteriile coroanei (firește, imitaţiile comandate de Lăcustă pentru ea şi copiate de orfevri după podoabele reginelor autentice din tablouri). Cu aceeaşi perfidie cu care îi alesese pedeapsa, Lăcustă îşi înfrânase lăcomia şi îi lăsase bijuteriile, ca să-i ţină proaspete amintirile vieţii de la curte).

Haina imaculată de călugăriţă zbură şi ea prin aer, şi ateriză printre manuscrise, la fel de inutilă ca şi ele. Elena le oferi celor două maici şi novicei imaginea orbitoare a frumuseţii ei, pe care acea haină, abandonată acum, reuşise măcar în parte, s-o ascundă. Novicea suspină cu admiraţie, cu

înflăcărarea generoasă a adplescenţei, încă necorupte de gelozii şi complexe. Prima dintre locţiitoare aprobă doar gânditoare. Ea simţise de la-nceput că locul acestei femei lăsate de destin pe pământ pentru iubire – căci altfel nu i-ar fi dăruit acea putere plină de primejdii de a-i atrage pe toţi bărbaţii – nu era acolo, într-o sihăstrie de femei. O privi cu admiraţie, desigur, dar mai cu seamă cu multă compasiune. Cealaltă o privi cu ură.

– O să te bată Dumnezeu, profetiză ea cu mânie iar în glas i se citea speranţa că Dumnezeu chiar avea s-o bată şi încă acolo, pe loc, ca ea însăşi să poată asista la acest spectacol. Că un trăsnet va intra pe fereastră şi va transforma toată carnea insolent de gingaşă şi de armonios repartizată în spaţiu, într-o umilă grămăjoară de cenuşă.

– Ai impresia că până acuma n-a făcut-o încă? Nu destul? – de sub vârtejul de rufărie glasul Elenei suna înăbuşit, dar oarecum ironic şi oricum frenetic şi vesel, chiar dacă ce spunea era atât de trist.

– Dumnezeu îi miluieşte sau îi pedepseşte pe fiecare în felul lui, o apostrofă prima locţiitoare, care nu voia să judece pe nimeni, dar pe care, ura veşnic mocnită în colega ei o supăra.

– Să pună şaua pe cai, îi ceru Elena novicei, când capul îi reapăru, în sfârşit, la lumină, prin răscroiala cămăşii, ciufulit, îmbujorat şi zâmbitor.

Îşi încălţă cu dexteritate cizmele de călărie, îşi îmbrăcă pelerina tivită cu blană şi îşi potrivi părul, peste care îşi înfipse cu energie pălăria împodobită cu pene. În hainele de amazoană, ca în orice altă haină, era covârşitor de frumoasa Elenă, „floarea din cosiţă-i cântă, nouă-mpărăţii ascultă”...

– Sfinţia ta, îi spuse cu blândeţe primei locţiitoare, o să rămâi stareţă aici. Am toată încrederea (puţin îi păsa, de fapt, cum se vor desfăşura lucrurile la mânăstire după plecarea ei, dar învăţase prea bine lecţia că aparenţele responsabilităţii trebuie păstrate până la capăt). Oricum ai fost adevărata stareţă tot timpul cât am stat eu aici. Pentru mine mănăstirea n-a fost o chemare ci un surghiun. Un mod elegant de-a lichida o regină incomodă şi stearpă. Dar tu ai părăsit lumea de bună voie şi dacă nu era toată situaţia asta încâlcită şi eu n-aveam nevoie de-o temniţă decentă, destul de plauzibilă ca să evite o revoltă populară, cinul ăsta ţi se cuvenea de mult.

– Asta n-o poţi hotărî Domnia Ta, chiar dacă ai să reuşeşti să-ţi reiei locul de Regină, ceea ce, de altfel nu cred! Dar chiar şi atunci... (A doua locţiitoare se îneca acum literalmente de furie. Şi poate că acea, în planul ei personal, dreptate. Ei nu i se acordase, niciodată, de la început, nici o şansă. Nici măcar acea şansă de a suferi suferinţele pângăritoare ale lumii mirene, aşa că nu era vina ei că nu putea înţelege viaţa. Că nu putea înţelege acţiunile celor care trăiseră cu adevărat şi continuau să o facă dincolo de orice pedeapsă şi experienţă, oricât de amare ar fi fost ele).

– Dacă-ţi închipui că Mitropolitul o să-mi refuze atâta lucru, află că te-nşeli. Sunt încă o femeie frumoasă, chiar dacă nu mai sunt nici stareţă nici regină. Sunt încă Elena, şi de data asta dădu numelui ei rezonanţa arhaică pe care i-o dădea, când o chema Prinţul, savurându-i toate nuanţele tragice şi primejdioase implicate de legendă.

În râsul care-i însoţea vorbele răzbătea convingerea că a fi o femeie *cu adevărat* frumoasă, frumoasă cum era ea, dincolo de orice umil canon omenesc, e oricum un dar mai eficient decât cele două titluri – de stareţă şi de regină – la un loc.

Şi acum nu mai era nici o gâsculiţă, gata să se încreadă în primul surâs ce îi era adresat. Era o femeie matură, cu experienţă şi care ştia, în sfârşit, foarte bine ce vrea cu adevărat. Viaţa îi administrase multe lecţii aspre. Învăţase, ca prizonieră, apoi ca fugară, ca Regină, şi din nou ca prizonieră, travestită în stareţa unei mici mănăstiri, destulă psihologie, chiar dacă era un mod empiric de-a învăţa aşa ceva. Ştia să se descurce cu oamenii, mai ales când erau bărbaţi. Avea să se descurce şi cu fostul ei iubit, oricât ar fi devenit el de înţelept (deşi această nouă ipostază o neliniştea într-o oarecare măsură), oricât l-ar fi schimbat viaţa pe care o dusese aiurea şi aventurile pentru care o părăsise cu ani în urmă. Nu se mai aştepta, în nici un caz la o idilă ca aceea de demult, când erau amândoi tineri şi când lumea era, pentru amândoi, neîntinată de alte patimi şi de fapte ireversibile şi de regrete. Ştia că nu-ţi poţi dori să ai din nou ceva odată pierdut. Dar, important era să ajungă să se înţeleagă. Şi să-şi vadă fiul, care o neliniştea şi el, fiul acela crescut fără mamă, între străini, între alţi băieţi de vârsta lui. Dar care acum era şi el un bărbat, chiar dacă foarte tânăr. Şi chiar dacă se deosebeau prin unele trăsături, dacă unii

aveau mai mult caracter, sau credeau că au, dacă unii erau mai cruzi, sau erau doar cruzi în mod mai gratuit decât alţii, dacă unii erau mai inteligenţi şi alţii mai stupizi sau mai rudimentari, ei bine, în anumite puncte erau extrem de asemănători. Sensibili în anumite etape ale existenţei lor (la anumite vârste), cam la aceleaşi lucruri. Natura se mulţumea cu variaţii minime la aceeaşi temă. Ceea ce nu excludea surprizele, dar făcea, oricum, probabilitatea lor mai redusă. Ea, Elena, indiferent prin câte trecuse, de câte ori fusese trădată şi de câte ori pusă în situaţia de a-i trăda pe ceilalţi, era o optimistă. Ei bine, avea să se descurce cu fiul ei, oricât ar fi fost el de reticent şi orice i se va fi spus pe seama ei. Şi asta nu pentru că măcar faţă de el avea conştiinţa pură, că pentru el îndurase exilul atâţia ani, din ziua nefastă când Lăcustă, care ar fi vrut s-o păstreze pe Regină, şi care realizase că nu va avea de la ea alţi urmaşi, îl reclamase pe acest fiu care ar fi putut fi al lui, la fel de bine ca şi al fugarului pe care încetase să-l mai aştepte cu teamă, ca în primii ani ai domniei. Iar dacă acel Erou cu Unicorn, de la care supuşii lui încă visau eliberarea şi dreptatea şi o lege adevărată , deispăruse, ei bine, ce mai conta că ar fi putut fi tatăl lui autentic, aşa cum pretindea Elena? Ea, care i se dăruise în fond şi lui, şi cine ştie câtora încă?... Da, care i se dăruise de bună voie, în cortul lui de nomad când încă nu era rege... Şi toţi *ai lui,* de la conducătorii de triburi, acum deveniţi generali şi miniştri şi până la cel din urmă soldat, ştiau acest lucru, aşa încât puteau crede că e fiul lui.

Îi ceruse deci să-l recunoască, după ce strânsese toţi băieţii din generaţie cu el (căci ştia foarte bine *când* fusese născut) şi chiar şi pe orfanii aceia de rang care creşteau undeva, departe, într-un soi de colegiu, pe care avusese grijă să nu îl distrugă, mizând instinctiv, de la început, pe această rezervă ereditară de care ar fi putut avea nevoie şi îi făcuse să defileze prin faţa Reginei, silind-o să-l recunoască, deşi povestea cu şoimul l-ar fi putut preveni.

Ori, cel puţin în această împrejurare Elena avea conştiinţa curată. Nu cedase nici rugăminţilor, nici ameninţărilor, nici măcar acelei lungi penitenţe în singurătatea ucigătoare pentru ea, a mănăstirii în care fusese închisă. Nici măcar atunci când, după ce toţi defilaseră prin faţa ei (oh, inima îi tresărise cu violenţă când îl recunoscuse, dar nimic pe chipul ei nu trădase

tresărirea aceea). Lăcustă, alb de mânie (sau verde de mânie? – în ce-l privea pe Lăcustă nu puteai fi niciodată sigur de culoare) ameninţase că îi va ucide pe toţi. În timp ce el continua cu ameninţările şi clocea termenii noului edict prin care toţi acei băieţi să dispară, edict primejdios, fiindcă viza şi pe fiii nomazilor lui, ea operase în maniera ei specifică ce nu dăduse greş niciodată. Îl sedusese pe cel mai apropiat sfetnic al regelui, pe prietenul lui cu care el copilărise şi care-l însoţise în primele raiduri la marginea Imperiului, pe când învăţa să devină un conducător de oaste şi-l slujise cu abnegaţie în toţi anii de după instalarea în Cetate, deşi el ar fi preferat să se întoarcă în stepa largă şi la legile simple şi eficiente ale vieţii lor de nomazi, dar îl slujise orbeşte, fiindcă-l iubea. Ea şi-l făcuse aliat, slujindu-se de frumuseţea cu care fusese înzestrată şi băieţii dispăruseră din cetate, în noaptea de dinaintea proclamării primejdiosului edict, care devenea astfel, inutil. Oh, viaţa îi confirmase din plin ceea ce mama ei îi spusese încă din copilărie. Că frumuseţea o va ajuta în orice împrejurare, dacă va şti să se slujească de ea. Şi, orice i se va fi povestit acelui tânăr aproape străin acum, după ce crescuse departe de dragostea ei, avea să se descurce cu el până la urmă.

– Drumul e plin de primejdii, o avertiză cu delicateţe şi aproape cu sfială, noua Stareţă.

– Dacă mi-e dat să ajung, o să ajung. Şi dacă nu mi-e dat, ori o mor aici, peste zece ani, *fără să ajung să-i văd,* ori o să mor pe drum, peste un ceas, nu-i totuna?

Însă îi era menit să ajungă.

În Cetate domnea ordinea, chiar dacă urmele noului jaf (sumar desigur, căci altfel jefuieşti un Oraş total necunoscut, când vii ca nomad, din afară, străin, şi apărat de inocenţa pe care ţi-o dă faptul de a întâlni un mod de viaţă despre care nu ştii nimic şi altfel un Oraş în care ai trăit aproape o viaţă de om chiar dacă în tot timpul ăsta n-ai făcut decât să-l urăşti), când nomazii plecaseră, în sfârşit, înapoi la ei acasă, se vedeau încă. Dar Oraşul era liniştit, nu-şi amintea să-l mai fi văzut vreodată aşa, nici în anii când ea însăşi fusese regină.

Liniştiţi, aproape apatici, dar incoruptibili, paznicii palatului o opriră. Aveau consemn să nu primească pe nimeni. („Deci nu se simte atât de sigur pe el în noul lui înveliş de înţelept”, îşi surâse sieşi Elena).

– Consemnul vostru nu mă priveşte, le spuse, de la înălţimea pe care i-o dădea calul, dar mai ales de la acea înălţime socială pe care o ştia afişa atât de bine. Eu sunt Regina.

– Regele e mort, îndrăzni s-o înfrunte şeful pazei, dar în glasul lui se citea deja acea nehotărâre, acea aplecare de a deveni conciliant care era primul semn că, dacă nu o recunoscuse ca regină, în orice caz era gata să facă orice pentru ea, în următoarele minute.

– Mă-ntreb despre care rege vorbeşti. Despre cel căruia îi spuneaţi cu toţii Prinţul, şi pe care l-aţi trădat cu toţii? Sau despre nomadul care v-a înfrânt şi v-a supus şi de care tot nomazii au trebuit să vă scape?

Şeful pazei îşi muta nehotărât greutatea de pe un picior pe altul. Nu-i plăceau lucrurile pe care i le spunea în faţă femeia asta superbă şi insolentă, care ştia să se poarte ca o regină, şi care, deşi el era republican în convingerile lui, îl umplea de respect, şi-i aprindea în inimă sentimente mai decise decât respectul. Trebuie însă să recunoască adevărul tuturor acelor cuvinte, usturătoare, rostite cu autoritate şi chiar cu dispreţ, de cea care voia să intre în palat.

– Eu sunt Regina, nu pentru că un bărbat oarecare, purtând *întâmplător* coroana voastră care se potriveşte la fel de bine pe orice cap de moştenitor legal sau de uzurpator, mi-Ar fi dat rangul ăsta. Ci pentru că eu sunt mama tânărului Prinţ.

Străjerul ezita încă, indecis între respectul datoriei faţă de Fiul Lupoaicei, care-l cucerise prin autoritatea bazată pe înţelepciune şi bun simţ, şi nu pe vreo formă de forţă brută şi aparentă, şi indiscutabila autoritate a femeii din faţa lui, care uza de toată presanta povară a trecutului lor, obligându-l să gândească iar în termenii unei situaţii istorice revolute. Ceea ce el şi majoritatea pe care se bazase de la început Fiul Lupoaicei, aşteptau de la acest”eliberator” venit după ce toate luptele se produseseră fără ca el să fi mişcat vreun deget, şi fără să se fi mânjit în vreun fel cu ele, venit să îi facă să *înţeleagă* această libertate, care la început îi ameţise ca un vin prea tare şi pe urmă îi adusese aproape în pragul unui război civil, era o republică. Şi, în timp ce primea în mână, frâul pe care i-l aruncase cu autoritate şi, pe urmă, pentru o clipă, primi în braţe greutatea ei ameţitoare (nu ca pondere, desigur, deşi era oricum o femeie voinică, ci ameţitoare prin magnetismul

inevitabilei sale capacităţi de a seduce) realiză totuşi, că ea venea să le sufle de sub nas chiar acea utopie a republicii, pentru dobândirea căreia îl acceptaseră în fruntea lor pe acel puţin-cunoscut-şi-zadarnic-aşteptat-în-anii-de-criză Erou, care făcuse ordine prin Oraş.

– Nimeni nu are voie să intre, începu el autoritar, când se debarasă de povara Elenei (dar numai după aceea). Vru să mai adauge ceva cât se poate de aspru, ca să arate că o pază cu vederi republicane nu se poate corupe şi nu se intimidează atât de uşor, când, din cerul întunecat şi profund coborî Şoimul Pelerin. Şi el un simbol al trecutului dar, în acelaşi timp, pentru ani de zile simbolul a tot ceea ce le rămăsese din demnitatea de odinioară, semnul rezistenţei lor surde la barbarie şi umilinţă şi opresiune. Şoimul se aşeză familiar pe umărul Elenei, îşi strânse aripile şi rămase în atitudinea emblematică, pe care nici unul din Cetatea aceea nu ar fi avut cum s-o confunde, ca semnificaţie. Elena era sub protecţia lui, şi, la fel tânărul care aspira la domnie, sau era pregătit de alţii (poate chiar de eroul în care ei se încrezuseră, şi de la care speraseră o republică) să o primească.

Să fim drepţi. Poate că numai Elenei (deşi era decisă să intre în Palat prin orice mijloace) străjerul i-ar fi rezistat. Sau măcar ar fi încercat, cu oricât de puţine şanse de reuşită, să o facă. Dar cu Şoimul era altceva. Lui nu puteai să-i rezişti. Ar fi fost un sacrilegiu, şi oricum străjerul acela, deloc prost, şi liberal în vederi, şi sceptic în credinţă, trecuse printr-o criză istorică ce nu e deloc prielnică dezvoltării cugetului liber. Poate că, dacă monarhia ereditară nu ar fi fost zdruncinată şi alianţa celor ce promiseseră eliberarea de tiranie şi-i chemaseră în ajutor pe nomazi, n-ar fi dus la nimic, el ar fi devenit un autentic liber-cugetător, insensibil la concretizări simbolice ca acest Şoim Pelerin. Dar iată, se revoltaseră, se aliaseră cu barbarii, şi tot ce reuşiseră, fusese nu să facă un pas spre progres, în drumul istoriei, ci să recadă, cu câteva milenii înapoi, în preistorie. Şi ca să frâneze cât decât prăbuşirea aceea vertiginoasă trebuiseră să se agaţe de toate instituţiile pe care se bazase Imperiul, pe tot ce visaseră să dizolve, în vederea unei minunate reconstrucţii, pe tot sistemul de legi, deja sclerozate, ale Imperiului, dar oricum incomparabil mai noi şi mai elastice decât cele cărora li se supuneau, fără a visa măcar să le schimbe,

ocupanţii lor. Şi fuseseră obligsaţi să se agaţe şi de simulacre ca fiinţa aceea ciudată, care continuase să-i ocrotească şi să-i mobilizeze, deşi ei fuseseră, aproape cu toţii nişte trădători.

Era clar că o proteja pe pretinsa Regină. Străjerul se dădu la o parte şi-i lăsă să treacă, alăturându-se oamenilor săi, care se retrăseseră de la-nceput şi înjură, doar aşa de formă cu glasul coborât, iapa rotată ai cărei dârlogi continua să-i ţină, până ce unuia dintre ai lui îi veni ideea să-i ia din mână, şi să cheme un argat de la grajduri şi să i-o dea în primire. Crupa ei mai luci o clipă, o pată mare şi luminoasă mişcându-se în întuneric, pe când dispărea după colţ, iar nechezatul, când simţi mirosul fânului şi al cailor adormiţi, părea plin de râs, un răspuns ironic la acea înjurătură inutilă...

Elena îl aşteptă, aşa, ocrotită de pasărea ale cărei decizii puţini le puteau înţelege, dar nimeni nu le punea la-ndoială, pe Fiul Lupoaicei. Îl aştepta în străvechea sală a consiliului, din care, bine-nţeles, tabloul anonimului olandez, care picta porturi prospere şi furtuni pe mare, dispăruse, aşa cum dispăruseră mai înainte, din ordinul lui Lăcustă, chipurile generaţiilor succesive de regi şi de regine. Goală de orice podoabe, în afara propriei eleganţe a arhitecturii ei străvechi, sala consiliului era oricum la fel de majestuoasă. Vechii regi nu se încrezuseră niciodată în artişti de mâna a doua. Arhitecţii, ale căror nume fuseseră demult abandonate memoriei bibliotecilor de specialitate, fuseseră cu adevărat mari, şi crezuseră, neîndoielnic, în Puterea pe care o materializaseră prin armonia imperios austeră a spaţiilor şi a volumelor ce le delimitau şi le multiplicau.

Undeva, pe un pupitru pe care, pe vremuri, grefierii caligrafiau sentinţele marelui Consiliu, deciziile privitoare la războaie şi la construcţiile publice, la agricultură şi comerţ, odihnea coroana regală, coroana autentică (dacă nu cumva adevărata Regină lăsase înainte de-a fugi, o copie pregătită anume pentru ocazii cum fusese prăbuşirea Cetăţii). Ştirbită, văduvită de cele mai mari pietre, care căzuseră când nomazii o azvârliseră pe drum şi apoi trecuseră peste ea cu caii lor năvalnici, era la fel de atrăgătoare ca totdeauna, exercita aceeaşi forţă magnetică, te făcea să visezi Imperii, Glorie şi Putere. Bijutierul fusese de aceeaşi talie cu arhitecţii. Şi cu armurierii care creaseră faimoasa armură pentru Prinţ. „O,

Doamne, va trebui să nu-l pot uita niciodată? Deci pe *el* l-am iubt cu adevărat?”

XXXVII

– Elena! Sunase mai puţin detaşat decât ar fi dorit-o. Sunase ca o chemare a unui cerb în pădure, în timpul nuntitului. Aşa că Făt Frumos îţi drese glasul şi continuă, cu ceva mai multă demnitate – „Ileana Cosânzeana, Floarea din Cosiţă-i Cântă, Nouă-Împărăţii Ascultă...”

– Sapte. Nu erau şapte?

Hotărât lucru, după atâţia ani, o întâlnire de soiul ăsta nu era chiar simplă. După atâta aşteptare. După atâta dragoste irosită de vise ce eşuau dimineaţa, când dădeai nas în nas cu adevărul singurătăţii. După atâtea trădări utile şi inutile, după atâta vârstă acumulată în suflet, chiar dacă trupul rezista încă oricărei comparaţii cu modelele clasice, ca şi cu amintirea. Elena cerceta cu aviditate chipul celui pe care-l iubise cu adevărat, chiar dacă viaţa nu-i îngăduise să-l aştepte ţesând liniştită, apărată de confortabila înfruntare între mai mulţi pretendenţi cu forţe egale şi o silise să-l urmeze pe cel destul de puternic pentru a nu avea concurent. Dar îl iubise cu adevărat. Şi-l aşteptase tot timpul ăsta. Devotamentul nu ia întotdeauna forme textile.

Făt Frumos privea şi el chipul Preafrumoasei, Neasemuitei Elena.

– Ai venit – constată Elena.

Într-adevăr – ce spui în situaţii ca asta? Începeai să te întrebi ce să faci cu mâinile şi erai tentat să le bagi în buzunar. Dar n-o să ajungem să ne ascundem prin buzunare. Nici mâinile, nici nimic. Făt Frumos se simţea cântărit, analizat de privirea francă, privirea ce lipsea statuii fără braţe (scutită să apeleze la bizunare, impasibilă în faţa blitz-urilor şi obiectivelor fotografice, impasibilă cu pliantele de muzeu şi pe reclamele pentru cosmetice).

Elena îşi ridicase tocmai braţele, aranjându-şi pălăria. O făcuse cu graţie, o făcuse firesc. Cine spunea că nu ştim ce să facem cu mâinile? Ah, confruntată cu matricea, cu prototipul ideal, imaginea concretă rezista foarte bine. Versiunea

actualizată acum, întrupată în carne muritoare, ridicându-şi, uite, braţele pentru a aranja borul unei pălării.

– Ai şi auzit c-am venit. Nu s-ar putea spune că nu te-ai grăbit.

„Ah!, îşi spuse Elena. Uite că nici el nu-i prea pregătit pentru asta. Pare neschimbat, dar vremea a trecut şi peste el. Cum ştia atunci, pe vremuri, ce trebuie să facă! A ieşit pur şi simplu din umbra copacului, de dupăn gard. Şi coroana din flori de câmp. Şi cum îi reuşise scamatoria aia când te făcea să-l vezi lup. Oare chiar se făcea de-adevărat? Dar atunci toate erau mult mai simple. Însă poate că un înţelept... hm... o fi uitat anumite chestii. Sau... Dar poţi să uiţi aşa ceva? Uite că nu ştie ce să facă cu mâinile. Penibil. Şi i-a transpirat buza de sus. Ce să mai vorbim! Un înţelept. Ah, la naiba, măcar de-ar avea nişte buzunare să-şi vâre mâinile în ele. Nu s-ar mai simţi atât de iritat. Dar aşa, o să avem o discuţie. Bărbaţii nu pot trăi fără asta. De cum le dau tuleiele, uită că se poate şi fără...”

– Nu ţi-e dat să vezi zilnic un înţelept. Cel puţin la capătul ăsta de lume.

– Te aşteptam.

– Ca să vezi. Şi eu care am crezut tot timpul ăsta că eu sunt cea care aşteaptă.

Însă rolul Penelopei ar fi fost la fel de meschin pentru ea ca şi cel al Clitemnestrei. În fond furnizase şi ea o părticică de pretext la căderea Cetăţii. Dar nu se oprise nici la rolul Elenei Troiene.

O rază de soare lunecă pe carnaţia translucidă a Elenei, pe gâtul sidefiu, pe obrajii cu nuanţă de fruct pârguit. O rază de ironie jucăuşă îi lunecă prin ochi, pe urmă dispăru, lăsând loc tandreţei, îmbietoare, încât până şi jilţurilerigide începuseră să creeze iluzia de paturi, dar trecu şi asta şi chipul ei deveni grav. Ceva mult mai adânc străbătu acum privirea ei, venind dintr-o rezervă de lealitate, de devotament şi de curaj care nu avea nici o legătură cu iluziile şi dezamăgirile unei frumoase care iubise şi pe urmă fusese hărăzită aşteptării de care se achitase într-o manieră ce putea lăsa loc la tot felul de interpretări.

– E fiul meu.

Nu patetic, desigur. Nici declamator. Cu nimic agresiv, sau demonstrativ sau sentimental. Numai simplu. Frumuseţea

eternă. Eternul feminin. Miracol cu atât mai de nepătruns cu cât mai la-ndemână.

– Al tău cu siguranţă.

– Ai străbătut atâta cale ca să-mi spui meschinării? Continuă cu amărăciune şi curaj. Al meu. Soarta a hotărât că un erou nu trebuie crescut de un tată. Aşa că m-am descurcat cum am putut. Aşa că e al meu, deşi acuma, că a dovedit că-i un erou, fiecare vrea să şi-l ia. Şi prima, iubita voastră de totdeauna. Moartea, iubita voastră, spuse cu curaj, fără să bată-n lemn, sau să-şi ducă palma la gură, cum ar fi făcut o femeie mai puţin curajoasă. Dar ea prea învăţase lecţia absenţei. Morţi şi plecări, despărţiri, aşteptări hrănite din substanţa îndoielnică a amintirii.

Făt Frumos clătină doar din cap. Nu. Nu venise acolo spre a fi meschin. Puţin importa dacă era fiul lui sau al Prinţului sau al lui Lăcustă sau al oricărui altul... Lăsase şi în lumea cealaltă, în care îşin petrecuse anii maturităţii, un fiu. Care avea să devină ceva ce el, tatăl sortit pribegiei, mai nomad decât nomazii ce pustiiseră cetatea, nu avea cum să controleze. Un descreerat sau un om paşnic, de treabă, sau chiar un alt erou. Pentru oricare dintre versiuni se putea lipsi de el, de tatăl pasager prin viaţa lor. Dar iată că fiul lui ajunsese un Erou. Făcu un pas spre Preafrumoasa Elena, năpădit de un val de tandreţe. Însă cum poţi să strângi în braţe o fantasmă? Cum mai poţi bărbieri dimineaţa un chip, privindu-l în oglindă, după ce l-ai văzut pe o monedă străveche, patinată de secole cât zăcuse în pământ? Să treci lama peste bărbia efigiei unui rege mort cu veacuri în urmă, şi păstrat într-o imagine de argint şi într-un poem?

. . .

La fel de majestuoasă, la fel de impresionantă, Elena li se înfăţişase pe catafalcul ei îmbrăcat în broderii de preţ, acoperită de giuvaeruri şi flori mumificate. Imaginea de-o clipă, întrezărită în exact momentul cât bolta criptei fusese deschisă, înainte ca sub acţiunea soarelui, a luminii, a privirii să se transforme într-un nor de cenuşă, de pulbere la fel de inconsistentă ca lumina. Dar în acea fracţiune de secundă strălucise ca însăşi lumina ce-o transforma în neant, încât totul păruse o iluzie. Un vis. Un ironic favor acordat de destin. Favor dăruit unui arheolog bătrân,

considerat inaccesibil la drama existenţei umane, un fals doctorand şi unor săpători oarecare, fiinţe fără cultură, antrenate în această activitate la limita dintre practicile magice ce reînvie timpul şi jaful de morminte, între ritual şi profanare, de nâmeschina şi anonima nevoie de bani. Li se acordase acel fragment de secundă ca să contemple eternul feminin, frumuseţea fără cusur ce nu avea cum să fie expusă într-un muzeu, nici măcar într-o fotografie, aşa încât să se poată aproape instantaneu asimila visului. Urmase un răstimp de tăcere. Vântul care până atunci batjocorise doar pălăria arheologului – până-l determinase să-şi pună-n vârful capului o ridicolă batistă înnodată – spulberă cu tandreţe cenuşa celei ce fusese Preafrumoasa Elena. Fusese? Fusese cu adevărat?

– Te uiţi la mine ca la un strigoi.

– Un strigoi universal. Frumuseţea e un strigoi care bântuie secolele. Chiar pe cele mai meschine. Oamenii care se refugiază în categoriile estetice minore continuă să tânjească după Elena din Troia, chiar dacă nu au curajul să-i mai rostească numele. Să tânjească după Venera din Milo, chiar dacă acceptă ca femeile lor să copieze un manechin înalt cât un puşcaş marin şi care cântăreşte cât un copil de la orfelinat.

– Zău? Asta-i moda acum? Eu nu prea am curajul să mă cântăresc. Chiar cred c-am pus nişte kilograme în plus. Ştii, la mănăstire... Numai să fac gimnastică mai lipsea. Şi-aşa se uitau la mine ca la... în fine. Le-nţeleg, sărăcuţele. Deci cât un copil de loa orfelinat? Şi ce mănâncă, Dumnezeule, pentru asta?

– Andive fierte, peşte fiert, salate...

– Andive fierte?

Elena îşi trecu palmele cu umor suspicios peste şolduri.

– Andive fierte. Nu cred că m-am îngrăşat chiar aşa de tare. Cred că eu sunt oricum un gen mai demodat.

Râdea. Dinţii îi străluceau. Ochii îi scăpărau sub pălărie. Buclele i se scuturau de râs. Pe urmă nu mai râse deloc. Iată, după veacuri de absenţă, Iubitul Cel Prin Lume Rătăcitor revenise. Iată, fiul ei era în pragul în care avea să se decidă dacă va deveni prizonierul unui Imperiu şi al acelei coroane blestemate, sau avea să... să ce? Şi ce putea ea face? Şi ce ar fi trebuit să dorească pentru el? Şi discutau despre andive.

– Nu vreau decât să-l văd. Nu neapărat să vorbesc cu el. Dar să-l revăd. Am rezistat tot timpul ăsta ispitei, ca să nu-l pun

în primejdie. Deşi uneori îmi venea să plec ca o nrbună peste câmpuri... Chiar şi travestită-n vrăjitoare.

Glasul ei era exact glasul pe care trebuia să-l aibă cea mai frumoasă femeie din lume. Un glas care se materializează odată la un mileniu, din vocaţia armonică a universului şi din insolenta capacitate omenească de a avea sentimente şi de a nu se ruşina de ele.

. . .

Fantoma luminoasă de pe catafalc, în acea frântură de clipă când deschiseseră cripta regală, nu glăsuise nimic. Li se înfăţişase doar ca o demonstraţie fulgurantă despre perfecţiunile formale cu care se poate juca universul când vrea. Şi despre efemeritatea lor, deopotrivă. El, care strânsese în braţe acea formă pe când era vie, şi care o contemplase – atât cât le fusese permis s-o vadă – pe când profanau la adăpostul ştiinţei mormântul regal, simţi timpul strângându-l de gât. Oprindu-i respiraţia. Chiar dacă el, în dubla calitate de erou şi de poet era imun la timp. Dar te sufoca totuşi forţa ne-nduplecată, pe care o simţise poate şi Iacob luptându-se cu îngerul... Şi chipul profesorului, considerat de toţi neatent la minusculele drame ale oamenilor ce lăsaseră urmele civilizaţiilor lor să germineze în pământul cel rodnic, chiar şi chipul profesorului se schimbase. Arăta năucit sub batista în carouri, cu cele patru noduri ridicole, ca patru rudimente de coarne şi furnicile escaladându-i piciorul. Unul dintre săpători rămăsese în genunchi, aşa cum se afla când forţase lespedea. Din mâna arheologului, scăpase moneda ce avea imprimat pe avers un chip de rege şi pe revers o pasăre de pradă. Moneda se rostogolise printre pietrele antice şi dispăruse fără urmă.

... Elena înaintă un pas spre el.

Soarele şi vântul îl scutiseră – îl scutiseră pe el, în primul rând – de obligaţia absurdă de a închide acel cadavru al frumuseţii, acea stafie a unor timpuri ce nu se ruşinau de grandoare şi de perfecţiune – într-o vitrină, cu toate datele necesare trecute pe o etichetă, în limbile de circulaţie mondială. Alături de oasele zdrobite în luptă, ale unui Prinţ căzut pentru a apăra nu o cetate efemeră ca oricare construcţie – ci ceva mai persistent – ideea de civilizaţie. Îşi amintise dialogul Prinţului cu

Sirena. El, cavalerul desăvârşit fusesegeneros întotdeauna... În timp ce fratele său se preta foarte liniştitla dezgroparea cetăţilor, completarea colecţiilor numismatice şi profanarea mormintelor, dobândind astfel experienţă. Înţelepciune. O viziune mai adecvată adevărului – mai puţin lipsit de grandoare decât îl prefigurau idealurile cavalereşti – asupra rostului şi destinului tuturor ambiţioaselor construcţii omeneşti, fie că erau cetăţi şi imperii, fie că erau coduri de legi şi scheme convenţionale de supravieţuire colectivă. După ce ai tot săpat şi-ai săpat, dezgropând morţii altor civilizaţii, eşti mai puţin pripit să o apreciezi pe cea în care ai fost repartizat. Mai puţin accesibil la cântecul sirenelor, pasiv la întorsăturile de stil ce reîmprospătează scenariul. Sau poate de-abia atunci când scenariul nu mai are nici o enigmă, punerea în scenă e mai plină de farmec? Când ştii sfârşitul, şi numai tremuri pradă nerăbdării devii mai sensibil la detalii? La farmecul luminii? La culoarea amurgului, şi celelalte?

Poate, la aceste emoţii adiacente. Dar nu mai poţi încerca niciodată emoţia întreagă şi nealterată, emoţia sfşietoare dintâi.

O privi pe Preafrumoasa Elena, iar braţele lui încercate în exerciţii atletice, munci şi îndeletniciri de tot felul, reactualizară senzaţia greutăţii ei, a trupului aceluia deja împlinit, cald şi ferm şi mlădios, aşa cum îl cunoscuse în livada unui conac de ţară şi într-o pădure de castani sălbatici... Şi acum ar fi trebuit s-o ia în braţe. Nu asta trebuia să facă? Nu fericirea era menirea lor, a amândurora?

Să iei în braţe trupul ăsta pe care l-ai văzut spulberat de vânt, o mână de cenuşă parfumată, ca un nor de lumină, destrămat de adierea galeşă, tandră şi totuşi revendicativă, în timp ce săpătorul rămas în genunchi – un tânăr cu părul ondulat şi umeri atletici – îşi ridicase mâna la ochi, orbit de trecerea adierii ce-o risipise în cele patru vânturi pe Preafrumoasa Elena.

„Şi au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţe, şi or mai fi trăind şi acuma dacă n-o fi murit”... Asta e. Dacă n-o fi murit. Optativ condiţional. Optativ. Parcă moartea ar putea fi o opţiune. Şi condiţional desigur. Însă astea sunt jocuri stupide. Ceea ce trebuia făcut era s-o ia urgent în braţe.

Însă nu făcu nici un gest. Un zid transparent – dar nu mai puţin impenetrabil – îi despărţea pe cei doi eroi. Undeva, foarte demult şi foarte aproape, fusese o dimineaţă de mai, când doin

tineri, destul de inocenţi pentru a putea spera, pentru a putea participa – inconştienţi că urmează un scenariu sau nepăsători pur şi simplu, animaţi de libertatea inocenţei lor – la splendoarea primăverii în care se pregătesc roadele toamnei, la bucuria de a exista, la sensul vital al naturii. Pe urmă fusese o lungă noapte adâncă, parfumată şi fierbinte, când într-o pădure populată de miracole şi fantasme tradiţionale, ei putuseră uita experienţa lumii, propriile eşecuri (deja eşecuri), nelinişti şi neîncrederi ce pluteau între ei – ca şi chipul inevitabil al viitorului. Putuseră uita că oamenii sunt muritori, că năzuinţa lor spre ceva e la fel de efemeră ca şi carnea tânără prin care sângele aleargă fără astâmpăr. O noapte în care atingerea mătăsoasă a pielii nu însemna o separare, ci doar preludiul unei contopiri, în timp ce nici măcar nu mai e nevoie să te joci cu ideea de unu şi multiplu şi de separare şi reîmplinire a unităţii, când îndeplineşti ritul străvechi cu care începe timpul să se desfăşoare şi începe numărătoarea, şi încep să se ramifice arborii genealogici cu aceeaşi măreţie şi vaszitate ca marile păduri ce au acoperit pământul în ziua a treia a creaţiei. Când – oh, da, iubirea adevărată e capabilă de asta – nici nu msai eşti obligat să te gândeşti că orice devenire merge mână-n mână cu degradarea, tinzând spre moartea ce pecetluieşte ruina oricărei fiinţe trăitoare pe pământ, şi când – iubirea e capabilă şi de aşa ceva – nu te mai gândeşti la tine şi la celălalt, şi, desigur, cu atât mai puţin la alţii.

. . .

Dincolo de zidul transparent ridicat de simpla înţelegere a condiţiei lor omeneşti (supuse la toate aceste lucruri pe care, în zorii şi în crugul său, iubirea le poate anula), de zidul ridicat de maturitate şi experienţă între ei, Elena strălucea, impertinent monument al frumuseţii, clădit din carnea gingaşă şi trecătoare, a cărei menire – a cărnii – era să fie iubită pentru a perpetua şi materia nepreţuită, şi forma cea desăvârşită. Ei aveau un fiu, care se dovedise a fi şi el un erou adevărat. Dar cui, în ce colţ îndepărtat de lume, în ce palat sau în ce bordei obscur, îi era dat să săvârşească iar minunea, regăsind, în intensitatea iubirii, tiparul acela latent în conştiinţa lumii – tiparul Elenei din Troia, tiparul Frumoasei Frumoaselor Lumii? „Nu era datoria lui să o

îmbrăţişeze acolo, pe loc? Nu ei erau cei mai nimeriţi pentru asta? Nu a lor era în fond datoria de a lăsa lumea pustie de eroism şi de frumuseţe, onoare, iubire, fericire şi generozitate? La naiba cu blitz-urile care o supuneau mereu pe statuia fără braţe unui tir al multiplicării sterile. La naiba cu sicriele transparente în care arheologii închid rămăşiţele unor defuncţi regali, tulburaţi din somnul lor etern, din repaosul care e premiul câştigat de fiecare la sfârşitul zbuciumului său. La naiba cu săpătorul îngenunchiat în colb, cu monedele venind din trecut, monede pe care avea să le bată în curând chiar el, şi cu arheologul bântuind din viitor (pe lângă care îşi frecase şi el coatele în voiajul iniţiatic), cu batistele lor înnodate în creştet şi picioarele ciupite de furnici. De fapt escaladate. Şi de fapt un singur picior. Unul singur. Mănăstire-ntr-un picior... şi aşa mai departe. Dar acum nu se pune problema definiţiei arheologului, drăguţul de şaman al vremii noastre, ci problema, mult mai fascinantă, a iubirii. A IUBIRII".

Dincoace de zid, Făt Frumos – fiul adoptiv al Lupoaicei (condiţie ce-l împovăra cu tradiţia de a construi cetăţi şi de a funda dinastii cu ambiţii imperiale) contempla încarnarea visului nemuritor despre frumuseţe şi iubire, contempla încarnarea propriilor visuri de-atâtea ori visate, şi, în acelaşi timp, contempla un întreg aparat critic adus acestei teme mitice. Contempla scenariul riguros articulat şi inevitabil în armonia lui, în care nici o parte nu putea să crească în detrimentul celorlalte. Dincoace de zid, dincoace de el, străin şi singur, se afla Făt-Frumos-Prin-Lume-Rătăcitorul, împins spre faptă de presiunea epică a basmului căruia îi aparţinea. Făt Frumos cel care avea să numere din nou colinele pe care se va desfăşura cetatea, să clădească în spaţiu şi în timp. Înfăşurat ca un cocon în vârtejul timpurilor trecute şi viitoare, dormitând încă bântuit de prea multele experienţe, şi gâtuit de cunoaşterea celor ce fuseseră şi aveau să vie, dincolo de orice sustragere, ca de un cotor de măr paradisiac înghiţit nu din inocenţă, ci din voită acceptare a destinului, Făt Frumos mai zăbovi o clipă, abţinându-se de la faptă. Mai pendulă în vidul dintre timpul mitic şi cel istoric, în limbul pacific dintre transparenţa necruţătoare a basmului, cu scenariul său ferice şi tulburile ape ale epicii istorice, din care ieşeau la lumină turnuri prăbuşite de cetăţi şi fragmente de

armuri din alte timpuri, şi aripi de avioane şi rachete şi cavalerii nomade, şi chipuri livide de spioni celebri...

„Căci ţie îţi este dat să trăieşti în timpul inalterabil şi limpede al basmului... De aceea ai fost înfredinţat unei lupoaice... De aceea... inorogul... Preafrumoasa Elena...” glasul Prinţului pluti peste el armonios şi nefericit şi plin de curaj vibrând de onoare şi demnitate şi forţă... Deşi se înşelase, desigur. Se înşelase simplificând lucrurile atât de mult, grăbit să-şi asume toată durerea, să se transpună în ţapul ispăşitor al unor păcate acumulate în timp, al unor erori inerente oricărei structuri (materiale, politice sau teoretice născocite de oameni), pentru a le lăsa celorlalţi o lume curată şi nouă. Se înşelase în mod nobil, căci solitudinea lui şi austera lui dăruire ce se travestea în chipul forţei, îl făceau până la urmă puţin naiv. Şi fusese atât de tânăr! Dar acum prezenţa lui umplea până la refuz încăperea. Deşi mai erau acolo încă lucrurile ce-i aparţinuseră lui Lăcustă – neînsemnate ca vestigiile hanilor mongoli pe lângă Marele Zid Chinezesc... Deşi debandada produsă de instalarea nomazilor, şi apoi de pripita lor plecare (când eroii prezentului, tinerii aceia nostimi în aparenţă, aparent depăşiţi de evenimente îi precipitaseră înapoi în rezerva de haos pe care planeta o ţinea mereu la-ndemână ca să contrabalanseze stabilitatea spaţială şi progresul în timp alo zonelor civilizate), deşi, deci, jaful săvârşit de nomazi, încadrând simetric perioada lor de stăpânire, golise spaţiile sălii de podoabele sale – ei bine, nu era nevoie de mici obiecte intime, pentru ca invocarea Prinţului mort să umple fiecare milimetru cub de prestanţa lui. Prietenie şi dragoste. Stăvilarele ce-l ţineau pe Făt-Frumos-Şovăitorul cedară. Izbi zidul de singurătate, cu privirea lui albastră, şi zidul se pulverizã de parcă niciodată n-ar fi fost, şi în faţa lui, aproape niciodată pierdută, pulverizã de parcă niciodată n-ar fi fost, şi în faţa lui, aproape niciodată pierdută, Elena surâdea învăluită în nimbul generoasei ei dăruiri...

. . .

Cu un fâlfâit discret, Şoimul intră pe fereastră şi se aşează pe o stinghie, privindu-i binevoitor pe cei doi eroi care îşi reluau o ţinută cât de cât neutră, după ce reactualizează cu frenetică

aplicaţie ritul străvechi prin care începe să se nască timpul orientându-se şi el spre un sens. Elena arăta mai frumoasă ca oricând, iar Făt Frumos arăta şi el ca un viteaz înţelept şi plin până la refuz de conştiinţa onoarei şi dreptăţii, un bărbat căruia puteai să-i încredinţezi în deplinăsiguranţă orice sarcină istorică, cum ar fi inventarea tablelor de legi şi construirea unor structuri sociale viabile, şi chiar a unor poeme, ceea c, oricât s-ar tot vorbi despre asta, e ceva mult mai delicat şi mai dificil, fiindcă vizează o bătaie în timp mult mai lungă. Dar era sigur că el le va face faţă (adică le şi făcuse, ce mai!). Şoimul stătea acolo hieratic, privindu-i pe cei doi eroi care tocmai descinseseră hotărâţi din condiţia lor de prototipuri eterne pentru a se azvârli (entuziaşti) în condiţia de fiinţe muritoare –şi dar în mod minunat supuse ispitei şi greşelii şi sentimentelor şi pasiunii arzătoare. Căci dacă plăteşti până la urmă cu viaţa, ei bine, atunci cel puţin poţi greşi. Căci preţul – se poate cere un preţ mai mare unei fiinţe plămădite din viaţă şi din moarte?

Elena îl salută cu graţie pe Şoim. Şoimul îi răspunse în impecabila şi complicata lui manieră cavalerească, pe care el cel puţin o respecta. Făt-Frumos-Fiul nu se mai ştie cui, dăruit unei lupoaice, se gândi iar la Prinţ. Numai că acum impresionanta lui siluetă neagră, ermetică şi aspră ca un semn, se îndepărtase, se îndepărtase, tot mai palidă în ceaţa amintirii. O tristeţe uşoară, o amărăciune plăcută îl învălui pe erou. El îşi îndreptă umerii largi, demni de poemele medievale şi-l învălui pe Şoim în privirea-i albastră.

– Tânărul Prinţ, informă Şoimul cu o voce neutră – i-a învins pe nomazi. Se pare că au rămas prea puţini ca să se mai întoarcă în pustiu, şi ca să-şi mai bată capul cineva să-i ierte.

Rolul iubitei căzu la picioarele Elenei ca un ambalaj nefolositor. Acum, în faţa celor doi cavaleri (căci Şoimul era în orice caz unul) stătea mama. Interpretată cu aceeaşi impetuozitate şi majestate.

Ce vrei să faci cu el? Acum lui ce-i mai revine? Mi-e teamă de istoria asta. E mai puternică decât noi, dar eu n-am de gând să mă dau în lături. Puţin îmi pasă de ea. De codoaşa voastră. Nu vreau să i-l dau, aşa fără nici o garanţie. Târfa voastră, vagabonzi fără căpătâi. (Îi înjură, pe toţi bărbaţii în bloc, nişte nomazi, dracului, cu toţii, şi mai aveau nas să-l acuze pe Lăcustă. Toţi croiţi din acelaşi cupon de stofă proastă. Pofticioşi

şi uituci, ridicoli cum se împleticeau de colo-colo prin viaţă împopoţonaţi cu armuri şi haine de vânătoare şi halate de magicieni. Ţi se făcea realmente greaţă). Pe urmă redeveni foarte feminină, gingaşă, invocând protecţie ca o floare de sră. Era fiul ei. Să zicem că l-ar fi putut opri prin vreo metodă oarecare să se bălăcească în troaca aia de porci – războaie, crime, osânde, expediţii în regiuni periferice, intrigă de curte. Dar ce i-ar fi putut oferi? O viaţă într-o mănăstire? Pfui! Nici aşa. Nici măcar o femeie nu poate suporta asta. Şi atunci ce?

Făt Frumos nu spuse nimic. Pentru ea trebuie să fi fost cu adevărat o încercare grea. Dar pentru el, (căci trecuse şi el printr-o mănăstire) fusese cea mai frumoasă amintire din lunga, şi deloc uşoara lui aventură în complicatul Infern, în care-l aruncase destinul său şi ironia stelei lor jucăuşe. Un scurt popas, o clipă de acalmie, de reculegere, întrezărind adevărata libertate după „Gratiile pestriţe ale lumii...” .

Dar o linişte la care el nu avea dreptul, aşa cum nici Prinţul nu avusese dreptul la cele lucruri care l-ar fi vrăjit pe el, aventuri, călătorii, iubiri şi clipe de tihnădesăvârşită, când împăcat cu tine însuţi şi cu lumea să nu faci nimic, lăsând doar timpul să treacă... Dar ei amândoi trebuiau să răspundă de alţii, în măsura şi cu toate erorile cu care poate o fiinţă omenească să o facă... El trebuise să părăsească oaza aceea de împăcare, locul acela unde puteai trăi liniştit să priveştidoar în sus – spre transparenţa unei lumi izbăvite de erori şi eşecuri, de toată suferinţa materiei rănite de conştiinţă, smulsă din firescul biologic al vieţii şi al morţiide rana aceea de nevindecat – pentru a privi orizontala platâ a lumii, o orizontală presărată cu tot felul de minuscule şi rizibile sisteme de verticalizare, turnuri babilonice, observatoare gigant pentru scrutat galaxiile, rampe de lansare pentru nave spaţiale, nimic la fel de eficient ca privirea simplă căutând liniştea, ca dorinţa pornind chiar din rana gândirii. Căci el nu fusese trimis în lume să aducă un model de salvare, să înveţe o tehnică, o tactică, o metodă, orice pentru a-i obişnui pe oameni să năzuiască în linişte spre cer. I-ar fi plăcut să întârzie în acel loc sfânt, împărţind singurătatea cu alţii ce căutau adevărata înţelepciune. Dar nu-i era dat lui să caute liniştea, era silit să caute resorturile fericirii lumeşti. Trebuia să le aducă celor mulţi, care îşi doreau fericirea lor omenească, un model de lege, de ordine, de civilizaţie şi de

fericire. Şi de aceea coborâse în Infern. Nu ca să stea liniştit într-o mănăstire, ci ca să confrunte visele lor tulburi cu consecinţele nefaste ale unui tipar sau a altuia de lege omenească, şi să se reîntoarcă pentru ei, cei pentru care trebuia un antrenament necruţător şi neobosit ca să înveţi să-i iubeşti... Să-i iubeşti. Aşa că nu-i răspunse Elenei nimic.

– Pot eu să-l opresc? Am dreptul? Şi dacă nu, cine poate garanta că n-o să devină şi el ca Lăcustă? Sau chiar un coşciug ambulant ca halucinatul de Prinţ, Dumnezeu să-l odihnească... „Pe care l-ai iubit”, gândi Făt Frumos, fără ranchiună, ci doar cu un ghimpe de durere pentru cel pentru totdeauna plecat, să lase scena goală pentru happy-end. „O, cum l-ai mai iubit, cum i-ai mai căutat bătăile inimii sub armura lui de oţel... Numai că el se asigurase să fie o platoşă destul de groasă pentru ca să nu se simtă nici o bătaie a inimii. Nimic”.

– De ce nu-i lăsaţi să se descurce după cum îi taie capul? Făcu câţiva paşi, zornăindu-şi pintenii cu vehemenţă, ca un bărbat – zeiţa mamă, grea ca pământul, bogată şi frumoasă şi plină de taine şi de forţă, ireductibilă ca glia, se răsuci spre ei – care asistau pur şi simplu pasivi la scena asta, orbiţi de evidenţa splendorii, aşteptând să vadă ce va urma.

– Şi tu o să dispari iarăşi? Oare asta-i iubirea? Clipe furate între două plecări ca-n romanţele de mahala? Înghesuit pe sub copaci şi pe canapele inconfortabile, în tot felul de gări de provincie?

– Elena!v(Nu s-ar fi putut spune că Făt Frumos nu era uluit, ba chiar scandalizat. Scandalizat în mod plăcut. Fascinat de latura inedită a Preafrumoasei. De parcă Venera cea fără braţe şi le-ar fi scos din teacă, mâini apucătoare şi puternice, disimulate ca ghearele marilor feline – şi apucând un obiect contondent oarecare, aflat la-ndemână (vreun Cupidon, sau chiar vreun Marte de marmură, sau un extinctor) l-ar fi repezit asupra gloatei de gură-cască ce-i dădeau ocol, conştiincioşi, împinşi de regulile ferme ale contemplării unui *ronde-bosse,* sau de curiozităţi erotice privind nudul antic).

Gingaşă, nemângâiată, sfâşietor de fragilă, Elena-Mama-Eroului, se întoarse spre ei cerând protecţie, ajutor, sprijin. Pasul ei era ca o adiere. Ar fi putut călca peste corolele florilor fără să le aplece capul. Cine a zis ceva de pinteni? Îşi împreună mâinile sidefii, cu graţia sinuoasă a madonelor bizantine.

– Nu l-am mai văzut de când Lăcustă a încercat să şi-l ia. Comedia cu identificarea. Se tot învârteau în cerc ca nişte ocnaşi, în hainele care le rămăseseră prea mici. Erau înduioşători, numai oase, cu coşurile vârstei, morocănoşi, şi zău că-ţi făceau un pic frică. Tentanţi, bine-nţeles. Nu rânji. Tentanţi ca fii, ce naiba. Dar îţi făceau şi frică. Erau agresivi ca nişte pui de tigru. Puteai în orice caz să-i respecţi, chiar dacă le ieşeau încheieturile din mâneci şi le plesneau cusăturile. Şi acuma trebuie să-l văd cum devine şi el o stafie? Sau cum devine un despot? Te-am iubit. Fiul iubirii noastre... Asta-l aşteaptă? Sau dacă nu, ce atunci?

O lacrimă perfectă, o lacrimă în formă de perlă, lunecă pe obrazul Elenei.

– Sunt gata să-mi ispăşesc trădările mele. L-am trădat pe Prinţ. L-am trădat pe Lăcustă. I-am trădat pe complotişti. Ei ar fi zrut s-o joc pe Clitemnestra, de parcă Lăcustă ar fi intrat freodată într-o baie. Sau poate c-o fi făcut-o. Era cam neglijent dar nu respingător. Poate o fi făcut-o şi el, dar nu când cineva să fi apucat să prindă de veste şi să aibă timp săpună mâna pe-o secure. Ei au tot sperat. Au tot sperat să mă vadă la micul dejun ieşind pe uşa palatului cu securea dublă în mână, picurând de sânge ca un măcelar. Din punctul lor de vedere ar fi fost o scenă măreaţă. Cadavru de rege la micul dejun.

Făt Frumos o cuprinse cu braţul după umeri. Şoimul se foi impresionat pe stinghia lui. Nu era şi el tot un bărbat până la urmă? Ah, ce femeie mai era şi Elena asta! Ar fi muiat ea şi o stâncă! Marele pelerin îşi scărpină penele de la gât – pretext să-şi ascundă privirea când nu mai era atât de hieratică cum s-ar fi cuvenit.

– Dar asta nici nu era partitura ta, fată dragă! (deşi la drept vorbind şi-o putea imagina foarte bine căsăpind un tiran, la fel de calmă cum orice gospodină tranşează un pui de găină). Asta mai lipsea! Să-ncepi să scoţi pistolul din poşetă sau să torni otravă în ceştile de ceai. Ce-i asta? Un roman poliţist) Tu reprezinţi eternul feminin. Ajunge pentru o viaţă de om. Nu e destul? Eternul feminin! Sună bine. Şi lasă povestea trădării. Prinţul ar fi murit oricum, Lăcustă a avut parte de ce a fost mai bun cât a trăit şi când a murit nici nu mai avea puterea să se bucure de tot ce stăpânea. Iar complotiştii – dacă împing la

crimă o femeie, nici nu merită altă soartă decât să fie trădaţi. Dă-i dracului!

– Da. Bine. Ştiam eu că eşti generos. Iar Şoimul m-a ajutat şi m-a vegheat şi l-a vegheat şi pe el. Ştiam că sunt între prieteni. Dar ce ai de gând totuşi cu el?

– Eu? Eu ce-am de gând? Nu pare deloc genul de tânăr care are nevoie să i se dea voie să devină ceva. De altfel nu tu ai dorit să-l vezi rege? După câte ştiu faci parte dintre fondatorii colegiului în care a crescut.

– Ce să fi făcut? Eram tânără. Şi, pe vremea aceea părea o soluţie. Părea că oricum nu va dura. Că Lăcustă o să se spulbere ca un vis rău, şi totul o să devină iar ca înainte. Am fi plâns puţin după cei morţi, am fi ridicat nişte ziduri din ruină. Cine şi-ar fi imaginat că va dura atât şi că răul va fi atât de molipsitor? Pe atuncicredeam cu toţii că o să te întorci tu. Nu e un reproş. Înţeleg *acum* că nu se putea. Dar pe vremea aceea... Încă speram. Tu nu ai trecut prin tot ce am trecut noi. Vânarea şoimului, secarea lacului, tăierea pădurii, actorii, încercarea să-i găsească pe băieţi... Şi Lăcustă. Vezi, el nu înţelegea de ce lumea îi spunea uzurpator. Era un cuceritor, credea că toate i se cuvin, să le stăpânească, dacă a putut să omoare pe cei ce l-ar fi împiedicat de la stăpânire. El credea că tot ce poţi să iei, prin forţă şi înşelăciune, ţi se cuvine. Nu ştia că poţi stăpâni numai ce ai creat tu. Când a început să se dumirească era prea târziu. Strămoşii Prinţului erau poate tot nişte nomazi, dar au creat un Imperiu. Nu? Nu e aşa? Nu sunt eu cine ştie ce instruită, dar am trecut prin multe, şi m-am tot gândit la ce s-a întâmplat. Când a început să vrea să creeze el ceva, nu a putut decât să născocească pustiuri. Ce poate crea un ins născut ca să distrugă? Dacă mai trăia puţin, cred că puteam concura cu Sahara.

– E o versiune. Dar lasă-l acum pe Lăcustă. E vorba de băiatul nostru. De conducătorul Imperiului. Sunt aici ca să-l ajut, tocmai ca să nu înceapă şi el să construiască Sahara şi turnuri Babel. Să-l învăţ că singurele lucruri pe care merită să le creezi sunt cele pe care nu voieşti să le stăpâneşti. E cam ce a încercat să ne înveţe Prinţul. O să mă străduiesc să-l învăţ pe tânărul rege să creeze eliberat de povara de a stăpâni. Mai rămâne de văzut ce vrea el.

Elena păli.

– Şi dacă nu o să vrea ce ai tu de gând, o să-l suprimi, nu-i aşa?

– Nu o să fie cazul.

– Dar, dacă ar fi cazul, ai face-o. De asta te-ai întors. Acum când nu mai era nevoie să mişti un deget ca să ne scapi de Lăcustă...

– Lăcustă era un rău care sărea în ochi.

– Pe când...

– Pe când tânărul Rege are multe calităţi, însă are nevoie să fie călăuzit.

– Tânărul rege? Fiul meu! Şi n-o să te las să-l distrugi, Vântură Lume! Puţin îmi pasă de Imperiul vostru!

Pe urmă, conştientă că are o armă mult mai eficientă decât violenţa şi ameninţările, ea Preafrumoasa Elena, visul pe care toţi îl visau fără a îndrăzni să recunoască, şi se agăţau de imperii şi bătălii şi măsurători de pământ şi bani, numai ca să nu trebuiască să se măsoare cu tot ce însemna ea, renunţă din nou la rolul pentru care i-ar fi trebuit securea dublă, şi redeveni madona fără prihană, şi seducătoarea pe care nici măcar creatorul nu a considerat că că e drept să i-o lase pe cap lui Adam, când o modelase, furat el însuşi de vise, din acelaşi lut, şi pe urmă, după ce a distrus-o, a apelat la soluţia cu coasta.

– Lasă-l să plece, murmură cu un glas pe lângă care cântecul privighetorii e un fleac, un mesaj oarecare despre hrană, al unei specii ornitologice.

– Elena, nu trebuie să te temi de mine. (Făt Frumos putea să înţeleagă lunecarea Preafrumoasei de la o partitură la alta, şi să-i admire abilitatea de a se servi de multele, prea multele mijloace cu care fusese înzestrată. Însă oricât ar fi fost de detaşat ca observator, intra sub imperiul vrajei). E fiul nostru. Cum crezi că aş dori să-l distrug? Dar acum nu mai are nevoie să-l protejezi. Bun sau rău, a luat în mâinile lui nu numai propriul destin ci şi al unui Imperiu de care toţi s-au ferit cât au putut. Şi ce avem noi de făcut nu e să ni-l disputăm, ci să îl sprijinim. Să-l împiedicăm să repete greşelile celorlalţi.

– Poate însă că eu aş vrea să plec, Alteţă-

Tresăriră amândoi, şi chiar şi Şoimul se răsuci spre tânărul în armură neagră, care tocmai intrase cu coiful pe braţ.

Elena îşi simţi inima oprindu-se o clipă. Pe urmă pornind năvalnică, mândră şi generoasă.

– Acum, că am făcur – nu ce a fost mai greu, fiindcă greul desigur de abia vine – dar ce a fost mai murdar. Nu râvnesc puterea. Nu doresc să stăpânesc chiar nimic şi nu sunt atât de orgolios să cred că aş putea crea ceva care să merite atâta vorbărie. De creat o să creaţi Alteţa Voastră. Înţeleptul. Creaţi un Imperiu pe măsura epopeii. Va fi primul în care fericirea să devină posibilă, dacă nu chiar reală.

– Prietenul tău mi-a împuiat capul cu principiul lui Pauli, şi cu fatalitatea solitudinii. Elena a interpretat toate partiturile feminine imaginabile ca să mă silească să te las să pleci. De parcă *eu* aş fi destinul. Dar ai fost tot timpul liber. *Eşti* liber.

– Numai mesagerul destinului.

– Şi aştepţi ca eu să-ţi liniştesc conştiinţa? Fiindcă nimeni şi nimic din afara ta nu te-ar putea constrânge să rămâi, aşa cum nu te-ar putea împiedica să fugi.

Sprijinită de un jilţ, Elena îşi privea fiul. Îl urmărea cu interes cum primeşte jignirea, înălţându-şi capul, nu chiar trufaş, dar cu toată mândria, de parcă ai lui ar fi fost în adevăr strămoşii ciobiţi din vitralii. Îl urmări cum devine încă mai rigid decât armura, dacă aşa ceva se poate imagina, şi cum în ochii transparenţi i se aprind lumini rubinii.

– Cea mai prostească ocupaţie a femeilor e să-şi facă griji pentru bărbaţi, spuse veselă. Ce nu reuşim să ne obişnuim să credem e că specia asta ştie totdeauna ce vrea. Văd că vă înţelegeţi foarte bine. Chiar când vă certaţi, vă înţelegeţi mai bine dcât eu, care nu vreau decât împăcare.

Fiul ei o învălui într-o privire tandră. Privirea pentru care Elena făcuse drumul până în Cetate şi riscase să-şi confrunte visele din tinereţe, singurul ei tezaur autentic, cu versiunea de acum a lui Făt Frumos.

– Alteţă, dintre toate miracolele pe care am învăţat să le accept, de care a trebuit să mă conving că există, sunteţi, desigur, cel mai minunat.

Spre surpriza tuturor, Elena roşi. Acum, în clipa aceea, nici o trădare şi nici un păcat nu o mai apăsau.

– Chiar dacă nu aş fi fost fiul vostru, aş fi fericit că am trăit în aceeaşi epocă în care lumii noastre trecătoare i-aţi fost dăruită. Ei bine, nu o să fug, nici o grijă. Deşi tot ce mi-am dorit a fost să plec. Să fiu liber cu adevărat. Să fiu, dacă s-ar fi putut un peregrin. O pasăre, într-un cer fără imperii... Sau un pulsar.

Însă nu sunt decât un om. Nu prea putem alege ce am dori să fim.

Trecutul şi viitorul, gândi Făt Frumos, privind chipul acela tânăr şi pur, chipul unui posibil rege, al unui străjer al lumii lor mărunte, omeneşti. În expansiune ca şi lumea cosmică... Dacă gândim în lineara noastră ordine omenească, el e fiul meu... Al nostru. Produsul ciocnirilor noastre, al urilor şi iubirilor, al crimelor, minciunilor, tandreţilor, iluziilor şi generozităţilor şi eşecurilor noastre. Dar este acesta singurul traseu contemporan posibil? Iată-l aici, strămoşul nostru al tuturor, fiude om decis să devină o pasăre aristocratică şi peregrină, o pasăre emblemă, un veghetor. Gata să nască şi să vegheze dinastia crâncenă de eroi civilizatori, de eroi aventuroşi, neînfricaţi, lipsiţi de scrupule şi decişi să clădească o lume fără a şti despre ea mai mult decât lungimea propriului lor braţ apucător şi capabil să construiască. De regi târând după ei lumea, mânaţi, fără să ştie, de impulsul unei forţe... Capabili să creadă în viitor, şi să proiecteze acolo vârsta de aur, în timp ce toţi ceilalţi o proiectau în trecut.

Fiul Elenei continua să surâdă visător, privind-o pe femeia celebră care din fericire pentru el îi era mamă, aşa încât putea să o admire şi să o iubeascăîn linişte, ca pe o operă de artă, dar tot era chinuit ca şi toţi ceilalţi bărbaţi care o văzuseră respirând printre ei conştienţi că e vie în acelaşi timp ca şi ei, de teama că nu e demn de onoarea de a-i fi contemporan, că nu e destul de bun, destul de bărbat – adică de plin de curaj, de dur şi de invulnerabil.

– Nu o să fug, Majestate. Nu poţi să părăseşti o parte din lume căreia i-a fost dăruit privilegiul de a vă avea. Căreia i-a fost dăruită frumuseţea. Poate că nu suntem capabili să descifrăm semnificaţia acestui dar, primit în momentele de cumpănă. De ce tocmai acum şi de ce tocmai aici, dar e limpede că nu mai putem fi laşi. Nu sub ochii Preafrumoasei. Şi acum, venit din lumea largă, Alteţa Sa ne-a adus şi înţelepciunea. Deşi, mărturisesc că nici în acest miracol nu am crezut.

Pe una din uşile laterale intră băiatul lui Lăcustă. Ţinea sub braţ un sul de hârţi. Era trist fiindcă Făt Frumos nu se lăsase înduplecat de nici un argument pentru a-i permite fiului său să plece. Aşa că avea să plece singur. El singur, mânat de sângele vagabond al spiţei sale, de moştenirea neştiută, de râvna spre spaţii largi sădită de ereditatea lui Lăcustă în sufletul lui... Şi

alungat de conştiinţa că mintea lui capabilă să întrevadă enigmele lumii, şi să se joace cu unele neînsemnate consecinţe ale lor, ar fi putut să schimbe lumea în care trăiau mult mai repede decât s-ar fi putut oamenii adapta, ca să mai fie capabili să supravieţuiască. Aşa încât el fugea din prea mult curaj şi simţământ al onoarei şi generozitate.

– Acestea sunt hărţile Cetăţii.

Depuse hărţile pe masă. O adiere de libertate flutura în jurul lui. Rasa de nomad îţi sărea în ochi. „Va să zică Lăcustă a reuşit totuşi să lase un urmaş. Mândreţea asta de flăcău! El, care alerga să înhaţe unul, să mai uzurpe un drept. De ce sunt oamenii atât de nefericiţi şi de orbi?” – gândi Elena. „În orice caz, încă unul care ştie foarte bine ce vrea”.

În încăperea plină de prestanţă, în care te simţeai urmărit de toate generaţiile de civilizatori, urcând în vremuri imemoriale, se închega tensiunea. Iluzii şi dorinţe irositeobligaţii pe care nu le puteai evita, modele cu care trebuia să te confrunţi, speriat în taină că nu le vei face faţă. Şi ademenitoarea libertate, fascinaţia anonimatului, ca singură formă de libertate sigură, inviolabilă, mai sigură încă decât moartea. Făt Frumos ştia că de la el se aşteaptă dreptatea şi adevărul şi dreapta cumpănă.

– Deci zilele astea o să ne părăseşti? Ai reuşit să construieşti ceva cu care să te desprinzi nu numai de Imperiu dar... Ceva capabil să înlocuiască orice sprijin miraculos. Până la urmă ingeniozitatea ajunge să înlocuiască miracolul.

–Staţi puţin, Alteţă. Eu nu mi-am propus să înlocuiesc nimic. Şi eu iubesc unicornii, păsările măiestre, grifonii, sfincşii. Să zicem însă că şi eu sunt un... creator de miracole. Aşa că păpuşarul pe care l-aţi întâlnit odată, la un bâlci. Vreau să zic că numărul miracolelor nu e limitat. Putem să le îmbogăţim. Nu?

– Nu sunteţi deloc o generaţie modestă. Tânărul Rege mi-a permis pur şi simplu să-l includ în epopee, dacă tot vreau să-l persecut. Alţii ar fi făcut nu ţtiu ce ca să aibă dreptul măcar la o notiţă de subsol.

– Prinţul, după câte-mi amintesc – după cât se spune – a refuzat să devină un model literar. Nu a dorit deloc onorarea transpunerii în versuri.

– Mă întrebam de ce îţi vine atât de bine armura. De fapt îi semeni grozav. Însă Prinţul a înţeles de ce e nevoie de epopeea mea. Nu am gândit-o ca pe o pedeapsă sau ca pe o capcană.

– Eu nu îi contest valoarea. Nu am contestat-o niciodată. Dar aş vrea pur şi simplu să rămân in anonim, Sau, dacă sunt silit să fiu rege, să rămân pomenit de numele unui... fotoliu? Sau poate a unei specii de trandafiri. Poate că şi pentruFăt Frumos era prea mult. Trăise o viaţă întreagă în intimitatea unei fantome. Şlefuise un Prinţ ideal din modelele universale şi din cele câteva replici schimbate în fugă, în noaptea de dinaintea căderii Cetăţii. Iar acum, aceleaşi replici îl loveau în faţă cu ireductibila lor realitate. Desigur, Prinţul nu avusese niciodată înfăţişarea mânioasă a tânărului monarf de acum. Poate pentru că lui nu îi fusese permisă nici măcar o clipă în care libertatea să i se pară posibilă. Făt Frumos Înţeleptul îndepărtă de pe masă planurile Cetăţii, şi desfăşură în locul lor un set de imagini, nu mai mari decât nişte cărţi de joc, şi degetele lui abile păreau cele ale unui jucător profesionist.

– Aş vrea să vă fac un dar. Nu pot să vă ofer medalii, vouă, tuturor care aţi vegheat asupra Imperiului. Dar poate că imaginea ordinii spre care aţi reuşit să împingeţi faptele de aici, să vă facă să credeţi că nu e un sacrificiu superfluu. Că nu am cerut nimănui din meschinărie să rămână aici.

Preafrumoasa Elena şi Unicornul, Tânărul Rege şi Savantul Migrator şi Făt Frumos se aplecară asupra imaginilor, care păreau să urmărească desfăşurarea unei explozii cosmice şi geneza unei galaxii, văzute de la distanţă, printr-un telescop.

– Asta e istoria Imperiului, spuse încet Făt Frumos. Vreau să spun, etapa ei actuală. Forma asta finală nu vă spune nimic? Nu e frumoasă cu adevărat?

Glasul său blând şi înţelept îi învălui pe toţi, iar calmul dimineţii, proaspăt, fraged, îndemnând la tihnă, la dragoste, la bucurii simple, învăluia Cetatea, şi câmpiile de dincolo de centura de ziduri şi codri şi chiar şi pământurile aspre spre care se întorseseră o mână de nomazi derutaţi şi învinşi, dar nu distruşi, desigur.

Soarele urcase pe cer, şi cerul dobândise culoarea imaculată şi strălucitoare a Şoimului, cerul era ca o cupolă de argint fierbinte, imens, abstract şi plin de mistere aşa cum e el totdeauna, chiar când ni se pare familiar şi mângăietor de

aproape. Sus, sub bolţi, concentrând lumina albă a soarelui, Şoimul strălucea emblematic, cu forma lui incoruptibilă ce avea să umple, peste veacuri încă, atunci când din ei şi din castelele lor nu avea să mai rămână nici pulberea, visele şi istoriile unor popoare care nici măcar nu vor avea să ştie de ce acest semn le bântuie amintirea.

XXXVIII

– Doamne, ai un talent narativ!

Jupiter se rotea lent în jurul lui, urmându-şi impasibil traiectoria în jurul soarelui. Cometa, înflăcărată de bătaia solară îşi înfoia trena, nu fără oarecare cochetărie. Era, desigur, flatată de elogiul, chiar ironic, al acestui astru puternic, de care putea depinde libertatea ei. Se apropie cu precauţie, şi forţa astrului o învălui, şi se simţea capabilă, acum, chiar să-şi achimbe traiectoria.

– Opreşte-te. Ştii ce se întâmplă dacă vii prea aproape.

– O hiperbolă e o formă foarte frumoasă, susură Cometa. Dinamică.

– Nu te-nţeleg. Eşti atât de mică, de fapt, şi toată strălucirea de care eşti atât de mândră ţi-o datorezi Soarelui. Şi în fond contezi doar în sistemul ăsta planetar. Ce ştii despre imensitatea aia în care n-ai nici o şansă să rămâi o cometă, ce altceva decât că e probabil la fel de banală ca sistemul nostru planetar? De ce să te risipeşti numai pentru că încerci să cunoşti empiric infinitul? Te-ai molipsit de la oamenii ăia pe care m-ai obligat să mi-i imaginez, să-i visez, şi poate chiar să-i creez odată, dacă acest vis va persista. Te-ai molipsit de nelinişstea lor sinucigaşă.

Cometa se mai apropiase între timp un pic, şi acum simţea cum forţele îi cresc şi cum conturul destinului ei se schimbă într-o hiperbolă.

– Ai să dispari, o mai avertiză Astrul, dar ceva, o îndoială generoasă de care el însuşi nu s-ar fi suspectat niciodată, îl determină să-i dăruiască acea putere atât de râvnită.

– Ce importanţă are? Strigă Cometa avântându-se cu toată puterea spre graniţele sistemului solar. „Ce importanţă poate avea asta?” şi, de departe, aproape de graniţele întunecate şi din ce în ce maireci, mai scăpără odată, un semn

de adio, purpurie încă, şi plină de vise şi veşti despre oameni, plină de basme şi poeme, înainte de a dispare.

XXXIX

De undeva intră în imagine doi ţărani, cu figuri deja prea bine cunoscute pentru a mai face obiectul unei descrieri. Tândală târăşte după el o pendulă de salon, păcală fluieră, cu mâinile vârâte în buzunare.

– Nu se mai întâmplă nimic? Întrebă alene Tândală.

Fânul pârguit, se leagănă, aşa, de-al dracului, pe costişele lente, cu deschideri ample, între care strălucea în soare şi şarpele sinuos al unui râu. De acolo, de sus, părea realmente albastru. Cerul îi împrumuta culoarea lui pură. Şi mai departe, ca un cer simetric, strălucea un lac, la poalele pădurilor de nepătruns. Cosaşii ţârâiau ca de obicei, umplând aerul cu sunetul lor adormitor.

– Ce-ai vrea să se întâmple?

– Ştiu şi eu? – glasul lui Tândală era nostalgic, glasul unei fiinţe care are mult prea mult timp la-ndemână. Parc-aş vrea totuşi... E cinci fără zece.

– Ţi-am tot spus că măsuratul timpului e un viciu primejdios. M-ai văzut tu pe mine agitându-mă că nu se-ntâmplă nimic? Nu se plictisesc decât ăi de măsoară vremea. S-ar putea ca alţii să aibă vicii mai urâte, dar nu mai degradante. Şi nici mai periculoase.

Ticăitul pendulei, amplu într-un salon, părea, în mijlocul colinelor, al codrilor şi lanurilor de ierburi sălbatice, derizoriu. Dar continua, curajos, să măsoare timpul. Poate că exerciţiul lui era într-adevăr meschin. Dar, acolo, străin de toate lucrurile neschimbătoare de când lumea, de dinainte ca primul om să-şi fi ridicat ochii din ţărână, şi neschimbătoare după ce ultimul o să se întoarcă în aceeaşi ţărână, artificial, pompos şi fragil îşi continua menirea cu curaj.

– Pentru asta ticăie? În speranţa că o să se întâmple ceva?

– Nu orice ticăie şi speră. La naiba! Nu-i decât o pendulă. O pendulă. Da’ uite că tot nu se-ntâmplă nimic.

– Ce-ai vrea să se-ntâmplr? Lumea mi se pare rezonabil de pustie pe aici.

– Parcă ieri mai reconstruiau Cetatea... murmură Tândală. În orice caz, Făt Frumos Înţeleptul s-a ţinut de cuvânt. Cetatea făcută de el a rămas o mostră de frumuseţe, de ordine şi de raţiune. Le-a oferit un model – atât de puţin cât a durat – de fericire. O demonstraţie că oamenii pot să fie fericiţi.

– Ştiu. Te pălise şi pe tine fericirea în aşa hal, că aproape un veac a trebuit să colind singur. Ca să nu mai vorbim că toate datele şi mărturiile tale despre perioada cât te-ai dedat la fericire ca ultimul şi cel mai de rând vânzător de seminţe din cetate, nu pot fi luate în considerare, fiindcă sunt lipsite de obiectivitate.

– O, tu, semisubiect orgolios... Tu care eşti imun la fericire...

– Eroare. Nu sunt imun. Dar pur şi simplu trebuie să rămână cineva care să nu-şi permită să uite că nu-i de capul lui martor la câte ceva, numai fiindcă ar fi plătit să zicem un loc într-un amfiteatru şi se zgâieşte la o scenă. Nu. Numai imun nu am fost. Poate că dacă nu erai atât de preocupat să te fericeşti, dacă nu te cufundai tu ca un lunatic în visul lor, aş fi căzut în aceeaşi capcană.

– Să fiu al dracului dacă asta nu-i o echipă de săpători!

Tândală îşi lungi gâtul, uitându-se din vârful colinei la un grup de bărbaţi înarmaţi cu cazmale şi care păreau conduşi de un domn în vârstă, care le tot explica, dând din mâini, ceva. Vântul îl tracasa smulgându-i pălăria, aşa încât explicaţiile cu mâinile, întrerupte de înhăţatul pălăriei, în momentul când era pe punctul să-i părăsească ţeasta pleşuvă, deveneau destul de confuze.

– Caută şi ei o dovadă că fericirea de care vorbeam a fost adevărată.

– Şi cel de acolo nu e... ?

– Sst. Acum taci din gură. Nu te plângeai că nu se mai întâmplă nimic?

– Auzi? Ce-aş vrea eu să ştiu e dacă e cineva care să scurme mormintele savanţilor ăstora. De ce să aibă ei mai mult drept la linişte veşnică decât eroii?

Păcală îl învălui cu o privire surprinsă şi înţeleggătoare, chiar prietenească.

Dacă nu ai căra pendula aia nenorocită după tine, ca să arăţi ca un măgar, aş spune că ai părea un ins destul de inteligent.

– Merci, dar nu despre portretul meu e vorba. Aş vrea să văd şi eu într-un muzeu, lângă craniile regilor mitici şi scheletul lui Atilla şi mâna dreaptă a Prinţului, strângând încă mânerul unei săbii, aşa că nici măcar falangele nu mai pot să devină odată pulbere, şi o mutră de-asta de craniu de arheolog cu *pince-nez-ul* lui.

– O să ai tot timpul să vezi şi aşa ceva.

– La ce se uită acuma?

– Mai bine îţi luai un binoclu, decât pendula. Ai început să devii miop.

– Totdeauna am fost miop. Nu încerca să dai vina pe Făt Frumos.

– E numai o hartă. Făcută după indicaţiile din epopee. Doar ştii povestea la fel de bine ca şi mine. Acum or să sape şi or să găsească moneda şi racla Preafrumoasei.

–Hai să plecăm. Hai să... Trebuie neapărat să fim de faţă?

– Păi, parcă te plictiseai... Parcă voiai să se întâmple?

Cum Tândală tocmai încerca să o şteargă, celălalt înşfăcă un capăt al pendulei, încercând să-l reţină. Se ciorovăiră un timp, pendula măsurând cu meschinărie şi obiectivitate durata luptei lor burleşti. Când ferminară, obosiţi, şi se aşezară în iarbă, căutătorii de modele de fericire materializate plecaseră demult. Nopţi transprente şi zile coapte de soare continuau să se cearnă peste colinele acoperite de cântecul derizoriu al cosaşilor. Amintirea fericirii dăinuia ca o pulbere de stele deasupra locurilor cu geografie domoală – coline, văi acoperite de livezi, lacuri şi râuri albastre – şi populate de fiinţe cuprinse în istorii crâncene, zbătându-se cu curaj între invazii, migraţii, prăbuşiri şi reconstrucţii de cetăţi, şi care înfruntaseră cu curaj chiar şi un model de fericire...

. . .

Fireşte, un model de fericire nu se pierde atât de uşor. Rămâne măcar o amintire apocaliptică, măcar un tipar, o clipă de întrevăzut, repede şters, dar care nu mai poate fi pierdut – al vârstei de aur. Ca să construiască frumuseţea unii se folosesc

de marmoră. Alţii de cuvinte. Făt Frumos se slujise de un material mult mai impur, mai imprevizibil şi mai perisabil. Reuşise să-şi construiască modelul (al cărui original, sub forma unui manuscris, era depus în siguranţă într-o bibliotecă, aşteptând ca o bombă cu explozie întârziată, întâlnirea , peste veacuri cu un arheolog) slujindu-se de oameni. Cetatea lor devenise una dintre minunile lumii. Ea intra obligatoriu în circuitul eroilor plecaţi în voiaje iniţiatice din alte locuri şi, din alte vremi. Fluxul constant de eroi în formare (unii destinaţi să reuşească, alţii sortiţi să sfârşeascădoar ca simpli aventurieri) asigurau Imperiului şi cetăţii bogăţie epică, ritm, prestigiu, şi, fireşte, prospeţimea informaţiei. Pe de altă parte, devenise, ca totdeauna în asemenea cazuri, Oraşul cel mai râvnit de toţi cei ce se învârteau la periferia – lumii civilizate. De toţi cei de-şi luau avânt transmiţând ca pe-o povară ereditară, ca pe-o parolă în timp, ca pe cel mai preţios ideal – dorinţa cuceririi şi distrugerii Cetăţii... De-a lungul câmpiilor aride şi deşerturilor, multe căpetenii tinere se zvârcoleau în aşternuturile lor de piei, sub corturi, visând clipa când vor intra, ca un incendiu, în Cetate. Şi multe asemenea căpetenii îşi găsiseră moartea, lovite de armatele legendarilor Prinţi imperiali. La graniţele dinspre maretânjeau sirene, prin pădurile pudrate de clarul lunii bntuiau un icornii, lupoaice de spiţă regală erau mereu gata să crească orfanii necesari istoriei, iar deasupra ţinuturilor prospere, stăpânite vremelnic de fericire, treceau astre vagabonde... În centrul Cetăţii trona o bucată din Cometa Roşie, sosită la câtva timp după ce feciorul lui Lăcustă lărgise aria de migraţie a strămoşilor lui, avântându-ae în spaţiu. Un sculptor din noua generaţie, care nu îl cunoscuse pe Prinţ, dar care beneficiase de atenţiile ţoimului, de prietenia lui, transformase bucata de stea într-un monument. Pentru o sensibilitate de rând poate că monumentul să fi semănat cu un cleşte de rufe, dar în care îl regăsea pe Prinţ, chiar vşi ultimul neghiob din Oraş. Chiar şi bătrânii care defilau picotind, împinşi în cărucioare de infirmierele tinere şi drăguţe care cochetau cu băieţii de prăvălie, tresăreau când intrau în umbra lui. Înălţat mult deasupra ţinutului, conjurat de monumentul acela cu formă insolit familiară, Prinţul părea să vegheze Oraşul, ca un paratrăsnet. Ca un paratrăsnet ce funcţiona în dublu sens, căci pe verticala lui înaltă, spre cer se descărca tot ce ar fi putut

tulbura perfecţiunea riguroasă şi pură a lumii construite Fiul Lupoaicei. Prin acel monument, clipă de clipă, era exorcizată din cetate puterea, neliniştea, obsesia viitorului şi copleşitoarea nevoie, lipsită de sens, de a face bine cu sila. De a face mereu şi mereu acest bine. Monumentul descărca oraşul de aberanta vocaţie a generozităţii, lăsându-l pe fiecare liber de ceilalţi, aşadar inofensiv pentru alţii şi pentru sine însuşi.

În ziua dezvelirii lui, un actor care nu mai profesa actoria de multă vreme, fiindcă între timp se ocupase de tot felul de alte treburi urgente, de spionaj şi de acţiuni teroriste şi întruniri subversive, pierzându-şi astfel cu totul vocaţia, se sinucisese discret în vila lui de la marginea oraşului. Fusese găsit în baie, adormit pe veci dintr-o doză prea mare de somifere, gol puşcă, alături de un costum de tricot negru, în care era ridicol să-ţi închipui că ar fi încăput vreodată. Desigur, ştirea apărută în gazete vorbea despre un infarct, iar convoiul funerar, decent acoperit cu coroane, se oprise o clipă la picioarele faimosului monument.

La întoarcerea de la funeralii, Fiul Lupoaicei îl găsise la biroul lui pe Şoim. Stătea neclintit şi meditativ. Fiul Lupoaicei se aşează greoi pe un scaun, în faţa biroului încărcat de planşe, dosare şi tratate de psihologie şi rapoarte despre ceea ce se întâmpla în Imperiu. Îşi lepădase liniştea lui surâzătoare şi fermă, ca pe o mască inutilă, ca o regină care după ce a înmânat trofeele sportive îşi scoate la toaletă pantofii prea strâmţi şi-şi răcoreşte câteva clipe tălpile pe gresia umedă. Ochii lui albaştri şi limpezi erau plini de înţelegere şi goi de orice dorinţă.

– Te felicit, spuse Şoimul cu un soi de răceală. Silueta lui incoruptibilă păru că umple spaţiul biroului.

– Dacă ai şti cât îmi doresc să-l pot reîntâlni. E ca şi cum cineva ne-ar fi topit laolaltă. Iar eu nu pot să-mi văd propria imagine într-o oglindă. Dar le-am dat o lege, le-am dat ordine. Le-am dat tot ce mi-a fost menit să le dau.

Şoimul tăcea, dar tăcerea lui era un râs necruţător în spaţiul acela sufocat de proiecte, hârtii şi machete.

– Mă gândesc mereu la un cal care scoate apă într-un deşert. Un cal orb, al cărui destin e să se învârtească la capătul unei prăjini, în jurul unui puţ sărăcăcios. Un cal care nu e conştient că scoate din măruntaiele pământului viaţa, sub forma

unei ape tulburi şi puturoase. Noi toţi alergăm de colo-colo, alergăm zănatici prin lume, urmăm liniile sinuoase şi aberante ale unor alegeri greşite, alr unor patimi întâmplătoare, ale unor datorii imperioase. Linii fără formă, care încep şi se sfârşesc întâmplător. Linii urâte, linii patetice, urme fără sens dar pline de pasiune. Visând, în mod secret, visând cu fervoare, la acea figră perfectă, care e traseul irevocabil şi blestemat al unui cal orb care nici măcar nu ştie că es-nvârte toată viaţa pe loc ca să scoată apă.

– Tu măcar ştii asta. Tonul Şoimului era absolut neutru.

– Nu-i aşa? Întrebă cu amărăciune Fiul Lupoaicei. Eu ştiu să creez doar imaginea asta. Puţul e undeva, în centru, dar eu n-am să ajung vre-o dată la el...

Forma lucrurilor create de oameni se bazează pe unghiuri drepte. Ordinea e la fel de plictisitoare ca un patrulater. Chiar admiţând că e un patrulater perfect, ceea ce e realmente ceva frumos.

– Calul cel orb sunt eu, spuse un glas limpede şi plin de umor, şi Şoimul se răsuci repede spre uşa care dădea către fostul domnitor al Prinţului. O clipă fusese ca şi cum însuşi Prinţul ar fi intrat în birou, după una din nopţile lui fără somn, de care se elibera oarecum, regăsindu-şi umorul între straturile lui de fasole şi de dovleci. Băiatul Elenei nu semăna cu Prinţul, aşa cum nici monumentul nu semăna decât poate cu un cleşte de rufe. Dar reuşea să-l evoce la fel de intens. Întinse mâna spre Şoim, cu un gest dureros de familiar, şi pasărea se ridică fără să ezite şi i se aşeză pe pumn.

– Cât eşti de minunat, spuse cu sinceritate băiatul (Un şoim alb nu poate roşi, fireşte. Prinţul avea destulă reticenţă ca să nu-i spunăniciodată aşa ceva. Era suficient să se uite la el, cu ochii lui prea negri şi plini de prea multe poveri neîmpărtăşite). Eu sunt calul ăla, care aleargă cu limba scoasă în jurul unui puţ. O să fac asta toată viaţa, şi desigur viaţa e destul de lungă şi cât se poate de plicticoasă. Oare pe malul unui puţ se poate construi un turn cu balcon? Gentle Romeo sub aparenţa unui cal orb ar satisface orice suprarealist.

– O să ai tot timpul pentru scena asta, tot timpul. Nu te teme, am jucat-o toţi, am fost toţi cît se poate de ridicoli, chiar dacă unii am fost chiar şi fericiţi. Nu mi-aş fi imaginat însă că eşti atât de trufaş. Atât de sigur că tu ai să reuşeşti într-adevăr

performanţa să te-nscrii pe traiectoria aceea perfectă. Păreai decis să nu devii rege. Sau te-a scos şi pe tine monumentul din minţi?

Băiatul Elenei suflă uşurat în penele de pe gâtul Şoimului. Marele Pelerin ar fi trebuit să se simtă ultragiat, dar recunoscu doar că îi face multă plăcere. Chiar dacă ar fi fost doar un deşert după o explozie atomică, lumea ar fi trebuit să se umple de balcoane străjuite de privighetori pentru băiatul de acolo, măcar în dimineaţa aceea, care nici măcar nu mai era dimineaţă. Dar el era atât de tânăr, încât ziua îşi refăcuse spontaneitatea şi prospeţimea matinală, la simpla atingere a prezenţei lui.

– Orgoliu, murmură tânărul. Orgoliu, fireşte. Până la urmă cineva rebuia să accepte să alege în cerc. Traiectorii aberante, fără cap şi coadă, zăngănit de săbii, zăngănitde mistrii şi picamere, zăngănit de crătiţi... Fiecare are câte-o ştampilă, tată dragă, nu e nici o noutate că de când lumea ne învârtim cu toţii în cerc. Numai că puţul e absolut gol. Imaginea cu apa puturoasă şi cafenie e foarte reuşită, ca majotitatea imaginilor literare. Dar e numai o imagine.

Înălţă mâna, şi Şoimul se simţi împins cu elan în văzduh. În faţa lui, dincolo de grădina aranjată în stil englez, se întindeau orizonturi nesfârşite. Dunga albastră a pădurii, şi dincolo de ea alte păduri, mări, oceane zbuciumate, cu insule mirifice în care canibalii îi prindeau pe aventurieri şi-i mâncau cu garnitură de banane, iar aventurierii îi prindeau pe canibali şi-i vindeau la târgurile de sclavi ca să-i obişnuiască să conducă un automobil sau o maşină de cusut.

– Îmi pare tare rău că trebuie să pleci, suspină tânărul. Dar cum se spune, „ciocârlia a cântat”. E timpul să-ţi iei zborul. N-o să rămâi aici să te uiţi la un erou bătrân care se joacă cu cuburi şi la un tânăr idiot care visează dragoste, în timp ce se învârte în cerc în jurul unui puţ în care niciodată n-a fost apă. Şi cu siguranţă nici n-o să fie.

Şoimul ar fi vrut, împotriva întregii lui educaţii şi sobrietăţi ereditare, ca tânărul acela plin de farmec să-l mai gâdile odată cu suflarea lui în penajul imaculat de pe gât. Dar Fiul Elenei îşi avântă mâna prin fereastra deschisă şi Şoimul îşi desfăcu aripile, pluti pe deasupra monumentului, trecu peste dunga albastră a pădurii şi se topi în depărtarea ca un abur promiţător al tuturor libertăţilor, căci de la distanţă detaliile dispar, şi un loc

îndepărtat poate părea mai generos, tocmai fiindcă e necunoscut, aşadar nedefinit.

Tânărul Prinţ privea în urma Şoimului, ce se îndepărta prin aerul transparent, înspre acele orizonturi ale aventurii şi libertăţii, în care milioane de anonimi puteau trăi şi muri fără conştiinţa îngrozitoare că de asta, de viaţa sau de moartea lor, depind vieţile şi morţile celorlalţi. Şi asta era, până la urmă, adevărata libertate. Nu atât deplasarea în spaţiu, nici gustul mereu proaspăt al dimineţilor trăite în locuri atunci descoperite, şi nici promisiunea din fiecare seară că mâine te vei afla în alt loc. Îl invidiase – da, fusese prizonierul acestui sentiment meschin – pe tatăl său Hoinarul, în interminabilele zile şi nopţi de prizonierat în colegiul militar, şi apoi în zilele şi nopţile fierbinţi ale războiului civil prin care eliberase Imperiul, şi mai ales pe urmă... Da, acum ştia că nici el nu fusese liber. Şi că, în mijlocul acestor gusturi inedite, a acelor glasuri cu muzicalităţile unor graiuri mereu noi, a acelor experienţe surprinzătoare, fusese la fel de prizonier ca şi el însuşi, între zidurile masive ale castelului din codri... Ei se învârteau în cerc, scoşând din puţ mâlul vâscos şi precar al realităţii. Al vieţii... În cerc. Figura perfectă a prizonieratului spaţial. Şi al prizonieratului în timp.

Privirile se întâlniră. Făt Frumos Cel ce Reconstruise Cetatea urmărise şi el zborul şoimului. Zborul spre acele tărâmuri pe care el le cunoştea atât de bine... Însă el trebuia să stea aici, unde iată, se reîntorsese, după atâta dor, un dor care traversa, în subteran, istoria, toată Istoria, între căderea unui Imperiu şi dezgroparea de sub ruine a vestigiilor sale, şi întizându-se dincolo de aceste repere. Dorul de formă, de acasă, de noutate şi de amintire, de mişcare şi de imobilitate, care face să se nască şi să se schimbe (să piară, desigur), galaxiile, şi imperiile, şi eroii, şi regii, şi aventurierii, şi poeţii, şi femeile frumoase, şi hoardele de nomazi, şi sirenele, şi dascălii de şcoală, şi furnicile, şi hârciogii... Pe toţi îi mâna spre viaţă şi spre altceva, numit moarte, acelaşi dor, care punea în mişcare şi viaţa însăşi, cea creatoare de materie şi de formă, şi moartea, care dădea posibilitatea – materiei şi formei – să se despartă pentru a urma alt destin... Toate. Era atât de Simplu. Prinţul trebuise să moară, şi ei trebuiau să trăiască, Elena trebuise să trădeze, să nască un erou, să iubească, până şi Lăcustă trebuise să distrugă imperiul mânaţi de acea forţă teribilă şi minunată.

Pe care cei mai mulţi nu o înţelegeau... Acea forţă, căreia dorul îi era doar o faţetă... Şi amândoi văzură, în aceeaşi clipă puţul, invocat de ei ca un simbol al sterilităţii şi absurdităţii. Plin cu o apă transparentă... Ei erau siliţi să o scoată desigur... Apa aceea limpede. Şi nu era vorba de prizonierat sau de libertate, căci izvorul era plin... Puţin importă că peste veacuri, un arheolog pedant va săpa Cetatea adormită sub cele şapte coline... Ea era acum vie, şi oamenii ei puteau fi fericiţi, şi asta era menirea lor, şi ei puteau să o facă, şi chiar o făceau, şi Prinţul veghease şi el, şi veghea încă la împlinirea acestui mesaj, şi Şoimul lor veghease la asta, şi, peste alt timp, când va fi iar nevoie, el avea să vină din nou...

. . .

– E cinci şi un sfert, oftă Tândală. La ce mi-o fi trebuit într-adevăr drăcia asta?

– N-ai fost în stare niciodată să ţii un ban lângă tine. Dacă nu-ţi luai pendula asta erai în stare să cumperi orice altceva.Chiar şi o pompă de flit.

– O maşină de tocat lăcuste. Tocmai îţi povesteam că au născocit americanii unele. Dar nu cine ştie ce eficiente. Am văzut într-un...

– Taci din gură. Taci naibii din gura aia mare. Uite c-ai avut dreptate. Uite că se întâmplă! Uite!

– Unde? Ce?

– Acolo! Oh, aici, acum...

Din fundul zării, dinspre dunga albastră a pădurii, înainta un punct devenind tot mai mare. Un punct alb, din ce în ce mai apropiat, dobândind tot mai precis conturul unei păsări peregrine, înaintând şi acoperind orizontul. Deasupra unui lac legendar, departe încă de zborul şoimului, vântul purta fantome de abur, în urma unui tânăr cu părul de aur ce pleca în lume călare pe cine ştie fiinţă năzdrăvană. Într-un balcon de piatră dăltuită se apleca să culeagă un trandafir o tânără în care puteai ghici pecetea frumuseţii celei în stare să arunce pradă nebuniei o lume întreagă,iar în adâncul câmpiilor, un tânăr pe jumătate sălbatic vâna cai cu arcanul, aşteptând să poată în fine vâna şi altceva, între zidurile unui oraş.

În mijlocul tornadei albe, glasul alarmat al lui tândală spuse ceva nedesluşit, se lamentă, pendula acompaniindu-l cu ticăitul ei de salon.

– Nu-ţi acoperi ochii nerodule! Câţi au privilegiul să fie de faţă când... Priveşte! Priveşte ce minunăţie din nou!

Şoimul Pelerin, întorcându-se din enigmaticele-i migraţii, înainta peste ei şi peste locurile unde odinioară fusese Cetatea, şi acum se ridicaseră alte oraşe... Venea din lumea largă, venea de demult şi de departe. Şi albul său imaculat acoperi totul, un ecran strălucitor pe care se putea aşterne altă poveste.

Bucureşti, 1983 – 1985